ΓΕΝΙΚΟ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΤΡΑΤΟΥ

ΑΡΧΕΙΑ ΕΜΦΥΛΙΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ
(1944-1949)

ΤΟΜΟΣ 10ος

ΕΚΔΟΣΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΑΘΗΝΑ 1998

SET: 960-7897-10-2
ISBN: 960-7897-11-0

Αφιερώνεται
σ' αυτούς που έπεσαν για την ελευθερία
και την ακεραιότητα της Πατρίδας, καθώς
και στα αθώα θύματα του αδελφοκτόνου
σπαραγμού και της τυφλής βίας.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΤΡΑΤΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:	Αντιστράτηγος ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΥΡΟΧΡΗΣΤΟΣ
ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:	Υποστράτηγος ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΔΕΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ 5ου ΓΡΑΦΕΙΟΥ (Συγγραφομένης Ιστορίας):	Υποστράτηγος ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΗΣ
ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗΣ:	Υποστράτηγος ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΗΣ
ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΣ ΥΛΗΣ:	Υποστράτηγος ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΗΣ Ταξίαρχος ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΙΧΟΠΟΥΛΟΣ Ιστορικός ΕΦΗ ΠΑΣΧΑΛΙΔΟΥ

ΠΡΟΣ: ΓΕΣ/ΔΙΣ
ΤΥΕΣ

ΚΟΙΝ: ΓΕΣ/ΔΕΚΠ/3α
ΓΕΣ/2ο-7ο ΕΓ
ΓΕΣ/ΔΥΠΟΣΤΗ
ΤΥΕΣ/Γ΄ ΥΔΝΣΗ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΔΝΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ/3α
Τηλ. (Εσωτ.) 3192
Φ.205/19/263248
Σ.1355
Αθήνα, 19 Αυγ. 98
Συνημ: Τόμοι : 16

ΘΕΜΑ: Στρατιωτική Ιστορία

ΣΧΕΤ: α. ΠΔ 9-1/1984/ΓΕΣ
β. ΠΔ 9-26/1993/ΓΕΣ
γ. Φ.205.5/16/399879/Σ.327/3-8-98/ΓΕΣ/ΔΙΣ

1. Έχοντας υπόψη τα παραπάνω σχετικά,

κυρώνουμε

το έργο της ΔΙΣ/ΓΕΣ «Αρχεία Εμφυλίου Πολέμου» και εντελλόμεθα την έκδοσή του.

2. Η έκδοσή του σε χίλια (1.000) αντίτυπα θα γίνει από εκδοτικό οίκο.

3. Διανομή από το ΤΥΕΣ/Γ΄ ΥΔΝΣΗ σύμφωνα με το (β) σχετικό.

4. Την επίβλεψη για την έκδοση, ορθή εκτύπωση και διάθεση αναθέτουμε στη ΔΙΣ/ΓΕΣ.

5. Το κόστος της δαπάνης θα βαρύνει το Π/Υ του έτους 1998 της ΔΙΣ/ΓΕΣ.

Απόστολος Αθανάσιος Τσοχατζόπουλος
ΥΕΘΑ

Ακριβές Αντίγραφο

Κων/νος Κούσαντας
Επίλαρχος

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ο Εμφύλιος Πόλεμος της περιόδου 1944-1949, αποτελεί αναμφισβήτητα την πιο μελανή σελίδα της ένδοξης Ελληνικής Ιστορίας. Οι πρωταγωνιστές και οι φανατικοί υποστηρικτές αυτού του αδελφοκτόνου σπαραγμού, είναι υπαίτιοι για τις δεκάδες χιλιάδες θύματα, τα βασανιστήρια, τις ομαδικές εκτελέσεις, τις εξορίες, τον εκπατρισμό χιλιάδων Ελληνόπουλων, τον ξεριζωμό των κατοίκων από τις πατρογονικές τους εστίες, την ερήμωση και την καταστροφή της χώρας. Αυτοί έδωσαν τη χαριστική βολή στην πολύπαθη και αιματοβαμμένη Ελλάδα, αμέσως μετά τον τιτάνιο αγώνα που διεξήγαγε εναντίον της φασιστικής Ιταλίας και της ναζιστικής Γερμανίας, αλλά και μετά τον επικό αντιστασιακό αγώνα που διεξήγαγε κατά τη διάρκεια της τριπλής κατοχής.

Μέχρι τώρα πολλά έχουν γραφεί για την περίοδο του Εμφυλίου Πολέμου στην Ελλάδα και από τις δύο πλευρές. Αρκετοί ιστοριογράφοι παρουσιάζουν ορισμένα γεγονότα με διαφορετικό τρόπο, άλλα τα αποσιωπούν από έλλειψη στοιχείων ή σκόπιμα, δίδοντας πάντως την εντύπωση ότι ο καθένας τους στρέφει τους προβολείς της δημοσιότητας στο πεδίο εγκληματικής δραστηριότητας και τα σφάλματα του αντιπάλου, αφήνοντας τον αναγνώστη στη σκιά της ημιμάθειας με εύλογες απορίες και ερωτηματικά.

Πιστεύουμε ότι ο Ελληνικός λαός, έχει καταδικάσει τις εμφυλιοπολεμικές πρακτικές, καθώς και τις πολιτικές εμπάθειες και σκοπιμότητες που οδηγούν στον κατηφορικό δρόμο του εθνικού διχασμού και της μισαλλοδοξίας, δρόμο, που όσες φορές τον διάβηκε στο απώτερο αλλά και στο πρόσφατο παρελθόν, το τίμημα ήταν ιδιαίτερα βαρύ.

Η Διεύθυνση Ιστορίας Στρατού, θέλοντας να συμβάλλει στην αποκατάσταση της ιστορικής αλήθειας, προβαίνει στην έκδοση των Ιστορικών Αρχείων της περιόδου 1944-1949, ώστε ο ιστορικός του μέλλοντος, έχοντας στη διάθεσή του και τα αυθεντικά έγγραφα της δράσεως του Ελληνικού Στρατού κατά την πιο πάνω περίοδο, να συγγράψει την πραγματική Ιστορία και ο αναγνώστης να βγάλει τα δικά του συμπεράσματα.

Η Διεύθυνση Ιστορίας Στρατού με την έκδοση των Αρχείων του Εμφύλιου Πολέμου, επιχειρεί το πρώτο βήμα στην ιστορική κάλυψη της περιόδου 1944-49. Την επιλογή μας για την παρουσίαση αυτούσιων των εγγράφων των Αρχείων, υπαγόρευσε η προσπάθεια για αντικειμενική κρίση και απόλυτη τεκμηρίωση, απαλλαγμένη από κάθε σχόλιο, ώστε ο μελετητής να εξάγει τα δικά του συμπεράσματα. Φυσικά, δεν έλειψαν οι δυσχέρειες για την επίτευξη του σκοπού αυτού. Τα αρχεία της ΔΙΣ δεν καλύπτουν σε ικανοποιητικό βαθμό τη δράση των προσκείμενων στο ΕΑΜ Αντάρτικων Δυνάμεων κατά την περίοδο του Εμφύλιου Πολέμου. Η ΔΙΣ απευθύνθηκε στο Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας, δυστυχώς όμως τα στοιχεία που μας παραχώρησε ήταν ιδιαίτερα περιορισμένα κι αναφέρονται μόνο σε ζητήματα οργανωτικά.

Πιστεύουμε ότι η Ιστορία δεν πρέπει να γράφεται «εν θερμώ», η παρέλευση όμως πολλών δεκαετιών από τα γεγονότα, αυξάνει τον κίνδυνο της σύγχυσης ή ακόμη και της λήθης. Με δεδομένο ότι και η χρονική δέσμευση για τη δημοσιοποίηση των Αρχείων έχει περάσει, ευελπιστούμε ότι η προσπάθειά μας θα αποτελέσει κίνητρο και θα βρεί μιμητές σε όσους διαθέτουν αρχεία της περιόδου, είτε ιδιώτες, είτε πολιτικά κόμματα και πολιτιστικούς φορείς, ώστε να ριχτεί άπλετο φως στην ιστορική μνήμη του Εμφύλιου Πολέμου. Πρόθεση της ΔΙΣ είναι να συνεχίσει την έρευνα για την συγκέντρωση κι άλλων εγγράφων, προκειμένου να εκδώσει συμπληρωματικούς τόμους. Επιθυμούμε την απόλυτη διαφάνεια για τα αρχεία μας κι είμαστε έτοιμοι να δεχτούμε κάθε καλοπροαίρετη κριτική.

Τελειώνοντας, θεωρώ υποχρέωση να ευχαριστήσω την Επιτροπή που εργάστηκε στην έρευνα των αρχείων και τη συγγραφή της Ιστορικής Επισκόπησης, καθώς επίσης και όσους συνέβαλαν στην παραγματοποίηση της έκδοσης αυτής.

ΑΘΗΝΑ *Αντιστράτηγος ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΥΡΟΧΡΗΣΤΟΣ*
Μάιος 1998 *Διευθυντής ΔΙΣ/ΓΕΣ*

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην παρούσα έκδοση Αρχείων δημοσιεύονται αυθεντικά έγγραφα της περιόδου του Εμφύλιου Πολέμου στην Ελλάδα 1944-1949, όπως αυτά διασώθηκαν και τηρούνται στα Αρχεία της ΔΙΣ. Ορισμένα απ' αυτά αναφέρονται στα γεγονότα του 1944, ενώ τα περισσότερα περιγράφουν την δράση του Εθνικού Στρατού κατά την περίοδο 1946-1949. Υπάρχουν όμως και έγγραφα των ΚΚΕ, ΕΑΜ, ΕΛΑΣ, ΟΠΛΑ και Δημοκρατικού Στρατού που περιήλθαν στην Υπηρεσία, είτε από καταλήψεις αρχείων του Δημοκρατικού Στρατού κατά την περίοδο των επιχειρήσεων 1946-1949, είτε από ευγενική προσφορά του ΚΚΕ και άλλων φυσικών και νομικών προσώπων.

Για τη διευκόλυνση του αναγνώστη, πριν από τα έγγραφα παρατίθεται σύντομη Ιστορική Επισκόπηση και πίνακας περιεχομένων εγγράφων, που περιλαμβάνει τα απαραίτητα στοιχεία κάθε εγγράφου (ημερομηνία, τόπο έκδοσης, εκδότη, παραλήπτη, περίληψη και παραπομπή στα αντίστοιχα αρχεία της ΔΙΣ, καθώς και τη σελίδα του τόμου για την εύκολη ανεύρεσή του).

Η παράθεση των εγγράφων γίνεται κατά χρονολογική σειρά, ώστε ο αναγνώστης διατρέχοντας τα κείμενα να σχηματίσει εικόνα της χρονολογικής εξέλιξης των γεγονότων σε όλη την επικράτεια.

Εξαίρεση του κανόνα της χρονολογικής παράθεσης των εγγράφων έχουμε στην περίπτωση ορισμένων Σχεδίων Επιχειρήσεων π.χ. ''ΚΟΡΩΝΙΣ'', όπου τα έγγραφα της υπόψη επιχείρησης ομαδοποιούνται και παρατίθενται με τέτοια σειρά, ώστε ο αναγνώστης να μορφώσει συνολική εικόνα για την επιχείρηση. Στην περίπτωση αυτή, προηγούνται τα έγγραφα που αναφέρονται σε πληροφοριακά και οργανωτικά στοιχεία των αντιπάλων, ακολουθούν κατά κλιμάκιο οι Οδηγίες, Διαταγές και Σχέδια Επιχειρήσεων και τέλος οι Εκθέσεις Επιχειρήσεων.

Καταβλήθηκε προσπάθεια, ώστε τα έγγραφα που αφορούν την κάθε επιχείρηση να βρίσκονται στον ίδιο τόμο.

Με βάση τα παραπάνω, η ύλη των γεγονότων του έτους 1944 περιλαμβάνεται στον 1° τόμο, του 1945 στους 1°-2°, του 1946 στους 2° -3°, του 1947 στους 3°-4°-5°-6°, του 1948 στους7^{o}-8°-9°-10°-11°και του 1949 στους τόμους 12°-13°-14°-15° και 16°.

Τα έγγραφα δημοσιεύονται αυτούσια, χωρίς περικοπές και χωρίς να διορθωθούν τυχόν ορθογραφικά ή συντακτικά λάθη που έχουν ώστε να μην αλλοιωθεί η πιστότητα τους. Για λόγους καθαρά τεχνικούς, τα έγγραφα έχουν μεταγραφεί στο μονοτονικό, αντί του πολυτονικού στο οποίο είναι γραμμένα.

Η Ιστορική Επισκόπηση που προτάσσεται των εγγράφων, στηρίζεται στην υπάρχουσα βιβλιογραφία και στο Αρχείο της ΔΙΣ και σκοπό έχει να εισαγάγει επαγωγικά τον αναγνώστη στην ιστορούμενη περίοδο και να συμβάλλει καλύτερα στη μελέτη των Αρχείων.

ΑΘΗΝΑ *Υποστράτηγος ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΗΣ*
Μάιος 1998

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Ο Διχασμός

1. Γενικά: Η ιστορία της Νεότερης Ελλάδας έχει να παρουσιάσει πολιτικά και στρατιωτικά γεγονότα, τα οποία αποδεικνύουν ότι όταν οι Έλληνες ήταν ενωμένοι μεγαλούργησαν. Αντίθετα, σε περιόδους έντονων πολιτικών ανωμαλιών και στρατιωτικών κινημάτων, οι συνέπειες ήταν οδυνηρές, όχι μόνο για την πρόοδο και την ευημερία του ελληνικού λαού, αλλά κυρίως για την υπόστασή του και την ακεραιότητα της πατρίδας.

Τα διχαστικά φαινόμενα μεταξύ των Ελλήνων, υποθάλπονταν από εσωτερικούς και εξωτερικούς παράγοντες. Οι εσωτερικοί παράγοντες είχαν σχέση περισσότερο με το πολιτειακό θέμα, παρά με προσωπικές φιλοδοξίες για την κατάκτηση και νομή της εξουσίας. Οι εξωτερικοί παράγοντες που επικεντρώνονταν στις Μεγάλες Δυνάμεις, ασκούσαν ασφυκτική επίδραση στην Ελλάδα, λόγω της γεωστρατηγικής της θέσης στο σταυροδρόμι τριών ηπείρων και πέντε θαλασσών. Αποτέλεσμα των παραπάνω, ήταν να δοκιμάζεται κάθε φορά ο αναμφισβήτητος πατριωτισμός των Ελλήνων, περισσότερο από την αδυναμία των ηγετών τους να προβλέψουν την έκβαση μιας διεθνούς κρίσης, παρά από την ικανότητα τους να επιλέξουν το δρόμο εκείνο που το πραγματικό συμφέρον της Πατρίδας κάθε φορά επιτάσσει.

2. Διχαστικά Φαινόμενα–Στρατιωτικά Κινήματα–Ξένες Επεμβάσεις: Μετά τη νικηφόρα έκβαση των Βαλκανικών Πολέμων 1912-1913, οπότε απελευθερώθηκαν η Ήπειρος, η Μακεδονία και η Δυτική Θράκη, η Ελλάδα ήταν ήδη σύμμαχος της Σερβίας από την 1η Ιουνίου 1913, όταν από κοινού αντιμετώπισαν νικηφόρα την απροκάλυπτη βουλγαρική επίθεση. Όταν ένα χρόνο αργότερα (1914) ξέσπασε ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος και η Σερβία ζήτησε τη βοήθεια της Ελλάδας προκειμένου να αντιμετωπίσει τις Αυστροουγγρικές και Γερμανικές δυνάμεις, η Ελληνική Κυβέρνηση απάντησε αρνητικά. Οι Σύμμαχοι, ενώ αρχικά συμφώνησαν με την ουδετερότητα της Ελλάδας, όταν στα τέλη του 1914 η κατάσταση της Σερβίας έγινε κρίσιμη, άρχισαν να πιέζουν την Ελλάδα για έξοδο στον πόλεμο, είτε προς βοήθεια της Σερβίας, είτε αργότερα στην εκστρατεία των Συμμάχων στα Δαρδανέλια, η οποία το επόμενο έτος (1915) κατέληξε σε αποτυχία για τους Αγγλογάλλους. Έτσι, άρχισε η διαφωνία μεταξύ του Βασιλιά Κωνσταντίνου που υποστήριζε την ουδετερότητα της Ελλάδας και του Πρωθυπουργού Ελευθερίου Βενιζέλου που τασσόταν υπέρ της εξόδου της χώρας στον πόλεμο στο πλευρό των Συμμάχων.

Αυτή η διαφωνία μεταξύ Κωνσταντίνου και Βενιζέλου υπήρξε η αρχή στον όλο και περισσότερο διογκούμενο μεταξύ των Ελλήνων διχασμό, που διήρκεσε τρεις δεκαετίες, με τη διάκριση σε βασιλικούς και βενιζελικούς, τον κομματισμό και την έξαψη των πολιτικών παθών, με προεκτάσεις μέσα στο στράτευμα, καθώς και με τις αλλεπάλληλες πολιτικές και πολιτειακές μεταβολές.

3. Στις 20 Αυγούστου 1916, ξέσπασε στρατιωτικό κίνημα. Ο Βενιζέλος ανέλαβε την ‘‘αρχηγία’’ της Εθνικής Άμυνας και σχημάτισε Προσωρινή Κυβέρνηση με έδρα τη Θεσσαλονίκη και στη συνέχεια αφού έτυχε την ‘‘*de facto*’’ αναγνώριση από την Entente και την πλήρη υποστήριξη της, η Κυβέρνηση Θεσσαλονίκης κήρυξε τον πόλεμο κατά της Βουλγαρίας και την επόμενη ημέρα κατά της Γερμανίας, συμμετέχοντας με τρεις Μεραρχίες. Η κατάσταση στη Νότια Ελλάδα επιδεινωνόταν συνεχώς λόγω της επεμβάσεως των συμμαχικών στρατευμάτων και των συνεχών παρεμβάσεων των Κυβερνήσεων τους, που είχαν ως αποτέλεσμα την εκθρόνιση του Κωνσταντίνου και τελικά την ορκωμοσία της Κυβέρνησης Βενιζέλου, στις 27 Ιουνίου 1917. Στη συνέχεια, η Ελλάδα συμμετείχε στον πόλεμο με δέκα Μεραρχίες και από το Μάιο μέχρι το Σεπτέμβριο 1918, ο Ελληνικός Στρατός έλαβε μέρος στη διάσπαση του Μακεδονικού Μετώπου, καθώς και στις υπόλοιπες

επιχειρήσεις μέχρι τη νικηφόρα για τις συμμαχικές δυνάμεις έκβαση του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου.

4. Κατά τη διάρκεια της Μικρασιατικής Εκστρατείας, η Ελλάδα, επειδή την ευνοϊκή γι' αυτήν Συνθήκη των Σεβρών αρνήθηκε να υπογράψει ο Κεμάλ, έμεινε μόνη να επωμισθεί τον πόλεμο κατά της Τουρκίας. Στο μεταξύ, ο Βενιζέλος έχασε τις εκλογές της 1ης Νοεμβρίου 1920, τις οποίες κέρδισε το Λαϊκό Κόμμα, το οποίο ύστερα από δημοψήφισμα επανέφερε τον Κωνσταντίνο. Τώρα, η Γαλλική και η Ιταλική Κυβέρνηση εκδηλώνονταν σχεδόν εχθρικά και αδιάλλακτα κατά της Ελλάδας, η δε Αγγλική Κυβέρνηση τηρούσε επαμφοτερίζουσα στάση τόσο προς την Ελλάδα, όσο και προς την Κυβέρνηση του Κεμάλ.

Η Μικρασιατική Καταστροφή που επακολούθησε είχε τραγικά αποτελέσματα κυρίως για τον Ελληνισμό της Μικράς Ασίας και της Ανατολικής Θράκης.

Βασικό αίτιο της Μικρασιατικής Καταστροφής ήταν η δυσμενής στάση των Συμμάχων απέναντι στην ελληνική υπόθεση, λόγω των αντιτιθέμενων διεκδικήσεων και επιδιώξεων στη Μικρά Ασία και τη Μέση Ανατολή γενικότερα. Η Ελλάδα είχε περιπλακεί μεταξύ των αλληλοσυγκρουόμενων συμφερόντων των Μεγάλων Δυνάμεων και καθώς κατατρεχόταν από τον εθνοκτόνο διχασμό που είχε διαιρέσει τους Έλληνες σε δύο αλληλομισούμενες παρατάξεις, ήταν επόμενο να καμφθεί, παρά τους ηρωϊσμούς των μαχητών και τις θυσίες.

5. Οι συνέπειες της Μικρασιατικής Καταστροφής διαμόρφωσαν το κλίμα για το μεγάλο διχασμό των Ελλήνων. Οι ιθύνοντες, αντί να ομονοήσουν και να κλείσουν τις πληγές της Μικρασιατικής Καταστροφής με τις εκατοντάδες χιλιάδες πρόσφυγες που έφθασαν στην Ελλάδα, επιδόθηκαν σ' έναν άνευ προηγουμένου μεταξύ τους αγώνα για την κατάληψη της εξουσίας μέχρι τη έκρηξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Μια σειρά στρατιωτικών κινημάτων που συνδυάζονταν με την κατάργηση ή επαναφορά του βασιλικού θεσμού αλληλοδιαδέχονταν το ένα το άλλο. Πρώτη, η Επανάσταση του Νικολάου Πλαστήρα το Σεπτέμβριο του 1922, θέλησε να αποδώσει ευθύνες για τη Μικρασιατική Καταστροφή, με την επονομαζόμενη ''Δίκη των Έξι''. Ακολούθησαν τα Στρατιωτικά κινήματα των Παναγιώτη Γαργαλίδου και Γεωργίου Λεοναρδοπούλου το 1923, του Θεόδωρου Πάγκαλου το 1925, του Γεωργίου Κονδύλη το 1926, του Νικολάου Πλαστήρα το 1935 και τέλος η δικτατορία του Ιωάννη Μεταξά το 1936.

Παράλληλα, ο ελληνικός λαός κλήθηκε να εργασθεί σκληρά για την ανασυγκρότηση της χώρας και την πολεμική προετοιμασία της, καθώς είχαν διαφανεί οι μελλοντικές προθέσεις των δικτατόρων, του Χίτλερ της Γερμανίας και του Μουσολίνι της Ιταλίας για την παγκόσμια επικράτησή τους.

Ο Πρώτος Γύρος

6. Η Ελλάδα, από την εποχή του μεσοπολέμου αποτέλεσε στόχο μόνιμης επιβολής του Κομμουνισμού. Δυναμική εκδήλωση αυτής της επιδίωξης κατόρθωσε να προβάλλει μόνο κατά τη διάρκεια της κατοχής. Από τότε και σε διάστημα έξι ετών από το 1943 μέχρι το 1949, ο Διεθνής Κομμουνισμός, χρησιμοποιώντας ως δύναμη κρούσης στην Ελλάδα το ΚΚΕ, επιχείρησε τρεις φορές να καταλάβει την εξουσία, διχάζοντας έτσι τον καθολικό αγώνα του ελληνικού λαού ενάντια στον κατακτητή στα χρόνια της Αντίστασης.

Το φθινόπωρο του 1943, άρχισε να διαφαίνεται το τέλος του φασισμού και του ναζισμού εξ αιτίας των επιτυχιών που σημείωναν οι Συμμαχικές δυνάμεις στο Ρωσικό και Αφρικανικό μέτωπο.

Οι Μεγάλες Δυνάμεις, Σοβιετική Ένωση και Αγγλία – Αμερική, παράλληλα με την επιδίωξη της συντριβής των δυνάμεων του Άξονα, σχεδίαζαν και την αύξηση των ζωνών

επιρροής τους για την μετά τη λήξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου περίοδο. Μέσα σ' αυτό το κλίμα, οι διάφορες αντάρτικες οργανώσεις και ένοπλες ομάδες στην Ελλάδα, βρέθηκαν διαιρεμένες σε δύο αντίπαλες παρατάξεις, που η κάθε μία παράλληλα με τον αντιστασιακό αγώνα προς τον κατακτητή, επιδίωκε την εξόντωση της άλλης, προκειμένου να καταλάβει την εξουσία αμέσως μετά την αποχώρηση των κατοχικών στρατευμάτων από τη χώρα. Το ίδιο διχαστικό κλίμα μεταφέρθηκε και στις Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις που βρίσκονταν στην Αίγυπτο, με αποτέλεσμα την αλλαγή τριών Ελληνικών Κυβερνήσεων του εξωτερικού μέσα στο μήνα Απρίλιο του 1944.

Τα γεγονότα από τον Οκτώβριο του 1943 μέχρι το Μάιο του 1944 με πρωταγωνιστές τις αντίπαλες ένοπλες αντάρτικες ομάδες, δεν εξιστορούνται στην παρούσα φάση, διότι αποτέλεσαν αντικείμενο εξέτασης με την ευκαιρία της έκδοσης των Αρχείων της Εθνικής Αντίστασης.

7. Το Συνέδριο του Λιβάνου: Στις 17 Μαΐου 1944, υπό την προεδρία του Πρωθυπουργού Γεωργίου Παπανδρέου, έλαβε χώρα το ομώνυμο συνέδριο στο οποίο συμμετείχαν 24 αντιπρόσωποι από τον πολιτικό κόσμο, καθώς και από τις κυριότερες αντίπαλες αντάρτικες οργανώσεις στην Ελλάδα, ΕΑΜ/ΕΛΑΣ και ΕΔΕΣ-ΕΚΚΑ. Στο συνέδριο αυτό αποφασίστηκαν, να καταδικαστεί το κίνημα στις Ένοπλες Δυνάμεις Μέσης Ανατολής, να υποταχθεί ο ΕΛΑΣ στην Κυβέρνηση και να συμμετάσχουν οι Κομμουνιστές του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ στην Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας με ποσοστό 25% των κυβερνητικών εδρών. Μία εβδομάδα αργότερα, οι κομμουνιστές του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ υπαναχώρησαν προβάλλοντας νέους όρους και ένα μήνα αργότερα ζητούσαν την αντικατάσταση του Πρωθυπουργού.

8. Το Σύμφωνο Καζέρτας: Ύστερα από συνεννόηση με τους Συμμάχους ενόψει της απελευθέρωσης της Ελλάδας, η έδρα της Ελληνικής Κυβέρνησης από τις 7 Σεπτεμβρίου 1944 μετεφέρθηκε από το Κάιρο στη μικρή πόλη Κάβα ντέι Τιρέννι, κοντά στη Νεάπολη Ιταλίας. Εκεί κλήθηκαν οι αρχηγοί των αντάρτικων δυνάμεων Ζέρβας του ΕΔΕΣ και Σαράφης του ΕΛΑΣ σε σύσκεψη, η οποία έγινε στο Στρατηγείο του Ανώτατου Διοικητή των Συμμαχικών Δυνάμεων Μεσογείου, Στρατηγού Μ. Ουΐλσων, στην Καζέρτα της Ιταλίας, με την παρουσία και του Πρωθυπουργού Γεωργίου Παπανδρέου. Με βάση τα κυρωθέντα πρακτικά της σύσκεψης αποφασίστηκε, όλες οι αντάρτικες δυνάμεις που δρούσαν στην Ελλάδα να τεθούν υπό τις διαταγές της Κυβέρνησης Εθνικής Ενότητας, η οποία θα τις υποδιέθετε στο Στρατηγό Σκόμπυ που είχε ορισθεί Αρχηγός των Συμμαχικών Δυνάμεων στην Ελλάδα. Οι αρχηγοί ΕΛΑΣ και ΕΔΕΣ υποσχέθηκαν να απαγορεύσουν κάθε απόπειρα στις Μονάδες να καταλάβουν την αρχή. Τα Τάγματα Ασφαλείας που είχαν συγκροτηθεί κατά την τελευταία Κατοχική Κυβέρνηση Ι. Ράλλη, θα χαρακτηρίζονταν ως εχθρικές Μονάδες, και θα παραδίδονταν, σύμφωνα με τις διαταγές του Στρατηγού Σκόμπυ. Επίσης, καθορίζονταν οι τομείς δράσεως των αντάρτικων δυνάμεων και ο τρόπος συνεργασίας τους κατά τις επιχειρήσεις εναντίον των Γερμανών. Ειδικότερα για την Αττική, θα διοικούσε όλα τα στρατεύματα ο Στρατηγός Σπηλιωτόπουλος, που είχε διορισθεί από την Κυβέρνηση Διοικητής της Στρατιωτικής Διοίκησης Αθηνών.

9. Η Απελευθέρωση: Στις 28 Σεπτεμβρίου 1944, ο Πρόεδρος της Κυβερνήσεως Εθνικής Ενότητας, απηύθυνε διάγγελμα από το ραδιόφωνο προς τον ελληνικό λαό, με το οποίο του γνωστοποιούσε τη συμφωνία μεταξύ Κυβερνήσεως και αντάρτικων δυνάμεων και τον καλούσε σε ενότητα για τον κοινό αγώνα κατά την τελευταία φάση εναντίον των κατακτητών. Εξάλλου, στις 8 Οκτωβρίου 1944, ζήτησε την άμεση επέμβαση των Συμμάχων εναντίον των Βουλγάρων, οι οποίοι δεν δέχονταν να εγκαταλείψουν τα ελληνικά εδάφη της Μακεδονίας και Θράκης.

Ήδη από τις αρχές Οκτωβρίου 1944, άρχισε η αποχώρηση των γερμανικών δυνάμεων προς Βορρά. Τη νύκτα 11/12 Οκτωβρίου άρχισε η αποχώρησή τους από την Αθήνα και ταυτόχρονα η είσοδος των πρώτων βρετανικών στρατευμάτων. Μέχρι το τέλος Οκτωβρίου, οι γερμανικές δυνάμεις είχαν εγκαταλείψει το ελληνικό έδαφος. Κατά την τμηματική τους αποχώρηση, κατέστρεψαν γέφυρες, σιδηροδρομικές σήραγγες και ανατίναξαν λιμενικές εγκαταστάσεις χωρίς να εμποδιστούν από τα αντάρτικα σώματα καθώς αυτά ήταν στραμμένα στους πολιτικούς σκοπούς τους οποίους επιδίωκαν.

10. Στις 18 Οκτωβρίου 1944, ο πρόεδρος της Κυβερνήσεως ύψωσε την ελληνική σημαία στην Ακρόπολη και στη συνέχεια μίλησε στο λαό, μέσα σε συγκινητική ατμόσφαιρα από ανάμικτα συναισθήματα. Ο ελληνικός λαός πανηγύριζε την πολυπόθητη ελευθερία, ενώ θυμόταν με λύπη τα όσα είχε υποστεί κατά τη διάρκεια της κατοχής, αλλά και με έκδηλη αγωνία για τα όσα επρόκειτο να επακολουθήσουν.

Ο Δεύτερος Γύρος

11. Γενική Κατάσταση: Η Κυβέρνηση Γεωργίου Παπανδρέου βρέθηκε υποχρεωμένη να ασχοληθεί με το θέμα του αφοπλισμού του ΕΛΑΣ και τη διάλυση της πολιτοφυλακής, ένα είδος μυστικής αστυνομίας, αφού διαφορετικά δεν ήταν δυνατό να αποκτήσει πραγματική εξουσία. Έπειτα από μακρές συνεννοήσεις, η Κυβέρνηση στις 5 Νοεμβρίου, ανακοίνωσε ότι από την 1η Δεκεμβρίου θα διαλυόταν η ‘‘Εθνική Πολιτοφυλακή’’ και θα την αντικαθιστούσε η ‘‘Εθνοφυλακή’’, την οποία θα επάνδρωναν αξιωματικοί του Στρατού και κληρωτοί της κλάσης 1936. Από τις 10 Δεκεμβρίου 1944 θα ξεκινούσε η αποστράτευση των αντάρτικων ομάδων ΕΑΜ και ΕΔΕΣ. Ταυτόχρονα, τα Τάγματα Ασφαλείας είχαν πάρει εντολή να καταθέσουν τα όπλα, και στη συνέχεια θα τίθονταν σε περιορισμό σε στρατόπεδο στο Γουδί, όπως και έγινε. Τις αποφάσεις αυτές είχαν αποδεχθεί και οι έξι υπουργοί του ΕΑΜ που μετείχαν στην Κυβέρνηση. Μετά από πέντε ημέρες όμως, υπαναχώρησαν και αξίωσαν την αποστράτευση της 3ης Ορεινής Ταξιαρχίας καθώς και του Ιερού Λόχου, διαφορετικά δεν θα επέτρεπαν την αποστράτευση του ΕΛΑΣ. Μετά από έντονες διενέξεις και διαπραγματεύσεις, αποφασίστηκε η συγκρότηση του Εθνικού Στρατού, στον οποίο θα συμμετείχαν η 3η Ορεινή Ταξιαρχία, ο Ιερός Λόχος, ένα τμήμα του ΕΔΕΣ και μία Ταξιαρχία του ΕΛΑΣ, ισοδύναμη σε προσωπικό και οπλισμό με το άθροισμα των άλλων. Οι έξι υπουργοί του ΕΑΜ, στις 28 Νοεμβρίου 1944 παραιτήθηκαν από την Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας, ενώ το ΕΑΜ ζήτησε άδεια για συγκέντρωση στην πλατεία Συντάγματος την Κυριακή 3 Δεκεμβρίου 1944.

12. Η Μάχη των Αθηνών: Στις 30 Νοεμβρίου 1944 ο Γενικός Γραμματέας του ΚΚΕ Σιάντος, διέταξε το Γενικό Αρχηγείο του ΕΛΑΣ (Σαράφης) να θέσει σε επιφυλακή τον ΕΛΑΣ και να κινήσει προς την πρωτεύουσα το 42ο Σύνταγμα Γραβιάς-Άμφισσας και το 52ο Σύνταγμα Λαμίας-Δομοκού. Παράλληλα, διέταξε τη ΙΙ Μεραρχία Αττικής να προωθήσει εσπευσμένα προς την Αθήνα, το 2ο Σύνταγμα Θηβών, το 7ο Σύνταγμα Χαλκίδας και το 34ο Ελευσίνας. Την επομένη, 1η Δεκεμβρίου, το Α΄ Σώμα Στρατού Αθηνών, αφού έθεσε τις δυνάμεις του σε επιφυλακή και κοινοποίησε το σχέδιο ενέργειας, μετέφερε το Στρατηγείο του από το κέντρο της Αθήνας (Σίνα και Βησσαρίωνος) στη Νέα Φιλαδέλφεια.

Την Κυριακή 3 Δεκεμβρίου 1944, άρχισαν να συρρέουν οπαδοί του ΕΑΜ απ’ όλες τις συνοικίες προς το Σύνταγμα για την προγραμματισμένη συγκέντρωση διαμαρτυρίας. Στην πλατεία Συντάγματος, σύμφωνα με μια εκδοχή, όταν κλήθηκαν από την Αστυνομία να διαλυθούν, επιτέθηκαν κατά του Μεγάρου της Αστυνομικής Διευθύνσεως Αθηνών, αφόπλισαν αστυφύλακες, φόνευσαν έναν αρχιφύλακα και ανάγκασαν την Αστυνομία να αμυνθεί με τα όπλα. Κατά την άλλη εκδοχή, οι αστυνομικοί άνοιξαν πρώτοι πυρ κατά των

διαδηλωτών. Γεγονός είναι ότι επακολούθησε αληθινή μάχη με 25 νεκρούς και δεκάδες τραυματίες. Από τη στιγμή εκείνη άρχισε ο δεύτερος γύρος του Εμφύλιου Πολέμου.

13. Οργάνωση – Δύναμη – Διάταξη και Σχέδιο Ενεργείας του ΕΛΑΣ: Τη στρατιωτική και πολιτική διεύθυνση της μάχης ανέλαβε μόλις ανασυστάθηκε στις 2 Δεκεμβρίου, η Κεντρική Επιτροπή του ΕΛΑΣ, υπό την οποία είχε υπαχθεί το Γενικό Στρατηγείο. Ανέθεσε τη διεξαγωγή της μάχης στο Α΄ Σώμα Στρατού (Αθηνών), το οποίο ενίσχυσε κατά τη διάρκεια του αγώνα και με Μονάδες της ΙΙ Μεραρχίας (Αττικής), της ΧΙΙΙ Μεραρχίας (Στερεάς Ελλάδας) καθώς και της ΙΙΙ Μεραρχίας (Πελοποννήσου). Η δύναμη του Α΄ Σώματος Στρατού ανερχόταν σε 20.000 άνδρες, πλην όμως με την έναρξη της μάχης (3 Δεκεμβρίου 1944) η παρατακτή δύναμη (ένοπλοι) ήταν μόνο 9.000 άνδρες, με την παρακάτω οργάνωση και διάταξη:

- Το Στρατηγείο Α΄ Σώματος Στρατού (250) στη Νέα Φιλαδέλφεια.
- Η Ι Ταξιαρχία (2.950) με το 1ο Σύνταγμα στις περιοχές Νέα Σμύρνη, Καλλιθέα, Κατσιπόδι και το 2ο Σύνταγμα στις περιοχές Καισαριανή, Βύρωνα, Παγκράτι και Γούβα.
- Η ΙΙ Ταξιαρχία (2.950) με το 3ο Σύνταγμα στην περιοχή Κυψέλη, Πατήσια, Γκύζη, Αμπελόκηποι και το 4ο Σύνταγμα στην περιοχή Περιστέρι, Κολωνός, Πετράλωνα και Ν. Σφαγεία.
- Το 5ο Ανεξάρτητο Σύνταγμα (1.000) στην περιοχή Βορείων Προαστίων Αθηνών.
- Το 6ο Ανεξάρτητο Σύνταγμα (1.600) στην περιοχή Πειραιά-Κοκκινιά.

Από τις πρώτες ημέρες του αγώνα ενίσχυσαν το Α΄ Σώμα Στρατού:

- Η ΙΙ Μεραρχία με ελαττωμένη δύναμη 2.500.
- Η VII Ταξιαρχία (3 Συντάγματα) με δύναμη 2.500.
- Άλλα δύο Συντάγματα με δύναμη 2.000.

Εκτός από αυτούς, υπήρχε στην πρωτεύουσα το ‘‘εφεδρικό ΕΛΑΣ’’ με 8.000 εξοπλισμένους, η Εθνική Πολιτοφυλακή, εκτελεστικό όργανο της οποίας ήταν η ΟΠΛΑ (Οργάνωση Προστασίας Λαϊκού Αγώνα), πέρα από τις χιλιάδες οργανωμένων μελών του ΕΑΜ.

Γενικό Σύνολο Κομμουνιστών του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ 23.000.

14. Το σχέδιο ενέργειας του Α΄ Σώματος Στρατού του ΕΛΑΣ που κοινοποιήθηκε με την υπ’ αριθ. ‘‘25’’ Απόρρητη Διαταγή της 1ης Δεκεμβρίου 1944 προέβλεπε τη διεξαγωγή της επιθέσεως σε δύο φάσεις ως εξής:

- Στην πρώτη φάση, την εξουδετέρωση των συνοικιακών αστυνομικών τμημάτων και μερικών φρουρών χωροφυλακής, ώστε να καταστεί δυνατή η παραπέρα κίνηση προς το κέντρο της Αθήνας, αλλά και για εξασφάλιση του αναγκαίου οπλισμού για την αύξηση της ένοπλης δύναμης του ΕΛΑΣ.
- Στη δεύτερη φάση, την επίθεση για εξουδετέρωση των ισχυρότερων κέντρων αντιστάσεως της Αστυνομίας Πόλεων και της Χωροφυλακής. Τέτοια κέντρα ήταν η Γενική Ασφάλεια, η Ειδική Ασφάλεια, το Μηχανοκίνητο Τμήμα, το Σύνταγμα Χωροφυλακής Μακρυγιάννη και το Συγκρότημα των Σχολών Χωροφυλακής.

Με το σχέδιο αυτό, το Α΄ Σώμα Στρατού απέβλεπε στην κεραυνοβόλα εξουδετέρωση των Αστυνομικών Τμημάτων και των άλλων κέντρων αντιστάσεως, ώστε οι Βρετανοί να βρεθούν ‘‘προ τετελεσμένου γεγονότος’’ και να μην εμπλακούν στον αγώνα. Για τη μόνη σοβαρή ελληνική δύναμη που βρισκόταν σε στρατόπεδο στο Γουδί, την ΙΙΙ Ορεινή Ταξιαρχία, θα μεριμνούσε η ΙΙ Μεραρχία του ΕΛΑΣ με τα 2ο, 7ο και 34ο Σύνταγμα Πεζικού. Άλλωστε,

το προσωπικό της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας τελούσε σε άδεια αορίστου χρόνου με απόφαση της Κυβέρνησης.

15. Οργάνωση-Δύναμη-Διάταξη Αμυνόμενων Δυνάμεων: Μετά την απελευθέρωση της χώρας, η Κυβέρνηση αποφάσισε όλες οι δυνάμεις Χωροφυλακής και Αστυνομίας Πόλεων, να υπαχθούν στη Στρατιωτική Διοίκηση Αττικής, υπό το Σπηλιωτόπουλο, με αποστολή την τήρηση της τάξεως στην περιοχή Αττικής, οπότε η συνολική παρατακτή δύναμη είχε ως εξής:

Εθνικός Στρατός: Ένα Σύνταγμα μειωμένης συνθέσεως της Οργανώσεως ‘‘Χ’’ υπό το Γ. Γρίβα στο Θησείο, ένα Σύνταγμα ΕΔΕΣ υπό τον Καμπάνη και η ΙΙΙ Ορεινή Ταξιαρχία (τρία Τάγματα, 2.000) στο Γουδί υπό Συμμαχική Διοίκηση.

Χωροφυλακή: Η παρατακτή δύναμη σε Αθήνα και Πειραιά ανερχόταν σε 3.000 αξιωματικούς και οπλίτες, ελαφρά εξοπλισμένους και με ελάχιστα πυρομαχικά από τη φύση της αποστολής τους.

Αστυνομία Πόλεων: Η συνολική δύναμη της Αστυνομίας ανερχόταν σε 2.500 άνδρες ελαφρά και ανεπαρκώς εξοπλισμένους, από τη φύση της αποστολής τους. Τόσο η Χωροφυλακή, όσο και η Αστυνομία ήταν κατανεμημένες στα Αρχηγεία, τις διάφορες Υπηρεσίες, τις Σχολές και τα Αστυνομικά Τμήματα.

Η 23η Βρετανική Ταξιαρχία και Τμήμα Αλεξιπτωτιστών συνολικής δύναμης 2.500 ανδρών. Κατά την έναρξη της μάχης η δύναμη του ΕΛΑΣ ήταν τριπλάσια έναντι των αμυνομένων. Κατά την εξέλιξη της μάχης και ειδικότερα μετά τις 15 Δεκεμβρίου 1944 που απειλήθηκε η κατάληψη της Αθήνας από τον ΕΛΑΣ, τις εθνικές δυνάμεις ενίσχυσαν δύο Βρετανικές Μεραρχίες (η μία Ινδική), μία Ταξιαρχία, ένα Τεθωρακισμένο Σύνταγμα και το Σύνταγμα Πυροβολικού της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας.

16. Διεξαγωγή της Μάχης: Τη νύκτα της 3/4 Δεκεμβρίου, το 2ο Σύνταγμα Θηβών (ΕΛΑΣ) δυνάμεως περίπου 1.000 ανδρών, παγιδεύτηκε και εξαναγκάστηκε σε παράδοση και αιχμαλωσία από βρετανική δύναμη στο Ψυχικό. Το Σύνταγμα αυτό κατευθυνόταν από Θήβα προς Αθήνα, προκειμένου με τα άλλα δύο Συντάγματα της ΙΙ Μεραρχίας του ΕΛΑΣ να κινηθεί για εξουδετέρωση της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας, η οποία ήταν σε επιφυλακή στο στρατόπεδο Γουδί. Το γεγονός αυτό ανάγκασε τον ΕΛΑΣ να αναστείλει την επέμβαση κατά των περιφερειακών Αστυνομικών Τμημάτων που είχε σχεδιασθεί για την ίδια νύκτα. Τις απογευματινές ώρες της 4ης Δεκεμβρίου, 4 Συντάγματα του ΕΛΑΣ περικύκλωσαν αιφνιδιαστικά τα περιφερειακά Αστυνομικά Τμήματα και μερικές φρουρές Χωροφυλακής και αξίωσαν την παράδοση του οπλισμού τους. Από τη στιγμή εκείνη άρχισε η ‘‘Μάχη των Αθηνών’’. Οι άνδρες της Αστυνομίας Πόλεων και της Χωροφυλακής αντέταξαν σθεναρή αντίσταση απέναντι στις καλύτερα εξοπλισμένες και μεγαλύτερες αριθμητικά δυνάμεις του ΕΛΑΣ που πολιορκούσαν τα Αστυνομικά Τμήματα. Μέχρι τις πρωινές ώρες της 5ης Δεκεμβρίου, οι δυνάμεις του ΕΛΑΣ είχαν εξουδετερώσει όλα τα περιφερειακά Αστυνομικά Τμήματα και 17 από τα 23 Αστυνομικά Τμήματα της Αθήνας.

17. Από τις μεσημβρινές ώρες της 5ης Δεκεμβρίου, τα 1ο και 2ο Τάγματα της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας κινήθηκαν από το Γουδί στο κέντρο των Αθηνών και εγκαταστάθηκαν στα Παλιά Ανάκτορα, το Μέγαρο του Μετοχικού Ταμείου Στρατού και το κτίριο του πρώην Αρχηγείου του ΕΛΑΣ στη διασταύρωση των οδών Βησσαρίωνος και Σίνα. Το ίδιο απόγευμα, η Κυβέρνηση κήρυξε το στρατιωτικό νόμο σε Αθήνα και Πειραιά και εξουσιοδότησε την ΙΙΙ Ορεινή Ταξιαρχία και τα βρετανικά στρατεύματα να επιβάλλουν την τάξη κάνοντας χρήση των όπλων. Τα μεσάνυχτα, τα δύο Τάγματα της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας επέστρεψαν στο στρατόπεδο για ανάληψη ενεργού αποστολής, αφού προηγουμένως αντικαταστάθηκαν από

ισάριθμα βρετανικά Τάγματα Αλεξιπτωτιστών, τα οποία ανέλαβαν τη φύλαξη των κτιριακών εγκαταστάσεων στο κέντρο της Αθήνας.

18. Τα διαθέσιμα στρατεύματα που θα χρησιμοποιούνταν εναντίον των μονάδων του ΕΛΑΣ το βράδυ της 5ης Δεκεμβρίου 1944, προτού επέμβουν στον αγώνα ήταν: Η ΙΙΙ Ελληνική Ορεινή Ταξιαρχία (3 Τάγματα), η 23η Τεθωρακισμένη Βρετανική Ταξιαρχία με 43 άρματα και 23 τεθωρακισμένα οχήματα, η 139η Ταξιαρχία Πεζικού, μία Ταξιαρχία Αλεξιπτωτιστών και δύο Μοίρες Πυροβολικού με 16 πυροβόλα. Σύνολο δυνάμεων 7.000, από τις οποίες 2.500 ελληνικές και 4.500 βρετανικές.

Εκτός από τις παραπάνω μάχιμες μονάδες υπήρχαν από ελληνικής πλευράς 250 Ευέλπιδες με πυρήνες των 101, 141 και 142 Ταγμάτων Εθνοφυλακής και από βρετανικής πλευράς αποσπάσματα και μονάδες διοικητικής μέριμνας. Από τις πρωινές ώρες της 6ης Δεκεμβρίου, όταν οι τακτικές ελληνοβρεττανικές δυνάμεις εισήλθαν στη μάχη, και μέχρι το βράδυ της ίδιας ημέρας, επιτεύχθηκαν τα εξής: Η ΙΙΙ Ελληνική Ορεινή Ταξιαρχία εκκαθάρισε τις ανατολικά της Λ. Συγγρού αντιστάσεις του ΕΛΑΣ, εξασφαλίζοντας ανοικτό το δρομολόγιο από Σύνταγμα προς το Δέλτα Φαλήρου, όπου ενεργούσε η 139 Βρετανική Ταξιαρχία και παράλληλα εκκαθάρισε τις περιοχές Ζωγράφου - Άνω Ιλισίων και κατέλαβε τα ανατολικά της Καισαριανής δεσπόζοντα υψώματα. Τα βρετανικά στρατεύματα εξασφάλισαν τα ζωτικής σημασίας υψώματα της Ακρόπολης και του Λυκαβητού και εκκαθάρισαν το κέντρο της πόλεως από ελεύθερους σκοπευτές και άλλες μικροαντιστάσεις του ΕΛΑΣ.

19. Κατά τη διάρκεια της νύκτας 6/7 Δεκεμβρίου, ο ΕΛΑΣ ενίσχυσε το Α΄ Σώμα Στρατού με τις παρακάτω δυνάμεις:

- Τη ΙΙ Μεραρχία Αττικής με τα 7ο και 34ο Συντάγματα και λοιπές Μεραρχιακές Μονάδες συνολικής δυνάμεως 3.500 ανδρών και με αποστολή την εξουδετέρωση των φρουρών της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας και της Σχολής Χωροφυλακής στο Γουδί.
- Το 6ο Σύνταγμα Κορίνθου με 1.100 άνδρες.
- Τη ΧΙΙΙ Μεραρχία Στερεάς Ελλάδας

Ο αγώνας στις 7 Δεκεμβρίου εξελίχθηκε ως εξής:

Η ΙΙ Μεραρχία του ΕΛΑΣ επιτέθηκε από τις περιοχές Ερυθρού Σταυρού και Νοσοκομείου ‘‘Σωτηρία’’ για την κατάληψη της Σχολής Χωροφυλακής και της φρουράς ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας στο Γουδί.

Η Ι Ταξιαρχία του ΕΛΑΣ επιτέθηκε από την κατεύθυνση της Καισαριανής κατά Μονάδων της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας στην περιοχή Άνω Ιλίσια-Ζωγράφου-Γουδί.

Στο κέντρο της πόλεως δυνάμεις του ΕΛΑΣ επιτέθηκαν κατά της Γενικής Ασφάλειας, του Δ΄ Αστυνομικού Τμήματος, του Μηχανοκίνητου Τμήματος και της φρουράς Θησείου.

Παντού διεξάγονταν σφοδρές μάχες με τρομερές απώλειες και από τις δύο πλευρές. Μέχρι το βράδυ της 7ης Δεκεμβρίου, οι δυνάμεις του ΕΛΑΣ δεν πέτυχαν την κατάληψη της Σχολής Χωροφυλακής και του Στρατοπέδου στο Γουδί και αναδιπλώθηκαν με σοβαρές απώλειες. Στη δύναμη των αμυνομένων από πλευράς Εθνικών Δυνάμεων, την ίδια μέρα είχαν προστεθεί 900 στη Σχολή Χωροφυλακής και 400 στο Στρατόπεδο της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας. Ήταν οι κρατουμένοι των Ταγμάτων Ασφαλείας, οι οποίοι με την επίθεση της ΙΙ Μεραρχίας του ΕΛΑΣ εξοπλίστηκαν και ενίσχυσαν την άμυνα των παραπάνω Στρατοπέδων. Στη συνέχεια, οι κομμουνιστές του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ έδωσαν το βάρος για την κατάληψη του Συντάγματος Χωροφυλακής Μακρυγιάννη, το οποίο τώρα πολιορκούσαν με 4.000 άνδρες.

Οι βρετανικές δυνάμεις όλη την ημέρα εκκαθάρισαν τις περιοχές γύρω από το Κολωνάκι, τη Νεάπολη, το Μουσείο, τα Νέα Σφαγεία στην οδό Πειραιώς, τις φυλακές Συγγρού και γύρω από την Ομόνοια.

Τις επόμενες δύο ημέρες, 8 και 9 Δεκεμβρίου, οι μάχες συνεχίζονταν σε όλη την Αθήνα με αμείωτη ένταση και κυρίως στο Σύνταγμα Μακρυγιάννη όπου η φρουρά των 470 ανδρών απέκρουσε ισχυρές επιθετικές προσπάθειες του ΕΛΑΣ.

20. Στις 10 Δεκεμβρίου 1944, προστέθηκε και άλλος αντικειμενικός σκοπός του ΕΛΑΣ. Η κατάληψη της Σχολής των Ευελπίδων. Ύστερα από διήμερη πολιορκία, η Σχολή καταλήφθηκε από τον ΕΛΑΣ, αφού προηγουμένως οι Ευέλπιδες και οι ελάχιστοι Βρετανοί είχαν μεταφερθεί με βρετανικά τεθωρακισμένα οχήματα στα Παλιά Ανάκτορα τις απογευματινές ώρες της 11ης Δεκεμβρίου. Την ίδια ημέρα κρίθηκε και η επταήμερη μάχη στο Σύνταγμα Χωροφυλακής Μακρυγιάννη. Οι δυνάμεις του ΕΛΑΣ αναγκάστηκαν να λύσουν την πολιορκία και να απομακρυνθούν αφού είχαν τεράστιες απώλειες (500 νεκρούς και τραυματίες). Από πλευράς αμυνομένων, οι απώλειες ανήλθαν σε 2 αξιωματικούς και 22 χωροφύλακες νεκρούς, και 19 αξιωματικούς και 72 χωροφύλακες τραυματίες. Ο αμφίρροπος αγώνας που διεξαγόταν, ανησύχησε τόσο την Ελληνική Κυβέρνηση, όσο και το Στρατηγό Σκόμπυ, γι' αυτό και το απόγευμα της 11ης Δεκεμβρίου κατέφθασε βρετανική αντιπροσωπεία υπό τον Άγγλο Ανώτατο Διοικητή Δυνάμεων Μεσογείου Αλεξάντερ. Αφού διαπίστωσε την κρισιμότητα της καταστάσεως, διέταξε με σήμα την άμεση μεταφορά δύο Μεραρχιών (μίας βρετανικής και μίας ινδικής) για ενίσχυση του αγώνα εναντίον του ΕΛΑΣ, οι οποίες και κατέφθασαν σε δύο ημέρες. Ταυτόχρονα, άρχισαν να συγκροτούνται τα πρώτα Τάγματα Εθνοφυλακής. Από τη στιγμή αυτή η ''Μάχη των Αθηνών'' είχε κριθεί υπέρ των Εθνικών Δυνάμεων.

Όμως, οι συγκρούσεις συνεχίζονταν με αμείωτη ένταση στο Γουδί, την Καισαριανή, τη Γούβα, τη Νέα Σμύρνη, το Φάληρο, τα Πετράλωνα, το Κερατσίνι, το Περιστέρι, την Κυψέλη, του Γκύζη, τους Αμπελόκηπους, την πλατεία Κουμουνδούρου και σε άλλα σημεία και κέντρα αντιστάσεως του Λεκανοπεδίου.

Μια εντυπωσιακή επιτυχία του ΕΛΑΣ υπήρξε η κατάληψη του Αρχηγείου της RAF στο ξενοδοχείο ''Σέσιλ'' στην Κηφισιά. Η ΙΙ Μεραρχία του ΕΛΑΣ με δύναμη 1.000 περίπου ανδρών, στις 18 Δεκεμβρίου επιτέθηκε αιφνιδιαστικά κατά του Αρχηγείου της RAF του οποίου η δύναμη ανερχόταν σε 70 αξιωματικούς και 600 οπλίτες, από τους οποίους μόνο οι 150 ήταν μάχιμοι. Ύστερα από 24ωρη πολιορκία, οι Βρετανοί αναγκάσθηκαν σε παράδοση. Οι απώλειες των Βρετανών ανήλθαν σε 25 νεκρούς και 500 αιχμαλώτους, ενώ οι υπόλοιποι διέφυγαν. Ο ΕΛΑΣ είχε 80 νεκρούς και 300 τραυματίες. Τις επόμενες ημέρες, ο αγώνας συνεχίστηκε με αμείωτη ένταση και αγριότητα μέχρι τη νύκτα της 4/5 Ιανουαρίου 1945, οπότε οι δυνάμεις του ΕΛΑΣ απαγκιστρώθηκαν και στη συνέχεια αφού εγκατέλειψαν τις δυτικές συνοικίες της Αθήνας, έσπευσαν να κινηθούν προς Θήβα, Λαμία και βορειότερα, προκειμένου ν' αποφύγουν την ολοκληρωτική καταστροφή. Στις 8 Ιανουαρίου 1945 το ΕΑΜ ζήτησε ανακωχή, η οποία υπογράφηκε στις 11 Ιανουαρίου και τέσσερις ημέρες αργότερα έληξαν οι εχθροπραξίες.

21. Οι Εκτελέσεις και η Ομηρία: Χαρακτηριστικό των ''Δεκεμβριανών'' υπήρξε ο φανατισμός και η αγριότητα αντιμετώπισης των αντιπάλων, όπως αποδεικνύει και η ''Έκθεση Σιτρίν''.

Μεγάλος είναι ο αριθμός των ομήρων που απήγαγε ο ΕΛΑΣ κατά την αποχώρησή του από την Αθήνα. Ένα ποσοστό ομήρων επανήλθε στα σπίτια του μετά τη ''Συμφωνία της Βάρκιζας''. Υπολογίστηκε ότι αυτοί που εκτελέσθηκαν μόνο σε Αθήνα και Πειραιά κατά τα Δεκεμβριανά ξεπέρασαν τις 30.000. Το σύνολο σε όλη την Ελλάδα έφθασε τις 44.000.

Τα Μεταξύ Δεύτερου και Τρίτου Γύρου

22. Ο Ρόλος του Διεθνούς Κομμουνισμού: Η Σοβιετική Ένωση, παρά τα όσα συμφωνήθηκαν στη Γιάλτα, δεν παραιτήθηκε από το γενικό σχέδιο για κυριαρχία της σ' ολόκληρο τον κόσμο. Αντίθετα, με τη λήξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου επιδίωξε να επεκτείνει την κυριαρχία της όχι μόνο στα κράτη τα οποία βρέθηκαν στη σφαίρα επιρροής της, αλλά και σε άλλα. Με τη μέθοδο αθέτησης των συμφωνιών, εγκαταστάθηκε πραξικοπηματικά στις χώρες τις οποίες είχε καταλάβει κατά τον πόλεμο και επέβαλε το κομμουνιστικό σύστημα διακυβερνήσεως στα κράτη που βρέθηκαν στη σφαίρα επιρροής της. Χρησιμοποίησε τη μέθοδο των δήθεν κινημάτων αντίστασης, δηλαδή της υποκίνησης κομμουνιστικών μαζών για βίαιη ανατροπή των αστικών καθεστώτων σε κράτη εκτός της σφαίρας επιρροής της όπως η Ελλάδα, η οποία υπήρξε το πρώτο θύμα αυτής της μεθόδου και πλήρωσε το τίμημα της ελευθερίας με πολλές καταστροφές και θυσίες Ελλήνων κατά το Δεκεμβριανό Κίνημα.

23. Η Συμφωνία της Βάρκιζας: Μετά την αποτυχία του στασιαστικού κινήματος επακολούθησε η ''Συμφωνία της Βάρκιζας'' στις 12 Φεβρουαρίου 1945, με την οποία επιδιωκόταν η οριστική ειρήνευση της χώρας. Η συμφωνία προέβλεπε τη διάλυση όλων των ένοπλων οργανώσεων και την παράδοση του οπλισμού τους, τη συγκρότηση του Εθνικού Στρατού και την εκκαθάριση της κρατικής μηχανής.

Το ΚΚΕ, ενώ παρέδωσε στις βρετανικές δυνάμεις τον πλέον άχρηστο οπλισμό -κυρίως ιταλικής προέλευσης- σε αριθμό που προέβλεπε η Συμφωνία, εξασφάλισε την απόκρυψη και διαφύλαξη σε κατάλληλες περιοχές και κρύπτες καινούργιου οπλισμού και πυρομαχικών του ΕΛΑΣ.

Το επίσημο Κράτος εξ άλλου, που βρέθηκε μπροστά σε πραγματικά ερείπια και πλήρη οικονομική εξαθλίωση και δυστυχία του λαού από την τετραετή κατοχή, άρχισε τη σταδιακή ανασυγκρότηση των Κρατικών Υπηρεσιών και του Στρατού, με τη βοήθεια των συμμάχων Βρετανών και αργότερα των Αμερικανών.

24. Προετοιμασίες Ένοπλων Κομμουνιστών: Η επάνοδος του Νίκου Ζαχαριάδη στην Ελλάδα και στην ηγεσία του ΚΚΕ έπαιξε σπουδαίο ρόλο στα συνταρακτικά γεγονότα της περιόδου που ακολούθησε. Γενικός Γραμματέας του ΚΚΕ πολλά χρόνια ο Ζαχαριάδης, θεωρούνταν ο δυναμικότερος ηγέτης. Ο εγκλεισμός του στις φυλακές Κέρκυρας για όλη τη διάρκεια της δικτατορίας του Μεταξά, η παράδοση του στους Γερμανούς μετά την κατάρρευση και η παραμονή του στο στρατόπεδο Νταχάου σε όλο το διάστημα της κατοχής, του είχαν δώσει πρόσθετη αίγλη. Όταν απελευθερώθηκε από τις Αμερικανικές Αρχές και ήλθε στην Αθήνα στις 29 Μαΐου 1945, οι οπαδοί του ΚΚΕ τον υποδέχτηκαν ως ''Μεσία''. Πίστευαν ότι με τον ερχομό του, ολόκληρο το αριστερό κίνημα θα έβλεπε καλύτερες μέρες. Συνέβη όμως το αντίθετο. Ο Ζαχαριάδης επέβαλε τη δική του γραμμή. Θεώρησε τη Συμφωνία της Βάρκιζας όπως έγραψε ο ίδιος αργότερα, ''σαν μια ανάπαυλα για την ανασυγκρότηση των λαϊκών δυνάμεων μπροστά στην καινούρια αποφασιστική αναμέτρηση που έρχεται αναπόφευκτα''. Αφού παραμέρισε το Σιάντο, τον οποίο αργότερα κατήγγειλε ως ''πράκτορα των Άγγλων'', δεν δυσκολεύτηκε να απαλλαγεί από ένα άλλο επίφοβο ηγετικό αντίπαλο, τον Άρη Βελουχιώτη. Καθώς ο τελευταίος εξακολουθούσε να περιφέρεται στα βουνά με μια ομάδα ενόπλων, αφοσιωμένων προσωπικά σ' αυτόν, και να μην αναγνωρίζει τη συμφωνία της Βάρκιζας, ο Ζαχαριάδης έπεισε την Κεντρική Επιτροπή του ΚΚΕ να καταγγείλει δημόσια τη δράση του Άρη ως ύποπτη και τυχοδιωκτική.

Το ΚΚΕ, άρχισε την οργάνωση ένοπλων συμμοριών στις ορεινές περιοχές με μυστική στρατολογία κομμουνιστών. Για προπαγανδιστικούς λόγους τις ονόμασε Ένοπλες Ομάδες Καταδιωκομένων (ΕΟΚ). Με την πάροδο του χρόνου οι ομάδες αυτές πλαισιώθηκαν από

στελέχη του ΕΛΑΣ, τα οποία είχαν πείρα διεξαγωγής ανταρτοπολέμου. Παράλληλα, συγκροτήθηκαν στις πόλεις και στην ύπαιθρο οι οργανώσεις ''Αυτοάμυνας'', με στρατιωτική διάρθρωση και με αποστολή τη στρατολογία μαχητών στις ΕΟΚ, την εξασφάλιση οπλισμού, την οργάνωση δικτύων πληροφοριών, την εξεύρεση ειδών εφοδιασμού και τη συνεργασία με τις ΕΟΚ στις διάφορες προσβολές χωριών.

25. Προετοιμασίες Εθνικού Στρατού: Κατά τη διάρκεια των ''Δεκεμβριανών'' αποφασίστηκε η συγκρότηση και ανάπτυξη των Ταγμάτων Εθνοφυλακής, η οποία ολοκληρώθηκε στα τέλη Φεβρουαρίου 1945. Στο μεταξύ, από την Ταξιαρχία Ρίμινι και τον Ιερό Λόχο που διαλύθηκαν ''κατ' επιταγή'' των όρων της Συμφωνίας της Βάρκιζας, καθώς και από την επιστράτευση εφέδρων, συγκροτήθηκαν και αναπτύχθηκαν τρεις Μεραρχίες Πεζικού και άλλες Μονάδες, με αποτέλεσμα το Δεκέμβριο του 1945 η δύναμη του Τακτικού Στρατού να ανέλθει σε 75.000 άνδρες και της Χωροφυλακής σε 25.000 άνδρες.

Ο Τρίτος Γύρος (1946-1949)

Έτος 1946

26. Οργάνωση-Δύναμη Ένοπλων Κομμουνιστών: Το Φεβρουάριο του 1946, ο Ζαχαριάδης επέβαλε στην Ολομέλεια της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ τη μοιραία απόφαση ''να προχωρήσει στην οργάνωση της νέας ένοπλης λαϊκής πάλης ενάντια στο μοναρχοφασιστικό κατεστημένο'', με τη δικαιολογία ότι η δεξιά προέβαινε σε διώξεις κομμουνιστών. Ένα μήνα αργότερα, μετά την απόφαση για επανάληψη του ένοπλου αγώνα, ο Ζαχαριάδης έφυγε για την Πράγα. Περνώντας από τη Θεσσαλονίκη έδωσε εντολή στον πρώην καπετάνιο του ΕΛΑΣ Μάρκο Βαφειάδη να αρχίσει αμέσως την πολεμική εξόρμηση.

Από το Μάρτιο άρχισε στις παραμεθόριες κυρίως περιοχές, η οργάνωση και ανάπτυξη ισχυρότερων ένοπλων κομμουνιστικών μονάδων, των λεγόμενων ''Συγκροτημάτων''. Η δύναμη κάθε συγκροτήματος ανερχόταν σε 60-80 ενόπλους, οργανωμένους σε 2-3 διμοιρίες, με δύο ομάδες κατά διμοιρία. Δύο ως τρία ''Συγκροτήματα'' συνιστούσαν ένα ''Υπαρχηγείο'' ή Τάγμα δυνάμεως 200-250 ενόπλων, με προϊστάμενα κλιμάκια τα ''Περιφερειακά Αρχηγεία'' και τα ''Αρχηγεία Περιοχών''. Η αρχική δύναμη των 800 ενόπλων το Μάρτιο, συνεχώς αυξανόταν και μέχρι το Δεκέμβριο έφτασε τους 9.000 περίπου ενόπλους.

27. Οργάνωση-Δύναμη Εθνικού Στρατού: Το 1946 αποφασίστηκε σε συνεργασία με τη Βρετανική Κυβέρνηση, η οποία είχε αναλάβει τον εξοπλισμό και τον εφοδιασμό σε λοιπό υλικό, η δύναμη του Στρατού να μην υπερβεί τους 100.000 άνδρες για λόγους οικονομίας, αντί για τη δύναμη των 115.000 ανδρών που είχε προγραμματισθεί. Συγκροτήθηκαν τρία Σώματα Στρατού με ανάλογο αριθμό Μεραρχιών.

Ενώ ο Στρατός βρισκόταν στο στάδιο της ανασυγκροτήσεως και εκπαιδεύσεως, απροετοίμαστος και άπειρος για ειδικές επιχειρήσεις όπως είναι ο ανταρτοπόλεμος, από το Σεπτέμβριο αναγκάστηκε να εισέλθει στον αγώνα, καθώς η δύναμη 25.000 ανδρών της Χωροφυλακής κρίθηκε ανεπαρκής να αντιμετωπίσει τα συνεχώς αυξανόμενα κρούσματα στην ύπαιθρο.

28. Τακτική του Αγώνα: Οι Ένοπλοι Κομμουνιστές με την τακτική του ανταρτοπολέμου απέβλεπαν:

- Στην προσβολή και συντριβή των απομονωμένων διασπαρμένων Εθνικών Δυνάμεων (Στρατιωτικά συνοριακά φυλάκια – Σταθμοί Χωροφυλακής) με σκοπό τον εξαναγκασμό τους σε σύμπτυξη προς τα αστικά κέντρα, εγκαταλείποντας έτσι την ύπαιθρο.
- Στην καταπόνηση και πτώση του ηθικού των Εθνικών Δυνάμεων, στην προσπάθεια τους να σπεύσουν παντού σε βοήθεια των προσβαλλόμενων μικρών τμημάτων και χωριών χωρίς αποτέλεσμα, καθώς οι Ένοπλοι Κομμουνιστές διέφευγαν ‘‘αμαχητί’’ προς άλλους χώρους.
- Στην τρομοκράτηση του πληθυσμού της υπαίθρου με εκτελέσεις, καταστροφές και λεηλασίες ώστε να τον εξαναγκάσουν να προσχωρήσει στους Κομμουνιστές, ή να τηρεί στο εξής φιλική στάση προς αυτούς, ή τέλος να εγκαταλείψει τα χωριά του και να συγκεντρωθεί στις πόλεις. Η τελευταία αυτή ενέργεια είχε ως συνέπεια τη δημιουργία οικονομικής εξαθλίωσης, δυστυχίας και ουσιαστικής αδυναμίας του κράτους να θρέψει τις στρατιές των προσφύγων, οι οποίοι κατά το τέλος του επόμενου έτους (1947) ανήλθαν σε 700.000.
- Στην καταστροφή των συγκοινωνιακών έργων και των έργων κοινής ωφελείας, με αποτέλεσμα το κράτος να περιέλθει σε αδυναμία να επιλύσει τα τεράστια αυτά προβλήματα.
- Στην άσκηση έντεχνης προπαγάνδας στο εσωτερικό και εξωτερικό, καθώς και στην οργάνωση κομμουνιστικών πυρήνων στον Εθνικό Στρατό, για διάβρωση και διάλυση των Μονάδων του.

29. Οι Εθνικές Δυνάμεις κατά την περίοδο αυτή αιφνιδιάστηκαν και περιορίστηκαν σε καθαρά αμυντική στάση. Εξάλλου, βρίσκονταν στο στάδιο της ανασυγκρότησης και εκπαίδευσης στα στρατόπεδα κι έτσι, στερούνταν την απαραίτητη δύναμη να καλύψουν όλη την επικράτεια. Τα υπάρχοντα Τάγματα Εθνοφυλακής ήταν ανεπαρκή. Ο αγώνας μέχρι τον Ιούλιο διεξαγόταν ουσιαστικά από τη Χωροφυλακή, οι άνδρες της οποίας κυριολεκτικά θυσιάστηκαν για την εξασφάλιση και προάσπιση της στοιχειώδους τάξης και ασφάλειας στην ύπαιθρο και δυστυχώς χωρίς ουσιαστικό αποτέλεσμα, λόγω της φύσης του αγώνα. Τελικά, οι άνδρες των σταθμών Χωροφυλακής, υπό την πίεση των γεγονότων αναγκάστηκαν να συμπτυχθούν προς τα αστικά κέντρα, και να οργανωθούν σε ισχυρότερα συγκροτήματα λόχων και διλοχιών για να αντιμετωπίσουν τη συνεχώς αυξανόμενη ένοπλη κομμουνιστική απειλή. Από τον Ιούλιο και μέχρι το Δεκέμβριο, η ηγεσία των Ένοπλων Δυνάμεων κατήρτισε το σχέδιο επιχειρήσεων ‘‘*ΤΕΡΜΙΝΟΥΣ*’’, το οποίο επρόκειτο να εφαρμοσθεί το επόμενο έτος 1947, ενώ παράλληλα με τα Β΄ και Γ΄ Σωμάτα Στρατού κατήρτισε και διεξήγαγε εκκαθαριστικές επιχειρήσεις.

30. Διεξαγωγή του Αγώνα: Οι Ένοπλοι Κομμουνιστές άρχισαν τη δράση τους με την επίθεση κατά του Σταθμού Χωροφυλακής Λιτόχωρου στις 30 Μαρτίου 1946, παραμονή εκλογών, που είχε ως αποτέλεσμα τον φόνο 11 αστυνομικών και στρατιωτών. Μέχρι το Σεπτέμβριο πέτυχαν να εξουδετερώσουν τους Σταθμούς Χωροφυλακής των ορεινών περιοχών της Δυτικής και Κεντρικής Μακεδονίας και Θεσσαλίας. Στη συνέχεια, άρχισαν τις επιθέσεις εναντίον στρατιωτικών φρουρών, οι οποίες προστάτευαν τις παραμεθόριες πόλεις, κωμοπόλεις και χωριά. Έτσι, στις 30 Ιουνίου 1946 αρχικά και κατόπιν την 1η Οκτωβρίου 1946, επιτέθηκαν εναντίον της Νάουσας και Σιάτιστας και στις 5 Ιουλίου 1946 εναντίον της Ποντοκερασιάς. Στις 13 Νοεμβρίου, 1.000 περίπου Ένοπλοι Κομμουνιστές επιτέθηκαν κατά της φρουράς Σκρα, την οποία αποτελούσαν δύο διμοιρίες. Στη συνέχεια επιτέθηκαν και εξουδετέρωσαν τις φρουρές Αρχαγγέλου, Νώτιας, Μανδάλου, Πλικάτι-Χιονάδων, Βάθης Κρουσίων και Νυμφαίου Φλώρινας, προκειμένου να ανοίξουν την ελληνογιουγκοσλαβική μεθόριο. Το Δεκέμβριο, 800 Ένοπλοι Κομμουνιστές εισήλθαν από τη Βουλγαρία και

προσέβαλαν τα χωριά Κυριακή και Κόρυμβο του Νομού Έβρου. Στα τέλη Δεκεμβρίου, επέδραμαν κατά της Δεσκάτης. Παράλληλα, είχε αρχίσει η δράση των Ένοπλων Κομμουνιστών στην Πελοπόννησο και τη Στερεά Ελλάδα, όπου στις 30 Δεκεμβρίου επιτέθηκαν κατά της Υπάτης.

31. Από την πλευρά του Εθνικού Στρατού, από τον Ιανουάριο 1946, οι κατά τόπους Ανώτερες Στρατιωτικές Διοικήσεις Πελοποννήσου, Θεσσαλίας και Μακεδονίας ανέφεραν περιοδικά, ότι γινόταν ανασυγκρότηση του ΕΛΑΣ, ο οποίος προοδευτικά ενισχυόταν και εξοπλιζόταν από Σερβία, Βουλγαρία και Αλβανία. Όταν το Μάρτιο του 1946 σημειώθηκε έντονη τρομοκρατική δράση με δολοφονίες, συλλήψεις και επιθέσεις κατά αστυνομικών σταθμών και προέδρων κοινοτήτων, η δράση αυτή αποδόθηκε από την Κυβέρνηση ως προσπάθεια του ΚΚΕ να τρομοκρατήσει τον πληθυσμό προκειμένου να απέχει από τις εκλογές.

32. Από τις 26 Ιουλίου 1946 που ανατέθηκε αποκλειστική αρμοδιότητα για την εξασφάλιση της τάξεως στον Εθνικό Στρατό, τα Β΄ και Γ΄ Σώματα Στρατού ανέλαβαν και εκτέλεσαν προσχεδιασμένες εκκαθαριστικές επιχειρήσεις ευρείας κλίμακας στις περιοχές: Καϊμακτσαλάν στις αρχές Αυγούστου, Πάικου από αρχές Αυγούστου μέχρι τέλος Σεπτεμβρίου, Ολύμπου αρχές Αυγούστου, Νοτίου Ολύμπου αρχές Νοεμβρίου, Κελεμπέκ (περιοχής Έβρου) μέσα Αυγούστου, Βερμίου μέσα Αυγούστου και τέλος Σεπτεμβρίου, Τιταρίου όρους το δεύτερο δεκαήμερο Αυγούστου, Όσσης από μέσα Αυγούστου μέχρι τέλος Σεπτεμβρίου, Κερδυλλίων μέσα Σεπτεμβρίου, Πιερίων τέλη Σεπτεμβρίου, Αλμυρού-Μαυροβουνίου το Σεπτέμβριο, Χασίων-Δεσκάτης τέλη Σεπτεμβρίου, Κρουσίων αρχές Οκτωβρίου, Βίτσι τέλη Οκτωβρίου, Καμβουνίων-Αντιχασίων τέλη Οκτωβρίου με αρχές Νοεμβρίου, Κόζιακα αρχές Νοεμβρίου και Πίνδου αρχές Οκτωβρίου. Παράλληλα, το Α΄ Σώμα Στρατού πραγματοποίησε εκκαθαριστικές επιχειρήσεις στις περιοχές: Πάρνωνος αρχές Ιουλίου και τέλη Οκτωβρίου, Σπάρτης αρχές Ιουλίου, Φουρνά τέλος Αυγούστου και Νευροπόλεως τέλη Σεπτεμβρίου.

33. Αποτελέσματα αυτών των εκκαθαριστικών επιχειρήσεων ήταν η καταστροφή σημαντικών κρυσφήγετων και αποθηκών οπλισμού και λοιπού υλικού των Ένοπλων Κομμουνιστών, η εξάρθρωση των συγκροτημάτων και η αναθάρρηση των κατοίκων να επιστρέψουν στις εστίες τους.

Οι απώλειες κατά το έτος 1946 από την πλευρά των Ένοπλων Κομμουνιστών ανήλθαν σε 836 νεκρούς, 292 τραυματίες, 208 αιχμαλώτους και 100 παραδοθέντες. Από την πλευρά των Εθνικών Δυνάμεων οι απώλειες ανήλθαν σε 126 νεκρούς (13 αξιωματικοί και 113 οπλίτες), 192 τραυματίες (6 αξιωματικοί και 186 οπλίτες), 194 αγνοούμενους και 208 συλληφθέντες οπλίτες.

Έτος 1947

34. Γενική Κατάσταση: Στις 21 Φεβρουαρίου 1947, η Αγγλική Κυβέρνηση ειδοποίησε την αντίστοιχη Αμερικανική, ότι από την 1η Απριλίου 1947, θα διέκοπτε κάθε βοήθεια προς την Ελλάδα και θα απέσυρε τα στρατεύματα από την χώρα, καθώς η άλλοτε κραταιά αυτοκρατορία βρισκόταν τότε στα πρόθυρα της οικονομικής κατάρρευσης.

Η Κυβέρνηση των ΗΠΑ, αποδέχτηκε σχετική έκκληση της Ελληνικής Κυβερνήσεως και αποφάσισε να αναλάβει την ίδια ανασχετική στρατηγική με την προκάτοχό της, φράσσοντας το δρόμο μιας ενδεχόμενης καθόδου των Ρώσων στο Αιγαίο και τη Μέση Ανατολή, με την εξαγγελία ενός σχεδίου οικονομικής ανόρθωσης, του γνωστού ‘‘Δόγματος Τρούμαν’’ τόσο προς την Ελλάδα, όσο και προς την Τουρκία.

Στις 20 Μαρτίου 1947, μία εβδομάδα μετά την εξαγγελία του Δόγματος Τρούμαν, δολοφονήθηκε στη Θεσσαλονίκη ο Ζεύγος, μέλος της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ, ενώ δύο μήνες αργότερα, στις 20 Μαΐου 1947 ανακοινώθηκε ο αιφνίδιος θάνατος του Γ. Σιάντου, αρχηγού του ΚΚΕ κατά την κατοχική περίοδο.

Στα τέλη Μαΐου 1947, η εξεταστική επιτροπή του ΟΗΕ, ύστερα από τετράμηνη έρευνα, υπέβαλε στο Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ πρακτικό στο οποίο αποφαινόταν ότι τον πόλεμο στην Ελλάδα υποκινούσαν δυνάμεις από το εξωτερικό και τον ενίσχυαν οι γειτονικές χώρες Αλβανία, Γιουγκοσλαβία και Βουλγαρία.

Τον Ιούλιο του 1947, στο Συνέδριο του Γαλλικού Κομμουνιστικού Κόμματος που έγινε στο Στρασβούργο, το ΚΚΕ με τον εκπρόσωπό του Μιλτ. Πορφυρογένη, εξήγγειλε την πρόθεση του να δημιουργήσει ξεχωριστό κομμουνιστικό κράτος. Κάτι τέτοιο όμως προϋπέθετε σταθερή κατοχή μιας πόλεως, την οποία θα χρησιμοποιούσε ως πρωτεύουσα και έδρα της Κυβέρνησης για διεθνή προβολή και προπαγάνδα, όπου θα δεχόταν τους διπλωματικούς εκπροσώπους των κομμουνιστικών χωρών. Ο Ζαχαριάδης, μη μπορώντας να εξασφαλίσει ένα τέτοιο αστικό κέντρο, παρά τις συνεχείς προσπάθειες, στις 23 Δεκεμβρίου 1947 προέβη στο σχηματισμό της ‘‘Πρώτης Προσωρινής Κυβέρνησης της Ελεύθερης Ελλάδας’’ με Πρωθυπουργό και Υπουργό Στρατιωτικών το Μάρκο Βαφειάδη, και Υπουργούς τους Γ. Ιωαννίδη, Μ. Πορφυρογένη, Π. Ρούσσο, Β. Μπαρτζώτα, Δ. Βλαντά, Λ. Στρίγγο και Π. Κόκκαλη. Δύο ημέρες αργότερα εξαπέλυσε την από καιρό σχεδιασμένη επίθεση κατά της Κόνιτσας, η οποία συγκέντρωνε τα πλεονεκτήματα για πρωτεύουσα του ανεξάρτητου κομμουνιστικού κράτους.

35. Οργάνωση και Δύναμη Ένοπλων Κομμουνιστών: Από τον Αύγουστο άρχισε στην περιοχή Δυτικής Μακεδονίας η οργάνωση των Ελαφρών Ταξιαρχιών, των Ταξιαρχιών Ιππικού και των Μεραρχιών, με παράλληλη κατάργηση των Αρχηγείων Περιοχών. Οι νέες Μονάδες εφοδιάζονταν με πυροβόλα, όλμους, καθώς και πλήθος από πολυβόλα και αυτόματα όπλα. Παράλληλα, υιοθετήθηκε σε μικρή όμως έκταση η εκπαίδευση σε μεθόδους του Τακτικού Στρατού. Η ηγεσία του Επαναστατικού Κομμουνιστικού Κόμματος ανήγγειλε την εθελοντική στράτευση οπαδών, στην πράξη όμως έγινε βίαια, με αποτέλεσμα ενώ τον Ιανουάριο του 1947 η δύναμη των Ένοπλων Κομμουνιστών ήταν 10.000 περίπου, το Δεκέμβριο του ιδίου έτους είχε ανέλθει στις 20.000 περίπου, παρά τις απώλειες που σημειώθηκαν στο μεταξύ.

36. Οργάνωση και Δύναμη Εθνικού Στρατού: Μετά από πολύμηνη επιμονή της Στρατιωτικής Ηγεσίας της χώρας, το Μάρτιο του 1947, αποφασίστηκε η αύξηση του Στρατού σε 115.000 και της Χωροφυλακής σε 30.000 άνδρες. Η Ελληνική Κυβέρνηση αναγκάστηκε να επωμισθεί, την οικονομική επιβάρυνση της πρόσκλησης των επιπλέον 15.000 νεοσυλλέκτων.

Ο Στρατός τώρα διέθετε Στρατηγεία 1ης Στρατιάς και 3 Σωμάτων Στρατού, 7 Μεραρχίες (από τις οποίες 4 ορεινής συνθέσεως) και 2 ανεξάρτητες Ταξιαρχίες συνολικής δυνάμεως 60 Ταγμάτων Πεζικού και ανάλογο αριθμό Ταγμάτων και ισοδύναμων Μονάδων των άλλων Όπλων και Σωμάτων. Στα τέλη του 1947, λόγω της κρισιμότητας της κατάστασης, η δύναμη του Στρατού ανήλθε σε 150.000 άνδρες.

37. Διεξαγωγή του Αγώνα: Η τακτική την οποία η ηγεσία των Ένοπλων Κομμουνιστών εφάρμοσε κατά την περίοδο αυτή ήταν κατά βάση η ίδια με του ανταρτοπολέμου, τον οποίο συντηρούσε στη Θράκη, Χαλκιδική και Πελοπόννησο. Χαρακτηριζόταν όμως από την επίμονη προσπάθεια και επιδίωξη:

- Να σταθεροποιήσει και να διευρύνει τις παραμεθόριες περιοχές της Μουργκάνας, του Γράμμου, του Βίτσι, του Καϊμακτσαλάν, του Μπέλες και της Χαϊντούς, τις οποίες έλεγχαν από το 1946.
- Να αμφισβητήσει σοβαρά τις ορεινές περιοχές της Δυτικής Μακεδονίας, Θεσσαλίας, Ρούμελης και Ηπείρου, με εξορμήσεις και αιφνιδιαστικές επιθέσεις, μετά από συγκέντρωση όγκου δυνάμεων εναντίον της εκάστοτε επιλεγόμενης περιοχής και στη συνέχεια διασπορά, συγκέντρωση και επίθεση σε άλλη περιοχή.
- Να καταλάβει σημαντική πόλη στην ευρύτερη περιοχή για εγκατάσταση της ''Προσωρινής Δημοκρατικής Κυβέρνησης'' της οποίας τη συγκρότηση ανήγγειλε τελικά στις 24 Δεκεμβρίου 1947.

38. Η ηγεσία του Εθνικού Στρατού, συγκρότησε την 1η Στρατιά για την εφαρμογή του σχεδίου ''*ΤΕΡΜΙΝΟΥΣ*'' με τα Β΄ και Γ΄ Σώματα Στρατού στις περιοχές Ήπειρο-Θεσσαλία και Μακεδονία-Θράκη, αντίστοιχα.

Ανέθεσε στο Α΄ Σώμα Στρατού, την εφαρμογή ανάλογου σχεδίου για τη Ρούμελη, παράλληλα με την απασχόληση του στις εκκαθαριστικές επιχειρήσεις στην Πελοπόννησο, καθώς και στα άλλα νησιά με τις κατά τόπους δυνάμεις της Χωροφυλακής. Γενικά, το σχέδιο ενέργειας ''*ΤΕΡΜΙΝΟΥΣ*'' του Εθνικού Στρατού προέβλεπε:

<u>Στο 1ο στάδιο:</u> Τον εγκλωβισμό και στη συνέχεια την εκκαθάριση των περιοχών Ρούμελης-Θεσσαλίας και κατά σειρά των ορεινών συγκροτημάτων:

Δομοκού-Ξυνιάδας-Ρεντίνας και Οίτης-Γκιώνας,
Άνω Ρου Αχελώου-Αγράφων και Χασίων-Αντιχασίων-Καμβουνίων,
Ν. Πίνδου-Ζαγορίων, Ολύμπου-Πιερίων και Όσσης-Πηλίου.

<u>Στο 2ο στάδιο:</u> Την εκκαθάριση των περιοχών Δυτικής Μακεδονίας και Κεντρικής Μακεδονίας μέχρι το Στρυμόνα ποταμό.

<u>Στο 3ο στάδιο:</u> Την εκκαθάριση Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης.

39. Κατά το 1ο στάδιο, η εφαρμογή του σχεδίου ''*ΤΕΡΜΙΝΟΥΣ*'' είχε ικανοποιητικά αποτελέσματα, αλλά εξελίχθηκε σε εκτεταμένο χώρο που ήταν αδύνατο να καλυφθεί από επαρκείς δυνάμεις. Η ηγεσία των Ένοπλων Κομμουνιστών αντιλαμβανόταν αμέσως τους επιδιωκόμενους εγκλωβισμούς και έδινε εντολή στις μονάδες τους να διασπείρωνται έγκαιρα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η επιχείρηση Νοτ. Πίνδου-Ζαγορίων, όπου τον Ιούλιο οι δυνάμεις των κομμουνιστών απέφυγαν τον εγκλωβισμό τους με ευρύ ελιγμό και στη συνέχεια προσέβαλαν με όγκο δυνάμεων την περιοχή δυτικά της Κόνιτσας, κινήθηκαν προς Νότο δημιουργώντας προς στιγμή ανησυχία στην περιοχή Ιωαννίνων και κατέφυγαν στην περιοχή Ζαγορίων, για να επανακάμψουν τελικά στις σταθεροποιημένες βάσεις τους της Μουργκάνας, του Γράμμου και της Δυτικής Μακεδονίας.

40. Οι Ένοπλοι Κομμουνιστές κατά το έτος 1947, υλοποιώντας την τακτική του ανταρτοπολέμου, πραγματοποίησαν πάμπολλες καταστροφές συγκοινωνιακών και έργων κοινής ωφελείας, καθώς και πολλές προσβολές κατά μικρών και μεγαλύτερων κατοικημένων τόπων, όπως τα Καλάβρυτα, Αμαλιάδα, Γιαννιτσά, Αταλάντη και την περιοχή Θεσσαλονίκης. Υλοποίησαν την τακτική οργανωμένων επιθέσεων με όγκο δυνάμεων και με επιτελικά καταρτισμένα σχέδια, ενήργησαν εναντίον της Έδεσσας, Φλώρινας, Γρεβενών και Μετσόβου. Από το φθινόπωρο του 1947, προπαρασκεύασαν την επίθεση κατά της Κόνιτσας, χρησιμοποιώντας περισσότερες τακτικές δυνάμεις (5 ταξιαρχίες), την οποία προόριζαν για έδρα της ''Προσωρινής Δημοκρατικής Κυβέρνησης''. Η επίθεση εκδηλώθηκε στις 25 Δεκεμβρίου και διήρκεσε μέχρι τις 6 Ιανουαρίου 1948. Όλο αυτό το διάστημα οι Ένοπλοι Κομμουνιστές εξαπέλυσαν αλλεπάλληλες επιθετικές προσπάθειες οι οποίες διακρίνονταν από σφοδρότητα και επιμονή, χωρίς τελικά να επιτευχθεί η κατάληψη της Κόνιτσας, χάρη στην

αντίσταση της αμυνόμενης 75ης Ταξιαρχίας του Εθνικού Στρατού και την ποικιλότροπη βοήθεια των κατοίκων της πόλης.

Οι απώλειες από τις επιχειρήσεις του έτους 1947 υπήρξαν βαρειές και για τους δύο αντιπάλους. Από την πλευρά των Ένοπλων Κομμουνιστών ανήλθαν σε 7.629 εξακριβωμένους νεκρούς, 4.617 αιχμαλώτους και 3.792 παραδοθέντες. Οι βίαια στρατολογηθέντες ανήλθαν σε 27.840. Από την πλευρά του Εθνικού Στρατού οι απώλειες ανήλθαν σε: 1.115 νεκρούς (104 αξιωματικοί και 1.011 οπλίτες), 2.935 τραυματίες (165 αξιωματικοί και 2.770 οπλίτες) και 989 αγνοούμενους (37 αξιωματικοί και 952 οπλίτες).

Έτος 1948

41. Γενική Κατάσταση: Το έτος 1948 που ο Εμφύλιος έφτασε στο σημείο της κρισιμότερης αναμέτρησης με τις πολύνεκρες μάχες, έλαβαν χώρα γεγονότα σημαντικού ενδιαφέροντος. Οι ΗΠΑ προσέφεραν αθρόα εισροή οικονομικής βοήθειας και εξοπλισμού στις Εθνικές Δυνάμεις. Σε αντιστάθμισμα η ‘‘Κυβέρνηση του Βουνού’’ έπαιρνε συνεχή υλική βοήθεια από τον Τίτο και ηθική από την ‘‘Κομινφόρμ’’, που είχε ιδρυθεί τότε για να ενισχύει τα κομμουνιστικά κόμματα της Ευρώπης και να συντονίζει τη δράση τους.

Στον εσωτερικό τομέα, η κυβέρνηση Σοφούλη πήρε αυστηρά μέτρα κατά των κομμουνιστών με την περισυλλογή και εξορία ορισμένων από αυτούς στην Ικαρία όπου λειτούργησαν διάφορα στρατόπεδα συγκεντρώσεως, σε αντιστάθμισμα της εκ μέρους των Ένοπλων Κομμουνιστών βίαιης στρατολογήσεως και προπαντός του επαχθούς μέτρου της απαγωγής 28.000 ελληνόπαιδων, τα οποία φυγάδευσαν σε γειτονικές κομμουνιστικές χώρες. Πρόσθετο λόγο για την, εκ μέρους της Κυβερνήσεως, λήψη μέτρων κατά των κομμουνιστών, αποτέλεσε και η δολοφονία του Υπουργού Χρήστου Λαδά. Στο στρατιωτικό τομέα, σημειώθηκε αλλαγή στην ηγεσία του Εθνικού Στρατού. Από τις 27 Οκτωβρίου 1948, ο Στρατηγός Αλέξανδρος Παπάγος ανέλαβε καθήκοντα Αρχηγού ΓΕΣ, θέση την οποία προηγουμένως κατείχε ο Αντιστράτηγος Γιατζής. Από την πλευρά των Ένοπλων Κομμουνιστών, ο Ζαχαριάδης απομάκρυνε το Μάρκο Βαφειάδη λόγω διαφωνίας για τον τρόπο διεξαγωγής του πολέμου και ανέθεσε την αρχιστρατηγία στο Γούσια, την πρωθυπουργία της ‘‘Κυβέρνησης του Βουνού’’ ανέλαβε ο Ιωαννίδης, ενώ τη διεύθυνση του πολέμου ανέλαβε το Ανώτατο Πολεμικό Συμβούλιο, το οποίο αποτελούσαν οι Ζαχαριάδης, Μπαρτζώτας, Βλαντάς, Γούσιας και Καραγιώργης.

42. Οργάνωση και Δύναμη Ένοπλων Κομμουνιστών: Ο στρατός των Ένοπλων Κομμουνιστών επιδόθηκε συστηματικά στην ανασυγκρότηση, συστηματική εκπαίδευση και ανάπτυξη μονάδων με τη μορφή τακτικού στρατού, χωρίς να εγκαταλείπει και την τακτική του ανταρτοπολέμου. Η νέα οργάνωση στηρίχθηκε σε Τάγματα των 450 ενόπλων, Ταξιαρχίες των 1.250 ενόπλων και σε Μεραρχίες. Η δύναμη του, παρά τις τεράστιες απώλειες που είχε στις επιχειρήσεις αποφασιστικής σημασίας και σε πληθώρα φονικών μαχών, αυξανόταν συνεχώς, λόγω του μέτρου της βίαιης στρατολογήσεως ανδρών και γυναικών που εφάρμοσε. Έτσι, στα τέλη του 1948 έφτασε τους 25.000 ενόπλους.

43. Οργάνωση και Δύναμη Εθνικού Στρατού: Κατά το έτος αυτό, καθώς η δραστηριότητα των Ένοπλων Κομμουνιστών έφθασε στο κατακόρυφο της, αποφασίστηκε η αναδιοργάνωση του και η αύξηση της δύναμής του. Καταργήθηκε η Στρατιά, και η δύναμη του Τακτικού Στρατού αυξήθηκε σε 160.000 άνδρες (οργανωμένους σε Μεραρχίες των 9.000 ανδρών), της Εθνοφρουράς σε 50.000 άνδρες, ενώ η δύναμη της Χωροφυλακής περιορίστηκε σε 23-25.000 άνδρες περίπου. Ο εξοπλισμός του Εθνικού Στρατού ήταν άρτιος χάρη στην αμερικανική βοήθεια.

44. Διεξαγωγή των Επιχειρήσεων: Τόσο οι δυνάμεις των Ένοπλων Κομμουνιστών, όσο και οι Εθνικές Δυνάμεις, διεξήγαγαν τον αγώνα με ιδιαίτερο πείσμα. Η τακτική των Εθνικών Δυνάμεων παρέμεινε η ίδια, αποβλέποντας στον εγκλωβισμό και την καταστροφή του αντιπάλου. Αντίθετα, η τακτική των Ένοπλων Κομμουνιστών, ενώ δεν εγκατέλειψε τις βασικές αρχές του ανταρτοπολέμου (συγκέντρωση, αιφνιδιαστικό κτύπημα και αποχώρηση), χαρακτηριζόταν από μεθόδους διεξαγωγής τακτικού στρατού, δηλαδή οργάνωση και εκτόξευση επίθεσης για κατάληψη μιας τοποθεσίας, ή διεξαγωγή σταθερής άμυνας σε μια κατεχόμενη περιοχή. Οι Ένοπλοι Κομμουνιστές, το 1948, βρέθηκαν στο υψηλότερο επίπεδο της ισχύς τους. Οι βάσεις τους στο Γράμμο και το Βίτσι είχαν ισχυροποιηθεί με έργα αμυντικής οργανώσεως και υποστηρίζονταν με όλμους και πυροβολικό. Παράλληλα, εξακολούθησαν με την ίδια σφοδρότητα τις προσβολές εναντίον κατοικημένων τόπων και τις εμπλοκές με τις εθνικές δυνάμεις στην Πελοπόννησο, Θεσσαλία, Ήπειρο, Μακεδονία, Θράκη και νησιά. Ιδιαίτερα όμως στη Ρούμελη, το Γράμμο και το Βίτσι διεξάγονταν επιχειρήσεις κανονικού πολέμου.

45. Επιχείρηση ''*ΧΑΡΑΥΓΗ*'' (15/4-26/5/48): Κατά την περίοδο αυτή, το Α΄ Σώμα Στρατού ανέλαβε με δύναμη τριών Μεραρχιών την εκκαθάριση της Ρούμελης από την παρουσία και τις καταστροφές των Ένοπλων Κομμουνιστών, των οποίων η δύναμη στις αρχές του έτους 1948 υπολογιζόταν σε 3.000 ενόπλους περίπου. Η επιχείρηση αυτή στέφθηκε από επιτυχία και έγινε εκκαθάριση της περιοχής.

46. Επιχείρηση ''*ΚΟΡΩΝΙΣ*'' (20/7-22/8/48): Κατά την περίοδο αυτή, το Β΄ Σώμα Στρατού ανέλαβε την εκκαθάριση της ισχυρά οργανωμένης τοποθεσίας του Γράμμου, στην οποία η δύναμη των Ένοπλων Κομμουνιστών υπολογιζόταν από 12.000 έως 15.000 περίπου. Το σχέδιο ενέργειας προέβλεπε την κατά μέτωπο επίθεση σε ολόκληρη την περιοχή, με δύο πτέρυγες ελιγμού κατά μήκος των ελληνοαλβανικών συνόρων. Η μία πτέρυγα, από Βορρά προς Νότο στην κατεύθυνση Νεστόριο-Αμμούδα-Αλεβίτσα-Φλάμπουρο-Γράμμο (υψ. 2520), ενώ η άλλη πτέρυγα από Νότο προς Βορρά στην κατεύθυνση Στράτσανη-Κάμενικ-Ασημοχώρι-Γράμμος (ύψ. 2520), απέβλεπαν στην αποκοπή της σύμπτυξης των κομμουνιστών προς την Αλβανία. Η επιχείρηση άρχισε στις 20 Ιουλίου, αλλά δεν εξελίχθηκε σύμφωνα με το σχέδιο, λόγω της ισχυρά οργανωμένης τοποθεσίας και της πεισματώδους αντιστάσεως των κομμουνιστών. Η περιοχή επιχειρήσεων διαχωρίστηκε σε δύο ζώνες, αυτή του βόρειου Γράμμου όπου παρέμεινε το Β΄ Σώμα Στρατού (3 Μεραρχίες) και του νότιου Γράμμου που ανατέθηκε στο Α΄ Σώμα Στρατού (3 Μεραρχίες), το οποίο εσπευσμένα ανακλήθηκε από την περιοχή Ρούμελης. Κατά τη διάρκεια αυτής της επιχείρησης καταλήφθηκαν διαδοχικά από μεν το Β΄ Σώμα Στρατού τα υψώματα Ταμπούρι, Σγουρό, Τρία Σύνορα, Αλεβίτσα και Φούσια, από δε το Α΄ Σώμα Στρατού, τα υψώματα Κλέφτης, Σμόλικας, Κάμενικ, Γκόλιο και Γράμμος (ύψ. 2520). Με τον τρόπο αυτό ολόκληρη η περιοχή του Γράμμου καταλήφθηκε από τον Εθνικό Στρατό, αφού όμως κατέβαλε βαρύ φόρο αίματος κατά τις φονικότατες μάχες που διεξήγαγε. Το μεγαλύτερο μέρος των Ένοπλων Κομμουνιστών διέφυγε τη νύκτα 20/21 Αυγούστου μεταξύ ελληνοαλβανικών συνόρων και υψώματος Αλεβίτσας προς το ορεινό συγκρότημα Βίτσι, όπου άρχισε δραστήρια την ανασυγκρότηση του και την οργάνωση της τοποθεσίας.

47. Επιχείρηση κατά Βίτσι (Αυγ.-Δεκ./48): Αμέσως μόλις διαπιστώθηκε η διαφυγή του μεγαλύτερου μέρους των Ένοπλων Κομμουνιστών του Γράμμου (8.500 περίπου) προς το Βίτσι, στην περιοχή του οποίου βρίσκονταν άλλοι 1.500 περίπου, το Β΄ Σώμα Στρατού προσανατόλισε τις δυνάμεις του εναντίον τους και άρχισε την επίθεση, ώστε να μη δοθεί επαρκής χρόνος για ανασυγκρότηση και οργάνωση της τοποθεσίας. Αρχικά, οι δυνάμεις του Β΄ Σώματος Στρατού σημείωσαν μερικές επιτυχίες. Με την πάροδο όμως του χρόνου, η

δύναμη των Ένοπλων Κομμουνιστών αφού ενισχύθηκε και από άλλες περιοχές, προέβαλε σθεναρή αντίσταση και ανέστειλε την επιθετική ορμή των Εθνικών Δυνάμεων. Στη συνέχεια, μεταπηδώντας στην επίθεση, ανέτρεψε τα εθνικά τμήματα από τις θέσεις τους και απείλησε να καταλάβει την πόλη της Καστοριάς, δημιουργώντας δοκιμασία στις τοπικές Εθνικές Δυνάμεις και πανικό στην τότε στρατιωτική και πολιτική ηγεσία της χώρας. Από την 1η Νοεμβρίου 1948, η διεύθυνση της επιχείρησης των Α΄ και Β΄ Σωμάτων Στρατού κατά του Βίτσι ανατέθηκε στο Α΄ Σώμα Στρατού, το οποίο αφού εκτέλεσε αρχικά μερικές επιτυχείς τοπικές επιχειρήσεις, στη συνέχεια δέχθηκε ισχυρή συντονισμένη επίθεση για τέσσερις συνεχείς μέρες, την οποία κατάφερε να αποκρούσει με επιτυχία. Στη συνέχεια, αφού σταθεροποίησε τις θέσεις του στο Βίτσι, παρέδωσε εκ νέου την ευθύνη της περιοχής αυτής στο Β΄ Σώμα Στρατού και στις 3 Δεκεμβρίου μεταφέρθηκε στην Πελοπόννησο για τις εκεί εκκαθαριστικές επιχειρήσεις.

Οι απώλειες του έτους 1948 από την πλευρά των Ένοπλων Κομμουνιστών ανήλθαν σε 16.382 νεκρούς, 8.065 συλληφθέντες, 8.763 παραδοθέντες και άγνωστο αριθμό τραυματιών. Από την πλευρά των Εθνικών Δυνάμεων οι απώλειες ανήλθαν σε 4.239 νεκρούς (330 αξιωματικοί και 3.909 οπλίτες), 15.308 τραυματίες (834 αξιωματικοί και 14.474 οπλίτες) και 2.328 αγνοούμενους (66 αξιωματικοί και 2.262 οπλίτες).

Έτος 1949

48. Γενική Κατάσταση: Το τελευταίο έτος του Εμφύλιου Πολέμου χαρακτηρίστηκε από την συντριβή των Ένοπλων Κομμουνιστών, μετά την κατάληψη από τον Εθνικό Στρατό των ορεινών όγκων Βίτσι και Γράμμου. Αποφασιστικός παράγοντας για τη λήξη του Εμφύλιου Πολέμου υπήρξε η απόφαση του Τίτο να κλείσει από τον Ιούλιο του 1949 τα σύνορα στους Ένοπλους Κομμουνιστές και να σταματήσει την παροχή σ' αυτούς πολεμικού υλικού και άλλης οικονομικής βοήθειας. Η απόφαση του Τίτο ήλθε ως αποτέλεσμα προηγούμενων συζητήσεων με τους Αμερικανούς για υποστήριξη, προτού διακόψει τους δεσμούς του με το Στάλιν. Στον εσωτερικό τομέα, μετά το θάνατο του Θεμιστοκλή Σοφούλη στις 26 Ιουνίου 1949, στην πρωθυπουργία ανήλθε ο μέχρι τότε αντιπρόεδρος Αλέξανδρος Διομήδης.

49. Οργάνωση και Δύναμη Αντιπάλων: Από την πλευρά των Ένοπλων Κομμουνιστών η δύναμη συνεχώς μειωνόταν κατά τη διάρκεια του τελευταίου έτους του Εμφυλίου, λόγω των μέτρων που είχε λάβει η Κυβέρνηση Σοφούλη και των σημαντικών απωλειών τους από τις εκκαθαριστικές επιχειρήσεις και τις αιματηρές μάχες. Ο κυριότερος λόγος όμως υπήρξε το σφάλμα που διέπραξε ο Ζαχαριάδης με την απόφαση της 5ης Ολομέλειας, ο οποίος υποσχέθηκε στους σλαβόφωνους της Μακεδονίας την ίδρυση ξεχωριστού κράτους, με αποτέλεσμα πολλοί οπαδοί του άλλοτε ΕΑΜ, να δείχνουν αποστροφή στη συνέχιση ενός εθνικά προδοτικού πολέμου, του οποίου η αποτυχία διαφαινόταν παταγώδης. Παρά ταύτα, τον Αύγουστο του 1949 η δύναμη των Ένοπλων Κομμουνιστών ανερχόταν σε 16.000 ένοπλους (70 Τάγματα μειωμένης συνθέσεως και Διλοχίες καθώς και 132 πυροβόλα διαφόρων διαμετρημάτων), το Σεπτέμβριο είχε μειωθεί στις 4.000 και το Δεκέμβριο δεν υπερέβαινε τους 1.000.

Από την πλευρά του Εθνικού Στρατού, η δύναμη του σε συνδυασμό με τον κατάλληλο εξοπλισμό και την πείρα που απέκτησε, οδήγησαν στην οριστική συντριβή της ένοπλης κομμουνιστικής δράσεως.

50. Διεξαγωγή Επιχειρήσεων: Κατά το έτος 1949, από άποψη τακτικής, ενώ δεν υπήρξε καμιά μεταβολή εκ μέρους των Ένοπλων Κομμουνιστών, από πλευράς Εθνικού

Στρατού εγκαταλείφθηκε η τακτική του εγκλωβισμού και εφαρμόσθηκε η τακτική των ''νυκτερινών επιχειρήσεων και της αδιάκοπτης δίωξης''. Καθορίσθηκε το δόγμα της εκκαθαρίσεως της χώρας με επιχειρήσεις από Νότο προς Βορρά, σε συνδυασμό, με μέτρα για την αποφυγή επανάκαμψης των Ένοπλων Κομμουνιστών στις περιοχές που είχαν εκκαθαριστεί.

Κατέστρωσε και εφάρμοσε σχέδια εκκαθαριστικών επιχειρήσεων όπως παρακάτω:

51. Σχέδιο Επιχειρήσεων ''*ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ*'' (Δεκ. 48-Ιουλ. 49): Από τις 19 Δεκεμβρίου 1948, το Α΄ Σώμα Στρατού ανέλαβε την εκκαθάριση της Πελοποννήσου με την ΙΧ Μεραρχία, η οποία μεταφέρθηκε εσπευσμένα και τις δυνάμεις της Ανωτέρας Διοικήσεως Πελοπονήσου (ΑΣΔΠ), όπου η δύναμη των Ένοπλων Κομμουνιστών υπολογιζόταν σε 2.500 περίπου. Η κύρια επιχείρηση περατώθηκε με επιτυχία μέχρι το τέλος Ιανουαρίου 1949 και η πλήρης εκκαθάριση ολοκληρώθηκε από την ΑΣΔΠ μέχρι τον Απρίλιο. Το μέτρο της σταδιακής εκκαθαρίσεως της χώρας, με αρχή από την Πελοπόννησο, έδωσε την ευκαιρία στους Ένοπλους Κομμουνιστές να σημειώσουν προσωρινά ορισμένες εντυπωσιακές επιτυχίες στις πόλεις Νάουσα, Καρδίτσα και Καρπενήσι, το οποίο κατέλαβαν στις 18 Ιανουαρίου και το διατήρησαν για ένα μήνα μέχρι την ανακατάληψη του από τις Εθνικές Δυνάμεις, ύστερα από πεισματώδη αγώνα.

Χρονολογικά, οι εκκαθαριστικές επιχειρήσεις και οι προσπάθειες αντιπερισπασμού εκ μέρους των αντιπάλων είχαν ως εξής:

Στις 12 Φεβρουαρίου, η ΙΙ Μεραρχία του Β΄ Σώματος Στρατού απέκρουσε επίθεση των Ένοπλων Κομμουνιστών, που απέβλεπε στην κατάληψη της Φλώρινας.

Στις 21 Μαρτίου, το Α΄ Σώμα Στρατού με τις μονάδες του πρόλαβε απόπειρα αντιπερισπασμού των Ένοπλων Κομμουνιστών και απέτρεψε επίθεσή τους κατά της Άρτας.

Από 1η έως 8 Απριλίου, το Α΄ Σώμα Στρατού απέτρεψε τη δημιουργία δυσμενούς καταστάσεως στην περιοχή νότια του Γράμμου διότι οι Ένοπλοι Κομμουνιστές κινήθηκαν για συντριβή της VIII Μεραρχίας.

Στις 17 και 18 Απριλίου, το Β΄ Σώμα Στρατού απέκρουσε επίθεση αντιπερισπασμού των Ένοπλων Κομμουνιστών κατά του Αμύνταιου.

Στις 17 Μαΐου, το Β΄ Σώμα Στρατού απέκρουσε επιθετική ενέργεια των Ένοπλων Κομμουνιστών στο Βίτσι.

Παράλληλα, το Α΄ Σώμα Στρατού από 5 Μαΐου μέχρι τέλος Ιουνίου, εκκαθάρισε πλήρως την περιοχή Θεσσαλίας και πέτυχε την συντριβή ολόκληρης της δύναμης του Γενικού Αρχηγείου Νότιας Ρούμελης των κομμουνιστών. Το Γ΄ Σώμα Στρατού, από 5 έως 8 Μαΐου εκκαθάρισε την περιοχή Αγγίστρου της Κεντρικής Μακεδονίας και από 4 έως 20 Ιουλίου την περιοχή Καϊμακτσαλάν.

52. Τελικές Εκκαθαριστικές Επιχειρήσεις κατά Βίτσι-Γράμμου (1-30 Αυγ. 49): Μετά την εμπέδωση της τάξεως στην Πελοπόννησο, Κεντρική Στερεά, Θεσσαλία και Κεντρική Μακεδονία, έγιναν τον Ιούλιο οι αναγκαίες συγκεντρώσεις των Μονάδων και των μέσων του Εθνικού Στρατού και τέθηκαν υπό τις διαταγές της Στρατιάς Ηπείρου-Δυτικής Μακεδονίας (ΣΗΔΜ) για την τελική προσβολή του όγκου των Ένοπλων Κομμουνιστών στους ορεινούς όγκους Γράμμου και Βίτσι. Το γενικό σχέδιο του Αρχιστράτηγου με την επωνυμία ''*ΠΥΡΣΟΣ*'', περιλάμβανε τις εξής επί μέρους επιχειρήσεις: Την παραπλανητική ενέργεια κατά Βορείου Γράμμου (*''ΠΥΡΣΟΣ Α''*), την κύρια επιθετική ενέργεια κατά Βίτσι (*''ΠΥΡΣΟΣ Β''*) και την τελική επίθεση κατά Γράμμου (*''ΠΥΡΣΟΣ Γ''*).

53. Επιχείρηση ''*ΠΥΡΣΟΣ Α*'' (2-8 Αυγ. 49) κατά Βορείου Γράμμου: Σκοπός της ήταν η παραπλάνηση και εξαπάτηση των Ένοπλων Κομμουνιστών σχετικά με την κύρια επίθεση που σχεδιάστηκε για τις 10 Αυγούστου εναντίον του Βίτσι. Επιδιωκόταν έτσι, η

απαγκίστρωση των δυνάμεων των κομμουνιστών του Γράμμου, η μεταπήδηση κομμουνιστών από Βίτσι στο Γράμμο και η συγκέντρωση Πυροβολικού των Εθνικών δυνάμεων στο Βίτσι, όπου θα λάμβανε χώρα η κύρια επίθεση. Η επιχείρηση αυτή που ανατέθηκε στο Α΄ Σώμα Στρατού (2 Μεραρχίες και 1 Ταξιαρχία), είχε διάρκεια από 2 έως 7 Αυγούστου και άριστα αποτελέσματα.

54. Επιχείρηση ''*ΠΥΡΣΟΣ Β*'' (10-16 Αυγ. 49) κατά Βίτσι: Σκοπός της κύριας αυτής επιχείρησης ήταν η ολοσχερής και τελική εκκαθάριση του Βίτσι. Σύμφωνα με το σχέδιο, προβλεπόταν η αιφνιδιαστική διείσδυση και κατάληψη της τοποθεσίας Τσούκα-Λέσιτς-Μπάρο, η οποία αποτελούσε την κύρια τοποθεσία άμυνας των κομμουνιστών. Στη συνέχεια, διεύρυνση του ρήγματος προς Βάρμπα-Καρμπέτσι, σε συνδυασμό με ενέργεια επί των κατευθύνσεων Ιεροπηγή-Σμαρδέσι-Καρμπέτσι και Μισοδάγιτσα-Πρεβόλ-Λαιμός, με σκοπό την απαγόρευση διαφυγής των δυνάμεων των κομμουνιστών προς Αλβανία. Τέλος, το σχέδιο προέβλεπε την εκκαθάριση της Χερσονήσου Πυξού. Η δύναμη των Ένοπλων Κομμουνιστών στην περιοχή Βίτσι υπολογιζόταν σε 8.000 περίπου. Η επιχείρηση ανατέθηκε στο Β΄ Σώμα Στρατού (4 Μεραρχίες και 2 Ταξιαρχίες Καταδρομών) με αρκετή υποστήριξη Πυροβολικού και Αεροπορίας. Άρχισε στις 10 Αυγούστου και ύστερα από φονικότατες μάχες επτά ημερών στα υψώματα του Βίτσι, ολόκληρη η περιοχή πέρασε στα χέρια των Εθνικών Δυνάμεων στις 17 Αυγούστου.

55. Επιχείρηση ''*ΠΥΡΣΟΣ Γ*'' (24-30 Αυγ. 49) κατά Γράμμου: Σκοπός της τελευταίας αυτής σημαντικής επιχείρησης, ήταν η ολοσχερής εκκαθάριση του τελευταίου οργανωμένου προπύργιου των Ένοπλων Κομμουνιστών του Γράμμου. Το σχέδιο προέβλεπε ισχυρές, αιφνιδιαστικές ενέργειες σε βάθος, με σκοπό την κατάληψη των υψωμάτων Κόντρα Πολίγκα και Καλύβια Κατσαρά στα ελληνοαλβανικά σύνορα, καθώς και στα υψώματα Τρία Σύνορα-Τσούμια, τα οποία θα αποτελούσαν την εξωτερική περίμετρο της κύριας αμυντικής τοποθεσίας των κομμουνιστών στο Γράμμο. Ταυτόχρονα, μετά από ισχυρή προπαρασκευή Πυροβολικού και Αεροπορίας, θα επιχειρείτο η διάρρηξη της τοποθεσίας με την κατάληψη των υψωμάτων Ψωριάρικα και Τσάρνο. Στη συνέχεια, προβλεπόταν η διεύρυνση του ρήγματος και η εκμετάλλευση της επιτυχίας στις κατευθύνσεις Τσάρνο-Φλάμπουρο-χωριό Γράμμος-ύψωμα Κιάφα και Φούσια-Γκουμπέλ-ύψωμα 2520 (Γράμμος) για την κατάληψη του και αποφυγή της διαφυγής της δύναμης των Ένοπλων Κομμουνιστών προς Αλβανία. Παράλληλα, προς το νότιο Γράμμο θα ασκείτο ισχυρή πίεση για συγκράτηση των Ένοπλων Κομμουνιστών της περιοχής Κάμενικ-Πυρσόγιαννη και για απαγόρευση διαφυγής τους προς το εσωτερικό της Ηπείρου. Η δύναμη των Ένοπλων Κομμουνιστών στην περιοχή Γράμμου υπολογιζόταν σε 7.000 περίπου (από τους οποίους 1.500 περίπου είχαν διαφύγει από το Βίτσι). Η επιχείρηση ανατέθηκε στο Α΄ Σώμα Στρατού (4 Μεραρχίες, 2 Ταξιαρχίες Καταδρομών) με αρκετή υποστήριξη πυρών Πυροβολικού και Αεροπορίας. Ο αγώνας άρχισε μετά από ισχυρή προπαρασκευή Πυροβολικού και Αεροπορίας στις 24 Αυγούστου. Κατόπιν σκληρού και αιματηρού αγώνα στα υψώματα του Γράμμου, για επτά συνεχείς μέρες, ολόκληρη η περιοχή πέρασε στα χέρια των Εθνικών Δυνάμεων, ενώ αρκετοί Ένοπλοι Κομμουνιστές από τις 29 Αυγούστου διέρρευσαν προς την Αλβανία.

Οι απώλειες κατά το έτος 1949 από την πλευρά των Ένοπλων Κομμουνιστών ανήλθαν σε 11.635 νεκρούς, 2.145 συλληφθέντες και 6.835 παραδοθέντες. Από την πλευρά των Εθνικών Δυνάμεων οι απώλειες ανήλθαν σε 2.769 νεκρούς (190 αξιωματικοί και 2.579 οπλίτες), 10.609 τραυματίες (664 αξιωματικοί και 9.945 οπλίτες) και 1.920 αγνοούμενους (83 αξιωματικοί και 1.837 οπλίτες).

Το Τέλος και οι Συνέπειες του Εμφυλίου

56. Με τη συντριβή των Ένοπλων Κομμουνιστών στο Βίτσι και το Γράμμο έληξε ουσιαστικά ο Εμφύλιος Πόλεμος, ο οποίος από το 1944 είχε γίνει ο εφιάλτης των Ελλήνων και επισσώρευσε φοβερά δεινά στην πολύπαθη Ελλάδα. Υπολείμματα των Ένοπλων Κομμουνιστών, που δεν υπερέβαιναν τους χιλίους σε όλη την επικράτεια, δημιούργησαν διάφορα επεισόδια μέχρι τις αρχές του 1950, οπότε έληξαν οι εκκαθαριστικές επιχειρήσεις των δυνάμεων του Εθνικού Στρατού. Οι συνέπειες όμως του Εμφύλιου Πολέμου υπήρξαν ανυπολόγιστες για την Ελλάδα τόσο σε ανθρώπινες απώλειες, όσο και σε υλικές καταστροφές.

57. Απώλειες σε προσωπικό: Κατά τη διάρκεια του Πρώτου Γύρου (Έτος 1943 έως 3 Δεκεμβρίου 1944), οι απώλειες σε νεκρούς από τη διαμάχη μεταξύ οργανώσεων του ΕΛΑΣ και εθνικών οργανώσεων ΕΔΕΣ – ΕΚΚΑ – ΠΑΟ κ.λ.π., συμπεριλαμβανομένων των κινημάτων της Μ. Ανατολής, τις δολοφονίες και εκτελέσεις τόσο από τον ΕΛΑΣ στις μάχες Πύργου, Καλαμάτας, Μελιγαλά, Γαργαλιάνων, Πύλου όσο και από την ΟΠΛΑ, τα Τάγματα Ασφαλείας και την Οργάνωση ΄΄Χ΄΄, ανήλθαν σε 21.000 περίπου.

- Κατά τη διάρκεια του Δεύτερου Γύρου (3 Δεκεμβρίου 1944 έως 12 Ιανουαρίου 1945), οι απώλειες σε νεκρούς ανήλθαν σε 44.000 περίπου.
- Κατά τη διάρκεια του Τρίτου Γύρου (31 Μαρτίου 1946 μέχρι τις αρχές 1950), οι συνολικές απώλειες για τις Εθνικές Δυνάμεις, στις οποίες συμπεριλαμβάνονταν και οι Μονάδες Αμύνης Υπαίθρου (ΜΑΥ), ανήλθαν σε 16.734 νεκρούς (1.185 Αξκοί και 15.549 οπλίτες), 29.496 τραυματίες και 5.446 αγνοούμενους. Στους Ένοπλους Κομμουνιστές οι νεκροί ανήλθαν σε 38.421, καταμετρηθέντες στο πεδίο της μάχης. Με δεδομένο ότι εκ μέρους των κομμουνιστών καταβαλλόταν συστηματική προσπάθεια για την εξαφάνιση των νεκρών, θα πρέπει ο συνολικός αριθμός να πλησίασε τις 50.000. Ο αριθμός των τραυματιών από την πλευρά των Ένοπλων Κομμουνιστών δεν είναι εύκολο να προσδιορισθεί, διότι καταβάλλονταν προσπάθειες διακομιδής τους στις γειτονικές βαλκανικές χώρες και επί πλέον ένας μεγάλος αριθμός από αυτούς συμπεριλαμβανόταν στους συλληφθέντες ή παραδοθέντες. Οι Εθνικές Δυνάμεις συνέλαβαν 23.960, ενώ παραδόθηκαν άλλοι 21.544.

Από την πλευρά του άμαχου πληθυσμού οι απώλειες ανήλθαν σε 4.123 φονευθέντες από Ένοπλους Κομμουνιστές, 931 φονευθέντες ή ακρωτηριασθέντες από νάρκες και 28.000 απαχθέντα παιδιά (παιδομάζωμα).

58. Καταστροφές: Η αξία των ζημιών που προκλήθηκαν από καταστροφές έργων κοινής ωφελείας και άλλα αγαθά ανήλθε στο ποσό των 3.700.000.000 δραχμών της εποχής εκείνης. Η συνολική αξία των καταστροφών γενικότερα στην Εθνική Οικονομία (ζημιές 100.000 οικιών, συντήρησης 700.000 προσφύγων, απώλεια ωρών εργασίας κ.λ.π.) ανήλθε στο ποσό των 30.000.000.000 δραχμών της εποχής εκείνης.

Επίλογος

59. Η Ελλάδα, μετά την αποχώρηση των κατακτητών των Οκτώβριο του 1944, φορτισμένη από εσωτερικές πολιτικές διαμάχες δεκαετιών και εξουθενωμένη από τα δεινά του πολέμου και της κατοχής, βρέθηκε στη δίνη της διαμόρφωσης ζωνών επιρροής τόσο εκ μέρους της Σοβιετικής Ένωσης, όσο και εκ μέρους της Αγγλίας και κατέφυγε δυστυχώς σε ένοπλη εσωτερική αντιπαράθεση.

Ο Εμφύλιος Πόλεμος που διεξήχθηκε στην Ελλάδα από το 1944 μέχρι το 1949, μεταξύ των Ένοπλων Κομμουνιστών και Εθνικών Δυνάμεων αποδιοργάνωσε πλήρως το Ελληνικό κράτος σε όλους τους τομείς δραστηριότητας για μια εξαετία περίπου, περίοδο στην οποία τα

άλλα ευρωπαϊκά κράτη μετά τη λήξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου επιδόθηκαν στην ανασυγκρότηση τους. Έτσι, η χώρα οπισθοδρόμησε και έχασε την ευκαιρία για πρόοδο και ανάπτυξη.

Η φύση του πολέμου, ο ανταρτοπόλεμος, ήταν η πιο δύσκολη μορφή πολέμου, και διεξήχθηκε κυρίως σε ορεινές, δυσπρόσιτες και παραμεθόριες περιοχές, ο δε απολογισμός του υπήρξε θλιβερός σε έμψυχο και άψυχο υλικό, τίμημα βαρύ για τον ελληνικό λαό.

Καθοριστικοί παράγοντες για την έκβαση του Εμφύλιου Πολέμου υπήρξαν: η Συμφωνία της Γιάλτας με την οποία η Ελλάδα παρέμεινε στη σφαίρα επιρροής των δυτικών συμμάχων, η έγκαιρη και άφθονη βοήθεια, αρχικά από την Αγγλία και αργότερα από την Αμερική προς την Ελληνική Κυβέρνηση, και τέλος η ρήξη μεταξύ Στάλιν και Τίτο και η διαφωνία μεταξύ Μάρκου και Ζαχαριάδη, γεγονός που αποστέρησε από τους Ένοπλους Κομμουνιστές την ηθική και υλική βοήθεια εκ μέρους της Γιουγκοσλαβίας και την ελευθερία διακινήσεως τους, με το κλείσιμο των συνόρων από τον Τίτο.

Έτσι, η μεγάλη εποχή της Εθνικής Αντίστασης κηλιδώθηκε από τη διαμάχη μεταξύ αντίπαλων αντάρτικων οργανώσεων, αφού κατέληξε στον Εμφύλιο Πόλεμο του 1944-1949, με φυσική συνέπεια τη φοβερή κρίση του Έθνους και τον διχασμό της συνείδησης του ελληνικού λαού.

Πιστεύουμε ότι ο ελληνικός λαός, που ήδη έχει καταδικάσει τις εμφυλιοπολεμικές πρακτικές και ό,τι άλλο συνέβαλε στην έκρηξη αυτού του πολέμου, δικαιούται τώρα να γνωρίσει τα Αρχεία του Εμφύλιου Πολέμου 1944-1949, που συμβάλλουν στην αποκατάσταση της ιστορικής αλήθειας και τον παραπέρα φρονιματισμό των Ελλήνων.

ΑΘΗΝΑ Υποστράτηγος ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΗΣ
Μάιος 1998

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

ΑΡΙΘ. ΕΓΓΡ.	ΕΔΡΑ ΗΜ/ΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΕΑΣ ΠΑΡΑΛΗΠΤΗΣ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΑΡΧΕΙΟ ΔΙΣ	ΣΕΛ.
16	Πρέβεζα 2/10/1948	84 περ. προς VIII Μερ./Α1	Έκθεση επιχείρησης Σουλίου (22-26/9/1948)	1423/Α/15	121
17	Κοζάνη 4/10/1948	ΤΑ/Β΄ΣΣ προς Χ - ΧV- ΙΙ Μεραρχίες	Επιθετικές Επιχειρήσεις Βίτσι	1016/Δ/4-6	126
18	Αθήνα 6/10/1948	ΓΕΑ, ΑΔΑ, ΓΕΣ, Χ Μερ., Β΄ΣΣ, ΧV Μερ., ΙΙ Μερ.	Σχέδιο Δράσεως Αεροπορίας κατά τις επιχειρήσεις Βίτσι-περιοχής	1016/Α/68	134
19	Αθήνα 6/10/1948	Ανωτέρα Δκση Αεροπορίας προς ΑΔΑ/Κ, Α.Β.Σ., ΔΑΥ/Β, ΑΒΛ	Κατανομή μέσων	1017/Α/256	139
20	Αθήνα 9/10/1948	Υ.Σ./ΓΕΣ/Α1 προς Γ΄ΣΣ/Α1	Επί της Γενικής Καταστάσεως του Γ΄ΣΣ	1013/Γ/3	141
21	ΣΔ/ΔΣΕ 10/10/1948	Δημοκρατικός Στρατός Ελλάδας/ Ιη Μερ./1ο	Έκθεση και συμπεράσματα της μάχης Λεπτοκαρυάς (27-28/9/1948)	1013/Δ/17	143
22	ΣΔ/ΔΣΕ 10/10/1948	ΔΣΕ/Ι Μερ./Επιτ. Γραφ. Ι	Συμπεράσματα από τις μάχες Καλαμπάκας, Τυρνάβου και Αγιάς	1013/Δ/6-7	146
23	Αθήνα 12/10/1948	Υ.Σ. - ΓΕΣ/Α1 προς ΤΣ/Β΄ΣΣ	Διαγωγή Μονάδων	1017/Α/276	159
24	Σ.Δ/Αρχηγ. 14/10/1948	ΔΣΕ/Γεν.Αρχηγ. προς ΙΧ,Χ,ΧΙ,Μερ	Κριτική και συμπεράσματα από την επιχείρηση στο Μπούκουβικ στις 9 προς 10 Οκτ. 1948	1037/Β/12	161
25	Αθήνα 16/10/1948	Υπουργός Στρατιωτικών προς Α/ΓΕΣ	Αφορά Επιχείρηση Βίτσι	1017/Α/297	164
26	Θεσ/νίκη 16/10/1948	Χη Ορεινή Μερ./Α1 προς Β'ΣΣ/Α1	Έκθεση επιχείρησης «ΒΙΤΣΙ» (10 Οκτ 48)	1170/Δ/22	165
27	ΣΔ/Αρχ. Πάρνωνα 17/10/1948	Αρχηγείο Πάρνωνα προς ΙΙΙ Μερ.	΄Εκθεση Επιχείρησης για τη μάχη του Αγιαννάκη - Στραβόραχης	1029/Θ/10	171
28	Αθήνα 18/10/1948	ΓΕΣ/Α1 προς Α΄-Β΄-Γ΄-ΣΣ, ΑΣΔΠ	Ζώνες επιχ.	1085/ΣΤ/12	177
29	ΣΔ/Αρχ. Μαινάλου 23/10/1948	ΔΣΕ/Αρχηγ. Μαινάλου προς ΙΙΙ Μερ.	΄Εκθεση Επιχείρησης κατά της Ζαχάρως	1029/Θ/11	181
30	ΣΔ/ΙΙας Μερ. 23/10/1948	ΙΙα Μερ./Α1 προς Β'ΣΣ/Α1	Έκθεση Επιχειρήσεως κατάληψης γραμμής Κούδα-Πλατύ-Ανώνυμο Πλατύ (14-23 Οκτ 1948)	1156/Α22	184
31	Καστοριά 27/10/1948	Δκτής Β΄ΣΣ προς Α΄/ΓΕΣ	Έκθεση εξέτασης επί γεγονότων Ραμπατίνας - Μπούτσι	1012/Α/6	199

ΑΡΙΘ. ΕΓΓΡ.	ΕΔΡΑ ΗΜ/ΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΕΑΣ ΠΑΡΑΛΗΠΤΗΣ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΑΡΧΕΙΟ ΔΙΣ	ΣΕΛ.
32	Αθήνα 28/10/1948	Α΄ΣΣ/Α1 προς ΔΕΘ, 41 Ταξ.	Οδηγίες επιχ. «ΑΛΙΑΚΜΩΝ»	1085/ΣΤ/10	206
33	Αθήνα 30/10/1948	Α.Δ.Α. προς Υπουργό Αεροπορίας, ΓΕΑ/Α1, ΓΕΣ/Α1 ΔΑΥ/Α΄-Β΄- Γ΄, ΑΒΛ, Αμερ. & Βρετ. Αεροπορική Αποστολή	Εκθεση της δράσεως της Αεροπορίας κατά τη χρονική περίοδο από 1η Σεπτεμβρίου μεχρι 30 Σεπτεμβρίου 1948 υπ΄αριθ΄. 5	1015/Δ/4	209
34	Θεσ/νικη 31/10/1948	Γ΄ΣΣ/Α1 προς ΓΕΣ	Περιληπτική έκθεση επιχ. Χαλκιδικής (8-28/10/1948)	1013/Γ/4	220
35	ΣΔ/ΙΙ Μερ. 1/11/1948	ΙΙα Μερ. /Α1 προς 3-21-33 Ταξ.	Έκθεση επιχείρησης (14-23 Οκτ 48) προς κατάληψη γραμμής Κούλα-Πλατύ-Αν. Πλατύ.	1215/Α/107	225
36	Κοζάνη 7/11/1948	ΔΕΔΜ/Α1 προς Α'ΣΣ/Α1	Γεγονότα Ερατύρας (31 Οκτ 48)	1410/5	240
37	Αθήνα 8/11/1948	Α΄ΣΣ/Α1 προς Δ/τες Ι-ΙΙ-ΙΧ-Χ-ΧV Μερ.	Οδηγίες επιχειρήσεων	1085/Ζ/2	243
38	Αθήνα 10/11/1948	ΓΕΣ/Α2/IV	Δελτίο Πληροφοριών Αυγ. 48	1020/Α/13	247
39	Αθήνα 10/11/1948	ΓΕΣ/Α2/IV	Εκτίμηση Καταστάσεως Συμμοριτών	1020/Α/19	261
40	Θεσ/νικη 11/11/1948	Γ΄ΣΣ/Α1 προς ΓΕΣ/Γραφείο Αρχηγού	Κατάσταση Περιοχής Σ.Σ.	1017/Ε/2	286
41	Θεσ/νικη 12/11/1948	Γ'ΣΣ/Α1 προς ΓΕΣ/Α1	Συνοπτική έκθεση των επιχειρήσεων περιοχής Αλή Μπαμπά-Σιδηροκάστρου (μέρος Α' μέχρι 12/11/1948)	1124/Γ/27	288
42	Θεσ/νικη 30/11/1948	Γ'ΣΣ/ΑΑ1 προς ΓΕΣ/Α1	Έκθεση επιχειρήσεων Αλή Μπαμπά-Σιδηροκάστρου (μέρος Β' από 13 μέχρι 26/11/1948)	1124/Γ/31	294
43	ΣΔ/ΔΣΕ 16/11/1948	Δημοκρατικός Στρατός Ελλάδας /XII Μερ./14η Ταξ.	Έκθεση επιχ. Μπίκοβικ 10-14/11/1948	1013/Δ/20	298
44	Άργος Ορεστικό 19/11/1948	Α'ΣΣ/Στρατηγός προς Α/ΓΕΣ	Αναφορά για την κατάσταση των Μονάδων	Αρχείο Γιατζή 0003/Δ/16	321
45	Πρέβεζα 22/11/1948	84 περ. προς VIII Μερ./Α1	Έκθεση επιχείρησης (22-26/10/1948)	1423/Α/16	329
46	Θεσ/νικη 19/1/1950	Γ΄ΣΣ/Α1 προς ΓΕΣ	Περιληπτική έκθεση επιχ. Πάικου 8-28/11/1948	1013/Γ/8	335
47	Αθήνα 3/12/1948	Αντγος Κιτριλάκης Στυλ. /ΓΕΣ προς Πρ. Κυβερν, Αντιπρ. Κυβερν., Υπουργ. Στρατ.	΄Αγνωστες πτυχές της Ιστορίας των Διεξαχθεισών κατά των Συμμοριτών Επιχειρήσεων κατά το έτος 1948	1014/Α/1	339

ΑΡΙΘ. ΕΓΓΡ.	ΕΔΡΑ ΗΜ/ΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΕΑΣ ΠΑΡΑΛΗΠΤΗΣ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΑΡΧΕΙΟ ΔΙΣ	ΣΕΛ.
48	Αθήνα 3/12/1948	Α΄ΣΣ προς ΥΣ, ΓΕΣ, Α΄-Β΄-Γ΄ΣΣ	Αναβολή εκτελέσεως καταδικαστικών εις θάνατον εκτελέσεων	1021/Ε/11	362
49	ΣΔ/ΔΣΕ 4/12/1948	Δημοκρατικός Στρατός Ελλάδας / 192 Ταξ. προς 1η Μερ., 192 Ταξ., Απόσπασμα Ζαχαρία	Έκθεση μάχης κατά Βουλγαρελίου	1013/Δ/21	363
50	Πρέβεζα 4/12/1948	84 περ. προς VIII Μερ./Α1	Έκθεση επιχείρησης Βουλγαρελίου (14-17/11/1948)	1423/Α/18	367

1

ΘΕΜΑ: ΟΔΗΓΙΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΠΡΟΣ: Δ/τάς VIII -IX Μερ/χιών
ΚΟΙΝ: ΓΕΣ/Α1 - Α΄ ΣΣ/Α1 - Β΄ ΣΣ/Α1
84-86 Περιοχάς
ΤΣΕΙ-Γραφείον Συνδέσεων

Ε Π Ε Ι Γ Ο Υ Σ Α
Α Π Ο Ρ Ρ Η Τ Ο Σ
Α΄ ΣΣ/Α1
Εδακτυλογραφήθη υπό
Ανθ/γού Γ.Χ. Λιόντου
Αριθ. Φ3/680
ΣΤΓ 918 τη 20-9-48
Αριθ. αντ. 1

Ο Δ Η Γ Ι Α Ι Ε Π Ι Χ Ε Ι Ρ Η Σ Ε Ω Ν

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

1. Μετά κατάρρευσιν του ισχυρωτάτου συγκροτήματος ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ, θεωρουμένου ως απορθήτου, οι συμμορίται υπέστησαν εν ΗΠΕΙΡΩ σοβαράν υλικήν και ηθικήν συντριβήν.

Εκ των 1800 περίπου συμμοριτών περιοχής ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ διωκόμενοι συνεχώς διέφυγον.

α) Αρχηγείον ΗΠΕΙΡΟΥ με Τάγματα ΦΩΚΑ, ΣΚΕΥΗ, ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, Ταξιαρχία ΠΕΤΡΙΤΗ με Τάγμα ΒΡΑΣΙΔΑ ανεξακριβώτου εισέτι συνολικής δυνάμεως Δυτικά ΖΑΓΟΡΙΑ ήτοι ΒΙΤΣΑ (Ρ.9674) - ΚΗΠΟΙ - ΤΣΕΠΕΛΟΒΟΝ - ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ (Σ.0768) - ΔΙΠΟΤΑΜΟΝ.

β) Τάγμα ΛΕΠΕΝΙΩΤΗ 150 περίπου προς περιοχήν ΟΡΕΙΝΟΝ (Ρ.6288) - ΠΩΓΩΝΙΑΝΙ (Ρ.6891).

γ) Τάγματα ΒΑΣΙΛΑΡΑ - ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ 350 περίπου αφού δεν κατώρθωσαν να επιτύχουν αντιπερισπασμόν εις επιχειρήσεις ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ απεσύρθησαν περιοχήν ΣΟΥΛΙ.

δ) Μέρος γυναικοπαίδων επιμελητείας και γενικώς μη μαχητών διέφυγεν προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

ε) Η μάχη ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ εστοίχισε εις τους συμμορίτας το 1/3 της δυνάμεώς των, το μέγιστον μέρος παντοειδών υλικών των και προ παντός εστέρησε τούτους μιας ισχυρώτατα οργανωμένης βάσεως ανεφοδιασμού και υποδοχής των δρώντων εις την υπόλοιπον περιοχήν ΗΠΕΙΡΟΥ συμμοριακών συγκροτημάτων, ήτις λόγω της επαφής της με την ΑΛΒΑΝΙΑΝ απετέλει γενικωτέραν βάσιν ανεφοδιασμού των συμμοριτών.

ΠΡΟΘΕΣΙΣ ΣΣ

2. Εκμεταλευόμενον της επιτευχθείσης υλικής εξαρθρώσεως, ηθικής καταπτώσεως και αποκοπής των εκ της ΑΛΒΑΝΙΚΗΣ βάσεως συμμοριτών θα επιζητήση ταχέως.

α) Να αποφράξη οριστικώς τας διαβάσεις ΑΛΒΑΝΙΚΩΝ συνόρων εφ' όλης της ζώνης του.

β) Να διατηρήση αμόλυντον την περιοχήν ΚΟΡΩΝΙΔΟΣ από διεισδύσεις συμμοριτών ιδία εκ περιοχής ΑΩΟΥ (Σ.1388) - ΔΙΣΤΡΑΤΟΥ, ΣΑΜΑΡΙΝΑΣ - ΦΟΥΡΚΑΣ.

γ) Να εδραιώση περιοχήν ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ - ΠΩΓΩΝΙΟΥ, να συνεχίση έρευναν προς ανεύρεσιν υλικών και να καταστρέψη όλας τας πολυπληθείς οργανώσεις.

δ) Να εκκαθαρίση ταχέως και πλήρως υπόλοιπον περιοχήν ΗΠΕΙΡΟΥ κατά σειράν επείγοντος ΖΑΓΟΡΙΑ, ΣΟΥΛΙ, ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ.

ε) Να εξασφαλίση εφεδρείας προς ταχείαν επέμβασιν εις οιονδήποτε σημείον της ζώνης ευθύνης του.

στ) Να συνεχίση την εκπαίδευσιν των Μονάδων και ιδία Ταγμάτων Εθνοφρουράς διά ταχείαν αξιοποίησιν τούτων.

ζ) Να συνεχίση εντατικώς την διάνοιξιν οδεύσεων τροχού.

3. ΜΕΘΟΔΟΣ

ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ ΜΕΡΑΡΧΙΩΝ

α) ΙΧ Μεραρχία

(ι) Να εδραιώση περιοχήν ΚΟΡΩΝΙΔΟΣ βάσει και ΑΠ 44/29/12-9-48 ΣΣ και να επισπεύση τας εργασίας οργανώσεως και χειμερινής εγκαταστάσεως Μονάδων της.

(ιι) Να απαγορεύση αναμόλυνσιν περιοχής της αποδίδουσα ιδιαιτέραν σημασίαν εις τας από ΑΩΟΥ, ΔΙΣΤΡΑΤΟΥ και ΣΑΜΑΡΙΝΑΣ διαβάσεις.

(ιιι) Να προβλέψη από τούδε διάθεσιν δυνάμεως μέχρι δύο Ταγμάτων διά συμμετοχήν εις εκκαθαριστικάς επιχειρήσεις ΖΑΓΟΡΙΩΝ επί γενικής κατευθύνσεως ΠΑΔΕΣ - ΛΑΙΣΤΑ - ΚΟΥΚΟΥΡΟΥΝΤΖΟΣ εν συνδυασμώ με VIII Μεραρχίαν.

(ιυ) Να συνεχίσει την αρξαμένην πρωτοβουλία της εκπαίδευσις Μονάδων της.

β) VIII Μεραρχία

(ι) Να αποφράξη τας διαβάσεις εκ των ΑΛΒΑΝΙΚΩΝ συνόρων έχουσα υπ' όψιν της ότι ο κίνδυνος αναμολύνσεως εκ του ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους δεν φαίνεται προς το παρόν ιδιαιτέρως σοβαρός.

(ιι) Να εδραιώση εκκαθαρισθείσαν περιοχήν ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ - ΠΩΓΩΝΙΟΥ προβαίνουσα ταχέως εις πλήρη καταστροφήν μη χρησίμων πολυπληθών οργανώσεων ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ.

(ιιι) Να συνεχίση εξερεύνησιν καταληφθείσης περιοχής συγκεντρώνουσα ταχύτατα ανευρεθησόμενα υλικά χρησιμοποιούσα εν ανάγκη όλους κατοίκους και ιδία τους υπόπτους ίνα αντιληφθώσι την καταστροφήν.

(ιυ) Να μελετήση και αρχίση ταχύτατα εκτέλεσιν αμυντικών έργων επί κυρίων διαβάσεων συνόρων και των ζωτικών σημείων υπολοίπου ζώνης της. Ομοίως απαιτουμένας εγκαταστάσεις διά χειμερινήν διαβίωσιν Μονάδεων της. Αντίγραφον μελέτης μετά σχεδιαγραμμάτων και απαιτουμένων υλικών υποβληθή ΣΣ.

(υ) Να προπαρασκευάση ταχέως επιχειρήσεις δι' εκκαθάρισιν ΖΑΓΟΡΙΩΝ με προβλέψεις εκτελέσεως εκκαθαριστικών επιχειρήσεων ταυτοχρόνως ή εν συνεχεία προς ΣΟΥΛΙ και μεταγενεστέρως περιοχήν ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ, εν συνεργασία με ΙΧ Μεραρχίαν διά ΖΑΓΟΡΙΑ και 84 Περιοχήν διά υπολοίπους.

(υι) Να συγκεντρώση αμέσως και αναπαύση εκτός αποστολών εδραιώσεως τας απαιτουμένας δι' άνω επιθετικάς επιχειρήσεις δυνάμεις.

(υιι) Να επωφεληθή κάθε ευκαιρίας διά την εκπαίδευσιν των Μονάδων της και ιδία Ταγμάτων Εθνοφρουράς άτινα μόνον το όνομα «Εθνοφρουρά» διατηρούν πλέον.

(υιιι) Δυνάμεις υπό διαταγάς της.

-ΤΣΕΙ όπερ επανέρχεται υπό Δ/σιν Μεραρχίας από 1200 ώρας 21 Σεπτεμβρίου.

-1ον Τάγμα Εθνοφρουράς περιοχής ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ από 210800

-80 Τάγμα Εθνοφρουράς και Δ/σις ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ.

(ιχ) Αποχωρούσαι Μονάδες.

35 Ταξιαρχία, 141 Μοίρα Ορειβατικού Πυρ/κού, 540 Λόχος Πολ/λων επανερχόμεναι Χ Μεραρχίαν.

(γ) Όρια μεταξύ Μεραρχιών.
Συμβολή ΑΩΟΥ-ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ (Ρ.8497) - ΑΩΟΣ -ΒΟΙΔΟΜΑΤΗΣ (Ρ.895845) - ΑΡΙΣΤΗ-ΠΑΠΙΓΚΟΣ (Ρ.9484) (άπαντα ΙΧ Μεραρχίαν) ΓΚΑΜΗΛΑ (ύψ. 2466) (Σ.0682)- ΚΟΥΚΟΥΡΟΥΝΤΖΟΣ (Σ.1577) (VIII Μεραρχίαν) - ΛΑΙΣΤΑ (Σ.2089) - ΔΙΣΤΑΡΑΤΟΝ (ΙΧ Μεραρχίαν).

4. ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

α) 105 Σύν/μα Πεδινού Πυρ/κού (μείον Πυρ/χία) υπό διαταγάς Δ/του Πυρ/κού Σώματος.

β) 152 Μοίρα Βαρέως Πυρ/κού ομοίως υπό Δ/σιν Διοικητού Πυρ/κού Σώματος.

5. ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ

α) Συνέχισις εντατική των υπό κατασκευήν οδών και τεχνικών έργων ως και της οδού ΚΕΡΑΣΟΒΟΥ.

β) Διάνοιξις νέων οδών αμαξιτών διά να κατορθούται η καταδίωξις δι' εγκαίρου συγκεντρώσεως.

Πρώτη σειρά επείγοντος

-ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΣ-ΚΗΠΟΙ-ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ-ΣΚΑΜΝΕΛΙ.
-ΤΥΡΟΛΟΓΟΣ-ΒΟΥΛΓΑΡΕΛΙ.
-ΜΠΑΛΤΟΥΜΑ-ΓΟΤΙΣΤΑ.

Δευτέρα σειρά

ΒΟΥΛΓΑΡΕΛΙ-ΘΟΔΩΡΙΑΝΑ.

Τρίτη σειρά

ΓΟΤΙΣΤΑ-ΚΑΛΑΡΥΤΕΣ-ΠΡΑΜΑΝΤΑ.

5. ΕΝΔΟΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΙ

α) Σταθμοί Δ/σεως.
-VIII Μεραρχίας ΙΩΑΝΝΙΝΑ
-ΙΧ Μεραρχίας ΚΟΝΙΤΣΑ

β) Διαβιβάσεις ως ειδική Διαταγή.

7. ΧΡΟΝΙΚΑ ΟΡΙΑ
Ανάληψις ζώνης ευθύνης Μεραρχιών προοδευτικώς περατουμένη οριστικώς μέχρι 0600 ώρας 23 Σεπτεμβρίου οπότε άπαντα Τμήματα ΙΧ Μεραρχίας δέον έχωσι αντικατασταθή υπό VIII τοιαύτης.

8. ΓΕΝΙΚΑΙ ΟΔΗΓΙΑΙ

α) Ιδιαιτέρα μέριμνα δι' ασφάλειαν τεχνικών έργων υπό Μεραρχιών εν τη ζώνη των.

β) Ναρκαλίευσις: ευθύνη εκάστης Μεραρχίας εν τη ζώνη της. Επί πλέον η ΙΧ Μεραρχία θα έχη ευθύνην ναρκαλιείας από ΜΠΟΥΡΑΖΑΝΗ μέχρι ΚΑΛΠΑΚΙ (ναι).

γ) ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΦΑΛΑΓΓΩΝ

(ι) Στατική: Μερίμνη εκάστης Μεραρχίας εν τη ζώνη της. Κινητή μερίμνη εκάστης Μεραρχίας διά τας φάλαγγάς της.

δ) Εκάστη Μεραρχία να οργανώση προοδευτικώς ΜΑΥ περιοχής της δεδομένου ότι υπάρχουν εκ λαφύρων άφθονος οπλισμός και πυρομαχικά. Τούτο θα συμβάλη κατά πολύ εις την εδραίωσιν της ασφαλείας.

ε) Απόσπασμα Συν/ρχου ΚΑΜΠΑΝΗ διαλύεται. Ο Συν/ρχης ΚΑΜΠΑΝΗΣ επανέρχεται εις την θέσιν του ως Δ/τής ΤΣΕΙ.

9. Αναφέρατε λήψιν.

Θ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ
Αντιστράτηγος -Διοικητής

Το Γραφείον Α1
Τ.Υ.
Π. ΚΑΡΑΔΗΜΑΣ
Αντ/χης-Πεζικού

2

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
ΣΧΕΔΙΟΥ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΕΩΣ

Αθήνα τη 22α Σεπτεβρίου 1948
Γ.Ε. 13
Πληροφορίαι τηλ. 25-767
κ. Τζανετάκην

ΠΡΟΣ: Άπαντα ανεξαιρέτως τα Υπουργεία
Αφορά: Στοιχεία επί των διαπιστωθεισών, από Δημοσίας Υπηρεσίας, ζημιών της Χώρας εκ της ανταρσίας.

Το Υπουργείον Συντονισμού συνεκέντρωσεν από μακρού χρόνου στοιχεία ζημιών της Χώρας εκ των διαφόρων Νομαρχιών. Τα στοιχεία ταύτα επεξειργάσθη εν Αθήναις, εν συνεργασία με τας διαφόρους αρμοδίας Υπηρεσίας. Η όλη εργασία έλαβε μίαν προσωρινήν μορφήν, εν συνεργασία με την ΥΣΕΣΑ, στελέχη της οποίας είχον επεξεργασθή τους πίνακας πολεμικών ζημιών της Ελλάδος.

Ήδη, θεωρούμεν σκόπιμον όπως, παρά την προσωρινήν μορφήν της εν λόγω εργασίας, κοινοποιήσωμεν εις άπαντα τα Υπουργεία τον πίνακα ζημιών εις τον οποίον κατελήξαμεν, με την παράκλησιν όπως:

α) Εάν έχουν οιανδήποτε παρατήρησιν γνωρίσουν ταύτην εις ημάς.

β) Εις οιανδήποτε προς τρίτους ανακοίνωσίν των χρησιμοποιούν μόνον τα στοιχεία του πίνακος τούτου.

Ευελπιστούντες ότι θέλετε αντιληφθή την σημασίαν της ενιαίας εμφανίσεως του Κράτους εις τοιαύτας περιπτώσεις, παρακαλούμεν όπως τηρήσετε τα ανωτέρω επακριβώς.

Ο
Υπουργός Συντονισμού
Σ. ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝ
Ο Προϊστάμενος της Διεκπεραιώσεως
Τ.Υ.

ΔΙΑΠΙΣΤΩΘΕΙΣΑΙ ΥΠΟ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΖΗΜΙΑΙ ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΝΤΑΡΣΙΑΝ

		Ποσότης		Αξία(εις εκατ. Δραχμών)	
1.	Γεωργία				
	α) Εξοπλισμός (μηχ. εργαλ.)			107.700	
	β) Προϊόντα διάφορα	τον.	222.000	433.000	540.900
2.	Κτηνοτροφία				
	α) Ζώα: Ιπποειδή	κεφ.	39.890		
	α) Ζώα: Βοοειδή	κεφ.	30.620		
	α) Ζώα: Μικρά	κεφ.	1.237.150	375.200	
	β) Προϊόντα (διάφορα)	τον.	4.400	58.400	
	γ) Μελισσοκομεία	κυψ. πλ.	60.000	5.700	439.300
3.	Δάση				
	Καταστραφείσα έκτασις	εκτάρια	194.500	180.000	
	Είδη υλοτομίας (εργαλεία)	τεμ.	220.000	3.300	183.300
4.	Βιομηχανία				
	α) Εξοπλισμός			3.000	
	β) Προϊόντα			1.900	4.900
5.	Επιχειρήσεις κοινής ωφελείας				
	α) Υδραγωγεία			16.000	
	β) Ηλεκτρικά εργοστάσια			8.500	24.500
6.	Οδοί				
	α) Οδικαί γέφυραι			9.300	
	β) καταστροφαί οδών			10.500	
	γ) φθορά οδών (έλλειψις συντηρήσεως)			240.000	259.800
7.	Σιδηρόδρομοι				
	Γενικαί καταστροφαί			21.300	21.300
8.	Αυτοκίνητα		530	7.900	7.900
9.	Τ.Τ.Τ.			4.600	4.600
10.	Οικοδομαί				
	α) Ολικώς καταστραφείσαι		11.500	609.500	
			10.500	262.500	871.000
	β) Μερικώς καταστραφείσαι				
11.	Οικοσυσκευαί			184.000	184.000
12.	Δημόσιαι Υπηρεσίαι, Τράπεζαι κλπ			2.200	2.200
Σύνολον				2.543.700	

Αθήναι 16/9/48
Ακριβές Αντίγραφον
Ο Προϊστάμενος Διεκ/σεως
Τ.Υ.

3

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ
24 Σεπτεμβρίου 1948

Αγαπητέ Στρατηγέ Γιατζή,

Παρακαλώ δεχθήτε την δικαιολογίαν μου διά τας καθυστερημένας αυτάς κρίσεις επί του εγγράφου σας «Γενική επισκόπησις της Στρατιωτικής Καταστάσεως» υπ' αριθ. 226094/4009/Ι υπό ημερομηνίαν 9-9-48, αντίγραφον του οποίου είχατε την καλοσύνην να μου κοινοποιήσετε. Λυπούμαι διότι δεν ηδυνήθην να σας διαβιβάσω ενωρίτερον τας κρίσεις μου, αλλά ως γνωρίζετε άλλα πολύ σοβαρά ζητήματα με απησχόλησαν τας τελευταίας εβδομάδας.

Μοι έκαμε ιδιαιτέραν εντύπωσιν το έγγραφο σας λόγω της σαφηνίας μεθ' ής εκτίθετε το θέμα εν προκειμένω. Οι αξ/κοί μου οίτινες το εμελέτησαν συμφωνούν επίσης ότι είναι κάτα βάσιν ορθός εμβριθές, και παρουσιάζει την κατάστασιν κατά τρόπον ορθόν, σαφή και συνοπτικόν.

Εσημειώθη ότι εις την παράγραφον 8γ συνιστάτε την ακύρωσιν της συζητουμένης ελαττώσεως της δυνάμεως του Στρατού από 20 Οκτωβρίου 48 και εν συνεχεία από 1 Ιανουαρίου 1949. Δεν καταλαβαίνω την σύστασιν αυτήν. Επιθυμώ να τονίσω ότι εις την επιστολήν μου την 31 Αυγούστου 48 δεν επρότεινα καμμίαν ελάττωσιν της εγκεκριμένης δυνάμεως του Στρατού ούτε από 20 Οκτωβρίου ούτε από 1 Ιανουαρίου 1949. Αφ' ετέρου ετόνιζεν μόνον την ανάγκην της εξαλείψεως της τότε υπαρχούσης μη εγκεκριμένης επί πλέον δυνάμεως μέχρι 10 Σεπτεμβρίου, φέροντες ούτω το σύνολον του Στρατού Εκστρατείας και Εθνοφρουράς και ΕΣΣΟ εις το επίπεδον της εγκεκριμένης δυνάμεως των 197.000 και της από 20 Οκτωβρίου εξαλείψεως των προσωρινώς επιπλέον εγκεκριμένων 15000 παραχωρηθέντων διά περίοδον έξη μηνών προς ανανέωσιν των μονάδων, επειδή η περίοδος της προσωρινής επί πλέον δυνάμεως των 15.000 λήγει την 20 Οκτωβρίου 48. Ως εκ τούτου η αίτησις ήτο απλώς να φέρη το σύνολον του Τακτικού Στρατού-Εθνοφρουράς εντός του ορίου των 197000 σήμερον εγκεκριμένου, και εντός του ορίου των 182.000 αίτινες είναι εγκεκριμέναι από και μετά τας 20 Οκτωβρίου 48 θα πρέπει ως εκ τούτου να αναιρέσω το συμπέρασμα ότι οιανδήποτε ελάττωσις της εγκεκριμένης δυνάμεως του Στρατού εζητήθη.

Επίσης νομίζω ότι διά της επιστολής μου της 31 Αυγούστου 48 δεν εζήτουν καμμίαν ελάττωσιν εις το σύνολον της εγκεκριμένης δυνάμεως του Στρατού Ξηράς μετά την Ι Ιανουαρίου 1949. Αντιθέτως ετόνιζα ότι αι μελέται των διαθεσίμων πιστώσεων δυνατόν να επέβαλον ελάττωσιν και επρότεινα όπως δοθή η δέουσα προσοχή εις την δυνατότητα αυτήν, ούτως ώστε σχέδια ελαττώσεως της Εθνοφρουράς μέχρι των 20.000 να ετοιμασθούν προς εφαρμογήν οποτεδήποτε μετά την Ι Δεκεμβρίου 1948. Η πρότασις αυτή εγένετο ούτως ώστε να είχωμεν σχέδια προετοιμασμένα πολύ προ τοιούτου ενδεχομένου.

Περεταίρω ετόνισα ότι αντιλαμβάνομαι την ύπαρξιν πολλών άλλων προβλημάτων τα οποία έπρεπε να λυθούν ως εκ τούτου.

Ένα άλλο ζήτημα το οποίον νομίζω ότι χρήζει επισταμένης μελέτης είναι η παρούσα πολιτική χρησιμοποιήσεως μεγάλων ομάδων, ιδίως Εθν/ράς εις καθαρώς στατικάς αμυντικάς αποστολάς. Η πολιτική αυτή είναι ιδιαιτέρως επιτρεπτή εις Πελοπόννησον, περιοχήν εξαιρετικής σημασίας. Η μέθοδος αυτή χρησιμοποιήσεως δυνατόν να παρέχη εν τινι μέτρον ασφάλειαν αλλά κατά την γνώμη μου ματαιεί την αποστολήν των Ελλ. Ενόπλων Δυν. Ήτις είναι η καταστροφή της ανταρσίας και αποκατάστασις της εσωτερικής ασφαλ. Η μέθοδος αύτη χρησιμοποιήσεων του Στρατού είναι βεβαίως πολιτική και αστική λύσις και ουχί στρατιωτική. Αυτοί οι οποίοι προτείνουν τας μεθόδους αυτάς πρέπει να πεισθούν περί της αποδοχής ελλογισμένων κινδύνων ώστε το μέγιστον του Στρατού να αναλάβη επιθετικάς

ενεργείας κατά των συμμοριτών. Αυτή είναι η Στρατ. λύσις την οποίαν πέποιθα ότι δέον να υιοθετήσωμεν ίνα έχωμεν αποτελέσματα ισότιμα της δυνάμεως και των δυνατοτήτων του Στρατού Εκστρατείας και Εθ/ράς. Παροτρύνω όθεν, όπως χρησιμοποιήσετε τας πλέον ειλικρινείς προσπαθείας σας προς τον σκοπόν αυτόν.

Ειλικρινώς Υμέτερος
Αντιστράτηγος Ι.Λ. Βαν Φλήτ

4

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ - ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ

Θέμα: ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΔΟΡΚΑΣ

VIII ΜΕΡΑΡΧΙΑ Α1/ΑΠ 41738
ΣΤΓ 918 τη 24-9-1948
Εδακτυλογραφήθη υπό του
Μον. Επιλοχίου ΑΡΣΕΝΗ Σ.

ΠΡΟΣ: Δ/τάς 74ης Ταξιαρχίας
ΤΣΕΙ

Χάρτης 1.50.000

ΚΟΙΝ: Α΄ΣΣ/Α1
Διοικητήν 75ης Ταξιαρχίας
Διοικητήν ΙΧης Μεραρχίας
Διοικητήν Πυρ/κού Μεραρχίας
Αρχηγόν Β.Γ. Κλάδου Μεραρχίας
Δ/τάς Διαβιβάσεων και 714 Λ. Μηχανικού
Θα λάβουν γνώσιν από Α1 Γραφείον Μεραρχίας

Σ Χ Ε Δ Ι Ο Ν

ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΔΙ' ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΝ ΖΑΓΟΡΙΩΝ

1. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ - ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΕΧΘΡΟΥ

α) Οι διαφυγόντες εκ ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ συμμορίται, κατέφυγον εις ΖΑΓΟΡΙΑ και ήδη φέρονται εγκατασταθέντες επί ΚΟΥΚΟΥΡΟΥΤΖΟΥ-ΤΣΟΥΚΑ ΡΟΣΑ.

Το ηθικόν τούτων είναι σημαντικώς μειωμένον συνεπεία της ήττης των εις ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΝ. Επί πλέον διαθέτουν πυρομαχικά εις αριθμόν περιορισμένον.

Σύνθεσις και Δύναμις του συγκροτήματος τούτου ως ειδικόν Δελτίον Πληροφοριών.

β) Κατά ταύτα το πιθανώτερον είναι ότι οι συμμορίται, πιεζόμενοι, θα επιζητήσουν να διαφύγουν μάλλον προς Β.Α. διά ΒΩΒΟΥΣΗΣ-ΑΒΔΕΛΑΣ ή διά ΛΑΪΣΤΗΣ προς ΣΑΜΑΡΙΝΑΝ. Ολιγώτερον δε πιθανή θεωρείται η επιζήτησις διαφυγής των προς Νότον εις ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ.

Πάντως δεν δύναται να αποκλεισθή και το ενδεχόμενον αμύνης των επί κατεχομένων θέσεων εφ' ωρισμένον χρόνον.

2. ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ

Εξαναγκασμός των συμμοριτών να δεχθούν την μάχην Δυτικώς και Νοτίως ΑΩΟΥ ποταμού αποκλειομένης της διαφυγής των πέραν του ποταμού ή προς Νότον εις ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ.

3. ΤΡΟΠΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

α) ΓΕΝΙΚΗ ΙΔΕΑ ΕΛΙΓΜΟΥ

ι) Ισχυρά κρούσις από Δυσμών εν τη γενική κατευθύνσει:

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΣ - ΚΑΖΑΒΙΑ (Σ.0971) ΚΟΥΚΟΥΡΟΥΤΖΟΣ εν συνδιασμώ με υπερκερωτικήν ενέργειαν από κατευθύνσεως:

ΔΙΣΤΡΑΤΟΝ - ΒΩΒΟΥΣΑ - ΚΟΥΚΟΥΡΟΥΤΖΟΣ - με σύγχρονον φράξιν των διά της κοιλάδος ΚΟΥΚΟΥΡΟΥΤΖΟΥ Π. προς Β. αγουσών οδεύσεων, επί τω σκοπώ

προσβολής των Νώτων του εχθρού και αποκοπής των οδών υποχωρήσεως του πέραν του ΑΩΟΥ ποταμού.

ιι) Ισχυρά απασχόλησις από Νότου εν τη κατευθύνσει:
ΜΕΤΣΟΒΟΝ-ΠΕΝΤΕ ΑΛΩΝΙΑ-ΤΣΟΥΚΑ ΡΟΣΑ, επί τω σκοπώ παραπλανήσεως και αγκιστρώσεως δυνάμεων. Εις ευνοϊκήν περίπτωσιν κατάληψις ΤΣΟΥΚΑ ΡΟΣΑ.

β) <u>ΔΥΝΑΜΕΙΣ</u>

ι) <u>ΚΑΤΑΝΟΜΗ-ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΔΙΟΚΗΣΕΩΣ</u>

<u>74η Ταξιαρχία</u>: -Επί της κυρίας προσπαθείας:

-Υπό διαταγάς της και το 17 Τ.Ε.

-141 ΜΟΠ

<u>Δυνάμεις ΙΧης Μεραρχίας (Βόρειον Συγκρότημα)</u>: Διά την υπερεκερωτικήν ενέργειαν από ΔΙΣΤΡΑΤΟΥ-ΒΩΒΟΥΣΗΣ δύναμις 2 Ταγμάτων μετά ορειβ. Πυρ/κού.
Διά φράξιν διαβάσεων κοιλάδος ΚΟΥΚΟΥΡΟΥΤΖΟΥ π. δύναμις Διλοχίας.
΄Απασαι αι ανωτέρω δυνάμεις ΙΧης Μεραρχίας υπό ενιαίαν διοίκησιν.

<u>ΤΣΕΙ</u>: Διά την από Νότον ενέργειαν κατά ΤΣΟΥΚΑ ΡΟΣΑΣ
-Υπό διαταγάς του: 581 Τ.Π.
-Μοίρα Π. Πυρ/κού
-Ουλαμός Τεθωρακισμένων
Ενίσχυσις της προσπαθείας και διά δύο Λόχων Εθνοφρουράς.
<u>Εφεδρείαι Μεραρχίας</u>:

8η ΄Εφιππος ΄Ιλη.
Εφεδρικόν Τάγμα 75ης Ταξιαρχίας. Επί τούτου η Μεραρχία υπολογίζει εν εσχάτη ανάγκη.

<u>Άπασαι αι δυνάμεις</u> υπό τας διαταγάς της Μεραρχίας.

ιι) <u>ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ</u>

<u>74η ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ</u>

Επιτιθέμενη εν τη γενική κατευθύνσει:
ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΥ - ΚΑΖΑΡΜΑ - ΚΟΥΚΟΥΡΟΥΤΖΟΣ να συντρίψη τον ανθιστάμενον εχθρόν και να καταλάβη τον ΚΟΥΚΟΥΡΟΥΤΖΟΝ.
Υποχρέωσις να καλύψη την κοιλάδα ΒΑΡΔΑ Π. δι' ενεργείας Τάγματος εν τη κατευθύνσει: ΧΑΝΙ ΚΑΜΠΕΡΑΓΑ (Σ125555) - ΔΟΛΙΑΝΗ-ΕΛΑΤΟΧΩΡΙ (Σ.155719) - ΚΑΛΟΓΗΡΟΣ και να επιζητήση τον διαχωρισμόν, των εχθρικών δυνάμεων ΚΟΥΚΟΥΡΟΥΤΖΟΥ και ΤΣΟΥΚΑ ΡΟΣΑΣ, διά καταλήψεως συγκροτήματος ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ-ΤΣΟΥΚΑ ΤΣΙΝΑ.

<u>ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΙΧης ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ (Βόρειον Συγκρότημα):</u>

-Ενεργούσαι εν τη κατευθύνσει:
-ΔΙΣΤΡΑΤΟΝ-ΒΩΒΟΥΣΑ, να καταλάβουν την ΒΩΒΟΥΣΑΝ και εν συνεχεία να προσβάλουν τα νώτα του εχθρού, επιτιθέμεναι τολμηρώς και δραστηρίως, διά ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Σ.1878) και ΓΡΑΒΑΣ (Σ.2074) κατά ΚΟΥΚΟΥΡΟΥΤΖΟΥ.
Να φράξουν τας οδεύσεις κοιλάδος ΚΟΥΚΟΥΡΟΥΤΖΟΥ εις το ύψος ΛΑΪΣΤΗΣ και ΗΛΙΟΧΩΡΙΟΥ (Σ.105845).

<u>Τ Σ Ε Ι</u>
-Επιθετική ενέργεια εν τη κατευθύνσει:
ΜΕΤΣΟΒΟΝ - ΠΕΝΤΕ ΑΛΩΝΙΑ - ΤΣΟΥΚΑ ΡΟΣΑ, επί τω σκοπώ παραπλανήσεως του εχθρού ως προς τον ελιγμόν της Μεραρχίας και αγκριστρώσεως δυνάμεων.

-Εις ευνοϊκάς περιπτώσεις, κατάληψις ΤΣΟΥΚΑ ΡΟΣΑΣ και εν συνεχεία εκμετάλλευσις προς ΤΣΟΥΚΑ ΤΣΙΝΑ-ΚΑΛΟΓΕΡΟΝ, εφ' όσον δεν θα έχουν καταληφθή υπό της 74ης Ταξιαρχίας.

(ιιι) ΓΕΝΙΚΗ ΕΝΤΟΛΗ ΔΙΑ ΤΗΝ 74ην ΤΑΞΙΑΡΧ ΙΑΝ και ΤΣΕΙ:

Υπ' όψει ότι εν περιπτώσει διαφυγής συμμοριακών δυνάμεων προς Νότον, δυνατότης αναστροφής, εν αρχή του τρίτου των δυνάμεων των προς τήρησιν της επαφής μετ' αυτών και καταδίωξίν των εν συνεχεία.

Διά το ΤΣΕΙ σταθερά και μόνιμος εντολή, η φράξις των μεταξύ ΜΠΑΛΝΤΟΥΝΑΣ-ΜΕΤΣΟΒΟΥ διαβάσεων και η τήρησις ελευθέρας της οδού ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ-ΜΕΤΣΟΒΟΥ.

4. ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ

Αι Ενέργειαι των Τμημάτων, θα υποστηριχθούν υπό της αεροπορίας διά των διαθεσίμων εκάστοτε μέσων της, και επί τη αιτήσει των Μονάδων.

5. ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ

Διευθέτησις στίβων διά τροχόν, ως ειδικαί οδηγίαι.

6. ΑΝΕΦΟΔΙΑΣΜΟΣ

Ο Γ΄ Κλάδος να μελετήση το ενδεχόμενον ανεφοδιασμού από αέρος εν δεδομένη στιγμή του Βορείου Συγκροτήματος κατά πρώτον λόγον και πιθανόν της 74ης Ταξιαρχίας.

7. ΤΑΚΤΙΚΑ ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΑ

Τ.Σ. VIIIης Μεραρχίας: ΜΠΑΛΝΤΟΥΝΑ
Τ.Σ. 74ης Ταξιαρχίας: Εν αρχή ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ
Βορ. Συγκροτήματος: Θα κινείται μετά των Τμημάτων.
ΤΣΕΙ: ΄Εν αρχή ΜΕΤΣΟΒΟΝ.

8. ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ: Ως ειδική διαταγή.

9. ΛΗΞΙΣ ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΩΝ

Μέχρι της 27ης τρέχοντος μηνός:

-Αι δυνάμεις ΙΧης Μεραρχίας δέον να ευρίσκωνται εις ΔΙΣΤΡΑΤΟΝ και ΠΑΔΕΣ την εσπέραν 27ης.

-Το Α΄ ΣΣ παρακαλείται να διατάξη διά την έγκαιρον υπαγωγή των δυνάμεων ΙΧης Μεραρχίας υπό τας διαταγάς της VIIIης Μεραρχίας.

10. ΧΡΟΝΟΣ ΕΝΑΡΞΕΩΣ:

Ημέρα «Χ» καθορισθήσεται δι' ειδικού σήματος. Πάντως αύτη θα καθορισθή μεταξύ της 28ης και 29ης τρέχοντος.

11. ΑΝΑΦΕΡΑΤΕ ΛΗΨΙΝ.

ΜΠΑΛΟΔΗΜΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ
ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Διά την ακρίβειαν
Το
Α1 Γραφείον
Τ.Υ.
ΦΩΚΙΑΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΤΑΓ/ΡΧΗΣ ΠΥΡ/ΚΟΥ

VIII ΜΕΡΑΡΧΙΑ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ Α2

ΔΕΛΤΙΟΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ 24-9-48

Α΄. ΠΕΡΙΟΧΗ ΖΑΓΟΡΙΩΝ

1. VIII Σ. ΜΕΡΑΡΧΙΑ: Εις περιοχήν ΓΥΦΤΟΚΑΜΠΟΥ (Σ.0977) - ΚΟΥΚΟΥΡΟΥΝΤΖΟΥ (Σ.1476) ΤΣΟΥΚΑ ΡΟΣΣΑ (Σ.2071) Δ/τής ΠΑΥΛΟΣ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ Διαφωτιστής ΑΝΘΗΣ Βασ. Σ.Δ. Μεραρχίας: Πιθανόν ΒΩΒΟΥΣΑΝ (Σ.2278)

(α) Λόχος Δσεως Δυν. 50
(β) Λόχος Δ.Ν. υπό ΝΩΝΤΑΝ Δυν. 50
(γ) Λόχος Μηχανικού υπό ΚΥΡΚΟΝ Δυν. 55
(δ) Λόχος α/α αμύνης υπό ΣΠ. ΒΕΡΓΟΝ Δυν. 45
(ε) Διμοιρ. Ταχυβόλων υπό Ι.ΤΖΙΜΑΝ Δυν. 15
Σύνολον Δυν. 215

2. ΙΙ Τάγμα ΑΛΕΚΟΥ (πρώην ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ) Δυν. 120

(α) Λόχος υπό ΣΤΕΡΓΙΟΝ (πρώην ΝΙΚΟΥ)
(β) Λόχος πρώην ΒΑΣΙΛΚΟΥ
(γ) Λόχος υπό ΣΑΡΑΒΟΝ
(δ) Οπλισμός: 1 όλμος βαρύς, 20 οπλ/λα, 25 περίπου ατομικά αυτόματα ελάχιστα πυρομαχικά.

3. ΙΙΙ Τάγμα ΦΩΚΑ Δυν. 150

(α) Λόχος υπό ΠΙΠΕΡΗΝ
(β) Λόχος υπό ΑΝΑΜΑΤΙΑΔΗΝ
(γ) Λόχος υπό ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΝ
(δ) Λόχος Μηχανημάτων ΛΑΜΠΡΟΥ
(ε) Οπλισμός: 22 οπλ/λα, 1-2 όλμοι βαρείς, 25 άτομ. Αυτόματα, ελάχιστα πυρομαχικά.

4. IV Τάγμα ΣΚΕΥΗ Δυν. 200

(α) Λόχος ΝΑΣΤΟΥ
(β) Λόχος ΝΑΚΟΥ
(γ) Λόχος ΝΙΚΟΥ (ΚΙΤΣΙΚΟΠΟΥΛΟΣ Ν.)
(δ) Λόχος Μηχανημ. ΛΑΚΗ
(ε) Οπλισμός: 20 οπλ/λα,20 στεν, 1-2 όλμοι, 1 πολ/λον ελάχιστα πυρομαχικά.

5. Τάγμα ΒΡΑΣΙΔΑ Δυν. 150

(α) Λόχος ΒΥΡΩΝΟΣ (Δ.Ν.)
(β) Λόχος υπό ΣΤΑΥΡΑΚΗΝ (ή υπό Κ. ΜΑΣΤΟΡΑΝ)
(γ) Λόχος υπό ΠΑΠΑΦΛΕΣΣΑΝ
(δ) Λόχος Μηχανημάτων ΔΗΜΟΥ
(ε) Οπλισμός: 1 όλμος βαρύς, 1-2 Πολ/λα, 20 οπλ/λα, 25 στέν, ολίγα πυρομαχικά.

6. ΠΟΛΙΤΙΚΟΦΥΛΑΚΗ ΖΑΓΟΡΙΩΝ 80

7. Πιθανώς Λόχος Τάγμ. ΛΕΠΕΝΙΩΤΗ υπό ΤΟΥΒΑΛΙΔΗΝ 60
Σύνολον 975

Β΄. <u>ΟΧΥΡΩΣΕΙΣ</u>

Αι υπάρχουσαι προ 4μηνου ως το συνημμένον σχεδιάγραμμα. Πλείστα των πολυβολείων έχουσιν επικάλυψιν 2-3 σειρών κορμών δένδρων.

Γ΄. <u>ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ</u>

1. Πιθανώς αμυνθή προσωρινώς επί τοποθεσίας υψ. 1388 (Σ.105804) -ΧΑΜΟΥΡΙ (Σ.115760)-ΚΟΥΚΟΥΡΟΥΝΤΖΟΣ-ΤΣΟΥΚΑ ΡΟΣΣΑ.

2. Πιθανώς κινηθή προς Ανατολάς (περιοχή ΓΡΕΒΕΝΑ) ή Νότον (περιοχήν ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ).

Εν ΣΤΓ 918 τη 24 Σεπτεμβρίου 1948
Το
Α1 Γραφείον
Τ.Σ.Υ.
ΚΑΡΑΠΑΝΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
ΤΑΓ/ΧΗΣ ΠΥΡ/ΚΟΥ

5

Προς: Τον Στρατηγόν Βάν Φλήτ

Κοιν: Α1/ΓΕΣ

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΓΕΣ/Α1
Αριθ. 227166/Φ.4009/Ι
ΒΣΤ 902/25.9.48

Αγαπητέ Στρατηγέ Βάν Φλήτ

Την από 24.9.48 επιστολήν σας έλαβον και σας ευχαριστώ θερμώς διά τας ευμενείς σας κρίσεις επί της Εκθέσεως του ΓΕΣ της αφορώσης την Γενικήν Επισκόπησιν της στρατιωτικής καταστάσεως.

Εις ότι αφορά την παράγραφον 8γ της εκθέσεως ταύτης, είμεθα σύμφωνοι, ότι πρόκειται περί κακής αποδόσεως της εννοίας.

Το πνεύμα της παραγράφου ταύτης είναι απολύτως σύμφωνον προς τας υμετέρας απόψεις τας εκτιθεμένας εις την περί ης πρόκειται επιστολήν σας και υπό αυτό το πνεύμα το ζήτημα τούτο εξετέθη υπό του υποφαινομένου προφορικώς εις την Κυβέρνησιν μου.

Δεν υπονοούμεν, δήλαδη περικοπήν της εγκεκριμμένης δυνάμεως, αλλά συνέχισιν των προσωρινώς επί πλέον εγκεκριμένων 15.000 παραχωρηθέντων διά περίοδον 6 μηνών και αποτροπήν της πιθανής ελαττώσεως της δυνάμεως της Εθνοφρουράς μετά την Ι Ιανουαρίου 1949 εάν επιβληθή τούτο από τας διατιθεμένας πιστώσεις.

Επί τούτοις, δραττόμεθα της ευκαιρίας, στρατηγέ, να σας εκφράσωμεν ειλικρινώς την ευγνωμοσύνη μας διά την κατανόησιν την οποίαν επειδυκνύετε παρά το πλευρόν μας.

Η Αμερ. Στρατ. Αποστολή, της οποίας ηγείσθε συμπαρισταμένη εις την διεύθυνσιν του αγώνος, πλήρως ενήμερος των αναγκών μας και αδυναμιών μας, επιεικεστάτη έναντι των ατελειών μας είμεθα βέβαιοι, στρατηγέ, ότι με την έγκυρον γνώμην της θα καταβάλη κάθε δυνατήν προσπάθειαν και θα επιτύχη παν το δυνατόν ου μόνον διά την πρόληψιν μειώσεως αλλά διά την αύξησιν του μαχητικού δυναμικού του στρατού μας.

Δια το έτερον εν τη επιστολή σας θιγόμενον ζήτημα τας ακολουθημένης τακτικής εις την χρησιμοποιήσιν της Εθνοφρουράς ιδία εν Πελοποννήσω, είμεθα ενήμεροι και θα καταβάλωμεν πάσαν προσπάθειαν βελτιώσεως της καταστάσεως.

Το ζήτημα τούτο ιδία εις Πελοπόννησον θα αποτελέση αντικείμενον ιδιαιτέρας παρακολουθήσεως εκ μέρους του υποφαινομένου και αντιπροσώπων μου ανωτάτων Επιτελών.

Ειλικρινώς υμέτερος
Αντιστράτηγος ΓΙΑΤΖΗΣ Δ.
Αρχηγός ΓΕΣ-Διοικητής Στρατού

6

Θέμα: Έκθεσις Επιχειρήσεως «ΚΟΥΛΑ» Υπερεπείγουσα - Απόρρητος
ΠΡΟΣ: ΓΕΣ Α1 Γ΄ΣΣ Α1
ΚΟΙΝ: Αμερ. Αποστολή παρά τω ΓΕΣ Αριθ. Α.Π. 26573
Βρετ. Αποστολή παρά τω ΓΕΣ ΒΣΤ 903 τη 26-9-48
Α1

Έκθεσις επιχειρήσεως «ΚΟΥΛΑ»

Περιοχής Β. ΠΑΠΑΔΕΣ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

(α) Κατόπιν διαταγής του ΓΕΣ το ΣΣ διέταξε την VII Μεραρχίαν όπως προπαρασκευάση, εντός του 1ου πενθημέρου του μηνός Σεπτεμβρίου, επιθετικήν ενέργειαν κατά των Βορ. ΠΑΠΑΔΩΝ συμμοριακών Συγκροτημάτων.

β) Η δύναμις των συμμοριτών εις την περιοχήν ταύτην ανήρχετο εις 1900 περίπου εξ ων 500 περίπου ανήκον εις μη μαχίμους σχηματισμούς.

γ) Η επιχείρησις δε κατέστη δυνατόν να εκδηλωθή εντός της υπό του ΣΣ καθωρισθείσης προθεσμίας, λόγω εκτάκτων τακτικών αναγκών παρουσιασθεισών εις την ζώνην του ΣΣ, αναγκασθέντος του Σώματος όπως διαθέση μέρος των διά τας επιχειρήσεις ταύτας προοριζομένων δυνάμεων εις ετέρας περιοχάς, (ΠΑΓΓΑΙΟΝ-ΤΣΑΛ ΝΤΑΓ-ΚΑΪΜΑΚ ΤΣΑΛΑΝ).

2. ΔΙΑΤΕΘΕΙΣΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

(α) Υπό της VII Μεραρχίας
551 Τ. Πεζικού (μείον Λόχος)
552 Τ. Πεζικού (μείον Λόχος)
Λόχος Χωρ/κων άνευ θητείας Φωστερίδου
Λόχος 554 Τάγματος Πεζικού
Διλοχία 559 Τάγματος Πεζικού
2-3 Λόχοι Εθνοφρουράς
2 Ουλαμοί Πεδ. Πυροβολικού
1 Ουλαμός Τεθωρακισμένων
3 Διμοιρίαι Πολ/λων
2 Διμοιρίαι Μηχανικού

(β) Συμπληρωματικά Μέσα
Υπό του ΣΣ
-557 Τ.Πεζικού (μείον Λόχος)
Πυρ/χία Μέσου Πυρ/κού (2 Πυρ/λα)
Πυρ/χία Ορειβ. Πυρ/κού (3 Πυρ/λα)

3. ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΝΑΡΞΕΩΣ
Κατωρθώση η εκδήλωσις της ενεργείας ταύτης ν' άρξηται την 23ην Σ/βρίου.

4. ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ
Από 23-26 Σ/βρίου.

(α) Αρχικώς η γραμμή Μεγ. ΤΣΕΡΝΑΚΙ - ΜΠΟΥΖΑΛΑ -ΤΡΕΖΕΝΙΤΣΑ.

Υπό της αριστεράς Φάλαγγος κινουμένης εν τη κατευθύνσει ΠΑΠΑΔΕΣ-ΜΙΚΡΟΜΗΛΙΑ-ΨΥΧΡΟΝ, ως αντικειμενικός σκοπός ετέθη η αγγίστρωσις και απασχόλησις των εις την περιοχήν ταύτην συμμοριακών δυνάμεων.

Η κατάληψις του αντικειμενικού τούτου σκοπού επετεύχθη την δευτέραν ημέραν της επιχειρήσεως (24 Σ/βρίου) λόγω ισχυράς αντιδράσεως των συμμοριτών, πλήρως οργανωμένης τοποθεσίας και πολλών ναρκοπεδίων.

(β) Μετά την κατάληψιν του α' αντικειμενικού σκοπού διετάχθη υπό του Δ/του του ΣΣ η συνέχισης της επιθετικής ενεργείας προς κατάληψιν β' αντικειμενικού σκοπού.

-Ούτος καθωρίσθη:

-Πυραμίς ΚΟΥΤΡΑ-ύψωμα 1640 - υψ. 1647 - ΠΟΥΛΙΟΒΟΝ.

Την 25ην Σ/βρίου τα τμήματα προωθήθησαν και κατέβαλον κατόπιν αγώνος τα Υψώματα 1554 και Πυραμίς ΚΟΥΤΡΑ.

Κατά τας εσπερινάς ώρας εξαπελύθη σφοδροτάτη αντεπίθεσις κατά των ημετέρων τμημάτων των κατεχόντων το ύψωμα 1554.

Αύτη συνετρίβη υπό των τμημάτων μας τη υποστηρίξει του φιλίου Πυροβολικού και της Αεροπορίας.

26ην Σ/βρίου

Συνέχισις ενεργείας και κατάληψις των υψ. 1647, 1640 και ΠΟΥΛΙΟΒΟΝ.

Τα τμήματα προωθήθησαν Βορείως των ανωτέρω υψωμάτων.

Οι συμμορίται κατανεμηθέντες κατά μικράς ομάδας διαφεύγουσιν προς το Βουλγαρικόν έδαφος.

5. Η ενέργεια θα συνεχισθή προς υψ. ΚΑΙΤΣΑΛ-ΒΡΑΧΟΤΟΠΟΣ.

6. <u>ΣΥΝΟΛΙΚΑΙ ΑΠΩΛΕΙΑΙ</u>

(α) <u>Ημετέρων</u>

- Αξ/κοί Ν. 3 εξ ων 2 εκ ναρκών.
- Οπλίται Ν. 8 εξ ων 5 εκ ναρκών.
- Αξ/κοί Τρ. 1 εκ νάρκης
- Οπλίται Τ. 55 εξ ων 41 εκ ναρκών

(β) <u>Συμμοριτών</u>

ι. Νεκροί εξηκριβωμένοι 67

Συλληφθέντες - παραδοθέντες 10

Κατά καταθέσεις παραδοθέντων και συλληφθέντων οι τραυματισθέντες συμμορίται υπερβαίνουσιν τους 100.

ιι. Επενεχθείσαι φθοραί.

Ανευρεθείσαι κατεστράφησαν νάρκαι οχημάτων 159, νάρκαι προσωπικού 154.

Κατεστράφησαν οργανωμένα πολ/λεία 47, μη καταστραφέντα εισέτι 58.

ιιι. Ανευρέθη άφθονον υλικόν παγιδεύσεως και ανατινάξεων.

- Αποθήκη Πυρ/κών περιέχουσα:
- 6700 φυσίγγια Μπρέν
- 450 φυσίγγια Στέν
- 40 χειροβομβίδες
- 400 οπλοβομβίδες
- 400 φυσίγγια δυναμίτιδος
- Ι κιβώτιον φυσιγγίων μυδραλίου
- Σκαφευτικά εργαλεία πελέκεις
- Ομοίως ανευρέθησαν:
- Λίθιναι οικίαι
- Ξύλιναι καλύβαι δι' οικήματα Νοσοκομειακά
- Οικήματα με πολυτελείς επιπλώσεις

- Πίστα χορού
- Τρία αρτοποιεία
- Συνεργεία σαγματοποιού

Εκ καταθέσεως η περιοχή του καταληφθέντος υψ.1640 ήτο η έδρα του Αρχηγείου Λασσάνη.

Επίσης ενευρέθησαν ομαδικοί τάφοι νωποί και παλαιότεροι.

Πλήρης εξερεύνησις της περιοχής δεν εγένετο λόγω της ταχείας προχωρήσεως των τμημάτων.

7. <u>ΕΠΙΔΕΙΧΘΕΙΣΑ ΔΙΑΓΩΓΗ ΥΠΟ ΤΜΗΜΑΤΩΝ</u>

Άπαντα τα μετασχόντα εις επιχειρήσεις τμήματα επεδείξαντο ορμητικότητα, επιθετικότητα και αντοχήν αξιόλογον.

Κ.Στεργίου
Συντ/ρχης
ΑΚΑ

Β.Χ./Ε.Δ.
ακριβές αντίγραφον
Τ.Σ.Υ.

7

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΙΧ Μερ./Α.Α.Π. 83 /Α/Α1
ΣΤΓ 913 τη 26 Σ/βρίου 1948
Αριθ. Αντιτ. 3

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΖΑΓΟΡΙΩΝ

1. Πληροφορίαι:

α. Οι διαφυγόντες εκ ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ Σ. φέρονται εγκατασταθέντες εις ΚΟΥΚΟΥΡΟΥΝΤΖΟΝ (S.1676) ΤΣΟΥΚΑ ΡΟΣΑ (S.1773).΄Εχουν ηθικόν μειωμένον λόγω ήττης των και διαθέτουν περιωρισμένον αριθμόν πυρ/κών.

β. Σύνθεσις και δύναμις Σ. ως το ειδικόν Δ.Π.

γ. Είναι πιθανόν, πιεζόμενοι, να διαφύγουν προς Β.Α. διά ΒΩΒΟΥΣΗΣ (S.2278) - ΑΒΔΕΛΑΣ (S.2885) ή διά ΛΑΪΣΤΗΣ (S.1483) προς ΣΑΜΑΡΙΝΑΝ (S.2197). Ολιγώτερον πιθανή φέρεται η επιζήτησις διαφυγής των προς Νότον εις ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ. Επίσης δεν πρέπει να αποκλείεται το ενδεχόμενον αμύνης των επί των κατεχομένων θέσεών των.

2. Πρόθεσις ΣΣ:

Εξαναγκασμός των Σ. να δεχθούν την μάχην Δυτικώς και Νοτίως του ποταμού ΑΩΟΥ αποκλειομένης της διαφυγής των πέραν του ποταμού ή προς Νότον εις ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ.

3. Ιδέα Ελιγμού ΣΣ

α. Ισχυρά κρούσις από Δυσμών εν τη γενική κατευθύνσει ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ-ΚΑΖΑΡΜΑ (S.0179)-ΚΟΥΚΟΥΡΟΥΝΤΖΟΣ εν συνδιασμώ με υπερκερωτικήν ενέργειαν από της κατευθύνσεως: ΔΙΣΤΡΑΤΟΝ (S.2088)-ΒΩΒΟΥΣΑ-ΚΟΥΚΟΥΡΟΥΝΤΖΟΣ με σύγχρονον απόφραξιν των διά της κοιλάδος ΚΟΥΚΟΥΡΟΥΝΤΖΟΥ Π. προς Β. αγουσών οδεύσεων, επί τω σκοπώ προσβολής των Νώτων του εχθρού και αποκοπής των οδών υποχωρήσεώς του πέραν του ΑΩΟΥ ποταμού.

β. Ισχυρά απασχόλησις από Νότου εν τη κατευθύνσει: ΜΕΤΣΟΒΟΝ-ΠΕΝΤΕ ΑΛΩΝΙΑ (S.2266)-ΤΣΟΥΚΑ ΡΟΣΑ, επί τω σκοπώ παραπλανήσεως και αγκιστρώσεως δυνάμεων. Εις ευνοϊκήν περίπτωσιν κατάληψις ΤΣΟΥΚΑ ΡΟΣΑ.

ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

α. 74 Ταξιαρχίας (VIII Μεραρχία).

Επιτιθεμένη εν τη γενική κατευθύνσει:

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ - ΚΑΖΑΡΜΑ - ΚΟΥΚΟΥΡΟΥΤΖΟΣ να συν-τρίψη τον ανθιστάμενον εχθρόν και να καταλάβη τον ΚΟΥΚΟΥΡΟΥΤΖΟΝ.

Υποχρέωσις να καλύψη την κοιλάδα ΒΑΡΔΑ Π. δι' ενεργείας Τάγματος εν τη κατευθύνσει: ΧΑΝΙ ΧΑΜΠΕΡΑΓΑ (S.125555)-ΔΟΛΙΑΝΗ (S.125665)-ΑΛΑΤΟΧΩΡΙ (S.155715)-ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ και να επιζητήση τον διαχωρισμόν των εχθρικών δυνάμεων ΚΟΥΚΟΥΡΟΥΤΖΟΥ και ΤΣΟΥΚΑ ΡΟΣΑ διά καταλήψεως συγκροτήματος ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ-ΤΣΟΥΚΑ ΤΣΙΝΑ.

β. Δυνάμεων ΙΧ Μεραρχίας.

Ενεργούσαι εν τη κατευθύνσει: ΔΙΣΤΡΑΤΟΝ-ΒΩΒΟΥΣΑ να καταλάβουν την ΒΩΒΟΥΣΑ και εν συνεχεία να προσβάλουν τα νώτα του εχθρού επιτιθέμεναι τολμηρώς και δραστηρίως, διά ΚΑΡΑΟΥΛΙ (S.1878) και ΓΡΑΒΑΣ (S.2074) κατά ΚΟΥΚΟΥΡΟΥΤΖΟΥ.

Να φράξουν τας οδεύσεις κοιλάδος ΚΟΥΚΟΥΡΟΥΤΖΟΥ εις το ύψος ΛΑΪΣΤΗΣ και ΗΛΙΟΧΩΡΙΟΥ (S.105845).

γ. ΤΣΕΙ (VIII Μεραρχία)

Επιθετική ενέργεια εν τη κατευθύνσει:

ΜΕΤΣΟΒΟΝ-ΠΕΝΤΕ ΑΛΩΝΙΑ-ΤΣΟΥΚΑ ΡΟΣΑ επί τω σκοπώ παραπλανήσεως του εχθρού ως προς τον ελιγμόν ΣΣ και αγκιστρώσεως δυνάμεων.

Εις ευνοϊκάς πριπτώσεις, κατάληψις ΤΣΟΥΚΑ ΡΟΣΑ και εν συνεχεία εκμετάλλευσις προς ΤΣΟΥΚΑ ΤΣΙΝΑ-ΚΑΛΟΓΕΡΟΝ, εφ' όσον δεν έχουσι καταληφθή υπό της 74 Ταξιαρχίας.

Κατόπιν των ανωτέρω συγκροτείται απόσπασμα υπό τας διαταγάς του Δ/του 42 Ταξιαρχίας εκ των κάτωθι Μονάδων.

α. 525 Τ.Π.

β. 526 Τ.Π.

γ. 529 Τ.Π. μείον Διλοχία.

δ. Πυρ/χία Ορειβατική.

ε. Δύο Διμοιρίαι Πολ/λων.

Το απόσπασμα τούτο να συγκεντρωθή εις περιοχήν ΠΑΔΕΣ-ΔΙΣΤΡΑΤΟΝ εντός της 28 τρέχοντος τιθέμενον από της αυτής υπό Διαταγάς VIII Μεραρχίας.

ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ

Ενέργειαι τμημάτων θα υποστηριχθώσιν υπό της Αεροπορίας τη αιτήσει των Μονάδων.

ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ

Η Διοίκησις Διαβιβάσεων της Μεραρχίας να μεριμνήση διά την έγκαιρον είσοδον του αποσπάσματος εις το δίκτυον VIII Μεραρχίας.

ΧΡΟΝΟΣ ΕΚΤΕΛΕΣΕΩΣ

Ημέρα εκτελέσεως επιχειρήσεως προβλέπεται η 29 τρέχοντος. Πάντως αύτη θα καθορισθή διά ειδικής διαταγής της εχούσης την διεύθυνσιν της επιχειρήσεως VIII Μεραρχίας.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΜΑΝΙΔΑΚΗΣ
ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΠΑΡΑΛΗΠΤΑΙ
42 Ταξιαρχία

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΣ
Α΄ΣΣ /Α1-VIII Μερ/χία/Α1
Δ/σις Πυρ/κου-Α9/ΙΧ-Αρχ. Β.Γ. Κλάδ. Μερ.
Α1/ΙΧ

IX ΜΕΡΑΡΧΙΑ Α2 Γραφείον

Δελτίον πληροφοριών 26.9.1948

I. ΓΕΝΙΚΑ

Περιοχήν ΓΥΦΤΟΚΑΜΠΟΥ (Σ.0977), ΚΟΥΚΟΥΡΟΥΝΤΖΟΥ (Σ.1676), ΤΣΟΥΚΑ ΡΟΣΣΑ (Σ.2071) ευρίσκεται η ογδόη συμμοριακή Μεραρχία με Σ.Δ. πιθανώς ΒΩΒΟΥΣΑ (Σ.2278).

II. ΔΥΝΑΜΙΣ

Συμμοριακή δύναμις ανέρχεται εις 1000 Σ.

III. ΟΠΛΙΣΜΟΣ

Κατά συμμοριακόν Τάγμα 20 οπλ/λα, 25 στεν, 1-2 βαρείς όλμοι, ατομικά όπλα, ολμίσκοι 3, χειροβομβίδες, γροθιές. Πυρ/κά ελάχιστα.

IV ΣΥΝΘΕΣΙΣ

Α. α) Λόχος Δ/σεως
β) Λόχος Δ.Ν. υπό ΝΩΝΤΑΝ
γ) Λόχος Μηχανικού
δ) Λόχος Α/Α Αμύνης υπό ΒΕΡΓΟΝ
ε) Διμοιρία πολ/λων υπό ΤΖΙΜΑΝ
} Δύναμις 200-250

Β. Τάγμα ΛΙΑΚΟΥ πρώην ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Διαθέτει τρεις Λόχους. Δύναμις 120-150

Γ. Τάγμα ΦΩΚΑ

Διαθέτει τρεις Λόχους και Λόχον Μηχανημάτων. Δύναμις 150-175

Δ. Τάγμα ΣΚΕΥΗ

Διαθέτει τρεις Λόχους και Λόχον Μηχανημάτων. Δύναμις 200.

Ε. Τάγμα ΒΡΑΣΙΔΑ

Διαθέτει τρεις Λόχους και Λόχον Μηχανημάτων. Δύναμις 150-175.

ΣΤ. Πολιτικοφυλακή ΖΑΓΟΡΙΩΝ. Δύναμις 100

V. ΔΙΑΤΑΞΙΣ

1. Τάγμα ΦΩΚΑ και Δ/σις VIII συμ. Μεραρχίας ΒΩΒΟΥΣΑ (Σ.2278) την 24.9.48.

2. Γραμμή ΓΥΦΤΟΚΑΜΠΟΣ (Σ.1078), ΚΟΥΚΟΥΡΟΥΝΤΖΟΥ (Σ.0676), ΤΣΟΥΚΑ ΡΩΣΣΑ (Σ.1971) κατέχεται υπό Σ. Ομοίως Υψώματα ΤΣΟΥΚΑ ΤΣΙΝΑ (Σ.1773), ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ (Σ.1774).

ΔΙΣΤΡΑΤΟΝ (Σ.2089) Διμοιρία Πληροφοριών Σ.

Διεπιστώθη κατοχή Υψωμάτων Ν. χωρίου ΒΡΥΣΟΧΩΡΙ (Σ.0987) και πολ/λείον εις (Σ.079862), (Σ. 083857) (Σ.092852).

Γραμμή ΛΕΣΝΙΤΣΑ (Σ.0987) μέχρι Υψ. 1650 (Σ.0883) κατέχεται υπό Σ. αγνώστου αριθμού.

Γραμμή Υψ. 1085 (Σ.1288) ΚΛΕΦΤΕ (Σ.1585) κατέχεται υπό Σ. αγνώστου αριθμού.

VI. ΟΧΥΡΩΣΕΙΣ

Αι υπάρχουσαι παλαιαί με επικάλυψιν δύο εως τριών σειρών κορμών δέντρων και νέαι πρόχειραι τοιαύται.

VII ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

Πιθανώς αμυνθή προσωρινώς ίνα κερδίση χρόνον διά κίνησιν του προς Ανατολάς περιοχήν ΓΡΕΒΕΝΩΝ.

VIII ΗΘΙΚΟΝ

Λίαν καταπεπτωκός λόγω σοβαρών απωλειών εις περιοχήν ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ. Ομοίως λόγω της ελλείψεως τροφίμων.

ΣΤΓ 913 τη 26η Σεπτεμβρίου 1948
Ο
Ε π ι τ ε λ ά ρ χη ς
ΓΑΡΓΑΡΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΑΝΤ/ΡΧΗΣ ΠΕΖΙΚΟΥ

8

ΘΕΜΑ: ΕΚΘΕΣΙΣ Επιχειρήσεων επί Ανατολικού ΜΠΕΛΛΕΣ από 5 μέχρι 10-8-48

31 Μ. Ταξιαρχίαν/ΑΠ 8579/Α1
914 Α ΣΤΓ τη 27-9-48

ΠΡΟΣ: Γ΄ΣΣ /Α1, (εις τριπλούν) ΑΕΑ
ΧΙην Μεραρχίαν/Α1 (εις τριπλούν)

ΚΟΙΝ: Α1, Α2 ΔΕΚΜ ΤΣΕΣ
511, 512, 513, 62, 95 Τάγματα

ΧΑΡΤΑΙ } ΠΟΡΡΟΪΩΝ ΣΕΡΡΩΝ. } 1:100.000

1. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ. Ως ΑΠ 24394/4-8-48 Δ/γή Γ΄ΣΣ και εκ διαφόρων πηγών εις Ταξιαρχίαν.

α). Εχθρού. Τάγμα ΒΡΑΧΟΥ δυνάμεως περίπου 200 επιτεθέν κατά σιδ. Γεφύρας Στρυμώνος τη νύχτα της 3 προς 4-8-48 και διαφυγών εις ΜΠΕΛΛΕΣ πιθανώς κατευθυνθή προς Δυσμάς.

β). Φίλιαι Δυνάμεις

Από πρωίας 5-8-48 υπό την Δ/σιν του Δ/του 31ης Μ. Ταξιαρχίας να ενεργήσωσι επιθετικώς τα κάτωθι τμήματα.

-Διλοχία 511 Τ.Π.
-Λόχος 513 Τ.Π.
-Διλοχία 558 Τ.Π (ΤΣΕΣ)
-Διλοχία 557 Τ.Π. (δι' αντικατάστασιν Τμημάτων 511 Τ.Π.)
-Ουλαμός Πυρ/κού ΠΟΡΡΟΪΩΝ
-Ουλαμός Πυρ/κού ΧΕΡΣΟΥ
-Ουλαμός Πυρ/κού εκ (ΤΣΕΣ)

2. ΕΠΕΜΒΑΣΙΣ ΣΤΡΑΤΟΥ

α) Ως 24394/4-8-48 Δ/γή Γ΄ΣΣ

β) Δυνάμεις

ι) Δυτική φάλαγξ
Διλοχία 511 Τ.Π.
Ομάς όλμων 81 χιλιοστών
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ο Λοχαγός ΡΙΖΟΣ

ιι) Κεντρική Φάλαγξ
Λόχος 511 συν στοιχ. ΄Ολμων 81 χιλιοστών.
Δ/τής Ο Δ/τής του Λόχου Λοχαγός ΒΛΑΧΟΣ

ιιι) Ανατολική Φάλαγξ
Διλοχία 558 Τ.Π.
Ομάς ΄Ολμων 81 χιλιοστ.
Δ/τής Ο Υποδ/της του Τάγματος Ταγ/ρχης ΠΑΤΡΑΣ

ιυ) Εφεδρεία
Λόχος 513 Τ.Π. μείον Διμοιρία Δ/τής Λόχου ΜΑΝΤΖΑΡΛΗΣ.

υ) Τ.Σ. Ταξιαρχίας εις ΛΕΙΒΑΔΙΑ από πρωίας 5-8-48
Δύο Ουλαμοί Π. Πυρ/κού εκ ΛΕΙΒΑΔΙΑ
Εις Ουλαμός Π. Πυρ/κού εις Ν. ΠΕΤΡΙΤΣΙ.

γ) <u>ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ</u>
Ως Α.Π. 24394/48-8-48 Δ/γή Γ΄ΣΣ.

3. <u>ΓΕΓΟΝΟΤΑ</u>

<u>4-8-48</u>

Από της 0420.00 εκκινήθησαν εκ ΚΙΛΚΙΣ
Το Τ.Σ. της Ταξιαρχίας
Λόχος 513 Τ.Π.
Λόχος 557 Τ.Π.

ΩΡΑ 2200 Αφίχθησαν εις ΣΣ ΚΑΛΙΝΔΡΟΙΑΣ όπου επιβιβάσθησαν
Λόχος 557 Τ.Π. Ουλαμός Πυρ/κού (ΧΕΡΣΟΥ)

ΩΡΑ 2300 Ανεχώρησεν ο συρμός

<u>5-8-48</u>

ΩΡΑ 0030 ΄Αφιξης συρμού εις ΣΣ ΔΟΪΡΑΝΗΣ
512 Τ.Π. αναφέρει από τηλεφώνου ότι ηκούσθησαν εκρήξεις εις σιδ. Γραμμήν και πιθανώς να έχη γίνη ανατίναξις ταύτης.
Κατόπιν των ανωτέρω και κατόπιν εγκρίσεως του Γ΄ΣΣ. συρμός διενυκτέρευσεν εις ΔΟΪΡΑΝΗΝ.

ΩΡΑ 0630 Ανεχώρησις συρμού (κατόπιν ελέγχου σιδ. γραμμής).

ΩΡΑ 1000 ΄Αφιξις εις ΡΟΔΟΠΟΛΙΝ ένθα απεβιβάσθη η Διλοχία 557 και αντικατέστησεν τους Λόχους 511 Τ.Π. ΠΟΡΡΟΪΩΝ και ΡΟΔΟΠΟΛΕΩΣ.

ΩΡΑ 11000 Τ.Σ. Ταξιαρχίας και εφεδρικός Λόχος 513 και ουλαμός Πυρ/κού (εκ ΧΕΡΣΟΥ) αφίχθη εις ΛΕΙΒΑΔΙΑ.

<u>ΑΡΙΣΤΕΡΑ ΦΑΛΑΓΞ</u>

ΩΡΑ: 1200. Η Διλοχία 511 Τ.Π. υπό τον Λοχαγόν ΡΙΖΟΝ εκκινήθη από Α. ΠΟΡΡΟΪΑ προς ΔΕΜΙΡ ΚΑΠΟΥ μετά δίωρον περίπου προσεβλήθησαν εξ ηλιάσεως επτά οπλίται και 2 αξ/κοί του 1ου Λόχου (Δ/τής Λόχου Υπολ/χός ΚΡΟΝΤΗΡΗΣ). Οι Υπολ/γός ΚΟΝΤΑΚΟΣ ΗΛΙΑΣ και ανθ/γός ΤΖΟΥΜΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, οίτινες εξητασθέντες υπό του Ιατρού επέστρεψαν εις την έδραν του Λόχου των Α.ΠΟΡΡΟΙΩΝ.
Από του υψ. 1098 (Κ.045162) η φάλαγξ περιορίσθη εις τον 22ον Λόχον όστις προωθηθείς κατέλαβε την οροθετικήν γραμμήν εις ΔΕΜΙΡ ΚΑΠΟΥ. Εις το σημείο τούτο και εντός του Ελληνικού εδάφους συνήντησεν ομάδα 2 Βουλγάρων στρατιωτών και 2 συμμοριτών μετά ημιόνου ους έβαλεν με αποτέλεσμα τον τραυματισμόν και σύλληψιν ενός Βουλγάρου στρατιώτου αφ' ενός και αφ' ετέρου την σύλληψιν του ημιόνου επί του οποίου είχον δέματα προκηρύξεως συμμοριτών οι υπόλοιποι διέφυγον εντός του Βουλγαρικού εδάφους.

ΩΡΑ 2030. Η Διλοχία εδραιώθη επί ΔΕΜΙΡ ΚΑΠΟΥ ένθα διενυκτέρευσεν χωρίς να συμβή τι.

<u>ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΦΑΛΑΓΞ</u>

ΩΡΑ 0800 Εκκινήσασα ως η σχετική Δ/γή ουδέν συνήντησεν.

ΩΡΑ 1330 Αφίχθη εις (Κ.098145) χωρίς να σημειωθεί ουδεμία κίνησις συμμοριτών.

ΩΡΑ 16.20 Αναφέρει ότι πλησιάζει εις (Κ.108149)

ΩΡΑ 1830 Αναφέρει άφιξιν και εγκατάστασιν εις (Κ.110155)

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΦΑΛΑΓΞ

Από πρωίας ουδεμία επαφή δι’ ασυρμάτου ελήφθη μέσου Γ΄ΣΣ ελήφθησαν θέσεις ως Κ(190160) και αναφέρει ότι έχει ώραν 17.10 εχθρός εις (Κ.170168) ανωτέρω ώραν φάλαγξ εισήλθεν εις δίκτυον ασυρμάτων.

ΩΡΑ 1730 Εκδίδεται η κάτωθι Δ/γή Τ.Σ. Ταξιαρχίας προς ανατολικήν φάλαγγα. Καν. Δυτικόν και Κεντρικόν Γ΄ ΣΣ/Α1.

1. Αναφέρεται στήριξιν πληροφοριών σας περί κατοχής ΙΣΤΙΜΠΕΗ και ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑ υπό συμμοριτών και ποίος ο εκδηλωθείς οπλισμός τούτων.

2. Φίλια τμήματα διετάχθησαν καταλάβωσι μέχρις εσπέρας ΔΕΜΙΡ ΚΑΠΟΥ. Κεντρική φάλαγξ προωθηθή μέχρι (Κ.108163).

3. Εγκατασταθήτε ισχυρώς απόψε κατά κρίσιν σας.

ΩΡΑ. 1800 Ανατολική φάλαγξ αναφέρει παραμονήν 200 συμμοριτών εις (Κ.175193).

ΩΡΑ. 1815 Υποβάλλεται αναφορά προς Γ΄ΣΣ παραδοθείς συμμορίτης καταθέτει παραμονήν 200 περίπου συμμοριτών χθες νύχτα εις (Κ.175193) αναμένομεν θετικώς πληροφορίας διά δυνάμεις ΣΟΥΛΤΝΙΤΣΑΣ - ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑΣ.

ΩΡΑ 2000 Λήψις υπ’ αριθ. Α.Π. 24427 Δ/γής Γ΄ΣΣ καθορίζουσα ενεργείας Ταξιαρχίας.

ΩΡΑ 20.15 Εκδίδεται Δ/γή προς 512 Τ.Π. ίνα από της εω αύριον ενεργήση επιθετικήν αναγνώρισιν εις περιοχήν του.

ΩΡΑ 2020 Αναφέρονται εις Γ΄ΣΣ/Α1 κοιν. ως φάλαγγα, θέσεις διανυκτερεύσεως φαλάγγων ως κάτωθι.

Δυτική φάλαγξ κατελάβη ΔΕΜΙΡ ΚΑΠΟΥ όπου εγκατασταθή.
Κεντρική φάλαγξ εγκατεστάθη εις (Κ.110155)
Ανατολική φάλαγξ εγκατεστάθη εις (Κ.190160)
ΣΟΥΛΤΑΝΙΤΣΑ και ΙΣΤΙΜΠΕΗ κατέχονται υπό δυνάμεως 200 περίπου συμμοριτών.

ΩΡΑ 2100 Εκδίδεται Δ/γή ενεργηθή προς ΑΝ. Κεν. και Δυτικ. Φάλαγγος διά την 6-8-48

1) Ανατολική φάλαγξ επιτευθή προς ΣΟΥΛΤΑΝΙΤΣΑ-ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑ.

2) Κεντρική φάλαγξ εν συνδιασμώ μετά Δυτικής φάλαγγος ενεργήσουν προς ΡΟΥΠΕΣΚΟ.

3) Δυτική φάλαγξ κινουμένη μετά κεντρικής ενεργήσουν προς ΡΟΥΠΕΣΚΟ-ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑ.

4. Πυρ/κόν υποστηρίξη εκτέλεσιν αποστολών_

ΑΡΙΣΤΕΡΑ ΦΑΛΑΓΞ

ΩΡΑ 0430 ΄Αμα τη έω εκκινήθη προς Ανατολάς ακολουθήσασα το μοναδικόν δρομολόγιον όπερ εις το σημείον (Κ.075178) διακόπτεται λόγω καταστροφής.

ΩΡΑ 0950 Αφιχθείσα εις το σημείον τούτο εβλήθη εκ του υψ’ 2031.

ΩΡΑ 1000 Η Διλοχία κατέλαβε το υψ. (Κ.069179) και ετοιμάζεται δι’ επίθεσιν κατά υψ. 2031 ετραυματίσθη είς Διμοιρίτης ο ΕΔΑ ΣΕΜΕΡΤΖΑΚΗΣ.

ΩΡΑ 1140 Αναφέρει Συγκρότημα περιορισθή εις 30 άνδρας, 1ος Λόχος (ΚΡΟΝΤΗΡΗ) αρνείτε επιτεθή πίπτων ΚΑΤΩ θέσις συγκροτήματος επιστροφής εις κατεχομένην θέσιν. Διατάξατε.

ΩΡΑ 1400 Αναφέρει ότι επί υψ. 2031 παρατηρούνται κινήσεις από βουλγαρικού εδάφους και τανάπαλιν.

ΩΡΑ 1420 Διλοχία αναφέρει ότι χαράδρα εις σημείον (Κ.078173) τελείος αδιάβατος εις κτήνη.

ΩΡΑ 1510 Εκδίδεται η κάτωθι Δ/γή προς Δυτικόν φάλαγγος Κεντρική φάλαγξ προωθήθει προς Δυσμάς εις (Κ.093179) και επιτίθεται εναντίον αντιστάσεων Κ/090-179/ προωθήσατε τμήμα επιλέκτου ανδρών άνευ μεταγωγικών προς κατάληψιν υψ. 2031 διατηρήσατε κατεχόμενον ύψωμα (069179) όπου παραμείνωσι μεταγωγικά μετά Διμοιρίας. Αναφέρατε.

ΩΡΑ 1630 Φάλαγξ αναφέρει κατάληψιν υψ. 2031 διά δύο Διμοιριών συμμορίται διέρευσαν εις βουλγαρικόν έδαφος ηναγκασθέντες και επί της κινήσεως της Κεντρικής φάλαγγος, επί 2031 ανευρέθη πτώμα συμμορίτου ομοίως παρεδόθη ένοπλος συμμορίτης όστις αναφέρει ότι υψ. 2031 κατήχετο υπό δυνάμεως Λόχου συμμοριτών μεθ' ενός όλμου.

ΩΡΑ 1905 Εκδίδεται Δ/γή Ταξιαρχίας προς απάσας φάλαγγας επί θέσεων σας και αναφέρατε θέσεις.

<u>ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΦΑΛΑΓΞ</u>

ΩΡΑ 0840 Αναφέρει άφιξιν της εις (Κ.108168) επαφή μετά Δυτικής φάλαγγος δεν ελήφθη ηκούσθησαν ριπαί αυτομάτων και τυφεκίου εις ΚΑΛΑΜΠΑΚ.

ΩΡΑ 0845 Δ/γή Τ.Σ. Ταξιαρχίας προς Κεντρικήν φάλαγγα κινηθήτε ταχέως προς βορράν και εκείθεν προς υψ' 2031 προσβάλετε συμμορίτας όπου εβρίσκονται.

ΩΡΑ 0910 Δ/γή Τ.Σ. Ταξιαρχίας προς Κεντρικήν φάλαγγα Κινηθήτε ταχέως και η αποστολή σας και επιδιώξατε προσβολήν και αποκοπήν μικροομάδος συμμοριτών ευρεθέντων επί υψ. 2031 υποχρεώσατε καταφύγωσι Βουλγαρικόν έδαφος ετοιμότης κινήσεως προς ανατολάς.

ΩΡΑ 10.55 Φάλαγξ αναφέρει ότι το εν λόγω τμήμα ανήλθον εις (Κ.106178) υπόλοιπον τμήμα προχωρεί.

ΩΡΑ 13.15 Φάλαγξ αναφέρει: Προώθησα τμήμα μου προς Δυτικήν φάλαγγα. Εγκατεστάθην εις θέσιν (Κ.107178) οροθετικής γραμμής 3 συμμορίται ευρισκόμενοι επί Βουλγαρικού εδάφους (108181) εβλήθησαν υπό περιπόλου είς συμμορίτης ετραυματίσθη.

ΩΡΑ 1348 Φάλαγξ αναφέρει τμήμα προωθήση δινειπώς εις (Κ.093179) εκτελεί πυρά ενεφανίσθη εχθρική αντίστασις εις (Κ.090179) μυδραλλίου και τυφεκίου τμήμα επιτίθεται προς εξόντωσιν ταύτης.

ΩΡΑ 16.00 Αναφέρει ότι βάλεται από 3 αντιστάσεις μία εκ (Κ.093179) και 2 εκ βορρά εκ του Βουλγαρικού εδάφους αδυνατή προχωρήση. Ομοίως αναφέρη 50-60 συμμορίται προχωρούν από (Κ.1218) προς θέσεις είναι λίαν εκτεθεμένος.

ΩΡΑ 15.35 Εκδίδεται η κάτωθι Δ/γή Τ.Σ. Ταξιαρχίας προς Κεντρικήν Φάλαγα.

Επί κινουμένων συμμοριτών εις (Κ.1218) εκτελεσθή βολή ολοκλήρου Πυρ/χίας προσπάθεια σας προς δυσμάς εξακολουθή δραστηρία καθ' όσον Δυτική φάλαγξ διετάχθη καταλάβη, υψ. 2031 έστω, και διά μόνον Πεζικού Αποστολή σας εξακολουθή υφισταμένη εκεί, βραδύτερον θα διατάξωμεν. Εντός 15 λεπτών ΡΙΖΟΣ Δυτική φάλαγξ επιτίθεται κατά υψ. 2031. Συγχρονίσατε επίθεσιν σας ενισχύοντες τα προς Δυσμάς τμήματα σας.

ΩΡΑ 17.00 Αναφέρει ότι και έτεροι συμμορίται συγκεντρώνονται εκ ύψωμα (123180).

ΩΡΑ 17.35 Δ/γή Τ.Σ. Ταξιαρχίας προς Κεντρικήν φάλαγγα.
Κοιν. Δυτικήν φάλαγγα.
Υπό Δυτικής φάλαγγος ύψωμα 2931 κατελήφθη κινηθήτε και εγκατασταθήτε επί υψ. 2031 αναλαμβάνοντες Δ/σιν όλου των επ' αυτού τμημάτων και εδραιωθήτε.
Υπόλοιποι δυνάμεις Δυτικής φάλαγγος εδραιωθώσι επί υψώματος δυτικώς υψ. 2031 Δ/τής κεντρικής φάλαγγος αφίση τμήματα ενεδρευτικώς προς Ανατολάς κατά κρίσιν του.

ΩΡΑ 19.20 Αναφέρει άφιξιν εις υψ. 2031 και ανάληψιν Δ/σεως τμήμα εγκατεσταθή ενεδρευτικώς εις (Κ.090179).

ΩΡΑ 19.55 Αναφέρει ότι κατά την κίνησιν του προς εις υψ' 2031 εβλήθη διά 4 βλημάτων όλμου ή πυρ/κού εκ κατευθύνσεως (Κ.125185).

ΩΡΑ 19.05 Δ/γή Τ.Σ. Ταξιαρχίας προς απάσας φάλαγγας ίνα εδραιωθούν και αναφέρουν θέσεις.

ΩΡΑ 23.50 Δ/γή Ταξιαρχίας προς Δυτικήν φάλαγγα Κοιν. Ανατολικήν φάλαγγα.
Κεντρική φάλαγξ συγχωνεύεται εις την Δυτικήν τοιαύτην.
Αύριον 7/8/48 και από 10.00 ώρας να έρχεται ετοιμότητα κινήσεως. Πρωίαν προωθούνται τρόφιμα, αποστείλατε διμοιρίαν προς υποδοχήν εις υψ. 1893 (Κ.075164) ένθα ευρίσκονται ώραν 07.00.

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΦΑΛΑΓΞ

ΩΡΑ 0500 Αναφέρει ότι εχθρός εξεδήλωσε επίθεσιν την νύχτα κατά του ημετέρου θραυσθείσαι υπό των ημετέρων.

ΩΡΑ 0610 Αναφέρει ότι παρατηρείται κίνησις 60-70 συμμοριτών και μεταγωγικών από (Κ.175194) προς (Κ.158169) λόγω θέσεως του εντός βουλγαρικού εδάφους κατά το πλείστον αδύνατος η βολή εναντίον του.

ΩΡΑ 07.00 Αναφέρει ότι επί (Κ.158169) συμμορίται υπολογίζονται εις 2 Λόχους μετά ομαδικού όλμου συμμορίται ευρίσκονται και επί (Κ.175194) απειλούν επικυνδύνους δεξιόν του και αποκοπήν του μετά εκδήλωσιν ενεργείας και προτείνει τροποποίησιν αρχικής Δ/γής.

ΩΡΑ 0745 Δ/γή Τ.Σ. Ταξιαρχίας προς Κεντρικήν -Ανατολικήν - Δυτικήν φάλαγγα. Πληροφορίαι Ανατολικής φάλαγγος.
Από 06.10 ώρας εσημειώθη κίνησις 60 συμμοριτών από ΙΣΤΙΜΠΕΗ προς ΠΟΠΟΛΙΒΙΤΣΑ.
Δυτική φάλαγξ να επισπεύση κίνησιν της προς ΠΟΠΟΛΙΒΙΤΣΑΝ και συγχρόνως επίθεσιν μετά ανατολικής φάλαγγος ενεργούσης από ΣΟΥΛΤΑΝΙΤΣΑΣ. Κεντρική φάλαγξ να ενωθή το ταχύτερον μετά Δυτικής.
Πυρ/κόν εις περιοχήν ΘΡΑΚΙΚΟΥ-ΑΚΡΙΤΟΧΩΡΙΟΝ θα υποστηρίξη επίθεσιν τμημάτων.
Αναφέρατε θέσεις σας και εκάστοτε παρουσιαζομένην κατάστασιν.

ΩΡΑ 09.30 Ανατολική φάλαγξ αναφέρει ότι παρουσιάσθη ένοπλος οθωμανός Συγκροτήματος Μπέλες καταθέτει ότι εις περιοχήν (Κ.175195) υπάρχουν 200-300 συμμορίται.

ΩΡΑ 12.15 Ανατολική φάλαγξ αναφέρει θέσεις από (Κ.174167) μέχρι (Κ.167168) θέσεις συμμοριτών επί (Κ.158168) εντός χαρακωμάτων πέριξ τριγωνομετρικού (163787) μέχρι (Κ.150176)

ΩΡΑ 14.00 Αναφέρει ότι τμήματα κινηθέντα από βάσιν εξορμήσεως δι' επίθεσιν προς ΠΟΠΟΛΙΒΙΤΣΑ εν συνεχεία Αεροπορικής επιθέσεως και την υποστήριξιν Πυρ/κού επλαγιοκοπήθησαν εκ δεξιών από ΙΣΤΙΜΠΕΗ διά πυρών μυδραλίου και αδύνατον προχωρήσουν λόγω και του ακαλύπτου εδάφους. Εχθρός κατέχει ισχυρώς ΠΟΠΟΛΙΒΙΤΣΑΝ εκδηλώσας δραστικά πυρά και μυδραλλίου εναντίον μας.

ΩΡΑ 15.25 Εκδίδεται Δ/γή Τ.Σ. Ταξιαρχίας προς ανατολικήν φάλαγγα Αφιχθείς ουλαμός Πυρ/κού εκ Ν.ΠΕΤΡΙΤΣΙΟΥ διατίθεται δι' υποστήριξιν υμών.

Δύνασθαι όμως αιτήσητε και βολήν ολοκλήρου Πυρ/χίας εκ Ταξιαρχίας.

Το εσπέρας ελήφθη η Α.Π. 22455 Δ/γή Γ΄ΣΣ και εξ υμετέρου υπ' αριθ. 16-6-48.

Εφοδιασμός τμημάτων ενεργηθή επί τόπου επιχείρησις συνεχισθή μέχρις πλήρους εκκαθαρίσεως ανατολικού Μπέλες.

ΩΡΑ 21.30 Αναφέρομεν εις Γ΄ΣΣ την κατάστασιν δι' υπ' αριθ. 21 σήμα.

ΩΡΑ 23.50 Εκδίδεται Δ/γή Τ.Σ. Ταξιαρχίας προς Δυτ. Φάλαγγος και εις ανατολικήν φάλαγγα να έχη ετοιμότητα κινήσεως από 10 ώρας αύριον μετά ανεφοδιασμού τμημάτων διά τροφίμων.

Από πρωίας είς αντιπρόσωπος ΟΗΕ ο ΄Αγγλος Ταγ/ρχης ΦΙΡΛΙΓΚ μετά Διμοιρίας ως ασφάλειαν ανήλθεν εις ΔΕΜΙΡ-ΚΑΠΟΥ όπου αντελήφθη ιδίοι όμασι ομάδας Βουλγάρων Στρατιωτών μετά συμμοριτών καθ' όν χρόνον η ανατολική φάλαγξ είχε κινηθή προς υψ. 2031 ούτος το εσπέρας επέστρεψεν εις έδραν Τ.Σ. Ταξιαρχίας ελλείψει ασφαλείας.

<u>7-8-48</u>

<u>ΔΥΤΙΚΗ ΦΑΛΑΓΞ</u>

ΩΡΑ 05.00 Επί ημετέρου σήματος αναφέρω διέλευσιν κτηνών αδύνατος χαράδρα τυγχάνει αδιάβατος.

ΩΡΑ 0845 Δ/γή Τ.Σ. Ταξιαρχίας προς Δυτικήν και ανατολικήν φάλαγγος.

Κατόπιν Δ/γής Γ΄ΣΣ συνεχισθή αποστολή προς εκκαθάρισιν Ανατολικού Μπέλες.

Λόχος ΚΡΟΝΤΗΡΗ μείον Διμοιρία διατηρήση κατοχήν υψ. 2031 με ετοιμότητα κινήσεως, Λόχος Βλάχου συν Διμοιρία ΚΡΟΝΤΗΡΗ αποτελέση πρώτον κλιμάκιον της όλης φάλαγγος με κατεύθυνσιν Πουτγκονίκ-Ρουπέσκο - Ποποτλιβίτσα κίνησις όσο το δυνατόν ταχεία. Δύνασθε χρησιμοποιήσηται κτήνη αποσταλέντων τροφίμων σήμερον διαπεραιούντες τους φόρτους των άλλων κτηνών.

Ανατολική φάλαγξ διατηρήση δραστηριότητα μέχρις δυνατότητος επεμβάσεως της Δυτικής φάλαγγος από ΡΟΥΜΠΕΣΚΟ.

ΩΡΑ 09.00 Ταξιαρχία αιτεί από Γ΄ΣΣ/Γ3 όπως ευρίσκεται εις ΡΟΔΟΠΟΛΙΝ εις διάθεσιν Ταξιαρχίας τερεζίνα διά μεταφοράν τραυματιών είχε ζητηθή επανειλημμένως.

ΩΡΑ 09.50 Ταξιαρχία υποβάλη εις Γ΄ΣΣ/Α1 την υπ' αριθ. 25 αναφοράν επιθυμία Ταξιάρχου αποσταλή αντιπρόσωπος ΣΣ αντιληφθή δυνατότητας τελείας εκκαθαρίσεως εν όψει μέσων, συνολικών συνθηκών και κυρίως ευχερείας συμμοριτών κινούντων διά βουλγαρικού εδάφους δυναμένων εμφανισθώσιν περιοχάς εκκαθαρισθείσας εφ' όσον κατοχή συνόρων και κλείσιμον ανέφικτος.

ΩΡΑ 10.30 Υποβάλλεται εις Γ΄ΣΣ αναφορά ος ης αναφέρονται λεπτομερώς οι συνθήκαι εφ' ας ετραυματίσθη και συνελήφθη βούλγαρος Στρατιώτης την 5-8-48 εις Δεμίρ Καπού.

ΩΡΑ 19.35 Δ/γή Τ.Σ. Ταξιαρχίας προς Δυτικήν φάλαγγα.

΄Αμα παραλαβής τροφίμων τα οποία να μεταφερθώσι έστω και διά των χειρών να εκτελεσθώσι τα ακόλουθα.

1. Μεταγωγικά ΚΡΟΝΤΗΡΗ / Λόχου / ΠΑΠΑΤΖΟ-ΠΟΥΛΟΝ/Λόχος/ να κατέλθωσι ΦΙΛΥΡΡΙΑΝ με συνοδείαν Διμοιρίας.

2. Λόχος ΠΑΠΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ άνευ μεταγωγικών με τας εις χείρας ανδρών πυρομαχικά και Λόχος ΒΛΑΧΟΥ μετά των μεταγωγικών του θα κινηθώσι προς ΚΛΑΜΠΙΛΓ- ΠΟΤΚΟΝΙΚ-ΡΟΥΜΠΕΣΚΟ. Σύνδεσμος με ασύρματον ΒΛΑΧΟΥ εάν είναι δυνατόν να μεταφερθή ακόμη εις ασυρμάτους μέχρι θέσεων ΒΛΑΧΟΥ.

3. Πρωίαν αύριον εφεδρικός Λόχος Ταξιαρχίας μετά μεταγωγικών σας θα κινηθή ώστε πρωϊνάς ώρας να ευρίσκεται υψ. 1800 (1316) ίνα από Νότον νας σας υποστηρίξη διά κατάληψιν ΡΟΥΜΠΕΣΚΟ.

4. Σήμερον πρέπει οποσδήποτε να καταληφθή ΠΟΥΚΟΝΙΚ (1218) ώστε πρωίαν αύριον ενεργήσατε κατά ΡΟΥΜΠΕΣΚΟ.

Εφ' όσον παρουσιασθώσι ευνοϊκάς περιπτώσεις να προωθήτε προς ΡΟΥΜΠΕΣΚΟ.

5. Τα πυρά πυρ/κού να χρησιμοποιηθώσι αδιακρίτως αφθόνως.

6. Κατά εκκίνησιν από ΚΑΛΑΜΠΑΚ τμήμα ΚΡΟΝΤΗΡΗ καταλάβη ΚΑΛΑΜΠΑΚ μέχρι καταλήψεως ΠΟΥΚΟΝΙΚ ότε να εδραιωθήτε δι' όλων των δυνάμεων εις τας καταληφθησωμένας θέσεις διά διανυκτέρευσιν.

7. Αναφέρατε ώρα εκκινήσεως

ΩΡΑ 20.00 Υποβάλλεται 07.20 αναφορά Τ.Σ. προς Γ΄ΣΣ /Α1

1. Υμέτερας Α.Π. 24483 και 10237/7-8-48 ελήφθησαν.

2. Διά της υπ' αριθ. 94/070845 και 29/07 1335 κοινοποιηθησών ΣΣ δίδωνται πλήρης εικώς καταστάσεως .

3. 05.00 ώρας σήμερον κτήνη φαλάγγων εκκιν. εκ Λειβαδιάς εφοδιασμός επερατώθη εις ωψ. 2031 την 1000 ώραν λόγω δυσβάτου και αποκρύμνου εδάφους.

Επραγματοποιήθη μόνον συγκέντρωσιν τμημάτων ευρισκομένων δυτικώς 2031 εις (Κ.085180) άνευ κτηνών των τροφίμων και λοιπών εφοδίων μεταφερθέντων ανά των χειρών προς φόρτωσιν επί των ανατολικώς αποσταλέντων κτηνών εκ ΛΕΙΒΑΔΙΑΣ. Κτήνη δυτικώς φάλαγγος κατέρχονται Λειβαδιάν διά δρομολογίου Δυτικώς 2031.

4. Κίνησις προς ανατολάς αναληφθή υπό πρωίας αύριον.

Επίσης αύριον προωθηθή φάλαγξ Λόχου από ΛΕΙΒΑΔΙΑΝ δι' ΑΚΡΙΤΟΧΩΡΙΟΝ εκ υψ. 1500 (Κ.1316) προς προσβολήν από Νότου ΡΟΥΜΠΕΣΚΟ και ανεφοδιασμόν φαλάγγων διά τροφών δι' επόμενον διήμερον.

5. Κρίνεται ότι διά πτώσεως ΡΟΥΜΠΕΣΚΟ υποβληθηθή η πτώσις ΠΟΠΟΛΙΒΙΤΣΑΣ.

6. ΄Ολοκληρον το Πυρ/κόν διατέθη από χθές δι' υποστήρηξιν Ανατολικής φάλαγγος κρηθείσης δραστηριοότητος καθ' όλων την ημέραν σήμερον.

7. Από μεσημβρινάς ώρας εβλήθησαν 20 εχθρικά βλήματα πυρ/κού εις περιοχήν 2031 εκ της κατευθυνσεως περίπου ΙΣΤΕΜΠΕΗ επίσης 10 βλήματα όλμου.

ΩΡΑ 21.15 Φάλαγξ αναφέρει ότι εις πυρ/κού/εχθρικού/ ετραυματίσθη ο Αμερικανός Συντ/ρχης Αγγλος Ταγ/ρχης/ αντιπρόσωπος ΟΗΕ/ελαφρώς και είς Στρατιώτης βαρέως.

ΩΡΑ 21.25 Φάλαγξ ... φορία ενέσεις μορφίνης, έναν νοσοκόμο και σακκίδιο πλήρη υγειονομικών υλικών.

ΩΡΑ 21.30 Αναφορά Τ.Σ. προς Γ΄ΣΣ /Α1

1. Σήμερον και ώραν 20.05 αντιπρόσωποι ΟΗΕ ανερχόμενοι υψ. 2031 εκ βλήματος συμμοριακού πυρ/κού ετραυματίσθησαν.

α. Αμερικανός Συντ/ρχης ΝΤΑΡΝΙΚΛ εις δεξιόν πλευρόν μάλλον ελαφρώς.

β. Άγγλος Ταγ/ρχης ΦΙΡΛΙΓΚ τρία ελαφρότερα τραύματα.

γ. Είς ημέτερος Στρατιώτης εις καρδιακήν χώραν σοβαρώς.

δ. Διακομιδή κατόπιν γνωματεύσεως ιατρών και γνώμην ιδίου αντιπροσώπου γεννήσεται πρωίαν. Αύριον.

ΩΡΑ 22.30 Δυτική φάλαγξ αναφέρει. Άπαντα τμήματα ευρίσκονται εις περιοχήν 2031 ανέρχονται εις 140 εξηντλημένους και ταλαιπορημένους Στρατιώτας. Όλα τα υψώματα ανατολικώς κατέχονται ισχυρώς από τους συμμορίτας επί πλέον βάλλονται τα μη κατεχόμενα από πυρ/κού και όλμους. Ήθελα να αναφέρω στην Διοίκησιν ότι με τέτοιο τμήμα δεν πρέπει να περιμένη πολλά πράγματα.

ΩΡΑ 23.00 Εκδίδεται η 07.2300 Δ/γή Τ.Σ. Ταξιαρχίας προς Δυτικήν και Ανατολικήν φάλαγγας.

Αποστολαί δι' αύριον.

1. Φάλαγξ 2031 από 04.00 ώρας ανυπερθέτως δραστηρία κίνησις φάλαγγας διά διαδοχικήν την κατάληψιν ΚΑΛΑΜΠΑΚ-ΠΟΥΤΚΟΝΙΚ-ΡΟΥΠΕΣΚΟ και εκείθεν εν συνδιασμώ μετά Ανατολικής φάλαγγος επίθεσις κατά ΠΟΠΟΛΙΒΙΤΣΑΣ.

Να κατέχεται πάντοτε μία βάσις μέχρι καταλήψεως επομένου αντικειμενικού σκοπού.

2. Ανατολική φάλαγξ από πρωίας να διατηρήση εξαιρετικήν δραστηριότητα προς ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑΝ ετοίμη να επιτεθή ευθύς και Δυτική φάλαγξ καταλάβη την βάσιν του ΡΟΥΠΕΣΚΟ.

Διά τον συγχρονισμόν της επιθέσεως να συνενοηθώσι απ' ευθείας οι Δι/ταί των φαλάγγων Ανατολικής και Δυτικής, αφού γίνη βολή προπαρασκευής παρ' ολοκλήρου του πυροβολικού.

Υπό Δ/γάς Ανατολικής φάλαγγος απόσπασμα 86 Τάγ/τος τηρή δραστηριότητα μερίμνη ανατολικής φάλαγγος.

3. Από πρωίας θα κινηθή Λόχος από ΛΕΙΒΑΔΙΑ-ΑΚΡΙΤΟΧΩΡΙ υψ. 1500 (1316) ίνα ενεργήση επ' ωφελεία Δυτικής φάλαγγος διά την κατάληψιν ΡΟΥΠΕΣΚΟ και τελικώς διά την κατάληψιν ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑΣ.

Μετά Λόχον τούτου θα προωθηθώσι τρόφιμα και πυρ/κά Δυτικής φάλαγγος χρησιμοποίησις πυρ/κού αφειδώς.

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΦΑΛΑΓΓΑ

ΩΡΑ 07.00 Αναφέρει ότι είναι εδραιωμένος επί θέσεων (Κ.167168).

ΩΡΑ 08.45 Εκδίδεται Δ/γή Τ.Σ. Ταξιαρχίας προς ανατολικήν και δυτικήν φάλαγγα (όρα Δυτ. Φάλαγξ.)

ΩΡΑ 09.50 Ανατολική φάλαγξ αναφέρει.

Κατάστασις επί (Κ.158168) η ιδία ως εχθές εχθρός εκδηλώνει επί της θέσεως ταύτης κινήσεις μόνον παρατηρητών. Υπόλοιπος ελλοχεύων φυσιογνωμία εχθρού ως χθές παλιδρομικαί κινήσεις εχθρού σημειούνται από (Κ.148178) Προς (Κ.152175) επί του τελευταίου σημείου εκτελών βολήν παρενοχλήσεως διά πυρ/κού αν και σχετικήν παρατήρησις ανύπαρκτος.

Κίνησις μου δυνατή προς (Κ.158168) μετά κατάληψιν (Κ.132174) και απειλών εχθρού εκ τούτων.

ΩΡΑ 14.00 Φάλαγξ αναφέρει (μέσω 558 Τάγματος)

Κινούμενον τμήμα από (Κ.216164) εβλήθη εις (Κ.193183) εκ (Κ.175195) διά μυδραλλίου τούτο εν τω δρομολογίω του ανέσυρεν 7 νάρκις. Εκτελείται βολή πυρ/κού υπέρ τούτου και υποστηρίζεται υπό φάλαγγος Κ(175168).

ΩΡΑ 15.20 Κατάστασις παραμένει η ιδία φυσιογνωμία εχθρού ως χθές βαλλόμεθα από (Κ.175194) δι' πυρών μυδραλλίων και απαντώμεν διά Πυρ/κού διατηρών δραστηριότητα διά πυρών πυρ/κού επί (Κ.158168).

ΩΡΑ 15.30 Εκδίδεται Δ/γή Τ.Σ. Ταξιαρχίας προς Διλοχίαν 557 Τ.Π. Λόχος ΡΟΔΟΠΟΛΕΩΣ να έχη ετοιμότητα κινήσεως από 05.00 ώρας αύριον.

Τρόφιμα 2 ημερών θα σας εφοδιάση 511 Τάγμα επιλέξατε κτήνη εφ' όσν σας αναγκαιούν.

ΩΡΑ 20.00 Ανατολική φάλαγξ αναφέρει

΄Ωραν 19.30 εβλήθημεν από (Κ.162173) δι' ομαδικού όλμου και διά πυρών εκδηλωθέντων ενός μυδραλλίου από (Κ.158168) επί τελευταίος θέσεως ιδίαν ώραν εχθρός εσημείωσεν ζωηράν κίνησιν. Κατόπιν βολής όλμων και πυρ/κού εσταμάτησαν κινήσεις του. Από (Κ.175194) εχθρός μας παρενόχλησεν καθ' όλην την ημέραν κατά αρκετά διαστήματα διά πυρών ενός εκδηλωθέντου μυδραλλίου διατηρών δραστηριότητα πυρών όλμων και πυρ/κού.

ΩΡΑ 23.35 Εκδίδεται Δ/γή Ταξιαρχίας προς 512 Τάγμα λόγω συνεχιζομένων επιχειρήσεων επί Ανατολικού ΜΠΕΛΕΣ να αναπτυχθή υπό του Τάγματος δραστηριότη επί άλλων κατευθύνσεων της περιοχής Δυτικού ΜΠΕΛΕΣ κατά την κρίσιν του Τάγματος.

8-8-48

ΔΥΤΙΚΗ ΦΑΛΑΓΞ

ΩΡΑ 07.30 Από Τ.Σ. Ταξιαρχίας προς Γ΄ΣΣ /Α1

1) Νύχτα ήρεμος. Εξηκολούθησαν βολαί ημετέρου πυρ/κού. Δυτική φάλαγξ κινείται αποστολή της. ώραν 07.00 ευρίσκετο ΚΑΛΑΜΠΑΚ κατά κίνησιν της εσημειώθησαν νάρκαι. Κίνησις συνεχίζεται οπισθοφυλακή επί 2031 εβλήθη διά μυδραλλίου από (Κ.0718) περί ώραν 05.00

2) Λόχος 557 μετά μίαν ώραν κινηθή από ΡΟΔΟΠΟΛΕΩΣ σιδ/κώς αποβιβασθή ύψος ΑΚΡΙΤΟΧΩΡΙ ίνα κινηθή περαιτέρω προς 1500.

3) Σήμερον ώραν 07.20 εβλήθησαν ΑΝΩ ΠΟΡΡΟΪΑ διά πέντε βλημάτων εχθρικού Πυρ/κού ή ΄Ολμων εξ Ανατολών. Ζητείται εξακρίβωσις εκ βλημάτων.

ΩΡΑ 08.00 Αιτούμεν αεροπορικήν υποστήριξιν να πληγούν στόχοι ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑΣ.

ΩΡΑ 08.20 Δυτική φάλαγξ αναφέρει.

΄Υψωμα ΚΑΛΑΜΠΑΚ πλήρες ναρκών. Μεχρι ώρας υπάρχουν 3 τραυματίαι με κομμένα πόδια. Μεταφορά τραυματιών προβληματική. Διέλευσις προς ΠΟΥΤΚΟΝΙΚ στενωτάτη μη επιτρέπουσα ουδένα ελιγμόν και ασφαλώς ναρκοθετημένη ύψωμα ΠΟΥΤΚΟΝΙΚ κατέχεται ισχυρώς ανάγκη αποστολή συνεργείον ναρκαλλιευτών βαλλόμεθα κατεγιστικώς από πυρ/κόν και όλμους. Προχώρησις αδύνατος εάν διαταχθούς να προχωρήσουν τότε απεκδίομαι πάσης ευθύνης. Διατάξατε την τραυματιών ως και μελλοντικών τοιούτων. Ουδέν φορείον υπάρχει. Ηθικόν οπλιτών ουχί καλόν.

ΩΡΑ 09.00 Αποστείλατε τάχιστα επιδεσμικόν υλικόν ιώδιον ενέσεις μορφίνης και νοσοκόμους.

ΩΡΑ 09.00 Δ/γή Τ.Σ. προς Δυτικήν φάλαγγα.

΄Εχετε μέσα υπέρτερα του εχθρού. Δύνασθε χρησιμοποιήσητε πυρ/κόν με συγκεντρωτικάς βολάς αφθόνως. Πρωίαν απεστάλησαν εις σημείον επαφής τρία φορεία και υγ. υλικόν. Επίσης υγ. υλικόν και φορεία αποστέλλονται εις υψ. 1500 (1316) ένθα σημείον ανεφοδιασμού.

ΩΡΑ 09.25 Αναφέρομεν προς Γ΄ΣΣ/Α1

Θέσεις προκεχωρημένων ημετέρων τμημάτων. Ανατολική φάλαγξ διατηρεί ΣΟΥΛΤΑΝΙΤΣΑ με μικρόν τμήμα του 86 Τ.Ε. εκ (Κ.2018).

Δυτική φάλγξ εκκινήσασα άμα τη εω από υψ. 2031 ευρίσκεται εις (Κ.1018) αντιστάσεως ανεγνωρίσθησαν επί ΚΟΤΚΟΝΙΚ εχθρικόν πυροβόλον υπολογίζεται εις χώρον (Κ.122179).

Κατά εχθρικών θέσεων και πυροβόλου βάλει δραστικώς ημέτερον πυρ/κόν. Κατά την προχώρησιν Δυτικής φάλαγγος από 2031 προς ανατολάς τρεις στρατιώται ετραυματίσθησαν από νάρκας σοβαρώς.

Προχώρησις γίνεται μετά συνέσεως και όσον αναφορά Δ/του φάλαγγος φέρει ηθικόν ανδρών μειωμένον λόγω ναρκών και δυσχερειών διακομιδής τραυματιών.

Εκ της θέσεως του εχθρού πυρ/κού συνάγεται ότι ισχυρά εχθρική αντίστασις προβλέπεται εις περιοχήν ΠΟΥΤΚΟΒΝΙΚ-ΡΟΥΠΕΣΚΟ. Διατάσσων την ανατολικήν φάλαγγα να αναγνωρίση ει δυνατόν προς ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑ.

Λόχος από ΛΕΙΒΑΔΙΑ μεταφέρεται σιδ/κώς εις ΘΡΑΚΙΚΟΝ ίνα εκείθεν ενεργήση προς υψ. 1500 και προεβλήθη παρ' ημίν έστω υπ' όψιν ότι Δυτική φάλαγξ ηναγκάσθη παρατηθή όλμων και λόγω δυσχερειών μεταφοράς τούτων.

ΩΡΑ 10.05 Αναφορά Τ.Σ. Ταξιαρχίας προς Γ΄ΣΣ /Α1 συμπέρασμα Ταξιαρχίας, πυροβόλον εχθρικόν εις (Κ.122179) μείζον μέρος δυνάμεως συμμοριτών περιοχήν ΠΟΥΤΚΟΒΝΙΚ (Κ.115175)-ΡΟΥΠΕΣΚΟ (Κ.193175) επιβάλεται σφοδρός βομβαρδισμός υπό αεροπορίας εκτελείται ήδη υπό πυρ/κού σφοδρός βομβαρδισμός.

ΩΡΑ 11.00 Φάλαγξ αναφέρει άτι επί υψ. ΠΟΥΤΚΟΒΝΙΚ εξεδηλώθησαν μέχρι στιγμής τρία μυδράλλια.

ΩΡΑ 09.45 Δ/γή ΤΣΕ επέμβασις αεροπορίας κατά μήκος μεθορίου δεν είναι δυνατήν. Δυνατή μόνον επί ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑ.

Τμήματα ημών υποστηριχθώσι διά πυρ/κού.

ΩΡΑ 13.10 Δυτική φάλαγξ αναφέρει επιτιθέν τμήμα διελίθη τεθέντων εκτός μάχης 12 εις πρώτον άλμα. Απυρόβλητοι ζώναι ναρκοθετημένας εναπομείναντο πυρ/κό ελάχιστο. Επίθεσις εσταμάτησε ύψωμα κατέχεται ισχυρώς εξεδηλώθησαν περί τα 10 μυδράλλια και κατεγιστικά πυρά πυρ/κού και όλμων, παραλαβή αποσταλέντων πυρομαχικών και τροφίμων αδύνατος. Εγκρίνατε σύμπτυξιν εις (2031) θέσις ενταύθα επισφαλής.

ΩΡΑ 13.45 Από Τ.Σ. προς Δυτικήν φάλαγγα εδραιωθήτε επί (2031) με προκάλυψιν ανατολικώτερον και αναμείνατε διαταγάς.

ΩΡΑ 18.30 Δυτική φάλαγξ αναφέρει. Εάν εντός ώρας δεν γίνει σύμπτυξις τμημάτων μου πάντα δρομολόγια κλείονται υπάρχοντα πυρ/κά ασήμαντα.

ΩΡΑ 19.20 Δ/γή Γ΄ΣΣ υμέτερον Α.Π. 42/8-8-48 Αντί πάσης θυσίας αποφευχθή ωποσδήποτε χρησιμοποίησις γειτονικού εδάφους.

Αποφευχθή ωσαύτως πτώσις βλημάτων εις γειτονικόν έδαφος.

ΩΡΑ 20.00 Από Τ.Σ. Ταξιαρχίας προς Δυτικήν φάλαγγα.

Κατ' εξακριβωμένας πληροφορίας παραδοθέντος συμμορίτου σήμερον δύναμις συμμοριτών επί ΜΠΕΛΕΣ. Δύο Λόχοι συν 30 σαμποτέρ συν 20 αυτοματισταί. Σύνθεσις Λόχου δύναμις 60 με 9 μυδράλλια ή Μπρέν. Εκάστη ομάς αποτελείται από 3 Οθωμανούς 3 ΄Ελληνας και μία γυναίκας.

Ανωτέρω δυνάμεις συμμοριτών έχουσι κατενεμηθή ΠΟΥΤΚΟΝΙΓΚ-ΡΟΥΠΕΣΚΟ-ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑ-ΙΣΤΙΜΠΕΗ.

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΦΑΛΑΓΞ

ΩΡΑ 06.00 Αναφέρει κατάστασιν νύκτος ουδεμία εκδήλωσις εχθρού.

ΩΡΑ 10.00 Αριθ. 40 από Τ.Σ. προς ανατολικήν φάλαγγα Κοιν. Δυτική φάλαγγα εκ διαπιστώσεως ότι εχθρικόν πυρ/λον ευρίσκεται εις περιοχήν μεταξύ ΠΟΥΤΚΟΝΙΚ - ΡΟΥΠΕΣΚΟ συνάγεται ότι ο όγκος των εχθρικών δυνάμεων θα είναι εις περιοχήν ταύτην. Συνεπώς οι έναντι ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑΣ εχθρικαί δυνάμεις είναι δυνάμεις απασχολήσεως μόνον.

Κατόπιν τούτου ανάγκη ενεργηθή δραστηρία κρούσις επιθετική προς κατάληψιν ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑΣ και εδραίωσιν επ' αυτής. Δυτική φάλαγξ ευρίσκεται εις (Κ.1018) ενεργούσα προς ΠΟΥΤΚΟΝΙΚ. Χρησιμοποιήσατε αφειδώς πυρ/κόν. Αναφέρατε.

ΩΡΑ 11.30 Ανατολική φάλαγξ αναφέρει.

Επί 40 Δ/γής σας κατόπιν ακριβούς και επισταμένης εκτιμήσεως καταστάσεως αναφέρω κάτωθι.

Παρά τα εύστοχα και δραστικά πυρά πυρ/λων όλμων και ρουκετών αεροπλάνων επί (Κ.158168) εχθρός βάλει θέσεις μας δραστικώς εκ τελευταίας θέσεως διά μυδραλλίων. Επί ιδίας θέσεως εχθρού υπάρχει και ομαδικός όλμος. Αεροπλάνα εβλήθησαν σήμερον διά 2 ταχυβόλων. Αντιαεροπορικόν εκ (Κ.164170) ανεγνωρισθήτω ακριβώς και διά μυδραλλίων. Εχθρικόν πυρ/λον βάλει δραστικώς προ των θέσεων μου ανασχετικώς από (Κ.150178). Παρουσία ανωτέρω ειδικών όπλον μαρτυρεί όχι μόνον απασχόλησιν αλλά ύπαρξιν δυνάμεως σημαντικώς εχθρού αναλόγως με συμπληρωματικά μέσα του.

Μετά προπαρασκευήν αφθόνων πυρών πυρ/κού και όλμων επί (Κ.158168) (Κ.164170) έστω εν μυδράλλιον εχθρού παραμείνη επί (Κ.158168) είναι αρκετόν βάλη θεριστικώς ζώνης επιθέσεως μου. Βάθους 1400 μέτρων αποστάσεως και πλάτους 150 μέτρων απόλύτως ακαλύπτου εδάφους, απαγορεύων τοιουτοτρόπως πάσαν κίνησιν μας προς αντικειμενικόν σκοπόν.

Κίνησις μου εκ του δεξιού απολύτως αδύνατος λόγω πλειροκοπήσεως από (Κ.175194) παραλίουσα διάταξιν επιθέσεως εν τω γεννάσθε ως χθές.

Πάσα ενέργεια μου προς αντικειμενικόν σκοπόν θα έχη οδυνηράς συνεπείας και παρά πολύ φοβούμαι μεγάλην αποτυχίαν.

Δυστυχώς ευρέθην προ λίαν δυσμενούς καταστάσεως εχθρού και εδάφους γνωστού οργανωμένου παρά την θέλησι μου.

Ανωτέρω αναφέρω μετά πάσης ακριβείας πλήρους ευθύνης μου. Υπό ανωτέρω δυσμενείς όρους κίνησις αδύνατος. Αντίθετος ενέργεια θα βαρύνη συνείδησίν μου και με απόδειξη στρατιωτικόν ουδεμίας εμπιστοσύνης και παραμικράς αξίας.

ΩΡΑ 11.40 Η ΑΣΑΣ/ΑΒΣ γνωρίζει ότι αναγνώρησις υπό 2 σπιτφαϊρ εις περιοχήν ΜΠΕΛΕΣ 1015-1200 ώραν εις (Κ.158168) παρετηρήθησαν οργανωμέναι θέσεις και εντός αυτών μικρά κινήσις συμμοριτών, προσεβλήθησαν διά 12 πυραύλων, πυροβόλων και πολυβόλων. Συμμορίται έβαλλον κατά αεροπλάνων διά α/α ομοίως τρεις προσβολαί εγένοντο εις (Κ.128169). Φίλια τμήματα παρετηρήθησαν μετά κανονικών πλαισίων εις (Κ.175168).

ΩΡΑ 12.40 Δ/γή Γ΄ΣΣ προς Τ.Σ. Ταξιαρχίας.

Εγκρίνω Δ/γήν προς ανατολικήν φάλαγγα ως υπ'αριθ. 40/081000.

Και τονίζω ανάγκην πολύ μεγαλυτέρας δραστηριότητας.

Διατάξετε προπαρασκευήν υπό εκάστης φάλαγγος επιθέσεως καθορίζοντες αντικειμενικούς σκοπούς και ώραν επιθέσεως. Εις τον κατάλληλον χρόνον διαθέσατε εκάστην το μέγιστον ή το σύνολον του πυρ/κού.

Τμήματα οφείλουν επιτεθώσι και καταλάβουν αντικειμενικούς σκοπούς των τάχιστα. Δεν πρέπει χρονίση αγών. Αξιώσατε παρά πάντων εκπλήρωσιν καθοριζομένων εις έκαστον σκοπόν. Εντός σήμερον οπωσδήποτε εκκαθαρισθή περιοχή μεταξύ ΚΑΛΑΜΠΑΚ (6917) και ΣΟΥΛΤΑΝΙΤΣΑΣ.

ΩΡΑ 12.45 Ανατολική φάλαγξ αναφέρει. Στόχοι βομβαρδισμού υπό αεροπορίας Ι) (Κ.158167) (Κ.161171) (Κ.162172) και κατά δεύτερον λόγον εις (Κ.152176) ένθα λίαν πιθανή θέσις εχθρικού πυρ/λου επί του οποίου στερούμεθα παρατήρησιν λόγω διαμορφώσεως εδάφους.

ΩΡΑ 13.25 Δ/γή Τ.Σ. Ταξιαρχίας προς Γ΄ΣΣ/Α1-Α2

1) Δ/τής ανατολικής φάλαγγας εκτιμήσας κατάστασιν αναφέρει υπευθύνως ότι κίνησις του προς ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑ είναι αδύνατος λόγω εδάφους αντιστάσεων και πλευροκοπίσεως από ΙΣΤΙΜΠΕΗ. Παρά τα συγκεντρωτικά δραστικά πυρά Πυρ/κού και όλμων και της επεμβάσεως αεροπορίας ουδεμίαν καταστροφή επέφερον διότι κατά βομβαρδισμόν αποκρύπτονται εντός οχυρών και μετά την παύσιν τούτου εκδηλούνται εκ νέου. Κατά αεροπλάνων έβαλλον ταχυβόλα α/α και μυδράλλια ακριβώς από θέσιν Κ(164-170). Συμπερασματικός ανατολική φάλαγξ θεωρεί αδύνατον επίθεσιν.

2) Δ/τής Δυτικής φάλαγγος ευρισκόμενος ΚΑΛΑΜΠΑΚ εξεδήλωσε επίθεσιν προς ΠΟΥΤΚΟΝΙΚ εκ πρώτης επιθέσεως δυνάμεως Διμοιρίας λόγω στενού εδάφους είχεν 12 βαρέως τραυματίας εξ ων 8 εκ νάρκης Δευτέρα Διμοιρίας με επικεφαλής Δ/την Λόχου επιτεθείς διά χρησιμοποιήσεως Βουλγαρικού εδάφους εσταμάτησε βληθείσα δραστικώς από 10 μυδραλλίων εκ ΠΟΥΤΚΟΝΙΚ. Πυρ/κά τμημάτων εν εξαντλήσει. Ανεφοδιασμός διά πο/κών και τροφίμων από υψ. 1500 (1316) αδύνατος εφ' όσον δεν έπεσε ΠΟΥΤΚΟΝΙΚ.

Ηθικόν τμημάτων κατόπιν σοβαρών απωλειών όχι καλόν. Διακομιδαί βαρέως τραυματιών προβληματικαί απαιτούσι μίαν ολόκληρον ημέραν διά μεταφοράν εις ΛΕΙΒΑΔΙΑ.

3). Ταξιαρχία φρονεί ότι δέον ανασταλή επιχείρησις διότι υπό τας παρουσιασθείσας συνθήκας δεν είναι δυνατόν να έχη άμεσα αποτελέσματα διατηρηθώσι καταληφθείσαι θέσεις.

ΩΡΑ 13.40 Φάλαγξ αναφέρει. Από 12.30 ώρας εχθρικόν Πυρ/κόν βάλει προ θέσεων μας. Βληθέντα βλήματα 26. Ομοίως εχθρός μας βάλει διά μυδραλλίων από πρωίας κατ' αραιά διαστήματα (Κ.158168) και (Κ.175194). Λίαν πιθανήν θέσις πυρ/κόν εις (Κ.152176) μετά μεγάλης προσεγγίσεως.

ΩΡΑ 18.15 Αεροπορία γνωρίζει ότι 2 ΤΣΠΙΤΣ ΠΧΑ 18.15 περιοχήν ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑΣ αιτεί να υποδεχθούν στοχοι διά καπνογόνων.

ΩΡΑ 19.25 ΑΣΑΣ (ΑΒΣ γνωρίζει ότι εγένετο επιθετική αναγνώρισις υπό 2 ΣΠΙΤΣ 1820-1850 ώραν προσεβλήθησαν διά 12 πυραύλων οργανωθείς επί υψ. ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑΣ (Κ.155167) όπου παρατηρούντο εκκρήξεις βλημάτων. Συμμορίται δεν παρατηρήθησαν μόνον τροχιαί ελαφρών Α/Α εκ περιοχής ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑΣ.

ΩΡΑ 19.30 Δ/γή Γ΄ΣΣ/ Επιτελάρχου.

Από πρωίας αύριον εκ Θεσ/νίκης κινείται διλοχία διάθεσιν υμών Δ/γαί Δ/τού ΣΣ περιληπτικώς ως κάτωθι.

1) Οργανωθή και εκδηλωθή κυρία προσπάθεια από Ανατολών δι' όλων των μέσων Πεζικού-Πυρ/κού-αεροπορίας προς κατάληψιν ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑΣ. Από δυσμών διατηρηθώσι σημεριναί θέσεις και να απαγορευθή οποιαδήποτε διαφυγή συμμοριτών προς δυσμάς. Εν τω μεταξύ μέχρι εκδηλώσεως κυρίας προσπαθείας να κατοπονίζεται συνεχώς ο εχθρός νύχτα και ημέραν προς τον σκοπόν να απαγορευθή ανέτως αμυντική διάταξις τούτου και χρησιμοποιήσατε εντατικώς κατοίκους δι' εφοδιασμούς και διακομιδάς.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΦΑΛΑΓΞ

ΩΡΑ 16.15 Αναφέρει ότι ευρίσκεται επί (Κ.132142) με κατεύθυνσιν προς αντικειμενικόν σκοπόν.

ΩΡΑ 16.40 Δ/γή Τ.Σ. Ταξιαρχίας προς Κεντρικήν φάλαγγα.

΄Απασα φάλαγξ επανέλθη εις ΜΑΝΔΡΑΚΙ ένθα και πυρ/κόν.

(Μεχρι 16.05 προς η κεντρική φάλαγξ (εις Λόχος) ενεργή μετά τας Δυτικής φάλαγγος).

ΩΡΑ 19.00 Από Τ.Σ. Ταξιαρχίας προς Γ΄ΣΣ /Α1-Α2.

Εχθρός κατέχει ισχυρώς ΠΟΥΤΚΟΝΙΚ - ΡΟΥΠΕΣΚΟ -ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑ και ΙΣΤΙΜΠΕΗ πρόκειται περί ολοκλήρου του Τάγματος ΒΡΑΧΟΥ ενισχυμένου υπό ενός ή δύο πυροβόλων (το εν εξηκριβωμένου) και τρεις όλμους βαρείς.

Συμβάντα - Ανατολική και Δυτική φάλαγγες ως το υπ' αριθ. 41 σήμα

Διάταξις νυχτός, Δυτική φάλαγξ επί υψ. 2031 και με προκάλυψιν επί Ανατολικών υψωμάτων.

Ανατολική φάλαγξ ως χθές επί των αυτών θέσεων (Κ.170168).

Κεντρική φάλαγξ προωθηθείσα μέχρι Κ/138-142/ συνεκεντρώθη διά την νύχτα εις ΜΑΝΔΡΑΚΙ και ν' ενεδρεύση μεταξύ ΜΑΝΔΡΑΚΙ-ΛΕΙΒΑΔΙΑ. Πυρ/κόν εις ΜΑΝΔΡΑΚΙ και ΠΕΤΡΙΤΣΙ .

ΑΠΩΛΕΙΑΙ ημετέρων εκ ναρκών 13 οπλίται τραυματίαι εκ Πυροβόλου όπλου ομοίως 3 οπλίται τραυματίαι εκ ναρκών χθές, σύνολον τραυματιών εκ ναρκών 16 εκ φορητών όπλου 4 και 2 αντιπρόσωποι ΟΗΕ τραυματίαι εκ Πυρ/κού εις υψ. 2031.

ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ. Δι' αύριον εν αναμονή Δ/γής Γ΄ΣΣ. Πυρομαχικά Δυτικής φάλαγγος, ελάχιστα ως ανεφέρθη μη επιτευχθέντος εφοδιασμού λόγω αβάτου του εδάφους.

Τμήμα επί 2031, δεν δύναται παραμείνη προς διατήρησιν εδάφους διότι

α) Δεν υπάρχει ύδωρ

β) κίνηση κτηνών αδύνατος δι' ανεφοδιασμόν λόγω ανυπαρξίας δρομολογίου ως εκ τούτου προτείνεται η επάνοδος των τμημάτων. Περαιτέρω ενέργεια διά των αυτών τμημάτων δεν κρίνται άφικτη.

<u>9-8-48</u>

<u>ΔΥΤΙΚΗ ΦΑΛΑΓΞ</u>

Από της έω κίνησις Διλοχίας 557 Τ.Π. προς αντικατάστασιν Διλοχίας 511 Τ.Π περατωθήσα την εσπέραν.

ΩΡΑ 08.00 Ελήφθη Α.Π. 24515 Δ/γή Γ΄ΣΣ/Α1 δι' ης τίθεται εις διάθεσιν Ταξιαρχίας Δ/σις και Διλοχίας 557 Τ.Π. ήτις εντός της ημέρας θα αφιχθή σιδ/κώς εις ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΝ αύτη δέον χρησιμοιποιηθή κατ' αρχήν προς ΙΣΤΙΜΠΕΗ. Αποστολή Ταξιαρχίας παραμένει εκκαθάρισις Ανατολικής ΜΠΕΛΕΣ, εγκρίνεται προσωρινή αναστολή επιχειρήσεων τμήματα παραμείνωσιν θέσεις των.

Μελετηθή ενδεχόμενον νυχτερινής πορείας ενεργείας διά δεξιάς φάλαγγος κατόπιν λεπτομερούς προπαρασκευής. Αναφέρατε προτεινομένην ημέραν επιθέσεως, υπόλοιπος Ταξιαρχία διατηρή πάντοτε υηξημένην δραστηριότητα.

ΩΡΑ 11.00 Υποβάλλεται εις Γ΄ΣΣ/Α1-Α2 αναφορά Ταξιαρχίας ως αναφέρει 558 Τ.Π. δι' Α.Π. 51/9-8-48 τμήμα 86 Τ.Π. περί 08 1800 κινηθέν από (Κ.291179) προς (Κ.189188) διελύθη. Οπλίται καταφθάνουν σποραδικώς εις (Κ.320180)

ΩΡΑ 11.25 Υποβάλλεται εις Γ΄ΣΣ/Α1-Α2 υπ' αριθ. 56 αναφορά Ταξιαρχίας.

1) Ως αναφέρει: Ανατολική φάλαγξ ηκούοντο συμμορίται κατά διάρκειαν νυκτός εργαζόμενοι επί (Κ.158168) βελτιούντες έργα οχυρώσεως ή κατασκευάζοντες ναρκοπέδια.

Ομοίως Δυτική φάλαγξ αναφέρει ότι κατά χθεσινήν νύκτα υπό Αξ/κού προωθημένου φυλακίου επί υψ. ΚΑΛΑΜΠΑΚ παρετηρήθησαν φακοί εις διάφορα σημεία ασφαλώς υπό συμμοριτών τοποθετούντων ναρκοπέδια.

2) Διλοχία 557 ΚΙΛΚΙΣ σήμερον αντικαθιστά τμήματα υψ. 2031.

3) Τ.Σ. Ταξιαρχίας μετά Διμοιρίας 513 Τ.Π. προωθείτε σήμερον εις Ν.ΠΕΤΡΙΤΣΗ.

4) Λόχος 513 και Ουλαμός Π. Πυρ/κού από πρωίας εις Ν.ΠΕΤΡΙΤΣΗ.

5) Αύριον προπαρασκευή, Ημέραν και ώραν επιχειρήσεων αναφέρομεν βραδύτερον.

Σήμερον και αύριον δραστηριότης πυρ/κού και αεροπορίας.

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΦΑΛΑΓΞ

ΩΡΑ 08.40 Αναφέρει ότι συμμορίται κατά διάρκειαν νυκτός ηκούοντο εργαζόμενοι επί (Κ.158168) βελτιούντας έργα οχυρώσεως ή κατασκευάζοντες ναρκοπέδια.

ΩΡΑ 19.25 ΑΣΑΣ/ΑΒΣ γνωρίζει ότι επιθετική αναγνώρισις από 2 ΣΠΙΤ εις περιοχήν ΜΠΕΛΕΣ οριστικώς περιορισμένη ΧΑΙΤ 18.30-1900 ώραν προσεβλήθησαν διά 12 πυραύλων επί υψ. ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑΣ (Κ.1616) Συμμορίται δεν παρετηρήθησαν και αποτελέσματα προσβολών Συμμορίται έβαλον δι' ελαφρών Α/Α 10-15 βλήματα εξερυγνύοντο εις ύψος 200 ποδών άνωθεν περιοχής ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑ φίλια τμήματα δεν παρετηρήθησαν.

ΩΡΑ 21.00 ΔΣΚ προς Γ΄ΣΣ/Α1-Α2

Διάταξις της σήμερον Διλοχία 557 Τ.Π. και Λόχος 511 Τ.Π. επί υψ. 2031 και Δυτικά αντερίσματα ΚΑΛΑΜΠΑΚ.

Δ/σις Διλοχίας 557 Τ.Π. εις Ν.ΠΕΤΡΙΤΣΗ. Διλοχία 558 ως χθές, Καθ' απάσαν ημέραν δραστηριότης πυρ/κού και αεροπορίας.

Προθέσεις δι' αύριον. Προπαρασκευή αναγνωρίσεως και κινήσεις προς κατάλειψη βάσεων εξορμήσεως από εσπέρας αύριον.

ΩΡΑ 21.30 Προς ανατολικήν φάλαγγα.

Αποστολή διά νύχτα σήμερον και δι' αύριον ημέραν προώθησις περιπόλων προς διαπίστωσιν εάν κατέχοντε υπό εχθρού θέσει, εν περιπτώσει και κατοχής ή αραιάς κατοχής υπό εχθρού δέον έχετε ετοιμότητα προς κατάληψιν ΠΟΠΟΛΙΒΙΤΣΑΣ.

Δι' ενέργειαν ταύτην δύνασθαι να συγχρονίσητε βολάς πυρ/κού παρενοχλήσεως.

ΩΡΑ 21.55 558 Τάγμα Αναφέρει. περί 2000 ώραν τμήματα Διλοχίας 558 Τ. εβλήθησαν δραστικώς δι' ομαδικόν όλμον από ΙΣΤΙΜΠΕΗ και διά Πυρ/κού από ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑ. Τραυματίαι είς οπλίτης.

ΩΡΑ 22.00 Διλοχία, 557 Τ.Π. αναφέρει εγκατάστασιν επί διαταχθεισών θέσεων. Επικρατή ησυχία.

10-8-48

ΩΡΑ 09.00 Δ/γή Τ.Σ. Ταξιαρχίας προς 511 και 512 Τάγμα.

Από πρωίας αύριον 511 Τάγμα έχη ομάδα μάχης εις θέρετρον Βλαχοποιμένων (110-156) και εις υψ. 1500 (1316) αποστολή.

1) Παρατήρησιν και

2) παρεμπόδισιν καθ' όλου μικροομάδων εις δασώδη περιοχήν κατά διάρκειαν επιχειρήσεων.

512 Τάγμα να έχη δραστηριότητα εις περιοχήν του.

Προς την Δ/γήν 557 Τ.Π.

Τίθεται εις διάθεσιν σας διά την αποστολή σας μία ομάς πολ/λου Βίκερς διαθέσις κτηνών μερίμνη υμών εν ανάγκη δι' επιτάξεως.

Προς 558 Τάγμα.

Τίθεται εις διάθεσιν Διλοχίας ΠΑΤΡΑ μία ομάς πολ/λου Βίκερς αύτη προωθηθή εις Διλοχίαν εντός της σήμερον μερίμνη σας.

ΩΡΑ 12.15 Προς Γ΄ΣΣ/Α1-Α2 Τ.Σ. Υποβάλλεται αναφορά Κατάστασις αμετάβλητος χθές νύχτα υπό σαμποτέρς κατεστράφη σιδ. γραμμή μεταξύ υπ' αριθ. 80 φυλακίου και ΒΥΡΩΝΕΙΑΣ.

Εγένετο εφοδιασμός των τμημάτων.

Εκδίδεται η υπ' αριθ. 64 Δ/γή Επιχειρήσεως Ταξιαρχίας διά την 11-9-48 ως κάτωθι προς Δυτικήν, Ανατολικήν Φάλαγγας, Φάλαγγα ΑΛΕΒΙΖΑΤΟΥ και ΜΑΝΤΖΑΡΛΗ.

1) ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

α/ περί εχθρού το Τάγμα ΒΡΑΧΟΥ δυνάμεως 2 Λόχων των 60 ανδρών ομάς σαμποτέρ και ετέρα ομάς 30 ανδρών σύνολον 180-200 κατανεμημένα ο είς Λόχος εις περιοχήν (2031) - ΚΑΛΑΜΠΑΚ ΠΟΤΚΟΒΝΙΚ οι υπόλοιποι εις περιοχήν ΙΣΤΙΜΠΕΗ - ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑ - ΡΟΥΠΕΣΚΟ.

β/ Φίλια τμήματα ως αι δοθείσαι προφορικώς πληροφορίαι.

2) ΠΡΟΘΕΣΙΣ. Εκκαθάρισις περιοχής ΙΣΤΙΜΠΕΗ - ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑ - ΡΟΥΠΕΣΚΟ.

3) ΜΕΘΟΔΟΣ Η επιχείρησις θα διαταχθή εις τρείς χρόνους.

α/ Χρόνος ταχεία κατάληψις ΙΣΤΙΜΠΕΗ με κυρίαν προσπάθειαν φάλαγγος ΑΛΕΒΙΖΑΤΟΥ υποβοηθουμένης υπό φάλαγγος ΜΑΝΤΖΑΡΛΗ ήτις διαρκώς θα καλύπτει φάλαγγα ΑΛΕΒΙΖΑΤΟΥ προωθούσα τα προκεχωρημένα τμήματα της εν τη κατευθύνσει της όσον το δυνατόν ταχύτερον. Η φάλαγξ ΠΑΤΡΑ / Ανατολική φάλαγξ / διαρκώς θα πιέζη διά πυρών και κινήσεως μικρών ατιών τμημάτων της με ετοιμότητα εν περιπτώσει ελαττώσεως της αντιστάσεως να καταλάβη ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑ. Η αυτή φάλαγξ συγχρόνως θα καλύπτη διά πυρών Βίκερς την προχώρησιν της φάλαγκος ΑΛΕΒΙΖΑΤΟΥ.

β/ Χρόνος. Σύγχονος επίθεσις κατά ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑ από ΙΣΤΙΜΠΕΗ και ΣΟΥΛΤΑΝΙΤΣΗΣ .

Δυτική φάλαγξ, εκδηλώση ισχυράν ενέργειαν προς ΠΟΤΚΟΒΝΙΚ. Οργανούσα επιλέκτους ομάδας με ετοιμότητα συντρεχουσών ευνοϊκών περιπτώσεων ενεργήση προς ΡΟΥΠΕΣΚΟ.

γ/ Χρόνος ΄Αμα πτώσις ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑΣ ταχεία προχώρησις όλων των φαλάγγων και της Δυτικής προς κατάληψιν ΡΟΥΠΕΣΚΟ.

4) Πυρ/κόν υποστήριξη των αποστολών κατά το δυνατόν διά των τριών ουλαμών εν περιπτώσει συγχρόνου αιτήσεως προτίμησις υπέρ της φάλαγγος ΑΛΕΒΙΖΑΤΟΥ.

5) α) Φάλαγξ ΑΛΕΒΙΖΑΤΟΥ Δ/σις και Διλοχία 557 Τ.Π. σύν ομάς πολ/λων Βίκερ συν ουλαμός τεθωρακισμένων. Κατεύθυνσις ΜΠΑΤΑΚΛΙ - ΙΣΤΙΜΠΕΗ - ΡΟΥΠΕΣΚΟ.

β) Φάλαγξ ΜΑΝΤΖΑΡΛΗ Λόχος 513 Τ.Π. συν Διμοιρία Εθνοφρουρών.

Κατεύθυνσις ΑΡΠΑΛΟΥΚΙ-ΤΙΠΙΤΣ ύψωμα Β ΙΣΤΙΜΠΕΗ μετέπειτα υπό διαταγάς φάλαγγας ΑΛΕΒΙΖΑΤΟΥ.

γ) Φάλαγξ ΠΑΤΡΑ/Ανατολική φάλαγξ/.
Διλοχία 558 Τ.Π. συν ομάς πολ/λου Βίκερς.
Κατεύθυνσις ΣΟΥΛΤΑΝΙΤΣΑ-ΠΟΠΟΤ-ΛΙΒΙΤΣΑ-ΡΟΥΠΕΣΚΟ.

δ) Δυτική φάλαγξ Διλοχία 557 Τ.Π.
Κατεύθυνσις υψ. 2031-ΠΟΤΚΟΝΙΚ-ΡΟΥΠΕΣΚΟ

ε) Βάσις εξορμήσεως διά φάλαγγα ΑΛΕΒΙΖΑΤΟΥ υψ. 985, διά φάλαγγα ΜΑΝΤΖΑΡΛΗ βορείως ΒΑΣΑΝΟ.

Εκκίνησις υπό βάσεως εξορμήσεως η 0400 ώρα.

6) Διοίκησις Διαχείρησις.

Τρόφιμα 1 ημέρας επί των ανδρών και 2 ημερών επί των κτηνών. Πυρομαχικά πρώτης γραμμής.

7) Διαβιβάσεις, ως ειδική Δ/γή

8) Τ.Σ. Ταξιαρχίας εις Ν.ΠΕΤΡΙΤΣΗ.

1/ Διακομιδή Ν.ΠΕΤΡΙΤΣΗ και εκείθεν ΣΤΕΡΝΑΣ ή ΚΙΛΚΙΣ.
Δυτική φάλαγγα εις ΛΕΙΒΑΔΙΑ.

ΩΡΑ 15.30 Κίνησις Δ/του Ταξιαρχίας μετά Επιτελάρχου Γ΄ΣΣ και Δι/την 557 Τ.Π. εις υψ. 801 οπόθεν εγένετο αναγνώρισις της περιοχής.

ΩΡΑ 18.30 Κίνησις Διλοχίας ΑΛΕΒΙΖΑΤΟΥ εις Ν.ΠΕΤΡΙΤΣΙΟΝ και άφιξις εις υψ. 801 ένθα διανυκτέρευσεν.

ΩΡΑ 19.30 Φάλαγξ ΜΑΝΤΖΑΡΛΗ κινηθείσα εις Ν.ΠΕΤΡΙΤΣΙΟΥ αφίχθη την 0100 της 11-8-48 εις προορισμόν.

11-8-48

ΦΑΛΑΓΞ ΜΑΝΤΖΑΡΛΗ

ΩΡΑ 0700 Ευρισκόμεθα εις (230188) και (218193) κινούμενοι προς (206-198).

ΩΡΑ 1120 Κατά κίνησιν προς κατάληψιν υψ. (206197) τμήματα εβλήθησαν διά δύο μυδραλλίων.

Ενεργείται βολή πυρ/κού και προσπάθεια ανιχνεύσεως γνωρίσατε σχετικάς πληροφορίας διά ναρκοθέτησιν.

ΩΡΑ 11.25 Τ.Σ. Ταξιαρχίας αναφέρει εις Γ΄ΣΣ/Α1-Α2.

Ουλαμός τεθωρακισμένων μετά Δι/του Ταξιαρχίας ώραν 1105 εις (195185) ενεργούν προς υψ' 1110 εναντίον τεθωρακισμένων εξεδήλωσαν βολαί 2 όλμων και πυρά τριών πολυβόλων εξ ισαρίθμου πολ/λείου.

Ενέργειαι ουλαμού συνεχίζονται. Λοιπαί φάλαγγες προωθούνται. Φάλαγξ ενεργούσα από /216-193/ προς υψ./208-197/ εβλήθη διά δύο μυδραλλίων.

Ενεργείται βολή πυρ/κού και προσπάθεια διεισδύσεως.

ΩΡΑ 11.40 Από Τ.Σ. προς Φάλαγγα Μαντζαρλή.

Ουδεμία πληροφορία υπάρχει περί ναρκοθετήσεως.

ΩΡΑ 1500 Από Τ.Σ. προς Φάλαγγα ΜΑΝΤΖΑΡΛΗ.

Απολύτος ανάγκη επισπεύσεως κατά κατάληψιν (Κ.206198). Καθορίσατε επίθεσιν σας και χρησιμοποιήσατε άπασαν υποστήριξιν πυρ/κού.

Ετέρα επίθεσις δεν πρέπει να βραδύνη πέραν 1600 ώρα.

΄Αμα καταλήψει άμεσος και ταχεία εκμεταλλέυσεως ίνα αχθήται προς (Κ.1751944) ώραν όσον το δυνατόν ταχύτερον την 1700 ώραν θα γίνη επίθεσις κατά (Κ.175194) από υψ. 1110 ην θα υποστηρίζη διά πυρός και κινήσεως.

ΩΡΑ 1645 Φάλαγξ αναφέρει υμετέρου 111500 μόλις ελήφθη. Λόχος συνεχώς καταβάλει προσπάθειαν διεισδύσεως. Εχθρός βαλόμενος κατεγιστικώς υπό πυρ/κού ουδέν υφίσταται κρυπτόμενος εντός καλών οχυρών.

Λόχος ενεργήση εκ νέου διά κατάληψιν αντικειμενικού σκοπού.

ΩΡΑ 20.30 Φάλαγξ αναφέρει.

ΑΡΠΑΛΟΥΚΙ κατελήφθη την 2015 κατάστασις στιγμής.

Τμήμα εγκατεστάθη αμυντικώς επί υψ. ΑΡΠΑΛΟΥΚΙ. Κατ' αρχάς τμήμα εβλήθη εξ υψ. ΙΣΤΕΜΠΕΗ διά βολών όλμου.

Κατά την κατάληψιν του υψώματος απώλειαι είς νεκρός.

Παρακαλώ διατάξατε τρόπον διακομιδής νεκρού.

ΩΡΑ 20.00 Δ/γή Γ΄ΣΣ προς Τ.Σ. Ταξιαρχίας.

Εφ' όσον ανάγκη μεταφοράς τραυματιών επιβάλλει, υγειονομικός συρμός κινηθή και την νύχτα.

ΦΑΛΑΓΞ ΑΛΕΒΙΖΑΤΟΥ

ΩΡΑ 08.50 Ευρισκόμεθα (195183) ΜΠΑΤΑΚΛΗ κινούμενοι 1110/190-188/

ΩΡΑ 09.40 Από επιτελάρχην Γ΄ΣΣ προς Δ/τάς φαλάγγων.

Μεταξύ 1015 και 1030 ώρας Δι/της ΣΣ μετά Αρχηγού Γενικού Επιτελείου θα διέρχωνται άνωθεν ΜΠΕΛΕΣ επί αεροπλάνου Μακότα.

ΩΡΑ 16.25 Από Ταξίαρχον προς Γ΄ΣΣ.

Από 0600 ώρας σήμερον ο Δι/της Ταξιαρχίας μετά ουλαμού τεθωρακισμένων και Διμοιρίας Μηχανικού προωθήση εις (Κ.195185) από θέσεως ταύτης εγένετο βολή διά πυροβόλου τεθωρακισμένων κατά θυρίδων των πολυβολείων χωρίς όμως ταύτα να εξουδετερωθώσι.

Κατά την προχώρησιν από υψ. 985 προς 1110 ανεσύρθησαν επτά νάρκαι, έχομεν τρεις τραυματίας του 557 Τάγματος από νάρκην προσωπικού Ι του 557 Τ. από βλήμα όλμου Ι του μηχανικού από βλήμα πυρ/κού. Την 12.30 ώραν κατελήφθη υψ. 1110 βαλλόμεθα από πυρ/κού και όλμων από (Κ.175194) εχθρικόν πυρ/κόν επίσης έβαλλον εκ κατευθύνσεως ΡΟΥΠΕΣΚΟ (Κ.135175) 14.00 ώραν εγένετο εδραίωσις επί 1110.

Διέταξα ίνα ενεργηθή επίθεσις 1600 ώραν παρά φάλαγγος ΜΑΝΤΖΑΡΛΗ κατά ΑΡΠΑΛΟΥΚΙ (Κ.198204).

Επίσης κατόπιν επαφής μου μετά Δι/του Τάγματος Δι/του Λόχου επιθέσεως Δι/του Ουλαμού τεθωρακισμένων και Δι/του Διμοιρίας Μηχανικού εδόθησαν οδηγίαι διά σχέδιον επιθέσεως κατά ΙΣΤΙΜΠΕΗ τη υποστηρίξη ολοκλήρου του πυρ/κού, βολών Βίκερς ως και πυρών από ΣΟΥΛΤΑΝΙΤΣΑ και από ΑΡΠΑΛΟΥΚΙ αναλόγως προχωρήσεως. Επιτυχία επιθέσεως εξαρτάται από την εξουδετέρωσιν παρά πυρ/κού αλλά κυρίως παρά τεθωρακισμένων, των ισχυρών πολυβολείων άτινα μέχρι στιγμής δεν υπέστησαν καταστροφήν και έχουσι δυνατότητα πυκνών πυρών εν τη ζώνη εφόδου εν τη αυτή ζώνη είναι δυνατόν να προσβληθή ναρκοπέδιον εντός της ζώνης θερισμού των εχθρικών πολυβόλων.

Παρά ταύτα θα γίνη άπασα η δέουσα προσπάθεια χρησιμοποιουμένου και καπνογόνων.

ΩΡΑ 22.30 Από Τ.Σ. Ταξιαρχίας προς Γ΄ΣΣ/Α1-Α2.

Από 0600 ώρας Ταξίαρχος μετά ουλαμού τεθωρακισμένων και Διμοιρίας Μηχανισμού προωθήθη εις (Κ.195185).

Αποθέσεως ταύτης εγένετο βολή διά πυροβόλου τεθωρακισμένου κατά θυρίδων του πολυβολείου χωρίς όμως ταύτα να εξουθετερεθώσιν.

Κατά προχώρισιν από υψ. 985 προς ΙΙΙ0 ανευρέθησαν 7 νάρκαι.

1200 ώραν κατελήφθη υψ. ΙΙΙ0 βαλλόμενοι υπό πολυβόλου και όλμου από (Κ.175194).

Εχθρικόν πυρ/λον έβαλεν εκ κατευθύνσεως ΡΟΥΠΕΣΚΟ (Κ.135175).

14.00 ώραν εγένετο εδραίωσις επί υψ. 1110.

Διετάχθη προπαρασκευή ίνα ενεργηθή επί θέσις παρά φάλαγγος ΜΑΝΤΖΑΡΛΗ κατά ΑΡΠΑΛΟΥΚΙ (Κ.198204).

Κατόπιν προπαρασκευής δι' ολοκλήρου του Πυρ/κού των τεθωρακισμένων πολυβόλων Βίκερς ως και πυρών από ΣΟΥΛΤΑΝΙΤΣΑ. (Κ.174168) και ΑΡΠΑΛΟΥΚΙ (Κ.198204) ώραν 1800 εξεδηλώθη επίθεσις τμημάτων κατά ΙΣΤΙΜΠΕΗ. Παρά τον σφοδρόν βομβαρδισμόν πυρών τεθωρακισμένων πολυβόλων κ.λ.π. πολυβολεία δεν εξουδετερώθησαν.

Ανασύρθησαν 20 νάρκαι.

Υπό φάλαγγος την 20.15 κατελήφθη ΑΡΠΑΛΟΥΚΙ εδραιωθείσης επ' αυτού.

Εχθρός εξεδήλωσεν πυρά όλμων και πυρ/κού εξ υψ. ΙΣΤΙΜΠΕΗ.

Φάλαγξ επί ΣΟΥΛΤΑΝΙΤΣΑΣ η χθεσινή κατάστασις ομοίως της Δυτικής φάλαγγος.

Θέσεις τμημάτων νύχτα σήμερον.
Δυτική φάλαγξ υψ. 2031 και εις (Κ.086198)
Φάλαγξ ΠΑΤΡΑ επί ΣΟΥΛΤΑΝΙΤΣΑΣ.
Φάλαγξ ΑΛΕΒΙΖΑΤΟΥ εις (Κ.190188) υψ. 1110
Φάλαγξ ΜΑΤΖΑΡΛΗ επί ΑΡΠΑΛΟΥΚΙ υψ. 1051 (Κ.199203)
ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ οι αύριον Συνέχεια επιθέσεως.
Απώλειαι Η.Ο.Ν. 1 Η.Ο.Τ. 9 και 2 χθές νύχτα
Σύνολον Τ.Ο. 11.
Συμμοριτών άγνωστοι.

ΩΡΑ 23.10 Από Γ΄ΣΣ Επιβάλλεται ταχύτερος ρυθμός Αντικειμενικοί σκοποί δέον καταληφθώσι οποσδήποτε εντός της αύριον, χωρίς να παραμελείται έννοια κυριοτέρας προσπαθείας δέον οποσδήποτε εξασφαλισθή ισχυρά ενέργεια επί δύο τουλάχιστον κατευθύνσεων φάλαγξ 558 Τ. συνεπώς εκδηλώση ισχυροτέραν ενέργειαν αναφέρατε δοθησομένας αποστολάς δι' αύριον.

12-8-48

ΔΥΤΙΚΗ ΦΑΛΑΓΞ υψ. 2030

ΩΡΑ 02.00 Τμήματα επί 2031 υποστάντα σφοδράν επίθεσιν εκ βουλγαρικού εδάφους ανετράπησαν δύο Διμοιρών προκεχορημένων, υπόλοιπα τμήματα κατέχουν μειονεκτικάς θέσεις, αποστείλατε ενισχύσεις.

ΩΡΑ 03.07 Προς Δυτικήν φάλαγγα 511 Τ.Π.

Ενεργήσατε κατά κρίσιν σας προς απαγκίστρωσιν αποκοπεισών Διμοιριών. Κρατήσατε θέσεις σας μέχρι της εω οπότε εάν εξακολουθή πίεσις υπερτέρων δυνάμεων και δεν δύνασθαι να κρατηθήτε εξουσιοδοτείσθαι να ελιχθήτε υποχωρητικώς μετά τάξεως.

511 Τάγμα με οιασδήποτε διαθεσίμους δυνάμεις εν ανάγκη διαθέσουν και Λόχον ΒΛΑΧΟΥ υποστηρίξη ελιγμού.

ΩΡΑ 03.30 Από Τ.Σ. Ταξιαρχίας προς Γ΄ΣΣ/Α1-Α2
Επί Α.Π. 245Ι4/11-8-48 υμετέρας.
Κοινοποιώ εκδοθείσας Διαταγάς μου προς τα τμήματα.
Προς φάλαγγα ΜΑΝΤΖΑΡΛΗ-ΑΛΕΒΙΖΑΤΟΝ-ΠΑΤΡΑ.

1. Διά να επιτύχουν της επιθέσεως κατά ΙΣΤΙΜΠΕΗ είναι απαραιτήτως η σύγχρονος συμμετοχή όλον των μέσων σας από βορρά, προς τούτο ανάγκη κινηθήτε δραστηρίως από της εω της αύριον ώστε εγκαίρως να πλήξετε εκ της κατευθύνσεως σας το οχυρόν.

Ληφθήτω υπ' όψιν ότι δεν θα υπάρχωσι από βορρά πολυβολεία οχυρωμένα. Μικροί τυχόν αντιστάσεις να μην σας επιβραδύνουν αλλά να προχωρήσετε συνεχώς διά διευσδύσεως υπερπεράσεως των αντιστάσεων τούτων, προς υποστήριξή σας από της εω πυρ/κών.

Θα με τιμήτε ενη μέρον της διαδοχικής προχωρήσεως.

2. Η φάλαγξ ΑΛΕΒΙΖΑΤΟΥ τας πρωϊνάς ώρας θα αναπτύξη δραστηριότητα και θα είναι έτοιμος να εκδηλώσει την πραγματικήν της επίθεσιν υπό της 10.00 ώρας εις τρόπον ώστε να δοθή ο χρόνος εις την φάλαγγα ΜΑΝΤΖΑΡΛΗ να πλησιάση ώστε να συνδιαυθώσι αι επιθέσεις.

΄Οσον αφορά τας ενεργείας διά τον δεύτερον χρόνον ισχύουσι τα διαταχθέντα.

Η επί υψ. 801 Διμοιρία του 558 εις διάθεσιν Αντ/ρχου ΑΛΕΒΙΖΑΤΟΥ .

3. Φάλαγξ ΠΑΤΡΑ Αξίωσις Γ΄ΣΣ και Ταξιαρχίας όπως της αύριον κατά πρώτον χρόνον ηναπτύξατε όλην σας την δραστηριότητα και εις δεύτερον χρόνον ενεργήσητε αποφασιστικώς και αποτελεσματικώς ως Α.Π. /10-8-48 Δ/γή μου.

Φάλαγξ αναφέρει: Αποπατείσαι: Διμοιρίαι κατέχουν θέσεις των, εξεδηλώσαμεν επίθεσιν προς ανακατάληψιν.

ΩΡΑ 06.00

ωρα 0645. Από Τ.Σ. προς Γ΄ΣΣ/Α1-Α2

Σήμερον περί ώραν 02.30 συμμορίται κατέλαβον υψ. 2031, τμήματα μας 03.30 ώρα εκρατήθησαν εις (Κ.088178) και (Κ.083171) από 0500 εξεδηλώθη επίθεσιν προς ανακατάληψιν.

ΩΡΑ 07.00 Φάλαγξ αναφέρει. Επιτιθέμενα τμήματα και αποκοπέντα βάλλοντα από 2031 δραστικώς προς απαγκίστρωσιν των τμημάτων. Επίσης αιτούμεν αεροπορικήν υποστήριξη.

ΩΡΑ 07.30 Εζητήθη αεροπορική υποστήριξις εις υψ. 2031

ΩΡΑ 09.15 Από Γ΄ΣΣ/ΔΕΣ προς Τ.Σ. Ταξιαρχίας.

Στρατηγός δεν εγκρίνει επέμβασιν αεροπορίας επί (Κ.0818).

ΩΡΑ 11.00 Από Τ.Σ. προς Γ΄ΣΣ/Α1-Α2

Φάλαγξ ΜΑΝΤΖΑΡΛΗ κινηθείσα από πρωίας την 09.35 ώραν κατέλαβεν οχυρόν εις (Κ.193208) προχώρησις συνεχίζεται.

Φάλαγξ ΑΛΕΒΙΖΑΤΟΥ από 07.00 ώρας επιθετική αναγνώρισις προς (Κ.175193) έσχεν δύο τραυματίας σοβαρώς. Αναφέρει ότι κάθε βήμα εδόβους προς αντικειμενικόν σκοπόν είναι ναρκοθετημένον, κινηθείσαι επιθετικαί αναγνωρίσεις επέστρεψεν εις βάσεις των με ουχί καλόν ηθικόν κατέχει υψ. 1110.

Εδόθησαν οδηγίαι προς διάνοιξιν διαδρόμων εις ναρκοπέδια εν αναμονή εγγύτατα της Φάλαγγος ΜΑΝΤΖΑΡΛΗ οπότε θα εκδηλωθή νέα προσπάθεια υπό ημετέρων φαλάγγων.

Φάλαγξ ΠΑΤΡΑ κατέχει ιδίας θέσεις αναμένεται αναφορά.

Δυτική φάλαγξ (ΓΙΑΝΝΑΡΑΚΗ) την 05.00 ώραν εξεδήλωσαν επίθεσιν προς ανακατάληψιν υψ. 2031, επιτιθέμενα τμήματα βάλλονται δραστικώς από 2031.

ΩΡΑ 11.50 Τ.Σ. προς Γ΄ΣΣ/Α1-Α2.

Απαγκιστρώθησαν αποκοπέντα τμήματα, συμπτυσσόμενα βάλλονται δραστικώς από περιοχήν υψ. 2031. Διετάχθη 511 Τάγμα μεριμνήση διά την συγκέντρωσιν και ανασυγκρότησιν.

ΦΑΛΑΓΞ ΠΑΤΡΑ

ΩΡΑ 03.10 από Τ.Σ. προς Φάλαγγα ΠΑΤΡΑ. Αξίωσις Γ΄ΣΣ και Ταξιαρχίας όπως εντός της αύριον κατά πρώτον χρόνον αναπτύξητε όλην σας την δραστηριότητα και εις δεύτερον χρόνον ενεργήσητε αποφασιστικώς και αποτελεσματικώς ως Α.Π. 64/10/8/48 Δγή.

ΩΡΑ 09.20 Από Τ.Σ. προς διλοχίαν ΠΑΤΡΑ

Εφ' όσον έχεται ανάγκην υποστηρίξεως πυρ/κού δύνασθε χρησιμοποιήσητε όχι μόνον ουλαμόν 46 αλλά και υπόλοιπους τοιούτους. Ουλαμός 46 πάντοτε εις διάθεσίν σας.

ΩΡΑ 11.30 Φάλαγξ αναφέρει. Θέσεις μου αι χθεσιναί. Εχθρός τηρεί αφάνειαν και σιγήν ωσαύτως τηρούμεν αφάνεια. Δια πρώτον χρόνον ΑΠ64 Δ/γής συμμορφωθώ ως και χθές με πάσαν δυνατήν προσπάθειαν. Διενέργειαν δευτέρου χρόνου άνευ συγχρονισμού εις (Κ.175194) κρίνεται απαραίτητος παρουσίασας ενταύθα προς εξερεύνησιν της καλυτέρας

λύσεως και διαθέσεως μεγαλυτέρας κατά της δυνάμεως εις εμέ. Ανάγκη 46 παραμείνη διά θέσι παρατηρητού 45 δι' αναφερομένους λόγους εις 40 σήμα μου. Βολαί επισημάνσεως υπό 55 εκτελούνται δι' ετέρου ουλαμού.

ΩΡΑ 13.00 αναφέρω ότι μόλις εξεδηλώσαμεν κίνησιν διά λήψιν σχηματισμού ενεργείας α χρόνου 64 Δ/γής σας συμμορικόν πυροβόλον έβαλεν λίαν δραστικώς επισημάναν θέσεις μας, εξετελέσθη βολή αντιπυροβολικού.

ΦΑΛΑΓΞ ΑΛΙΒΙΖΑΤΟΥ

ΩΡΑ 07.00 Φάλαγξ αναφέρει

06.30 ώραν σήμερον τμήματά μας κινηθέντα προς αντικειμενικόν σκοπόν εδέχθησαν πυκνά πυρά πολυβόλων ως και όλμων. Πλήρες ναρκοπέδιον ελέγχετο διά πυρών πολ/λων καθίσταται αδύνατος η ναρκαλίευσις και προχώρησις των τεθωρακισμένων. Βολαί πυροβολικού αδύνατον καταστρέψωσι στόχους λόγω αβαλούς εγκαταστάσεως των, θεωρούμεν κάθε προσπάθειαν προς κατάληψιν ΙΣΤΙΜΠΕΗ άνευ αποτελεσμάτος, πολλά θύματα εκ ναρκοπεδίων επισημασμένων βολών αυτομάτων όπλων πυροβολικού και όλμων άτινα από πρωίας σήμερον βάλλουσι κατά ημετέρων τμημάτων.

ΩΡΑ 08.10 Φάλαγξ αναφέρει εκ σημερινής επιθετικής αναγνωρίσεως ώρα 07.00 έχομεν δύο τραυματίας σοβαρώς κάθε βήμα εδάφους διαδρομής μας επί αντικειμενικού σκοπού είναι ναρκοθετημένων.

Κινηθείσαι επιθετικαί αναγνωρίσεις επέστρεψαν εις βάσεις των με ουχί καλόν ηθικόν.

ΩΡΑ 13.45 Φάλαγξ αναφέρει. Συμμορίται βάλουν δι' όλμων κατά (Κ.201178) και (Κ.198182) απώλειαι 1 νεκρός και 3 τραυματίαι ενεργώς επίθεσις την 14.30 ώραν.

ΩΡΑ 17.45 Φάλαγξ αναφέρει. Παρά βολήν πυρ/κού συνεχισθείσα επί 2 ώρον 30 σήμερον άνευ διακοπής εχθρού ενισχυθείς νύχτα χθές διά νέων δυνάμεων κατέχει ισχυρώς άπαντα Πολυβολεία οχυρού ΙΣΤΙΜΠΕΗ και βάλλει εις πρώτην εμφάνησιν τμημάτων.

Ανεγνωρίσθησαν 12 πολ/λεια βάλλονται και εις εν επιτηρήσει. Τμήματα κινηθέντα και φθάσαντα εις απόστασιν 400 μέτρων οπλοπολ/λείου ευρέθησαν προ πυκνού ναρκοπεδίου εξ ου ανεσύρθησαν 18 νάρκαι προσωπικού και εδέχθησαν δραστικά πυρά πολυβόλου και όλμων.

Αλίευσις ναρκών αδύνατος, λόγω δραστική βολής πολυβόλων ελεγχομένως ναρκοπέδιον.

Τεθωρακισμένα ανίκανα υποστηρίξωσι κινούμενον Πεζικού καθ' όσον το ε αχρηστεύθη λόγω παραμονής βλήματος εις σωλήνα πυροβόλου, το δε έτερον εκ βλάβης τροχού εξ εκρήξεως νάρκης.

Λόχος 513 Τάγματος καθελώθη θέσεις του λόγω εμφανισθεισών 4 αντιστάσεων πολυβόλου επί ΤΙΠΙΤΣΑΣ.

Κατόπιν των άνω προχώρησις τμημάτων θεωρείται αδύνατος.

Λόγω συνεχιζόμενης μάχης απώλειαι δεν εξακριβώθεισαν. Αναμένω Δ/γάς

Από Τ.Σ. προς φάλαγγα.

Μη επιτευχθείσης τελικής καταλήψεως αντικειμενικού σκοπού εδραιωθείται επί 1110 και 985.

ΦΑΛΑΓΞ ΜΑΝΤΖΑΡΛΗ

ΩΡΑ 16.10 Φάλαγξ αναφέρει.

Εκ σχετικού υμετέρου σήματος 12.00.00 αναφέρω ότι κατά την κίνησιν προς (175193) υποχρεωθώ διέλθω διά μέσου στενωπού μετά του γειτονικού εδάφους και των οχυρών ούτω τεθώ εντός δύο πυρών εις στενωτάτην υποχρεωτικήν διάβασιν. Παρακαλώ καθορισθή τρόπος εξασφαλίσεως νότων. Τα όπλα άτινα το τμήμα διαθέτει είναι

μόνον τα του τμήματος άνευ ουδενός όπλου υποστηρίξεως πάντως Λόχος προσπαθίση εκτελέση διαταγάς υμών.

ΩΡΑ 07.40 Από Τ.Ε. προς Φάλαγγα.
Επί 5 εξασφάλησις νότων σας μερίμνη ημών εις ΑΡΠΑΛΟΥΚΙ δι' υποστήριξιν σας άπαντα πυρά πυροβολικού. Συνεχίσατε δραστηρίως.

ΩΡΑ 09.45 Φάλαγξ αναφέρει οχυρόν εις (195208) κατελήφθη την 09.35 Λόχος συνεχίση προχώρησιν του πληροφορησατέ μας θέσεις και ενεργείας γειτονικών τμημάτων κατά επίθεσιν προς κατάληψιν οχυρού εφονεύθη είς Υποδεκανεύς.

ΩΡΑ 10.00 Από Τ.Σ. προς Φάλαγγα. Προωθείται τμήμα 558 ίνα καταλάβη (Κ.198203) και εξασφαλίση φάλαγγα υμών.

ΩΡΑ 18.00 Φάλαγξ αναφέρει. Βάλλεται δραστικώς υπό 3 μυδραλλίων εκ του οχυρού (184210) και υπό ενός μυδραλλίου εκ του υψ. (177205) πάσα εκδήλωσις κινήσεως επισύρει πυρά.

ΩΡΑ 18.15 Από Τ.Σ. προ. Γ΄ΣΣ/Α1-Α2
1. Φάλαγξ ΑΛΕΒΙΖΑΤΟΥ παρά επιδειχεθίσαν υπό τμημάτων Πεζικού αποφασιστικήν προσπάθειαν τελική κατάληψις φρουρίου ΙΣΤΙΜΠΕΗ δεν επιτεύχθη τμήματα προωθήθησαν μέχρι 500 μέτρων από οχυρόν καθηλωθέντων από πολ/λα του εχθρού εν δράσει 12 εντός οχυρών πολυβολείων αθίκτων.
Καταναλώθησαν περίπου 800 βλήματα πυρ/κού Ναρκοπέδιον πυκνόν βαλλόμενον. Ανεσύρθησαν 18 νάρκαι.
Τεθωρακισμένα υπέστησαν βλάβη και δεν απέδωκαν αναμενόμενη υποστήριξιν.

2. Φάλαγξ ΜΑΝΤΖΑΡΛΗ. Επίσης προχωρούσα καθηλώθη υπό 4 πολ/λων εντός οχυρών ΤΙΠΙΤΣ.

3. Αμφότεραι φάλαγγες αναφέρουσι αδυναμίαν επιφέρωσι πλήρη κατάληψι αντικειμενικών σκοπόν.

4. Απώλειες σήμερον 4 νεκροί και 9 τραυματίαι.

5. Ανευρέθησαν 18 νάρκαι.

ΩΡΑ 12.25 Από Τ.Σ. προς Γ΄ΣΣ/Α1-Α2 εν συνεχεία ανωτέρω.
ΔΙΑΤΑΞΙΣ.
Φάλαγξ ΜΑΝΤΖΑΡΛΗ ανατολικώς ΤΙΠΙΤΣ.
Φάλαγξ ΑΛΕΒΙΖΑΤΟΥ εις υψ. 1110
Φάλαγξ ΠΑΤΡΑ ως εχθές εις (Κ.1717).
Διλοχία ΓΙΑΝΝΑΡΑΚΗ εις ΛΕΙΒΑΔΙΑ.
Διά προβολής του τμήματος υποβληθήσεται ειδική αναφορά επί του παρόντος 4 νεκροί Στρατ. 5 τραυματίαι 1 αγνοούμενος αξ/κός, ο απωλέσθη είς όλμος 81 χιλιοστ. και είς ασύρματος Νο694. Ως ανέφερεν τηλ/κώς Δ/τής Διλοχίας διάρκεια αγώνος επί υψ. 2031 μιας και ημισείας ώρας.
ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ δι' αύριον. Ανάπαυσις τμημάτων και εν αναμονή υμετέρων Δ/γών.

13-8-48

ΩΡΑ 08.40. Διατεθέν τμήμα 558 Τ. δι' εξασφάλησιν νότων φάλαγγος συνεπλάκη με συμμορίτας και επί της κατευθύνσεως ΒΑΣΑΝΟ ημέτεραι θέσεις επί ΑΡΠΑΛΟΥΚΙ βάλλουσα διά Πυρ/κού.

ΩΡΑ 09.00 Από Τ.Σ. προς Γ΄ΣΣ/Α1-Α2
Συμβάντα νυκτός Φάλαγξ ΑΛΕΒΙΖΑΤΟΥ παρηνοχλήτο εκ των οχυρών διά μυδραλλίων αραιώς.

Από πρωίας βολή Πυρ/κού κατά θέσεων συμμοριτών παρηνοχλητικώς.

ΩΡΑ 09.15 Εκκινήθη τμήμα φάλαγγος ΜΑΝΤΖΑΡΛΗ κατά παρηνοχλούντην συμμοριτών τμήματος 558 Τ.Π. συμμορίται διασκορπί-σθησαν μαχόμενοι μέχρι 17.00 ώρας επί πεδίου συμπλοκής ανευρέθη επίδεσμος και πολλά ίχνη αιμάτων.

ΩΡΑ 10.20 Τ.Σ. προς Γ΄ΣΣ/Α1-Α2
Αναφέρω απωλείας της 11 και 12 τρέχοντος ως κάτωθι.
Φάλαγξ ΑΛΕΒΙΖΑΤΟΥ ΗΟΝ=3 ΗΟΤ=17
Φάλαγξ ΜΑΝΤΖΑΡΛΗ ΗΟΝ=1 ΗΟΤ=1
Φάλαγξ ΓΙΑΝΝΑΡΑΚΗ ΗΟΝ=3 ΗΟΤ=1 και 1 αξ/κός αγνοούμενος.
Σύνολον απωλειών των 2 ημερών ΗΟΝ=9, ΗΟΤ=19
1 αξ/κός αγνοούμενος.
Απώλειαι συμμοριτών άγνωστη, ανευρέθησαν 38 νάρκαι.

ΩΡΑ 18.20 Από Τ.Σ. προς Γ΄ΣΣ/Α1-Α2.
Διά ταχείαν αντιμετώπησιν απαγορεύσεως σοβαρών κινήσεων συμμοριτών εξ ανατολών προς Δυσμάς ανάγκη να ενισχυθή τομεύς ΑΡΠΑΛΟΥΚΙ όπως έχει δυνατότητα αφ' ενός να απαγορεύση τας κινήσει ταύτας αφ' ετέρου να εξασφαλίση την κατοχήν οποσδήποτε του φρουρίου ΑΡΠΑΛΟΥΚΙ. Διετάχθη άρξητε σχετικώς οργανώσεως του εδάφους, ανάγκη όμως όπως ενισχυθή διά

α). Μιας ομάδος πολ/λων Βίκερς

β) Ενός Ουλαμού Τεθωρακισμένων

γ) Ενός Λόχου τουλάχιστον

Θεωρώ ζωτικής σημασίας την οποσδήποτε εξασφάλησιν του φρουρίου τούτου, όπερ αποτελεί το βέβαιον κέρδος της όλης επιχειρήσεως.

ΦΑΛΑΓΞ ΑΛΕΒΙΖΑΤΟΥ

ΩΡΑ 05.30 Εξεδηλώθη επίθεσις συμμοριτών κατά τμημάτων 1110 εκ κατευθύνσεως ΙΣΤΙΜΠΕΗ αποκρουσθείσα με απωλείας των συμμοριτών μη εξακριβωθείσας.

ΩΡΑ 17.00 Κατά νέαν ναρκαλλίευσιν των κατεχομένων θέσεων επί 1110 ανευρέθησαν 3 νάρκαι ΤΕΠΕΡΜΑΪΝ και 12 προσωπικού ενισχυμέναι μετά 9 κιλών δυναμίτιδος παγιδευμένου μετά 8 πυροκροτιτών και 3 πλακών των 200 γραμμαρίων Τ.Ν.Τ. Διεπιστώθη υπάρξης ναρκοπεδίου και παγιδευμένων ναρκών εις διαβάσεις.
Απώλειαι ΟΤ=2

ΩΡΑ 20.30 Τ.Σ. υποβάλλει Γ΄ΣΣ ΔΣΚ.
ΔΙΑΤΑΞΙΣ εσπέρας σήμερον
Φάλαγξ ΜΑΝΤΖΑΡΛΗ εις (Κ.195208)
(Κ.199103), (Κ.208198)- (Κ.218192) και (Κ.230188)
Φάλαγξ ΑΛΕΒΙΖΑΤΟΥ ως χθές.
Φάλαγξ ΠΑΤΡΑ ως χθές.
Διλοχία 557 ΓΙΑΝΝΑΡΑΚΗ εις ΛΕΙΒΑΔΙΑ
ΣΥΜΒΑΝΤΑ. Φάλαγγες ΠΑΤΡΑ και ΑΛΕΒΙΖΑΤΟΥ παρενοχλήσεις διά πυρών πολυβόλων όλμων και πυρ/λου.

Φάλαγξ ΜΑΝΤΑΡΛΗ καθ' όλην την ημέραν παρηνόχλησις διά πυρών πολ/λων όλμων. Από μεσημβρίας συμμορίται εκκινούντο από (Κ.176205) προς (Κ.187210).

Από 1030 ώρας ομάς συμμοριτών μετά 4 μυδραλλίων κινηθέντες από ανατολών ανήρχοντο προς ύψωμα ΒΑΣΑΝΟ τμήματά μας εκκινήθησαν αμέσως από ΠΕΤΡΙΤΣΗ προς ΒΑΣΑΝΟ και από φάλαγγα ΜΑΝΤΖΑΡΛΗ εγένετο δραστική βολή Πυρ/κού επί των θέσεων συμμοριτών περί ώραν 17.30 εξηκαθαρίσθη η περιοχή, των συμμοριτών διασκορπισθέντων προς Ανατολάς, παρατηρήθησαν πολλά ίχνη αιμάτων και διάφορα αντικείμενα. Εκ των ισχνών συνάγεται ότι δύναμις συμμοριτών ανήρχετο περί τους 40 ολίγα κτήνη και ότι πρόκειται περί τμήματος κινουμένου από Ανατολών πιθανώς προς περιοχήν ΤΙΠΙΤΣΑ ΙΣΤΙΜΠΕΗ. Πυρ/κόν εξετέλεσε βολήν αντιπυροβολικού και ηνάγκασεν εχθρικόν πυρ/κόν να σιγήση από της μεσημβρίας.

ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ δι' αύριον ανεφοδιασμός δεξιάς φάλαγγας επισκευή οδού ΠΕΤΡΙΤΣΙΟΥ-ΒΑΣΑΝΟ και αναγνωρίσεις εν αναμονή Δ/γών ΣΣ επί προτάσεων.

Απώλειαι ΗΟΤ=1 συμμοριτών ανεξακρίβωτοι υπολογιζομένων εις αρκετάς λόγω δραστικής βολής υπό ημετέρου πυρ/κού και πυρών Πεζικού εναντίον συμμοριτών επί ακαλύπτου εδάφους.

ΩΡΑ 21.15 Από Γ΄ ΣΣ.

Επιχείρησις επί Ανατολικού ΜΠΕΛΕΣ δεν θα συνεχισθή ακολουθή σήμα τμήματα παραμείνωσι θέσεις των μέχρι λήψεως διαταγής.

ΩΡΑ 22.45 Από Γ΄ ΣΣ.

Κατόπιν εξελίξεως επιχειρήσεως ΣΣ καθορίζει, λήψιν διατάξεως επί ΑΝ ΜΠΕΛΕΣ εξυπηρετούσαν κάτωθι σκοπόν. Εξασφάλησιν σιδ. Γραμμής και γεφύρας από πάσης εχθρικής ενεργείας και πυρών πυρ/κού παρεμπόδισιν ή δυσχέρευσιν κινήσεων συμμοριτών από περιοχής Ανατολικώς Στρυμώνος προς Δυτικόν ΜΠΕΛΕΣ. Εξοικονόμησι τάχιστα δυνάμεων. Ταξιαρχία προπαρασκευάση και καταλάβη θέσιν ενός Λόχου εις ΟΓΚΡΑΝΤΙΝΑ. Από εσπέρας 16 ο έτερος Λόχος 558 Τ.Π. ευρίσκεται ΠΕΤΡΙΤΣΙ. Από πρωίας 17ος Λόχος ΟΓΚΡΑΝΤΙΝΑΣ να προωθή δύναμιν Διμοιρίας διά παρατήρησιν εν ημέρα ΣΟΥΛΤΑΝΙΤΣΑ. Από εσπέρας 14η Διμοιρία 557 εγκατασταθή περιοχήν υψώματος (985801). Από εσπέρας 15ος Λόχος 557 υψ. 985 συγκεντρωθή ΠΕΤΡΙΤΣΙ. Έτερος να κατέχη σταθερώς υψ. 801. Λόχος 513 εγκατασταθή από εσπέρας 14ης ΜΙΤΣΙΚ (2417) με διμοιρίαν επί ΒΑΣΑΝΟΥ ΔΕΚΜ μεριμνήση ώστε από πρωίας 1ης να αρχίση αντικατάστασιν Λόχου 557 Τάγματος από υψ. 801 Λόχος ούτος κατέλθη ΠΕΤΡΙΤΣΙ εσπέραν 16ης αντικαταστήση Λόχον 513 Τ.Π. Ούτος πρωίαν 1ης κατέλθη ΠΕΤΡΙΤΣΙ διάθεσιν 31ης Ταξ/ρχίας. Διατάξις επί ΜΠΕΛΕΣ ληφθή υπ' όψιν Α.Π. 24458 6 Αυγούστου διαταγή μου όπου δεν αντιτίθενται παρούσαν.

Διλοχία 557 από αφίξεως περιοχών ΠΕΤΡΙΤΣΙΟΥ και πυρ/κόν διατεθώσι συμφώνως νεωτέρας Δ/γής Σώματος.

Ληφθώσι δραστήρια μέτρα δι' ομαλήν μετατώπισιν νέαν διάταξιν και απόκρυψιν ταύτης από συμμορίτας.

Προωθούμεν αύριον ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΝ οχυρωματικού υλικού.

<u>14-8-48</u>

ΩΡΑ 08.00 Αναφέρω συμβάντα νυκτός.

Από 23.40 μέχρι 01.40 ώρας συμμορίται έβαλον διά πολ/λων και όλμων κατά θέσεων φάλαγγος ΑΛΕΒΙΖΑΤΟΥ από ΙΣΤΙΜΠΕΗ εγένετο βολή ανασχέσεως ημετέρων πυρ/κού πρωϊαν σήμερον συμμορίται εξεδήλωσαν πυρά όλμων και πυρ/κού κατά των αυτών θέσεων ΗΟΤ=1 λοιπαί περιοχαί παρηνοχλήσεις διά μεμακρυσμένων πυρών.

ΩΡΑ 19.30 Από Τ.Σ. προς Γ΄ΣΣ.

Έναρξις εκτελέσεως υπ' αριθ. Α.Π. 24674/13-8-48 Δ/γής υμών.

Φάλαγξ ΠΑΤΡΑ την 01.00 ώραν εδέχθη μικράν παρενόχλησιν διά μυδραλλίου από αποστάσεως 250 μέτρων περίπου ως και οπλοβομβίδων αίτινες δεν έφθανον θέσεις ημετέρων. Εχθρός ενέπεσεν εις εκδηλωθέντα φραγμού πυρών συνεπεία των οποίων έσχεν ανεξακριβώτους απωλείας ενόχλησις διήρκησεν περί τα 20΄ άνευ σημασίας.

Φάλαγξ ΑΛΕΒΙΖΑΤΟΥ παρενοχλήσεις διά μεμακρυσμένων πυρών μυδραλλίων και όλμων έσχεν ΟΤ=1 Φάλαγξ ΜΑΝΤΖΑΡΛΗ πρωϊνάς ώρας εβλήθη διά 5 βλημάτων εχθρικού πυρ/κού εις (207197) εκ κατευθύνσεως δι' αλιμουθίου υπολογισθείσης από (207197) 245. Ημέτερον Πυρ/κόν έβαλεν βολήν αντιπυροβολικού. Παρεδόθησαν 2 συμμορίται.

ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ. Δι' αύριον και Α.Π. 24674/13-8-48 υμετέρα Δ/γή.

<u>15, 16 και 17-8-48</u>

Ανάληψις διατάξεως ως Α.Π. 24674/13-8-48 Δ/γή Γ΄ΣΣ.

ΩΡΑ 12.30 Τ.Σ. Ταξιαρχίας ανεχώρησεν από Ν.ΠΕΤΡΙΤΣΙ διά έδραν Ταξιαρχίας.

4. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

	Νεκροί				Τραυματίαι			
Αγ.	Ναρκών	όλμων	όπλων	Σύνολο	Ναρκών	όλμων	όπλων	Σύνολο
Απώλειαι ημετέρων 557 Τ.Π. Φάλαγξ ΑΛΕΒΙΖΑΤΟΥ	3	1		4	3	10		13
557 Π.Φ. ΓΙΑΝΝΑΡΑΚΗ	2		2	2			1	1
86 Τ.Ε.						1		1
712 Λόχου Μηχ/κού						4		4
Φάλαγξ ΜΑΝΤΖΑΡΛΗ			1	1		1		1
511 Τ.Π.	1		2	3	10	2	4	163
ΜΑΥ					1			1
Ιδιώται Οδηγοί	2	4	1	5	15	18	5	38

Οι πλείστοι των τραυματιών εκ ναρκών υπέκυψαν.
Απώλειαι Συμμοριτών Ν. Ανευρεθέντες 3 εις υψ. 2031
κατά καταθέσεις συμμοριτών εις ΙΣΤΙΜΠΕΗ Ν.10
τραυματίαι 15-20
Σύνολον Ν.13 τραυματίαι 15 παραδοθέντες 3.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

α) Αι επί των συνόρων επιχειρήσεις Μπέλες στερούμεναι επαρκούς συμμετοχής των επιθετικών όπλων Πυρ/κού και Αεροπορίας δύνανται να έχωσι επιτυχίαν.

ι. Μόνον όταν προπαρασκευάζονται επαρκώς, διατίθενται σημαντικαί δυνάμεις επιτρέπουσαι την κατάληψιν εκάστης των κατά μήκος της κορυφογραμμής διαδοχικών ισχυρών αντιστάσεων διά ισχυράς προσπαθείας εκ τριών κατευθύνσεων Ανατολών, Νότου και Δυσμών, εκάστη των οποίων να έχη άμεσον αντίκτυπον, επί της ετέρας/ ουχί μεμακρυσμέναι απ' αλλήλων ενέργειαι άνευ αμέσου αλληλοεπιδράσεως.

ιι. Ενέργεια μόνον εκ μιας κατευθύνσεως έστω και αν η κατεύθυνσις αύτη τροφοδοτείται με ισχυράς δυνάμεις δεν δύναται να έχη σοβαρά αποτελέσματα αν ο εχθρός έχη απόφασιν να αμυνθή, διότι το έδαφος δεν επιτρέπει εις τα πλείστα σημεία πλευρικήν υπεράσπισιν από νότου λόγω της αποτομότητος .

ιιι. Η πτώσις του υψ. 2031 επετεύχθη διότι η Ταξιαρχία συγχρόνως με την κίνησιν από ΔΕΜΙΡ ΚΑΠΟΥ προώθησε Λόχον/ ΒΛΑΧΟΥ 511 Τ.Π./ από ΑΚΡΙΤΟΧΩΡΙ υψ. 995- θέρετρον βλαχοποιμένων-Καλαμινάκι υψ. 2031.

ιυ. Με παρομοίους ελιγμούς δέον να καταλαμβάνεται έκαστον ισχυρόν σημείον επί των συνόρων Νοητέον ότι τοιαύτη μέθοδος απαιτεί και τας αναγκαίας δυνάμεις προς αναπλήρωσιν τυχόν φθαρέντων τμημάτων και κίνησιν νέων τοιτούτων εκ των Νοτίων προσβάσεων.

Επίσης πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν ότι η μοναδική παραλλήλως των συνόρων όδευσις εις πολλά σημεία κατεστράφη τελείως μη επιτρέπουσα κίνησιν κτηνών.

β) Προκειμένου περί διαβάσεως ναρκοθετημένων ζωνών δέον πάντοτε διά κάθε διάδρομον να υπάρχωσι 2 ναρκαλιευτικά συνεργεία.

γ) Όταν ανάγκη έν τμήμα να εδραιωθή προς διατήρησιν υψώματος διαχωριζομένου διά της κορυφογραμμής των συνόρων πρέπει να οργανωθή εις βάθος έστω και εις χαμηλωτέρου της κορυφογραμμής συνόρων υψώματα αν δεν υπάρχει βάθος και να ενισχύσι την άμυναν του αμέσως με αφαιτηρίαν κωλύματα μετά πυκνών πυρών καθ' όσον ο εχθρός ελισσόμενος εκ του βουλγαρικού εδάφους από βορράν ανενοχλήτως, έχει δυνατότητα να συγκεντρώση νύχτα απαρατήρητος εις τι σημείον ισχυρόν τμήμα κρούσεως και να επιτεθή αιφνιδιαστικώς προς διάσπασιν γραμμικής τινός διατάξεως ως συνέβη εις υψ. 2031.

δ) Εις την μη πλήρη εκκαθάρησιν του Ανατολικού Μπέλες επέδρασαν οι κάτωθι παράγοντες.

ι) Η Διλοχία 558 Τ.Π./ΠΑΤΡΑ μη επιτυχούσα από της πρώτης ημέρας ταχείαν κατάληψιν ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑΣ και ΡΟΥΠΕΣΚΟ επέσυρε αμέσως την ενίσχυσιν και ναρκοθέτησιν των οχυρών ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑΣ και ΙΣΤΙΜΠΕΗ

ιι) Η ανεπάρκεια δυνάμεων και λοιπών μέσων εκμεταλλέυσεως της επιτυχίας διλοχίας 511 Τ.Π. καταλήψεως του υψ. 2031/ δύναμις Λόχου εξηντλήθη διά συνοδείας τραυματιών, ασφάλεια μεταγωγικών και ανεφοδιασμούς/. Σημειωθήτω ότι την προώθησιν εις υψ. 2031 διέταξε η Ταξιαρχία αμέσως εξ ιδίας πρωτοβουλίας εν. και η Δ/γή του ΣΣ καθόριζε κατάληψιν ΔΕΜΙΡ ΚΑΠΟΥ εν αναμονή της αφίξεως τμημάτων εκ ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑΣ.

ιιι) Η μετά /5/ πέντε ημέρας διατεθείσα επί πλεόν Διλοχία 557 περιοχήν Ν. ΠΕΤΡΙΤΣΙΟΥ διά κατεύθυνσιν ΙΣΤΙΜΠΕΗ δεν επέτυχε επίσης κατάληψιν τούτου διότι είχε δοθή εν τω μεταξύ, ο χρόνος μεταξύ πλαισιώσεως των οχυρών ΙΣΤΙΜΠΕΗ και ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑΣ ως και ευρέως ναρκοθετήσεως αυτών.

ιυ) Παρά ταύτα η Ταξιαρχία κατώρθωσε προωθήσασα πρωτοβουλία αυτής επί της κατευθύνσεως ΑΡΠΑΛΟΥΚΙ ιδικόν της τμήμα Λόχον 513 Τ.Π./4 Διμοιριών/ να καταλάβη το οχυρόν τούτο απειλήσας το ΙΣΤΙΜΠΕΗ από βορρά.

Αλλά και πάλιν η έλλειψη εφεδρικών μέσων να τροφοδοτηθή η επιτυχούσα αύτη κατεύθυνσις εκ του δεξιού είχε ως αποτέλεσμα να υποβή άκαρπος και η Δευτέρα μετωπική επίθεσις της Διλοχίας 557 κατά ΙΣΤΙΜΠΕΗ.

Η Ταξιαρχία μάλιστα είχε αποφασίσει να μεταφέρη εκ περιοχής ΜΑΝΔΡΑΚΙ και διαθέση εις την κατεύθυνσιν ταύτην και τον Λόχον 511 Τ.Π./ΒΛΑΧΟΥ/ αλλά λόγω του εν τω μεταξύ επισυμβάντος ατυχήματος Διλοχίας 557 Τ.Π. αποθηθείσης εκ του υψ. 2031 δεν κατέστη ούτε αύτη εφικτή του Λόχου τούτου διαταχθέντος να υποστηρίξη την σύμπτυξιν της Διλοχίας 557 εκ του υψ. 2031.

ε) Εκ των ανωτέρω εκτιθεμένων συντόμως καταφαίνεται ότι η Διοίκησις της Ταξιαρχίας είχε όλων των θέσεων και το αποφασιστικόν πνεύμα να εκτελέση την αποστολή του ΣΣ εφ' όσον όμως η διαταχθείσα ταχεία κίνησις της Διλοχίας 558 εκ ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑΣ δεν επετεύχθη από της πρώτης ημέρας ο μεσολαβήσας χρόνος έδωκε εις τον εχθρόν την ευκαιρίαν πληρεστέρας πλαισιώσεως των οχυρών πράγμα όπερ κατέστησε ανωφελή πλέον την επέμβασιν τη μετέπειτα διατεθείσης διά την επιχείρησιν διλοχίας του 557 Τ.Π. ήτις επιτεθείσα δις κατά μέτωπον δεν κατώρθωσε να καταλάβη το οχυρόν Δέον να ληφθή υπ' όψιν ότι τα προς Ν. εστραμμένα έργα του οχυρού τούτου ανέπαφα ουδέν έπαθον εκ του σφοδρού βομβαρδισμού.

Τας επιχειρήσεις ταύτας παρηκολούθησε και αντιπρόσωπος του ΣΣ Ταξίαρχος ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΕΩΣ μετά του οποίου ουδεμία διαφωνία προέκυψε προς την όλην ενέργειαν.

Επίσης δέον να ληφθεί υπ' όψιν ότι αι επιχειρήσεις επί Μπέλες απαιτούσι επάρκεια δυνάμεων ώστε να επιτυγχάνεται συν τη προχωρήσει και η εδραίωσις των καταλαμβανομένων καθ' όσον ο εχθρός διαθέτων την ευχέρειαν ελιγμού εκ του Βουλγαρικού εδάφους με δυνατότητα δράσεως εκ των νώτων /Μόλις εγκαταλήφθη το ΔΕΜΙΡ ΚΑΠΟΥ μετά των καταλήνωντου υψ. 2031 ο εχθρός επωφελήθη και κατέλαβε τούτο.

ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ ΜΕΝΕΛΑΟΣ
Ταξίαρχος
Διοικητής 31ης Μ.Ταξιαρχίας

Δια την ακρίβειαν
Α1 Γραφείον
Τ.Υ.

9

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ

Αποστ. : Ανωτέρα Διοίκησις Αεροπορίας
Αποδεκ.: Ως η διανομή
Ημερομ.: 27η Σεπτεμβρίου 1948
Στοιχ. Φακ.: ΑΔΑ/ΑΠ/44/ΕΠΙΤ/Α.Α 571

«ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΚΘΕΣΕΩΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 4»

Έχομεν την τιμήν να υποβάλωμεν συνημμένως έκθεσιν επί της δράσεως της Αεροπορίας κατά την χρονικήν περίοδον από 1ης Αυγούστου μέχρι 31ης Αυγούστου 1948.

ΚΕΛΑΪΔΗΣ ΕΜΜ.
Σμήναρχος
Αρχηγός
Ανωτέρας Δ/σεως Αερ/ρίας

ΔΙΑΝΟΜΗ:
Υπουργόν Αερ/ρίας
ΓΕΑ/Α1
ΓΕΣ/Α1
ΔΑΥ/.Α΄
ΔΑΥ/Β΄
ΔΑΥ/Γ΄
Α.Β. ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ
Α.Β. ΛΑΡΙΣΗΣ
Αμερικ. Αερ/κή Αποστολή
Βρετ. Αερ/κή Αποστολή

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ:
Α- Πίναξ φθορών από εχθρικάς ενεργείας.
Β- Πίναξ φθορών από άλλας αιτίας.
Γ- Πίναξ απωλειών Προσωπικού.
Δ- Πίναξ συγχαρητηρίων.
Ε- Πίναξ ριφθεισών βομβών και ρουκεττών.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 4
ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΡΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΗΝΑ ΑΥΓΟΥΣΤΟΝ

Ι. ΓΕΝΙΚΑ

(α) Κατά τον μήνα Αύγουστον η δράσις της Αεροπορίας εις τον κατά των συμμοριτών αγώνα υπερέβη εις έντασιν και αποτελέσματα πάσαν προηγουμένην.

Αι ανάγκαι των επιχειρήσεων εις την περιοχήν του ΓΡΑΜΜΟΥ απήτησαν την χρησιμοποίησιν του συνόλου σχεδόν των διαθεσίμων αεροπορικών μέσων.

Εκ παραλλήλου ελάχιστα μέσα διατέθησαν διά την υποστήριξιν του Στρατού εις άλλας περιοχάς όπου παρέστη ανάγκη να λάβουν χώραν εκκαθαριστικαί επιχειρήσεις.

(β) Αι κάτωθι επιχειρήσεις διεξήχθησαν κατά τον μήνα Αύγουστον:

1) Επιχείρησις εκκαθαρίσεως περιοχής ΡΟΥΜΕΛΗΣ.

2) Επέμβασις εις την επίθεσιν των συμμοριτών κατά της ΔΗΜΗΤΣΑΝΗΣ.

3) Επιχείρησις εκκαθαρίσεως περιοχής ΕΒΡΟΥ από 20.8.48.

4) Επιχείρησις εκκαθαρίσεως ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ (Χελιδών) από 28.8.48.

5) Επιχείρησις εκκαθαρίσεως ΤΖΕΝΑΣ «Δάφνη» από 30.8.48.

6) Συνέχισις επιχειρήσεως ΓΡΑΜΜΟΥ.

(γ) Συμβολή της Αεροπορίας κατά τας ανωτέρω επιχειρήσεις:

1) Επιχείρησις ΡΟΥΜΕΛΗΣ

Δύναμις συμμοριτών ορμηθείσα εξ ΑΓΡΑΦΩΝ εισέδυσεν εις την περιοχήν ΡΟΥΜΕΛΗΣ (ΒΑΡΔΟΥΣΙΑ-ΓΚΙΩΝΑ).

Η ΑΣΔΣΕ (Ανωτ. Στρατ. Δ/σις Στερεάς Ελλάδος) ανέλαβε την εκκαθάρισιν της περιοχής ταύτης και την παρεμπόδισιν τούτων να εγκατασταθούν μονίμως.

Η αεροπορία διά μικράς δυνάμεως παρέσχεν την απαιτουμένην υποστήρηξιν και υπεβοήθησε το έργον του Στρατού. Η υποστήριξις εδόθη με βάσιν το Αερ/μιον ΑΡΑΞΟΥ και έσχεν λίαν ικανοποιητικά αποτελέσματα.

Κατά την περίοδον των επιχειρήσεων τούτων πολλαί ρίψεις εφοδίων εγένοντο επ' ωφελεία των φιλίων τμημάτων.

Παρετηρήθη τάσις των Διοικήσεων να εξασφαλίσουν τον απ' αέρος συνεχή αναφοδιασμόν των τμημάτων των.

Εζητείτο η ρίψις εφοδίων πάσης φύσεως (τρόφιμα-πυρ/κά-νομή κ.λπ.).

Εκ παραλλήλου αι αιτήσεις δεν υπεβάλοντο κανονικώς και εγκαίρως με αποτέλεσμα να δημιουργούνται ανωμαλίαι και καθυστέρησις. Τα πεδία ρίψεων δεν ήσαν πάντοτε καλώς επισημασμένα. Εζητήθη παρά του ΓΕΣ η περιστολή της τάσεως ταύτης των Διοικήσεων και εξεδόθη η υπ' αριθ. ΓΕΣ/Α1 Φ.4001/3/226172/12.9.48 Δ/γή του.

2) Επίθεσις των συμμοριτών κατά της ΔΗΜΗΤΣΑΝΗΣ.

Την 30.8.48 ώραν 04.30 ισχυρά τμήματα συμμοριτών επετέθησαν κατά της ΔΗΜΗΤΣΑΝΗΣ. Τας πρωϊνάς ώρας εζητήθη η επέμβασις της Αεροπορίας.

Η επέμβασις γενομένη εγκαίρως συνετέλεσεν εις την ανακοπήν της ορμής των συμμοριτών και τέλος την υποχώρησιν τούτων με σοβαράς απωλείας.

3) Επιχείρησις ΕΒΡΟΥ
4) Επιχείρησις ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ
5) Επιχείρησις ΤΖΕΝΑΣ

} Περιοχής Γ΄ΣΣ

Παρά την στενότητα των μέσων και την μη κλιμάκωσιν εις χρόνον, εδόθη αρκούσα υποστήριξις εις τον Στρατόν κατά την διεξαγωγήν των επιχειρήσεων τούτων με ικανοποιητικά αποτελέσματα.

6) Επιχείρησις ΓΡΑΜΜΟΥ «Κορωνίς»

Μαχητικά-Αναγνωριστικά

Με αύξουσαν έντασιν εχρησιμοποιήθη η Αεροπορία εις την περιοχήν του ΓΡΑΜΜΟΥ, κατά τον μήνα Αύγουστον.

Ιδιαιτέρως δέον να εξαρθή η αποτελεσματική συμβολή της Αεροπορίας άνωθεν των κάτωθι οργανωμένων τοποθεσιών η κατάληψις των οποίων επέσπευσε την εξάρθρωσιν του όλου συμμοριακού συγκροτήματος και την διάλυσιν των συμμοριτών εις την περιοχήν του ΓΡΑΜΜΟΥ.

(1) ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ (ΦΛΙΑΜΑΣ)

(2) ΚΛΕΦΤΗΣ

(3) ΤΑΜΠΟΥΡΙ

(4) ΑΜΜΟΥΔΑ

(5) ΑΛΕΒΙΤΣΑ

(6) ΓΟΥΠΑΤΑ

(7) ΠΑΛΗΟΣΤΡΟΥΓΚΑ

(8) ΣΤΕΝΟ

(9) ΓΡΑΜΜΟΣ-ΣΚΥΡΤΣΗ-ΚΙΑΦΑ

(10) ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΥΡΓΟΥ

Η στενή και αρίστη συνεργασία της Αεροπορίας μετά των επιγείων τμημάτων και η συνεχής υποστήριξις τούτων καθ' όλην την ημέραν είχεν ως αποτέλεσμα την παράλυσιν της αντιστάσεως των συμμοριτών και την επίσπευσιν της καταλήψεως των ανωτέρω τοποθεσιών.

Η κατάλληλος επίσης χρησιμοποίησις των μέσων και η εκμετάλλευσις της επιτυχίας κατά την 20ην και 21ην Αυγούστου ότε κατέπεσαν τα τελευταία ερρείσματα των συμμοριτών, επέφεραν σοβαράς απωλείας εις τον εχθρόν. Κατά την φάσιν ταύτην της μάχης ευρέως εχρησιμοποιήθησαν τα πυρ/λα και πολ/λα κατά των υποχωρούντων κατά μικράς ομάδας συμμοριτών επί διαφόρων δρομολογίων. Η εσπευσμένη υποχώρησις των δεν επέτρεψεν εις τούτους να χρησιμοποιήσουν τα αντιαεροπορικά των μέσα, και τούτο επέτρεψεν εις τα αεροπλάνα με άνεσιν ν' ανευρίσκουν και να προσβάλουν στοχους, με αποτελέσματα απολύτως ικανοποιητικά.

Η Αναγνωριστική Αεροπορία παρακολουθούσα συνεχως τους συμμορίτας, κατετόπιζεν εγκαίρως και διηυκόλυνε το έργο των μαχητικών.

II. Αεροπορία Συνεργασίας μετά του Πυρ/κού

Ευρέως εχρησιμοποιήθησαν τα αεροπλάνα Συνεργασίας μετά Πυρ/κού, αλλά χωρίς σοβαρά αποτελέσματα.

Το Σμήνος των αεροπλάνων Πυρ/κού κατανεμηθέν εις δύο Τμήματα (εν ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ και εν ΙΩΑΝΝΙΝΑ) υπαγόμενα τακτικώς υπό τον Αρχηγόν Πυρ/κού των ΣΣ εχρησιμοποιήθη και εις αποστολάς μη προβλεπομένας εις τον κανονισμόν Συνεργασίας Αεροπορίας-Πυρ/κού.

Η ΑΔΑ διά της υπ' ΑΔΑ/ΑΠ/35/7/ΕΠΙΤ./Α.2118/14.9.48 αναφοράς της προέτεινε την εξέτασιν του όλου ζητήματος υπό Επιτροπής εξ Αερ/ρίας-Πυρ/κού και τον καθορισμόν του ρόλου του Σμήνους Συνεργασίας κατά τον σημερινόν αγώνα προς αποφυγήν εις το μέλλον προστριβών, παρεξηγήσεων και κακής χρησιμοποιήσεως.

Αεροπορία Μεταφορών

Με την αύτην έντασιν εχρησιμοποιήθη και η Μοίρα ΝΤΑΚΟΤΑ διά ρίψεως εφοδίων, μεταφοράς τραυματιών-Πυρ/κών και παντοειδούς υλικού Στρατού και Αεροπορίας.

Βομβαρδιστικά ΝΤΑΚΟΤΑ

Εν βομβαρδιστικόν ΝΤΑΚΟΤΑ διετέθη από 15.8.48 και εχρησιμοποιήθη δοκιμαστικώς διά τον βομβαρδισμόν οργανωμένων τοποθεσιών και συγκεκριμμένων αντιστάσεων διά βομβών των 500 λιβρών.

Εξετελέσθησαν 5 βομβαρδισμοί κατά των κάτωθι στόχων:

1) Περιοχή ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ (Ν.168240) (Ν.174232)
2) Περιοχή ΤΣΑΪΡΙΑ (ΠΥΡΓΟΥ) (Ν.196266) - (Ν.197261)
3) Περιοχή ΧΡΥΣΗΣ (Ν.188164) - (Ν.162172)
4) Περιοχή ΚΙΑΦΑΣ (Ν.087250) - (Ν.087245)
5) Χωρίον ΓΡΑΜΜΟΣ (Ν.090307) - (Ν.082288)

Τα αποτελέσματα τούτων αναφέρθησαν εις Υ.Α. διά των υπ’ αριθ. 595/18.8.48-608/19.8.48 σημάτων ων αντίγραφα επισυνάπτονται.

Εμπρησμός περιοχών.

Εμπρησμοί περιοχών διά βαρελίων δεν εσυνεχίσθησαν.

Εγένοντο δοκιμαί αφέσεως δεξαμενών των 75 γαλ. αίτινες απέτυχον λόγω ακαταλληλότητας των χρησιμοποιηθέντων φορέων. Κατάσκευάζονται νέοι φορείς και αναμένεται η παράδοσίς των διά χρησιμοποίησιν των δεξαμενών των 75 γαλ.

III. Α/Α μέσα

Μετά την σύμπτυξιν του μετώπου εις τον κυρίως ΓΡΑΜΜΟΝ πυκνότερα τα αντιαεροπορικά μέσα εμφανίζονται, κυρίως άνωθεν των οργανωμένων τοποθεσιών και αρκεταί φθοραί επιφέρονται επί των αεροπλάνων.

Το Προσωπικόν με πνεύμα αυτοθυσίας και ηρωισμού αντιμετώπισε την κατάστασιν ταύτην. Σχετικώς η ΑΔΑ ανέφερεν εις Υ.Α. διά σήματος. (Επισυνάπτεται σήμα).

IV. Συμπεράσματα

Ουδέν νεώτερον συμπέρασμα εξήχθη από τας επιχειρήσεις κατά τον μήνα Αύγουστον. Ισχύουν τα διατυπωθέντα εις την 3ην ΄Εκθεσιν.

Κατεδείχθη και πάλιν αποτελεσματικώτερα:

(1) Η χρησιμοποίησις των μέσων συγκεντρωτικώς.

(2) Η υποστήριξις (ει δυνατόν συνεχής) διά της κλιμακώσεως των μέσων κυρίως κατά τας φάσεις εφόδου- εδραιώσεως και εκμεταλλεύσεως της επιτυχίας.

(3) Η διάθεσις μαζικώς των μέσων εις ωρισμένας περιπτώσεις.

Η στενή συνεργασία των όπλων (Αεροπορίας-Πυρ/κού-Πεζικού) και ο συντονισμός της δράσεώς των, οσάκις επετεύχθη, συνέβαλον τα μέγιστα εις αποφασιστικά αποτελέσματα.

V. Παρατηρήσεις επί της Συνεργασίας Στρατού-Αεροπορίας

Γενικώς η συνεργασία επί του πεδίου της μάχης υπήρξεν λίαν ικανοποιητική. Εις τούτο συνετέλεσαν η εκ μέρους των Τμημάτων καταννόησις των δυνατοτήτων της Αεροπορίας, η καλή κατά το πλείστον λειτουργία των Ομάδων Επαφής και οι εις ωρισμένας Μεραρχίας αποσπασθέντες Αξ/κοί της Αερ/ρίας, ως Ελεγκταί Αέρος.

Εις τα ανώτερα Κλιμάκια (Ταξιαρχία-Μεραρχία) παρετηρήθη τάσις επί το υπερβολικώτερον εμφανίσεως της καταστάσεως επί τω σκοπώ αποσπάσεως οπωσδήποτε αερ/νων δι’ υποστήριξιν.

Ούτω παρετηρήθησαν τα κάτωθι:

(1) Ότι αι διοικήσεις πολλάκις επληροφόρουν ότι ευρίσκοντο εν στενή επαφή με τον εχθρόν και προ ισχυρών αντιστάσεων, εν ω τοιούτον τι δεν συνέβαινε, με αποτέλεσμα η

Αεροπορία Υποστηρίξεως ν' απογειούται προώρως και να ευρίσκηται άνωθεν του χώρου των φιλίων πριν ή αρχίσει η επίθεσις.

Τούτο επέφερε πρόωρον εξάντλησιν των μέσων και εις τοιούτον βαθμόν ώστε κατά τας εν συνεχεία πολλάκις εμφανιζομένας κρισίμους ώρας να μη έχη δυνατότητας η Αεροπορία (κατά την ενέργειαν αντεπιθέσεων των συμμοριτών και ανατροπήν των φιλίων.).

(2) Ότι αι Διοικήσεις Μεραρχιών και ΣΣ επέμενον πολλάκις εις την υποστήριξιν πολλών περιοχών ταυτοχρόνως παρά την τεθείσαν αρχήν της μη διασποράς των μέσων. Εις τούτο κατηγορηματικώς αντετίθετο η Δ/σις Αερ/ρίας.

(3) Πολλάκις δεν ηδυνήθημεν να επιτύχωμεν την χρησιμοποίησιν των μέσων κατά την φάσιν της εφόδου και εδραιώσεως των Τμημάτων και τούτο διότι, ως αναφέρεται ανωτέρω, πάντοτε η επέμβασις της Αερ/ρίας εζητείτο προώρως και πριν ή εκδηλωθή η επίθεσις.

Πολλάκις επίσης εχρησιμοποιήσαμεν τα μέσα μας και διά την προπαρασκευήν της επιθέσεως παρά το ότι αι Μονάδες διέθετον αρκετά μέσα πυρ/κού.

Κατεβλήθη προσπάθεια να πεισθούν αι Διοικήσεις ότι αποτελεί σπατάλην μέσων η ταυτόχρονος χρησιμοποίησις της Αεροπορίας και Πυρ/κού εις την αυτήν ζώνην.

(4) Ότι αι Διοικήσεις υπερέβαλον πολλάκις την κατάστασιν διά να επιτύχουν οπωσδήποτε αεροπορικήν υποστήριξιν (σκληρός αγών- μεγάλαι συγκεντρώσεις συμ/τών - ισχυραί αντεπιθέσεις κ.λ.π.).

(5) Εις περιπτώσεις χαμηλής νεφώσεως εδίδετο ενίοτε καλή Μετεωρολογική κατάστασις με αποτέλεσμα να επιστρέψουν άπρακτα τ' αερ/να λόγω του ότι δεν ηδύναντο να χρησιμοποιήσουν τα μέσα πυρός των.

(6) Αι Διοικήσεις του Στρατού δεν έχουν σαφή αντίληψιν των δυνατοτήτων των μέσων της Αεροπορίας.

Πιστεύεται παρά τινών ότι εφ' όσον εις τα Δελτία αναφέρονται αερ/να εν ενεργεία, πρέπει οπωσδήποτε ταύτα να ευρίσκωνται εις τον αέρα ανεξαρτήτως του αν υφίστανται ή ου ανάγκη.

Δεν δύνανται να εννοήσουν ότι εντατική χρησιμοποίησις των Μέσων Αερ/ρίας θα στερήση τον Στρατόν συντόμως Αερ/κής Υποστηρίξεως.

(7) Εδίδοντο διά προσβολήν έμπροσθεν του μετώπου και προ της εκδηλώσεως της επιθέσεως, πολλοί στόχοι αμφιβόλου σπουδαιότητος, η προσβολή και εξουδετέρωσις των οποίων δεν ήτο δυνατήν να συντελεσθή με τα διατιθέμενα ασθενή μέσα.

(8) Εξησκείτο ενίοτε πίεσις επί των ομάδων επαφής, όπως αερ/να προοριζόμενα δι' ωρισμένον στόχον, αναστρέφωνται και καλούνται να επεμβαίνουν εις τον Τομέα της Ταξιαρχίας εις ην ανήκε η ομάς επαφής.

(9) Εδόθησαν περιοχαί κατεχόμεναι υπό φιλίων τμημάτων εν ώ κατείχοντο υπό του εχθρού με αποτέλεσμα να καταρριφθούν αερ/να εν τη προσπαθεία των ν' ανακαλύψουν τα φίλια τμήματα.

(10) Υπάρχει η εντύπωσις εις τινάς των Διοικητών των Μεραρχιών ότι η Αερ/ρία ανήκει εις τον Μέραρχον και δύναται να χρησιμοποιεί ταύτην κατά κρίσιν του. Πολλάκις επενέβησαν ακόμη και εις τεχνικά ζητήματα και απέστειλαν σήμερα με τας φράσεις:

<u>Διατάσσω ν' απογειωθούν τ' αεροπλάνα - Τ' αεροπλάνα να βομβαρδίσουν από χαμηλό ύψος - Τ' αεροπλάνα εβράδυναν ν' απογειωθούν -κ.λ.π.</u>

(11) Τέλος αναφέρομεν ότι ενίοτε δημιουργούνται ζητήματα μεταξύ των Διοικήσεων Κλιμακίων Αεροπορίας - Στρατού λόγω του παραμένοντος εν εκκρεμότητι ζητήματος του εάν η γνώμη του Δ/τού της Αεροπορίας διά την πραγματοποίησιν της αιτήσεως υποστηρίξεως θα είναι υποχρεωτική ή συμβουλευτική διά τον Δ/τήν του ΣΣ

Δέον μετά προσοχής να εξετασθή το ζήτημα τούτο καθ' όσον κακή επίλυσίς του, δυνατόν να οδηγήση εις ολέθρια αποτελέσματα.

Μέχρι σήμερον η τελική απόφασις ελαμβάνετο υπό του Δ/τού της Αεροπορίας και σπανίως εδημιουργήθησαν ζητήματα υπό την προϋπόθεσιν φυσικά ότι ο Δ/τής της Αεροπορίας

(1) Παρέμενε πλησίον του Σωματάρχου.

(2) Ήτο πάντοτε ενημερομένος επί της τακτικής καταστάσεως.

(3) Διήπετο υπό πνεύματος συνεργασίας και κατανοήσεως.

V. Προσωπικόν

Συν τω χρόνω οι νέοι χειρισταί αποκτούν την δέουσαν πείραν και πολλοί τούτων έγιναν εφάμιλλοι των παλαιών συναδέλφων των εις τας πτήσεις επιχειρήσεων.

Άπαντες σχεδόν διέπονται υπό πνεύματος αυτοθυσίας και συναγωνίζονται εις απόδοσιν.

Το ηθικόν των είναι άριστον.

Υστερούν εις υπηρεσίας εδάφους και εις στρατιωτικήν εμφάνισιν.

Το Προσωπικόν εδάφους με υπομονήν εκτελεί το έργον του συναγωνιζόμενον εις απόδοσιν και καλήν συντήρησιν των μέσων.

Ο αριθμός των εν ενεργεία αεροσκαφών τηρείται σταθερώς εις ικανοποιητικόν επίπεδον παρά τας δυσμενείς συνθήκας υφ' ας εκτελείται η συντήρησις και τας φθοράς ας υφίστανται τα υλικά λόγωτης αντιδράσεως του εχθρού κατά τας επιχειρήσεις.

VI. Υλικόν

Αεροπλάνα

Παρά τον μέγαν αριθμόν εξόδων η συντήρησις των αερ/φών υπήρξεν λίαν ικανοποιητική.

Οπλισμός

Αι παρουσιασθείσαι εμπλοκαί εντός των ανεκτών ορίων.

VII. Αεροδρόμια

Ως εις την προηγουμένην έκθεσιν.

VIII. Συνεννόησις

Επίγεια Δίκτυα

1. Ηργάσθησαν ικανοποιητικώς άνευ διακοπής ουδενός σταθμού Α/Τ εκτός της Α.Β. ΛΑΡΙΣΗΣ όστις την 8-9-48 κατεστράφη λόγω βραχυκυκλώματος συνεπεία καταιγίδος, διότι οι σταθμοί (2 πομποί τύπου 1190) ήσαν εγκατεστημένοι εντός αυτοκινήτου.

2. Ήδη εδόθη εντολή να αντικατασταθώσι δι' ετέρων πομπών και εγκατασταθώσι προσωρινώς εντός οικήματος μέχρι αναγέρσεως των μονίμων κτιρίων των πομπών - Δεκτών - των βάσεων ΣΕΛΕΣ - ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ - ΛΑΡΙΣΗΣ.

3. Προσωρινώς το δίκτυον λειτουργεί διά προχείρως εγκατασταθέντος σταθμού Α/Τ.

4. Δέον όπως επισπευθή η ανέγερσις των ως άνω μονίμων κτιρίων.

Σταθμοί Αεροσκαφών

1. Εγένετο αντικατάστασις των διαφόρων τύπων ακουστικών διά τοιούτων υψηλής αντιστάσεως, ως επίσης και προσαρμογή των σταθμών Ρ/Τ αερ/φών διά τα εν λόγω ακουστικά.

2. Ελήφθησαν ωρισμένα μέτρα διά καλλίτερον συντονισμόν των σταθμών και ιδίως των V.H.F.

3. Υπάρχει έλλειψις ανταλλακτικών καλωδιώσεων διά V.H.F. 1133 και ιδίως διά V.H.F. 1143 - 5009 - 522.

4. Δέον όπως αντικατασταθώσιν άπασαι αι λυχνίαι. Ειδική αίτησις έχει γίνει υπό της Δ/σεως «Σ» Υ.Α. προς Δ/σιν Εφοδιασμού διά τον εφοδιασμόν λυχνιών δι' όλους τους σταθμούς ασυρμάτου της ΕΒΑ και διά χρονικόν διάστημα 6 μηνών. Παρίσταται ανάγκη όπως η ως άνω αίτησις επισπευσθή και εφοδιασθή η ΑΥΑ το ταχύτερον δυνατόν διά των εν λόγω λυχνιών.

5. Παρίσταται ανάγκη όπως κατασκευασθώσι καλύμματα διά τους σταθμούς ασυρμάτου των αερ/φών ΣΠΙΤΣ και ΧΑΡΒΑΡΝΤ.

6. Τα ως άνω αναφέρομεν διά του υπ' αριθ' ΑΔΑ/642/ΣΥΝ/11598/10-9-48 εγγράφου ημών προς Υ.Α. ίνα λάβη κατάλληλα μέτρα.

10

ΘΕΜΑ: Επίθεσις επιχειρήσεως
εις περιοχήν ΓΛΥΚΥ Π7815
από 29-31/8/48
ΠΡΟΣ: Α΄ ΣΣ/Α1
ΚΟΙΝ: Α1 Περιοχής.

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
84 ΠΕΡΙΟΧΗ
Αριθ. Α.Π. 1639/Α1
ΣΤΓ 906 τη 27-9-48

1. Κατόπιν πληροφοριών της 27-8-48 περί κινήσεως συμμοριτών ΣΟΥΛΙΟΥ από ΓΚΟΡΙΛΑ (Ρ.8731) προς νότον υψ. 1348 (Ρ.8329) ΖΥΓΟΣ (Ρ.8227) - ΜΠΙΣΤΙΑ (Ρ.8626) διετάχθη το 87 Τ.Ε. να κινήση Λόχον εκ ΣΤΕΝΟΥ ΠΡΕΒΕΖΗΣ (W.8578) εις περιοχήν ΓΛΥΚΥ διά την εξασφάλησιν της εκεί γέφυρος του ΑΧΕΡΩΝΤΟΣ και απαγορεύσεως κινήσεως των συμμοριτών προς την κοιλάδα του ΚΑΝΑΛΑΚΙΟΥ.

Ο 2/87 Λόχος (3 Διμοιρία) εγκαταστάθη από 0900 ώρας της 28-8-48 εις υψ. 200 (Ρ.783136).

2. Την 0500 ώραν της 29-8-48 η Διοίκησις της συμμοριακής Ταξιαρχίας Πετρίτη μετά του Ταγ/τος Βρασίδα διαβάσα το ΑΧΕΡΩΝΤΑ ποταμόν εκινήθη προς το ύψωμα ΓΚΡΑΙΚΟ (Ρ.8013) προφανώς με πρόθεσιν εισβολής εις την κοιλάδα ΚΑΝΑΛΑΚΙΟΥ. Χωρικοί τινές της περιοχής ΣΟΥΛΙΟΥ φεύγοντας προς Νότον επυροβολήθησαν παρά των συμμοριτών. Τους πυροβολισμούς τούτους ακούσας ο 2/87 Λόχος απέστειλε επιθετικήν αναγνώρισιν εξ ενός Αξ/κού και 14 οπλιτών προς ΤΖΑΒΕΛΛΙΝΑΣ (Ρ.795137) ίνα εξακριβώση περί τίνος πρόκειται. Η αναγνώρισις αύτη εμπλακείσα μετά των συμμοριτών προξένησεν εις τούτους απωλείας φονεύσασα και τον Διμοιρίτην των Σ. Τσοπάνην. Εν τέλει όμως κυκλωθείσα από μεγάλου αριθμού Σ. ηναγκάσθη να διασκορπισθή και χρησιμοποιούσα το κεκαλυμένον έδαφος να επανέλθει τελικώς εις τον Λόχον της με 1 οπλίτην τραυματίαν. Ακολούθως οι Σ. μετά τον αιφνιδιασμόν ου υπέστησαν υπό της άνω επιθετικής αναγνωρίσεως και μη γνωρίζοντες την δύναμιν και τας θέσεις των ημετέρων τμημάτων εκινήθησαν μετά διασταγμού προς το ύψωμα ΤΣΕΚΟΥΡΙ (Π.798127) και τα προς Β. τούτου αντερείσματα μέχρι ΣΚΑΛΑ ΤΖΑΒΕΛΑΙΝΑΣ οπόθεν ήρχισαν βάλλοντες κατά του 2/87 Λόχου δι' όλμων και πολυβόλων προπαρασκευάζοντες επίθεσιν κατ' αυτού.

Τ' ανωτέρω ο 2/87 Λόχος ανέφερε εις Περιοχήν διά του υπ' αριθ. 10/290840 σήματος του.

3. Κατά την ημέραν ταύτην η Διοίκησις της Περιοχής είχε μεταβή από της πρωίας εις ΑΡΤΑ μετά του Δ/του του Α1 Γραφ. Προς συντονισμόν των ενεργειών 8 Τ.Ε., Διοικήσεως Χωρ/κής ΄Αρτης και των προέδρων Κοινοτήτων της Περιοχής ταύτης προς εξακρίβωσιν του δικτύου αυτοαμύνης των Σ. και γενικώς την οργάνωσιν της ασφαλείας της περιοχής ΑΡΤΗΣ.

Την 09.00 ώραν η Διοίκησις επληροφορήθη από τηλεφώνου την κατά του 2/87 Λόχου επίθεσιν των Σ. εις περιοχήν ΓΛΥΚΥ. Διέταξε αμέσως τον Διοικητήν 8 Τ.Ε. να προπαρασκευάση την κίνησιν 2 Διμοιρών του εις ΑΡΤΑΝ Λόχου μετά βαρέων όπλων, ανεφέρθη δε τηλεφωνικώς εις Α΄ΣΣ οπόθεν επληροφορήθη την προς ΑΡΤΑΝ κίνησιν εις ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ Διλοχίας του 602 Τ.Π. ήτις ετίθετο εις την διάθεσιν της Περιοχής διά την χρησιμοποίησιν της εις περιοχήν ΓΛΥΚΥ.

Ομοίως ετέθησαν εις την διάθεσιν της περιοχής και δύο ουλαμοί τεθωρακισμένων
.

Μετά ταύτα η Διοίκησις της περιοχής μετά του Αξ/κού επιτελούς εκινήθη εξ ΑΡΤΗΣ εις ΦΙΛΙΠΠΙΑΔΑ ένθα ήλθεν εις επαφήν μετά του Δ/του των τεθωρακισμένων και εν

αναμονή της αφίξεως της Διλοχίας του 602 Τ.Π. παρασκεύασε την κίνησιν ταύτης και των τεθωρακισμένων.

Ούτω απεφασίσθη όπως άμα τη αφίξει της η Διλοχία 602 Τ.Π. μετά των ουλαμών τεθωρακισμένων κινηθή αμέσως από ΦΙΛΙΠΠΙΑΔΟΣ διά ΛΟΥΡΟΥ (8995) - ΣΑΜΨΟΥΝΤΟΣ (W.8885) - ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ (W.8488) εις ΒΕΛΑΝΙΔΙΑΝ (Ρ.8002). Εκείθεν Λόχος 602 Τ.Π. να κινηθή προς ΚΑΤΩ ΣΚΑΦΙΔΩΤΗΝ (Ρ.7906) - υψ. 916 (Ρ.7907) - υψ. 1082 (Ρ.7809) (ΤΟΥΡΛΙΑ) -ΤΣΕΚΟΥΡΙ (Ρ.8012), Διοίκησις Διλοχίας 602 Τ.Π. μετά του ετέρου Λόχου (μείον Διμοιρία) και των ουλαμών τεθωρακισμένων να εκκαθαρίση οδόν ΒΕΛΑΝΙΔΙΑ (Ρ.7902) - ΒΟΥΒΟΠΟΤΑΜΟΥ (Ρ.7812) και ενισχύση 2/87 Λόχον. Διμοιρία να παραμείνη ΒΕΛΑΝΙΔΙΑΝ δι' εξασφάλησιν αυχένος ταύτης. Ο Δ/τής του Α1 Γραφ. Της Περιοχής να κινηθή μετά των ανωτέρω τμημάτων ίνα αποδείξη τ' ακολουθητέα δρομολόγια.

4. Επί των ανωτέρω εξεδόθη η υπ' αριθ. 1371/Α1 29-8-48 Δ/γή της Περιοχής ήτις ήρξατο εφαρμοζομένη από της 1300 ώρας καθ' ήν η Διλοχία 602 Τ.Π. αφίχθη εις ΦΙΛΙΠΠΙΑΔΑ τεθείσα αμέσως εις κίνησιν. Τη 1500 ώρα αφίχθη εις ΒΕΛΑΝΙΔΙΑΝ και την 1530 ώραν Λόχος ήρξατο κινούμενος προς ΚΑΤΩ ΣΚΑΦΙΔΩΤΗΝ συμφώνως τη διαταγή. Εις των ουλαμών προωθηθή προς ΒΟΥΒΟΠΟΤΑΜΟΝ, Διμοιρία εγκατεστάθη εις ΒΕΛΑΝΙΔΙΑΝ και το υπόλοιπον τμήμα εκινήθη προς ΒΟΥΒΟΠΟΤΑΜΟΝ.

Εν τω μεταξύ ο 2/87 Λόχος διά των υπ' αριθ. 11/290900, 12/290940 σημάτων του επληροφόρει ότι η πίεσις των Σ. εσυνεχίζετο με αύξουσαν έντασιν και εζήτει επέμβασιν αεροπορίας ήτις επεμβάσα προσέβαλε τους συμμορίτας ανακουφίσασα τον Λόχον.

Διά του υπ' αριθ. 12/291100 ο Λόχος επληροφόρει ότι ο αγών μετά μικράς διακοπάς εσυνεχίζετο.

Διά του υπ' αριθ. Α.Π. 1375/291430 σήματος της Περιοχής εγνωστοποιήθησαν εις τον Λόχον αι αποστελλόμεναι ενισχύσεις.

Εν τω μεταξύ οι Σ. αποτυχόντες εις απάσας τας κατά του Λόχου επιθέσεις των και βαλλόμενοι εντός των χωρίων ΠΕΡΙΧΑΤΙ (Ρ.7914) και ΤΣΕΚΟΥΡΙ (Ρ.792125) διά των πυρών του Λόχου και του επεβάντος εις τον αγώνα πρώτου ουλαμού τεθωρακισμένων, ήρχισαν επεκτεινόμενοι προς Ν. υψ. ΤΣΑΓΓΑΪΔΟΥΡΙ (Ρ.800118) - υψώματα ΑΝΩ ΣΚΑΦΙΔΩΤΗΣ. Αλλά και πάλιν υπήρξαν διστακτικοί μη γνωρίζοντες κατόπιν του αιφνιδιασμού ον υπέστησαν, τας δυνάμεις των φιλίων τμημάτων και τας θέσεις αυτών.

Ούτω αι αφιχθείσαι εις ΒΟΥΒΟΠΟΤΑΜΟΝ ενισχύσεις περί την 1730 ώραν ήρχισαν κινούμεναι προς ανώνυμον ύψωμα (Ρ.708122). Όπερ κατέλαβον και διατήρησαν παρά την αντίδρασιν των Σ. κατεχόντων τα αμέσως ανατολικώς τούτου υψώματα (Ρ.793122). Αφ' ετέρου δε ο εκ ΒΕΛΑΝΙΔΙΑΣ κινηθείς Λόχος έφθασε περί την 1930 ώραν εις υψ. 1082 ΤΟΥΡΛΙΑ (Ρ.786095) μη δυνηθείς να προωθηθή περαιτέρω λόγω της νυκτός και της κατοχής υπό των Σ. των Β.Α. τούτου υψωμάτων. Δια της καταλήψεως των υψωμάτων τούτων εματαιώθη πάσα προώθησις των Σ. προς την κοιλάδα του ΚΑΝΑΛΑΚΙΟΥ.

6. Από 0230 ώρας της 30-848 οι Σ. επανέλαβον τας επιθέσεις των, ήδη κατά του Λόχου του 602 Τ.Π. επί υψ. 1082, αίτινες με μικράς διακοπάς εσυνεχίσθησαν μέχρι των πρωινών ωρών κατορθώσαντες να θέσωσι πόδα μόνον επί των υψ,. ΚΡΟΠΟΥΛΑ (Ρ.790105) και ΓΚΛΑΒΙΤΣΑ (Ρ.790085). ΄Απασαι αι επιθέσεις των απεκρούσθησαν. Καθ' όλην την ημέραν της 30-8-48 εξηκολούθησαν ανταλλαγαί πυρών πολ/λων και όλμων των Σ. κατεχόντων τα υψώματα ΤΣΕΚΟΥΡΙ (Ρ.800125) - ΤΣΑΓΓΑΙΔΟΥΡΙ (Ρ.800118) - ΛΑΓΟΠΟΔΑΡΙ (Ρ.815085). ΄Αμα τη επελέυσει του σκότους οι Σ. ήρχισαν υποχωρούντος προς ΤΡΙΚΑΣΤΡΟΝ και εκείθεν προς ΕΛΑΦΟΝ (Ρ.9026). Διερχόμενοι την πρωιαν της 31-8-48 εκ. (Ρ.8918) προσεβλήθησαν διά πυρών πολυβόλων και όλμων υπό του 1/87 Λόχου.

7. Κατά τας συλλεγείσας πληροφορίας οι επιτιθέντες εις περιοχήν ΓΛΥΚΥ - ΑΝΩ ΣΚΑΦΙΔΩΤΗΣ Σ. ανήρχοντο εις 300 περίπου υπό τον Πετρίτην. Απετέλουν την Διοικ. Ταξ. Πετρίτη-Τάγμα Βρασίδα και Λόχων νέων υπό Βασιλάν. Ούτοι έσχον απωλείας 3 νεκρούς ων 1 διμοιρίτης και 10 τραυματίαι ους συναπεκόμισαν.

Εκ των ημετέρων απωλείας 3 νεκροί οπλίται και 7 τραυματίαι του 602 Τ.Π. και 1 οπλίτης τραυματίας του 2/87 Λόχου.

ΣΥΡΜΑΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ
ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΩΝ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

παρεβλήθη/Β1/Κ.Λ.

11

ΘΕΜΑ: Έκθεσις επιχειρήσεως
ΚΡΑΝΙΑΣ-ΚΟΥΚΛΕΣΙ αφ. 13-14/9/48

84 ΠΕΡΙΟΧΗ
Αριθ. Α.Π. 1645/Α1
ΣΤΓ 906 τη 27-9-48

ΠΡΟΣ: Α΄ΣΣ /Α1
ΚΟΙΝ: Α1 Περιοχής.

1. Κατόπιν πληροφορίας περί διαβάσεως της γέφυρας ΠΛΑΚΑΣ 1626 υπό 200 Σ. μετά μεταγωγικών την εσπέραν της 12-9-48 διετάχθη διά της υπ' αριθ. Α.Π. 1500/122100 Δ/γής της Περιοχής η κατάληψις (δια νυκτερινής κινήσεως) της διαβάσεως ΚΡΑΝΙΑΣ (Ρ.945175) υπό 2 Διμοιριών του 3/8 Λόχου ΖΗΤΑ. Ομοίως η μεταφορά άμα τη της 13-9-48 του 2/87 Λόχου ΓΛΥΚΥ εις ΠΡΕΒΕΖΑΝ πλην Διμοιρίας. Άπαντα τα λοιπά τμήματα διετάχθησαν να είναι ετοιμοκίνητα.

2. Ο Δ/τής του 3/8 Λόχου μετά 2 Διμοιριών κινηθείς από 0300 ώρας της 13-9-48 εγκατεστάθη τας πρωϊνάς ώρας εις διάβασιν ΚΡΑΝΙΑΣ προς απαγόρευσιν διαβάσεως των Σ. προς δυσμάς.

-Την 0700 ώραν ένοπλος Β. παραδοθείς εις ουλαμόν τεθωρακισμένων γεφ. ΖΗΤΑ πληροφορεί ότι Τάγμα Σ. υπό Παπαγεωργίου διέβη τας πρωϊνάς ώρας δυτικώς της δημοσίας οδού ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ-ΠΡΕΒΕΖΗΣ παρά την ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΝ (Σ.0316) κινούμενον προς ΚΟΥΚΛΕΣΙ (Ρ.9918).

Προς αποκοπήν της διαφυγής των άνω συμμοριτών προς δυσμάς ή αναστροφής των προς ανατολάς διατάσσεται διά της Α.Π. 1502/Α1/13-9-48 Δ/γής Περιοχής ο 1/87 Λόχος ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΩΝ να κινηθή προς ΑΣΣΟΝ (Ρ.9216) και αποφράξη την διάβασιν ΑΣΣΟΥ-ΜΕΛΙΑΝΩΝ (Ρ.9317). Ομοίως ο 1/8 Λόχος ΦΙΛΙΠΠΙΑΔΟΣ κινείται εις ΒΟΥΛΙΣΤΑ ΠΑΝΑΓΙΑ (Σ.0215) και εκείθεν προς ΠΡ.ΗΛΙΑΝ (Ρ.9614) ο δε διατεθείς βραδύτερον εις την Περιοχήν 4/563 Λόχος τίθεται εν κινήσει από 1330 ώρας από ΤΕΡΟΒΟΝ προς ΠΑΝΑΓΙΑ (Ρ.9517) - ΚΡΑΝΙΑ (Ρ.945155).

-Την 1230 ώραν τοις εις ΚΡΑΝΙΑΝ τμήμα του 3/8 Λόχου πληροφορεί ότι φάλαγξ Σ. μετά μεταγωγικών κινείται από ΝΕΡΑΚΙ (Ρ.955145) προς διάβασιν ΚΡΑΝΙΑΣ και αιτείται επέμβασιν αεροπορίας, ήτις ενεκρίθη αλλά δεν επραγματοποιήθη λόγω βλάβης αεροπλάνων εις αεροδρόμιον. Την 1420 ώραν το άνω τμήμα διά του υπ' αριθ. Α.Π. 319/131420 σήματος του αναφέρει ότι τμήμα Σ. επιχείρησαν να διέλθη διά διόδου ΚΡΑΝΙΑΣ προσεβλήθη αναγκασθέν να υποχωρήση και καταλαβόν θέσεις ήρξατο βάλλον κατά του Λόχου.

-Διά του υπ' αριθ. 10422/131430 σήματος της Περιοχής ειδοποιείται ο Λόχος ότι φίλια τμήματα καταφθάνουν.

-Την 1525 ώραν ο λόχος δέχεται επίθεσιν από υπερτέρων δυνάμεων των Σ. οίτινες επιτεθέμενοι κατά μέτωπον από ΠΕΝΤΕ ΔΕΝΔΡΑ (Ρ.9616) προσπαθούν διά της καταλήψεως των υψωμάτων (Ρ.961175) -(Ρ.955180) να υπερκεράσωσι τούτον .

-Εν τω μεταξύ ο 4/563 Λόχος εκ ΤΕΡΟΒΟΥ καταφθάνει εις ΠΑΝΑΓΙΑ (Ρ.9619) την 1730 ώραν ευρίσκουν κατειλημμένα τα προ αυτού υψώματα από των Σ. αναγκάζεται να αναριχηθή τας αποτόμους ανατολικάς κλιτείς του υψ. ΤΣΟΥΚΑ (Ρ.946197) και διά τινος χαράδρος να συνδέση με το τμήμα του 3/8 Λόχου ενισχύων τούτο εις την απόκρουσιν της επιθέσεως των Σ.

-Ο διά της υπ' αριθ. Φ.7/306/131430 Δ/γής Α΄ΣΣ διατεθείς 3/565 Λόχος εκινήθη και εγκατεστάθη εις περιοχήν ΚΟΥΚΛΕΣΙ (Ρ.9918) προς αποκοπήν τυχόν αποφυγής των συμμοριτών προς ανατολάς διά ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΣ ή ΒΟΥΛΙΣΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ.

-Περί τας εσπερινάς ώρας τα πυρά των Σ. κατέπαυσαν. Αλλ' ούτοι ήδη διά των επανειλημμένων επιθέσεων των κατέλαβον τα νότια αντερείσματα (Ρ.948168) της ΚΡΑΝΙΑΣ καλύπτοντες ούτω τη διάβασιν από (Ρ.950165) προς ΜΕΛΙΑΝΑ ένθα μικροομάδες των είχον εισέλθη από των απογευματινών ωρών κατελθούσαι προφανώς από ΝΕΡΑΚΙ (Ρ.952148) προς ΠΑΝΑΓΙΑ (Ρ.9414).

3. Από της 0100 ώρας της 14-9-48 οι Σ. επανήρχισαν τας επιθέσεις των κατά των τμημάτων ΚΡΑΝΙΑΣ ενώ τμήματά των διέρεον προς ΜΕΛΙΑΝΑ προσβληθέντα υπό του 1/87 Λόχου και διασκορπισθέντα με σοβαράς απωλείας. Τελικώς μέχρι των πρωϊνών ωρών της 14-9-48 οι Σ. κατόρθωσαν διασκορπισμένοι να διαρεύσωσι προς Β.Δ. .

Αι απώλειαι των υπήρξαν σοβαραί. Επί τόπου εγκατέλειψαν 5 πτώματα εις ΚΡΑΝΙΑ και 5 εις ΜΕΛΙΑΝΑ. Συνεκόμισαν δε πολλούς τραυματίας.

Αι απώλεια των ημετέρων 2 οπλίται τραυματίαι ελαφρώς.

Τ.Υ.
ΣΥΡΜΑΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ
ΣΥΝ/ΡΧΗΣ ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΩΝ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ.

Παρεβλήθη/Ι.Σ./Κ.Α

12

ΑΜΕΣΟΥ ΕΠΙΔΟΣΕΩΣ
ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ-ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ
Δ.ΕΟ/Α.Π.6906/Α1
ΒΣΤ 804 τη 28-8-48

ΠΡΟΣ: Τ.Σ. Β΄ΣΣ /Α1
ΚΟΙΝ: ΓΕΣ/Α1
ΔΕΘ/Α1

Ε Κ Θ Ε Σ Ι Σ

Επί της καταστάσεως εν ΘΕΣΣΑΛΙΑ και προτεινόμενα μέτρα

1. Από της λήξεως των νικηφόρων επιχειρήσεων του ΓΡΑΜΜΟΥ διέφυγον ή απεστάλησαν αι εν τω συνημμένω δελτίω πληροφοριών αναγραφόμεναι συμμοριακαί δυνάμεις ήτοι εν περιλήψει.

ΧΑΣΙΑ-ΑΝΤΙΧΑΣΙΑ

α) Τάγμα ΤΣΑΠΟΥΡΝΙΑ 150 Σ.
β) Ταξιαρχίας ΣΤΕΦΟΥ 250 Σ.
γ) Ίλη ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΗ.

ΚΑΤΩ ΟΛΥΜΠΟΣ

α) Ταξιαρχία ΜΠΑΝΤΕΚΟΥ 350 Σ.
β) Τάγμα ΠΡΙΚΟΥ 150 Σ.
γ) Τάγμα ΒΥΡΩΝΟΣ 200 Σ.
δ) 150 Σ. ων 100 άοπλοι υπό ΑΓΡΑΦΙΩΤΗΝ
ε) Σχολή Αξ/κών 100 Σ. υπό ΠΕΤΣΑΝ.

ΟΣΣΑ-ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙ

200 Σ. υπό ΑΒΕΡΩΦ-ΔΡΑΚΟΝ-ΦΕΓΓΑΡΑΝ

ΠΙΕΡΡΙΑ

α) Λόχος ΜΟΚΚΑ δυν. 100 Σ.
β) 90 Σ. Λ Π υπό ΚΩΣΤΑΝ

ΝΕΒΡΟΠΟΛΙΣ

Λόχος ΚΑΡΑΚΑΝΤΑ 70 Σ.

ΑΓΡΑΦΑ

150 Σ. υπό άγνωστον

ΟΡΘΡΥΣ

Τάγμα ΒΑΖΟΥΡΑ 150 Σ.

ΚΑΜΠΟΥΝΙΑ

60 Σ. υπό ΛΑΪΟΝ -ΒΕΝΙΖΕΛΟΝ- και ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΝ

ΞΥΝΙΑΣ

α) Τάγμα ΖΑΧΑΡΙΑ 200 Σ.
β) 100 έφιπποι και πεζοί Σ. πιθανώς Κ.Π.

ΚΟΖΑΚΑΣ
α) Τάγμα ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ 150 Σ.
β) 150 Σ. υπό άγνωστον
γ) Τάγμα ΑΒΡΑΑΜ 150 Σ.

Αι ως άνω συμμοριακαί δυνάμεις έχουσιν εντολήν να προβαίνωσιν εις στρατολογίαν, σαμποτάζ, λεηλασίαν κ.λ.π. εις όλην την περιοχήν ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ.

2. Μετά τας επιδρομάς των συμμοριτών κατά Καρδίτσης (18-19 Ιουλίου), Καλαμπάκας (11-12 Αυγούστου) και την συγκέντρωσιν 2 Ταξιαρχιών συμμοριτών εις περιοχήν ΧΑΣΙΩΝ-ΑΝΤΙΧΑΣΙΩΝ και ετέρων δύο Ταξιαρχιών εις περιοχήν ΚΑΤΩ ΟΛΥΜΠΟΥ ως και της Ταξιαρχίας ΣΤΕΦΟΥ εις περιοχήν ΝΕΒΡΟΠΟΛΕΩΣ η ΔΕΘ διά της υπ' αριθ. Α.Π. 5359/15-8-48 αναφοράς της προς Β΄ΣΣ ητήσατο την αποστολήν δυνάμεων. Της εγνώσθη ότι της απεστέλετο η 51 Ταξιαρχία.

Αυτή ανεμένετο αλλά δεν έφθανε. Εν τω μεταξύ απηκολούθησε η επιδρομή ΤΡΙΚΚΑΛΩΝ (23-24 Αυγούστου) και μόλις την νύχτα της 24 Αυγούστου αφίκετο εις ΤΡΙΚΚΑΛΑ εν Τάγμα 77 Ταξιαρχίας, την 25ην και η υπόλοιπος Ταξιαρχία.

Αυτή μετά διήμερον ανάπαυσιν διετέθη διά την εκκαθάρισιν των ΑΝΤΙΧΑΣΙΩΝ και είτα διά την ασφάλειαν της περιοχής ΤΡΙΚΚΑΛΩΝ-ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ-ΜΟΥΡΓΚΑΝΙ.

3. Κατόπιν πληροφοριών περί συγκεντρώσεως 2 Ταξιαρχιών συμμοριτών εις περιοχήν ΚΑΤΩ ΟΛΥΜΠΟΥ απεφασίσθη υπό της ΔΕΘ η εκκαθάρισις της περιοχής ταύτης.

Πράγματι η επιχείρησις αύτη ήρξατο την 11 Σεπτεμβρίου διά της 77 Ταξιαρχίας πλέον 1 περίπου τάγματος της ΔΕΘ.

Την μεθεπομένην της ενάρξεως εγένετο η επιδρομή της ΑΓΥΙΑΣ, αι δε πληροφορίαι των αιχμαλωτισθέντων συμμοριτών έφερον ότι η ενεργήσασα την επιδρομήν ταύτην ήτο η Ταξιαρχία ΜΠΑΝΤΕΚΟΥ ενισχυθείσα από Τάγμα ΠΡΙΚΟΥ και την Σχολήν Αξιωματικών. ΄Ολαι αι πληροφορίαι έφερον ότι οι συμμορίται είχον διαρρεύσει εκ του ΚΑΤΩ ΟΛΥΜΠΟΥ προς ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙ-ΟΣΣΑΝ.

Ο Διοικητής του 25 Τ.Ε. ΑΓΥΙΑΣ διά της υπ' αριθ. Α.Π. 2704/17-9-48 αναφοράς του εζήτει την αντικατάστασιν του τάγματός του λόγω απωλειών και εξαντλήσεως των ανδρών του εκ του συνεχούς αγώνος.

Κατόπιν των ανωτέρω η ΔΕΘ μη διαθέτουσα άλλην δύναμιν ως εφεδρεία ηναγκάσθη και κατόπιν των πληροφοριών περί διαρεύσεως των εν ΚΑΤΩ ΟΛΥΜΠΩ συμμοριτικών δυνάμεων ως και του Α.Π. 6486/15-9-48 σήματος του Β΄ΣΣ ηναγκάσθη να αναστείλη την αρχίσασαν ήδη επιχείρησιν ΚΑΤΩ ΟΛΥΜΠΟΥ και να διαθέση την 77 Ταξιαρχίαν διά την ασφάλειαν των αστικών Κέντρων.

Ούτω διά της Α.Π. 6550/17-9-48 Διαταγής ΔΕΘ διετίθετο εν Τάγμα εις ΤΡΙΚΚΑΛΑ ως ετοιμοκίνητον τμήμα κρούσεως διά την περιοχήν ΤΡΙΚΚΑΛΩΝ-ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ-ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ και εν Τάγμα ΛΑΡΙΣΑΝ επίσης ως ετοιμοκίνητον τμήμα κρούσεως διά την περιοχήν ΛΑΡΙΣΗΣ-ΤΥΡΝΑΒΟΥ-ΑΓΥΙΑΣ-ΦΑΡΣΑΛΩΝ. Το τρίτον Τάγμα αποκλειστικώς διά την ασφάλειαν της πόλεως ΛΑΡΙΣΗΣ.

4. Κατόπιν όμως της επιδρομής της ΑΓΥΙΑΣ και της ανάγκης αφ' ενός μεν της εκκαθαρίσεως της περιοχής ταύτης ως και της αναδιοργανώσεως του 26 Τ.Ε. (ΑΓΥΙΑΣ) όπερ είχε περί τους 100 τραυματίας, νεκρούς και αγνοουμένους ηναγκάσθη η ΔΕΘ ν' αποστείλη εν των Τμημάτων της 77 Ταξιαρχίας εις ΑΓΥΙΑΝ και να ανακαλέση εις ΛΑΡΙΣΑΝ το 26 Τ.Ε. προς αναδιοργάνωσιν. Πράγματι ούτω και εγένετο.

΄Ηδη πρέπει ν' αντικατασταθή το εν ΑΓΥΙΑ Τάγμα της 77 Ταξιαρχίας. Προς τούτο επειδής δεν διατίθενται άλλαι δυνάμεις ηναγκάσθην να διατάξω την αντικατάστασιν του διά την ασφάλειαν ΛΑΡΙΣΗΣ διατιθεμένου 89 Τ.Ε. διά του 26 Τ.Ε. (τέως ΑΓΥΙΑΣ) και το 89 Τάγμα Εθνοφρουράς να το διαθέσω εις ΑΓΥΙΑΝ.

Πράγματι η αντικατάστασις εγένετο και ήδη το 89 Τ.Ε. αναδιοργανούται. Ο Διοικητής όμως τούτου διά της υπ' αριθ. Α.Π. 1279/1572/26-9-48 αναφοράς τους αναφέρει ότι εκ της

δυνάμεως του 108 άνδρες είναι Β. κατηγορίας, έτεροι 50 ανεξακρίβωτοι και δεν έχει καμμίαν εμπιστοσύνην εις τούτους.

Ήδη γεννάται το ζήτημα πως θα αντικατασταθή το Τάγμα ΑΓΥΙΑΣ της 77 Ταξιαρχίας.

5. Κατόπιν των σημειωθεισών συγκεντρώσεων εις περιοχήν ΚΑΤΩ ΟΛΥΜΠΟΥ και των προσβολών ΑΓΥΙΑΣ και ΣΥΚΟΥΡΙΟΥ η ΔΕΘ ανελογίζετο και τα τμήματα άτινα μεμονωμένα είχον διατεθεί διά την φύλαξιν της Στενωπού των ΤΕΜΠΩΝ ήτοι:

Η διάταξις των ΤΕΜΠΩΝ ήτο: Διοίκησις Τάγματος συν Λόχος εις ΤΕΜΠΗ, εις Λόχος ΠΡΟΦ.ΗΛΙΑ Τ.5063, εις λόχος διάβασιν ΠΟΡΘΜΕΙΟΥ Τ.5464.

Εάν οι μεμονωμένοι ούτοι λόχοι υφίσταντο προσβολήν η ΔΕΘ θα ήτο ανίσχυρη να τους ενισχύση αφ' ενός μεν λόγω της δυσβάτου οδού, αφ' ετέρου δε μη διαθέτουσα ετέραν εφεδρικήν δύναμιν.

Αι δυνατότητες των συμμοριτών ήσαν τοιαύται ώστε να δύνανται να συγκεντρώσουν τριπλασίας ή τετραπλασίας δυνάμεις των μεμονωμένων λόχων (100 περίπου ανδρών) και να τους αποκόψουν.

Κατόπιν των ανωτέρω ανέφερον διά της υπ' αριθ. Α.Π. 6052/4-9-48 αναφοράς μου εις Β΄ΣΣ την ανάγκην τροποποιήσεως της διατάξεως εν τη Γενική γραμμή ΓΟΝΝΟΙ-ΙΤΕΑ-ΠΑΛΗΟΥΡΙΑ-ΤΕΜΠΗ.

Επειδή μέχρις της 15 Σεπτεμβρίου δεν ελήφθη απάντησις και αι δυνατότητες των συμμοριτών ήσαν ίδιαι ή και ισχυρώτεραι ηναγκάσθην να διατάξω την τροποίησιν της διατάξεως ενίσχυσιν των τμημάτων ΤΕΜΠΗ και ΣΥΚΟΥΡΙΟΥ.

Ήδη η διατάξις ήτο περίπου η κάτωθι:

26 Τ.Ε. ΛΑΡΙΣΑ

27 Τ.Ε. Σ.Δ.+2 Λόχοι μείον 2 Διμοιρίαι ΓΟΝΝΟΙ-Λόχος +2 Διμοιρίαι ΣΥΚΟΥΡΙΟΝ

57 Τ.Ε. Σ.Δ.+Λόχος+ουλαμός 4,2'' ΤΕΜΠΗ-Λόχος ΙΤΕΑ-ΠΑΛΗΟΥΡΙΑ-Λόχος μείον 2 Διμοιρίαι ΜΑΚΡΥΧΩΡΙ-Διμοιρία ΚΑΛΑΜΙΤΣΑ-Διμοιρία ΓΥΡΤΩΝΗ.

Δια της ως άνω διατάξεως αφίνοντα ακάλυπτα τα Σιδηροδρομικά έργα της Στενωπού ΤΕΜΠΩΝ αλλά και πρότερον με ένα λόχον εις ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ και ένα λόχον εις ΠΟΡΘΜΕΙΟΝ ουδεμία φύλαξις εγένετο των Τεχνικών έργων ιδίως κατά την νύχτα και μόνον υπήρχε πιθανότης της αποκοπής των μεμονωμένων τούτων λόχων.

Ήδη διά της υπ' αριθ. Α.Π. 150782/Φ.4026/2/24-9-48 διαταγής του ΓΕΣ διετάχθη η επανακατάλυψις της ΣΤΕΝΩΠΟΥ των ΤΕΜΠΩΝ διά την εξασφάλησιν τωνέργων.

Ως έχει η τακτική κατάστασις και αι πληροφορίαι περί του εχθρού δεν καθίσταται δυνατή η ανακατάληψις προς φύλαξιν της Στενωπού ΤΕΜΠΩΝ άνευ προηγουμένης εκκαθαρίσεως του ΚΑΤΩ ΟΛΥΜΠΟΥ και ΚΙΣΣΑΒΟΥ ως εκτίθεται κατωτέρω.

6. <u>ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ</u>

Εκκαθάρισις των περιοχών

α) ΑΝΤΙΧΑΣΙΩΝ

β) ΚΑΤΩ ΟΛΥΜΠΟΥ

γ) ΚΙΣΣΑΒΟΥ

δ) ΝΕΒΡΟΠΟΛΕΩΣ

ε) ΚΟΖΑΚΑ

7. <u>ΔΙΑΤΙΘΕΜΕΝΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ</u>

Η φύσις του αγώνα δεν επιτρέπει την διάθεσιν δυνάμεων εκ των ήδη διατεθεισών διά την ασφάλειαν των Αστικών Κέντρων.

Η 77 Ταξιαρχία έχει διατεθεί ως κάτωθι:

1 Τάγμα διά την ασφάλειαν της πόλεως ΛΑΡΙΣΗΣ κατόπιν της υπ' αριθ. Α.Π. 7936/18-9-48 Διαταγής Β΄ΣΣ.

1 Τάγμα εις ΤΡΙΚΚΑΛΑ με 1 λόχον εις ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΝ ως τμήματα κρούσεως και 1 Τάγμα ήδη εις ΑΓΥΙΑΝ μη δυνάμενον ακόμη να αντικατασταθή διά τους ανωτέρω εκτεθέντας λόγους.

α) Περιοχή ΛΑΡΙΣΗΣ
2 Τάγματα Εθνοφρουράς 26 και 89
Σ.Δ. 77 Ταξιαρχίας
597 Τ.Π.
Ουλαμός Π. Πυρ/κού
Ουλαμός τεθωρακισμένων

β) Περιοχή ΤΡΙΚΚΑΛΩΝ
1 Τάγμα Εθνοφρουράς 51
1 Ίλη Ιππικού
Σ.Δ. 105 Τ.Π. μείον Λόχος
Ουλαμός τεθωρακισμένων

γ) Περιοχή ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ
1 Τάγμα Εθνοφρουράς 50
Λόχος 105 Τ.Π.
Ουλαμός τεθωρακισμένων

δ) Περιοχή ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ
2 Τάγματα Εθνοφρουράς 15 &25
Το 15 εις περιοχήν ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ-ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ
Το 25 εις περιοχήν ΣΟΦΑΔΩΝ
9η Ίλη Ιππικού
Το Β. Έφιππον Απόσπασμα
Ουλαμός Τεθωρακισμένων
Μηχανοκίνητον Απόσπασμα ΛΑΜΠΡΑΚΗ
Εκ τούτων τίποτε δεν δύναται ν' αφαιρεθή άνευ κινδύνου προσβολής της πόλεως ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ και ΣΟΦΑΔΩΝ.

ε) Περιοχή ΕΛΑΣΣΩΝΟΣ
4 Τάγματα Εθνοφρουράς εξ ων
2 εις περιοχήν ΕΛΑΣΣΩΝΟΣ μειωμένα κατά έναν λόχον έκαστον
1 Τάγμα εις περιοχήν ΔΕΣΚΑΤΗΣ
1 Τάγμα εις περιοχήν ΣΕΡΒΙΩΝ

στ) Περιοχή ΤΥΡΝΑΒΟΥ
Υπάρχει το ΚΕΥΒ μη δυνάμενον να διατεθή παρά μόνον διά την ασφάλειαν του ΤΥΡΝΑΒΟΥ.

8. ΑΝΑΓΚΑΙΟΥΣΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ
Διά διαδοχικάς εκκαθαρίσεις των κάτωθι περιοχών.

α) Εκκαθάρισις ΑΝΤΙΧΑΣΙΩΝ
β) Εκκαθάρισις ΚΑΤΩ ΟΛΥΜΠΟΥ-ΚΙΣΣΑΒΟΥ
γ) Εκκαθάρισις Περιοχής ΝΕΥΡΟΠΟΛΕΩΣ
δ) Εκκαθάρισις ΚΟΖΑΚΑ

} Επίπλέον της 77 Ταξιαρχίας 1 ει εισέτι Μεραρχία

Η εκκαθάρισις ΚΑΤΩ ΟΛΥΜΠΟΥ-ΚΙΣΣΑΒΟΥ δέον να γίνη εν συνδιασμώ με το Γ΄ΣΣ και με θαλασσίας αποβατικάς επιχειρήσεις.

Κατά την γνώμην δέον μετά τας εκκαθαρίσεις να επακολουθήση Μόνιμος εγκατάστασις ή και προσωρινή τμημάτων εις τας εκκαθαρισθησομένας περιοχάς ήτοι:

Περιοχή ΚΑΤΩ ΟΛΥΜΠΟΥ
Περιοχή ΑΝΤΙΧΑΣΙΩΝ

Περιοχή ΝΕΥΡΟΠΟΛΕΩΣ
Περιοχή ΚΟΖΑΚΑ.

Τ.Υ.
ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ Μ.
ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΔΕΛΤΙΟΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

28-9-48

1. ΧΑΣΙΑ-ΑΝΤΙΧΑΣΙΑ

α) Τάγμα ΤΣΑΠΟΥΡΝΙΑ δυν. 150 εις περιοχήν ΛΟΓΓΑ (Σ.9458) ΟΞΥΑΣ (Σ.9653)-ΑΓΡΙΛΙΑΣ (Σ.9448).

β) Ταξιαρχία ΣΤΕΦΟΥ με Επιλαρχία ΓΑΖΗ και ΓΚΑΤΖΩΡΑ δυν. 250 περίπου εις περιοχήν ΑΓΡΙΛΙΑΣ-ΒΕΡΔΙΚΟΥΣΗΣ. Εις την αυτήν περιοχήν πιθανώς, και Ίλη ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΗ δυν. 70 Σ.

2. ΟΛΥΜΠΟΣ

α) Ταξιαρχία ΜΠΑΝΤΕΚΟΥ με Τάγμα ΚΟΥΡΤΗ δυν. 180 Σ. εις περιοχήν ΚΟΠΑΝΑΣ (Τα 450-785).

β) Τάγμα ΠΡΙΚΟΥ 150 Σ. εις (Τ.4571).

γ) Τάγμα ΒΥΡΩΝΟΣ δυν. 200 Σ. εις περιοχήν ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ (Τ.4172).

δ) 150 περίπου Σ. εξ ων 100 άοπλοι υπό ΑΓΡΑΦΙΩΤΗΝ εις περιοχήν ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ (Τ.4172) - ΓΟΔΑΜΑΝ (Τ.3666).

ε) Εις έμπεδα ΚΑΛΛΙΠΕΥΚΗΣ έμπεδον Σ. εις ο εκπαιδεύονται 500 περίπου στρατολογηθέντες.

στ) Σχολή Αξ/κών υπό ΠΕΤΣΑΝ δυν. 100 Σ. πιθανώς εις περιοχήν ΚΟΠΑΝΕΣ. Εις την αυτήν περιοχήν πιθανώς και Α.Θ.

3. ΟΣΣΑ-ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙ

α) Λόχος ΔΡΑΚΟΥ δυν. 60 Σ. εκ ΧΙΟΝΟΤΡΥΠΑΣ (Τ.8416) προς ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙ.

β) Λόχος ΑΒΕΡΩΦ τάγματος ΒΥΡΩΝΟΣ δυν. 60 Σ. εις περιοχήν ΜΕΓΑΛΟΒΡΥΣΟΥ (Τ.655455)-ΜΕΤΑΞΟΧΩΡΙΟΥ (Τλ640435).

γ) Λόχος ΦΕΓΓΑΡΑ δυν. 65 Σ. τάγματος ΑΝΕΣΤΗ εις περιοχήν ΑΝΑΤΟΛΗΣ (Τ.6146)

4. ΠΙΕΡΙΑ

α) Λόχος ΜΟΚΚΑ δυν. 100 περίπου εις περιοχήν ΣΙΑΠΚΑΣ υψ. 1611 (Τ.1499).

β) 90 Σ. Λ.Π. υπό ΚΩΣΤΑΝ εις περιοχήν ΜΠΑΡΑΣ (Τ.332935)

5. ΝΕΥΡΟΠΟΛΙΣ

α) Λόχος ΚΑΡΑΚΑΝΤΑ δυν. 70 Σ. εις περιοχήν ΜΟΡΦΟΒΟΥΝΙΟΥ (Σ.7809)

β) Ομάδες σαμποτέρ και αυτοαμυνιτών.

6. ΑΓΡΑΦΑ

Την 27.09.48 φάλαγξ 150 Σ. μετά μεταγωγικών αγνώστου ταυτότητος εκ Ν. προς ΤΥΜΠΑΝΟΝ (Σ.6013).

7. ΟΘΡΥΣ

Τάγμα ΒΑΖΟΥΡΑ δυν. 150 περίπου Σ. εις περιοχήν ΣΚΟΠΙΑΣ (Υ.3682).

8. ΚΑΜΒΟΥΝΙΑ

60 Σ. υπό ΛΑΪΟΝ-ΒΕΝΙΖΕΛΟΝ και ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΝ εις περιοχήν ΜΙΚΡΟΒΑΛΤΟΥ (Σ.935885)- ΤΡΑΝΟΒΑΛΤΟΥ (Σ.9286) -ΠΑΛΗΑΛΩΝΑ (Σ.8887). Εις την αυτήν περιοχήν και μικροομάδες σαμποτέρ.

9. ΞΥΝΙΑΣ

α) Τάγμα ΖΑΧΑΡΙΑ 200 Σ. εις περιοχήν ΛΕΟΝΤΑΡΙΟΥ (Υ.0787) -ΜΑΣΛΙ (Υ.1185).

β) 100 έφιπποι και πεζοί Σ. υπό άγνωστον πιθανώς Κ.Π. εις περιοχήν ΚΑΤΩ ΑΓΟΡΙΑΝΗΣ (Υ.1484) - ΜΠΑΛΑΜΠΑΝΙ (Υ.1086).

10. ΚΟΖΑΝΗ

α) ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ και έτερον αγνώστου ταυτότητος δυν. 300 Σ. εις περιοχήν ΧΙΟΛΙ-ΣΤΕΦΑΝΙ (Σ.4247).

β) Τάγμα ΑΒΡΑΑΜ δυν. 150 Σ. εις ΛΕΙΒΑΔΑΚΙ ΠΕΤΡΟΥΛΙΩΤΙΚΑ (Σ.5431)

γ) Εις ΜΗΛΙΑΝ (Σ.3838) έμπεδον Σ. υπό λογαγόν ΚΑΒΑΛΑΡΗΝ ΘΕΟΔ. Εκπαιδευόμενοι 100 Σ.

δ) Εις ΚΑΛΛΙΡΟΗΝ (Σ.379425) έμπεδον εις ο εκπαιδεύεται άγνωστος αριθμός.

Το Α2 Γραφείον
Τ.Υ.

13

1η ΦΑΣΙΣ
ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ

29 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

α) Ανατολικόν Συγκρότημα

Από 1700 ώρας ελειτούργησε το Τ.Σ./ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ εις ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΝ.

3η Φάλαγξ (λόχος ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ των 2 Διμοιριών) κατέλαβε διά νυκτός την βάσιν εξορμήσεως εις ΠΛΟΤΣΑ.

1η και 2α Φάλαγγες εν προετοιμασία δι' ανάληψιν κινήσεως των την 30ην Αυγούστου.

β) Νότιον Συγκρότημα (516 Τ.)

Προπαρασκευή και εκκίνησις τμημάτων την νύχτα προς κατάληψιν βάσεων εξορμήσεως:

Λόχου εις υψ. 517 (ΕΥΡΩΠΟΥ)

Λόχου εις υψ. ΤΡΕΣΤΕΝΙΚ.

Ο διά το ΤΡΕΣΤΕΝΙΚ προοριζόμενος Λόχος εβράδυνε εκ παρανοήσεως να εκκινήση ενωρίς την νύχτα της 29ης και ούτως δεν κατώρθωσε να επιτύση τον διά νυκτός αιφνιδιασμόν και εξουδετέρωσιν του συμμοριακού φυλακίου εις υψ. 935 (ΤΡΑΣΤΕΝΙΚ).

γ) Καιρική κατάστασις: Από της 1900 ώρας ενδείξεις βροχής.

30 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

α) Ανατολικόν Συγκρότημα

Φάλαγξ 3 (Λόχος ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΣ των 2 Διμοιριών) εγκατέστησε από 0515 ώρας βάσιν πυρός εν αφανεία διά την περίπτωσιν ανάγκης ενισχύσεως της ενεργείας της φάλαγγος 4 (Λόχου 516) ενεργούσης προς ΚΟΤΣΟΡΑ.

Φάλαγξ 1 (Διλοχία 515) εκινήθη από 2000 ώρας εκ του υψ. 1097 ΣΚΡΑ προς κλβ. ΣΩΚΡΑΤΗ.

Φάλαγξ 2 (Διμοιρία 515) εγκαταστάθη κατά την νύχτα επί βάσεως εξορμήσεως εις ΠΕΡΙΚΛΕΙΑΝ.

β) Νότιον Συγκρότημα

Φάλαγξ 4 (1 Λόχος 516) την 08.00 ώραν κατέχει το ανώνυμον ύψωμα (Ο.276963) 1 χιλ. Δυτ. ΚΟΤΣΟΡΑ. Την 1030 ώραν προωθηθείσα Διμοιρία προς την κατεύθυνσιν υψ. 658 (ΜΑΥΡΕΣ ΠΕΤΡΕΣ) βάλλεται διά μυδραλλίου εκ της Νοτίας παρυφής χωρίου ΑΕΤΟΧΩΡΙΟΥ.

Από 1330 ώρας προωθήθη και το υπόλοιπον του Λόχου εις ΜΑΥΡΕΣ ΠΕΤΡΕΣ. Ο εχθρός εξακολουθεί βάλλων δραστικώς εκ Νοτίας παρυφής ΑΕΤΟΧΩΡΙΟΥ.

Την 1600 πλέον των 30 συμμοριτών εκινήθησαν εκ κατευθύνσεων Ανατολικώς ΑΕΤΟΧΩΡΙΟΥ προς 685 ΚΟΤΣΟΡΑ αποσκοπούντες όπως προσβάλωσι το πλευρόν του εις ΜΑΥΡΕΣ ΠΕΤΡΕΣ ενεργούντος Λόχου 516 Τ.

Προσβάλλονται όμως σοβαρώς παρά της βάσεως πυρός εις ΠΛΟΤΣΑ, ως επίσης ανακόπτεται υπό βάσεως πυρός του ενεργούντος εις ΜΑΥΡΕΣ ΠΕΤΡΕΣ Λόχου, όστις αφήκε Διμοιρίαν εις βάσιν πυρός επί Ανωνύμου Δυτικώς ΚΟΤΣΟΡΑ.

Φάλαγξ 5 (2/Λόχος 516)

Την 0800 ώραν συνεπλάκη με φυλάκιον συμμοριτών επί ΤΡΕΣΤΕΝΙΚ. Φυλάκιον συμμοριτών διέφυγε προς Δυσμάς. Κίνησίς της προς ΛΟΖΙΣΤΑ ύψ. 860 ανακόπτεται υπό 3 μυδραλλίων και 1 Μπρεν εξ ύψ. ΛΟΖΙΣΤΑ και Δυτικών αντερεισμάτων.

Μία απόπειρα προχωρήσεως ανακόπτεται. Ο Λόχος εξακολουθεί να παραμένη καθηλωμένος επί υψ. 935 ΤΡΕΣΤΕΝΙΚ.

γ) Κατάστασις εσπέρας: Τακτική κατάστασις αμετάβλητος:
Διάταξις τμημάτων ως ακολούθως:

Φάλαγξ 1 (Διλοχία 515 παραμένει εις (Ο.340026). Επιβραδύνεται και δυσχεραίνεται εξαιρετικά κίνησίς της λόγω διακεκομμένου δρομολογίου. Κίνησις κτηνών προβληματική αποκολλώμενα της Φάλαγγος.

Φάλαγξ 2 Παραμονή επί της βάσεως εις ΠΕΡΙΚΛΕΙΑΝ.

Φάλαγξ 3 Παραμονή επί της βάσεως εις ΠΛΟΤΣΑΝ.

Φάλαγξ 4 (Λόχος 516) εις ύψωμα ΜΑΥΡΕΣ ΠΕΤΡΕΣ υψ. 658 εν στενή επαφή με συμμορίτας.

Φάλαγξ 5 (Λόχος 516) εις ύψωμα ΤΡΕΣΤΕΝΙΚ καθηλωμένη.

ΕΝΤΥΠΩΣΙΣ ΠΕΡΙ ΕΧΘΡΟΥ

Τηρεί προκάλυψιν επί ΛΟΖΙΣΤΑ και ΑΕΤΟΧΩΡΙΟΥ

ΚΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ: Καιρός νεφελώδης

ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΙΣ ΠΥΡ/ΚΟΥ: Διετάχθη το Τ.Σ./ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ όπως προωθήση τον Ουλαμόν Πεδινού Πυρ/κού εκ του ΣΣ 927 εις ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΝ, διά να καταστή δυνατή η απαγγίστρωσις του Ουλαμού Π. Πυρ/κού ΕΥΡΩΠΟΥ και διάθεσίς του εις ΜΟΥΧΑΡΕΜ (υπέρ 32 Ταξιαρχίας).

31 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

α) Ανατολικόν Συγκρότημα:

Φάλαγξ 1 αναλαμβάνει κίνησίν της από πρωίας προς Κλβ. ΣΩΚΡΑΤΗ.
Την 10.00 ώραν εις (336036) ΜΙΚΡΗ ΤΖΕΝΑ.
Την 1600 ώραν αφίκετο άνευ συμβάντος διά Λόχου εις ύψωμα 1918 ΠΟΡΤΑ και δι' ετέρου Λόχου εις (Ο.310035) 1 χιλ. Ανατολικώς ΠΟΡΤΑΣ.

Φάλαγξ 2: Την 0920΄ ώραν ευρίσκεται 500 μέτρα Ανατολικώς ΝΩΤΙΑΣ βαλλομένη από Πολυβολεία χωρίου ΝΩΤΙΑΣ και υψώματος ΣΚΟΠΙΑ ΝΩΤΙΑΣ.

Φάλαγξ 3: Την 0920΄ ώραν ευρίσκεται 500 μέτρα από ΝΩΤΙΑΣ βαλλομένη.
Και οι δύο Φάλαγγες (2 και 3) συννενωθείσαι τη συνδρομή στοιχείου Τεθωρακισμένων κατέλαβον την Ν. και Α. παρυφήν του χωρίου ΝΩΤΙΑ, του εχθρού κατέχοντος και εκδηλουμένου ισχυρώς διά 5 μυδραλλίων από το ύψωμα ΣΚΟΠΙΑ και Ανατολικώτερον.
Τα Τεθωρακισμένα υπέστησαν μικράν βλάβην εκ πυρών εχθρού επισκευασθείσαν. Τα χρησιμοποιηθέντα 2 ΚΑΡΡΙΕΡΣ έδρασαν επικουρικώς.
Συνελήφθη 1 συμμορίτης.
Την 1730 ώραν αι Φάλαγγες 2 και 3 εισήλθον εντός χωρίου ΝΩΤΙΑ προωθούμεναι προς Βορείαν παρυφήν. Εχθρός εξακολουθεί ανθιστάμενος εις 0(295-998).

β) Νότιον Συγκρότημα:

Φάλαγξ 5 (4/ Λόχος 516) διά νυχτερινής ενεργείας κατέλαβε την 310200 ώραν το ύψωμα 860 ΛΟΖΙΣΤΑ. Κατά συνέχισιν κινήσεως της τας πρώτας πρωϊνάς ώρας βάλλεται διά 2 μυδραλλίων εξ αντερείσματος 1000 μέτρα Βορείως ΛΟΖΙΣΤΑ.

Φάλαγξ 4 (1/Λόχος 516) δι' επιθετικής ενεργείας την 310915 ώραν ολοκλήρωσε την κατάληψιν του υψώματος 658 ΜΑΥΡΕΣ ΠΕΤΡΕΣ. Παρενοχλείται σοβαρώς υπό 4 μυδραλλίων εκ της κατευθύνσεως ΑΕΤΟΧΩΡΙΟΥ, εις θέσιν (277986) - (276988), (271989), (275985).

ΠΡΟΘΕΣΙΣ: Η απασχόλησις και αγκίστρωσις του εχθρού υπό της φάλαγγος 4 και προώθησις προς ΑΕΤΟΧΩΡΙ της Φάλαγγος 5. Υποστήριξις με Ουλαμόν Π.Πυρ/κού προωθούμενον εξ ΙΔΑΣ εις ανώνυμον 517 εκ της οδού προς ΘΗΡΙΟΠΕΤΡΑΝ.

ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ: Η Φάλαγξ 5 αναλαμβάνει διά Διμοιρίας κίνησίν της προς υψ. 1391 δυσχαιρενομένης από το έδαφος. Εχθρός εκδηλούται διά 2 μυδραλλίων εκ της παρυφής του υψώματος 1391. Τας εσπερινάς ώρας καταλαμβάνεται το υψ. 1391 και εδραιούται επ' αυτού η Διμοιρία. ΄Εσχε 1 τραυματίαν οπλίτην. Ανευρέθη επί του υψώματος 1 νεκρός συμμορίτης, 1 Στάγερ, 1 νεκρός ημίονος. Εχθρός συνεπτύχθη εις το αμέσως Β.Α. αντέρεισμα
Νότον και προσβολή ανθισταμένων πολυβολείων εχθρού εις ΣΚΟΠΙΑ-ΝΩΤΙΑΣ. Δια του ετέρου Λόχου απόφραξις διαβάσεων προς ΠΙΣΟΚΙ.

Φάλαγξ 3 (Λόχος 515) επίθεσις μετωπική κατά πολυβολείων υψ. ΣΚΟΠΙΑ.
Αμφότεραι αι Φάλαγγες 1 (λόχος) και 3 μετά κατάληψιν πολυβολείων ΝΩΤΙΑ κίνησις προς υψ. 1057.

Φάλαγξ 4 (1/516) Συνεχίση επίθεσιν της κατά ΑΕΤΟΧΩΡΙΟΥ και εν συνεχεία προς 1057-1227.

Φάλαγξ 5 (4/516) ολοκληρώση κατάληψιν υψ. 1314.

ΚΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ: Καιρός βροχερός μετά ομίχλης. Περιορισμένη παρατήρησις.

1η ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ:

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΠΡΩΙΑΣ: (06.45΄ ώρας).

Φάλαγξ 1. Κίνησις από 0645 ώραν από ΠΟΡΤΑΣ προς ΝΩΤΙΑΝ άνευ νυκτερινού συμβάντος.

Φάλαγξ 3. (Λόχος 515) τακτική κατάστασις αμετάβλητος. Εχθρός εκδηλούται από ΣΚΟΠΙΑΣ και από Β.Δ. παρυφήν ΝΩΤΙΑΣ, εντός πολυβολείου.

Φάλαγξ 4. (1/516): 2 περίπολοι δυνάμεως εκάστη ομάδος, ωθηθείσαι κατά την νύκτα εις Νοτίαν παρυφήν ΑΕΤΟΧΩΡΙΟΥ δεν εδέχθησαν πυρά. Παρέμειναν επί τόπου προς Νοτίας παρυφής χωρίου. Από της 0500 ώρας εκινήθη Διμοιρία προς Β.Δ. παρυφήν χωρίου με αντικειμενικόν σκοπόν το Ελληνικόν φυλάκιον. Καθηλώθη εις απόστασιν 300 μέτρων Νοτίως Φυλακίου από εχθρόν εκδηλούμενον διά 2 μυδραλλίων.
Επέμβασις ημετέρου Πυρ/κού.

ΠΡΟΘΕΣΙΣ: Κίνησις προς Ρ.Δ. κατεύθυνσιν ΑΕΤΟΧΩΡΙΟΥ δι' απόφραξιν δρομολογίου συμμοριτών.

Φάλαγξ 5 (4/516) Η Δ/σις του Λόχου και 2 ομάδες προωθούνται από ΛΟΖΙΣΤΑΣ εις 1391 προς συνένωσιν μετά της εκεί Διμοιρίας και συνέχισιν της επιθέσεως προς υψ. 1314.
Επί ΛΟΖΙΣΤΑ προωθείται εκ ΤΡΕΣΤΕΝΙΚ 1 ομάς και επί ΤΡΕΣΤΕΝΙΚ παραμένουν 2 ομάδες.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΜΕΣΗΜΒΡΙΑΣ (μέχρι 14.00 ώρας).

Φάλαγξ 1. (Διλοχία 515):
-Λόχος περισυνέλεξε εις ΠΟΡΤΑΝ ποίμνιον εξ 100 αιγοπροβάτων, 3 βοειδή και 1 ποιμένα.
-΄Ετερος Λόχος την 1045΄ ώραν κατέχει ύψωμα 1290 (ζ.308018) άνευ συμβάντος.

Φάλαγξ 3. (Λόχος 515) την 1330 ώραν εξακολουθεί παραμένουσα εντός ΝΩΤΙΑΣ εν επαφή με εχθρόν, οργανωμένον εντός 10 πολυβολείων εκδηλουμένου δε ιδιαιτέρως δραστικώς από υψ. ΣΚΟΠΙΑΣ. Εξαιρετικά ισχυρόν το πολυβολείον 500 μ. Δυτικώς ΝΩΤΙΑΣ εις (Ο.290996) ενισχυθέν εκτός των μυδραλλίων και διά 3 Μπρέν βαλλόντων από στοιχείου χαρακώματος.

Ομοίως παραμένουν το στοιχείον Τεθωρακισμένων και τα 2 ΚΑΡΡΙΕΡΣ εν εμπλοκή με τον εχθρόν.

Φάλαγξ 4 (1/Λόχος 516) Από 1000 ώρας κινείται προς υψ. 1057. Εχθρός διακόψας μάχης εις υψ. ΑΕΤΟΧΩΡΙΟΥ συμπτύσσεται κατά μήκος δρομολογίου προς υψ. 1057.

Το Τ.Σ. / Μεραρχίας διά του 100/13 ταυτότητος 1030 σήματος εντέλλεται όπως συντονισθή ταχεία κίνησις της Διλοχίας 515 προς υψ. 1057.

Την 14000 ώραν ευρίσκεται εν επαφή εις απόστασιν 400μ. από του υψ. 1057 το οποίον κατέχεται υπό εχθρού.

Φάλαγξ 5 (4/Λόχος 516):

Την 1300 ώραν συνηνώθησαν η Δ/σις του Λόχου και αι 2 ομάδες μετά της επί του υψ. 1391 προωθημένης Διμοιρίας.

Ανελήφθη κίνησις προς υψ. 1314. Ο επί του έναντι του 139 αντερείσματος εχθρός 1 ή 2 ομάδων διαφεύγει Βορειοδυσμάς διά των χαραδρώσεων, αποκρυβόμενος υπό της ομίχλης.

Διετάχθη όπως Διμοιρία συνεχίση κίνησιν.

Επίσης διετάχθησαν,1 ομάς εκ ΛΟΖΙΣΤΑ και 1 από ΤΡΕΣΤΕΝΙΚ κινηθούν εις υψ. 1391 ότε συγκροτείται δύναμις Λόχου δύο Διμοιριών μείον ομάς.

Η Μεραρχία διά του υπ' αριθ. Α.Π. 78 σήματος, εντέλλεται όπως η περιοχή των υψωμάτων 1227 και 1057 αποτελέση κοινόν αντικειμενικόν σκοπόν όλων των φαλάγγων .

<u>ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΙΣ ΕΣΠΕΡΑΣ:</u>

Φάλαγξ 1: (Διλοχία 515)

Την 14.30 ώραν Λόχος κινούμενος προς υψ. 1057, εκ θέσεως (Ο.295015) παρατηρεί κινήσεις εις χαράδραν ΜΠΙΣΤΡΙΤΣΑ ΡΕΜΜΑ.

Ο έτερος Λόχος διετάχθη όπως αποφράξη τας διαβάσεις από υψ. 1227 προς ΠΙΣΟΚΙ.

Φάλαγξ 3: (Λόχος 515)

-Την 1615 ώραν ευρίσκεται 150μ. από της γραμμής των εχθρικών πολυβολείων επί υψώματος ΣΚΟΠΙΑ εν στενή επαφή με τον εχθρόν εκδηλούμενον δραστικώτατα και διευκολυνόμενον και από το έδαφος.

-Την 1715 ώραν κατόπιν σοβαράς σφοδράς μάχης και με συντονισμόν πυρός του Λόχου της Φάλαγγος 1 ευρισκομένου 400 μ. από Βορ. Παρυφής ΝΩΤΙΑΣ κατά των εχθρικών πολυβολείων και δράσεως των Τεθωρακισμένων κατελήφθη το ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ φυλάκιον ΝΩΤΙΑΣ. Ετραυματίσθη ελαφρώς 1 οπλίτης των ΚΑΡΡΙΕΡΣ.

Υπέστη ελαφράς ζημίας το Τεθωρακισμένον όχημα ΓΚΡΑΙΗ επισκευασθείσας, εκ δράσεως εχθρικού πολυβόλου μάλλον αντιαρματικού.

Ο εχθρός συνεχίζει από τα υπόλοιπα πολυβολεία δραστικώς εκδηλούμενος.

Την 1800 ώραν κατόπιν εφορμήσεως κατελήφθη εξ εφόδου το ύψωμα ΣΚΟΠΙΑ-ΝΩΤΙΑΣ ως και πολυβολεία (2900)- (304998) και (307998).

Εχθρός συμπτύσσεται προς Χαράδραν ΜΠΙΣΤΡΙΤΣΑ ΡΕΜΜΑ. Συνελήφθη 1 συμμορίτη. Περισυνελλέγησαν 160 αιγοπρόβατα.

Εδραίωσις νυκτερινή: Διμοιρία εις (304001).

2 Διμοιρίαι εις (301000).

Φάλαγξ 4: (1 Λόχος 516):

-Κατελήφθησαν τα 5 πολυβολεία (μόνιμα) ΑΕΤΟΧΩΡΙΟΥ. Περισυνελλέγη 1 ανταλλακτική κάννη μυδραλλίου και 1 κιβώτιον Γερμανικών φυσιγγίων.

Ανελήφθη από 1300 ώρας κίνησις προς ύψωμα 1057. Καθηλώθη υπό εχθρού κατέχοντος το ύψωμα και εκδηλουμένου διά 3 μυδραλλίων. Εδραιώθη εις Β.Α. αντέρεισμα 800 μέτρα βορείως του Ελληνικού Φυλακίου ΑΕΤΟΧΩΡΙΟΥ εις θέσιν (Ο.275995).

Φάλαγξ 5: (4/Λόχος 516)
Κατά συνέχισιν κινήσεως προς υψ. 1314 εις θέσιν (2400) 1 χιλ. Βορείως υψ. 1391, εβλήθη δραστικώς από εχθρόν κατέχοντα το υψ. 1314 και Δυτικώς και εκδηλούμενον διά 3 μυδραλλίων και 1 Μπρέν. Ου μόνον δεν κατέστη δυνατή περαιτέρω προώθησις αλλ' ούτε και παραμονή υποχρεωθείσα να επαναστρέψη επί υψ. 1391 όπου και εδραιώθη από 1800 ώρας.

ΕΝΤΥΠΩΣΙΣ ΕΧΘΡΟΥ:

1) Ο εντός των πολυβολείων ΝΩΤΙΑΣ αμυνθείς εχθρός και μετέπειτα διαφυγών προς ΜΠΙΣΤΡΙΤΣΑ ΡΕΜΜΑ ανήρχετο εις 45.
Οπλισμός: 2 πολυβόλα βαρέα ΦΙΑΤ
5 μυδράλλια
3 Μπρεν.

2) Ο από κατευθύνσεως ΑΕΤΟΧΩΡΙΟΥ προς Βορράν (υψ.1057) διαφυγών εχθρός δύναμις ουχί ανωτέρα των 2 ομάδων με 3 μυδράλλια.

3) Ο εις υψ. 1314 προωθημένον φυλάκιον πλαγιοφυλάξεως.

4) Πρόθεσις του εχθρού: Μετά την απώλειαν ελπίδος ανακοπής της επιθετικής μας ενεργείας, διαφυγή του επί των συνόρων εις ασφαλή Ζώνην και κατά το δυνατόν κάλυψις και περίσωσις υλικών του (το περισσότερον οπλισμού).

ΑΠΟΣΤΟΛΗ:
Παραμένει η αγκίστρωσις και συντριβή του εχθρού.
Καταδίωξις μέχρις συνόρων. Δι εξερευνήσεις μετά την μάχην. (Σχετ. 80/1.9.48 Δ/γή Μεραρχίας).

ΚΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ: Νέφωσις μάλλον πυκνή επί των βαθειών γραμμών.

2 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ:

ΣΥΜΒΑΝΤΑ ΝΥΚΤΟΣ
Τας πρώτας ώρας της νυκτός. Λόχος 515 εγκατεστημένας Βορείως του υψ. 1227 εδέχθη μικράν αντεπίθεσιν συμμοριτών αποκρουσθείσαν.

ΔΟΘΕΙΣΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ:

Φάλαγξ 1: (Διλοχία 515)
Διά Λόχου απόφραξις οδεύσεων προς ΠΙΣΟΚΙ
Διά Λόχου εις (Ο.275026) υψ. 1201.

Φάλαγξ 3: (Λόχος 515)
Να κινηθή διά δρομολογίου Β.Δ. ΝΩΤΙΑΣ εις την Ανατολικήν περιοχήν ΜΠΙΣΤΡΙΤΣΑ ΡΕΜΜΑ.

Φάλαγξ 4: (1/Λόχος 516)
Κινηθή εις υψ. 1057 και εκείθεν εις υψ. 1227.

Φάλαγξ 5: (4/Λόχος 516)
Κινηθή διά 1314 προς αντέρεισμα ΓΚΟΛΟΓΚΕΡΕΛ.

ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ:

Φάλαγξ 1: (Διλοχία 515)
Λόχος: Από 11.00 ώρας κατέχει διαβάσεις προς ΠΙΣΟΚΙ εις (ζ.270028) Δυτικώς υψ. 1201 και εις (ζ.285029) Ανατολ. Υψ. 1201.

Λόχος: Εκινήθη από 08.00 ώρας εις (ζ.275025) υψ. 1201.

Φάλαγξ 3: (Λόχος 515)

-Συνελήφθη 1 ένοπλος συμμορίτης εις ΝΩΤΙΑΝ. Παρουσιάσθη 1 ΜΑΥ χωρίου ΦΑΝΟΥ απαχθείς πρότινος κατά ξύλευσιν εις χωρίον ΣΚΡΑ. Αναφέρει ότι εδραπέτευσεν εκ ΣΕΡΒΙΑΣ.

-Εκινήθη εκ ΣΚΟΠΙΑΣ (Ο.296998) προς (ζ288014).

Την 1600 ώραν ο Λόχος ευρίσκετο εις (ζ288015) 1 χιλ. Ανατολ. Υψ. 1227. Ανεύρε διμελή οικογένειαν προερχομένην εκ συγκεντρώσεως κατοίκων οίτινες απήχθησαν υπό των συμμοριτών.

-Εις υψ. 1201 (ζ.276028) ανευρέθησαν 10 καλύβαι μετά οικειακών σκευών, ως και αγέλη βοειδών.

Φάλαγξ 4: (1/Λόχος 516)

-Την 10.45 ώραν ανήλθεν επί του υψ. 1057 άνευ εκδηλώσεως του εχθρού.

Προωθήθη διμοιρία 800μ. βορείως υψ. 1057.

Φάλαγξ 5: (4/Λόχος 516).

-Την 1200 ώραν ανήλθεν επί του υψ. 1314 άνευ εκδηλώσεως του εχθρού.

-Την 18.30 ώραν αφίκετο εις (ζ.265015) Βορείως αντερείσματος ΓΕΛΙΤΕ, εδραιωθής την εσπέραν λόγω διαμορφώσεως του εδάφους επί αντερείσματος ΓΚΟΛΟΓΚΕΡΕΑ εις (ζ.260015). Κατά την εδραίωσιν εβλήθη υπό 2 μυδραλλίων εκ της κατευθύνσεως (ζ.245020) από συνόρων.

Εγκαταστάσεις-αποθήκαι συμμοριτών:

-Υπό Τμήματος Μηχανικού ενηργήθη καταστροφή των πολυβολείων των συμμοριτών εις ΝΩΤΙΑΝ. Απητήθη χρησιμοποίησις ενισχυμένων γεμισμάτων λόγω της ισχυράς των ανθεκτικότητος.

Περισυνελλέγησαν αιγοπρόβατα και βοοειδή. Επίσης ποσότης σίτου και αραβοσίτου.

Εις μακράν απόστασιν από Βορείας παρυφής ΑΕΤΟΧΩΡΙΟΥ εις (Ο.268992) ανευρέθησαν 1 τυφέκιον, κιβώτια χειροβομβίδων, νάρκαι οχημάτων και προσωπικού, κιβώτια βλημάτων 3 και 2 ιντσών ως και σημαντική ποσότης (χιλιάδες οκάδες) σίτου και αραβοσίτου.

ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΙΣ:

Εις περιοχήν ΤΖΕΝΑΣ από 11.00 - 11.30 ώρας.

Λόγω χαμηλής νεφώσεως, δεν κατέστη δυνατή παρατήρησις.

Μόνον φίλια τμήματα επί υψ. 1391 και Νοτίως υψ. 1057.

ΔΙΑΤΑΞΙΣ ΕΣΠΕΡΑΣ:

Φάλαγξ 1: Λόχος (515) εις (ζ.267027)
Λόχος (515) εις (ζ.275025)

Φάλαγξ 3: Λόχος (515) εις (ζ.291013)

Φάλαγξ 4: 1/Λόχος (516) μείον δύο ομάδες εις (ζ.279005)

Φάλαγξ 5: 4/Λόχος (516) εις (ζ.260015)

ΕΝΤΥΠΩΣΙΣ ΕΧΘΡΟΥ:

Ο εχθρός διακόψας μάχην ΝΩΤΙΑΣ και καλυπτόμενος εις τα πλευρά από φυλάκια ΑΕΤΟΧΩΡΙΟΥ και δυτικώς, συνεπτύχθη εν τάχει διά της βαθείας γραμμής ΜΠΙΣΤΡΙΤΣΑ ΡΕΜΜΑ προς τα σύνορα.

Ενδιάμεσος αντίστασίς του εις υψ. 1227 και 1201 δεν τον συνέφερε, ως απειληθέντα δι' αποκοπής εκ του Λόχου υψ. ΠΟΡΤΑΣ εκ βορρά, και εκ του Λόχου 516 κινηθέντος επί κορυφογραμμής ΓΚΟΛΟΓΚΕΡΕΑ.

Λοιπαί διαταγαί- Μετακινήσεις:

1) Δι' υπ' αριθ. 82/020730 σήματος εντέλλεται Τ.Σ. ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ όπως εποπτεύση και διά Μηχανικού και χωρικών ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ βελτιωθή επειγόντως οδός ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ-ΝΩΤΙΑΣ και Δυτικώς ΝΩΤΙΑΣ, ώστε ουλαμός Π.Πυρ/κού ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ δυνηθή μετακινηθή περιοχήν ΑΡΔΕΑΣ.

2) Ουλαμός Π. Πυρ/κού εξ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ, από 1800 ώρας εις ΝΩΤΙΑΝ.

3η ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Φάλαγξ 1:
Εκινήθη από πρωίας και εξερεύνησε την περιοχήν:
εκατέρωθεν ΜΠΙΣΤΡΙΤΣΑ ΡΕΜΜΑ από του ύψους ΝΩΤΙΑΣ μέχρις ύψους 1201 και ΠΟΡΤΑΣ. Δυτικώς δε μέχρι της παραλλήλου 30.
Ειδικώτερον αι περιοχαί: (ζ.285035)
(275025)
(280015)
(290000)
(295010)
(300025)
Ανευρέθησαν σιτηρά περίπου 60 φορτίων. Επίσης 40 βοειδή. Κατεστράφησαν 30 παράγκαι.
Φάλαγγες 3, 4 και 5 συνέκλιναν προς περιοχήν υψώματος 1227 (ζ.278015) και ανωνύμου (ζ.275012). Ανευρέθησαν διάφορα υλικά και σιτηρά. Επίσης ανευρέθησαν 5 μυδράλλια, 2 ατομικοί όλμοι, 13 Γερμανικά τυφέκια, 5 Αγγλικά τυφέκια,1 Στεν, 3 τρίποδες αντιαεροπ/κής βολής, 4 νάρκαι κατά προσωπικού, 4 αντιαρματικοί εκτοξευταί.

ΕΝΤΥΠΩΣΙΣ ΕΧΘΡΟΥ:
Συμμορίται διεσκορπισθέντες εις μικράς ομάδας διά βαθείας γραμμής ΜΠΙΣΤΡΙΤΣΑ ΡΕΜΜΑ ήχθησαν εις γραμμήν συνόρων από (ζ.2402) 500μ. Β.Α. υψ. 2046 μέχρις (ζ.2603) υψ. 1840 όπου το 77 ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ φυλάκιον.

ΛΟΙΠΑ:

1) Οδός ΝΩΤΙΑΣ-ΕΥΡΩΠΟΥ επεσκευάσθη, και είναι βατή εις τροχόν και εις Πυρ/κόν.

2) Την 0830 ώραν αυτοκίνητον 3/4 προσέκρουσεν επί ΝΑΡΚΗΣ ΤΕΛΕΡ 1 χιλ. δυτικώς χωρίου ΠΕΡΙΚΛΕΙΑΣ άνευ θυμάτων.-

ΙΙ ΦΑΣΙΣ:

Δια της υπ' αριθ. Α.Π. 99/ 3 ΙΧ 48 διαταγής Τ.Σ./Μεραρχίας η επιχείρησις «ΧΕΛΙΔΩΝ» επί ΤΖΕΝΑΣ θεωρείται περατωθείσα: Διατάσσονται τα κατωτέρω:

3η ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

ΛΗΨΙΣ ΠΡΟΩΘΗΜΕΝΗΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ:

1) Εδαφική γραμμή:
Ανώνυμον ύψωμα (ζ.307057) Ν.Α. ΠΟΡΤΑΣ -Τριγωνομετρικού υψ. 1918 ΠΟΡΤΑ (ζ.300035) - Αντέρεισμα (ζ.275020) Νοτίως υψ. 1201 εκσπόν από ΓΚΟΛΟΓΚΕΡΕΑ - Αντέρεισμα (ζ.260014) Β.Λ. ΓΙΕΛΙΤΕ - ύψωμα 1314 (ζ.256095) - ύψωμα 1391 (ζ.242992).

2) Δυνάμεις:
Δύο Λόχου 515
Λόχος των 2 Διμοιριών (του 516 Τ.)

<u>ΔΙΑΘΕΣΙΣ ΔΙΛΟΧΙΑΣ 515</u>. Εις επιχείρησιν επί ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ

3) Ομάς Δ/σεως Διλοχίας συν Διλοχία 515 συν ομάς Πολυβόλων από μεσημβρίας 4 Σ/βρίου ετοίμη μεταφερθή εκ ΝΩΤΙΑΣ εις ΑΡΔΕΑΝ, διάθεσιν 516 Τ. δι' επιχείρησιν επί Κ/Τ.

4) Ουλαμός Π.Πυρ/κού μεταφερθήσεται περιοχήν ΑΡΔΕΑΣ.
ΑΝΑΔΙΑΤΑΞΙΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ - ΦΑΝΟΥ- μετόπισθεν.

5) Οργάνωσις και διατήρησις Κέντρου Αντιστάσεως ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ - (Σ.1097) - ΣΣ 927 - Κ.Α. ΦΑΝΟΥ - μετόπισθεν δι' αναδιατάξεως τμημάτων Εθν/ράς και χρησιμοποιήσεως ως τμημάτων των ΜΑΔ.

6) Κατόπιν της ανωτέρω διαταγής, ελήφθη η ακολούθως προωθημένη διάταξις και προσωρινή εδραίωσις.
Διοίκησις Λόχου 515 συν 2 Διμοιρίαι εις υψ. 1918 ΠΟΡΤΑ (ζ.300035).
Διμοιρία εις ανώνυμον ΝΑ ΑΝΩ ΠΟΡΤΑΣ εις (ζ.310055).
Ομάς Δ/σεως διλοχίας συν διοίκησις Λόχου συν Διμοιρία εις υψ. 1227 (ζ.280015)
Διμοιρία Β.Δ. υψ. 1227 εις (ζ.275013)
Διμοιρία Β.Δ. ΓΕΛΙΤΕ εις (ζ.260015)
Δ/σις Λόχου 516 συν Διμοιρία εις ύψωμα 1391 (Ο.240992)
Διμοιρία εις ύψωμα 1314 (ζ.256005)

7) Καλυπτική διάταξις της προωθημένης εδραιώσεως.
Διμοιρία 516 των 2 ομάδων εις ύψωμα ΜΑΥΡΕΣ ΠΕΤΡΕΣ-ΑΕΤΟΧΩΡΙΟΥ.
Διμοιρία 516 εις υψ. 935 ΤΡΕΣΤΕΝΙΚ (Ο.245960)
Διμοιρία 516 εις ύψωμα 517 ΕΥΡΩΠΟΥ.
Υπ' όψει οργάνωσις ΣΣ εις κωνωειδές ύψωμα ΘΗΡΙΟΠΕΤΡΑΣ 0(267-954).
Διμοιρία 63 Τ.Ε. εις ΝΩΤΙΑΝ
Διμοιρία ΜΑΔ εις ΠΕΡΙΚΛΕΙΑΝ

8) <u>Λοιπή διάταξις.</u>

1. Στρατόπεδον ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ: -2 Διμοιρίαι 63 ΤΕ - στοιχείον τεθωρακισμένων - Ομάς πολ/λων θέσεως (εκ λαφύρων) - στοιχείον (1 πολ/λου) Ορειβ. εκ λαφύρων 7,5.
ΣΣ 1097- Διμοιρία 63 Τ.Ε.
ΣΣ 927: Ομάς Δ/σεως Λόχου συν Διμοιρία 63 ΤΕ +ΜΑΔ
ΕΙΔΟΜΕΝΗ: Διμοιρία 63 Τ.Ε.
ΦΑΝΟΣ:-Υπόλοιπα Λόχου Δ/σεως 515
-Διμοιρία 63 Τ.Ε. μείον ομάς - Ομάς εις υψ. 348 ΠΥΛΗΣ- Ομάς των 2 ΚΑΡΡΙΕΡΣ - Ουλαμός όλμων 4,2΄΄
ΑΞΙΟΥΠΟΛΙΣ: Λόχος 63 Τ.Ε. μείον ομάς - Ομάς φυλάκιον εις ΚΟΤΖΑ ΝΤΕΡΕ ΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ: Ομάς Δ/σεως Τάγματος συν Λόχος Δ/σεως 63 Τ.Ε. στοιχείον τεθωρακισμένων.
ΓΙΑΝΝΙΤΣΑ: Λόχος (μείον Διμοιρία) 63 Τ.Ε. - Διμοιρία εις ΤΡΙΦΥΛΛΙ λοιποί Σχηματισμοί
ΕΠΙΘΕΤΙΚΑΙ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΙΣ-ΑΠΟΦΥΓΗ ΚΙΝΗΣΕΩΣ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ ΤΖΕΝΑΣ προς Κ/Τ.

<u>4η ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ:</u>

1. Από 0600 ώρας εκινήθη ο Ουλαμός Π.Π. από ΝΩΤΙΑΣ δι' ΑΡΔΕΑΝ.

2. Ομάς Δ/σεως Διλοχίας συν Λόχος 515 εκινήθη την 1330 ώραν εκ ΝΩΤΙΑΣ επ' αυτοκινήτων δι' ΑΡΔΕΑΝ. Ο έτερος Λόχος 515 εκινήθη την 1615 ώραν.

3. Διευθέτησις θέσεων εδραιώσεως τμημάτων.

4. Περιορισμέναι αναγνωρίσεις και εξερευνήσεις.

5. Ανεφοδιασμός τμημάτων.

6. Παρεδόθη 1 άοπλος συμμορίτης.

7. Ναρκοπόλεμος: Ανευρέθησαν 2 ΤΕΛΕΡΜΑΪΝ εις θέσιν (Ζ.295010) 2 χιλ. Βορ. ΝΩΤΙΑΣ.

8. ΕΝΤΥΠΩΣΙΣ ΠΕΡΙ ΕΧΘΡΟΥ:
Εκ της μη εμφανίσεως δραστηριότητος και παρρησίας, ως και εκ της καταθέσεως του παραδοθέντος, συνάγεται ότι αι συμμορίται ΤΖΕΝΑΣ απεσύρθησαν επί της μεθοριακής γραμμής καλυπτόμενοι εντός ΣΕΡΒΙΚΟΥ εδάφους. Μέρος τούτων πιθανόν να κινηθή προς Δυσμάς προς σύνδεσιν ή ενίσχυσιν των εις Κ/Τ ανθισταμένων συμμοριτών.

9. ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ διά την 5 Σ/ΒΡΙΟΥ.
- Εξερεύνησις περιοχής ΠΙΣΟΚΙ-υψ. 1201 και ΠΟΡΤΑΣ.
- Περισυλλογή τηλεφωνικής γραμμής.
- Μεταφορά περισυλλεγέντων υλικών εις ΝΩΤΙΑΝ
- Καταστροφή διά δυναμίτιδος πολυβολείων ΝΩΤΙΑΣ.
- Οργάνωσις θέσεων εδραιώσεως δι' έργων εκστρατείας.

5 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

1. Εκ των εξερευνήσεων ανευρέθησαν:
- Μύλος και κλίβανοι
- σκεπάσματα οικιακά και στρώματα
- φορεία υγειονομικά άχρηστα
- καθίσματα
- ραπτομηχαναί κατεστραμμέναι.

2. Περισυνελλέγησαν:
-29 βοοειδή
-50 αίγες
-τηλεφωνικόν σύρμα μήκους 1000μ. από ΝΩΤΙΑΣ προς ΣΚΟΠΙΑΝ
-500 οκάδες σίτου διατεθείσαι διά διατροφήν ΜΑΔ.

3. Κινήσεις εχθρού:
Τμήμα Λόχου 516 παρετήρησε κίνησιν ομάδος συμμοριτών επί (ζ.245018) 2 χιλ. Β.Α. υψ. 1314.

4. Ναρκοπόλεμος:
Εις θέσιν (Ο.395991) Δυτικαί προσβάσεις υψ. 1097 ΣΚΡΑ, εξερράγη νάρκη προσωπικού άνευ θυμάτων.

5. Αποστολαί:
Σχετικόν 125/250840 σήμα Τ.Σ./ Μεραρχίας.

α) Συμμορίται ΤΖΕΝΑΣ κατέφυγον περιοχήν ΠΑΣΣΟΣ-Κλβ ΖΑΝΤΑ (Ζ.2202) όπου οργανώνουν έδαφος.

β) Αναμένουν αποχώρησίν μας ίνα επιστρέψωσι ΤΖΕΝΑΝ.

γ) Έχομεν σοβαρόν συμφέρον να μην μετακινηθώσι προς Δυσμάς και ενισχυθώσι μαχομένους περιοχήν ΛΟΥΤΡΑΚΙΟΥ.

δ) Από 6 Σ/ΒΡΙΟΥ να εκτελώνται αναγνωρίσεις επιθετικαί εκ του αριστερού σας προς την περιοχήν ΠΑΣΣΟΣ με ελαχίστην επιδίωξιν την καθήλωσιν αυτών εις την άνω περιοχήν, εν όψει λίαν προσεχούς επιχειρήσεως εξ Ανατολών και Δυσμών προς εξόντωσίν των.

ε) Το αριστερόν σας να το διατηρήτε κάπως ισχυρόν και δι' αντιμετώπισιν πάσης επιθέσεώς των και διά δυνατότητα εκπομπής αναγνωρίσεων.

<u>6 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ</u>

1. Εκ των εγγύς εξερευνήσεων ουδέν.

2. Ναρκοπόλεμος:

α) Την 07.30 ώραν εξερράγη νάρκη ΤΕΛΕΡ εις θέσιν (Ο.349984) αμέσως Νοτίως ΠΕΡΙΚΛΕΙΑΣ άνευ θυμάτων.

β) Την 12.00 ώραν εξερράγη νάρκη προσωπικού εις θέσιν (Ο.353993) ΛΑΓΚΑΔΙΑΝ, τραυματίσασα 1 οπλίτην.

3. Μηχανικόν: Επελήφθη επισκευής και διανοίξεως οδού από ΝΩΤΙΑΣ εις ΕΥΡΩΠΟΝ. Ανακατασκευή γεφυριδίων εις θέσιν (Ο.279978).

4. Συμπληρωματική διαταγή (πληροφορίαι-αποστολή) υπ' αριθ. 130/061045.

α) Εχθρός πιεζόμενος ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ κινείται προς Ανατολάς (όρος ΒΟΡΑΣ.)

β) Υποθέσεις επί ενδεχομένων ενεργειών του:

ι. ενίσχυσις περιοχής ΚΑΡΑΟΥΛΙ και ενδεχομένης επιθέσεως κατά ΚΡΕΣΝΑΣ.

ιι. Απόπειρα εγκαταστάσεως μεταξύ περιοχής ΛΟΥΤΡΑΚΙΩΝ και όρους ΠΙΝΟΒΟΝ.

ιιι. Απόπειρα διαπεραιώσεως εις ΤΖΕΝΑΝ.

γ) Ανάγκη όπως αραιούντες δύναμιν δεξιού σας συγκεντρώσητε περιοχήν ΓΚΟΛΕΓΚΕΡΕΑ -1314- δύναμιν Λόχου 515 πλέον Λόχος 516 με σκοπόν ενέργειαν προς κατάληψιν διαβάσεων περιοχής ΠΑΣΣΟΣ (230024) - κλβ. ΣΠΥΡΟΓΙΑΝΝΗ (Ο.215-995).

δ) Εξασφαλίσατε οδηγούς και διατάξατε αναγνώρισιν δρομολογίων διασχιζόντων ΠΙΝΟΒΟΝ.

ε) Αναφερθή ετοιμότης, μέσα και δρομολόγια.

5. Προτάσεις Τ.Σ./ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ επί 125 και 130 διαταγών Τ.Σ./ΧΙ Μ.
- Προτείνεται κατάληψις κορυφογραμμής ΠΙΝΟΒΟΥ.
- Εξεύρεσις οδηγών δρομολογίων εξ ΑΡΔΕΑΣ.
- Αιτείται διάθεσιν επί πλέον Λόχου 516.

6. Διευκρινήσεις επί πρότασιν Τ.Σ./ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ δοθείσαι διά 136 σήματος.

α). Δεξιός Λόχος αραιώση επί ζώνης διλοχίας, ώστε εξέλθη ο 1. Ουδέν κατεχομένων σημείων εγκαταληφθή.

β) Λόχος 516 (3 Διμοιρία) να μη εγκαταλείψη το ΤΡΕΣΤΕΝΙΚ. Δεν διατίθεται άλλος.

γ) Οροσειρά ΠΙΝΟΒΟΥ (20-46-2154-2070) παρουσιάζει ωρισμένας διαβάσεις υποχρεωτικάς προς Δυσμάς. Κατοχή τούτων εξασφαλίζει αριστερόν και διευκολύνει προχώρησιν μας Δυτικώς ΠΙΝΟΒΟΥ.

δ) Πρώτη ενέργεια, αναζήτησις οδεύσεων, είτα κατάληψις διαβάσεων επί των οδεύσεων τούτων.

ε) Οδηγούς ΑΕΤΟΧΩΡΙΤΑΣ διαθέτει 12 ο Λόχος 516.

7 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

1. Συμβάντα:

-Επιθετική αναγνώρισις διά Λόχου (των 2 Διμοιριών) προς ύψωμα 2046 ΠΑΣΣΟΣ συνεπλάκη με μικράν ομάδα συμμοριτών εις θέσιν (ζ.213002) ΠΙΝΟΒΟΝ. Εφονεύθησαν 2 συμμορίται εξ ων ο 1 στέλεχος ο Πολιτικός ΤΖΕΝΑΣ ΑΛΕΚΟΣ.

Περισυνελλέγησαν 1 ΣΤΑΓΕΡ και 1Τυφέκιον.

Υπόλοιποι συμμορίται διέφυγον προς ΣΕΡΒΙΚΟΝ έδαφος.

Την 1330 τμήματα ανήλθον επί υψ. 2046. Συνελήφθη 1 συμμορίτης.

- Έτερον τμήμα 516 Τ. κινούμενον Δυτικώτερον παρηνωχλήθη.

- Βοερειοδυτικώς υψ. 1227 εις θέσιν (ζ.283023) ανευρέθη αρχείον συμμοριτών.

2. Αναγνώρισις δρομολογίου προς υψ. 2046.

Παρουσιάζει κλίσιν σχεδόν κάθετον και λίαν ανώμαλον.

Δυσκόλως βατόν και εις Πεζούς. Κίνησις κτηνών όχι δυνατή. Κορυφογραμμή ΠΙΝΟΒΟΥ καλύπτεται σχεδόν διά νεφώσεως καθ' όλον το 24ωρον. Ουδέν έτερον δρομολόγιον.

8 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

1. Συμβάντα - ενέργειαι:

- Τμήμα Διμοιρίας συν ΜΑΔ κινηθέν από πρωίας ήχθη την 1030 ώραν εις Κλβ. ΣΩΚΡΑΤΗ (ζ.3503) ανεύρε κλίβανον και εγκαταστάσεις (καλύβες) συμμοριτών καταστραφείσαι.

- Εν συνεχεία εξερεύνησις Βορείως ΠΗΓΩΝ ΙΣΒΟΡΟΥ εις (ζ.335025) άνευ τινός.

2. Ναρκοπόλεμος:

Την 1230 ώραν εις θέσιν (ζ.351989). Βορείαν παρυφήν ΠΕΡΙΚΛΕΙΑΣ αυτοκίνητον προσέκρουσεν επί Νάρκης ΤΕΛΕΡ ανατιναχθέν.

Ημέτεραι απώλειαι: Ν.0.1 Τ.Ο. 1 Νεκροί ιδιώται 1 Τραυματίαι ιδιώται 2.

3. Επί υψ. ΜΑΥΡΕΣ ΠΕΤΡΕΣ (νοτίως ΑΕΤΟΧΩΡΙΟΥ) το 516 Τ. εγκατέστησε Διμοιρίαν των 2 ομάδων.

4. Επί απροκλήτου επιθέσεως ΣΕΡΒΩΝ εις ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΕΗ-Κ/Τ.

Εφιστάται η προσοχή των τμημάτων, αφ' ενός μεν μη τυχόν εισόδου ημών ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΥΙΚΟΝ έδαφος και αφ' ετέρου συνεχούς ασφαλείας από επιθέσεως ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΥΙΚΩΝ τμημάτων.

5. ΕΝΤΥΠΩΣΙΣ περί συμμοριτών ΤΖΕΝΑΣ.

-Εκ καταθέσεως συλληφθέντος. Ότι υπάρχουν περί τους 50 συμμορίται κατανεμημένοι από υψ. 2046 και Ανατολικώς μέχρις υψ. 1840 επί της μεθοριακής γραμμής.

Ελευθεροεπικοινωνία εις Σερβικά φυλάκια.

-Εκ της μελέτης του ανευρεθέντος συμμοριακού αρχείου, εξάγεται ότι εδόθη εντολή δράσεως ελευθέρων σκοπευτών και ναρκοθετών διά προσβολήν μεταγωγικών και πυροβόλων. Εις το αρχείον περιείχετο και κώδιξ κρυπτογραφικών συνθηματικών αριθμών.

6. ΚΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ: Νέφωσις-Κατά διαστήματα βροχή.

9 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

1. Συμβάντα - ενέργειαι:

Επιθετική αναγνώρισις εξερευνητικώς υπό Λόχου 515 εις Κλβ. ΒΑΣΙΛΑΚΗ μέχρις συνόρων (ζ.352043) και (ζ.354048), άνευ τινός.

Εκ της εξερευνήσεως υπό Διμοιρίας Εθνοφρουράς και ΜΑΔ περιοχής ΛΑΓΚΑΔΙΑΣ-ΠΕΡΙΚΛΕΙΑΣ και ΓΚΟΛΕΜΑ ΡΕΜΜΑ μέχρις (300970) ουδέν.

2. Παρατήρησις επί συνόρων:

Εις περιοχήν (ζ.3006) ΄Ανω ΠΟΡΤΑ επί Σερβικού εδάφους και εγγύς οροθετικής γραμμής ΣΕΡΒΟΙ οπλίται ησχολούντο με ανόρυξιν οχυρωματικών έργων.

3. Ναρκοπόλεμος:
Εις θέσιν (Ο.353983) Νοτία παρυφή ΠΕΡΙΚΛΕΙΑΣ ευρέθησαν 2 χειροβομβίδες παγιδευμέναι.

4. Καιρική κατάστασις: Νεφελώδης με ψυχρόν Βόρειον άνεμον.
Κατά διαστήματα βροχερός.

5. Εκδοθείσαι διαταγαί:
Α.Π. 154/090750.

α. Ανάγκη εκκαθαρίσεως της συμμορικής εστίας ήτις φέρεται μεταξύ υψ. 2046 και υψ. 1840.

β. Επιβάλλεται κατοχή υψ. 2046 και ενέργεια από Β.Α. διά το 1840.

γ. Αποφυγή εισόδου εις ΣΕΡΒΙΚΟΝ έδαφος.

6. Προτάσεις Διοικητού Τ.Σ./ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ.
Αναφέρει ότι οι ενδημούντες επί των συνόρων 50 συμμορίται κατανέμονται: 30 από Ελληνικού φυλακίου Βορείως υψ. 2046 (ζ.237020) μέχρι υψ. 1840. Οι υπόλοιποι 20 ευρίσκονται Β.Δ. ΠΑΣΣΟΣ εγγύς μεθορίου. Ούτοι εις πρώτην ημετέραν πίεσιν εισέρχονται εις ΣΕΡΒΙΑΝ. Θεωρεί επισφαλή ενέργειαν από Β.Δ. 1840 προς Ελληνικόν φυλάκιον και προτείνει επιθετικήν δραστηριότητα προς υψ. 2046 και υψ. 2154.

7. Το Τ.Σ./Μεραρχίας διά υπ' άριθ. 100/82 ταυτότητος 091900 ενέκρινε ενέργειαν Τ.Σ./ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ πρωτοβούλως. Ενδιαφέρει να εξοντωθούν. Ζωτικόν επίσης να μην εισδύσουν εις τα μετόπισθεν.

8. Καιρική κατάστασις: Βροχερός μετά ψύχους.

10 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

1. Ενέργειαι-Συμβάντα

α. Λόχος 515 κινηθείς αναγνωριστικώς προς υψ. 2046, ήχθη την 1630 ώραν εις υψ. 2154 (ΠΙΝΟΒΟΝ), διά δρομολογίου:
(ζ.278016) υψ. 1227 - (ζ.253006) εις 1314 - (ζ.243004) προς ΠΙΝΟΒΟΝ.
Εν συνεχεία εκινήθη προς ανώνυμον (ζ.238008) 1500μ. Νοτίως υψ. 2046. Εβλήθη διά μυδραλλίου και βαρέως πολυβόλου συμμοριτών. Δύναμις συμμοριτών υπολογίζεται εις 20. Θέσις συμμοριτών επί υψ. 2046 (ζ.238018) και (ζ.233-020) Β.Δ. και 2046 από των συνόρων.
Λόχος επέστρεψε βάσιν του.

β. Διμοιρία 63 Τ.Ε. από ΝΩΤΙΑΣ εκινήθη Βορείως προς υψ. 1918 ΠΟΡΤΑ. Εις θέσιν (ζ.304017) 700μ. Βορείως ΣΤΡΙΓΚΑΝΙΤΣΑ ανευρέθη και κατεστράφη καταυλισμός συμμοριτών εκ. 10 καλυβών. Ομοίως 1 Κλίβανος - Περισυνελλέγησαν 3 βόες .

γ. Ναρκοπόλεμος:

Εις υψ. ΤΡΕΣΤΕΝΙΚ εφονεύθη 1 οπλίτης 516 Τ. εκ παγιδευμένης χειροβομβίδος συμμοριτών.

δ. Καιρική κατάστασις: Υψηλή νέφωσις.

11 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

1. Συμβάντα-ενέργειαι:
Κατά εξερεύνησιν τμήματος Εθνοφρουράς εις θέσιν (ζ.328019) 2 χιλ. Β.Δ. ΛΑΓΚΑΔΙΑΣ ανευρέθησαν πρόχειρα πολυβολεία και μικραί καλύβαι καταστραφείσαι.

2. ΠΡΟΘΕΣΙΣ διά την 13ην Σ/βρίου.
-Ενέργειαι διά 4 Διμοιριών 515 εκ κατευθύνσεως Β.Α. ΓΚΟΛΟΓΚΕΡΕΑ προς υψ. 2046.
-Λόχος 516 από υψ. 1391 διά υψ. 2154 προς υψ. 2046.
-Αναγνωρίσεις επί ΠΑΙΚΟΥ προς ΚΛΕΝΤΝΙΤΣ και ΤΣΟΥΜΑΝ.

3. Δια την 12ην Σ/βρίου αντικαταστάσεις τμημάτων.

<u>12 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ</u>

1. Μετακινήσεις Τμημάτων:
Διμοιρία ΜΑΔ από ΠΕΡΙΚΛΕΙΑΣ εις ΝΩΤΙΑΝ.
Λόχος Εθνοφρουράς ΝΩΤΙΑΣ των 2 Διμοιρών εις ΓΚΟΛΟΓΚΕΡΕΑ. Δ/σις Λόχου 515 συν Διμοιρία από υψ. ΠΟΡΤΑΣ (300035) εις υψ. 1227.

2. Εκ των εξερευνήσεων εις ΚΛΕΝΤΝΙΤΣ-ΜΠΑΡΤΑ-ΤΣΟΥΜΑΝ ουδέν. Εκ της εξευρενήσεως βαθείας γραμμής (Ο.3199) μέχρις (ζ.305015) ουδέν.

3. Καιρός αίθριος.

<u>13 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ</u>

1. Συμβάντα-ενέργειαι:
Λόχος 515 συν Διμοιρία εκινήθη από 0200 ώραν από ΓΚΟΛΟΓΚΕΡΕΑ (ζ.260015). Την 0750 αφίκετο εις ύψωμα 2046 άνευ συμβάντος. Εν συνεχεία εξερευνητικώς προς Καλύβια ΖΑΝΤΑ (ζ.218022) όπου αφιχθείς την 1330 ώραν εβλήθη υπό συμμοριτών εκ θέσεως (ζ.230027) Βορείως ΠΑΣΣΟΣ από ΣΕΡΒΙΚΟΥ εδάφους, διά τινων αυτομάτων και τινων τυφεκίων και επί τινα λεπτά μόνον. Πιθανώς να επρόκειτο και περί ΣΕΡΒΩΝ.
Λόχος 516 (μείον 2 ομάδες) εκινήθη την 0200 ώραν υψ. 1391. Την 0730 ώραν αφίχθη εις υψ. 2154 (ΠΙΝΟΒΟΝ) άνευ συμβάντος. Διετήρησε υψ. 2154 διά Διμοιρίας και δι' ετέρας προωθήθη προς Κλβ. ΣΠΥΡΟΓΙΑΝΝΗ 0(215-995).
Επιστροφή τμημάτων με αναγνώρισιν βατότητος δρομολογίων.

2. Αναγνώρισις δρομολογίων:

α. Δρομολογίου από υψ. 2154. (ΠΙΝΟΒΟΝ) προς Κλβ. ΣΠΥΡΟΓΙΑΝΝΗ βατόν εις Πεζούς μόνον και άνευ φόρτου. Εις κτήνη άβατον.

β. Δρομολόγιον από Κλβ. ΖΑΝΤΑ-Κλβ. ΣΠΥΡΟΓΙΑΝΝΗ -ΚΟΖΙΑΚ-ΤΡΕΣΤΕΝΙΚ βατόν εις Πεζικόν και μεταγωγικά με ανάγκην διευθετήσεως των σημείων (215974) (214982) (210988).

γ. Δρομολόγιον:
(Ζ.2701) ΓΙΕΛΙΤΕ - (254013) 600μ. βορ. υψ. 1314 - (245992) υψ. 1139 (238007) 800μ. Ν. υψ. 2046. (238016) υψ. 2046 (220013) 1 χιλ. Νοτ. Υψ. 1999 (ΠΑΣΣΟΣ) - (218024) Κλβ. ΖΑΝΤΑ.

Βατόν μόνον εις Πεζούς άνευ φόρτου εκστρατείας. Κίνησις κτηνών αδύνατος λόγω κατακορύφου κλίσεως του εδάφους.

δ. Δρομολόγιον Κλβ. ΖΑΝΤΑ (218024) - (214998) Κλβ. ΣΠΥΡΟΓΙΑΝΝΗ - (2399) υψ. ΤΟΥΦΚΑ (υψ. 2070) - (245993) υψ. 1391.
Από Κλβ. ΖΑΝΤΑ μέχρι Κλβ. ΣΠΥΡΟΓΙΑΝΝΗ είναι βατόν εις Πεζικόν και μεταγωγικά.
Από Κλβ. ΣΠΥΡΟΓΙΑΝΝΗ εις υψ. 2154 (ΠΙΝΟΒΟΝ) αδύνατος η κίνησις εις μεταγωγικά λόγω αποτόμου κλίσεως εδάφους.

3. Εντύπωσις εχθρού. Η αυτή.

4. Παρατηρητήρια ΣΕΡΒΩΝ.

Αναγνωρίσθησαν επί υψωμάτων: υψ. 1999 (ζ.230025)
υψ. 2145 (ζ.250024).

14 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

1. Επάνοδος τμημάτων εις την αρχικήν διάταξιν.

2. Ναρκοπόλεμος: Περισυνελλέγη Νάρκη Γερμανική εις θέσιν (Ο.355983) 500μ. Ν.Α. ΠΕΡΙΚΛΕΙΑΣ.

15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

1. Εξερευνήσεις
Εις (Ο.258991) 1 χιλ. Β.Δ. ΑΕΤΟΧΩΡΙΟΥ ανευρέθη αποθήκη περιέχουσα 500 οκ. αλεύρου και μικράν ποσότητα αραβοσίτου.

2. Οργάνωσις ΣΣ 927: Διεύρυνσις διά δύναμιν Λόχου.

3. Καιρική κατάστασις: Αίθριος.

16 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

1. Εξερευνήσεις: Εις περιοχήν ΛΑΓΚΑΔΙΑΣ ουδέν απέδωσαν.

2. Ήρξατο διά Διμοιρίας 707 Λ. Μηχ/κού επισκευή οδικής Γεφύρας εις θέσιν (Ο.3599) Β.Δ. παρυφή ΠΕΡΙΚΛΕΙΑΣ.

3. Καιρική κατάστασις: Την πρωίαν ομίχλη. Το απόγευμα αίθριος με υψηλήν νέφωσιν.

17 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

1. Αναγνωρίσεις:
Λόχος 516 εις ΠΙΝΟΒΟΝ ουδέν. Προώθησις περιπόλων προς υψ. 2046 επί των συνόρων ουδέν παρετήρησαν.

2. Εξερευνήσεις:
Εις θέσιν (ζ.284036) διχάλωσις βαθείας γραμμής ΒΙΣΤΡΙΤΣΑ 1 ½ χιλ. Δυτ. ΚΑΤΩ ΠΟΡΤΑΣ ανευρέθησαν 4 Καλύβαι περιέχουσαι διάφορα είδη ιματισμού.

3. Ναρκοπόλεμος:
Την 0930 ώραν εις θέσιν (ζ.2803) υψ. 1201 4 χιλ. Β.Δ. ΝΩΤΙΑΣ εξερράγη νάρκη προσωπικού συμμοριτών φονεύσασα τον στρατιώτην ΓΑΛΑΝΟΝ και τραυματίσασα τον Ανθ/γόν ΖΑΧΑΡΗΝ ΠΑΝ. Του 515 Τ.Πεζικού.

4. Περισυλλογή Τηλεφωνικού υλικού.
Περισυνελέγη Τηλ/κόν σύρμα γραμμής ΝΩΤΙΑΣ-ΑΕΤΟΧΩΡΙΟΥ. Ομοίως της γραμμής ΝΩΤΙΑΣ-ΠΟΡΤΑΣ.

5. Καιρική κατάστασις. Νέφωσις μετά βροχής.

18 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

1. Αναγνωρίσεις - εξερευνήσεις:

α. Υπό Λόχου 515
-Βαθείας γραμμής αμέσως Βορ. Τ.ΤΖΕΝΑΣ - Κλβ. ΒΑΣΙΛΑΚΗ μέχρις Κλβ. ΣΩΚΡΑΤΗ

β. Δια Διμοιρίας ΜΑΔ.
-Βαθείας γραμμής ΒΑΛΕ ΜΟΥΤΣΟΥ (ζ.375015) Β.Α. ΛΑΓΚΑΔΙΑΣ

γ. Εκ των εξερευνήσεων ουδέν.

2. Ναρκοπόλεμος:
Εις θέσιν (Ο.473970) επί δρομολογίου χωρίου ΣΚΡΑ-ΦΑΝΟΥ ανευρέθη νάρκη ΤΕΛΕΡ.

19 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Ανεφοδιασμοί. Παροχή αναπαύσεως εις Τμήματα. Εγγύς ενεδρεύσεις.

20 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

1. Αναγνωρίσεις-εξερευνήσεις:

α. Λόχος 63 Τ.Ε. (μείον Διμοιρία) αναγνώρισις από ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΝ διά ΠΛΟΤΣΑΣ-ΜΠΡΕΣΤΟΠ- εις ΤΡΙΑ ΕΛΑΤΑ. Ουδέν.

β. Έτερος Λόχος Εθνοφρουράς (2 Διμοιριών) διά ΚΛΕΝΤΝΙΤΣ-ΜΠΑΡΤΑΣ εις ΤΡΙΑ ΕΛΑΤΑ. Ουδέν.

γ. Λόχος 516 (μείον Διμοιρία) εις υψ. 2154 ΠΙΝΟΒΟΝ. Ουδέν παρετηρήθη.

2. Καιρική κατάστασις. Αίθριος.

21 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

1. Εξερευνήσεις:

α. Διά τμήματα 516 Τ. εξερεύνησις βαθείας γραμμής από ΜΑΥΡΕΣ ΠΕΤΡΕΣ μέχρις υψ. 1314. Ουδέν ανερεύθη.

β. Υπό Τμήματος 515 ανευρέθησαν εις θέσιν (2600) επί δρομολογίου προς υψ. 1314 4 χιλ. Δυτ. ΝΩΤΙΑΣ πρόχειραι εγκαταστάσεις συμμοριτών καταστραφείσαι.
Ομοίως εις θέσιν (ζ.293020) 2 ½ χιλ. Βορείως ΝΩΤΙΑΣ εγκαταστάσεις συμμοριτών καταστραφείσαι.
Εις θέσιν (ζ.305019) Κλίβανος καταστραφείς.
Κατά την εξερεύνησιν επεσημάνθη η νάρκη προσωπικού συμμοριτών παγιδευμένη, ανατιναχθείσα επί τόπου.

2. Καιρική κατάστασις. Αίθριος.

22 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

1. Εξερευνήσεις:
Υπό τμημάτων 515 και 516 ανευρέθησαν εις περιοχήν (ζ.2802) 500μ. Βορείως υψ. 1227, Νάρκαι προσωπικού 7.
Εις θέσιν (ζ.312032) 1200μ. Αν ΠΟΡΤΑΣ ανευρέθησαν 8 καλύβαι καταστραφείσαι.

2. Διανομή δεμάτων υπό ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ εις τους μαχομένους. Παράδοσις εις αντιπροσωπείας των τμημάτων εις ΝΩΤΙΑΝ. Επιμνημόσυνος δέησις διά τους πεσόντας. Έπαρσις Σημαίας εις ΝΩΤΙΑΝ και εις τα Σ. Στηρίγματος.

3. Καιρική κατάστασις: Αίθριος.

23 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

1. Εξερευνήσεις:
Β.Δ. προς υψ. 2046 και
Β.Α. προς Κλβ. ΣΩΚΡΑΤΗ } Ουδέν απέδωσαν

2. Ναρκοπόλεμος-Σαμποτάζ:

α. Εις θέσιν (ζ.240017) υψ. 2046 ανευρέθη νάρκη προσωπικού παγιδευμένη.

β) Κατά την νύκτα 22ας προς 23ην αφηρέθη τμήμα τηλεφωνικής γραμμής (καλωδίου) μήκους 1000μ. μεταξύ ΠΕΡΙΚΛΕΙΑΣ-ΝΩΤΙΑΣ.

3. Καιρική κατάστασις: Αίθριος.

24 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

1. Κατοπτεύσεις επί οροθετικής γραμμής διά μικρών περιπόλων:

α) Διεπιστώθη ότι ΣΕΡΒΟΙ διατηρώσι μόνιμα παρατηρητήρια επί οροθετικής γραμμής εις ζ:

(ζ.3406) υψ. 2014
(325060) υψ. 1912
(305059) Β.Α. ΑΝΩ ΠΟΡΤΑΣ
(3106) Βορ. ΠΟΡΤΑΣ
(2502) υψ. 2145
(230024) υψ. 1999

β) Φυλάκια ΣΕΡΒΙΚΑ επηνδρωμένα εις (ζ.3506)
(2906)
(230024)

Δύναμις εκάστου Διμοιρίας.
Σέρβοι οπλίται ησχολούντο με ανόρυξιν χαρακωμάτων.

γ) Περίπολος αφιχθείσα εις (ζ.238010) Νοτίως Τριγωνομετρικού 2046 παρετήρησεν ότι εις ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ φυλάκιον ευρίσκετο 1 ΣΕΡΒΟΣ οπλίτης, όστις άμα τη εμφανίσει της περιπόλου απήλθεν εις ΣΕΡΒΙΚΟΝ έδαφος.

2. Καιρική κατάστασις: Καιρός νεφελώδης μετά ψυχρού ανέμου.

25 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

1. Έρευναι- Ναρκαλιεία:

-Έρευνα χωρίου ΛΑΓΚΑΔΑ διά νυκτερινού εγκλωβισμού διά ύπαρξιν Γιάφκας δεν απέδωσε.

-Ναρκαλιεία δρομολογίου ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΣ-ΛΑΓΚΑΔΙΑΣ διά αγέλης και ποιμνίου.

-Εις θέσιν (ζ.284016) εντός Χαράδρας ΜΠΙΣΤΡΙΤΣΑ Ανατ. Υψ. 1227 ανευρέθη νάρκη κατά προσωπικού καταστραφείσα.

2. Καιρική Κατάστασις: Αίθριος.

26 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

1. Εξερευνήσεις:

Εις Κλβ. ΣΩΚΡΑΤΗ-ΟΖΑ και ΣΕΡΕΚ ΚΟΡΙΤΣΙ ανευρέθη τηλεφωνική γραμμή (καλώδιον) από Κλβ. ΣΩΚΡΑΤΗ προς ΣΕΡΒΙΚΟΝ έδαφος. Περισυνελλέγη μέρος και έτερον κατεστράφη.

2. Εκ κατοπτεύσεων προωθημένων περιπόλων επί των συνόρων διεπιστώθησαν τα κατά την 24ην Σ/βρίου περί ΣΕΡΒΙΚΩΝ παρατηρητηρίων και φυλακίων.

3. Παρουσιάσθη εις ΦΑΝΟΝ άοπλος συμμορίτης προερχόμενος εκ ΣΚΟΠΙΩΝ.

4. ΕΚΔΟΘΕΙΣΑΙ ΔΙΑΤΑΓΑΙ:

Υπ. αριθ. ΑΠ 246/261245 ώρας:

Ανάγκη μετακινήσεως εκ της περιοχής σας Λόχου 516 Τ. αφ' ενός προς κάλυψιν κενού, αφ' ετέρου δε προς έναρξιν τακτοποιήσεως οριστικής διατάξεως Τάγματος εγκαίρως και καθ' ον χρόνον υφίσταται προωθημένη διάταξις Μεραρχίας.

Να αναφερθούν προκύπτουσαι δυσχέρειαι και προτεινόμενη νέα διάταξις.

Να ερευνηθή συστηματικώς η περιοχή Β.Δ. ΝΩΤΙΑΣ.

5. Υποβληθείσαι προτάσεις:

Κρίνεται αναγκαία η διατήρησις των υψωμάτων 1391 και 1314.

Προτείνεται κατωτέρω αναδιάταξις:

Δ/σις Λόχου 515 συν Λόχος μείον Διμοιρία συν ομάς Πολ/λων (63 Τ.Ε.) εις υψ. 1918 ΚΑΤΩ ΠΟΡΤΑ. Διμοιρία 515 εις ΑΝΩ ΠΟΡΤΑΝ.

Ομάς Δ/σεως Διλοχίας συν Διμοιρία 63 Τ.Ε. εις ύψωμα 1227.

Δ/σις Λόχου 515 συν Διμοιρία 515 εις υψ. 1314.

Διμοιρία 515 εις υψ. 1391.

Διμοιρία 515 εις (Ο.260015).

Δ/σις Λόχου 63 Τ.Ε. συν Διμοιρία εις ΝΩΤΙΑΝ.

6. Δια Α.Π. 248/262300 σήματος Τ.Σ./Μεραρχίας εγκρίνεται προτεινομένη επί ΤΖΕΝΑΣ αναδιάταξις περατουμένης εντός 28ης Σ/βρίου.

7. Καιρική κατάστασις: Αίθριος

<u>27 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ</u>

1. Εξερευνήσεις:

Υπό Λόχου 515 εις θέσιν (ζ.298025) 1 χιλ. Νοτίως υψ. ΠΟΡΤΑ 1918, ανευρέθη απόθήκη περιέχουσα κάτωθι οπλισμόν:

<u>Οπλισμός</u>:

Τυφέκια Ιταλικά βραχύκανα	33
Τυφέκια Ιταλικά μακρύκανα	19
Τυφέκια Ελληνικά μακρύκανα	40
Τυφέκια Ελληνικά βραχύκανα	8
Τυφέκια ΛΕΜΠΕΛ	1
Τυφέκια Αγνώστου Τύπου	-
Οπλ/λα	2
Ξιφολόγχαι Αγγλίας	162

Κατάστασις των από απόψεως λειτουργίας δεν εξηκριβώθη.

Χρήζουν προηγουμένης τεχνικής καθάρσεως.

<u>Πυρομαχικά</u>:		
	Φυσίγγια Ελληνικά	400
	Φυσίγγια Ιταλικά	400
	Χειροβομβίς Μιλς	1
	Χειροβομβίς Γαλλική	1
	Οπλοβομβίς	1

14

ΘΕΜΑ: Έκθεσις γενικής εκτιμήσεως καταστάσεως Γ΄ΣΣ
ΠΡΟΣ: Το ΓΕΣ/Α1
ΚΟΙΝ: Στρατηγόν Δ/την Γ΄ΣΣ
Α1__

ΥΠΕΡΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
Γ΄ΣΣ /Α1
ΑΡΙΘ. Α.Α.Π. 26929
ΒΣΤ 903 τη 2-10-48

ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΙΣ

Στρατιωτικής Καταστάσεως περιοχής Γ΄ΣΣ

I. ΓΕΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

ΕΧΘΡΟΣ:

(α) Δυνάμεις:

Αι εν τη περιοχή του ΣΣ συμμοριακαί δυνάμεις ανέρχονται συνολικώς εις 6700 περίπου, κατανεμόμεναι ως κάτωθι:

ι. Περιοχή ΕΒΡΟΥ - ΘΡΑΚΗΣ
-ΕΒΡΟΣ 800
-ΘΡΑΚΗ (ΒΑ ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ, ΒΑ ΞΑΝΘΗΣ, ΧΑΪΝΤΟΥ) 1100
Σύνολον 1900

ιι. Περιοχή μεταξύ ΝΕΣΤΟΥ και ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ:
-ΤΣΑΔ - ΝΤΑΓ 50
-Βορ. ΠΑΠΑΔΩΝ 1100
-ΠΑΓΓΑΙΟΝ 100
-ΑΛΗ ΜΠΟΥΤΟΥΣ - ΑΛΗ ΜΠΑΜΠΑ και ΛΑΪΛΙΑΣ 270
-ΜΕΝΟΙΚΙΟΝ 100
Σύνολον 1520

ιιι. Περιοχή μεταξύ ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ - ΑΞΙΟΥ:
-ΜΠΕΛΛΕΣ 700
-ΚΟΡΩΝΑ 280
-Νότια ΚΡΟΥΣΙΑ 120
-ΚΕΡΔΥΛΛΙΑ 530
-ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ 220
Σύνολον 1850

ιυ. Περιοχή Δυτικώς ΑΞΙΟΥ:
-ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ 500
-ΒΕΡΜΙΟΝ 100
-ΠΙΕΡΡΙΑ ΟΛΥΜΠΟΣ 700
Σύνολον 1300

(β). <u>Δραστηριότης:</u>

ι. Η δραστηριότης των συμμοριτών κατά το τελευταίον δίμηνον ενετάθη εις τας περιοχάς τας γειτνιαζούσας προς τα ορμητήριά των και κατεβλήθη προσπάθεια μολύνσεως περιοχών εκκαθαρισμένων από συμμοριακά συγκροτήματα (ΠΑΓΓΑΙΟΝ - ΤΣΑ - ΝΤΑΓ - ΒΕΡΜΙΟΝ).

ιι. Ούτοι κυρίως επιδεικνύουσι δραστηριότητα εις σαμποτάζ, καταστροφάς σιδηροδρομικών γραμμών και τεχνικών κοινωφελών έργων, προσβολάς και πυρπόλησιν κατωκημένων τόπων, λεηλασίας διά τον εφοδιασμόν των εις τρόφιμα και ευρείαν στρατολογίαν.

ιιι. Επίσης η δραστηριότης των ενετάθη εις τον ναρκοπόλεμον, διαθετόντων νάρκας κατά προσωπικού και αυτοκινήτων εν αφθονία.

ιυ. Τέλος κατά τας τελευταίας ημέρας η δραστηριότης των συμμοριτών έχει ενταχθή εις τας περιοχάς:

- Νοτίων ΚΡΟΥΣΙΩΝ-ΒΕΡΤΙΣΚΟΥ
- ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ, ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ
- ΠΑΓΓΑΙΟΥ
- ΚΑΤΩ ΟΛΥΜΠΟΥ

(γ) <u>Προθέσεις των συμμοριτών</u>
Αύται εκ των μέχρι τούδε στοιχείων και γεγονότων φαίνεται ότι είναι αι κάτωθι:

ι. Να αμυνθώσι των παραμεθορίων περιοχών ας κατέχουσι (ΜΠΕΛΛΕΣ-ΑΛΗ ΜΠΟΥΤΟΥΣ-ΠΑΠΑΔΕΣ-ΕΒΡΟΥ) τας οποίας ισχυρώς οχυρώνουσι προς τον σκοπόν της χρησιμοποιήσεως τούτων ως ορμητηρίων διά τον ανεφοδιασμόν των ιδία εις οπλισμόν και πυρομαχικά εκ των Βορείων ομόρων Κρατών.

ιι. Να αναμολύνωσι τας εκκαθαρισθείσας περιοχάς (ΒΕΡΜΙΟΝ - ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ, ΚΡΟΥΣΙΑ, ΜΕΝΟΙΚΙΟΝ, ΠΑΓΓΑΙΟΝ κ.λ.π.).

ιιι. Να ενεργήσωσιν ευρείαν στρατολογίαν διά την αναπλήρωσιν των δημιουργηθέντων εις τας τάξεις των κενών.

ιυ. Να παρουσιάσωσιν ενεργείας και δράσιν εντός αστικών Κέντρων περιλαμβανομένης και της ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ δι' εντυπωσιακούς κυρίως λόγους, αλλά και διά στρατολογίαν και λεηλασίας, τόσον διά την τόνωσιν του ηθικού των ομοϊδεατών των του εσωτερικού, όσον και των φίλων και υποστηρικτών των του εξωτερικού.

<u>ΕΘΝΙΚΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ</u>

(α) <u>Δυνάμεις</u>
Αι εν τη περιοχή του ΣΣ δυνάμεις είναι αι κάτωθι:

ι. <u>Στρατού Εκστρατείας</u>
Δύο Μεραρχίαι
VII Μεραρχία (Τρεις Ταξιαρχίαι)
XI Μεραρχία (Δύο ταξιαρχίαι συν Τάγμα)

ιι. <u>Εθνοφρουράς:</u>
33 Τάγματα Εθνοφρουράς μειωμένης δυνάμεως κατανεμόμενα ως κάτωθι:

Εις περιοχήν VII Μεραρχίας	11
Εις περιοχήν ΔΕΚΜ	9
Εις περιοχήν 31 Ταξιαρχία	2
Εις περιοχήν XI Μεραρχίας	9
Εις περιοχήν ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ διά την εξασφάλισην των Φρουρών	2
Σύνολον	33

ιιι. Λοιπαί Μονάδες

-622 Τάγμα Ασφαλείας Συγκοινωνιών, διά την ασφάλειαν των συγκοινωνιών από της ΣΚΥΔΡΑΣ μέχρις ΕΒΡΟΥ.

-΄Εν Σύνταγμα Αναγνωρίσεως (μείον ΄Ιλη εις Β΄ΣΣ)

-Δύο Συν/ματα Πεδ. Πυρ/κού

-Μοίρα Ορειβ. Πυρ/κού (Δύο Πυρ/χίαι των 3 πυρ/λων εκάστη)

-Πυρ/χία Μέσου Πυρ/κού (2 πυρ/λα)

ιυ. Επί πλέον αι υπό της συνθέσεως προβλεπόμεναι λοιπαί Μονάδες και Σχηματισμοί Μεραρχιών και ΣΣ.

(β) Τι επετεύχθη υπό του ΣΣ

ι. Το ΣΣ καίτοι μειωθέν σημαντικώτατα εις δύναμιν κατόπιν της διαθέσεως υπέρ επιχειρήσεων ΡΟΥΜΕΛΗΣ-ΓΡΑΜΜΟΥ δυνάμεων ανερχομένων εις δύο Μεραρχίας επεζήτησεν, όπως διά των κατά τόπους δυνάμεών του και διά προσωρινής μεταφοράς εκ μιας περιοχής εις ετέραν εις μεγίστας αποστάσεις ενίοτε (ΕΒΡΟΣ-ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ) των δυνάμεων να εξοικονομηθώσιν εκάστοτε δυνάμεων έστω και μικρών, να αναπτύξη οπωσδήποτε δραστηριότητα και αναλάβη εκκαθαριστικάς επιχειρήσεις περιορίζον βεβαίως την έκτασιν τούτων εις την αναλογίαν των εναπομεινάντων αυτώ μέσων.

ιι. Ούτω από του μηνός Αυγούστου το ΣΣ διεξάγει επιχειρήσεις εις την περιοχήν ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ-ΤΖΕΝΑΝ, διά δυνάμεων της ΧΙ Μεραρχίας ενισχυθείσης υπό του ΣΣ δι' ενός τάγματος της VII Μεραρχίας, επιτυχόν να εκκαθαρίση ολόκληρον σχεδόν το ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ πλην ελαχίστης περιοχής παρά την οροθετικήν γραμμήν.

ιιι. Επίσης διά συγκεντρώσεως δυνάμεων Στρατού Εκστρατείας και Εθνοφρουράς εξ ολοκλήρου της ζώνης της VII Μεραρχίας και δι' ενισχύσεως και διά του τελευταίου εφεδρικού Λόχου του ΣΣ ενήργησεν από 23 Σεπτεμβρίου εις την περιοχήν Βορείως ΠΑΠΑΔΩΝ επιχείρησιν, και επέτυχε να φθάση μέχρι της οροθετικής γραμμής.

Κατελήφθησαν άπασαι αι οχυρωμέναι τοποθεσίαι των συμμοριτών κατεστράφησαν πλέον των 160 οργανώσεων, εγκαταστάσεις, εκυριεύθη υλικόν και οπλισμός των συμμοριτών και επενέχθησαν εις τούτους αρκεταί απώλειαι. Δεν κατέστη όμως δυνατή η διατήρησις των κτηθέντων εδαφικών πλεονεκτημάτων και η εδραίωσις εις την περιοχήν ως θα ήτο επιθυμητόν ελλείψει δυνάμεων.

Επίσης εις τον ΕΒΡΟΝ διεξήχθησαν επιχειρήσεις λίαν επιτυχείς καταλήξασαι εις την προώθησιν της διατάξεως ημών μέχρι της οροθετικής σχεδόν γραμμής.

Πλην των ανωτέρω σοβαρών ενεργειών το ΣΣ διεξήγαγε και πλείστας μικροτέρας εκτάσεως επιχειρήσεις, αίτινες κατά καιρούς αναφέρθησαν εις ΓΕΣ επί τω σκοπώ όπως διατηρηθή η δραστηριότης και η επιθετικότης των Εθνικών Δυνάμεων εις άπασαν την περιοχήν και διατηρηθή η πρωτοβουλία έναντι των συμμοριτών, πράγμα το οποίον κατέστη δυνατόν να επιτευχθή με μεγάλας βεβαίως προσπαθείας και επιμονήν, ιδίως κατά τον τελευταίον καιρόν κατόπιν της εξόδου εκ της ζώνης του ΣΣ της 33 Ταξιαρχίας

(γ) Σημερινή διάταξις φιλίων Δυνάμεων

Λεπτομερής διάταξις των Μονάδων του ΣΣ υπεβλήθη εις ΓΕΣ διά των υπ' αριθ. Α.Π. 25397/3.9.48 και 26672/25.9.48 αναφορών του ΣΣ

Η διάταξις εις γενικάς γραμμάς έχει ως κάτωθι:

ι. VII Μεραρχία:

- ΕΒΡΟΣ 1 ½ Τάγμα Στρατού εκστρατείας
  6 Τάγμα Εθν/ράς
- ΞΑΝΘΗ-ΚΟΜΟΤΗΝΗ 1 ½ Τάγμα Στρ. Εκστρ.
  4 Τάγματα Εθν/ράς

ΔΡΑΜΑ-ΚΑΤΩ ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΝ-ΠΑΓΓΑΙΟΝ
3 Ταγ/τα Στρατ. Εκστρ.
1 Τάγμα Εθν/ράς

ιι. Δ.Ε..Κ.Μ.

- ΤΣΕΣ-Ανατ. ΜΠΕΛΛΕΣ.. 1 Τάγμα Στρατού Εκστρατ.
- Περιοχαί ΣΕΡΡΩΝ
ΝΕΑΣ ΖΙΧΝΗΣ -ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ-ΝΙΓΡΙΤΗΣ
4 Τάγ/τα Εθνοφρουράς
ΤΣΕ ΛΑΓΚΑΔΑ (ΝότιαΚΡΟΥΣΙΑ-ΒΕΡΤΙΣΚΟΣ)
2 Τάγ/τα Εθνοφρουράς
- ΤΣΕ ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ 3 Τάγ/τα Εθνοφρουράς

ιιι. <u>31 Ταξιαρχία</u>
- Πεδινός διάδρομος Νοτίως 2 Τάγ/τα Στρατού Εκστρ. ΜΠΕΛΛΕΣ
- Λοιπή ζώνη Ταξ/χίας μέχρις ΑΞΙΟΥ και εδραίωσις επί ΚΡΟΥΣΙΩΝ
1 Τάγμα Στρατού Εκστρατ.
2 Τάγ/τα Εθνοφρουράς

ιυ. <u>ΧΙ Μεραρχίαι</u>
ΠΑΪΚΟΝ-ΤΖΕΝΑ 1 Τάγμα Σ. Εκστρατείας
1 Τάγμα Εθνοφρουράς
32 Ταξιαρχίας (ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ-ΑΡΔΕΑ-ΕΔΕΣΣΑ)
3½ Ταγ/τα Σ. Εκστρατ.
2 Τάγματα Εθνοφρουράς
ΤΣΕ ΒΕΡΡΟΙΑΣ 3 Τάγματα Εθνοφρουράς
ΤΣΕ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ 3 Τάγματα Εθνοφρουράς
½ Τάγμα Σ. Εκστρατείας

(δ) <u>Δυνατότητες ΣΣ</u>

ι. Ως έχει σήμερον η κατάστασις εις την περιοχήν του ΣΣ και ως ανωτέρω εμφαίνεται το ΣΣ όχι μόνον ουδεμίαν σοβαράν ενέργειαν δύναται πλέον να διεξαγάγη αλλά και μετά βαθείας θλίψεως βλέπει, ότι τα μετά τόσης προσπαθείας κτηθέντα δεν δύναται να συγκρατήση κατά τρόπον ασφαλή. Αντιθέτως εις μίαν σοβαράν συμμοριακήν δράσιν δεν δύναται να αντιδράση παρά διά των κατά τόπους δυνάμεών του, αίτινες είναι ελάχιστοι, ίνα δυνηθή να περιορίση την καταστροφικήν κατά των χωρίων και τεχνικών έργων μανίαν των συμ/τών, τον κατά το δυνατόν περιορισμόν της στρατολογίας και λεηλασίας.

Εις χείρας του ΣΣ δεν απομένη ουδεμίαν Μονάς ως εφεδρική και ούτω είναι υποχρεωμένον να πληροφορήται τας ενεργείας των συμμοριτών χωρίς να δύναται να εκδηλώση ουδεμίαν σοβαράν και αποτελεσματικήν ενέργειαν εναντίον αυτών, πολλώ δε μάλλον προληπτικήν.

ιι. Επιπροσθέτως αι Μονάδες του ΣΣ μετέχουσαι συνεχώς αι αυταί εις επιχειρήσεις και υφιστάμεναι απωλείας μη αναπληρουμένας από μηνών, διαθέτουσι Λόχους δυνάμεως 60-70 οπλιτών εις δε το ηθικόν ήρχισε να υπεισέρχεται η κόπωσις ως δυσμενής παράγων.

ιιι. Τέλος κατά την διάρκεια των αναλαμβανομένων επιχειρήσεων το ΣΣ διαθέτον και τον τελευταίον αυτού διαθέσιμον άνδρα διά να κατορθώση να οργανώση και προικίση διά δυνάμεων τας επιχειρήσεις ταύτας, μένει άνευ ουδεμιάς εφεδρικής δυνάμεως εις χείρας του προς αντιμετώπισιν ενός ενδεχομένου, ή ενός αντιπερισπασμού.

2. <u>ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΜΕΝΑΙ ΑΝΑΓΚΑΙ ΕΙΣ ΤΟ ΣΣ</u>

α. <u>Επιχειρήσεις προς διεξαγωγήν:</u>

ι. Το ΣΣ επιβάλλεται να εκμεταλλευθή τα μετά τόσων θυσιών επιτευχθέντα αποτελέσματα εις ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ-ΤΖΕΝΑΝ, εδραιούμενον εις την ανωτέρω περιοχήν εις καθορισθείσας τοποθεσίας αναλόγως των καιρικών συνθηκών, απαγορευομένης ούτω της υπ' αυτών επανεγκαταστάσεως, των συμμοριτών.

ιι. Επιβάλλεται να διεξαγάγη επιθετικάς επιχειρήσεις διά την πλήρη εκκαθάρισιν και πλήρη συντριβή των συμμοριτών εις τας λοιπάς περιοχάς, εις τινας των οποίων η κατάστασις απέβη εσχάτως λίαν ανησυχητική ως κάτωθι:

XI Μεραρχία:
- ΠΙΕΡΡΙΑ-ΟΛΥΜΠΟΣ
- Εκκαθάρισις ΒΕΡΜΙΟΥ από συγκεντρωθείσας μικροομάδας.

31 Ταξιαρχία:
- Εις περιοχήν ΚΟΡΩΝΑΣ
- Εις περιοχήν Νοτίων ΚΡΟΥΣΙΩΝ

ΔΕΚΜ
- Εις περιοχήν ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ (Αμέσου και επει-
- Εις -//- ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ (γούσης ανάγκης
- Εις -//- ΑΛΗ ΜΠΟΥΤΟΥΣ
- Εις -//- Αν. ΜΠΕΛΛΕΣ

VII Μεραρχία
- Εις περιοχήν ΠΑΓΓΑΙΟΥ
- Εις -//- ΞΑΝΘΗΣ-ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ
- Εις -//- ΕΒΡΟΥ
- Εις -//- Βορείως ΠΑΠΑΔΩΝ

Δι' απάσας τας ανωτέρω ενεργείας το ΣΣ έχει ανάγκην ενισχύσεως δι' ισχυράς δυνάμεως ήτις εξεταζομένων και των αναγκών εδραιώσεως δεν δύναται να είναι μικροτέρα της μιας Μεραρχίας και μιας ετέρας Ταξιαρχίας επί πλέον της 33ης Ταξιαρχίας.

Η δύναμις αύτη ενισχυομένη και διά των κατά τόπους Μονάδων θέλει διεξαγάγη τας ανωτέρω αναφερομένας επιχειρήσεις εν μέρει μεν συγχρόνως, εν μέρει δε διαδοχικώς.

β. Απαιτούμεναι δυνάμεις δι' εδραίωσιν:

Η συμπλήρωσις και βελτίωσις της εδραιώσεως των Εθνικών Δυνάμεων εις την περιοχήν του ΣΣ και δη την δοκιμαζομένην σήμερον υπό των συμμοριτών, θα ήτο έργον εξαιρετικής αποδόσεως διότι θα παρείχε τα μέσα συντριβής του συμμοριτισμού εν τη ζώνη του διά των επιχειρήσεων, της εδραιώσεως και κατόπιν διαρκούντος του χειμώνος διά διαρκούς και απεινούς διώξεως μέχρι πλήρους συντριβής.

Δια τους σκοπούς τούτους αι απαιτηθησόμεναι δυνάμεις δι' ολόκληρον την ζώνην του ΣΣ θα ήσαν κατ' ελάχιστον αι κάτωθι κατά περιοχάς, επί πλέον των σήμερον χρησιμοποιουμένων διά τον ανωτέρω σκοπόν:

ι. Περιοχή VII Μεραρχίας:

-Εις περιοχήν Βορείως ΠΑΠΑΔΩΝ	2 Τάγματα
-Εις περιοχήν ΠΑΓΓΑΙΟΥ	1 Τάγμα
-Εις περιοχήν ΧΑΙΝΤΟΥ-ΞΑΝΘΗΣ-ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ	1 Τάγμα
-Εις περιοχήν ΕΒΡΟΥ	1-2 Τάγ/τα
Σύνολον	5-6 Τάγ/τα

Εκ των 5-6 τούτων Ταγμάτων αναλόγως της καταστάσεως η Μεραρχία θα είναι δυνατόν να εξοικονομή εν Τάγμα ως εφεδρείαν εκ του πλέον ησύχου τμήματος της ζώνης της.

ιι. Περιοχή ΔΕΚ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ:

- Εις περιοχήν ΜΕΝΟΙΚΙΟΥ	1 Τάγμα
- Εις -//- ΑΛΗ ΜΠΑΜΠΑ ΛΑΙΛΙΑ	1 Τάγμα
- Εις -//- ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ	1 Τάγμα
- Εις -//- ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	1 Τάγμα
Σύνολον	4 Τάγ/τα

iii. Περιοχή 31ης Ταξιαρχίας:
Επί πλέον των υπό της Ταξιαρχίας διατιθεμένων Μονάδων 1 Τάγμα.

ιυ. Περιοχή XIης Μεραρχίας
Επί πλέον των διατιθεμένων υπό της Μεραρχίας, συνυπολογιζομένων και των 2 Ταγμάτων της 33 Ταξιαρχίας, αναγκαιούσι διά την εδραίωσιν επί ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ-ΤΖΕΝΑΣ............ 2-3 Τάγματα.

Θα παρέχηται ούτω εις την Μεραρχίαν η δυνατότης εξοικονομήσεως μιας μικράς εφεδρείας.

γ. Συμπεράσματα
Δια την συμπλήρωσιν της εκκαθαρίσεως της περιοχής του ΣΣ ως και διά την εδραίωσιν φιλίων τμημάτων εις τας εκκαθαρησθείσας και εκκαθαρισθησομένας περιοχάς, επιβάλλεται η διάθεσις εις το ΣΣ μιας πλήρους Μεραρχίας και μιας εισέτι Ταξιαρχίας εκτός της επανερχομένης εις την XI Μεραρχίαν 33 Ταξιαρχίας.

Αι δυνάμεις αύται (Μεραρχία συν Ταξιαρχία) διατιθέμεναι αρχικώς δι' εκκαθαριστικάς ενεργείας θα διατεθώσιν εν συνεχεία διά την εδραίωσιν με ικανότητα δημιουργίας μιας μικράς εφεδρείας, η οποία θα χρησιμεύει διά την αναγκαίαν περιοδικήν μικράν ανάπαυσιν των τμημάτων την συντήρησιν της εκπαιδεύσεώς των και την εκδήλωσιν εκάστοτε ισχυρών ενεργειών, όπου ήθελε παραστή ανάγκη, επί σκοπώ διαρκούς διώξεως των συμμοριτών, μόνης ικανής να δώση εν αποφασιστικόν αποτέλεσμα κατά του συμμοριτισμού.

3. ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΜΕΝΑΙ ΥΠΟ ΤΟΥ ΣΣ ΔΥΣΧΕΡΕΙΑΙ:

α. Χειμεριναί εγκαταστάσεις:
Εν όψει του επερχομένου χειμώνος του ΣΣ αντιμετωπίζει πρόβλημα δυσχερές, το της χειμερινής εγκαταστάσεως των εις το ύπαιθρον και ιδία εις τα υψηλά σημεία ευρισκομένων τμημάτων του.

Το ΣΣ αντιμετωπίζει το πρόβλημα τούτο διά της κατασκευής οικίσκων και σκεπάστρων εντός των οποίων θα παραμείνωσι τα Τμήματα.

Προ τούτο ητήσατο την διάθεσιν αυτώ υπό του ΓΕΣ χρηματικού ποσού διά τας απαιτηθησομένας δαπάνας κατασκευής των έργων τούτων.

Τα μέχρι σήμερον διατεθέντα είναι απολύτως ανεπαρκή και δεν δύνανται να καλύψωσι παρά μικρόν μόνον μέρος των δημιουργουμένων αναγκών.

Διά την οργάνωσιν των έργων τούτων εις σημεία στηρίγματος και Κέντρων Αντιστάσεως παρίσταται ανάγκη όπως διατεθή υλικόν οχυρώσεως, συρματοπλέγματα, γαιόσακκοι και νάρκαι.

β. Νάρκαι
Η χορήγησις σημαντικής ποσότητος ναρκών κατά προσωπικού κρίνεται υπό του ΣΣ επιβεβλημένη και επείγουσα διά την οργάνωσιν ναρκοπεδίων εις τα συγκροτηθησόμενα ΣΣ και Κ.Α. διότι τούτο εκτός της ασφαλείας παρέχει και οικονομίαν δυνάμεων, αλλά και εις δρομολόγια χρησιμοποιούμενα υπό των συμμοριτών και δρομολόγια προσπελάσεως προς τεχνικά έργα τα οποία ωσαύτως, δύνανται να καλυφθώσιν διά δημιουργίας ναρκοπεδίων.

γ. Μηχανήματα ναρκαλιεύσεως:
Εκτός των από τούδε υφισταμένων αναγκών εις μηχανήματα ανιχνεύσεως ναρκών εν όψει του επερχομένου χειμώνος οπότε αι ανάγκαι ναρκαλιεύσεως λόγω καταστάσεως οδών πολλαπλασιάζονται και των αναγκών ανεφοδιασμού των τμημάτων εδραιώσεως και των προς ταύτα αγουσών οδεύσεων αφ' ενός, αφ' ετέρου δε διά τον έλεγχον των οδεύσεων γενικώς της εκτεταμένης ζώνης του ΣΣ επιβάλλεται η άμεσος ενίσχυσις του διά τοιούτων μηχανημάτων. Σήμερον το ΣΣ αντιμετωπίζει μεγάλην στενότητα εις μηχανήματα. Ο αριθμός τούτων δέον να ανέλθη εις 4 τουλάχιστον κατά Τάγμα Στρατού και Εθν/ράς γενικώς.

Εκτός τούτων δέον να προβλεφθώσι τοιαύτα και διά τα λοιπάς Μονάδας δι' ας δεν προβλέπονται, ως Πυροβολικόν, Μονάδες Διαβιβάσεων Συντάγματα Τεθωρακισμένα και Λόχους Μεταφορών.

δ. Πυροβολικόν

Το ήδη εις το ΣΣ υφιστάμενον Πυροβολικόν:
- 2 Συντάγματα Πεδ. Πυρ/κού
- Μία Μοίρα Ορειβ. Πυρ/κού (6 Πυροβόλα)
- Πυρ/χία Μ.Πυρ/κού (2 Πυροβόλα)

κρίνεται τελείως ανεπαρκές διά την ευρυτάτην ζώνην του ΣΣ Λόγω της εδραιώσεως των τμημάτων παρίσταται ανάγκη υποστηρίξεως του Πεζικού ΣΣ και Κ.Α. διά πυρών Πυροβολικού.

Τα τμήματα θεωρώσι εαυτά πλέον ασφαλή εάν γνωρίζωσιν ότι δύνανται εν ανάγκη να υποστηριχθώσιν υπό Πυροβολικού.

Δια της Α.Π. 15896/8-5-50 αναφοράς του ΣΣ ανέφερεν υμίν τας αντιλήψεις του και τας προτάσεις του επί της ενισχύσεώς του διά Πυροβολικού.

Το ΣΣ θεωρεί επιβεβλημένον να επανέλθη επί της αιτήσεως ταύτης και παρακαλεί όπως το ζήτημα εξετασθή και πάλιν υπό της Υπηρεσίας.

4. Το ΣΣ θέτον υπ' όψιν του ΓΕΣ ως ανωτέρω την κατάστασίν του και τας ανάγκας του εν λεπτομερεί αναλύσει, παρακαλεί όπως ληφθώσιν συντόμως μέτρα διά την αποτελεσματικήν αντιμετώπισιν της κατάστάνσεως εν τη περιοχή του ΣΣ Και ως μέτρον ριζικόν προτείνει την ταχείαν επάνοδον εις το ΣΣ εκτός της 33 Ταξιαρχίας και της Χης Μεραρχίας ολοκλήρου και της 51 Ταξιαρχίας.

Αι ανάγκαι αύται υπελογίσθησαν με βάσιν την <u>σημερινήν</u> δύναμιν του ΣΣ Εάν πρόκειται να πραγματοποιηθή η διάλυσις μέρους των Ταγ/των Εθν/ράς, τότε αι δυνάμεις των οποίων έχει ανάγκην το ΣΣ θα ανέλθωσιν εις 2 Μεραρχίας.

Άνευ της ανωτέρω ενισχύσεως πολύ δυσμενείς θα δημιουργηθώσι συνέπειαι, πρώτη των οποίων θα είναι η απόσυρσις των επί ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ φιλίων δυνάμεων και η επί τούτου εγκατάστασις των συμμοριτών με όλα τα γνωστά δυσμενή επακόλουθα.

Υπάρχει εξ άλλου σοβαρός φόβος, εάν μάλιστα απελευθερωθώσιν εξ άλλων τομέων συμμοριακαί δυνάμεις, ο εχθρός να αποκτήση την πρωτοβουλίαν υπό την έννοιαν της δυνατότητος της εκλογής εκάστοτε του προσβλητέου σημείου και της αποτελεσματικής κατά τούτου ενεργείας. Μίαν τοιαύτην δυνατότητα πρέπει οπωσδήποτε να την αποφύγωμεν.

Το ΣΣ κατέβαλε μεγίστας προσπαθείας και επέτυχε μέχρι τούδε να μην παράσχη παρόμοιαν ευκαιρίαν εις τον εχθρόν.

Αναμένει ήδη ενισχυόμενον υπό της Προϊσταμένης Αρχής διά των αναγκαίων δυνάμεων να το επιτύχη εις το μέλλον. Αν τούτο δεν επιτευχθή οι κίνδυνοι και αι συνέπειαι θα είναι λίαν σοβαραί και δέον να αντιμετωπισθώσι με όλην την επιβαλλομένην προσοχήν.

Επί του αντικειμενικού τούτου δέον σοβαρώς να ληφθή υπ' όψιν επί πλέον των άλλων και το ηθικόν και η δυναμικότης του πληθυσμού, τα οποία εάν τυχόν ήθελε πραγματοποιηθή μία τοιαύτη κατάστασις, δεν θα αντείχον εις παρομοίαν δοκιμασίαν.

Θ. ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ
Αντιστράτηγος-Διοικητής

Το
Α1/ Γ΄ΣΣ
ΒΡΑΔΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
Ταγ/ρχης Πυρ/κού

Δια την ακρίβειαν
Τ.Υ.

ΘΕΜΑ: Διάλυσις Τ.Ε.-ενισχύσεις
ΠΡΟΣ: ΓΕΣ/Α3 και Α1
ΚΟΙΝ: Α1-Α3-Β1

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
Γ΄ΣΣ / Α1
Αριθ. Α.Π. 26887
ΒΣΤ 903 τη 3-10-48

1. Την κατάστασιν εις ην ευρίσκεται το ΣΣ, όπερ διαθέτει 16 Τάγματα Στρατού Εκστρατείας και 33 Τάγματα Εθνοφρουράς, χαρακτηρίζουσι:

α) Μία ανεπάρκεια μέσων σαφής και επικίνδυνος συνεπεία της απομακρύνσεως εκτής περιοχής του ΣΣ του ημίσεως των δυνάμεων Στρατού Εκστρατείας (ήτοι δύο Μεραρχιών) επ' ωφελεία των γενικών επιχειρήσεων. Εντεύθεν αι επανηλημμέναι αιτήσεις του ΣΣ δι' επάνοδον των δυνάμεων τούτων. Ήδη:

ι. Αναμένεται η 33 Ταξιαρχία.

ιι. Έχει λάβει υπόσχεσιν το ΣΣ ενισχύσεως διά μιας εισέτι Ταξιαρχίας συντόμως.

ιιι. Υπολογίζει το ΣΣ, σύμφωνα με υπεσχημένα εις μίαν εισέτι Μεραρχίαν (την Χ τοιαύτην) ευθύς μετά την εκκαθάρισιν της καταστάσεως εν τη Δ.Μακεδονία.

β) Κατάστασις μαχητικής αξίας Τμημάτων Εθνοφρουράς γενικώς μειωμένη. Εκ των ταγμάτων τούτων τα συνεργαζόμενα μετά στρατού Εκστρατείας διατηρούσιν αρκούσαν μαχητικήν αξίαν, εν αντιθέσει προς εκείνα, άτινα είναι μεμονωμένα (ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ-ΕΒΡΟΣ) και ων η μαχητική αξία γενικών ευρίσκεται εις χαμηλόν επίπεδον.

γ) Επιβάλλεται όθεν, διά την βελτίωσιν της καταστάσεως και μη απώλειαν των επιτευχθέντων κατά το τρέχον έτος αποτελεσμάτων.

ι. Η διάθεσις εις το ΣΣ των υπεσχημένων αυτώ δυνάμεων Στρατού Εκστρατείας.

ιι. Η αξιοποίησις των Ταγμάτων Εθνοφρουράς.

Ταύτα υπό την προϋπόθεσιν ότι δεν θα ετίθετο ζήτημα διαλύσεως ταγμάτων εθνοφρουράς.

2. Εάν όμως πρόκειται να γίνη τοιαύτη διάλυσις και δη 14 Ταγμάτων Εθνοφρουράς, είναι φανερόν ότι το μέτρον τούτο δεν είναι δυνατόν να εφαρμοσθή παρά εφ' όσον το σύνολον των ως άνω δυνάμεων (δύο Μεραρχίαι) τεθώσιν εις την διάθεσιν του ΣΣ

Εις την περίπτωσιν ταύτην το ΣΣ θα είναι εις θέσιν να εκπληρώση τους ταχθέντας αυτώ αντικειμενικούς σκοπούς-εκκαθάρισις της καταστάσεως και διατήρησις πλήρους πρωτοβουλίας επί των συμμοριτών- έστω και εις μικρότερον βαθμόν εν συγκρίσει με την περίπτωσιν της ενισχύσεώς του άνευ συγχρόνου διαλύσεως Τ.Ε., καθόσον θα έχη επιτύχη σχετικήν αύξησιν αριθμού Ταγμάτων και σημαντικήν ποιοτικήν βελτίωσιν των δυνάμεών του.

3. Εάν αντί των αιτουμένων δύο Μεραρχιών δοθή μόνον μία Μεραρχία με σύγχρονον απόλυσιν 14 Ταγμάτων η κατάστασις θα παραμείνη αμετάβλητος ως έχει σήμερον, διότι τα 9 Τάγματα Στρατού Εκστρατείας, άτινα θα έχωμεν επί πλέον και η ποιοτική βελτίωσις των υπολοίπων Ταγμάτων Εθνοφρουράς μόλις θα ισοφαρίζουν την απόλυσιν των 14 Ταγμάτων Εθνοφρουράς. Εις την περίπτωσιν ταύτην προτείνομεν να μην διαλυθούν 14 Τάγματα Εθνοφρουράς αλλά μόνον 10 τοιαύτα, και τούτο ίνα επιτευχθή μία μικρά έστω βελτίωσις της σημερινής καταστάσεως.

4. Τέλος εάν αι ενισχύσεις, αίτινες θα διατεθώσιν εις το ΣΣ είναι μικρότεραι της μιας Μεραρχίας και αξιούται συγχρόνως η διάλυσις 14 Ταγμάτων Εθνοφρουράς, θα δημιουργηθή εις την περιοχήν μας κατάστασις δυσμενεστάτη και επικίνδυνος, ης την ευθύνην το ΣΣ δηλοί ότι δεν δύναται ν' αναλάβη.

5. Εν συμπεράσματι το ΣΣ προτείνει κατά σειράν μίαν των τριών κατωτέρω λύσεων:

α) Ενίσχυσιν του ΣΣ διά δύο Μεραρχιών, οπότε θα είναι δυνατή η διάλυσις των 14 Ταγμάτων Εθνοφρουράς.

β) Εν ανάγκη ενίσχυσιν μόνον διά της Χ Μεραρχίας (επί πλέον βεβαίως της 33 Ταξιαρχίας) και διάλυσιν μόνον 10 και όχι 14 Ταγμάτων Εθνοφρουράς. Η λύσις αύτη δεν ικανοποιεί τας ανάγκας του ΣΣ διότι διατηρεί άνευ σημαντικής βελτιώσεως την σημερινήν κατάστασιν.

γ) Μίαν ενδιάμεσον λύσιν μεταξύ των ανωτέρω δύο ήτοι ενίσχυσιν διά της Χ.Ο. Μεραρχίας και μιας ετέρας Ταξιαρχίας μετά συγχρόνου διαλύσεως 10-12 Ταγμάτων.

6. Συνημμένως υποβάλλονται δύο πίνακες διατάξεως και διαλυτέων Ταγμάτων Εθνοφρουράς - διά 10 ή 14 Τάγματα Εθνοφρουράς προς διάλυσιν- ανταποκρινομένης αντιστοίχως εις τας ανωτέρω τρεις προτάσεις του ΣΣ της παραγράφου 5 της παρούσης.

Το
Α1/ Γ΄ΣΣ

ΒΡΑΔΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
Ταγ/ρχης Πυρ/κού

ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ
Αντιστράτηγος
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Δια την ακρίβειαν
Τ.Υ.

15

ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΟΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ

ΘΕΜΑ: Υποβολή εκθέσεως επί της προσβολής
ΣΩΧΟΥ
ΠΡΟΣ: ΔΕΚΜ/Α1
ΚΟΙΝ: Γραφείον/Α1/Συγ/ματος

Τ.ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ Ε.ΛΑΓΚΑΔΑ
ΑΡΙΘΜ Α.Π. 4870/Α1/Φ.5/Ι
ΒΣΤ 903 ΤΗ 2-10-1948
ΣΥΝΑΠΤ. Τη αλληλ.-3-

1. Υποβάλλω προσηρτημένως έκθεσιν Υποτομέως ΣΩΧΟΥ επί της γενομένης κατά τη νύκτα της 24ης προς 25-9-48 προσβολήν των συμμοριτών κατά της έδρας αυτού.

ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΚΡΙΒΕΙΑΝ
ΤΟ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ Α1
Τ.Υ.

ΣΑΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΣΥΝΤ/ΡΧΗΣ ΠΕΖΙΚΟΥ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ

Θέμα: Υποβολή εκθέσεως επί
της γενομένης προσβολής
Υπό των συμμοριτών, του
Σωχού 25-8-48
Προς: Το ΤΕΕ ΛΑΓΚΑΔΑ
(εις διπλούν)
Κοιν: 34 Τ.Ε.

Υποτομέας ΣΩΧΟΥ
Αριθ. πρωτ. Α.Π. 647
Συναπτ. 6 (έξ)
ΒΣΤ 903 τη 10-9-48

Υποβάλλεται η εν θέματος έκθεσις συμφώνως της υπ' αριθ. 5563/27-9-48 Δ/γής υμών.

Δούκας Γεώργιος
Ταγ/ρχης Πεζ.

Τ.Υ.

Ε Κ Θ Ε Σ Ι Σ

Επί της γενομένης κατά την νύκτα της 24 προς την 25 Σ/βρίου προσβολής υπό των συμμοριτών εναντίον των τμημάτων ΣΩΧΟΥ.

Την νύκτα της 24-25 Σ/βρίου εγένετο επίθεσις σημαντικών δυνάμεων συμμοριτών εναντίον των εν Σωχώ εδρευόντων Στρατ/κών δυνάμεων με αντικειμενικόν σκοπόν την ολοσχερή εξόντωσιν τούτων. Ως εκ των υστέρων διεπιστώθη οι επιτιθέντες συμμορίται ανήρχοντο εις (800) οκτακόσιους περίπου, ήσαν δε τα συγκροτήματα Κερδυλλίων, Κρουσίων και Μπέλλες. Διέθετον 6-8 ομαδικούς όλμους, ανεξακρίβωτον αριθμόν ατομικών τοιούτων, άφθονα πίατ, μπαζούκας και μυδράλλια, ως και δύο ορειβατικά πυροβόλα των 7,5 άτινα έβαλον διά μέσου βολής και αντιαρματικά τυφέκια. Των δύο τελευταίων διά πρώτην φοράν έκαμαν χρήσιν εις την περιφέρειάν μας.

Η δεχθείσα την προσβολήν δύναμις ήτο: Η Διλοχία Σωχού δυνάμεως (180) ανδρών, η Υποδ/σις χωρ/κής Σωχού δυνάμεως (24) ανδρών και η ΜΑΔ Σωχού δυνάμεως (14) ανδρών.

Αι ανωτέρω δυνάμεις κατά την νύκτα της προσβολής είχον την κάτωθι διάταξιν:

1) Εις ΜΑΥΡΟΥΔΑΝ εις Αξ/κός - 36 οπλίται, 4 Μπρέν, εν πολυβόλον Βίκερς, εις όλμος 60 χιλ. εις όλμος 2'

2) ΑΓΙΟΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ - Είς Αξ/κός - 28 οπλίται, 4 Μπρέν, είς όλμος 60. Χιλ. και εις όλμος 2΄΄.

3) ΠΑΝΑΓΙΑ Εις Διμοιρίτης ΥΠΑΞ/ΚΟΣ, 25 οπλίται, 3 Μπρέν και εις όλμος ατομικός.

4) ΜΙΑ ΟΜΑΣ-ανατολικώς Σωχού παρά αγίοις ΑΠΟΣΤΟΛΟΙΣ ενεδρευτικώς.

5) ΜΙΑ ΟΜΑΣ -Ν.Α στρατοπέδου και παρά την δημοσίαν οδόν ΣΩΧΟΥ-ΜΑΥΡΟΥΔΑΝ

6) ΜΙΑ ΟΜΑΣ ΒΟΡΕΙΩΣ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΥ και εις απόστασιν 300μ.

7) ΥΠΟΛΟΙΠΟΣ ΔΥΝΑΜΙΣ ΔΙΛΟΧΙΑΣ- εντός του στρατοπέδου ευρισκομένου εις το Σχολείον κείμενον εις την Ν.Α. παρυφήν της πόλεως, κατανεμημένην εις τα δέκα υπάρχοντα πολυβολεία.

8) η ΔΥΝΑΜΙΣ ΥΠΟΔ/ΣΕΩΣ ΧΩΡ/ΚΗΣ. Ήτο κατανημημένην εις το κτίριον της Υποδ/σεως. Κτίριον Δημοσίων Υπηρεσιών, αμφοτέρων εγγύς του κτιρίου της Υποδ/σεως.

9) ΜΑΔ αύτη είχε διατεθή διά την ενίσχυσιν του κτιρίου των δημοσίων υπηρεσιών και ενεδρευτικώς εγγύς του ανωτέρου κτιρίου.

Κατά την νύκτα της προσβολής άπαντα τα τμήματα Στρατού διέθετον ελάχιστα πυρομαχικά λόγω της καταναλώσεως τούτων κατά την προσβολήν της νυκτός 22-23 Σ/βρίου και της ολοημέρου συμπλοκής της 23 Σ/βρίου προς πραγματοποίησιν και μη επιτευχθείσης φάλαγγος προς ανεφοδιασμόν.

Την 24 υφίστατο η ιδία συμμοριακή κατάστασις ήτις καταστούσε αδύνατον την δημιουργίαν φάλαγγος.

Κατά την νύκτα της 24-25 Σ/βρίου το στρατ/κόν τμήμα ΜΑΥΡΟΥΔΑΣ ενισχυμένον και με τμήμα ΜΑΔ ΜΑΥΡΟΥΔΑΣ ήτο εγκατεστημένον ενεδρευτικώς εις θέσιν μεταξύ ΜΑΥΡΟΥΔΑΣ-ΣΩΧΟΥ με ετοιμότητα επεμβάσεως είτε προς Μαυρούδαν είτε προς Σωχόν.

Την 22.30 ώραν της 24ης οι συμμορίται εξεδήλωσαν επίθεσιν εναντίον του Φυλακείου ΑΓΙΟΥ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ εκ δυσμών και ταυτόχρονον παρηνόχλησιν του Φυλακείου ΠΑΝΑΓΙΑΣ διαρκέσασα επί ημιώρου ήτις και απεκρούσθη.

Την 23ην ώραν εξηδηλώθη ταυτόχρονος επίθεσις εξ όλων των σημείων εναντίον απάντων των εν Σωχώ τμημάτων ήτοι ΦΥΛΑΚΕΙΟΥ ΠΑΝΑΓΙΑΣ, ΥΠΟΔ/ΣΕΩΣ ΧΩΡ/ΚΗΣ, ΚΤΙΡΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ, ΑΓΙΟΥ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ, και ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΥ με ολονέν αύξουσαν έντασιν πυρός.

Την 25.00 20' η προσβολή έλαβεν την μεγαλυτέραν έντασιν και με κυρίαν προσπάθειαν την εξόντωσιν των τμημάτων της έδρας-Σχολείου ήτις και εσυνεχίσθη με

ολονέν αύξουσαν πίεσιν. Την μεγαλυτέραν πίεσιν υπέστη το Στρατόπεδον προς παντός από Βορρά διά αλεπαλλήλων εξορμήσεων και δι' αμέσου βολής ενός πυροβόλου τοποθετημένου εις απόστασιν 200 μ. από του ΣΧΟΛΕΙΟΥ και εντός περιβόλου οικίας.

Η Βορείως ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΥ - ΟΜΑΣ πεισθείσα ηνάγκασθη να συμπτυχθή περί ώραν 01.30 καταλαβούσα προκαθορισθείσας θέσεις εντός των χαρακωμάτων. Από της ανωτέρω ώρας τα πυρά των συμμοριτών γίνονται έτι δραστικότερα, χρησιμοποιουμένων όλων των εις την διάθεσίν των όπλων μη εξαιρουμένων και καπνογόνων εις σημείον ώστε ουδεμία ορατότης υπήρχε εντός του στρατοπέδου.

Μέχρι της στιγμής αυτής το ΦΥΛΑΚΕΙΟΝ ΑΓΙΟΥ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ ημύνετο σθεναρώς παρ' όλην την πίεσιν την οποίαν εδέχετο εξ όλων των πλευρών και εβάλετο δραστικώς δι' όλμων και ενός πυροβόλου. Τούτο αντελήφθην ιδίοις όμασι παρακολουθών την τύχην του με αγωνίαν και πόνον ψυχής καθ' όσον ήτο αδύνατος πάσα βοήθεια δι' αποστολής ενισχύσεως.

Την τύχη των τμημάτων ΠΑΝΑΓΙΑΣ, ΥΠΟΔ/ΣΕΩΣ ΧΩΡ/ΚΗΣ και ΚΤΙΡΙΟΥ ΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ αγνοούσαμεν λόγω αποκοπής της τηλεφωνικής επικοινωνίας και ελλείψει ορατότητος.

Την 02.30 μοι ανεφέρθη ότι το υπ' αριθ. 4 Φυλάκειον είχεν τρεις τραυματίας από βλήματα όλμου ους διεκομίσαμεν εντός του κτιρίου, απεστείλαμεν δε ενίσχυσιν εκ τεσσάρων ανδρών και πυρ/κά.

Την 03.00 ώραν μοι ανεφέρθη ότι το φυλάκειον κατελήφθη. Ομάς ήτις εκ των προτέρων είχεν αποσυρθή εκ των ανατολικών φυλακείων ως μη πιεζομένων ισχυρώς, αντεπιτεθείσα κατέλαβεν τούτο.

Την 03.30 περίπου αφίχθη ο Ανθ/γός ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ κατάμαυρος και σκονισμένος και με πικρίαν μοι ανέφερεν ότι το υπ' αριθ. 4 φυλάκειον κατελήφθη και πάλιν. Μετά την κατάληψιν του ανωτέρω φυλακείου οι συμμορίται διεισδύναντες και χρησιμοποιούντες τα ορύγματα συγκοινωνίας επετέθησαν εκ των νώτων εναντίον του υπ' αριθ. 3 φυλακείου και κατώρθωσαν να καταλάβουν τούτο και να αιχμαλωτίσουν τον σκοπευτήν του Μπρέν μετά του γεμιστού. Ομοίως οι συμμορίται κατώρθωσαν να καταλάβουν και το υπ' αριθ. 5 φυλάκειον.

Από ταύτης της στιγμής η μάχη εισέρχεται εις την πλέον κρισιμοτέραν φάσιν της διά την τύχην πλέον ολοκλήρου του τμήματος της ΕΔΡΑΣ-ΣΧΟΛΕΙΟΥ.

Τα υπ' αριθ. 6 και 7 φυλάκεια υπό τον Ανθ/γόν ΤΑΠΕΙΝΟΠΟΥΛΟΝ όστις αντελήφθη την κρίσιμον κατάστασιν έστρεψαν τα πυρά των προς την κατεύθυνσιν των υπ' αριθ. 3,4 και 5 φυλακείων, ούτε δε διά της ενεργείας ταύτης εδόθη χρόνος εις την Διοίκησιν να οργανώση την εσωτερικήν άμυναν του ΣΧΟΛΕΙΟΥ χρησιμοποιήσασα ως μαχητάς πλέον τους ΥΠΟΛΟΧΑΓΟΝ Λώλον Χρήστον ΑΝΘΛ/ΓΟΝ Κυριακίδην, τους ΑΣΥΡΜΑΤΙΣΤΑΣ, ΣΥΣΣΙΣΤΑΣ Λόχων, και όσους άλλους εκ των καταληφθέντων ΦΥΛΑΚΕΙΩΝ κατέφυγον εντός του κτιρίου.

Αι επιθέσεις διαδέχοντο αλλήλας συνοδευόμεναι υπό προτροπών των συμμοριτών προς τους στρατιώτας οίτινες εκάλουν τους τελευταίους να φονεύσουν τους Αξ/κούς των και να παραδωθώσιν διότι δεν έχουν να πάθουν τίποτα. Προς εκάστης επιθέσεως προηγείτο προπαρασκευή δι' όλμων πυροβολικού, πίατ μπαζούκ και αντιαρματικών εκτοξευτών. Η χρησιμοποίησις των τελευταίων όπλων ήτο ευχερής δεδομένου ότι τα καταληφθέντα υπ' αριθ. 3,4 και 5 φυλάκεια ευρίσκονται εις ακτίνα ουχί μεγαλύτεραν των πεντήκοντα (50) μέτρων από του κτιρίου. Κατά το χρονικόν του διάστημα ετραυματίσθησαν ελαφρών εκ των θραυσμάτων όλμων και μπαζούκας πέντε (5) οπλίται. Κατόπιν τούτου ηναγκάσθην αυτοπροσώπως ν' αποσύρω εκ του φυλακείου 9 μίαν ομάδαν με ένα Μπρέν και υπό τας Διαταγάς του Ανθ/γού ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ να ενισχύσω τους εντός του κτιρίου μαχομένους.

Σημειωτέον ότι το πολυβόλον βίκερς δεν ελειτούργησεν από της 01./30 μέχρι της 04.30 λόγω βλάβης.

Την 05.30 συμμορίται αντιληφθέντες το μάταιον της προσπαθείας των ήρχισαν ν' αποσύρωνται έπαυσαν δε να μας βάλουν με τα βαρέα των όπλα.

Την 06.00 πρωινήν εκινήθη Διμοιρία υπό τον ΑΝΘ/ΓΟΝ - Αποστολίδην προς καταδίωξιν των υπολειμμάτων των συμμοριτών και με εντολήν να έλθη εις επαφήν με την ΥΠΟΔ/ΣΙΝ ΧΩΡ/ΚΗΣ και ΦΥΛΑΚΕΙΟΝ ΠΑΝΑΓΙΑΣ. Μεχρι της 11ης περίπου εβαλλόμεθα διά

πυρών μυδραλλίων εγκατεστημένων εις υψώματα βορείως της κωμοπόλεως άτινα κατέπαυσαν οριστικώς μετά την έναρξιν της βολής του Φιλίου πυροβολικού.

Επειδή εις το φυλάκειον ΑΓΙΟΥ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ ουδεμία κίνησις παρετηρείτο και ουδεμίαν πληροφορίαν είχομεν περί της τύχης τούτου, προωθήσαμεν τμήμα όπερ μας ανέφερε ότι τούτο είναι εγκαταλελειμμένον και ότι υπάρχει εις νεκρός ημέτερος.

΄Αμα τη αποκαταστάσει της τηλ/κής επικοινωνίας μετά της ΜΑΥΡΟΥΔΑΣ επληροφορήθημεν ότι η Διμοιρία ΜΑΥΡΟΥΔΑΣ μετά τμήματος ΜΑΔ ήτις ευρίσκετο ενεδρευτικώς εις θέσιν μεταξύ ΜΑΥΡΟΥΔΑΣ-ΣΩΧΟΥ κινηθείσα προς ΣΩΧΟΝ άμα τη ενάρξει της επιθέσεως και συναντήσασα τμήμα συμμοριτών κινούμενον προς ΜΑΥΡΟΥΔΑΝ έβαλεν εναντίον αυτού, πλην όμως δεχθείσα πυρά υπό του Τμήματος των συμμοριτών όπερ ανεπτύχθη ως και εξ άλλων σημείων υπό ενεδρευόντων τμημάτων συμμοριτών, διεσκορπίσθη, ανασυνταχθείσα την επομένην 25 εις ΜΑΥΡΟΥΔΑΝ.

ΑΠΩΛΕΙΑΙ ΤΩΝ ΗΜΕΤΕΡΩΝ κατά την νύκτα της Συμπλοκής.

- Νεκροί τρεις (3) Οπλίται
- Τραυματίαι οκτώ (8) οπλίται και είς (1) Αξ/κός ελαφρώς.
- Αγνοούμενοι εννέα (9) οπλίται.

Απώλειαι οπλισμού

Πέντε (5) Μπρέν, εις (1) όλμος 60 χιλ. εις (1) όλμος 2΄΄ 14 (δέκα τέσσερα) τυφέκια, και εν (1) στέν ως και άπαντα τα δημόσια είδη των ανδρών του Φυλακείου ΑΓΙΟΥ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ. Ομοίως και δημόσια είδη ανδρών των φυλακείων 3,4, και 5.

ΑΠΩΛΕΙΑΙ Συμμοριτών

Πληροφορίαι φέρουσιν ότι ούτοι έσχον περί τους είκοσι νεκρούς και τεσσαράκοντα τραυματίας.

Τ.Υ.
ΔΟΥΚΑΣ - ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Ταγ/ρχης Πεζικού

16

ΘΕΜΑ: Έκθεσις επιχειρήσεως Σουλίου από 22 εως 26 Σεπ/βρίου 1948
ΠΡΟΣ: VIII Μεραρχίαν/Α1
ΚΟΙΝ: Α΄ΣΣ / Α1, Α1 Περιοχής

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ

84 ΠΕΡΙΟΧΗ Α.Π. 1723/Α1
ΣΤΓ 906 τη 2-10-48

21-9-48

1. Θετικαί πληροφορίαι εσημείωσαν την 21.1000 εμφάνισιν του συγκροτήματος Κιάμου - Βασιλάρα δυνάμεως 200 συμμοριτών εις ΑΛΠΟΧΩΡΙΟΝ (Ρ.8518) κατευθυνομένων προς ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙΟΝ (Ρ.8516) με πλαγιοφυλακάς κατά μήκος του ΑΧΕΡΟΝΤΟΣ.

2. Η Περιοχή διαθέτουσα δύο (2) μόνον Τ.Ε. συνολικής δυνάμεως 700 οπλιτών διά τηλ/κής αιτήσεως προς το Α΄ΣΣ επέτυχε την διάθεσιν αυτή από της πρωίας της 22ας Σεπ/βρίου 1948 του 1 Τ.Ε. ευρισκομένου εις την περιοχήν ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ.

3. Το 1 Τ.Ε. διετάχθη μέσω Α΄ΣΣ όπως ευρίσκεται εις ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΝ και της δημοσίας οδού την 22.0600 έτοιμον προς επιβίβασιν διά δυνάμεως Διλοχίας αρχικώς.

22-9-48

1. Την 22.0100 η Περιοχή απέστειλεν εκ Πρεβέζης εις ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΝ 10 αυτοκίνητα συνοδευόμενα υπό του Ουλαμού Τεθωρ. Φιλιππιάδος διά την μεταφοράν αρχικώς μιας Διλοχίας και της Δ/ως του Τάγ/τος εις Νάρκισσον (Ρ.7806) ίνα εκείθεν εγκατασταθή επί υψ. ΤΟΥΡΛΙΑ (Ρ.786095) - ΚΡΟΠΟΥΛΑ (Ρ.792108) με αποστολήν την απαγόρευσιν κινήσεως Σ. προς την κοιλάδα ΚΑΝΑΛΛΑΚΙΟΥ (Ρ.7604) η δε υπόλοιπος δύναμις του Τάγ/τος διά δευτέρας διαδρομής των ιδίων αυτοκινήτων να αχθή εις ΒΕΛΑΝΙΔΙΑΝ (Ρ.793028) εν αναμονή Δ/γών (Α.Π. 1577/Α1/21-9-48 Δ/γή 84 Περιοχής.) Δια την εξασφάλησιν της γεφύρας ΓΛΥΚΥ δι' ης θα διήρχητο το 1 Τ.Ε. εστάλη την ιδίαν ώραν διμοιρία εκ ΠΡΕΒΕΖΗΣ του 87 Τ.Ε.

2. Πληροφορίαι χωρικών προς τον Λόχον ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΟΥ διαβιβασθείσαι εις την Περιοχήν 22.0730 ανέφερον ότι ακαθόριστος αριθμός Σ. ενεφανίσθη εις υψ. ΠΡΟΦ.ΗΛΙΑ - ΠΟΛΥΣΤΑΦΥΛΛΟΝ (Ρ.9116) ΝΙΚΟΛΙΤΣΙ (Ρ.9112) ΕΛΗΑ (Ρ.9702) - ΑΓ.ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΡΑΝΙΑΣ (Ρ.8805).

3. Βάσει τούτων η Περιοχή α) απέστειλλεν την 22.070 τον Επιτελή Ταγ/ρχην Πανδήν Ν. προς συνάντησιν της Διλοχίας του 1 Τ.Ε. εις ΝΑΡΚΙΣΣΟΝ με εντολήν αντί αύτη να κινηθή προς ΤΟΥΡΛΙΑ - ΚΡΟΠΟΥΛΑ, εις μεν Λόχος ταύτης αποβιβαζόμενος εις περιοχήν ΒΕΛΑΝΙΔΙΑΣ (Ρ.7983) να κινηθή διά ΚΟΡΥΦΟΥΛΑΣ (Ρ.8104) ΑΝΩ ΡΑΧΗΣ (Ρ.8303) εις ΒΡΥΣΟΥΛΑΝ (Ρ.8507) προς συλλογήν πληροφοριών επί των κινήσεων των Σ. και διαβίβασιν τούτων αμέσως εις την Περιοχήν δι' Α/Τ η δε Δ/σις του Τάγ/τος και εν συνεχεία η υπόλοιπος δύναμις του Ταγ/τος να κατευθυνθή προς ΠΡΕΒΕΖΑΝ. Ο Επιτελής της Περιοχής λόγω βραδύτητος αφίξεως της φάλαγγος προωθείται μέχρι ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ. β) Διέταξε τον Λόχον ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΟΥ να εκτελέση επιθετικήν αναγνώρισιν προς την κατεύθυνσιν ΕΛΗΑΣ (Ρ.915095) προς συλλογήν συγκεκριμένων πληροφοριών περί του αριθμού και των κινήσεων των Σ.

4. Την 22.0915 ο Λόχος ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΟΥ προσεβλήθη από τα δυτικώς του χωρίου υψώματα εκ δυνάμεων Σ. προερχομένων εκ ΚΡΑΝΙΑΣ (Ρ.8905).

5. Βάσει της νέας δημιουργηθείσης καταστάσεως η Περιοχή απέστειλλεν την 22.1000 έτερον Επιτελή Υπολ/γόν Μεταξάν εις ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΝ (W.8484) με εντολήν αναμένων εκεί την διέλευσιν της φάλαγγος να διαβιβάση την διαταγήν όπως ο μεν Λόχος του 1 Τ.Ε. αχθή αμέσως εις ΛΟΥΡΟΝ (W.8995) ένθα να αναμένη Δ/γάς ο δε Δ/τής του 1 Τ.Ε. παρουσιασθή εις την Περιοχήν προς λήψιν διαταγών (Α.Π.1581/Α1/22.9.48). Δια την ασφάλειαν της ΦΙΛΙΠΠΙΑΔΟΣ διετέθη διμοιρία ΑΡΤΗΣ του 8 Τ.Ε. από 22.1000

6. Δια τηλ/κής αιτήσεως της Περιοχής την αυτήν ώραν το Α΄ΣΣ διέθεσε τον Ουλαμό τεθωρακ. Μανιά εξ Ιωαννίνων προς υποστήριξιν του μαχομένου Λόχου ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΟΥ.

7. Την 22.1015 το 1 Τ.Ε. διά σήματος προς την Περιοχήν εζήτει πληροφορίας εάν έδει να παραλάβη μεθ' εαυτού επιταχθέντα κτήνη ουδέν αναφέρον σχετικώς με την ώραν εκκινήσεως του.

8. Την 22.1030 η Περιοχή διέταξε το 1 Τ.Ε. όπως κινηθή αμέσως μετά ή άνευ κτηνών καθιστώσα τούτο υπεύθυνον διά πάσαν καθυστέρησιν, διά αναφοράς δε προς το Α΄ΣΣ ητήσατο όπως πληροφορηθή αφ΄ενός την ακριβή ώραν εκκινήσεως του 1 Τ.Ε. εις ην δε περίπτωσιν ανεστέλλετο η κίνησις τούτου να διατεθώσιν αυτή επειγόντος άλλαι δυνάμεις προς αντιμετώπισιν της δημιουργηθείσης εις την περιοχήν της καταστάσεως.

9. Την 22.1300 ο Λόχος ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΟΥ ανέφερεν εις την Περιοχήν ότι κατόπιν σκληρώνμαχών απώθησε τους Σ. ων η δύναμις ανήρχετο εις 200 περίπου εις υψ. ΜΠΑΛΤΑΝΕΣ (Ρ.9006). Την αυτήν ώραν σταθμός χωρ/κής ΛΟΥΡΟΥ εκ των συρρεόντων εκεί χωρικών της περιοχής του ανέφερεν εις την Περιοχήν ως βεβαίαν την πρόθεσιν των Σ. να διαφύγωσι ανατολικώς της οδού ΙΩΑΝΝΙΝΑ-ΠΡΕΒΕΖΑ προς ΣΗΡΟΒΟΥΝΙ.

10. Την 22.1330 το Α΄ΣΣ διέταξε την VIII Μεραρχίαν να διαθέση δύναμιν Διλοχίας εις ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΝ (Σ.0316) με εντολήν καταλαμβάνουσα τας διαβάσεις αυτής να απαγορεύσει την προς ΞΗΡΟΒΟΥΝΙ διαφυγήν των Σ.

11. Βάσει των ανωτέρω πληροφοριών και επειδή η κατάστασις εις ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΟΝ είχεν αποκατασταθή η Περιοχή έχουσα τον κόμβον της ΦΙΛΙΠΠΙΑΔΟΣ άνευ ουδεμίας δυνάμεως αντί να αποστείλη ως αρχικώς εσκέφθη τον εις ΛΟΥΡΟΝ αφιχθησόμενον Λόχον του 1 Τ.Ε. εις ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΟΝ απεφάσισε να κινήση τούτον εις ΦΙΛΙΠΠΙΑΔΑ.

12. Ο εξ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ διατεθείς ουλαμός τεθωρακ. έφθασεν εις ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΟΝ την 22.1630 συνοδεύων και τα αιτηθέντα παρά του Λόχου ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΟΥ πυρ/κά μη δυνηθείς όμως να υποστηρίξη τον Λόχον λόγω της διαμορφώσεως του εδάφους ούτε και τα πυρ/κά να προωθήση μέχρι των θέσεων του Λόχου μη υπάρχοντος ουδενός διαθεσίμου οπλίτου προς τούτο.

13. Την 22.1830 ουδεμία επαφή είχε επιτευχθή μετά του 1 Τ.Ε. διά του Ταγ/ρχου Πανδή επιστρέψαντος εις την Περιοχήν την ιδίαν ώραν επληροφορήθη αύτη ότι το 1 Τ.Ε. εκκινήθη εκ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ αντί της 22.0600 την 22.1200 διά δυνάμεως Διλοχίας κατευθυνόμενον προς τας διαταχθείσας θέσεις, του Δ/τού αυτού παραμείναντος εις ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΝ με την διακιολογίαν της συγκεντρώσεως του υπολοίπου Τάγ/τος.

14. Την 22 1830 αφίχθη εις ΛΟΥΡΟΝ Λόχος του 1 Τ.Ε. διαταχθείς τηλ/κώς να κινηθή αμέσως εις ΦΙΛΙΠΠΙΑΔΑ με εντολήν την αφάλειαν της κωμοπόλεως και ετοιμότητα κινήσεως αν παρίστατο ανάγκη. Την αυτήν ώραν η Περιοχή απέστειλλεν τον Ταγ/ρχην Πανδήν Ν. εις ΦΙΛΙΠΠΙΑΔΑ ίνα εποπτεύση εις την εξασφάλισιν διά του Λόχου της ΦΙΛΙΠΠΙΑΔΟΣ και απαγόρευσιν διαφυγής των Σ. διά της επί του ΛΟΥΡΟΥ γεφύρας της ΦΙΛΙΠΠΙΑΔΟΣ και της διαβάσεως ΑΣΠΡΟΧΑΛΙΚΟΝ Ρ.975075.

15. Την 22.2000 η Περιοχή απέστειλλεν τον Επιτελάρχην Αν/ρχην Γκαναβίαν Λ. ως αντιπρόσωπον της Περιοχής με εντολήν όπως διαθέση την αφιχθεισομένην εκεί διλοχίαν του 581 Τ.Π. διά την απόφραξιν των διαβάσεων ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΣ. (Σ.0316) και ΚΕΡΑΣΟΒΟΥ (Ρ.005115) τηρουμένου δε εξ εκάστου Λόχου εφεδρικού τμήματος ετοιμοκινήτου επί της

δημοσίας οδού διά την άμεσον επέμβασιν τούτου εις οιονδήποτε σημείον ήθελεν εκδηλωθή απόπειρα διελεύσεως Σ.

16. Την 22.2200 ο Λόχος ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΟΥ ανέφερεν ότι εξαντλήσας τα πυρ/κά του ηναγκάσθη να συμπιχθή εις (Ρ.9302) παρετήρει δε κίνησιν Σ. προς ΡΙΖΟΒΟΥΝΙ (Ρ.9606) επιβεβαιών ούτω την προς ανατολάς δημοσίας οδού πρόθεσιν διαφυγής των Σ.

17. Την 22.2300 η διλοχία του 581 Τ.Π. κατέλαβε τας ως ανωτέρω διαταχθείσας διαβάσεις.

18. Ούτω την νύκτα της 22ας προς 23ην τρ. η διαφυγή των Σ. ανατολικώς της δημοσίας οδού κατέστη αδύνατος.

19. Ομοίως καθ' όλην την νύκτα της 22ας προς 23ην ουδεμία επαφή επετεύχθη μετά της εις ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΝ δ/σεως και υπολοίπου δυνάμεως 1. Τ.Ε.

23-9-48

1. Την 23.0800 έφθασεν εις ΠΡΕΒΕΖΑΝ ο Δ/τής του 1 Τ.Ε. με την υπόλοιπον δύναμιν του Τάγ/τος προβάλων διαφόρους διακιολογίας διά την μεγάλην καθυστέρησιν κινήσεώς του. Ο Δ/τής της Περιοχής διέταξεν τούτον αμέσως όπως αναλαμβάνων την Διοίκησιν του προς ΒΡΥΣΟΥΛΑΝ κινηθέντος Λόχου του και την εις ΛΟΥΡΟΝ ευρισκομένου τοιούτου να ωθήση τούτους ταχέως προς ΚΡΑΝΙΑΝ με εντολήν να προσβάλη τα νώτα των εις περιοχήν ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΟΥ - ΚΡΑΝΙΑΣ Σ. (Α.Π. 1600/Α1-23-9-48 Δ/γή 84 Σ.Π.) προς τον σκοπόν της ταχείας εκ ΛΟΥΡΟΥ προς ΚΡΑΝΙΑΝ κινήσει του η Περιοχή είχε διατάξη τον σταθμόν Χωρ/κής ΛΟΥΡΟΥ να προβή εις την άμεση επίταξιν 15-20 κτηνών.

2. Την 23 0900 η διλοχία του 581 Τ.Π. διετάχθη να κινηθή προς ΠΑΠΑΔΑΤΕΣ (Ρ.94015) εκκαθαρίζουσα την περιοχήν ΜΕΛΙΑΝΑ (Ρ.9317) -ΑΣΣΟΣ (Ρ.9215) - ΝΙΚΟΛΙΤΣΙ (Ρ.9211).

3. Την 23.1000 ο Λόχος ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΟΥ ανέφερεν ότι κατοπιν αντιπιθέσεώς του εξεδίωκε τους Σ. εκ ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΟΥ αναγκάσας τούτους να υποχωρήσουν προς την κατεύθυνσιν ΚΡΑΝΙΑΣ (Ρ.8905) - ΝΙΚΟΛΙΤΣΙ (Ρ.9211).

4. Την 23.1000 ο Δ/τής του 1 Τ.Ε. ως διεπίστωσεν ο Δ/τής της περιοχής εξηκολούθη παραμένων εις ΠΡΕΒΕΖΑΝ ασχολούμενος με την οργάνωσιν των εφοδιασμών του, διετάχθη δε και πάλιν να αναχωρήση αμέσως και απροφασίστως εις ΛΟΥΡΟΝ ίνα δυνηθή μετά του εις ΛΟΥΡΟΝ Λόχου να φθάση αυθημερόν και ταχέως εις ΚΡΑΝΙΑΝ συντονίζας και την κίνησιν του Λόχου ΒΡΥΣΟΥΛΑΣ προσβάλων τους προς ΚΡΑΝΙΑΝ συμπτυσομένους Σ. Επεστήθη ιδιαιτέρως η προσοχή του Δ/τού του 1 Τ.Ε. επί της μεγίστης σημασίας της συνεχούς μετ' ασυρμάτων επαφής μετά της Περιοχής διά την διαβίβασιν των των κινήσεων των Σ. πληροφοριών. Επίσης η Περιοχή διά πεζού συνδέσμου ενημέρωσε τον Λόχον ΒΡΥΣΟΥΛΑΣ του 1 Τ.Ε. διά την εκ ΛΟΥΡΟΥ κίνησιν Δ/σεως και Λόχου διατάσσουσα να συνδεθή μετ' αυτών διά τον συντονισμόν της κατά των νώτων των Σ. επιθέσεως και αποστέλουσα εκ νέου διακριτικά και συχνότητας Α/Τ διά τον σύνδεσμον.

5. Την 23.11.30 η VIII Μεραρχία έθετεν υπό τας διαταγάς της Περιοχής την υπόλοιπον διλοχίαν και Δ/σιν 581 Τ.Π. Πεδινήν πυρ/χίαν ως και ίλην εφόδου και ουλαμόν τεθωρακ. με αποστολήν την από Β. και Ν. δι' ισχυρών φαλάγγων προσβολήν των κατά περιοχής ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΟΥ δρώντων Σ. Το Τ.Σ. 84 Περιοχής διετάσετο όπως εγκατασταθή εις ΦΙΛΙΠΠΙΑΔΑΝ. (ΑΠ. 41729/Α1/23-9-48 Δ/γή VIII Μεραρχίας).

6. Την 23.1330 ο Δ/τής της Περιοχής μετά του επιτελείου του κατευθυνόμενος προς ΦΙΛΙΠΠΙΑΔΑ κατά την διέλευσίν του εκ ΛΟΥΡΟΥ συνήντησε εκεί τον Δ/τήν του 1 Τ.Ε. και τον δ/την του Λόχου εποπτεύοντος την φόρτωσιν των μεταγωγικών του Λόχου. Ο Δ/τής του 1 Τ.Ε. διεβεβαίωσε προσωπικώς τον Δ/τήν της Περιοχής ότι ο Λόχος είχεν ήδη τεθή εις κίνησιν και ότι η αποστολή θα εξεπληρούτο ταχέως και επιτυχως. Επιστήθη και πάλιν η προσοχήν του Δ/τού του Τάγ/τος επί της ανάγκης συνεχούς επαφής μετά της Περιοχής δι' Α/Τ πεζών εν

ανάγκη διά την ταχείαν διαβίβασιν πληροφοριών επί των κινήσεων των Σ. προς συντονισμόν των κινήσεων των φιλιων τμημάτων.

7. Την 23 1600 αφίχθη εις ΦΙΛΙΠΠΙΑΔΑ ο Αντ/ρχης Χρήστου επικεφαλής ίλης εφόδου και ουλαμού τεθωρακ. την 23.1730 αφίχθη εις ΤΕΡΟΒΟΝ η διλοχία, και Δ/σις 581 Τ.Π. ως και η πεδινή πυρ/χία ταχθείσα εις (Ρ.983210).

8. Την 23 19.00 η Διλοχία του 581 Τ.Π. ανέφερεν εις Τ.Σ. 84 Περιοχής ότι εξερευνήσασα την περιοχήν ΜΕΛΙΑΝΑ ουδέν συνήντησεν και ότι θα διανυκτέρευεν εις ΠΑΠΑΔΑΤΕΣ. Την ιδίαν ώραν ο Λόχος ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΟΥ ανέφερεν ότι οι Σ. εκ των ανατολικών ΚΡΑΝΙΑΣ υψωμάτων έβαλλον διά βλημάτων όλμων κατά των εις (Ρ.9302) τμημάτων του Λόχου.

9. Την 23.1930 η διλοχία και η Δ/σις του 581 Τ.Π. ετάχθη εις τα αμέσως δυτικώς ΤΕΡΟΒΟΥ υψώματα (Ρ.9823) διά δε την απόφραξιν της διαβάσεως ΑΣΠΡΟΧΑΛΙΚΟ διετέθη ο Ουλαμός τεθωρ. μετά διμοιρίας Πεζικού.

10. Καθ' όλην την νύκτα της 23ης προς 24ην Τρ. Ουδεμίαν και πάλιν επαφή επετεύχθη μετά του 1 Τ.Ε.

<u>24-9-48</u>

1. Την 24.0700 η διλοχία του 581 Τ.Π. και η δ/σις αυτού διετάχθησαν να κινηθούν εκ (Ρ.9823) προς ΔΕΡΒΙΖΙΑΝΑ (Ρ.9421) - ΠΟΛΥΣΤΑΦΥΛΛΟΝ (Ρ.9117) προς εκκαθάρισιν της περιοχής ταύτης συνενουμένων τελικώς μετά της ετέρας διλοχίας του αυτού Τάγ/τος εις ΠΟΛΥΣΤΑΦΥΛΛΟΝ (Ρ.9117).

2. Την 240830 το 1 ΤΕ απέστειλεν εις ΛΟΥΡΟΝ πεζόν σύνδεσμον προς τακτοποίησιν ανεφοδιαστικών ζητημάτων του Ταγ/τος μη αναφέρον ουδέν περί των ενεργειών του και θέσεων του αγνοών τελείως την Περιοχήν και τας σαφείς εντολάς αίτινες τω εδόθησαν επανειλλημένως. Η Περιοχή επληροφορήθη παρά του συνδέσμου τούτου ο η Δ/σις και ο Λόχος του 1 Τ.Ε. διενυκτέρευσαν την 23ην προς 24ην αδικαιολογήτως εις ΚΑΤΩ ΚΩΤΣΑΝΟΠΟΥΛΟ (Ρ.8603). Την ιδίαν ώραν ο εις ΒΡΥΣΟΥΛΑΝ Λόχος του 1 Τ.Ε. ανέφερεν ότι ευρισκόμενος εν συνεχή επαφή μετά του Τάγ/τός του ουδεμίαν εντολήν έλαβε παρά τούτου να κινηθή προς ΚΡΑΝΙΑΝ. Επειδή η απόστασις από ΛΟΥΡΟ εις ΚΑΤΩ ΚΩΤΣΑΝΟΠΟΥΛΟ καλύπτεται υπό πεζοπόρου τμήματος εις μίαν ώραν και 40' η δε απόστασις ΛΟΥΡΟΥ -ΚΡΑΝΙΑΣ 4 ώρας και δοθέντος ότι ο Λόχος και η δ/σις του 1 Τ.Ε. εκινήθησαν εκ ΛΟΥΡΟΥ την 23.1400 συνέγεται ότι η βραδύτης κινήσεως και η διανυκτέρευσις εις ΚΑΤΩ ΚΩΤΣΑΝΟΠΟΥΛΟ ήτο τελείως αδικαιολόγητη δεδομένου ότι εις ουδεμίαν μετά των Σ. ήλθεν επαφήν ίνα καθυστερήση, ίνα να αποφύγη τας οχλήσεις της Περιοχής και διά την ταχείαν του κίνησιν ουδένα σύνδεσμον μετά ταύτης επεζήτησε, αλλά τουναντίον ετήρει αυτήν εις πλήρη άγνοιαν των κινήσεών των. Αντιθέτως διά ζητήματα ανεφοδιασμού απέστειλε επανειλημένως σύνδεσμον εις ΛΟΥΡΟΝ. Συνέπεια της καθυστερήσεως των κινήσεων του πρώτου Τάγ/τος υπήρξεν το γεγονός ότι οι Σ. κατά πληροφορίαν χωρικής διαφυγούσης εκ ΚΡΑΝΙΑΣ ευρίσκοντο μέχρι του μεσονυκτίου της 23ης προς 24ην τρ. ανεφοδιαζόμενοι εις τρόφιμα και κτήνη εντός της ΚΡΑΝΙΑΣ προπαρασκευάζοντες την διαφυγήν των και μεταφοράν των λεηλατηθέντων προς ΣΚΙΑΔΑ (Ρ.8913) και βορείως. Κατόπιν των ανωτέρω η Περιοχή την 20.0900 απέστειλεν πεζόν σύνδεσμον εις ανέρευσιν του 1 Τ.Ε. επιτημούσα το Τάγμα και καταλογίζουσα εις τούτο την ευθύνην της λεηλασίας αλλά και της διαφυγής των Σ. μετά των λεηλατηθέντων ως και την ευθύνην της συστηματικής τακτικής του να αποφεύγη τον μετά της Περιοχής σύνδεσμον, διατάσσουσα τέλος τούτο όπως κινηθή αμέσως προς ΚΡΑΝΙΑΝ μετά την εκκαθάρισιν της οποίας να κινηθή προς ΤΡΙΚΑΣΤΡΟΝ Ρ.8309-ΑΝΩ ΣΚΑΦΙΔΩΡΗ (Ρ.8010) ένθα και να εγκατασταθή εν αναμονή διαταγών.

3. Την 24.1000 Λόχος ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΟΥ διά δυνάμεως ουλαμού διετάχθη να εκτελέση επιθετικήν αναγνώρισιν προς ΚΡΑΝΙΑΝ.

4. Μέχρι της 24.1700 ουδεμία επαφή επετεύχθη μετά του 1 Τ.Ε. μέσω δε του Λόχου ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΟΥ όστις εκτελών την διαταχθείσαν επιθετικήν αναγνώρισιν εισήλθε από 24. 1400 εις ΚΡΑΝΙΑ, η Περιοχή επληροφορήθη την άφιξιν εις το δυτικώς ΚΡΑΝΙΑΣ υψ. (Ρ.8705) του 1 Τ.Ε. το οποίον αφού εβεβαιώθη περί της παρουσίας φιλίων τμημάτων εντός του χωρίου απέστειλεν περίπολον συνδέσμου.

25-9-48

1. Την 25.1150 το 1 Τ.Ε. εκινήθη εκ ΚΡΑΝΙΑΣ και αντί να κατευθυνθή εις ΑΝΩ ΣΚΑΦΙΔΩΤΗΝ διενυκτέρευσεν εις ΒΡΥΣΟΥΛΑΝ αποφεύγων και πάλιν την μετά της Περιοχής επαφήν. Την 25.1130 διά την Α.Π. 41745/25-9-48 Δ/γής VIII Μεραρχίας το 581 Τάγμα Πεζικού διετάχθη να συγκεντρωθή εις ΤΕΡΟΒΟΝ η δε ίλη εφόδου και Ουλαμός τεθωρ. ως και πεδινή πυρ/χία διετάχθησαν να κινηθούν την μεσημβρίαν της ιδίας προς ΙΩΑΝΝΙΝΑ.

2. Την 26.1500 το 1 Τ.Ε. ανέφερεν την εις ΑΝΩ ΣΚΑΦΙΔΩΤΗΝ εγκατάστασίν του.

3. Εξακριβωθείσαι απώλειαι των Σ. εις την μάχην ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΟΥ την 22-23/9/48 είναι 8 νεκροί και 18 τραυματίαι εξ ων ο Αρχισυμμορίτης Λογοθέτης. Αι απώλειαι των ημετέρων υπήρξαν 6 ελαφρώς τραυματίαι εξ ων εις Αξ/κός Εφ. Ανθ/στής Κιρτζάς Αριστείδης.

ΣΥΡΜΑΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ
ΣΥΝ/ΡΧΗΣ ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΩΝ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Παρεβλήθη/Ι.Σ./Κ.Α.

17

ΘΕΜΑ: Επιθετικαί επιχειρήσεις «ΒΙΤΣΙ»

ΕΞΑΙΡ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ - ΑΜΕΣΟΥ ΕΠΙΔΟΣΕΩΣ
ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
(ΠΤΣ) Β΄ΣΣ/Α.Α.Π. 1054/Α1
ΒΣΤ 904 τη 4 Οκτωβρίου 1948

ΠΡΟΣ: Χ-ΧV-ΙΙ Μεραρχίας
Δ/την Πυρ/κού ΣΣ
Δ/την Μηχ/κού ΣΣ
Δ/την Διαβ/σεων ΣΣ
Δ/την 2ου Σ. Αναγνωρίσεως
ΚΟΙΝ: ΓΕΣ/Α1 - Α1 - Α2 - Γ1
ΑΒΓΚ) Σ.Σ- ΑΔΑ - ΒΣΑ
ΑΣΑ

ΧΑΡΤΑΙ: ΦΛΩΡΙΝΑ, ΑΓ.ΓΕΡΜΑΝΟΣ, ΚΑΣΤΟΡΙΑ, ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ } 1:50.000

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

1. ΣΥΜΜΟΡΙΤΑΙ

Μετά τας επιτυχείς επιχειρήσεις εις περιοχήν ΓΡΑΜΜΟΥ ικανή δύναμις συμμοριτών διαφυγούσα μέσω Αλβανικού εδάφους κατέφυγεν εις ΒΙΤΣΙ, όπου συνενώθη μετ' ετέρων συμμοριακών δυνάμεων εν τη περιοχή ταύτη.

Συν την παρόδω του χρόνου αι ανωτέρω δυνάμεις ενισχύθησαν και δι' ετέρων εισελθόντων τμηματικώς εξ ΑΛΒΑΝΙΑΣ και ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑΣ και ούτω το σύνολον τούτων αναβιβάζεται εις 5500 τουλάχιστον.

Λεπτομερής δύναμις τούτων, συγκρότησις, οργάνωσις ως και κατεχομένη τοποθεσία εμφαίνονται εις συνημμένον δελτίον πληροφοριών και διαφανές.

Πιθανή πρόθεσις τούτων φαίνεται η πάση θυσία διατήρησις υπό τον έλεγχον αυτών της περιοχής ΒΙΤΣΙ, ένθα φέρεται εγκατασταθείσα και η ψευδοκυβέρνησις αυτών.

Η περιοχή αύτη ούσα λίαν ζωτική διά την διατήρησιν του συμμοριτισμού λόγω της επικοινωνίας της μετά του Αλβανικού εδάφους, φαίνεται ότι θα διεκδικιθή μετά πείσματος παρά τούτων.

2. Φίλιαι Δυνάμεις

α) ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ

Αύτη θα συμμετάσχη του αγώνος διά του μείζονος μέρους των υπό ταύτης διατιθεμένων μέσων.

β) Άρματα Μάχης

Μία ίλη αρμάτων θα μετάσχη των επιχειρήσεων.

ΠΡΟΘΕΣΙΣ:

3. Εκκαθάρισις της περιοχής ΒΙΤΣΙ και ώθησις των δυνάμεων εις την μεθόριον (ΑΑΠ 226976) 23-9-48 και 227334/3-10-48 διαταγαί ΓΕΣ.

ΣΧΕΔΙΟΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

4. εν Α΄ φάσει.

α) Θα επιτεθώ συγχρόνως επί δύο κατευθύνσεων.

ι. ΟΙΝΟΗ (Ν.3042) - ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ (Ν.335523) - ΒΑΡΜΠΑ (345607).

Ιι. ΦΛΩΡΙΝΑ-ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΣΑ (Ν.495673) - ΤΣΟΥΚΑ (Ν.455640).

Προς διάσπασιν της εχθρικής τοποθεσίας και συντριβήν του εχθρού του αμυνομένου του ορεινού όγκου ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ -ΜΠΟΥΤΣΙ (Ν.3656) και ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΣΑ (Ν.495673)-υψ. 1918,8 (Ν.480665) Κυρία μου προσπάθεια επί της πρώτης κατευθύνσεως.

β) Θα απασχολήσω ζωηρώς τον περί ΒΙΤΣΙ εχθρόν από Νότου.

Εν Β΄ φάσει

Μετά την συνένωσιν των δυνάμεων των δύο κατευθύνσεων περίσφιξις του εχθρού εις δύο χώρους Νότιον και Βόρειον.

5. Διατιθέμεναι Δυνάμεις

α) Μεραρχίαι
Χ Μεραρχία
ΧV Μεραρχία
ΙΙ Μεραρχία

β) Πυροβολικόν
101 ΣΠΠ (μείον Πυρ/χία)
102 ΣΠΠ
104 ΣΠΠ
151 ΜΜΠ 5,5΄΄
152 ΜΜΠ 5,5΄΄
142 ΜΟΠ 75
143 ΜΟΠ. 75
145 ΜΟΠ 75

γ) ΄Αρματα Μάχης
Μία ίλη αρμάτων.

ΔΙΑΤΑΞΙΣ

6. Διάταξις

Εν πρώτω κλιμακίω εξ αριστερών (Αλβανική μεθόριος) προς δεξιά (Γιουγκοσλαυϊκή μεθόριος)

Χ Μεραρχία
ΧV Μεραρχία (μείον 61 Ταξιαρχία εκ δύο ταγμάτων)
61 Ταξιαρχία (μείον τάγμα)
ΙΙ Μεραρχία (μείον 22 Ταξιαρχία)

Εν δευτέρω κλιμάκιω
22 Ταξιαρχία, ως εφεδρεία ΣΣ

ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

7. ΄Ορια ζωνών ενεργείας

α) Μεταξύ Χ και ΧV Μεραρχιών

ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ (Ν.355405) - ΠΛΑΤΥΔΡΟΜΟΣ (Ν.358466) - ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙ (3649) - υψ. 1681 ΡΑΜΠΑΤΙΝΑ (Ν.351533) άπαντα εις ΧV- υψ. 1776, Ι ΠΥΡΑΜΙΣ (Ν.352563) - ΒΑΡΜΠΑ ΡΟΓΑ (Ν.3660) - ΜΑΥΡΗ ΡΑΧΗ (Ν.385625) - ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ (Ν.395650) -ΛΟΚΜΑ (Ν.405665) (άπαντα εις Χ Μεραρχίαν).

β) Μεταξύ ΧV Μεραρχίας και 61 Ταξιαρχίας υψ. 1341 (Ν.475510) εις ΧV Μεραρχίαν - ΡΟΤΟ (Ν.423563) εις 61 Ταξιαρχίαν.

8. Κατευθύνσεις

α) Χ Μεραρχία
ΟΙΝΟΗ (Ν.3042) - ΑΓ.ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (Ν.310485) - ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ-ΠΥΡΑΜΙΣ (Ν.352563) - ΒΑΡΜΠΑ (Ν.343608).

β) XV Μεραρχία
ΓΚΡΑΔΙΣΤΑ (Ν.385478) - ΡΑΜΠΑΤΙΝΑ (Ν.351533) -ΓΙΑΜΑΤΑ (Ν.4156) - ΛΕΣΙΤΣ (Ν.438618).

γ) ΙΙ Μεραρχία
ΦΛΩΡΙΝΑ-ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΣΑ (Ν.495673) - ΤΣΟΥΚΑ (Ν.455640)

9. Αντικειμενικοί Σκοποί

α) Χ Μεραρχία
Επιτιθέμενη εν τη ζώνη της θα επιζητήση να θέση το ταχύτερον πόδα επί του ορεινού όγκου ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ -ορόσημον ΣΜΑΡΔΕΣΙ και είτα αναπτύσσουσα εν συνεχεία και αμέσως την επιθετικήν της ενέργεια να καταλάβη την ΠΥΡΑΜΙΔΑ (Ν.353563) - ΠΟΟΥΝ (Ν.342562) -ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ ίνα εξασφαλίση τον απόλυτον έλεγχον της αρτηρίας ΜΠΙΓΛΙΤΣΑ προς ΒΑΤΟΧΩΡΙΟΝ.

Να εξασφαλίση το αριστερόν της πλευρόν από ΑΛΒΑΝΙΑΣ.

Να τηρήση την Β.Ε. της δι' αναλόγων δυνάμεων.

Εν δευτέρα φάσει να καταλάβη την γραμμήν ΠΥΡΑΜΙΣ Νο 22 (Ν.295590) - ΒΑΡΜΠΑ και να εκμεταλλευθή προς την κατεύθυνσιν ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ.

β) XV Μεραρχία
Επιτιθεμένη συγχρόνως μετά της Χ Μεραρχίας θα επιζητήση να καταλάβη το ταχύτερον τον ορεινόν όγκον ΒΟΥΤΣΙ (Ν.370513) -ΡΑΜΠΑΤΙΝΑ - ΤΣΟΥΤΣΕΡΑ (Ν.388526) και είτα ταχέως να ωθηθή προς κατάληψιν ΜΠΟΥΤΣΙ (Ν.3656) - ΜΠΡΕΝΙΤΣΑ (Ν.378568) - ΓΙΑΜΑΤΑ (Ν.4156) - ΜΠΑΡΟ (Ν.433573).

Να καλύψη το δεξιόν της πλευρόν ιδία από της κατευθύνσεως ΡΟΤΟ (Ν.4756) και ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ (Ν.5254).

Να τηρήση την Β.Ε. της δι' αναλόγων δυνάμεων.

Εν δευτέρα φάσει θα εκμεταλλευθή εν τη κατευθύνση ΜΠΑΡΟ-ΤΣΟΥΚΑ (Ν.453640).

γ) 61 Ταξιαρχία
Ν' απασχολήση ζωηρώς τον εις την περιοχήν υψώματος ΒΙΤΣΙ εγκατεστημένον εχθρόν και ν' απαγορεύση κίνησιν τούτου προς άλλας κατευθύνσεις.

δ) ΙΙ Μεραρχία
Επιτιθέμενη συγχρόνως μετά των άλλων Μεραρχιών να καταλάβη το ύψωμα ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΣΑ και ει δυνατόν το υψ. 1918,8 (Ν.480665).

Να καλυφθή ισχυρώς κατά τα πλευρά της.

Εν δευτέρα φάσει να εκμεταλλευθή εν τη κατευθύνσει υψ. 1807 (Ν.465670) - ΤΣΟΥΚΑ (Ν.453640).

ε) 22 Ταξιαρχία
Τηρουμένη ως εφεδρεία του ΣΣ με την διάταξιν ανά ενός τάγματος εις ΑΠΟΣΚΕΠΟΝ-ΒΙΓΛΑΝ (Ν.4442) - Βορείως ΑΡΓΟΥΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ να δύναται κατά τας διαταγάς μου να επέμβη

προς XV Μεραρχίαν
προς Χ -//-
προς ΒΟΓΑΤΣΙΚΟΝ

10. Συμπληρωματικά μέσα

α) Χ Μεραρχίαν
ίλη αρμάτων

3 ουλαμοί τεθωρακισμένων

β) XV Μεραρχίαν
δύο ουλαμοί τεθωρακισμένων

γ) II Μεραρχίαν
δύο ουλαμοί τεθωρακισμένων

II. Εκτέλεσις

α) Εξορμήσεις
Η κατεχομένη παρά των Μεραρχιών γραμμή.

β) Δια την είσοδον μονάδων της XV Μεραρχίας εν τη ζώνη της 37 Ταξιαρχίας να επέλθη συνεννόησις μεταξύ των Δ/των Χ και XV Μεραρχιών με βάσιν ότι η Χ Μεραρχία θα διατηρήση την κατεχομένην γραμμήν υπό των απαραιτήτων δυνάμεων μέχρι της στιγμής της υπερβάσεως τούτων υπό τμημάτων της XV Μεραρχίας, οπότε θ' ανακληθώσιν αμέσως.

γ) Το διατιθέμενον εις την XV Μεραρχίαν τάγμα της 61 Ταξιαρχίας θα μετακινηθή εις την ζώνην της XV εντός της (Ρ....) (λέξη δυσανάγνωστη).

δ) ημέρα και ώρα εξορμήσεως ορισθήσεται δι' ειδικής διαταγής μου.

12. Πυροβολικόν

Κατανομή

Α) Αμέσου Υποστηρίξεως

Εις II Μεραρχίαν
104 ΣΠΠ (πλήν 1 Μοίρα) συν Γ/ΙΟΙ Πυρ/χία ΣΠΠ.
Γ/142 Πυρ/χία Ο.Π. 75 χιλ.
Β/151 -//- μ.μ. 5,5΄΄

Εις XV Μεραρχίαν
Ι/ΙΟΙ Μοίρα ΣΠΠ (Α΄ συν Β΄ Πυρ/χίαι)
143 ΜΟΠ 75 χιλ.
142 ΜΟΠ 75 χιλ. (πλην Γ΄ Πυρ/χία)
Α/151 Πυρ/χία 5,5΄΄

Εις Χ Μεραρχίαν
102 ΣΠΠ
145 ΜΟΠ 75 χιλ.

Β) Πυροβολικόν Σώματος
Ι/104 Μοίρα ΣΠΠ
152 Μ.Μ. 5,5΄΄

Γ) Αποστολαί
Ελαφρού Πυρ/κού (Ο.Π. 75 και Πεδινού) Α.Υ. Επιθέσεως, Πεδινού ενδεχομένως αντιπυροβολικόν και αντιολμικόν.
Ειδικώτερα επί πλέον χρησιμοποίησις Ο.Π. κατά πολυβολείων.
Μέσου 5,5΄΄-Αντιπυροβολικόν και κατ' απροόπτων στοχων.

Δ) ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΠΥΡ/ΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ
Πεδινού 25 λιβρ.: Να δύναται να βάλη με 3ον γέμισμα στην γραμμήν.

ΚΩΣΤΕΝΕΤΣΙ-ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ-ΒΟΥΤΣΙ
Μοίρα Μέσου: Την γραμμήν

ΟΡΟΣΗΜΟΝ ΣΜΕΡΔΕΣΙ-ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ-ΠΟΡΤΑ-ΓΑΒΡΟΣ

Υποστήριξις υπό Πυρ/κού Σώματος κατά προτεραιότητα Χ και είτα XV Μεραρχιών.

Ε) ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΩΝ

Θα χρησιμοποιηθούν οι οργανικοί τοιούτοι. Εξοικονόμησις απαραιτήτως εφεδρικών παρατηρητών διά πάσαν ετέραν χρησιμοποίησιν.

ΣΤ) ΠΥΡΟΜΑΧΙΚΑ

Εις θέσεις πυροβόλων
Κατά πυροβόλου Μ. 5,5΄΄ βλήματα 130
Κατά πυροβόλου Ο.Π. 75 χιλ. βλήματα 168
Κατά πυροβόλου Π.Π. 25 λιβρών βλήματα 200
(πλέον 100 βλήματα κατά πυροβόλον 25 λιβρών διά την πρώτην ημέραν επιθέσεως).

Ανεφοδιασμοί
ΙΙ Μεραρχία: Π.Α. ΦΛΩΡΙΝΗΣ
XV Μεραρχία: Π.Α. ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ
Χ Μεραρχία: εκ προωθημένου σημείου επαφής εις ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ.

13. Μηχανικόν

α) Κατανομή μέσων

Χ Μεραρχία
701 Λόχος Μηχ/κού (Διμοιρία) συν διμοιρία 713 Λόχου Μηχανικού.

XV Μεραρχία
713 Λόχος Μηχ/κού μείον Διμοιρία

ΙΙ Μεραρχία
Μία διμοιρία 701 λόχου Μηχ/κού

β) Αποστολαί

Αποκατάστασις διακοπεισών συγκοινωνιών, βελτίωσις και συντήρησις δρομολογίων.

Εκκαθάρισις κυρίων δρομολογίων εκ ναρκών και τυχόν υπονομεύσεων.

Απαγορεύεται η διάθεσις εις το τάγμα. Συγκεντρωτική χρησιμοποίησις κατά διαταγάς Μεραρχιών.

14. Αεροπορία
Ως ειδική διαταγή

ΕΣΩΤΕΡΙΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

15. Θέσεις Στρατηγείων
Β΄ΣΣ Κ.Σ. ΚΟΖΑΝΗ
Τ.Σ. ΚΑΣΤΟΡΙΑ

΄Αξονες κινήσεως Τ.Σ. Μεραρχιών
Χ Μεραρχίας: ΟΙΝΟΗ-ΙΕΡΟΠΗΓΗ-ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ
XV Μερ/χίας: ΑΠΟΣΚΕΠΟΣ - ΓΑΒΡΟΣ-ΒΑΤΟΧΩΡΙΟΝ
ΙΙ Μερ/χίας: ΦΛΩΡΙΝΑ-ΑΛΩΝΑΣ-ΠΙΣΟΔΕΡΙ.

Καθορισμός εκάστοτε των θέσεων των Τ.Σ. υπό των Μεραρχιών. Δρομολόγια και ώρα εκκινήσεως θ' αναφέρωνται εις το ΣΣ από της προηγουμένης ως και εις τους ενδιαφερομένους αποδέκτας.

16. Ασύρματοι-Σύνδεσμοι-ΥΕΣΑ ως ειδική διαταγή διαβιβάσεων.

17. Συνεργασία μετά της Αεροπορίας.
    Διά των οχημάτων και ομάδων επαφής.
18. Δίκτυον Πυρ/κού μεταξύ ΔΠΣΣ και ΔΠΜ.
19. Αναφέρατε λήψιν.

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓ.
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Ακριβές Αντίγραφον
Τ.Υ.

ΒΤΣ/Β΄ ΣΣ

ΔΕΛΤΙΟΝ

Πληροφοριών 5ης Οκτωβρίου 1948

I. Διάταξις - Οργάνωσις - Δύναμις

1.	Ψευδοκυβέρνησις ΜΑΡΚΟΥ ΠΥΛΗ (Ν.2971)	Δύν. 250
2.	Αρχηγείον Δ. Μακεδονίας ΚΑΡΥΑΙ (Ν.3868)	Δύν. 150
3.	Χ Μεραρχία περιοχή ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ (Ν.4758)	Δύν. 100
4.	Σ.Δ. 107 Ταξιαρχίας περιοχή ΚΩΣΤΕΝΕΤΣΙ (Ν.3151)	Δύν. 70
	Τάγμα ΜΑΛΤΕΤΣΙΚΟΥ ΚΩΣΤΕΝΕΤΣΙ (Ν.3051) - ΕΦ 27 (Ν.285495)	Δύν. 220
	Τάγμα ΛΑΔΙΑ Αγ. Αθανάσιος (Ν.310485)-υψ.1121	
	Τάγμα ΒΟΛΑΝΗ ΚΟΥΚΟΜΤΣΙΝΑ (Ν.3249) -υψ. 1162-	Δύν. 220
	υψ. 1420 (Ν.3350)	Δύν. 220
5.	Σ.Δ. 16 Ταξιαρχία ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ διά τριών ταγμάτων	Δύν. 70
	κατέχει ΚΟΥΛΕ (Ν.3551)-ΜΕΣΚΙΝΑ ΤΟΥΜΠΑ-ΡΑΜΠΑΤΙΝΑ-ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ	Δύν. 650
6.	Σ.Δ 108 Ταξιαρχίας ΒΟΥΤΣΙ (Ν.3751)	Δύν. 70
	Τάγμα ΑΡΧΙΜΗΔΗ: Δενροχώρι-υψ. 1605 (Ν.375500)-	Δύν. 220
	1705 (Ν.3751)-Γραδίστα	Δύν. 220
	Τάγμα ΣΩΤΟΥ: Ντεντέν-Τσούτσερα-Βούσι	
	Τάγμα ΓΡΑΨΑ υψ. 1228 (Ν.390545) -ΠΟΡΤΑ υψ. 1531	Δύν. 220
7.	Τάγμα ΚΑΡΑΦΩΤΙΑ ΜΠΟΥΤΣΙ-ΜΠΡΕΝΙΣΤΑ-ΠΥΡΑΜΙΣ (πιθανώς μετεβλήθη εις πυρ/κόν)	Δύν. 230
8.	14 Ταξιαρχία: Μπάρος (Ν.4357)	Δύν. 70
	Τάγμα ΕΡΜΗ: ΓΙΑΜΑΤΑ-ΧΑΛΑΡΑ	Δύν. 250
	Τάγμα ΣΟΥΜΑΔΗ: ΡΟΤΟ-ΓΚΛΑΒΑΤΑ (Ν.5057)	250
9.	103 Ταξιαρχία:ΒΑΨΩΡΙ	Δύν. 70
	Τάγμα ΚΟΛΙΑ:Μανιτόρετς -Μάνκοβετς -Βίτσι	Δύν. 250
	Τάγμα ΓΚΡΑΤΣΟΥΝΗ. Γκλαβάτα (Ν.5757) Παυλίνη (Ν.5957) υψ. 1620 (Ν.5858)	Δύν. 250
	Τάγμα ΠΑΝΟΥ. ΚΟΥΛΑ-ΠΑΤΥ	250
	Τάγμα ΜΑΚΕΔΩΝΑ. ΚΟΡΥΦΗ-ΠΟΛΕΝΑΤΑ (Ν.5062)	Δύν. 250
10.	Σ.Δ. 18 Ταξιαρχίας ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ (Ν.4675)	Δύν. 70
	Τάγμα ΑΡΓΥΡΗ ΒΙΓΛΑ (Ν.4967)	Δύν. 250
	Τάγμα ΦΩΚΑ.ΠΛΑΚΑ (Ν.4971)-ΚΟΥΣΤΑ (Ν.5172) - Κνοϊτσάτα (Ν.4853)	Δύν. 250
	Τάγμα ΓΑΡΕΦΗ. περιοχή ΤΟΥΜΠΑ (Ν.4877)	Δύν. 250
	Σύνολον	537 0

II. Πυροβολικόν:

3 ή 4 ουλαμοί ορειβατικού πυροβολικού περιοχήν ΙΕΡΟΠΗΓΗΣ-ΓΑΒΡΟΥ ως συνημμένον σχεδιάγραμμα Δυν. 250

3 ουλαμοί ορειβατικού λοιπήν περιοχήν ως συνημμένον σχεδιάγραμμα. Δυν. 250

Διαδίδεται ότι συμμορίται τελευταίως εφοδιάσθησαν και διά πεδινών πυροβόλων ευρισκομένων περιοχήν ΛΑΙΜΟΥ.

Αντιαρματικά πυροβόλα ανά δύο εις (Ν.3951) και (Ν.4155) Δυν. 80

Σύνολον 580

III. Αποθήκαι συμμοριτών
Συμμοριακαί δυνάμεις ΒΙΤΣΙ ανεφοδιάζονται διά των δρομολογίων

α) Μπίγλιστα-Κρυσταλλοπηγή Βατοχώρι

β) Ντουπένι-Λαιμός-Τρίγωνον

γ) Βροντερόν-Πύλη-Λαιμός

δ) Βροντερόν-Δασάνη (Ν.3269)-Μικρολίμνη-Τρίγωνον.

Διά των ιδίων δρομολογίων γίνεται και η διακομιδή των τραυματιών.
Αποθήκαι υπάρχουν εκατέρωθεν του δρόμου από Βατοχώρι μέχρι Κατοχώρι.
Εις Μακροχώρι (Ν.4758) παρασκευάζεται άρτος.

IV. Οπλισμός και Πυρομαχικά
΄Εκαστον τάγμα διαθέτει:
30 οπλοπολυβόλα Μπρέν μεταξύ τούτων (5-6 Γερμανικά μυδράλλια)
12 όλμοι 2΄΄
2-3 όλμοι 3΄΄
3-4 πολυβόλα Βαρέα.
Πυρομαχικά διατίθενται επαρκώς.

V. Ηθικόν συμμοριτών
Ουχί εις καλόν σημείον λόγω των απωλειών της συνεχούς κοπώσεως και της αναπληρώσεως των απωλειών διά στοιχείων ουχί μαχητικών (τραυματίαι μη ιαθέντες τελείως διαλυθείσαι μη μάχιμοι υπηρεσίαι, νεοστρατολογηθέντες εκ περιοχής ΒΙΤΣΙ.)
Παρά τα ανωτέρω θα πρέπει να αναμένεται ισχυρά άμυνα λόγω τρομοκρατίας.

VI. Τρόφιμα και ιματισμός
Η διατροφή και ο ιματισμός των συμμοριτών περιοχής ΒΙΤΣΙ ευρίσκεται εις καλόν σημείον.

VII. Αμυντικαί οργανώσεις των συμμοριτών εμφαίνονται εις το συνημμένον σχεδιάγραμμα.

Ο
ΕΠΙΤΕΛΑΡΧΗΣ
Χ. ΔΡΙΒΑΣ
ΤΑΞΙΑΡΧΟΣ

Ακριβές Αντίγραφον
Το Α2 Γραφείον
Τ.Υ.

18

ΑΠΟΣ: ΑΔΑ/Κ ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ
ΑΠΟΔ: ΩΣ Η ΔΙΑΝΟΜΗ
ΗΜΕΡ: 6-10-48
ΣΤΟΙΧ.ΦΑΚΕΛ. Α-56

ΣΧΕΔΙΟΝ ΔΡΑΣΕΩΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ
ΚΑΤΑ ΤΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΒΙΤΣΙ-ΠΕΡΙΟΧΗΣ

1. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

Επίγειαι δυνάμεις ων η σύνθεσις, δύναμις και διάταξις θα γνωσθώσιν εν καιρώ, προτίθενται ενεργήσωσιν επιχειρήσεις προς εκκαθάρισιν των εις την περιοχήν ΒΙΤΣΙ εγκατεστημένων συμ/κών συγκροτημάτων.

Αεροπορικαί δυνάμεις στεθμεύουσαι εις Κοζάνην θα συμμετάσχωσι προς της ενάρξεως και κατά την διάρκειαν των επιχειρήσεων τούτων διά της εκτελέσεως αποστολών:

α. Βομβαρδισμών

β. Βολής Ρουκεττών-Πυρ/λων, Πολ/λων

γ. Αναγνωρίσεων όψεως και φωτογραφικών τοιούτων,

δ. Ρίψεως προκηρύξεων

ε. Μεταφοράς υλικών, Τραυματιών, Επιτελικών Αξ/κών

στ. Νυκτερινών βομβαρδισμών (πιθανώς)

2. ΧΡΟΝΟΣ ΕΚΤΕΛΕΣΕΩΣ

Η ακριβής ημερομηνία ενάρξεως των επιχειρήσεων γνωσθήσεται εν καιρώ. Δοθέντος ότι ημέρας τινάς προ της ενάρξεως των επιχειρήσεων θα εκτελεσθώσιν αποστολαί βομβαρδισμού επί Στρατηγικών σημείων εις τα μετόπισθεν του εχθρού, επιβάλλεται η εκτέλεσις των διαταχθησομένων μετακινήσεων προσωπικού και υλικού να έχη συμπληρωθή προς της 9-10-48.

3. ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΑΙΤΙΝΕΣ ΘΑ ΛΑΒΟΥΝ ΜΕΡΟΣ

Αύται καθορίζονται ως ακολούθως:

α. Αεροσκάφη Μάχης

Αερ/φη	ΣΠΙΤΣ	20
Αερ/φη	ΧΑΡΒΑΡΤ	5
Αερ/φη	ΟΞΦΟΡΝΤ	2
Αερ/φη	ΝΤΑΚΟΤΑ	3
Αερ/φη	ΑΝΣΟΝ	1 (Νυκτερ. Βομβαρδισμού)

Αεροδρόμιον Σταθμεύσεως τούτων το της ΚΟΖΑΝΗΣ

β. Αεροσκάφη Μεταφορών

Άπαντα Αερ/φη Μοίρας μεταφορών ΝΤΑΚΟΤΑ
Αεροδρόμιον Στραθμεύσεως τούτων το της ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ και ΣΕΔΕΣ
2 ΩΣΤΕΡ
1 ΑΝΣΟΝ
Αεροδρόμιον Σταθμεύσεως ΚΟΖΑΝΗΣ

γ. Αερ/φη Συνεργασίας με Πυρ/κόν
1 Αερ/φος ΧΑΡΒΑΡΤ
3 Αερ/φη ΩΣΤΕΡ
Στάθμευσις εις Αεροδρόμιον ΑΡΓΟΥΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ.

4. ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ

Το Γραφείον Επιχειρήσεων του ΠΡΟΚΕΧΩΡΗΜΕΝΟΥ κλιμακίου ΑΔΑ ΚΟΖΑΝΗΣ εγκαθιστάμενον εις ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ όπου το Τ.Σ./Β΄ΣΣ θα αναλάβη την διεύθυνσιν των επιχειρήσεων Αερ/ρίας.

Αι αιτήσεις Αεροπορικής υποστηρίξεως απασών των τμημάτων του Β΄ΣΣ υποβάλλονται εις το γραφείον τούτο.

5. ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ

α. Αερ/μιον - Δ/σις Επιχειρήσεων

Μερίμνη του Β΄ ΣΣ θα εξασφαλισθή η διά Α/Τ και τηλεφώνου επικοινωνία μεταξύ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ και Αερ/μίου Κοζάνης.

Εις την χρησιμοποίησιν της τηλεφωνικής γραμμής μεταξύ ΚΑΣΤΟΡΙΑ και Αεροδρομίου ΚΟΖΑΝΗΣ να δίδεται απόλυτος ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΣ τόσο εις το Κλιμάκιο Αεροπορίας της ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ όσον και το Αερ/μιον ΚΟΖΑΝΗΣ.

Το Β΄ ΣΣ - Δ/σις Διαβιβάσεων παρακαλείται να εκδώση τας δεούσας διαταγάς κοινοποιών ταύτας και ημίν.

β. Δ/σις Επιχειρήσεων-Επίγεια Τμήματα

Αύτη θα εξασφαλισθή διά των ΜΔΑΥΑ (Α.) και τηλεφωνικώς εφ' όσον τούτο είναι δυνατόν.

γ. Επιγείων τμημάτων-Αερ/φών

Δια των οχημάτων επαφής (Υ.Η.) καπνογόνων βλημάτων-πλαισίων και φωτοβολίδων.

δ. Αερ/φών Αναγνωρίσεως -Αερ/φών μάχης

Διά του επ' αυτών εγκατεστημένων βαθμού σταθμού (Υ.Η.) Λ.Υ.

6. ΣΧΕΔΙΟΝ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ

α. Προ της ενάρξεως των επιχειρήσεων

(ι) Ημέρας τινάς προ της ενάρξεως των Επιχειρήσεων θα εκτελεσθή βομβαρδισμός επί σημείων εις τα μετόπισθεν του εχθρού.

Σκοπός η εξουδετέρωσις ζωτικών σημείων ως Σταθμών Διοικήσεως, Αποθηκών, Εφοδιασμού, συγκεντρώσεων Συμ/των κ.λ.π.

Αι αποστολαί αύται θα εκτελεσθώσιν υπό βομβαρδιστικών ΝΤΑΚΟΤΑ βάσει πληροφοριών. Τονίζεται ότι ο έλεγχος της ακριβείας των πληροφοριών αποτελεί πρωταρχικόν παράγοντα διά την επιτυχίαν των αποστολών τούτων. Το ημερήσιον πρόγραμμα θα ρυθμίζεται εν συνεννοήσει με το αρμόδιον Γραφείον του Β΄ΣΣ.

(ιι) Φωτογραφικαί αναγνωρίσεις επί περιοχών διά την εξακρίβωσι του βαθμού οργανώσεως ή άλλων ενδιαφερόντων σημείων θα εκτελεσθώσιν κατόπιν σχετικών αιτήσεων των ενδιαφερομένων.

(ιιι) Αναγνωρίσεις όψεως συμφώνως τω σχεδίω αναζητήσεως πληροφοριών.

β. Από ενάρξεως μέχρι πέρατος των Επιχειρήσεων

(ι) Οι Συμ/ται εγκατεστημένοι σχεδόν από διμήνου εις την περιοχήν ΒΙΤΣΙ έχωσιν προβή εις την κατασκευήν οχυρώσεων τόσον προχείρων όσον και μεσαίας ανθεκτικότητος τοιούτων.

Η διαμόρφωσις του εδάφους επιτρέπει εις τούτους με την βοήθειαν των ανωτέρω οχυρώσεων να αμυνθώσιν μάλλον σθενερώς επί ωρισμένων σημείων.

Την τοιαύτην άμυναν των Συμ/τών θα προσπαθήσωσιν να εξουδετερώσωσιν αι Αερ/καί δυνάμεις της ΕΒΑ όταν τα επίγεια μέσα είναι ανεπαρκή προ τούτο.

Η εξουδετέρωσις τούτων δύναται να επιτευχθή είτε διά προσβολής των περιοχών εις τας οποίας ευρίσκονται τα οχυρά ταύτα σημεία υπό μεγάλης μάζης Αερ/φών εις συνεχείς επιδρομάς, είτε υπό μικρού αριθμού Αερ/φών ΔΙΑ ΑΚΡΙΒΟΥΣ ΒΟΛΗΣ ΒΟΜΒΩΝ Η΄ ΡΟΥΚΕΤΤΩΝ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΗΜΕΙΩΝ ΤΟΥΤΩΝ.

Δοθέντος ότι ο αριθμός των διαθεσίμων Αερ/φών της ΕΒΑ διά την επιχείρησιν ταύτην είναι πολύ μικρός και ότι αι διατιθέμεναι βόμβαι των 250 και 500 λιβρών ανέρχονται εις ολίγας μόνον εκατοντάδας, είναι φανερόν ότι θα εφαρμοσθή ο δεύτερος, ως άνω, τρόπος.

(ιι) Δια να επιτευχθή τούτο είναι απαραίτητος η καλή συνεργασία των επιγείων τμημάτων, ιδία των οχημάτων επαφής, διότι τα οχυρά σημεία (πολ/λεία κλπ) λόγω της καλής παραλλαγής των (Καμουφλάρισμα) σπανίως είναι ορατά εις τα πληρώματα τόσον των Αναγνωριστικών όσον και των μαχητικών Αερ/φών. Συνεπώς τα σημεία ταύτα πρέπει να καταδεικνύωνται υπό των επιγείων τμημάτων εις τα Αερ/φη με την μεγαλυτέραν δυνατήν ακρίβειαν.

Οι σταθμοί των οχημάτων επαφής (επί ημιόνων) και τα καπνογόνα βλήματα έχωσιν διατεθή εις τον Στρατόν αποκλειστικώς διά την εργασίαν ταύτην.

(ιιι) Απεδείχθη εκ προηγουμένων επιχειρήσεων ότι οι Συμ/ται αποφεύγουν να κινηθώσιν ή καλύπτονται εις Α/Αεροπλανικά καταφύγια εφ' όσον Αερ/φη ίπτανται άνωθεν αυτών, δε τούτο απεφασίσθη η συνεχής παρουσία άνωθεν των περιοχών Αερ/φών αναγνωρίσεως και όταν είναι δυνατόν τοιούτων μάχης. Είναι όμως φανερόν ότι την τοιαύτην αδυναμίαν των Συμ/των πρέπει ΝΑ ΕΚΜΕΤΑΛΕΥΩΝΤΑΙ ΤΑ ΕΠΙΓΕΙΑ ΤΜΗΜΑΤΑ τόσον διά να προχωρήσουν προς τον αντικειμενικόν των σκοπόν όσον και διά να εξαναγκάζουν τους συμμορίτας να αποκαλύψουν τας θέσεις των τας οποίας τα επίγεια τμήματα θα υποδείξουν (εφ' όσον δεν δύνανται διά των ιδίων μέσων να τας εξουδετερώσωσιν) διά των οχημάτων επαφής ή καπνογόνων βλημάτων εις τα υπεριπτάμενα Αερ/φη.

Τούτο αυτομάτως δημιουργεί την ανάγκην όπως τα οχήματα επαφής ευρίσκονται εις την πλέον προκεχωρημένην γραμμήν και εις τοιαύτην θέσιν ώστε να δύνανται να παρατηρούν τόσον τας κινήσεις και θέσεις των Συμ/των όσον και τα σημεία πτώσεως των βομβών ή ρουκεττών των Αερ/φών, διά να καθοδηγούν τα Αερ/φη εις την ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ ΑΚΡΙΒΟΥΣ ΒΟΛΗΣ.

Κάθε επιτυχής επέμβασις των Αερ/φών πρέπει να ακολουθήται υπό προσχωρήσεως των ημετέρων τμημάτων και συμπληρώσεως της καταστροφής των Συμ/των.

(ιυ) Ο περιωρισμένος αριθμός των διαθεσίμων Αερ/φών και βομβών εν συγκρίσει με το μέγεθος της περιοχής των επιχειρήσεων είναι φανερόν ότι δεν θα επιτρέψη την ταυτόχρονον υποστήριξιν απάντων των ενεργούντων τμημάτων. Τυχόν δε διασπορά των Αερ/φών δυνάμεων διά την ταυτόχρονον προσβολήν πολλών σημείων θα καταστήση τας Αερ/κάς επεμβάσεις ΑΝΕΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ. ΕΠΟΜΕΝΩΣ κρίνεται ότι αι Αερ/και δυνάμεις πρέπει να διατίθενται συνεχως εκεί όπου χρειάζονται μέχρις ολοκληρώσεως του τεθέντος εις τα τμήματα αντικειμενικού σκοπού.

Τούτο δημιουργεί την υποχρέωσιν εις τα επίγεια τμήματα να μην αιτώσιν Αερ/κήν υποστήριξιν όταν δύνανται να εξουδετερώσωσιν τον αντίπαλον διά των ιδίων των μέσων (διότι εν εναντία περιπτώσει θα στερήσωσιν της Αεροπορικής υποστηρίξεως γειτονικόν τμήμα το οποίον πράγματι έχει ανάγκην αερ/κής υποστηρίξεως και υπάρχει στοχος διά την Αερ/ρίαν). Το Β΄ΣΣ (εν συνεννοήσει μετά της Δ/σεως Αερ/ρίας) θα καθορίζη καθ' εκάστην τον τομέα της κυρίας προσπαθείας του.

(υ) Η χρησιμοποίησις των Βομβαρδιστικών ΝΤΑΚΟΤΑ κατά τας επιχειρήσεις είναι δυνατή υπό την προϋπόθεσιν ότι οι στόχοι τους οποίους θα κληθώσιν να προσβάλωσιν ευρίσκονται εις απόστασιν από των Φιλίων τμημάτων από 500-1000 μέτρων.

Ως τοιούτοι στόχοι προσφέρονται:

α. Συγκεντρώσεις Συμμοριτών-Σταθμοί Διοικήσεως.

β. Συγκροτήματα Πολυβολείων και οχυρών.

γ. Θέσεις Α/Α πολ/λων.

Παρετηρήθη εις το παρελθόν ότι οι Συμ/ται αντιλαμβανόμενοι Αερ/κήν επίθεσιν διά βομβών εγκαταλείπουν τας θέσεις των κατεφεύγοντες εις υπόγεια σκέπαστρα.
Τούτο αποτελεί κατάλληλον ευκαιρίαν διά τολμηράς ενεργείας των ημετέρων τμημάτων.

(υι) Λεπτομερές πρόγραμμα δράσεως της Αερ/ρίας θα κανονίζεται καθ' εκάστην, εν συνεργασία μετά του Β΄ΣΣ βάσει της τακτικής καταστάσεως και των παρουσιαζομένων στοχων.

(υιι) Η ΕΒΑ διαθέτει αριθμόν τινά εμπρηστικών βομβών των οποίων θα γίνη χρήσις κατά τας επικειμένας επιχειρήσεις.

α. Επί στοχων καταλλήλων προς μετάδοσιν πυρκαϊάς

β. Επί ισχυρών πολ/λείων εις την πρώτην Γραμμήν ολίγα λεπτά προ της εξορμήσεως του Πεζικού διά την κατάληψιν τούτων.
Αι βόμβαι αύται δεν αναπτύσουν μεγάλην θερμοκρασίαν. Έχουν μάλλον ηθικά αποτελέσματα επί του προσωπικού. Δημιουργούν αντιθέτως μεγάλην ποσότητα καπνού διαρκείας μέχρι πέντε λεπτών. Τούτο δύναται να χρησιμοποιηθή υπό των επιγείων τμημάτων ως προπέτασμα διά την ασφαλή προχώρησι και καταδίωξιν οχυρωμένων σημείων μη εξουδετερωθέντων δι' άλλων μέσων και μετά προηγειθείσαν προσβολήν διά των Πυρ/λων των Αερ/φών.
Νυκτερινή δράσις των Αερ/κών μέσων θα λάβη χώραν αναλόγως των καιρικών συνθηκών.

(υιιι) <u>Βαθμός χρησιμοποιήσεως Αερ/κών μέσων.</u>
Να καταβληθή η μεγαλυτέρα δυνατή προσπάθεια υπό των Αερ/φών οσάκις παρουσιάζονται στοχοι αλλά εν τω συνόλω ουχί περισσότερον των δύο εξόδων κατ' Αερ/φος καθ'εκάστην.

<u>ΕΙΔΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ</u>

α. <u>Α/Α Δράσις Συμμοριτών</u>
Αναμένεται σοβαρά αντίδρασις τωνΣυμ/των εις τας Αερ/κάς προσβολάς διά της χρησιμοποιήσεως Αντιαεροπορικών μέσων. Απώλεια και ενός ακόμη Αερ/φους υπό τας παρούσας συνθήκας είναι λίαν ασύμφορος. Ως εκ τούτου τα επίγεια τμήματα οφείλουν να ειδοποιούν διά των οχημάτων επαφής τα Αερ/φη οσάκις ταύτα βάλλονται υπό Α/Α πολ/λων και να σημειώνουν τας θέσεις των Α/Α μέσω του εχθρού θεωρούντες ταύτας ως στόχους πρώτης σειράς επείγον διά την Αεροπορίαν.
Τα Πληρώματα Αέρος δεν θα εκτελώσιν πολ/σμούς εάν δεν είναι απολύτως βέβαια ότι αφορά Α/Α δράσις δεν υφίσταται.

β. <u>Δελτία Καιρικής Καταστάσεως</u>
Παρετηρήθη εις το παρελθόν μεταβίβασις λαθασμένων στοιχείων καιρικής καταστάσεως άνωθεν των περιοχών των στόχων. Τούτον είχεν ως αποτέλεσμα την άσκοπον σπατάλην υλικού και την κόπωσιν του προσωπικού.
Αι Αεροπορικάι δυνάμεις ΔΕΝ ΔΥΝΑΝΤΑΙ ΝΑ ΔΡΑΣΩΣΙΝ όταν

α) Η ορατότης είναι πολύ μικρά ή πίπτει βροχή.

β) Τα νέφη είναι άνωθεν των στοχων εις ύψος ολιγώτερον των 1000 ποδών.

Παρακαλούνται συνεπώς τα τμήματα εις τας αιτήσεις των να αναφέρωσιν επακριβώς την μετεωρολογικήν κατάστασιν άνωθεν του στόχου κατά την στιγμήν της υποβολής της αιτήσεως.

γ. Παραπλανητικαί ενέργειαι Συμ/τών

Οι Συμ/ται κατά καιρούς εχρησιμοποίησαν καπνογόνα βλήματα προς παραπλάνησιν των ημετέρων Αερ/φών. Μία ή δύο φοράς επέτυχον του σκοπού των. Ίσως χρησιμοποιήσουν και εις τας επικειμένας Επιχειρήσεις. Δεν θα επιτύχουν του σκοπού των εάν:

α) Και τα πλέον προκεχωρημένα ημέτερα τμήματα διαθέτουν πλαίσια και τοποθετούν ταύτα εις εμφανή σημεία.

β) Αι θέσεις των ημετέρων τμημάτων είναι γνωσταί απολύτως εις τα πληρώματα προ της απογειώσεως.

γ) Το όχημα επαφής ευρίσκεται εν όψει της ζώνης επιχειρήσεως και γνωρίζει εις τα Αερ/φη τα ακριβή σημεία πτώσεως των ημετέρων καπνογόνων, ειδοποιόν ταύτα περί της πτώσεως καπνογόνων υπό των Συμ/των.

δ. Επεμβάσεις της Αερ/ρίας

Εκεί όπου δύναται να βάλει το Φίλιον Πυρ/κόν

Εις το παρελθόν παρετηρήθη ότι τα επίγεια τμήματα υπέβαλον αιτήσεις αερ/κής υποστηρίξεως ή προσβολής στόχων δυναμένων να βληθώσιν ή βαλλομένων υπό του Φιλίου Πυρ/κού. Εκτός του ότι, ως είναι γνωστόν, τα αερ/κά μέσα είναι δαπανηρότερα παντός άλλου μέσου και ότι η βολή του Πυρ/κού είναι περισσότερον ακριβής και συνεπώς καταστρεπτική εκείνης της Αεροπορίας, υπάρχει και η μικρά έστω πιθανότης της καταστροφής των Αερ/φών υπό των βλημάτων του Φιλίου Πυρ/κού λόγω των πτήσεων των εντός των τροχεών τούτων.

Συνεπώς τα επίγεια τμήματα πρέπει να μην αιτώσιν προσβολήν υπό Αερ/ρίας στοχων δυναμένων να βληθώσιν υπό του Πυρ/κού ή να διατάσωσιν την παύσιν της βολής του Πυρ/κού διαρκούσης της Αερ/κής προσβολής.

ε. Υπενθυμίζονται αι απαγορευτικαί Διαταγαί του Υ.Α. αι αφορώσαι την κτήσιν Αερ/φών εις την περιοχήν των Συνόρων εγγύτερον των 5 χιλιομ. Να υπομνησθή αύτη εις άπαντα τα πληρώματα.

στ. Μετακινήσεις Υλικού

Διοικητική Μέριμνα

Ειδικαί διαταγαί θέλωσιν εκδοθή εν καιρώ υπό της ΑΔΑ αφορώσαι τας πραγματοποιηθησομένας μετακινήσεις Αερ/φών ή άλλων υλικών, τας υποχρεώσεις των Αερ/κών βάσεων εις ότι αφορά την συντήρησιν και αντικατάστασιν πάσης φύσεως υλικών.

Σ. ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΝΤ/ΡΧΗΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΑΔΑ/ΚΣ
Τ.Υ.

ΠΑΡΑΛΗΠΤΑΙ
ΓΕΑ (υ.τ.α.)
ΑΔΑ (υ.τ.α)
ΓΕΣ (υ.τ.α.)
Χ ΜΕΡΑΡΧΙΑ
Β΄ΣΣ
XV ΜΕΡΑΡΧΙΑ
ΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ.
Α.Α/ΚΖ

19

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΕΞΑΙΡ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ

Αποστ.: Ανωτέρα Διοίκησις Αεροπορίας
Αποδ: ΑΔΑ/Κ-ΑΒΣ-ΔΑΥ/Β-ΑΒΛ-ΑΙΕ-ΑΑΚΖ
Ημερ.: 6 Οκτωβρίου 1948
Στ. φακ. ΑΔΑ/ΑΠ/51 /ΕΠΙΤ/Α.Α. 578

«ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΕΣΩΝ»

Λόγω των παρουσιαζομένων αναγκών επιχειρήσεων θέτομεν εις την διάθεσιν της ΑΔΑ/Κ τα κάτωθι μέσα διά την υποστήριξιν των διεξαγομένων υπό του Β΄ΣΣ επιχειρήσεων.

(α) Αεροδρόμιον ΚΟΖΑΝΗΣ
1. Αεροσκάφη ΣΠΙΤΣ: 12
2. Αεροσκάφη ΧΑΡΒΑΡΝΤΣ: 6
3. Αεροσκάφη ΝΤΑΚΟΤΑ (βομβαρδιστικά): 3
(εξ ων έν εν εφεδρεία εις ΑΒΕ)
4. Αεροσκάφη ΟΞΦΟΡΝΤ (φωτογραφικά): 2
5. Αεροσκάφη ΩΣΤΕΡ: 1
6. Αεροσκάφη ΑΝΣΟΝ: 2

(β) Αεροδρόμιον ΑΡΓΟΥΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ
1. Αεροσκάφη ΧΑΡΒΑΡΝΤΣ: 1
Αεροσκάφη ΩΣΤΕΡ: 3

Αεροσκάφη ΣΠΙΤΣ
Τα αεροσκάφη ταύτα αποτελούντα το ΑΑΚΖ θα ληφθούν
9 εκ της ΑΒΣ
9 εκ της ΑΒΕ
3 εκ της ΑΒΑ (335)
Το ΑΑΚΖ δέον όπως τηρή εν ενεργεία καθ' εκάστην 16 αεροσκάφη ΣΠΙΤΣ κατ' ελάχιστον όριον, κατανεμόμενα από απόψεως οπλισμού ως κάτωθι:
6 Ρουκεττοβόλα
6 Βομβαρδιστικά με φορείς πτερύγων-Βομβών 250 και εμπρηστ.
4 Βομβαρδιστικά με φορείς ατράκτου.

Παν αεροσκάφος καταστρεφόμενον ή τιθέμενον εκτός ενεργείας διά χρονικόν διάστημα πέραν των 48 ώρων, θα αντικαθίσταται μερίμνη της Μονάδος εις ην ανήκει το τιθέμενον εκτός ενεργείας τοιούτον, κατόπιν σήματος του ΑΑΚΖ και εντός 24 ωρών.

Η ΑΒΣ υπό την οποίαν υπάγεται το Αεροδρόμιον ΚΟΖΑΝΗΣ, να παρακολουθή μετά προσοχής τα αποθέματα καυσίμων και πυρ/κών και να μεριμνά διά τον ταχύν ανεφοδιασμόν του αποσπάσματος.

Λόγω της συγκεντρώσεως εις το Αερ/μιον ΚΟΖΑΝΗΣ μεγάλου αριθμού αερ/φών, έκτακτα μέτρα ασφαλείας δέον όπως ληφθούν υπό του Α.Α.ΣΣ και της ΑΒΣ.

Επίσης παν δυνατόν μέτρον αραιώσεως των αερ/φών, των καυσίμων και των πυρομαχικών δέον όπως ληφθή, διά την προστασίαν αυτών υπό επιγείων ή από αέρος προσβολών.

Εις την διάθεσιν της ΑΔΑ/Κ παραμένουν ομοίως τα σταθμεύοντα εις ΑΒΙ δύο αερ/φη ΝΤΑΚΟΤΑ προς αντιμετώπισιν των αναγκών ρίψεως εφοδίων, μεταφοράς τραυματιών κ.τ.λ.

Επί πλέον αερ/φη ΝΤΑΚΟΤΑ δύνανται να αιτούνται μέσω της ΑΔΑ.

Αι απαραίτητοι μετακινήσεις προς συμπλήρωσιν του αριθμού των εις ΑΑΚΖ ευρισκομέων αερ/φών θα γίνουν συμφώνως προς τα υπ' αριθ. Ε.859 και Ε.857 της 6/10/48 κρυπτογραφημένα και Ε.445/6/10/48 σήμα ημών.

ΙΩΑΝ. ΚΕΛΑΪΔΗΣ
Τ.Υ.
Σμήναρχος
Αρχηγός
Ανωτέρας Διοικήσεως Αεροπορίας

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΣ
Υ.Α. (υ.τ.α)
ΓΕΣ/Α1
Β΄ΣΣ

20

ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ

ΘΕΜΑ: Επί της Γενικής καταστάσεως Γ΄ ΣΣ
ΠΡΟΣ: Γ΄ ΣΣ/Α1
ΚΟΙΝ: Α1/ΓΕΣ
ΒΣΑ-ΣΟΗΠΕ/Κλ. Επιχ.

Υ.Σ. ΓΕΣ/Α1
ΑΡΙΘ. 227822
ΑΡΙΘ. Φ. 4009/5
ΒΣΤ 902 9.10.48

Σχετική Α.Α.Π. 26929/2-10-48 αναφορά Γ΄ΣΣ.

1. Το ΓΕΣ είναι ενήμερον της καταστάσεως του Γ΄ΣΣ, ως αύτη εκτίθεται εις την από 6.10.48 έκθεσίν του.

Δεν κρίνομεν εν τούτοις άσκοπον να υπομνήσωμεν εις το ΣΣ τας γενικωτέρας απόψεις μας.

Είναι γνωστόν ότι αι Εθνικαί δυνάμεις δεν είναι επαρκείς ώστε:

(α) Να κατέχηται ασφαλώς η παραμεθόριος ζώνη και απαγορεύηται η έξωθεν εισροή των συμμοριτών.

(β) Να καταδιωχθούν ταυτοχρόνως άπασαι αι εις το εσωτερικόν συμμοριακαί δυνάμεις μέχρι πλήρους εξοντώσεως των.

Τούτου ένεκεν, η διοίκησις του Στρατού εις τα Σχέδια ενεργείας της, άτινα εκοινοποιήθησαν και εις το ΣΣ, καθώρισε μίαν σειράν προτεραιότητος διά την επίτευξιν διαδοχικώς και κατά εδαφικάς περιφερείας των ανωτέρω δύο αντικειμενικών σκοπών.

Από του παρελθόντος Απριλίου προς επίτευξιν των άνω σκοπών αι Εθνικαί δυνάμεις απεδύθησαν εις αγώνας Δυτικώς ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ - ΒΕΡΜΙΟΥ - ΟΛΥΜΠΟΥ, συνεχιζομένους ακόμη.

Εις τας προσπαθείας ταύτας, ως ήτο φυσικόν, έπρεπε να συμμετάσχη και το Γ΄ΣΣ, δι' οργανικών του μέσων μέχρις ου επιτυγχανομένων των επιδιωκομένων σκοπών εις τας εκτός ζώνης του περιοχάς ενισχυθή και τούτο με την σειράν του αναλόγως διά δυνάμεων προς επιδίωξιν ομοίας αποστολής εν τη ζώνη του.

3. Κατά την περίοδο ταύτην, καθ' ην η κυρία μάχη του στρατού διεξάγεται εκτός ζώνης του Γ΄ΣΣ, η αποστολή τούτου, εξ ίσου υψίστη και σοβαρά προς τας λοιπάς Μ.Μ., έγκειται εις τας εξής:

(α) Σοβαρός αντιπερισπασμός των εν ζώνη του Γ΄ΣΣ, συμμοριακών δυνάμεων διά συνεχών επιθετικών ενεργειών.

(β) Προστασία των αστικών κέντρων, αρτηριών και εν γένει ζωτικών σημείων διά την διατήρησιν του ηθικού του πληθυσμού και την εξασφάλισιν των πλουτοπαραγωγικών περιοχών του.

(γ) Αφαίρεσις κατά το δυνατόν κάθε πρωτοβουλίας εκ μέρους των συμμοριτών.

4. Την αποστολήν ταύτην το ΣΣ εξεπλήρωσε και εκπληρώνει, παρά τας αναποφεύκτους ζημίας.

Συμφώνως προς την έννοιαν της αποστολής ταύτης το ΣΣ δεν πρέπει να αποβλέπη εις την κατοχήν κτηθέντων δι' επιθετικών ενεργειών εδαφικών ζωνών, διότι, εφ'

όσον δεν διαθέτει τας απαιτουμένας δυνάμεις και η Κεντρική υπηρεσία δεν δύναται να τας διαθέση διά τους ανωτέρω εκτεθέντας λόγους, θα είναι παρακινδυνευμένη μία τοιαύτη τακτική.

Αντιθέτως το μείζον μέρος των δυνάμεων του ΣΣ - κατά ζώνας ευθύνης - δέον να είναι κινητόν και αι διά των δυνάμεων τούτων διεξαγόμεναι επιθετικαί ενέργειαι θα αποβλέπουν, ουχί εις την κατάληψιν εδάφους, αλλά εις την συνεχή φθοράν και συντριβήν των συμμοριακών ομάδων.

Βεβαίως διατήρησις σημείων κτηθέντων επί της μεθορίου είναι επιθυμητή και ευκταία, επ' ουδενί λόγω όμως να αποβή αύτη εις βάρος της κυρίας αποστολής του ΣΣ, ήτις επιβάλλει την τήρησιν δυνάμεων ετοίμων προς κίνησιν εις χείρας των διοικήσεων.

Και ταύτα πάντα με τας σήμερον διατιθεμένας υπό του ΣΣ δυνάμεις.

Ευθύς ως το ΣΣ ενισχυθή δι' επαρκών δυνάμεων τότε και μόνον θα αποβλέψη εις την εκκαθάρισιν της ζώνης του δι' επιτεύξεως των δύο εν αρχή της παρούσης καθορισθέντων βασικών αντικειμενικών σκοπών.

5. Κατόπιν των ανωτέρω εκτεθέντων το ΣΣ, να σταθμίση την διάταξιν των Μονάδων του με βάσιν πάντοτε την εκπλήρωσιν της ανωτέρω αναλυθείσης αποστολής του.

Η Διοίκησις του Στρατού έχει υπ' όψιν της πάντοτε, ευθύς ως δημιουργηθούν ευνοϊκαί συνθήκαι, να ενισχύση το ΣΣ διά των απαιτουμένων δυνάμεων.

Επί του παρόντος πρέπει να υπάρχη η δέουσα κατανόησις ως προς τας γενικωτέρας ανάγκας και αποστολάς του στρατού και πάση θυσία όλαι αι προσπάθειαι του ΣΣ να τείνουν εις την διατήρησιν με τας ήδη διατιθεμένας δυνάμεις του ΗΘΙΚΟΥ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ.

6. Είμεθα βέβαιοι, ότι η Διοίκησις του ΣΣ, ως πάντοτε, θα ανταποκριθή εις τας προσδοκίας μας.

Αντιστράτηγος ΓΙΑΤΖΗΣ
Αρχηγός ΓΕΣ-Διοικητής Στρατού

Η Δ/σις Α1/ΓΕΣ

Ακριβές Αντίγραφο

Δ.Π. Τ.Υ.

21

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
1η ΜΕΡΑΡΧΙΑ
ΕΠΙΤΕΛ. ΓΡΑΦΕΙΟ 1ο

Έκθεση
και συμπεράσματα της μάχης Λεπτοκαρυάς 27-28/9-48

ΠΡΟΘΕΣΙΣ ΜΑΣ. Να επιτεθούμε κατά της φρουράς, να την εξοντώσουμε, να την λαφυραγωγήσουμε και να εκμεταλλευτούμε επιμελητειακά το χωριό.

ΕΧΘΡΟΣ: Ο εχθρός κατείχε το χωριό Λεπτοκαρυά με ένα Λόχο Εθν-ράς ΙΙ0 ανδρών, 80 περίπου ΜΑΔ και 50 ΜΑΥ Είχε 18 οχυρωμένα φυλάκια με χαρακώματα, πολυβολεία, συρματοπλέγματα και ναρκοπέδια.
Μέσα: Διέθετε 18 ομαδικά αυτόματα, 2 πολυβόλα Βίκερς,1 ομαδικό όλμο και 5 ατομικούς. Τις πρωϊνές ώρες έφτασε και ένα αντιτορπιλλικό.

ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΠΟΥ ΠΗΡΑΝ ΜΕΡΟΣ: Δύο διλοχίες της 123 Ταξιαρχίας και ένας Λόχος που έφτασε απ' τον Κίσσαβο την τελευταία ώρα της έναρξης 30 οπλοπολυβόλα και μία Διλοχία 192 Ταξ. 12 Οπλ/λα, 3 πολυβόλα και 1 όλμος ομαδικός.

ΕΦΕΔΡΕΙΑ. Η Διοίκηση κράτησε εφεδρεία το Λόχο που μόλις είχε φτάσει απ' τον Κίσσαβο. Οι δυνάμεις μας ήταν αρκετές για την εξόντωση του εχθρού.

ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ. Η Διλοχία της 192 Ταξιαρχίας/Ανέστη/ είχε και την κύρια αποστολήν να επιτεθεί από Β.Α. κατεύθυνση να εξοντώσει τα φυλάκια της Β.Α. παρυφής, να μπει στο χωριό, να καταλάβει τον βόρειον συνοικισμό του χωριού και από εκεί να επιτεθεί από τα νώτα κατά των Β.Δ. ισχυρών φυλακίων χτυπώντας σύγχρονον κατά μέτωπο με μια Διμοιρία. Με μια δε ακόμα διμοιρία της, κατ' ευθείαν στο σχολειό. Η Ι Διλοχία Βύρωνα να επιτεθεί από Ν. κατά του υψώματος 328 και ΙΙ Διλοχία Κόκκα να καλύψει την επιχείρηση από κατεύθυνση Λιτόχωρου και θάλασσας.

ΤΑΧΤΙΚΗ ΤΟΥ ΕΧΘΡΟΥ. Μετά τα προηγούμενα χτυπήματα στον Τύρναβο και Αγυιά ο εχθρός αναπροσαρμόσθηκε στην ταχτική μας και γι' αυτό όλα τα φυλάκια τα είχε στην περίμετρο του χωριού και όχι στο εσωτερικό και σε κτίρια. Στο χωριό μέσα κατείχε το σχολειό μόνο γερά οχυρωμένο.

ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ. Ιδεολογική. Στο τελευταίο χώρο κάλυψης έγινε ανάλυση της διαταγής επιχείρησης, της αποστολής και της ταχτικής μέχρι και ομαδάρχη εκτός από την Διλοχία του Ανέστη που έλλειπαν οι ομαδάρχες και της Διλοχίας Ανέστη που έλλειπαν 7 Π.Ε.
Αναγνώριση έγινε μέχρι και Διμοιρίτη. Λόγω όμως της απόστασης και της λίγης διάρκειας δεν κατόρθωσε να αναγνωρισθούν και να εκτιμηθούν οι λεπτομέρειες της κακής διαμόρφωσης του εδάφους.

ΕΚΤΕΛΕΣΗ: Η επίχειρηση ορίσθηκε ν' αρχίσει στις 21 ακριβώς. Τα τμήματα ξεκίνησαν από τη βάση εξόρμησης στις 19.30. Η Διλοχία Ανέστη βράδυνε να ξεκινήσει 15'. Οι διαβιβάσεις οι οποίες έπρεπε να ακολουθήσουν τη Διλοχία Ανέστη ακολούθησαν με το Λόχο Λαμπέτη της πλαγιοφύλαξης ο οποίος παρενεβλήθη. Συνέπεια είχαμε ότι δεν μπόρεσαν να βρουν το Σ.Δ. της Διλοχίας. Οι οδηγοί δεν γνώριζαν καλά το έδαφος. Η Διλοχία Βύρωνα κατεβαίνοντας προς τους στόχους της έπεσε σε ναρκοπέδιο και έτσι χάθηκε εν μέρει ο επιδιωκόμενος αιφνιδιασμός. Έφτασε κανονικά στις 21 και άρχισε τα πυρά. Η Διλοχία

Ανέστη λόγω της βραδύτητας και του υπερβολικά ανώμαλου εδάφους άρχισε τη επίθεσή της στις 22.15 και ως εκ τούτου έλλειψε ο συντονισμός στην έναρξη της επίθεσης. Με άφθαστη ορμητικότητα και αποφασιστικότητα τα τμήματά μας ανέτρεψαν τα οχυρωμένα φυλάκια από Β.Α. και Ν. και διείσδυσαν μέσα στο χωριό. Η μάχη βρίσκονταν στο κατακόρυφο μέχρι της 2.30 ώρας της 28-9 αλλά δυστυχως η τηλεφωνική σύνδεση δεν λειτούργησε με τις δύο Διλοχίες οι οποίες είχαν και την κύρια αποστολή καθώς δεν λειτούργησαν και οι σύνδεσμοι και έτσι η Δ/νση της επιχείρησης δεν ήταν σε θέση να ξέρει την κατάσταση της κάθε στιγμής. Αναγκάζεται να στείλει τον Επιτελάρχη της για να πάρει επαφή και αργότερα κινείται και η ιδία προς το χωριό από το Σ.Δ. για να αντιληφθεί την κατάσταση.

Στις 2.30 περίπου ο εχθρός κίνησε δυνάμεις απ' το Λιτόχωρο για ενίσχυση της φρουράς και ενεπλάκησαν με την πλαγιοφυλακή μας, η οποία τις ανέτρεψε μέσα σε 10΄ λεπτά.

Η Διεύθυνση την ώρα που βρισκότανε στην Β.Α. παρυφή του χωριού δέχθηκε πυρά απ' τα νώτα. Αυτό επέδρασε ψυχολογικά πάνω της, όπως και η άγνοια της μέσα στο χωριό κατάστασις. Μπροστά σ' αυτήν την κατάσταση η Δ/νση της επιχείρησης δίνει εντολή αναδιάταξης της Διλοχίας για την αντιμετώπιση της κατάστασης την στιγμή κατά την οποία ο Επιτελάρχης της με τον Δ/τή της Διλοχίας ετοιμάζουν επίθεση κατά των αμυνομένων ακόμη δυτικών φυλακίων.

Στις 2.40΄ η Διεύθυνση αναφέρει την ενέργειά της αυτή στη Μεραρχία απ' την οποία παίρνει εντολή να ματαιώσει την αναδιάταξη της Διλοχίας Ανέστη και να συνεχίσει την προσπάθεια για την εξόντωση των δυτικών φυλακίων.

Μέχρις ότου ξεκαθαρισθεί η κατάσταση της σύγχισης και μέχρι επιστροφής των τμημάτων στις προηγούμενες θέσεις πέρασαν περίπου δύο ώρες. Μέχρι τότε ακόμη σύνδεσμοι δεν λειτούργησαν κανονικά και έτσι πόσα συγκεκριμένα φυλάκια έπεσαν δεν το ξέρει η Διοίκηση της επιχείρησης. Στο τηλέφωνο την 5η πρωϊνή ώρα η Δ/ση της επιχείρησης αναφέρει ότι η κατάσταση είναι δύσκολη και δίνεται η Διαταγή σύμπτυξης απ' την Μεραρχία. Την Διαταγή αυτή την στέλνει στην Διλοχία Ανέστη και είναι Διαταγή ασαφής γιατί δεν αναθέτει στον Ανέστη να συμπτύξει ή να ειδοποιήσει και τον Βύρωνα και έτσι συμπτύσσεται μόνος του και μένει η Διλοχία Βύρωνα πολεμώντας και αντιμετωπίζοντας όλο το βάρος των αμυνθέντων και κείνων που έφθασαν την μέρα για ενίσχυση μέχρι της 10.30΄ ώρα της 28-9-48.

Η επιμελητεία δεν απέδοσε από έλλειψη χρόνου ύστερα από την αναδιάταξη.

Γενικά η επιχείρηση δεν πέτυχε τον σκοπό που επιδίωκε. Απότυχε. Στην επιχείρηση αυτή παρουσιάστηκαν τα παρακάτω θετικά και αρνητικά σημεία.

Συμπεράσματα

Θετικά. Η ταχύτητα, η ορμητικότητα και η γρήγορη διείσδυση μέσα στο χωριό μείωσε το ηθικό του εχθρού. Το ηθικό των μαχητών μας ήταν άριστο και έδειξαν δείγματα ατομικού και ομαδικού ηρωϊσμού.

Αρνητικά. Η προπαρασκευαστική γενικά δουλειά δεν έγινε εκείνη που έπρεπε να γίνει, ενώ μπορούσε να γίνει/πιο καλοί σύνδεσμοι, από πριν λεπτομερής αναγνώριση δρομολογίων και μελέτη του εδάφους/.

Η τηλεφωνική επικοινωνία ενώ στην επιχείρηση Αγυιάς είχε λειτουργήσει άριστα εδώ δεν κατορθώθηκε.

Οι σύνδεσμοι δεν λειτούργησαν και οι οδηγοί που χρησιμοποιήθηκαν ήταν ακατάλληλοι. Οι λίγοι σύνδεσμοι που έφθασαν στο Σ.Δ. της Δ/σης της επιχείρησης μετέφεραν πληροφορίες προφορικά και όχι έγγραφα.

Ο Σ.Δ. της Δ/σης της επιχείρησης δεν έπρεπε να κινηθεί σε μέρος που δεν μπορούσε να έχει έστω και γενική εικόνα της κατάστασης.

Η Δ/ση της επιχείρησης επηρεάστηκε απ' τα εχθρικά πυρά που δέχθηκε στα νώτα της.

Η αναδιάταξη των τμημάτων από την κύρια προσπάθεια ήτανε βασικό λάθος και σπασμωδική ενέργεια. Αυτό επιβεβαιώνεται από την μη χρησιμοποίηση της εφεδρείας

Την σύμπτυξη που διέταξε η Δ/ση την έδωσε μόνο στην Διλοχία Ανέστη.

Η Μεραρχία δεν διέγνωσε έγκαιρα την σύγχιση που έπαθε η Δ/ση της επιχείρησης και έτσι συνεφώνησε διατάσσοντας την σύμπτυξη ενώ θα μπορούσε να εξακολουθήσει η μάχη και τη μέρα.

Διδάγματα

Η προπαρασκευή ιδεολογική-οργανωτεχνική πρέπει να γίνεται με σχολαστικότητα γιατί εκεί στηρίζεται μεγάλο μέρος της επιτυχίας.

Δεν πρέπει να επαναπαυόμεθα σε ένα μέσο σύνδεσης, αλλά και να οργανώνουμε και να χρησιμοποιούμε κάθε μέσο για την οπωσδήποτε σύνδεση μας/ εδώ στηρίχτηκαν πάρα πολύ στο τηλέφωνο και παραμέλησαν τους συνδέσμους/.

Οι σύνδεσμοι που έφθασαν στο Σ.Δ. μετέφεραν προφορικά την αναφορά ενώ απαραίτητα πρέπει ο σύνδεσμος να φέρει και γραπτή αναφορά για να μην αλλοιώνεται η έννοια των μεταβιβαζομένων από την υποκειμενική επίδραση του συνδέσμου.

Στις διάφορες περιπλοκές της μάχης / ιδιαίτερα τη νύχτα/ πρέπει να ενεργούμε ψύχραιμα, δίχως επιδράσεις, αφού διαπιστώσουμε την αντικειμενική πραγματικότητα εκτιμώντας και υπολογίζοντας ακόμη τις τυχόν επιδράσεις που μπορεί να έχει το πρόσωπο που μας δίνει την κατάσταση / αυτό ισχύει πιο πολύ ιδιαίτερα για βασικές αλλαγές, αναδιάταξη, σύμπτυξη κλπ/.

Ο Σ.Δ. κάθε επιχείρησης πρέπει να βρίσκεται σε μέρος που να μπορεί ν' αντιλαμβάνεται την κατάσταση, να παρακολουθεί την όλη επιχείρηση και να είναι σε θέση να επέμβει σε κάθε στιγμή.

Απαραίτητα στις αναφορές και διαταγές που εκδίδονται κατά την μάχη να χρησιμοποιείται καρμπόν από Λόχο και πάνω για να αποφεύγεται η δικαιολογία ότι έχασα το σημείωμα και δεν είναι έτσι όπως λέγεται κρατώντας το αντίγραφο στο μπλόκ. Επίσης απαραίτητα να αναγράφεται η ώρα υπογραφής.

Η Δ/ση της επιχείρησης όταν δίδει μια εντολή πρέπει να παίρνει απάντηση για τη λήψη της και έτσι θα βεβαιώνεται ότι κείνο που διέταξε θα εκτελεσθεί.

Οι διαταγές μας πρέπει να είναι σαφείς, συγκεκριμένες, κατηγορηματικές και ν' απευθύνωνται σ' όλα τα τμήματα.

Αποτελέσματα

Η μάχη κράτησε 14 ώρες περίπου. Ανατράπηκαν και καταλήφθηκαν 15 οχυρωμένα φυλάκια. Κάηκαν αρκετά σπίτια Μάϋδων που επιχείρησαν ν' αντισταθούν. Ο εχθρός είχε απώλειες. Νεκρούς 11 εξακριβωμένους και πολλούς ανεξακρίβωτους καθώς και τραυματίες. Πιάστηκαν αιχμάλωτοι 3 στρατιώτες και 2 Μάϋ. Πάρθηκαν λάφυρα 1 πολυβόλο Βίκερς, 1 όλμος ομαδικός, 1 ατομ. Αμερικάνικος, 1 ατομ. Εγγλέζικος,10 ατομ. όπλα, 25000 σφαίρες εγγλέζικες.

Σ.Δ. 1ης Μεραρχίας 10-10-48
ΓΙΩΤΗΣ

Για την ακρίβεια
Το 1ο Γραφείο
Τ.Υ.

22

ΔΣΕ
Ι ΜΕΡΑΡΧΙΑ
ΕΠΙΤΕΛ. ΓΡΑΦΕΙΟ 1
ΑΡΙΘ ΑΠ. 1896

ΔΙ Α Τ Α Γ Η

Διαβιβάζουμε συμπεράσματα του Κλιμακίου ΓΑΝΕ από τις μάχες Καλαμπάκας Τυρνάβου και Αγιάς, για να αναλυθούν σε συγκεντρώσεις μαχητών και στελεχών.

Σ.Δ 1 Μεραρχίας 10-10-48
ΓΙΩΤΗΣ
Υποστράτηγος

Παραβλήθηκε
Τ.Υ.

Για την ακρίβειαν
Το 1 Γραφείο
Τ.Υ.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΚΛΙΜΑΚΙΟ ΓΕΝΙΚΟΥ ΑΡΧΗΓ.Ν. ΕΛΛΑΔΑΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗ ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ 11 προς 12-8.

I. ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ ΜΑΣ: Να ενεργήσουμε κατά του εχθρικού στόχου Καλαμπάκας για εξουδετέρωση του στοχου και στρατολογία. Με ταυτόχρονη ενέργεια με διλοχία κατά των εχθρικών αντιστάσεων στις ανατολικές υπώριες του Κόζιακα.

II. ΕΧΘΡΟΣ: Ο εχθρός κατείχε την Καλαμπάκα με 3 λόχους του 50 Τάγματος Εθνοφρουράς, με 100 ΜΑΥ Τάγματος και 25 χωρ/κες. Οι υπόλοιποι ΜΑΥ παρέμειναν στα γύρω χωριά Βλαχάβα, Σκεπάρνι, Κόπραινα, Καστράκι, Σπαθάδες. Στο Μουργκάνι υπήρχε λόχος του ιδίου Τάγματος. Στη Μήκανη χωρ/κες και 150 ΜΑΥ. Στο Καστράκι 5 χωρ/κες και 50 ΜΑΥ.

ΟΧΥΡΩΣΕΙΣ: Νεχώρια και Προφήτη Ηλία δυτικά της πόλης, Πουλιάνα ανατολικά της πόλης. Ύψωμα 596 και Άγιος Στέφανος, Αστυνομία. Γύρω από την κάθε αντίσταση και στην πόλη υπήρχαν συρματοπλέγματα.

III. ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΠΟΥ ΠΗΡΑΝ ΜΕΡΟΣ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ:

1) Διλοχία της Σχολής (οπλοπολυβόλα 15 συν πολ/λο συν όλμος.) Να επιτεθεί κατά των εχθρικών αντιστάσεων στο ύψωμα 596 και Μονή Στεφάνου για να εξουδετερώσει το στόχο. Μετά την εξουδετέρωση του στόχου να αφήσει για στήριγμα στο ύψωμα 596, 3 ομάδες, πολυβόλο και όλμο και με την υπόλοιπη δύναμή της να μπει στην πόλη για Στρατολογία.

2) Η 138 Ταξιαρχία. (οπλοπολυβόλα 18 συν Πολ/λο). Να επιτεθεί κατά των εχθρικών αντιστάσεων στο Καστράκι, και σε συνέχεια να προσβάλλει τις αντιστάσεις της Καλαμπάκας από την δυτική κατεύθυνση αφού αφήσει ελαφρύ τμήμα της για στρατολογία στο Καστράκι. Να στείλει δύο ομάδες με πολ/λο στο ύψωμα 328 βορειοανατολικά Καλαμπάκας για να παρενοχλεί την αντίσταση της Κόπραινας και να χτυπήσει κάθε κίνηση εχθρού προς τα υψώματα Βλαχάβας.

3) 192 Ταξιαρχία με 9 οπλοπολυβόλα και 5 οπλοπολυβόλα της Ίλης Ιππικού Δυτικής Μακεδονίας (σύνολο 14). Να κινηθεί πίσω απ' τη σχολή αξιωματικών και να μπει στη πόλη από την Νοτιοανατολική κατεύθυνση ανεξάρτητα του αν πέσουν ή όχι οι αντιστάσεις για να στρατολογήσει. Η Ταξιαρχία να καλύψει την επιχείρηση από Τρίκκαλα με 5 οπλ/λα και σαμποτέρ και να ναρκοθετήσει το δρόμο Τρίκκαλα-Καλαμπάκα.

Εφεδρεία της επιχείρησης 4 ομάδες, 3 οπλ/λα να τοποθετηθούν στα υψώματα Άγουρος (971) Ράχη Σούμπαση (844) και Τσούμα Κρανιά (841) για να υποστηρίξει στη σύμπτυξη των τμημάτων.

4) Λόχος Ασφαλείας Κλιμακίου να χτυπήσει και εξουδετερώσει την εχθρική αντίσταση Μίκανης και να στρατολογήσει.

IV. ΕΚΤΕΛΕΣΗ: Η επιχείρηση είχε οριστεί να γίνει ταυτόχρονα κατά της Καλαμπάκας και της Μίκανης στις 11-8 ώρα 23.00 με βάση εξόρμησης τα υψώματα Βλαχάβας. Κοντά στη Βλαχάβα έπρεπε να καλυφθούν τα τμήματα όλη την ημέρα της 11-8. Γι' αυτό τα τμήματα κινήθηκαν το βράδυ της 10-8 από χώρο Ασπροκλησιάς για το χώρο κάλυψης παίρνοντας όλα τα μέτρα για να μην μας αντιληφθούν οι Μάϋδες της Βλαχάβας και της γύρω περιοχής. Όμως στην πορεία προς Βλαχάβα βληθήκαμε από ΜΑΥδες της Βλαχάβας και έτσι από τη νύχτα της 10 προς 11/8 αρχίζει η μάχη, ανατρέπονται οι αντιστάσεις και όλη την ημέρα της 11-8 αντιμετοπίζονται οι ΜΑΥδες του Σκεπάρνι, Κόπραινας, Βλαχάβας και ο Λόχος Εθνοφρουράς που κινήθηκε από την Καλαμπάκα. Στις

22.00 η ώρα της 11-9 τα τμήματα κινήθηκαν προς Καλαμπάκα και πήραν επαφή με τον εχθρό την ωρισμένη ώρα.

Το βράδυ οι ΜΑΥδες και τ' άλλα τμήματα του Στρατού που είχαν κινηθεί από την Καλαμπάκα επέστρεψαν πάλι στην πόλη εκτός από έναν Λόχο εθνοφρουράς που παρέμεινε στα Νότια αντερείσματα της Καρδαρόπετρας.

Έτσι με την κίνηση των τμημάτων προς την Καλαμπάκα ένας Λόχος της 138 Ταξιαρχίας καθηλώθηκε από τον εχθρικό παρά τις προσπάθειες που κατέβαλε για να τον ανατρέψει. Γι' αυτό ο Λόχος δεν μπόρεσε να πάρει μέρος στη μάχη. Με την γρήγορη έναρξη των πυρών με τον εχθρικό Λόχο (ώρα 20.30), ο Λόχος υποψιάστηκε την επίθεση και κίνησε 3 τάνκς απ' τα Τρίκκαλα που φτάσανε στην Καλαμπάκα νωρίς και ανενόχλητα, γιατί οι σαμποτέρ μας και τα τμήματα κάλυψης, παρά τις προσπάθειές τους δεν μπόρεσαν να πιάσουν θέσεις. Τις πρωϊνές ώρες της 12/8 ο Λόχος που είχε καθηλωθεί από τον εχθρικό, χωρίς διαταγή διέκοψε την μάχη και αποσύρθηκε προς την Καρδαρόπετρα, 2.500 μέτρα από τις εχθρικές θέσεις. Τα τμήματά μας του δυτικού τομέα Καστράκι εξόντωσαν τις εχθρικές αντιστάσεις και κατέλαβαν το Καστράκι. Σε συνέχεια κινήθηκαν με ταχύτητα κατά των εχθρικών αντιστάσεων στην δυτική παρυφή της πόλης, όπου η μάχη συνεχίστηκε με πείσμα χωρίς τελικά να πετύχουν την εξουδετέρωση ή την διείσδυση τους στην πόλη μέχρι της 11.00 η ώρα της επομένης οπότε τα τμήματα διατάχθηκαν να απόχωρήσουν.

Τα τμήματά μας που ενεργούσαν από την αντολικήν κατεύθυνση κατά των αντιστάσεων 596 και Αη Στεφάνου αντιμετώπισαν μικρή αντίσταση που ήταν μέσα στο Μοναστήρι γιατί ο εχθρός απόσυρε τη δύναμή τους το πρωΐ τις 10-8 και ενίσχυσε το κέντρο της πόλης (Αστυνομία) και με 1 λόχο κινήθηκε κατά των τμημάτων μας στην Καρδαρόπετρα. Η Σχολή μετά την εξόντωση της αντίστασης στον Αη Στέφανο μπήκε στην πόλη για ενίσχυση των τμημάτων της 192 Ταξιαρχίας.

Τα τμήματα της 192 Ταξιαρχίας που μπήκαν από την Νοτιοανατολική κατεύθυνση της Καλαμπάκας αφού κατέστρεψαν τα συρματοπλέγματα και ανέτρεψαν τις αντιστάσεις του εχθρού στην παρυφή της πόλης, προχώρησαν μέχρι το κέντρο και περιόρισαν τον εχθρό σε δύο κτήρια. Έτσι η πόλη μέχρι της 13.00 ώρα έμεινε στα χέρια του Δ.Σ. Τα τμήματα κάλυψης αντιμετώπισαν τον εχθρό πολύ καλά, τον καθήλωσαν, τον ανέτρεψαν και τον κυνήγησαν στον κάμπο. Και μόνο το πρωΐ ώρα 08.00΄ κατόρθωσαν να μπουν τανκς και οι ενισχύσεις από Τρίκκαλα μέσα στην πόλη. Στις 05.00΄ το πρωΐ επειδή ο Λόχος του εχθρού που στην διάρκεια της νύχτας ενισχύθηκε και με ΜΑΥδες, βρίσκονταν ακόμα Νότια της Καρδαρόπετρας και αποτελεούσε απειλή των νώτων μας σε συνδιασμό με κίνηση του λόχου από Μουργκάνι, διατάξαμε να κινηθούν 8 ομάδες της 138 Ταξιαρχίας, που ενεργούσαν κατά της Καλαμπάκας, προς τα υψώματα της Καρδαρόπετρας για την εξόντωση του λόχου μας που βρίσκονταν στην Καρδαρόπετρα.

Ο εχθρός επειδή μέχρι εκείνη τη στιγμή δεν απασχολούνταν από το λόχο μας που βρίσκονταν στην Καρδαρόπετρα, είχε την δυνατότητα και παρακολουθούσε την κίνηση των τμημάτων μας και όταν αντιλήφθηκε τον κίνδυνο εγκατέλειψε τα πάντα και από το δάσος και τις χαράδρες κατόρθωσε να διαφύγει την ολοκληρωτική καταστροφή του.

Μίκανη: Ταυτόχρονα με την επίθεση κατά της Καλαμπάκας, ο λόχος ασφάλειας του Κλιμακίου επιτίθονταν κατά της εχθρικής φρουράς Μίκανης. Με ορμητική έφοδο ο εχθρός ανατράπηκε από τις εχθρικές θέσεις του και καταδιώχτηκε αφήνοντας οπλισμό, πυρ/κά και πολλά είδη στρατοπεδίας.

V. <u>ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ.</u>

Έγινε πολύ καλή ιδεολογική προετοιμασία, και οργανωτική τεχνική προπαρασκευή .

Ύστερα από τις επιχειρήσεις του εχθρού στην διάρκεια του 1947 στα Χάσια και αντιχάσια, είχε εγκατασταθεί το κνούτο του τρομακράτη και του σφαγέα του Λαού της περιοχής. Μπροστά στα τμήματα της 1ης Μεραρχίας έμπαινε το καθήκον να ενεργήσουν αποφασιστικά για ξεκαθάρισμα της περιοχής και στρατολογίας.

Η σημασία των επιχειρήσεων που εγκαινιάζονταν με την επίθεση κατά της Καλαμπάκας ήταν σοβαρή, γιατί γινόταν ακριβώς την στιγμή που ο Μοναρχοφασισμός

άρχιζε τη θριαμβολογία του για την δήθεν διάλυση του Δ.Σ. και για το τέλος της μάχης της Ελλάδας, όπως δήλωνε αργότερα ο Σοφούλης. Η σύγχυση που προκάλεσε στις τάξεις του Μοναρχοφασισμού η επιχείρηση της Καλαμπάκας και οι κατοπινές, ήταν μεγάλη σε συνδυασμό με τα χτυπήματα που έδωσε ο Δ.Σ. στις ανατολικές υπώριες του κόζιακα.

Ο Ζέρβας δήλωσε πως η κατάσταση στη Θεσσαλία ξέφυγε από τα χέρια του κράτους και ότι οι αντάρτες κυριαρχούν στην δυτική Θεσσαλία. Οι Μοναρχοφασίστες εδώ και δύο χρόνια οχύρωναν την Καλαμπάκα με τον ιδρώτα του Λαού και διατυμπάνιζαν πως ποτέ οι αντάρτες δεν θα' μπαιναν σ' αυτήν. Μπροστά όμως στην ορμή των τμημάτων του Δ.Σ. δεν βάσταξαν τα οχυρά και άρκεσε λίγη ώρα μάχης για να στριμώξουν τον εχθρό στα δύο μόνο κτήρια στο κέντρο της πόλης.

Θετικά: Η ορμητικότητα και αποφασιστικότητα των τμημάτων μας ήταν υπέροχη. Έκοψαν τα συρματοπλέγματα, παρέκαμψαν ναρκοπέδια και χτύπησαν τον εχθρό κατ' ευθείαν στο κέντρο της Καλαμπάκας. Ακόμα πιο άξια προσοχής ήταν η έφοδος των μαχητών του λόχου Ασφάλειας του Κλιμακίου που μέσα σε λίγα λεπτά βγάλανε τον εχθρό από πολύ οχυρωμένα πολυβολεία με συρματοπλέγματα στην Μίκανη.

1) Η εκπόρθηση των οχυρών με έφοδο πρέπει να γίνει χτήμα μαχητών και στελεχών. Γιατί είναι προτιμώτερη η έφοδος με τα πρώτα πυρά εκμεταλλευόμενοι την σύγχυση του εχθρού, παρά να καθόμαστε μπροστά στα οχυρά του εχθρού, οπότε και απώλειες περισσότερες θα έχουμε και τα αποτελέσματα θα είναι πενιχρά όταν επιτρέψουμε τον εχθρό να συνέλθει.

Πολύ καλή ήταν η αντεπίθεση των τμημάτων της κάλυψης από Τρίκκαλα που ανάγκασαν τις εχθρικές ενισχύσεις να συπτυχθούν πανικόβλητες προς τον κάμπο.

2) Αν και δεν διέθεταν αρκετά βαρειά όπλα για κατοικημένο τόπο και για τανκς, εν τουτοις τ' αντιμετώπισαν παληκαρίσια με το στήθος.

3) Πολύ σωστά εκτίμησε την κατάσταση η διεύθυνση της επιχείρησης και αποφάσισε να χτυπήσει την Καλαμπάκα παρακάμπτοντας τις αντιστάσεις που ήταν βόρεια της πόλης (λόχος Εθνοφρουράς, ΜΑΥδες Σκεπαρνιού, Βλαχάβας Κόπραινας), με κύρια προσπάθεια από Ν.Α. κατεύθυνση με μαζική διείσδυση στην πόλη.

4) Η στρατολογία απέτυχε αν και οι στρατεύσιμοι με τη βία του εχθρού, παίρνουν μέτρα για να αποφύγουν την στρατολογία.

5) Η συμπεριφορά μαχητών και στελεχών απέναντι του Λαού ήταν η υπεροχή. Αυτό ήταν κάτι που προξένησε μεγάλη εντύπωση σ' όλο το Λαό και ιδιαίτερα στην αντίδραση.

6) Η Διαταγή για την απαγόρευση του πλιάτσικου εφαρμόστηκε στο ακέραιο. Οι μαχητές δεν πείραξαν απολύτως τίποτα και όλοι ρίχτηκαν με τα μούτρα στη μάχη για την εξόντωση των στοχων και τη στρατολογία νέων μαχητών στις τάξεις του Δ.Σ.

Απ' την ενέργεια αυτή βγαίνει το συμπέρασμα ότι μία καλή προετοιμασία, μία καλή κατατόπιση σε κάθε επιχείρηση, μπορεί να συντελέσει αποφασιστικά στο να κοπεί το πλιάτσικο που τόσο μας έχει βλάψει σε πολλές επιχειρήσεις.

7) Η διαγωγή του Δ.Σ. απέναντι και στους ενόπλους ακόμα ήταν χαρακτηριστική. Πιάστηκαν ΜΑΥδες με το όπλο στο χέρι και αφέθηκαν ελεύθεροι, έτσι άρχισε μία αποσύνθεση ανάμεσά τους. Παράδιναν τα όπλα και αφήνονταν ελεύθεροι. Η στάση μας αυτή είχε σαν αποτέλεσμα να διαλυθούν οι ΜΑΥδες ύστερα από διαταγή του εχθρού.

Αρνητικά:

1) Ο λόχος που καθηλώθηκε στα νότια υψώματα της Καρδαρόπετρας, τις πρωινές ώρες της 12-8 τελείως αδικαιολόγητα και χωρίς καμμία διαταγή διέκοψε τη μάχη και αποσύρθηκε περί τα 2.500 μέτρα από τον εχθρικό λόχο. Η τέτοια ενέργεια του Διοικητή του λόχου ήταν αχαρακτήριστη.

Αποτέλεσμα. Ο εχθρός όταν επρόκειτο να πλησιαστεί και να χτυπηθεί απ' τα νώτα από τμήμα μας που κινήθηκε από την Καλαμπάκα, διέφυγε ακριβώς γιατί δεν απασχολούνταν καθόλου κατά μέτωπο. Αντίθετα αν ο λοχαγός δεν διέκοπτε τη μάχη και βρισκόταν σε επαφή συνεχίζοντας την πίεσή του πάνω στον εχθρό κατά μέτωπο, θα αιχμαλωτιζόταν ολόκληρος ο λόχος γιατί θα δεχόταν ένα αποφασιστικό χτύπημα απ' τα νώτα.

Είμαστε υποχρεωμένοι τέτοιες πρωτοβουλίες επιζήμιες (αρνητικές) να τις αντιμετωπίζουμε σκληρά και αποφασιστικά, ακριβώς για να μάθουν όλα τα στελέχη μας να εκτελούν τις διαταγές κάτω από οποιεσδήποτε συνθήκες.

2) Η σύνθεση μεταξύ Ταξιαρχιών και διεύθυνσης της επιχείρησης καθυστέρησε πολύ περισσότερο με την 192 Ταξιαρχία και λιγώτερο με τη σχολή και με την 139 Ταξιαρχία. Έτσι η διεύθυνση της επιχείρησης δεν ήταν σε θέση να γνωρίζει την κατάσταση μέσα στην πόλη σε κάθε στιγμή, παρ' όλους τους συνδέσμους και τις προσπάθειες που καταβλήθηκαν για να αποκατασταθεί η επαφή.

Κάτω απ' αυτές τις συνθήκες και σε συνδυασμό με την ύπαρξη στα νώτα μας του λόχου Καρδαρόπετρας των ΜΑΥδων του Σκεπαρνιού με την άφιξη ενισχύσεων από Τρίκκαλα, την κίνηση του λόχου από Μουργκάνι και την ενίσχυση του Κονισκού με αυτοκίνητα, η διεύθυνση της επιχείρησης αναγκάστηκε να διατάξει σύμπτυξη στις 11 η ώρα της 12-8 ενώ η μάχη θα μπορούσε να συνεχιστεί μέχρι την άλλη μέρα το πρωί, αφού πραγματοποιούσαμε μία ελαφρή αναδιάταξη, δεδομένου ότι στο μεταξύ ΜΑΥδες και λόχος της Καρδαρόπετρας διαλύθηκαν.

3) Η έγκαιρη έναρξη των πυρών απ' τον εχθρικό λόχο που βρίσκονταν Νότια Καρδαρόπετρας συνετέλεσε στο να φτάσουν τα τρία τάνκς στην Καλαμπάκα, προτού να πιαστούν οι ενέδρες και τα επίκαιρα σημεία σύμφωνα με τη διαταγή.

Έτσι τα τμήματα μας μόλις έφτασαν στα συρματοπλέγματα αντιμετώπισαν και τα τανκς.

VI. <u>ΤΑΧΤΙΚΗ ΕΧΘΡΟΥ</u>:

1) Ο εχθρός κίνησε με σχετική ταχύτητα δυνάμεις στρατού και ΜΑΥδων προς τα υψώματα Βλαχάβας, για να μας καθηλώσει εκεί και να μας επιτρέψει να επιτεθούμε κατά της Καλαμπάκας. Με την τέτοια διάταξη περίμενε ότι δεν θα πραγματοποιούνταν επίθεση κατά της Καλαμπάκας.

2) Ο εχθρός κίνησε με ταχύτητα τα τρία τανκς με την έναρξη των πυρών στα νότια της Καρδαρόπετρας, τα οποία φτάσανε στην Καλαμπάκα προτού φτάσουν τα τμήματα μας στην πόλη.

3) Κινητοποιεί τις ενισχύσεις των την νύχτα και τις κατευθύνει προς τα πλευρά ή προς τα δρομολόγια της σύμπτυξης των τμημάτων μας. Έτσι κίνησε δύναμη Τάγματος, τανκς και προσπάθησε να πιάσει την Κούτρα, επειδή απότυχε, αναγκάστηκε και πήρε τον κάμπο και έφτασε στην Καλαμπάκα το πρωί στις 0800΄ η ώρα. Τις πρωινές ώρες κίνησε το λόχο απ' το Μουργκάνι προς βόρεια Καστράκι για να χτυπήσει τα τμήματά μας στη σύμπτυξή τους και κυρίως να τα κλείσει στο στενό χώρο κοντά στα Μετέωρα. Η έγκαιρη επέμβαση των τμημάτων μας ανέτρεψε τα σχέδια του εχθρού.

Οι τέτοιες κινήσεις του εχθρού μπορούν να αντιμετωπισθούν αποφασιστικά με εφεδρικά τμήματα που θα κατευθύνουμε προς τα πλευρά και τα νώτα των εχθρικών ενισχύσεων.

VII. <u>ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:</u>

Η μάχη στην Καλαμπάκα και στα γύρω υψώματα άρχισε στις 24.00 η ώρα της 10-8 και τελείωσε στις 13.00΄ η ώρα της 12-8. Συνολικά κράτησε 37 ώρες στην πόλη και στα υψώματα στην πόλη η μάχη κράτησε 13 ώρες.

Η στρατιωτική πλευρά απέτυχε κατά 70%, από πολιτική πέτυχε κατά 100%. Η στρατολογία πέτυχε στα 80%.

ΖΗΜΙΕΣ και ΛΑΦΥΡΑ:

Ο εχθρός στην επιχείρηση αυτή είχε τις παρακάτω απώλειες. Νεκροί πάνω από 30, τραυματίες πάνω από 65, αιχμάλωτοι Εθνοφρουροί και ΜΑΥδες 10. Αυτόμολοι Εθνοφρουρού 1, ΜΑΥδες 6.

Λάφυρα:

Ένας βαρύς Όλμος με 100 βλήματα, 2 πολ/λα με 6 χιλ. σφαίρες, 2 οπλ/λα, 20 ντουφέκια, 20.000 σφαίρες, 20 μεταγωγικά, πολλά είδη ιματισμού κ.λ.π.

Επιστρατεύθηκαν περίπου 200 άνδρες και γυναίκες.

Καταστράφηκαν 2 τανκς και 1 θωρακισμένο αυτοκίνητο. Κάηκε ο σιδηροδρομικός σταθμός και οχυρωμένα σπίτια ΜΑΥΔΩΝ. Έπαθε σοβαρές βλάβες το εργοστάσιο ηλεκτροφωτισμού της πόλης.

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΑΠ' ΤΗ ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΤΥΡΝΑΒΟΥ 5 ΠΡΟΣ 6/9

I. ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ ΜΑΣ:

Να ενεργήσουμε επίθεση ταυτόχρονα στις πόλεις Λάρισας και Τυρνάβου, με σκοπό να μπούμε στις Πόλεις να τρομοκρατήσουμε τους μοναρχοφασίστες, να κάνουμε πραγματικότητα το σύνθημα του Γ.Α., να γίνει η Θεσσαλία δεύτερος Γράμμος και να στρατολογήσουμε κυρίως απ' τον Τύρναβο.

II. ΕΧΘΡΟΣ:

Εχθρική φρουρά Τυρνάβου αποτελούνταν από 400 διαλεγμένους φασίστες υποψηφίους υπαξιωματικούς (ΚΕΥΒ) συγκροτημένους σε 4 Λόχους των 9 οπλοπολυβόλων. Με πολυβόλα και όλμους. Επί πλέον 25 χωρ/κες και 100 ΜΑΥ-ΜΑΔ Τυρνάβου και γύρω περιοχής 4 τανκς 2ου Συντάγματος Αναγνώρισης. Κατέχονταν τα πιο κάτω σημεία: 1) Οι στρατώνες στο νότιο άκρο της πόλης. Σε κάθε γωνιά υπήρχε πολυβολείο κτιστό. Γύρω από τις στρατώνες σε απόσταση 400 μέτρων είναι έδαφος τελείως επίπεδο και ακάλυπτο. Δεν υπάρχει ούτε η πιο μικρή πτυχή εδάφους, για τη χρησιμοποίηση απ' τους μαχητές. 2) Κατέχονταν γερά τα οικήματα γύρω απ' την πλατεία. Με πολυβολεία στους δρόμους και στις ταράτσες και συρματοπλέγματα. 3) Κατέχονταν βασικά κτίρια στις παρυφές της πόλης. Το Κρετίριο κατελήφθηκε την προηγουμένη βραδιά της επιχείρησης. Ο Προφήτης Ηλίας στο βόρειο άκρο της πόλης, κατέχονταν με μικρή δύναμη. Όλη η δύναμη του Κρετίρι και υπόλοιπη του Προφήτη Ηλία αποσύρθηκε και ενισχύθηκαν τα φυλάκια στις παρυφές της πόλης και την κεντρική πλατεία.

III. ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΠΟΥ ΠΗΡΑΝ ΜΕΡΟΣ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ:

1) 192 Ταξιαρχία (οπλοπολυβόλα 22) με ίλη ιππικού Δυτικής Μακεδονίας (οπλοπολυβόλα 5) και λόχος Ασφάλειας Κλιμακίου (οπλοπολυβόλα 9) που υπάγονταν τακτικά στην 192 Ταξιαρχία.

Πήραν αποστολή αφού εξουδετερώσουν εξωτερικές αντιστάσεις, που βρίσκονταν στην βόρεια και βορειοανατολική παρυφή πόλης. Να μπουν στην πόλη και αφού απομονώσουν με Διλοχία τις εχθρικές αντιστάσεις, τις στρατώνες και πλατείες. Να ενεργήσουν με τις υπόλοιπες δυνάμεις στρατολογίας και να ανατινάξουν ή να κάψουν δημόσια κτίρια, εργοστάσια αντιδραστικών, ηλεκτρικό εργοστάσιο. Γενικά πανικοβάλουν αντίδραση και να συλλάβουν σημαίνοντες αντιδραστικούς. Η Ταξιαρχία να πάρει μέτρα κάλυψης από Λάρισα.

2) Σχολή Αξιωματικών (οπλοπολυβόλα 15). Να εξουδετερώσει τις αντιστάσεις στα υψώματα Κρετίρι - Προφήτη Ηλία βόρεια Τυρνάβου. Μετά εξουδετέρωση αντιστάσεων να μπεί στην πόλη και να ενεργήσει επιστράτευση διαθέτοντας 4 ομάδες σαν εφεδρεία της διεύθυνσης της επιχείρησης.

3) Ταξιαρχία ιππικού (οπλοπολυβόλα 26) να ενεργήσει επίθεση κατά της Λάρισσας. Να παρακάμψει εξωτερικές αντιστάσεις και στρατώνες και να μπει στο κέντρο της πόλης. Να καταστρέψει δημόσια κτίρια. Στρατιωτική λέσχη - κτίρια, που μένουν αξιωματικοί ΜΦΣ εργοστάσια αντιδραστικών, αποθήκες εφοδιασμού, ηλεκτρικό εργοσάσιο. Να συλλάβει Δήμαρχο, Νομάρχη, Βουλευτές και γενικά να τρομοκρατήσει αντίδραση. Να ανατιναχτούν τυπογραφεία εφημερίδων.

IV. <u>ΚΑΛΥΨΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ:</u>

Από Λάρισα πάρθηκαν ελαφρά μέτρα κάλυψης επειδή στη Λάρισα θα ενεργούσε η Ταξιαρχία ιππικού. Από Ελασώνα. Διατέθηκαν για κάλυψη στους δρόμους Ελασώνα - Μέλουνα - Τύρναβο και Ελασώνα - Δάμαση - Τύρναβο 123 Ταξιαρχία (οπλοπολυβόλα 10) και σαμποτέρ.

Οι επιχειρήσεις είχαν οριστεί να γίνουν ταυτόχρονα στις 23.00 ώρα της 5 προς 6 Σεπτέμβρη.

Σύμπτυξη από Λάρισα ώρα 02.00. Από Τύρναβο 04.00.

V. <u>ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ</u>

Έγινε πολύ καλή ιδεολογική προετοιμασία. Αναλύθηκε η αποστολή και αναπτύχθηκε το σχέδιο σε όλα τα στελέχη. Μίλησα σ' όλους τους συν. και ανάπτυξα τη σημασία της επιτυχίας του σκοπού. Δόθηκαν οδηγίες απ' τον Τύρναβο σ' όλα τα τμήματα. Καταρτίστηκαν συνεργεία για τη στρατολογία. Χρησιμοποιήθηκαν και ντόπιοι αντάρτες που γνώριζαν πόλη. Απαγορεύτηκε κάθε επιμελητειακή εκμετάλευση εκτός, απ' το συνεργείο που καταρτίστηκε ειδικά γι' αυτή τη δουλειά.

VI. <u>ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:</u>

1) Οι δυνάμεις που έπερναν μέρος στον Τύρναβο ήταν σοβαρά ανεπαρκείς για μία τέτοια επιχείρηση σε κατοικημένο τόπο και οχυρωμένο. Η ανεπάρκεια γίνεται πιο αισθητή με τη χρησιμοποίηση αρκετών τμημάτων για στρατολογία, που ήταν και βασικός σκοπός που έτσι δεν πήραν μέρος στην καθ' αυτό στρατιωτική αποστολή χτυπήματος στοχων.

2) Δεν πραγματοποιήθηκε η επιχείρηση κατά Λάρισας που θα μας βοηθούσε πολύ στην κυρία προσπάθεια που ήταν ο Τύρναβος. Γιατί στις 4 προς 5/9 Ταξιαρχία Ιππικού όταν περνούσε από Όρθυ σε Μαυροβούνι, έπεσε τυχαία σε ενέργεια που είχε ο εχθρός στη θέση Γκερλί Βελεστίνου για το μηχανικό Αν. Θεσσαλίας. Σε συνέχεια ο εχθρός κινήθηκε προς Καλαμάκι και όλη την μέρα 5/9 το Ιππικό μας έδωσε σκληρή μάχη. Έτσι ήταν αδύνατο να ενεργήσει βράδυ 5 προς 6/9 κατά Λάρισας. Αποτέλεσμα, δεν έγινε επιχείρηση κατά Λάρισας που θα είχε τεράστια πολιτική σημασία και θα μας βοηθούσε πολύ στην επιχείρηση κατά Τυρνάβου.

3) Ολοκληρωτική κατάληψη της πόλης Τυρνάβου δεν μπήκε. Γιατί ήταν αδύνατη η κατάληψη σε τόσο λίγο διάστημα μέσα σε 4-5 ώρες. Με πολ/λεία από μπετόν, με δύο συρματοπλέγματα και σε πόλη μέσα στον κάμπο και σε απόσταση, ενός τετάρτου της ώρας με αυτοκίνητο από Λάρισα και με νεκρό χρόνο 6 ώρες περίπου στο πήγαινε και έλα στον κάμπο.

4) Η μεγάλη ανεπάρκεια πάντζερ, εκκρηκτικών υλών, ναρκών και αντιαρματικών όπλων έφερε αρκετή δυσκολία στα τμήματά μας που πολέμησαν με ηρωϊσμό, αυτοθυσία, και επετέθηκαν στα οχυρά του εχθρού και στα τανκς με γυμνό στήθος. Τη μεγαλύτερη πίεση την δεχθηκε ο λόχος Ασφαλείας Κλιμακίου που επετέθηκε στις Στρατώνες.

5) Η ταχύτητα κίνησις των τμημάτων ήταν ικανοποιητική. Έναρξη επιχείρησης έγινε σύμφωνα με σχέδιό μας.

6) <u>Αρνητικά:</u> Ενώ πέτυχε απόλυτα ο σύνδεσμος μεταξύ Ταξιαρχίας και διεύθυνσις Επιχείρησης δεν πέτυχε ο σύνδεσμος ανάμεσα στα γειτονικά τμήματα. Ακόμη δεν ήταν

ικανοποιητικός ο σύνδεσμος μεταξύ Ταξιαρχίας και τμημάτων. Τα τμήματα παρουσιάζουν μία ευαισθησία στον αγώνα με τα τάνκς. Δεν έχουμε γερούς παντζερίστες για την καλή χρησιμοποίησή τους. Δεν χρησιμοποιήθηκε καλά η βενζίνη για το κάψιμο των αντιστάσεων. Η εκπαίδευση των τμημάτων είναι ληψή και δεν καθορίζεται στις αντιστάσεις ποιο είναι το κύριο, το βασικό, η κύρια προσπάθεια και να γίνει η συγκέντρωση των περισσοτέρων μέσων για την εξουδετέρωση των αντιστάσεων. Μια βαθειά διείσδυση των τανκς προς το δρόμο σύμπτυξης των τμημάτων είχε σαν αποτέλεσμα να γίνει κάποια αταξία στην σύμπτυξη των τμημάτων.

VII. <u>ΤΑΧΤΙΚΗ ΤΟΥ ΕΧΘΡΟΥ:</u>

α) Ο εχθρός διαθέτει καλό δίχτυ πληροφοριών με τους τσοπάνηδες, τους χωριάτες, τους λιποτάχτες που κάθε τόσο μας φεύγει και από 1 στην πιο κατάλληλη στιγμή. Έτσι όταν εμφανιστούν τμήματα πολλά σε ένα χώρο αποσύρει τα εξωτερικά φυλάκια και ενισχύει ή το κέντρο ή τα μέρη που θέλει να κρατήσει με κάθε θυσία. Έτσι απόσυρε τη φρουρά 2 Δ/ρίες από το Κρετίρι και το λόχο από τον Προφήτη Ηλία την προηγουμένη της επιχειρήσης και ενίσχυσε την πλατεία του Τυρνάβου, και τα φυλάκια που ήταν στις παρυφές της πόλης.

β) Τα εξωτερικά φυλάκια, ανάλογα με τη δύναμη τους, κρατάνε όσπου να δοθεί καιρός στους αντιδραστικούς και στους στρατεύσιμους να πάρουν τα μέτρα τους μπαίνοντας στα καταφύγια ή κατεφεύγοντας στο οχυρωμένο κέντρο της πόλης. Κατόπιν αποσύρονται.

γ) Επειδή φοβάται τα πάντζερ αποφεύγει την άμυνα μέσα στα κτήρια. Πιάνει γωνιές. Αμύνεται συνήθως στον περίβολο των κτηρίων. Πιάνει γωνιές που ελέγχουν κατ' άξονα τους δρόμους, χρησιμοποιεί την κυκλική οργάνωση με συρματοπλέγματα. Πιάνει περίβολο κτηρίου που είναι απομονωμένο από άλλα σπίτια και απέχει από αυτά πάνω από 50 μέτρα. Τοποθετεί πολ/λα στις ταράτσες, καμπαναριά που δεσπόζουν σε μεγάλους τομείς τις πόλεις, οι δε αντιδραστικοί ρίχνουν χειροβομβίδες απ' τα σπίτια. Στα πιο σπουδαία σημεία, όπως πλατείες, καταστήματα, Τράπεζες, στρατώνες, τοποθετεί τάνκς που ενισχύουν τις αντιστάσεις ή περιπολούν σε μικρή ακτίνα απ' αυτές. Όταν πάρει ενισχύσεις εκτελεί αναδιάταξη με την προστασία των τανκς. Τα τάνκς στον Τύρναβο φτάσανε στις 02.30' το πρωΐ στις 6-9 αφού παρέκαμψαν τις ενέδρες μας και πέρασαν δίπλα από το δρόμο μέσα στον κάμπο. Μόλις φτάσαν στον Τύρναβο ενίσχυσαν την πλατεία και 3 απ' αυτά έπιασαν την ανατολική παρυφή της πόλης προς το δρόμο σύμτυξης των τμημάτων μας. Στο μεταξύ τα τμήματά μας ήταν ακόμα στην πόλη. Σκοπός τους ήταν να κυκλώσουν τα τμηματά μας. Στις 0400΄ το πρωί τα τμηματά μας άρχισαν να συμπτύσσονται. Στις 0400΄ δύο εχθρικά τάνκς πραγματοποιήσαν μια βαθειά σχετικά διείσδυση προς το δρομολόγιο σύμπτυξης μέσα στον κάμπο, με σκοπό να ανακόψουν το δρόμο σύμπτυξης. Τη στιγμή αυτή παρατηρήθηκε μία αταξία στα τμηματά μας. Με ταχεία όμως επέμβαση τα τμήματα άρχισαν να βάλουν εναντίον των τάνκς με τα οπλ/λα τους επειδή δεν είχαν και τίποτα άλλο. Τα εχθρικά τάνκς σταμάτησαν και έτσι τα τμήματα μπόρεσαν να συμπτυχθούν χωρίς απώλειες προς Δελέρια. Η αυτοθυσία των τμημάτων να αντιμετωπίσουν τα τάνκς ήταν υπέροχη. Στο μεταξύ ο εχθρός κινούσε δύο περίπου Τάγματα με 7 τάνκς από Λάρισα προς Δελέρια που φτάσανε τις πρωϊνές ώρες κοντά στις υπώριες του Ολύμπου με σκοπό να τα αποκόψει και να τα αναγκάσει να δώσουν μάχη μέσα στον Κάμπο. Άρχισε η μάχη με την εφεδρεία μας στα υψώματα Κισλά. Έτσι ο εχθρός έκαμε 3 απόπειρες να αποκόψει τα τμηματά μας στην σύμπτυξή τους. Όμως απέτυχε χάρις στη αποφασιστικότητα των μαχητών μας στην αντιμετώπιση των τάνκς. Ο εχθρός στα υψώματα Κισλά και δυτικά καθηλώθηκε όλη τη μέρα της 6-9 και τις βραδυνές ώρες υποχώρησε για τη βάση του.

Η ταχτική του εχθρού να μας εμποδίσει να στρατολογίσουμε είναι η πιο κάτω: Υποχρεώνει όλους τους κατοίκους να φτιάχνουν καταφύγια με μεγάλη συνομωτικότητα και κάθε τόσο κάνει συναγερμό με πυκνά πυρά για να δημιουργείται η εντύπωση ότι έγινε επίθεση των ανταρτών. Ταυτόχρονα κάνει επιδρομή στα σπίτια για να διαπιστώσει αν οι νέοι και νέες βρίσκονται στα καταφύγια και παίρνουν αυστηρά μέτρα για κάθε νέο ή νέα που δεν

βρίσκενται στα καταφύγια. Ένα μεγάλο ποσοστό των νέων καταφεύγει στα κτήρια που ο εχθρός έχει μεγάλη δύναμη και τα ενισχύει με τανκς.

Άλλους πάλι τους μεταφέρει τα βράδυα με αυτοκίνητα βαθειά στον κάμπο ή στην Λάρισα όπως γίνεται στην Αγυιά και άλλοι κατεφεύγουν στα χωράφια. Έτσι με τα μέτρα που παίρνει ο εχθρός και με τη στάση που τηρούν οι νέοι και οι νέες για να αποφύγουν την κατάταξή τους στο Δ.Σ. γιατί είναι επιρεασμένοι σε μεγάλο βαθμό από τη γνωστή κατάσταση που ζήσαν 4 ολόκληρα χρόνια ύστερα από τη υπογραφή της Βάρκιζας, κάτω από τη αναίσχυντη τρομοκρατία, τη συνεχή προπαγάνδα και δημαγωγεία κατά του Δ.Σ. η στρατολογία γίνεται δύγκολη αν κοντά σ' αυτά ληφθεί υπ' όψη ακόμα ότι ο χρόνος της παραμονής των τμημάτων μας μέσα στην πόλη δεν είναι αρκετός για μια συστηματική εξερεύνηση των σπιτιών και άλλων σημείων που χρησιμοποιούνται σαν καταφύγια των νέων.

VIII. <u>ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ:</u>

1) Να χτυπηθεί αλύπητα το εχθρικό δίχτυ. Να ενταθούν τα χτυπήματά μας γιατί μόνο έτσι θα πειστεί ο λαός ότι όχι μόνο δεν πρόκειται να διαλυθεί ο Δ.Σ. αλλά και θα εδραιωθεί η πίστη για τη γρήγορη Νίκη. 2) Να ενταθεί η εκπαίδευση των τμημάτων. Καλή κατανομή των δυνάμεων και μέσων πυρός και συγκέντρωσή τους πάνω στην κύρια προσπάθεια. Χρησιμοποίηση των πάντζερ από τα πιο γερά παλληκάρια - με ταυτόχρονη έφοδο και εκμετάλλευση - που πρέπει να εκπαιδευτούν ορισμένο διάστημα τόσο για την καταστροφή των τάνκς, όσο και για την αιχμαλωσία τους. Να καθιερωθεί άμιλλα μεταξύ των τμημάτων για την αιχμαλωσία τάνκς. Να γίνουν ασκήσεις σε κατοικημένους τόπους και να εκπαιδευτούν οι μαχητές μας για την ανακάλυψη καταφυγίων που κρύβονται οι νέοι και οι νέες.

IX. <u>ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:</u>

Η μάχη κράτησε 19.30 ώρες. Οι απώλειες του εχθρού ήταν: Νεκροί 5. Τραυματίες 7 εξακριβωμένοι και άλλοι που δεν εξακριβώθηκε ο αριθμός τους. Αιχμάλωτοι 9. Πήραμε λάφυρα: 3 οπλ/λα, 6 τυφέκια, 25 χιλ. σφαίρες 180 βλήματα ολμίσκου, ιματισμό κλπ.

Κάηκαν όλα τα δημόσια κτήρια, 5 οχυρωμένα σπίτια αντιδραστικών και 1 εργοστάσιο υφαντουργίας. Ανατινάχθηκαν 2 τάνκς και μία γέφυρα. Επιστρατεύθηκαν 200 νέοι και νέες.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΚΛΙΜΑΚΙΟ ΓΕΝ. ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΝΟΤ. ΕΛΛΑΔΟΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΑΠ' ΤΗ ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΑΓΥΙΑΣ από 14 και 15/9/48

I. ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ ΜΑΣ. Να επιτεθούμε αποφασιστικά κατά της εχθρικής βάσης της Αγυιάς, με σκοπό να εξοντώσουμε το στόχο και να εκμεταλλευθούμε τη στρατιωτική επιτυχία στρατολογικά και επιμελητειακά.

II. Εχθρός: Κατείχε την Αγυιά με 2 Λόχους του 26 Τ.Ε. 25 χωρ/κες και 100 ΜΑΥ-ΜΑΔ 1 πυροβόλο των 7,5 και 7 πολυβόλα, 5 όλμοι και άλλος συνήθης οπλισμός. Κρατούσανε:

1) Τα Βόρεια υψώματα της Αγυιάς, θέση Παληόκαστρο - Αγία Τριάδα - σπίτι Αργυρούλη οχυρωμένα με κτιστά πολυβολεία και συρματοπλέγματα με κυκλική διάταξη, σημεία πολύ οχυρά.

2) Το σχολείο, κτίριο ιερό με προαύλιο, γύρω του πολύ καλό πεδίο βολής.

3) Κοντά στο σχολείο την Αστυνομία 3 κτίρια που αλληλοϋποστηρίζονταν.

4) Στην ανατολική παρυφή της πόλης το οχυρό Πύργος με 2 πολ/λα

5) Το Νότιο άκρο της πόλης (σπίτι Τσαλίκη) που ήταν το πυροβόλο με διπλή σειρά συρματοπλεγμάτων. Αγροτική Τράπεζα, σπίτι Βαγενά 2 πολ/λα και ηλεκτρικό εργοστάσιο και

6) Φυλάκια στις παρυφές της πόλης.
Στο Γερακάρι ήταν Λόχος του ιδίου Τάγματος.

III. ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΠΟΥ ΠΗΡΑΝ ΜΕΡΟΣ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ.

1) Η 19 Ταξιαρχία (οπλ/λα 34) να επιτεθεί με 4 Λόχους από την Νότια κατεύθυνση και με 2 Λόχους από την Ανατολική με αποστολή αφού εξοντώσει τις αντιστάσεις στο Νότιο μέρος και στο Ανατολικό της Αγυιάς (σπίτι Τσαλίκη, Αγροτική Τράπεζα, Ηλεκτρικό εργοστάσιο και Πύργος), να κατευθυνθεί για την εξόντωση των στόχων στο κέντρο της πόλης (Σχολείο-Αστυνομία) προσβάλλοντάς τους απ' τη Νότια κατεύθυνση. Με τρεις ομάδες να χτυπήσει τις αντιστάσεις απ' τη Δυτική κατεύθυνση.

2) Σχολή Αξ/κών (οπλ-λα 15). Να εξοντώσει τις αντιστάσεις στα Βόρεια υψώματα της Αγυιάς και συνέχεια να επιτεθεί κατά των αντιστάσεων στο κέντρο της πόλης (Σχολείο κλπ.) για να τις προσβάλλει από τη βόρεια κατεύθυνση και να τις εξοντώσει.

3) Η 123 ταξιαρχία (οπλ-λα 11) και Σαμποτέρ. Να καλύψει την επιχείρηση από την κατεύθυνση της Λάρισας, πιάνοντας τα πιο κάτω σημεία: α) Υψώματα Βαθυρέματος για να ναρκοθετήσει το δρόμο Λάρισας-Αγυιάς και να καθηλώσει τον εχθρικό Λόχο στο Γερακάρι. β) Τα υψώματα φονιά Γεντίκι με αποστολή να χτυπήσει αποφασιστικά κάθε κίνηση εχθρού από τη Λάρισα και να τον εμποδίσει να στείλει ενισχύσεις στην Αγυιά. Να καταστρέψει και να ναρκοθετήσει το δρόμο. γ) Τα υψώματα Νότια Δογάνης και να ναρκοθετήσει το δρόμο Ελασιάς-Δογάνης. Από την κατεύθυνση του Αγιοκάμπου διατέθηκαν 2 ομάδες.

4) Λαϊκή Πολιτοφυλακή (40 άνδρες). Να καταρτίσει συνεργεία για τη στρατολογία.

Εν εφεδρεία της επιχείρησης διατέθηκαν 5 ομάδες στο ύψωμα 245 Νότια Κουτσουμπού. Η επιχείρηση ορίστηκε να γίνει στις 22.00΄ ώρα της 14 προς 15/9.

IV. ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΟΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ: Έγινε ιδεολογική προετοιμασία πού καλή. Αναλύθηκε η αποστολή σ' όλα τα στελέχη και μαχητές στον τελευταίο χώρο κάλυψις που ήταν. 1.30΄ από την Αγυιά. Μιλήσαμε σε όλους

τους μαχητές για την επιτυχία της εξόντωσης του στοχου. Ταχτοποιήσαμε το ζήτημα των οδηγών, για κάθε αντίσταση. Καταρτίστηκαν συνεργεία για την στρατολογία και για την επιμελητεία.

V. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

Θετικά:

1) Η αδυναμία της επαφής μεταξύ Ταξιαρχιών και Ταγμάτων που παρατηρήθηκε στην επιχείρηση του Τυρνάβου ξεπεράστηκε πέρα για πέρα. ΄Ετσι επαφή μεταξύ Ταξιαρχίας και Ταγμάτων και Ταξιαρχίας και Διεύθυνσης επιχείρησης, Σχολής και Διεύθυνσης επιχείρησης. Με συνδέσμους και τηλέφωνα ήταν απόλυτη. Επίσης αποκαταστάθηκε πολύ γρήγορα η επαφή μεταξύ των γειτονικών τμημάτων.

2) Αλλεπάλληλες έφοδες των τμημάτων μας και της Σχολής, ήταν κάτι το υπέροχο. Με έφοδο καταλήφθηκαν από τη Σχολή Αξ/κών και την Ταξιαρχία τα οχυρά του Παληόκαστρου, Αγίας Τριάδας η αντίσταση στο σπίτι του Αργυρούλη, του Πύργου, της Αγροτράπεζας και όλων των αντιστάσεων στις παρυφές της πόλης.

Με ταχύτητα και ακρίβεια ενήργησε η επιμελητεία και πήρε τα λάφυρα, οπλισμό και πυρομαχικά.

3) Ξεχωρίστηκε ανάμεσα στις αντιστάσεις η κύρια προσπάθεια και εκεί συγκεντρώθηκαν διαδοχικά τα μέσα πυρός και έτσι πέσανε διαδοχικά τα οχυρά Πύργος, Παληόκαστρο, σπίτι Αργυρούλη κ.λ.π.

4) Χρησιμοποιήθηκε η απασχόληση των εχθρικών αντιστάσεων κατά μέτωπο με ταυτόχρονο αποφασιστικό χτύπημα απ' τα νώτα όπου και η κύρια μας προσπάθεια.

5) Πολύ καλά αντιμετωπίσθηκαν οι ενισχύσεις από τη Λάρισα στα υψώματα του Γεντίκι από τις 2300 ώρα 15/9 μέχρι τις 14.00 ώρα της 16/9 αν και οι δυνάμεις μας ήταν ανεπαρκείς για ν' ατιμετώπιση μιας τέτοιας ισχυρής δύναμης και τάνκς.

Αρνητικά:

1) Η ανεπάρκειά μας σε δυνάμεις και μέσα (κυρίως σε βαρύ οπλισμό) σε κατοικημένο και οχυρωμένο χώρο ήταν αισθητή.

2) Η έναρξη των πυρών δεν έγινε ταυτόχρονα απ' όλα τα τμήματα. Η 19 ταξιαρχία άρχισε στις 20.30΄ και η Σχολή στις 1.30΄ έτσι: Α) Σώθηκε ο αιφνιδιασμός των αντιστάσεων στο Παληόκαστρο και στο σπίτι Αργυρούλη. Β) Τα τμήματα της κάλυψης από Λάρισα δεν βρίσκονταν στις θέσεις τους όταν άρχισαν τα πυρά και έτσι δόθηκε η δυνατότητα στον εχθρικό Λόχο που βρισκόταν στο Γερακάρι να κινηθεί και να φθάσει στην Αγυιά και να ενισχύσει τα εχθρικά τμήματα της Αγυιάς. Γ) Αν κινούνταν αμέσως οι εχθρικές δυνάμεις από Λάρισα θα πρόφτεναν να περάσουν από το Γεντίνι προτού προφθάσουν τα τμήματα της 123 Ταξιαρχίας να φθάσουν στις θέσεις τους οπότε όλη η επιχείρηση θα κινδύνευε να αποτύχει.

3) Η αναδιάταξη που έγινε τις πρωϊνές ώρες της 16/9 δύο λόχων προς τα ανατολικά υψώματα της Αγυιάς και ελαφρή αναδιάταξις των άλλων δυνάμεων της Ταξιαρχίας προς τις ανατολικές παρυφές της πόλης και της Σχολής προς την βόρεια παρυφή και τα Βόρεια υψώματα της Αγυιάς. Δεν έπρεπε να πάρει την έκταση που πήρε. Στις 0900΄ ώρα το πρωΐ ο εχθρός επειδή γνώρισε πως τα τμήματά μας είχαν αποσυρθεί από την πόλη κινήθηκε και χτυπήθηκε από τα τμηματά μας και ξαναγύρισε στις θέσεις του στο κέντρο της πόλης. Στις 10.00΄ ώρα η Σχολή από παρεξήγηση εγκατέλειψε την πόλη και έπιασε τα Βόρεια υψώματα, ταυτόχρονα Λοχαγός της Σχολής την ώρα της σύμπτυξής του ειδοποίησε και συμπτύχθηκε και η υπόλοιπη δύναμη της Ταξιαρχίας χωρίς πίεση προς τα Ανατολικά υψώματα της Αγυιάς. ΄Ητοι από 11.00΄ ώρα περιοριζόμαστε σε μια γερή παρενόχληση και μόνο το βράδυ συνεχίζομε ξανά την πίεση μας. Στις 15.00΄ ώρα ο εχθρός κατώρθωσε να φθάσει με μεγάλη δύναμη και τάνκς στην Αγυιά και στις 16.00΄ αεροπλάνο έρριξε 28 δέματα ενίσχυσή τους. Μπορούσαμε αντί να προβούμε στην πιο αναδιάταξη και να δημιουργηθούν παρεξηγήσεις αδικαιολόγητες να απασχολήσουμε ελαφρά τις αντιστάσεις της πόλης να

δημιουργήσουμε ένα γερό στήριγμα στην Ν.Α. παρυφή, στην Νοτιοδυτική παρυφή και να συνεχίσουμε τη μάχη στο κέντρο της πόλης με στήριγμα τα Βόρεια υψώματα. Η συνέχιση της μάχης στο κέντρο και η χρησιμοποίηση φωτιάς, στους εχθρικούς στοχους θα παρείχε ελπίδες κατάληψις και άλλων αντιστάσεων ίσως και ολοκληρωτικής κατάληψης του κέντρου σε συνδιασμό βέβαια με παρεμπόδιση των εχθρικών ενισχύσεων από την Λάρισα στο Γεντίκι ή τουλάχιστον μέσα στην πόλη χωρίς να φθάσουν στο κέντρο.

4) Δεν ήταν επαρκείς οι δυνάμεις κάλυψης από Λάρισα, παρ' όλα αυτά κατώρθωσαν να καθηλώσουν τα εχθρικά τάνκς πάνω από 15 ώρες. Μια μεγαλύτερη ενίσχυση της κάλυψης από Λάρισα και μια πιο σεβαστή εφεδρεία (άλλα 6 οπλ/λα) τα πράγματα θα ήταν διαφορετικά αν έλλειπαν και τα πιο πάνω σφάλματα.

5) Διατάξαμε πρόωρα τη σύμπτυξη του πολυβόλου και της ομάδος απ' την Ξέρα, ενώ θα μπορούσαμε να δημιουργήσουμε μια σοβαρή απειλή στα πλευρά των εχρικών ενισχύσεων που έρχονταν από Λάρισα μια και σωστά είχαμε προβλέψει πως ο εχθρός θα παρέκαμπτε το Γερακέρι και από Δογάνη θαφθανε στην Αγυιά.

6) Στην σύμπτυξη παρουσιάστηκε χαλάρωση των οργανικών δεσμών και βραδύνει η ανασυγκρότηση των τμημάτων.

Ήταν λάθος που καταρτίσαμε συνεργεία για στρατολογία από τη Λαϊκή Πολιτοφυλακή, γιατί πολλοί απ' αυτούς ήταν να πολεμήσουν και δεν είχαν την πείρα για στρατολογία. Έτσι καθυστερήσαμε 2.30 ώρες να μπούνε στην πόλη. Περίμεναν να πέσουν όλες οι αντιστάσεις και κατόπιν να μπούνε μέσα. Μπήκαν δε μόνο ύστερα από επέμβαση. Μπορούσαμε να τοποθετήσουμε επικεφαλής όλης της δουλειάς ένα στέλεχος με πείρα με αποφασιστικότητα και σ' όλα τα συνεργεία από ένα μαχητή ή στέλεχος με πείρα στρατολογική.

7) Η στρατολογία δεν πέτυχε όσο έπρεπε γιατί εκτός από την όχι καλή οργάνωση των συνεργείων στρατολογίας, ο εχθρός πήρε τα ίδια μέτρα που είχε και στον Τύρναβο και επί πλέον πολλοί νέοι και νέες φεύγανε καθε βράδυ για την Λάρισα και για άλλα χωριά βαθειά στον κάμπο.

VI. <u>ΤΑΧΤΙΚΗ ΕΧΘΡΟΥ</u>:

1) Ο εχθρός στην Αγυιά είχε πολύ ισχυρή αμυντική διάταξη με ισχυρή δύναμη πυρός (7 πολ/λα Βίκερς, 8 ομαδικοί όλμοι) εντελώς υπερβολική και δυσανάλογη σε σχέση με τη δύναμη που είχε στην Αγυιά.

2) Αντιμετωπίζοντας το ενδεχόμενο της επίθεσης κατά της Αγυιάς ενίσχυσε όσο του επέτρεψαν οι δυνατότητες των εφεδρειών που διέθετε τα εξωτερικά φυλάκια, κρατώντας σοβαρή δύναμη για τις αντιστάσεις στο κέντρο.

3) Τόσο η διάταξη των εχθρικών αντιστάσεων όσο και η οργάνωση σχεδίου πυρός ήταν αρκετά μελετημένα με τα παρακάτω πλεονεκτήματα: Να ελέγχουν το εσωτερικό τους, τον περίγυρο τους, τα διάκενα που υπήρχαν μεταξύ των αντιστάσεων, τους κεντρικούς και μη δρόμους και αναμεταξύ τους αλληλοϋποστηρίζονταν και είχαν παντού συρματοπλέγματα.

4) Ο εχθρός άρχισε να κινείται και τη νύχτα κάπως αποφασιστικά, περίπτωση Γερακάρι και Λάρισας. Η τέτοια ταχτική του εχθρού μπορεί να αντιμετωπισθεί αποφασιστικά με γερά χτυπήματα που μπορούμε να του καταφέρουμε στην κίνησή του εφαρμόζοντας παραπλανητικές ενέργειες διαρκείας με ελαφρύ τμήμα και με τον κύριο όγκο να χτυπήσουμε τις εχθρικές ενισχύσεις.

5) Ο εχθρός στο Γεντίκι συγκέντρωσε αρκετή δύναμη πάνω από Τάγμα και με την ενίσχυση των τάνκς και του πυροβολικού κατόρθωσε να εκτοπίσει τα τμηματά μας από ορισμένα υψώματα και συνέχεια κινήθηκε από τον κάμπο παρακάμπτοντας τα ναρκοπέδια και από Δογάνη έφθασε στην Αγυιά στις 15.00 ώρα της 16/9.

VII ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Η μάχη καράτησε συνολικά 30 ώρες. Ο εχθρός είχε τις παρακάτω απώλειες: Νεκροί 35, μεταξύ τους 1 Αξ/κός. Τραυματίες 120. Αυτόμολοι 5. Αιχμάλωτοι 62.

Πάρθηκαν λάφυρα: 2 ομαδικοί όλμοι, 2 αμερικάνικοι ατομικοί, 2 ατομικοί Αγγλίας, 2 πολ-λα Βίκερς, 6 οπλ-λα Μπρέν 4 ατομικά αυτόματα, 40 ντουφέκια, 75.000 σφαίρες, 120 βλήματα ομαδικού και ατομικού όλμου, 2 τηλέφωνα, πολύς ιματισμός και είδη στρατοπεδίας.

Επιστρατεύτηκαν 70 νέοι και νέες.

Κάηκαν δημόσια κτήρια και οχυρωμένα σπίτια.

23

Θέμα: Διαγωγή Μονάδων
Προς: ΤΣ/Β΄ΣΣ

Κοιν: Α1/ΓΕΣ, Α΄Γ΄ΣΣ
ΒΣΑ-ΣΟΗΚΕ/Κλ.
Αρχηγόν

ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ
Τ.Σ. ΓΕΣ /Α1
Αριθ. 228131/Φ.4009/34
ΒΣΤ 902/12.10.48

1. Η σημειωθείσα διαγωγή των Μονάδων του ΣΣ κατά την εξόρμησιν της 10.10.48 ιδιαιτέρως δε των τοιούτων της Χ Μεραρχίας τηρεί εν εκπλήξει την διοίκησιν του Στρατού.

Έναντι των από πολλού χρόνου αντιμετωπιζομένων συμμοριτών διατέθησαν επαρκέστατα μέτρα εις μονάδας και εις υποστήριξιν και επ' ουδέν λόγω ήτο επιτετραμμένον να ανακοπή η ορμή των δυνάμεων μας, να μην καταληφθούν οι αντικειμενικοί σκοποί και να παρατηρηθούν μάλιστα και άτακτοι συμπτύξεις. Το τλευταίον τούτο είναι απαράδεκτον και εγκληματικόν.

2. Πολλάκις ετονίσθη ότι αγωνιζόμεθα διά την διάσωσιν της φυλής και ότι διοικηταί και διοικούμενοι δεν πρέπει να σκεπτώμεθα άλλο ή την εξόντωσιν του υπούλου εχθρού.

Στροφή προς τα οπίσω σημαίνει ΑΤΙΜΩΣΙΝ σημαίνει καταστροφήν και αμπόλησιν των τόσων ενδόξων αγώνων και ΝΙΚΩΝ ΜΑΣ.

Μήπως πρόκειται περί ενός εχθρού όστις διαθέτει υπεροχήν έναντι ημών; Επανελλειμμένως διεπιστώθη ότι πρόκειται περί ορδών οδηγουμένων διά της βίας, διά του μαστιγίου και του περιστρόφου.

3. Κατά μέγα μέρος αποδίδω τα σημειωθέντα ατυχήματά μας εις μη καλήν προπαρασκευήν και επίβλεψιν εκ μέρους των μικρών διοικήσεων και εις την μη καλήν διεύθυνσιν του αγώνος υπό των διοικήσεων Ταγμάτων και Ταξιαρχιών, εν μέρει δε εις έλλειψιν πίστεως και αυτοπεποιθήσεως εις ένια των στελεχών.

Πολλάκις ετόνισα ότι η απόκτησις εμπιστοσύνης των τμημάτων προς τους ηγήτορας είναι η βάσις της επιτυχίας. Το προσωπικόν παράδειγμα των ηγητόρων, η πίστης και η αποφασιστικότης μεταδίδονται εις τας ψυχάς των υποδεεστέρων.

4. Το ΣΣ να διατάξη άμεσον ενέργειαν προανακρίσεων διά τη επιβολήν των υπό των Νόμων προβλεπομένων αυστηροτάτων κυρώσεων και οιουδήποτε όστις ήθελεν αποδειχθή ότι δεν εξεπλήρωσε το καθήκον του. Επι πλέον το ΣΣ να κοινοποιήση την παρούσαν μου εις άπαντας τους Διοικητάς μέχρι Τάγματος και να γνωρίση εις τούτους την αμετάκλητον απόφασιν της ανωτάτης ηγεσίας όπως φανή σκληροτάτη προς πάντας οίτινες δεν θέλουν επιδείξη την επιβαλλομένην ΑΥΤΑΠΑΡΝΗΣΙΝ εις τον ιερό αγώνα τον οποίον διεξάγομεν και τον οποίον πάση θυσίαν δέον να κερδίσωμεν.

Ουδέν περιθώριον χρόνου δέον τίθεται διά το τέρμα του αγώνος. Τοιαύτα συνθήματα ρίπτονται υπό της προπαγάνδας των εχθρών του Εκείνους και υπούλως διαδόδονται.

ΟΥΔΕΙΣ ΠΟΤΕ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ υπεσχέθη ότι μετά τον ΓΡΑΜΜΟΝ ή το ΒΙΤΣΙ λήγει ο πόλεμος.

ΠΡΕΠΕΙ ΟΙ ΠΑΝΤΕΣ ΝΑ ΠΙΣΤΕΥΣΩΜΕΝ ΚΑΙ ΝΑ ΤΟ ΕΣΤΕΡΝΙΣΘΩΜΕΝ ότι ο πόλεμος θα λήξει όταν συντρίψωμεν τους ατίμους προδότας και θα παγιώσωμεν την ειρήνη

και ελευθερίαν εις την χώραν, οπότε και μόνον τα τιμημένα όπλα μας θα τεθώσι εις τους οπλοβαστούς.

Αντιστράτηγος ΓΙΑΤΖΗΣ Δ.
Αρχηγός ΓΕΣ-Διοικητής Στρατού

Δια την ακρίβειαν
Η Δ/σις Α1/ΓΕΣ
Τ.Υ.

24

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΑΡΧΗΓΕΙΟ
ΕΠΙΤΕΛ-ΓΡΑΦ. 1
ΑΡΙΘ. Ε.Π. 237

ΚΡΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΑΠ' ΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΣΤΟ ΜΠΙΟΥΚΟΥΒΙΚ ΣΤΙΣ 9 ΠΡΟΣ 10 ΤΟΥ ΟΚΤΩΒΡΗ 1948

1). Το Γ.Α. απεφάσισε να γίνει η επιχείρηση για κατάληψη και διατήρηση του Μπίκοβκ. Η επιχείρηση αυτή ήταν μέσα στις επιδιώξεις του Γ.Α. και γιατί ακόμα μας έδινε τη δυνατότητα να στενέψουμε τη διάταξή μας.

2). Οι δυνάμεις του εχθρού ήταν περίπου τάγμα μαζί με τις πλαγιοφυλάξεις και το ηθικό τους πεσμένο. Η οχύρωσή τους μόνο στην κορυφή. Διέθεταν συρματοπλέγματα παγηδευμένα και ναρκοπέδια. Εμείς διαθέταμε διπλάσιες δυνάμεις και σοβαρά μέσα (πάντζερ, αντιαρματικά, πυρ/κό). Με τον τέτοιο συσχετισμό των δυνάμεων η επιχείρηση ήταν απόλυτα πραγματοποιήσιμη. Θα έπρεπε σε λίγες ώρες να κυριαρχήσουμε.

3). Από την πλευρά της οργάνωσης της επιχείρησης:

α) Δόθηκε αρκετός χρόνος για να προετοιμάσει η διοίκηση την επιχείρηση. Ο χρόνος που εκδηλώθηκε ήταν ο πιο κατάλληλος γιατί γινότανε σε στιγμές που ο εχθρός προετοίμαζε επίθεση. Η επιτυχία της θα δημιουργούσε σοβαρά προβλήματα στον εχθρό με συνέπεια να του ματαιώσει τη νέα του προσπάθεια.

β) Είχε γίνει αναγνώριση καλή του στοχου (θέσεις εχθρού, δύναμη, οχύρωση).

γ) Το σχέδιο ενέργειας ήταν καλό. Σωστά διαλέχτηκαν οι άξονες κίνησης τα σημεία που θα δημιουργούσαν το ρήγμα και σε συνέχεια θα έφερναν στην ολοκληρωτική κατάληψη του στοχου.

δ) Στο τμήμα είχε γίνει σχετική καλή οργανωτική και ηθικοπολιτική ετοιμασία.

4) <u>Πάνω στην εκτέλεση:</u>

α) Όλα τα τμήματα κινήθηκαν καλά χωρίς να γίνουν αντιληπτά, φτάσαν στη θέση της εφόδου.

β) Το πυροβολικό μας την ακριβή ώρα έκανε την προπαρασκευή του. Χτύπησαν τον στοχο δύο πυροβόλα γιατί από κακή δουλειά της διοίκησης δεν τοποθετήθηκαν καλά τ' άλλα 4 πυροβόλα και έτσι δεν χτύπησαν στο στόχο. Η βάση πυρός στο Δόντι δεν λειτούργησε από κακή οργάνωση της δουλειάς της διοίκησης του τάγματος.

γ) Για το τάγμα που ενεργούσε προς Δόντι: η διμοιρία του πρώτου κλιμακίου πραγματοποιεί το ρήγμα καβαλλάει το Δόντι όμως δεν ακολούθησαν διαδοχικά οι άλλες διμοιρίες γιατί χάσαν την κατεύθυνση. Έτσι η πρώτη ευκαιρία χάθηκε. Και όταν συγκεντρώθηκαν οι δυνάμεις η Διοίκηση του τάγματος δεν ξαναεπανέλαβε την προσπάθεια αλλά αγκιστρώθηκε μέχρι το πρωΐ.

δ) Για την Διλοχία που ενεργούσε από τα αριστερά, παρά την ρητή εντολή που είχε ο λόχος του πρώτου κλιμακίου να προχωρήσει την ώρα της προπαρασκευής του πυροβολικού μας μέχρι τα συρματοπλέγματα δεν προχώρησε γιατί φοβήθηκε θραύσματα. Με τη λήξη της προπαρασκευής του πυρ/κού άπλωσαν τη δύναμη τους άρχισαν μακρυά τις

φωνές και έτσι ο εχθρός τους επισήμανε. Δεν πάρθηκαν μέτρα για την περισσυλογή των ναρκοπαγίδων. Ούτε και οι μαχητές ξέραν τι θα βρουν στα συρματοπλέγματα. ΄Ετσι πέσαν οι μαχητές στις ναρκοπαγίδες. Οι απώλειες από τις ναρκοπαγίδες είχαν σοβαρή επίδραση στο τμήμα. Το τμήμα μας εδώ δεν εκμετελλεύτηκε την ευκαιρία που του δόθηκε στην αρχή αν και βρήκε εχθρική διμοιρία έξω από τα συρματοπλέγματα και την κυνήγησε όμως δεν ακολούθησε το δρομολόγιό της. Αν το έκαμνε αυτό θ' απόφευγε το συρματόπλεγμα και τις ναρκοπαγίδες. Η διοίκηση του τάγματος στάθηκε μακρυά και άφησε την ενέργεια στα χέρια των Λοχαγών. Τα πάντζερ σπαταλήθηκαν άσκοπα. ΄Ετσι όταν η διοίκηση του τάγματος θέλησε να επαναλάβει την επίθεση, εκτός που το τμήμα είχε πάθει κάποιο κλονισμό δεν είχε ούτε τα μέσα. ΄Ετσι και από αυτή την κατεύθυνση το τμήμα αγκιστρώθηκε.

ε) Και τα τμήματα που ενεργούσαν κατά των εχθρικών πλαγιοφυλακών στο 1341 και στον Προφ. Ηλία Σιδηροχωρίου χάσαν την συνοχή τους και δεν μπόρεσαν να πραγματοποιήσουν την αποστολή τους. Χαρακτηριστικό γεγονός. Ο Λόχος που ενεργούσε στο 1341 έχασε τελείως τη συνοχή του και παρά το ότι ο εχθρός ήταν έτοιμος να παραδοθή δεν προχώρησε το τμήμα μας εξ αιτίας αυτής της κατάστασης.

στ) Τα αποτελέσματα απ' την κακή εχτέλεση είταν ότι τα τμήματά μας δεν πραγματοποίησαν την αποστολή τους και η επιχείρηση απέτυχε. Τις πρωϊνές ώρες συμπτύσσονται τα τμήματα, κάπως αργά γιατί τότε πήραν τη διαταγή σύμπτυξης και αυτό γιατί τα τάγματα δεν είχαν επαφή με τη διοίκηση της ταξιαρχίας.

5. <u>Συμπεράσματα:</u>

<u>Θετικά</u>

α) ΄Ηταν καλή η εκλογή του στόχου και η επιτυχία της επιχείρησης πραγματοποιήσιμη. β) Το σχέδιο ενέργειας ήταν καλό και καλή προετοιμασία είχε γίνει στα τμήματα.

<u>Λάθη που παρουσιάσαμε και απέτυχε η επιχείρηση.</u>

α) Βασικό λάθος ήταν η υποτίμηση του εχθρού. Γι' αυτό και με επιπόλαιο τρόπο αντιμετωπίστηκε το καινούργιο για μας μέσο του εχθρού, τα ναρκοπέδια. Το ζήτημα αυτό δεν αντιμετωπίστηκε σοβαρά, απ' όλους. Δεν πάρθηκαν ειδικά οργανωτικά μέτρα για τη δημιουργία τμήματος αποκλειστικά για την καταστροφή των συρματοπλεγμάτων και ναρκοπεδίων (εφοδιασμένο με ειδικά μέσα, σταυρούς, χειροβομβίδες, ψαλλίδια, πάντζερ κ.λ.π.). Εδώ ακριβώς βρίσκεται μια απ' τις κύριες αιτίες της αποτυχίας. Το Γ.Α. δεν βοήθησε όσο έπρεπε τη Μεραρχία να λύσει αποτελεσματικά την καινούργια αυτή δυσκολία που παρουσίαζε η επιχείρηση.

β) Οι διοικήσεις των ταγμάτων δεν βρέθηκαν στο αποφασιστικό σημείο που από αυτή τη θέση κρατώντας γερά το τμήμα τους να το ρίχνουν κυματοειδώς στο σημείο του ρήγματος. Μα ούτε η διοίκηση της ταξιαρχίας πήγε σ' ένα από τα βασικά σημεία. Οι λοχαγοί δεν κράτησαν τη συνοχή του τμήματός τους. Αυτού βρίσκεται επίσης μια απ' τις βασικές αιτίες για την αποτυχία.

γ) Δεν έγινε σωστός συνδιασμός των μέσων πυρός με την κίνηση των τμημάτων. Αλλού δεν εκμεταλλεύτηκαν τη βάση πυρός, αλλού δεν χρησιμοποιήθηκε καθόλου και αλλού έγινε κακή χρησιμοποίηση (το άσκοπο ρίξιμο πάντζερ).

δ) Επικράτησε αναποφασιστικότητα στα στελέχη της λέσχης μας κατά την ώρα της εφόδου. Από έλλειψη εξοικείωσης στο πυροβολικό μας παρουσιάστηκε δισταγμός και δεν προχώρησαν τα τμήματά μας. Αλλά και κατά την ώρα της εφόδου αντί να είναι θυελλώδικη σ' ένα σημείο παρατηρήθηκε δισταγμός που οδήγησε στην αγκίστρωση. Η τέτοια ανεπάρκεια που παρουσίασαν τα στελέχη μας έκρινε την αποτυχία της επιχείρησης.

ε) Παρουσιάστηκαν οργανωτικές αδυναμίες από πάνω μέχρι κάτω. Η μη καλή τοποθέτηση των πυροβόλων. Δεν οργανώθηκε καλά το σύστημα της συνδεσμολογίας

(τηλέφωνα, σύνδεσμοι κλπ). Κατά την κίνηση του τάγματος εγκαταλήφθηκαν τα' αντιαρματικά κλπ.

στ) Οι Μαχητές μας έχουν αναπτυγμένη τη μαχητικότητα και με πεποίθηση πηγαίνουν να εκπληρώσουν την αποστολή τους. Τους λείπει η εκπαίδευση και η τεχνική κατάρτιση για την καλή χρησιμοποίηση των μέσων (πάντζερ, κόψιμο συρματοπλεγμάτων, περισσυλογή ναρκών κ.λ.π).

Η Χ Μεραρχία γενικά και η 14η Ταξιαρχία ειδικώτερα πρέπει να βγάλουν τα αναγκαία πραχτικά συμπεράσματα απ' την αποτυχία τους στην επιχείρηση του Μπούκοβικ και να πάρουν όλα τα μέτρα για να διορθώσουν στο πιο σύντομο διάστημα τις ελλείψεις, τα λάθη, τις ανεπάρκειες και παραλήψεις που παρουσίασαν.

Σ.Δ. Γενικού Αρχηγείου 14/10/48
Αντιστράτηγος ΓΟΥΣΙΑΣ

<u>Παραλήπτες</u>
ΙΧ, Χ, ΧΙ Μεραρχίες

Για την ακρίβεια
Το 1ο Γραφείο
Τ.Υ.

25

ΑΜΕΣΟΥ ΕΠΙΔΟΣΕΩΣ
Από Υπουργόν Στρατιωτικών
Προς Αρχηγόν ΓΕΣ
ΑΑΠ. 809731

Υμέτερον υπ’ αριθ. ΑΑΠ. 228138

Αντιπρόεδρος απλώς ηρώτησεν αν πραγματοποιηθή Επιχείρησης ΒΙΤΣΙ έχη τούτο υπ’ όψιν.

Δεν εξήρτησεν επιτυχίαν αποστολής του από πραγματοποίησιν ή μη επιχειρήσεως.

Από Στρατιωτικήν Ηγεσίαν εξηρτάτο και εξαρτάται συνέχισις επιχειρήσεως.

Κυβέρνησις προσωπικώς (εγώ) ως και σεις μετά πρώτης προσπαθείας διά ΒΙΤΣΙ αρχάς Σεπτεμβρίου είχομεν γνώμην προτιμηθή εκκαθάρισις εσωτερικού δηλαδή Θεσσαλίας-Πελοποννήσου αντί συνεχίσεως προσπαθείας διά ΒΙΤΣΙ.

Υπουργός Στρατιωτικών

Δια την ακρίβειαν
Η δ/σις Α1/ΓΕΣ
Τ.Σ

26

ΘΕΜΑ: Έκθεσις Επιχειρήσεως «ΒΙΤΣΙ» 10-10-48
ΠΡΟΣ: Τ.Σ./Β΄ΣΣ/Α1 (2)

Κοιν: Γ΄ΣΣ /Α1
Α1
Α.Β. Αποστολήν

ΥΠΕΡΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ-ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ
Τ.Σ./Χ ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ/Α1
ΑΡΙΘ. ΑΠ. 12967
ΣΤΓ 916 τη 16-10-48

1. ΓΕΝΙΚΑ

(α) Διά της ΑΑΠ 1054/4-10-48 Δ/γής Β΄ΣΣ η Χ Μεραρχία έλαβε την εντολήν να επιτεθή εν τη ζώνη, ης Δυτικόν όριον ΑΛΒΑΝΙΚΗ ΜΕΘΟΡΙΟΣ, ανατολικόν δε ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ (Ν.3440)-ΠΛΑΤΥΔΡΟΜΟΣ (3546) - ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙ (3649) - υψ. 1681 (3553) ΒΑΤΟΧΩΡΙΟΝ (3758) (Απαντα εις XV Μεραρχίαν) και να καταλάβη τον ορεινόν όγκον ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ- Ορόσημον ΣΜΑΡΔΕΣΙ, εξασφαλίζουσα το αριστερόν της πλευρόν από ΑΛΒΑΝΙΑΝ και τηρούσα την βάσιν εξορμήσεως ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΘΕΟΛΟΓΟΣ-ΦΛΑΤΣΑΤΑ-υψ. 1030-υψ. 900.

(β) Διά της άνω Δ/γής προεβλέποντο προσέτι περαιτέρω αντικειμενικοί σκοποί διά την Μεραρχίαν, ως και επιθετικαί ενέργειαι της μεν XV Μεραρχίας επί της κατευθύνσεως ΓΚΡΑΔΙΣΤΑ (3847) - ΡΑΜΠΑΤΙΝΑ (3553) - ΓΙΑΜΑΤΑ (4156), της δε ΙΙ επί της κατευθύνσεως ΦΛΩΡΙΝΑ - ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΣΑ (4967) - ΤΣΟΥΚΑ (4564).

(γ) Κυρία προσπάθεια ΣΣ επί της κατευθύνσεως Μεραρχίας, εις ην διετέθησαν το 102 ΣΠΠ, η 145 ΜΟΠ, Ίλη Αρμάτων, 36 Ουλαμοί Τεθ/νων, ο 701 Λόχος Μηχ/κού και κατά προτεραιότητα το Πυρ/κόν Συνόλου ΣΣ και Αεροπορία.

(δ) Η εξόρμησις ωρίσθη διά την εω της 10-10-48.

2. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

(α) Προ της επιχειρήσεως αι πληροφορίαι έφερον εν τω μετώπω της Μεραρχίας τας κάτωθι συμμοριακάς δυνάμεις:

ι. 16ην Ταξιαρχία ΑΛΕΥΡΑ με 3 Τάγματα, δυνάμεως εκάστου 220 Σ. και Λόχον Στρατηγείου δυνάμεως 70 Σ., εις περιοχήν ΦΡΑΓΚΟΒΙΣΤΑ - ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ - ΚΟΥΛΕ - ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙ.

Συνολική δύναμις Ταξιαρχίας Σ. 730

ιι. Εις τον τομέα δυτ. ΦΡΑΓΚΟΒΙΣΤΑΣ μέχρι συνόρων εφέρετο η 107 Ταξιαρχία ΤΟΜΠΟΛΙΔΗ της αυτής δυνάμεως, περί ης την 9-10-48 είχε ληφθή η πληροφορία ότι πιθανώς ανεχώρησε προς τον Τομέα ΒΙΓΛΑΣ, άγνωστον υπό ποίων τμημάτων αντικατασταθείσα.

Οχυρώσεις (σκέπαστρα, πολυβολεία) εφέροντο κατά μήκος του μετώπου της Μεραρχίας εις περιοχάς 27 ΕΦ, ΠΟΛΙΕ ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ, ΚΟΥΚΟΥΒΙΤΣΙΝΑΣ υψ. 1121, υψ. 1162, υψ. 1180, ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙΟΥ, εκτεινόμεναι και εις βάθος.

Ναρκοπέδια εφέροντο εις περιοχήν ΙΕΡΟΠΗΓΗΣ (306490) και επί οδού ΓΙΑΝΝΗ ΚΕΦΑΛΙ - ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙ.

(β) Μετά την διεξαγωγή της επιχειρήσεως διεπιστώθη ότι εις τον τομέα της Μεραρχίας την 10-10-48 ευρίσκοντο:

ι. Η 16 Ταξιαρχία, ήτις είχεν επεκταθή και εις τον Τομέα της αναχωρησάσης 107 Ταξιαρχίας, με την κάτωθι διάταξιν:
Τάγμα ΓΙΟΥΡΟΥ από συνόρων μέχρις υψ. 1121 με:
Λόχον (5ος) 27 Ε.Φ. - ΙΕΡΟΠΗΓΗ
Λόχον(6ος) ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ-ΚΟΥΚΟΥΒΙΤΣΙΝΑ
Λόχον(7ος) ΚΟΥΚΟΥΒΙΤΣΙΝΑ - υψ. 1121.
Τάγμα ΜΑΛΕΤΣΚΟΥ υψ. 1121-ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙ
Τάγμα ΣΟΦΙΑΝΟΥ τέως ΖΑΡΑ περιοχήν ΦΡΑΓΚΟΒΙΣΤΑΣ
Δύναμις Ταξιαρχίας η αυτή.

ιι. Τάγμα αγνώστου ταυτότητος εις περιοχήν ΣΜΑΡΔΕΣΙ.
Οχυρώσεις αι αυταί.
Ναρκοπέδια τα αυτά και επί πλέον ναρκοπέδια προσωπικού εις (298478) και (287473).

3. ΔΙΑΤΑΓΗ ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ:

(α) Βάσει των ανωτέρω, πολυημέρων λεπτομερών επί τόπου αναγνωρίσεων όλων των ηγητόρων της ιεραρχίας και κατόπιν συσκέψεων μετά των Δ/των Ταξιαρχιών και Δ/των όπλων υποστηρίξεως εξεδόθη η Α.Α.Π. 11939/7-10-48 Δ/γή επιχειρήσεως Μεραρχίας, κοινοποιηθείσα και τω ΣΣ, δι' ης αύτη καθώριζεν ως πρώτον αντικειμενικόν σκοπόν την κατάληψιν της γραμμής ΚΟΥΚΟΥΒΙΤΣΙΝΑ - ΚΩΣΤΕΝΕΤΣΙ με κυρίαν κατεύθυνσιν προς ΑΓΙΟΝ ΑΘΑΝΑΣΙΟΝ - ΚΟΥΚΟΥΒΙΤΣΙΝΑ και δευτερεύουσαν υψ. 961 (286464)-ΚΩΣΤΕΝΕΤΣΙ (305505).

(β) Επί της κυρίας κατευθύνσεως ετέθη η 36 Ταξιαρχία, ενισχυθείσα διά 2 Ουλαμών Τεθ/νων, 540 Λ.Μ. πολ/λων (μείος 2 Διμοιρίαι) Μοίρας 102 ΣΠΠ και 145 ΜΟΠ.

Υπέρ της Ταξιαρχίας ταύτης η κατά προτεραιότητα υποστήριξις πυρ/κού ΣΣ και Αεροπορίας, ως και Μοίρας 102 ΣΠΠ της 35 Ταξιαρχίας.

(γ) Επί της ετέρας κατευθύνσεως ετέθη η 35 Ταξιαρχία, ενισχυθείσα δι' Ίλης Αρμάτων, Ουλαμού Τεθ/νων, 2 Διμοιριών 540 Λ.Μ. Πολ/λων Διμοιρίας 701 Λ.Μηχ/κού και Μοίρας 102 ΣΠΠ.

(δ) Γραμμή εξορμήσεως:

ι. 36 Ταξιαρχίας: Υψοδ. 996-υψοδ. 974

ιι. 35 Ταξιαρχίας: Η βαθεία γραμμή βορείως υψοδ. 966.

(ε) Ώρα εξορμήσεως διά την 35 Ταξιαρχίαν η 0530 της 10-10-48, διά την 36 η 0600.

(στ) Η 37 Ταξιαρχία θα ετήρη το μέτωπον ΠΛΑΤΥΔΡΟΜΟΣ-ΓΙΑΝΝΗ ΚΕΦΑΛΙ-ΒΡΥΣΗ ΝΙΤΣΑ - ΑΡΜΕΝΙΣΚΑ-ΚΕΦΑΛΙ ΕΒΡΑΙΟΥ, όπερ συμφώνως τη Α.Π.Π. 1054/4-10-48 Δ/γή ΣΣ περιήρχετο υπό την ευθύνην της XV Μεραρχίας, θ' απηλευθερούτο δε μετά την υπέρβασίν της υπό Τμημάτων της XV, αγομένη εις περιοχήν υψ. 1030 - υψ. 900, ως εφεδρεία της Μ/χίας.

4) ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ:

(α) 36 Ταξιαρχία:

ι. 0645 ώραν εξώρμησε διά του 565 Τα.Π. προς κατάληψιν υψ. ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ και Λόχου 564 Τ.Π. προς υψ. 1121 (326481) διά την απασχόλησιν τούτου.
Η κατά 45΄ καθυστέρησις της εξορμήσεως οφείλεται εις την ύπαρξιν πυκνής ομίχλης και χαμηλής νεφώσεως.

ιι. 0750 ώραν το 565 Τ.Π. κατέλαβε το υψ. ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ κατόπιν αγώνος και τη υποστηρίξει πυρών Πυρ/κού, το δε 566 Τ.Π. διετάχθη να κινηθή από υψ. 1030 και αγόμενον εις ΑΓΙΟΝ ΑΘΑΝΑΣΙΟΝ να υπερβή το 565 Τ.Π. και να επιτεθή προς κατάληψιν των υψωμάτων ΚΟΥΚΟΥΒΙΤΣΙΝΑΣ.

ιιι. 1030 ώραν το 566 Τ.Π. εξώρμησεν εξ ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ προς πρώτον ανώνυμον ΚΟΥΚΟΥΒΙΤΣΙΝΑΣ, καθυστερήσαν τουλάχιστον επί δίωρον την εξόρμησίν του.

ιυ. 1145 ώραν το 566 Τ.Π. κατέλαβε το πρώτον ανώνυμον ΚΟΥΚΟΥΒΙΤΣΙΝΑΣ (316492), προπαρασκευάζον ενέργειαν προς κατάληψιν του δευτέρου (318494).

Τα επί του ανωνύμου τμήματα εδέχθησαν πυρά από υψοδ. 1323, από (Ν. 318494) και εξ ΙΕΡΟΠΗΓΗΣ.

υ. Λαβόν μέτρα προστασίας επί του κατεχομένου α΄ ανωνύμου το 566 Τ.Π. ενισχύθη διά Διλοχίας του 565 ΤΟ. Και εσυνέχισε την επίθεσίν του προς κατάληψιν του β' ανωνύμου (318494), καθηλωθέν εις απόστασιν 200 περίπου μέτρων από αυτού.

Κατόπιν προπαρασκευής Πυρ/κού και Αεροπορίας την 1630 ώραν Διλοχίαν του 566 Τ.Π. συν Διλοχία του 565 Τ.Π. εξορμήσαντα από την ανωτέρω θέσιν εις ην είχον καθηλωθή προς κατάληψιν β' ανωνύμου και υψ. 1355 ήχθησαν εις απόστασιν 100μ. από των αντικειμενικών των σκοπών, εφ' ων δεν κατόρθωσαν ν' αχθώσιν παρά την ισχυράν υποστήριξιν Πυρ/κού και Αεροπορίας. Τούτο απεδόθη εις το ότι πολυβόλα τινά του εχθρού παρέμεινον άθικτα επί των κορυφών ΚΟΥΚΟΥΒΙΤΣΙΝΑΣ και εις το εύστοχον πυρ των εχθρικών όλμων και Πυρ/κού.

Το επερχόμενον σκότος εύρε τα Τμήματα επί των κάτωθι θέσεων:

Δ/σις και Διλοχία 565 Τ.Π. συν Διμοιρία Πολ/λων συν 2 Διμοιρίαι όλμων υπό Ταγ/ρχην ΤΣΙΧΛΗΝ (Διοικητήν του 565 Τ.Π.) επί ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ.

Διλοχία 566 Τ.Π. επί ανωνύμου,

Διλοχία 566 Τ.Π. συν Διλοχία 565 Τ.Π. συν Διμοιρία Πολ/λων, υπό Ταγ/ρχην ΚΟΛΛΙΑΝ (Διοικητήν του 566 Τ.Π.) 400-500 μ. Ν. και Ν.Δ. β' ανωνύμου και εις υψ. 1355 εις ας θέσεις συνεπτύχθησαν εγκρίσει Ταξιαρχίας, καθ' όσον αι προωθημέναι θέσεις εις ας είχον αχθή ήσαν μειονεκτικαί διά την διανυκτέρευσίν των.

564 Τ.Π. μείον Λόχος επί υψ. 996 (311471).

Λόχος κινηθείς προς υψ. 1121, καθηλωμένος εις (Ν.320476).

υι. Η Μεραρχία από του Παρατηρητηρίου της ΦΛΑΤΣΑΤΑΣ είχεν εκδώσει την κάτωθι υπ' αριθ. 12666/101800 Δ/γήν προς 35, 36 Ταξιαρχίας, κοινοποιηθείσαν και τη 37 Ταξιαρχία:

«Κατά την νύχτα να τηρηθώσιν οπωσδήποτε αι καταληφθείσαι θέσεις. Είναι ζήτημα τιμής, ούτως ώστε αύριον να επαναληφθή η επίθεσις προς τας ορισθείσας κατευθύνσεις. Εξασφαλίσατε υποστήριξιν Τμημάτων σας υπό Πυρ/κού και αναφέρατε κατεχομένας θέσεις.»

υιι. Δράσις ουλαμών Τεθ/νων: Ούτοι εκινήθησαν επί της οδού υψ. 900 - υψ. 996 δυτικώς ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ - ΙΕΡΟΠΗΓΗΣ. Η κίνησίς των επεβραδύνθη λόγω ναρκοθετήσεων και καταστροφών της οδού, αχθέντες την 1800 ώραν εγγύς ΙΕΡΟΠΗΓΗΣ.

υιιι. 1900 ώραν η επί του α' ανωνύμου (Ν.317492) Διλοχία 566 Τ.Π. δεχθείσα πολύπλευρον επίθεσιν και προφανώς αιφνιδιασθείσα συνεπτύχθη εις υψ. ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ.

ιχ. 2030 ώραν δεχθέντα σφοδρά πυρά όλμων, Πυρ/κού και πολ/λων τα επί του ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ τμήματα (υπό Ταγ/ρχην ΤΣΙΧΛΗΝ) συνεπτύχθησαν εις ΣΤΑΡΟΒΟ ΣΕΛΟ.

χ. Μετά των Ν.Δ. και Ν. β΄ ανωνύμου - υψ. 1355 τμημάτων (υπό Ταγ/ρχην ΚΟΛΛΙΑΝ) καθ' όλην την διάρκειαν της νυκτός δεν ελήφθη επαφή, ηγνοούντο δε αι θέσεις

των. Μόλις την 0800 ώραν της 11-10-48 η Ταξιαρχία λαβούσα επαφήν επληροφορήθη ότι τα τμήματα ταύτα κατά την διάρκειαν της νυκτός διετήρησαν τας θέσεις των μη προσβληθέντα υπό συμμοριτών. Τα τμήματα ταύτα επανήλθον εις βάσεις των την 11 1000.

(β) <u>35 Ταξιαρχία:</u>

ι. Ενεργούσα διά 2 Ταγμάτων εν πρώτω κλιμακίω (563 Τ.Π. αριστερά, 561 Τ.Π. δεξιά) ήχθη δι' αγώνος ον υπεστήριζον εις το δεξιόν της Ίλης αρμάτων μέχρι της γραμμής (280484)-(297486)-(301490)-(302484) επίμονος προσπάθεια της Ταξιαρχίας προς περαιτέρω πρώθησιν της διατάξεώς της απέβη άκαρπος ως και αναληφθείσα επίθεσις προς κατάληψιν του 27 Ε.Φ. (283496). Η κατά του Φυλακείου ενέργεια της ταξιαρχίας καίτοι υπεστηρίχθη υπό αφθόνων βλημάτων ΜΠΠ και των Αρμάτων απέτυχε διότι απροόπτως τα ενεργούντα ημέτερα τμήματα εδέχθησαν καταιγισμόν πυρών εκ του Β.Δ. του Φυλακείου αντερίσματος και εκ του Αλβανικού εδάφους (274492) - (273498).

ιι. Η ενέργεια της Ταξιαρχίας και των Αρμάτων μεγάλως παρεκωλύθη υπό εχθρικών ναρκοπεδίων εις (Ν.298478)-(287483)-(296486).

(γ) <u>37 Ταξιαρχία</u>:

Η αντικατάστασις των Τμημάτων της 37 Ταξιαρχίας υπό Τμημάτων της XV Μεραρχίας εγένετο κατά την νύκτα της 9-10/10/48. Και το μεν επί ΓΙΑΝΝΗ ΚΕΦΑΛΙ-ΠΛΑΤΥΔΡΟΜΟΝ 569 Τ.Π. ανεχώρησε την 0300 της 10/10/48, το δε επί ΑΡΜΠΕΝΙΣΚΑΣ-ΒΡΥΣΗΣ ΝΙΤΣΑΣ 567 Τ.Π. την 2100 ώραν της 9-10-48. Το επί ΚΕΦΑΛΙ ΕΒΡΑΙΟΥ Τμήμα 568 Τ.Π. την 14.00 ώραν της 10/10/48. Τα τμήματα της 37 ταξιαρχίας αγρυπνήσαντα την νύκτα της 9-10/10/48 επορεύθησαν αχθέντα διαδοχικώς τας απογευματινάς ώρας της 10/10/48 εις περιοχήν υψ. 1030-υψ. 900, αποτελέσαντα εφεδρείαν της Μεραρχίας προοριζομένην ίνα αρχικώς μεν τηρή την βάσιν εξορμήσεως της 36 Ταξιαρχίας, αναλόγως δε της εξελίξεως του αγώνος της 36 Ταξιαρχίας να ενισχύση ή να υπερβή ταύτην.

5. <u>ΑΠΩΛΕΙΑΙ:</u>

ι. <u>Απώλειαι Ημετέρων:</u>

Ν.Ο 9 565 Τ.Π.
Τ.Ο. 26 565 Τ.Π.
Ν.Ο. 8 566 Τ.Π.
Τ.Ο. 51 566 Τ.Π.
Τ.Α. 1 566 Τ.Π. (Ανθ/γός ΤΖΑΦΑΡΑΣ)
Σύνολον απωλειών 36 Ταξ.: Ν.Ο 17-Τ.Ο. 77-Τ.Α 1

Τ.Α. 2 561 Τ.Π. (Ανθ/γοί ΤΣΑΡΜΑΚΛΗΣ-ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ)
Τ.Ο. 4 561 Τ.Π.
Ν.Α. 1 563 Τ.Π. (Ανθ/γός ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ)
Ν.Ο. 4 563 Τ.Π.
Τ.Α. 1 563 Τ.Π. (Λοχαγός ΤΣΟΜΠΑΝΑΚΗΣ)
Τ.Ο. 15 563 Τ.Π.
Σύνολον απωλειών 35 Ταξ: Ν.Α.1-Ν.Ο. 4-Τ.Α. 3-Τ.Ο.19

Γενικόν σύνολον απωλειών 36 και 35 Ταξιαρχιών:
Ν.Ο 21
Ν.Α 1
Τ.Ο. 96
Τ.Α. <u>4</u>
122
Ν.Α 1 Ίλης Αρμάτων (Επίλαρχος ΣΧΟΙΝΑΣ)
Ν.Ο. 1 Ίλης Αρμάτων
Τ.Ο. 1 Ίλης Αρμάτων

ιι. <u>Απώλειαι Συμμοριτών:</u>
Σ.Ε.Ν. 5
Σ. Αιχμ. 11 (εξ ων εις Διμοιρίτης και μία συμμορίτισα).

ιιι. Περιελθόντα εις χείρας μας υλικά (36 Ταξ.):
Όλμοι βαρείς 1
Όλμοι ατομικοί 1
Βαρέα πολ/λα ΦΙΑΤ 1
Πολ/λα των 20 1

ιυ. Απωλεσθέντα υλικά (υπό 36 Ταξιαρχίας):
Ταύτα ανεφέρθησαν δι' Α.Π 12808/112355 σήματος Μεραρχίας. Τελικώς εξ ειδών οπλισμού απωλέσθησαν μόνον 9 τυφέκια, 1 όλμος 60χ/μ και τινα εξαρτήματα δευτερευούσης σημασίας.

6. <u>ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ</u>:

(α) Σχέδια: Η κυρία προσπάθεια του ΣΣ η και τοιαύτη της Μεραρχίας επροικοδοτήθη διά του μεγίστου των δυνατών δυνάμεων Πεζικού (35 ταξιαρχία εν πρώτω κλιμακίω-37 εν δευτέρω) και δι' επαρκών μέσων υποστηρίξεως.

Ελήφθη δε πρόνοια ίνα διά μιας ολοκλήρου Ταξιαρχίας (35ης) καλυφθή το αριστερόν της Μεραρχίας μέχρι μεθορίου και να γίνη εκμετάλλευσις πάσης δυνατότητος κινήσεως ην ο πεδινός προς μεθόριον διάδρομος εφαίνετο επιτρέπων.

Προσέτι χωρίς να σπαταληθώσι δυνάμεις εκ της κατευθύνσεως της κυρίας προσπαθείας προς μη προσφερομένας κατευθύνσεις απησχολήθη ο επί του οχυρωμένου υψ. 1121 εχθρός. Αλλά και τα σχέδια ενεργείας των Ταξιαρχιών εν τη συλλήψει των υπήρξαν επιμελή και άμεμπτα. Η προπαρασκευή δε της ενεργείας εγένετο μετά σχολαστικής λεπτολογίας και κατόπιν επισταμένων αναγνωρίσεων παρ' όλων των κλιμακίων.

(β) Ο αγών των γειτονικών Μ/χιών ο προβλεφθείς επί των κατευθύνσεων ΓΚΡΑΔΙΣΤΑ (3847) - ΡΑΜΠΑΤΙΝΑ (3553) και ΦΛΩΡΙΝΑ -ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΣΑ (4957) δεν ηδύνατο να έχη επίδρασιν εις την εξέλιξιν του αγώνος της Χ Μεραρχίας, έστω και αν είχε σημειωθή πρόοδος.

(γ) Η αποτυχία του αγώνος της Μεραρχίας οφείλεται:

ι. <u>Από απόψεως εχθρού</u>:

Εις την μορφήν του διακεκομμένου και ορεινού εδάφους, όπερ επιτρέπει εις τους συμμορίτας ίνα δι' ολίγων δυνάμεων αλληλοϋποστηριζομένων αμύνωνται αυτού.

Εις τας ισχυρώς κεκαλυμμένα πολυβολεία των Συμμοριτών, τα οποία παρά τον καταιγισμόν του ημετέρου Πυρ/κού και Αεροπορίας παρέμεινον άθικτα ανακύπτοντα και εκτελούντα πυρ, καθ' ήν στιγμήν τα ημέτερα Τμήματα έφθαναν εις απόστασιν εφόδου.

Εις τα ναρκοπέδια άτινα επεβράδυναν ή παρεμπόδισαν την κίνησιν των τεθωρακισμένων, των αρμάτων και των Τμημάτων της 35 Ταξιαρχίας.

Εις την προσβολήν του αριστερού της 35 Ταξιαρχίας από του Αλβανικού εδάφους καθ' ην στιγμήν αύτη επετίθετο ίνα καταλάβη το 27 Ε.Φ.

Εις την άφθονον χρήσιν υπό των συμμοριτών όλμων ους έτασον εις απυροβλήτους διά το Πυροβολικόν εδαφικάς πτυχάς.

Εις την εκτόξευσιν υπό των συμμοριτών αιφνιδιαστικών αντεπιθέσεων από ασθενείς διά τα ημέτερα τμήματα κατευθύνσεις.

ιι. <u>Από απόψεως ημετέρων:</u>

Εις την ανεπάρκειαν δυνάμεων ίνα ο εχθρός, απασχολούμενος εφ' όλου του μετώπου του, καμφθή εις τον ζωτικόν του χώρον, οιον αποτελεί η περιοχή ΙΕΡΟΠΗΓΗ-ΜΟΣΧΟΧΩΡΙ, ήτις άγει εις τα νώτα αυτού και τον αποκόπτει εκ των προς Αλβανίαν συγκοινωνιών του.

Εις τα κάτωθι σφάλματα των εκτελεστών:

Εις την καθυστέρησιν κατά 45΄ της εξορμήσεως της 36 Ταξιαρχίας.

Εις την καθυστέρησιν επί 2 ώρας της εξορμήσεως εκ της Ε.Ε. ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ του 566 Τ.Π.

Εις την μη οργάνωσιν της κατοχής του καταληφθέντος α΄ ανωνύμου.

Εις την βραδύτητα επιθέσεως του 566 Τ.Π. προς το β΄ ανώνυμον και υψ. 1355.

Εις την μη εκμετάλλευσιν των πυρών Πυρ/κού και Αεροπορίας υπό των τμημάτων της επιθέσεως (36 Ταξ.).

Εις την αποφυγήν χρησιμοποιήσεως υπό των Τμημάτων της επιθέσεως του ιδίου αυτών πυρός (36 Ταξ.).

Εις την ανεπαρκή χρησιμοποίησιν υπό των Τμημάτων επιθέσεως του εδάφους.

Εις την μη χρησιμοποίησιν υπό του Δ/του του 566 Τ.Π. των μέσων του Διαβιβάσεως.

Εις την καθ’ όλην την ημέραν μη οργάνωσιν υπό του 565 Τ.Π. της αμύνης ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ.

Εις την μειονεκτικότητα των θέσεων εις ας το επελθόν σκότος εύρε τα ημέτερα τμήματα μη κατορθώσαντα κατά την διάρκειαν της ημέρας να καταλάβωσι τας κορυφάς ΚΟΥΚΟΥΒΙΤΣΙΝΑΣ.

ΗΘΙΚΟΝ:

Αι ημέτεραι απώλειαι της μάχης ταύτης ανερχόμεναι εις 125 εκτός μάχης, εξ ων 6 Αξ/κοί, αποδεικνύουν ότι τα Τμήματα της επιθέσεως διεξήγαγον σκληρόν αγώνα καθ’ όλην την ημέραν της 10/10/48.

Η Μεραρχία αναγνωρίζει εις τα Τμήματα ταύτα ότι ηγωνίσθησαν τιμίως και σκληρώς καίτοι μη ευτυχίσαντα.

Βεβαίως τα τμήματα επιθέσεως της 36 Ταξ. δεν επέδειξαν την εν πολέμω απαιτουμένην ορμήν, μαχητικήν επιδεξιότητα και τόλμην.

Προφανώς η εκπαίδευσίς των είναι μειωμένη και το ηθικόν των ευπαθές.

Το τελευταίον τούτον επέδρασε και εις την σημειωθήσαν σύμπτυξιν το εσπέρας της 10/10/48.

Αι αιτίαι αι μειώσασαι το ηθικόν του Στρατεύματος είναι γνωσταί τη υπηρεσία και υπέρ πάσαν άλλην περίστασιν δέον να ληφθώσι θετικώς υπ’ όψει.

Δια τας συνθήκας της συμπτύξεως και τους τυχόν υπευθύνους ταύτης ενεργείται σχετική ανάκρισις.

Ε.Κ. ΒΑΣΙΛΑΣ
ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Διά την ακρίβειαν
Το
Α1 Γραφείον
Τ.Υ.

27

ΔΣΕ
ΙΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ
ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΠΑΡΝΩΝΑ
Αριθ. Πρωτ. Ε 8 Ε 227

Κάπου στις 17/10/48
Το
Αρχηγείο Πάρνωνα
Προς
Την ΙΙΙ Μεραρχία

Έκθεση Επιχείρησης

Για τη μάχη του Αγιαννάκη-Στραβόραχης

Στις 4,5 και 6/10/48

Ι. Στη μάχη αυτή ο εχθρός διέθετε:

α) 4-10-48 την Γ΄ μοίρα ΛΟΚ δύναμης 450 ανδρών (9 Λόχοι).

β) 5-10-48 ενισχύθηκε η Γ΄ μοίρα με 2 διλοχίες, έναν ουλαμό πυρ/κού, αεροπορία και μηχανοκίνητα.

Οπλισμός του εχθρού πλήρης.

Κίνησή του. Στις 2/10/48 κινήθηκε από Τρίπολη, και η Γ' μοίρα με αυτοκίνητα και το απόγευμα της ιδίας ημέρας μπήκε στην Αράχωβα. Στις 3/10/48 το απόγευμα κινήθηκε από Αράχωβα και μπήκε στη Βαμβακού.

Στις 3-4/10/48 τη νύκτα κινήθηκε από Βαμβακού ακολουθώντας ένα μόνο δρομολόγιο προς ύψωμα Αγιαννάκη, όπου χτυπήθηκε από προφυλακές των τμημάτων μας.

Κίνηση ενισχύσεως. Στις 4/10/48 το απόγευμα κατέλαβε τα υψώματα πλησίον Βασσαρά διλοχία που κινήθηκε από Σπάρτη (ένας Λόχος ΛΟΚ και ένας λόχος συμμορίτες του Παυλάκου).

Στις 5/10/48 η διλοχία Βασσαρά κινήθηκε το πρωΐ προς κεντρικό δρόμο όπου μπήκε σε αυτοκίνητα και ήλθε στη Βαμβακού.

Την ίδια μέρα το απόγευμα έφτασε στη Βαρβίτσα και υψώματα προς Βαμβακού φάλαγγα από Τρίπολη με μηχανοκίνητα και αυτοκίνητα μαζί με τον ουλαμό πεδινών πυροβόλων. Μαζί με την φάλαγγα αυτή ήρθε και δύναμη από τους ΛΟΚ της Αράχωβας για προστασία του πυρ/κού.

Από το μεσημέρι (ώρα 11) και μετά πήρε μέρος και η αεροπορία.

Η επιχείρηση από την πλευρά του εχθρού καθοδηγιόταν από τον Ταξίαρχο Χουσάκο που βρισκόταν στον Αγιαννάκη.

ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΧΘΡΟΥ.

Από πληροφορίες που είχαμε συγκεντρώσει από τις υπηρεσίες μας φαινόταν ότι ο εχθρός είχε πρόθεση να ενεργήσει εκκαθαριστικά στο χώρο της Κυνουρίας και με επίκεντρο τα χωριά Αγ. Βασίλης, Πλατανάκι, Παληοχώρι που εκεί πίστευε ότι θα πετύχει αποθήκες οπλισμού, υπηρεσίες μας, νοσοκομεία, καταδιωκόμενους κ.λ.π.

Ακόμα από 4 πράχτορες που ο εχθρός είχε εξαπολύσει από το Λεωνίδιο προς Παληοχώρι με σκοπό την συγκέντρωση πληροφοριών (έγιναν προσπάθειες για τη σύλληψή τους αλλά δεν κατορθώθηκε) και την επίσκεψη 4 Αμερικάνων Αξ/κών στο Λεωνίδιο προ ολίγων ημερών, διαπιστωνόταν καθαρά η πρόθεση του εχθρού και ειδικώτερα μετά τον ερχομό της Γ΄ μοίρας στην Αράχωβα.

II. ΤΜΗΜΑΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ ΠΟΥ ΠΗΡΑΝ ΜΕΡΟΣ.

Στις 4/10/48 ο 2ος Λόχος πλήρης, 5ος Λόχος (5 ομάδων) πλήρης και το έμπεδο με 2 οπλ/λα.

Στις 5 και 6/10/48 προστέθηκε και ο 1ος Λόχος πλήρης και τα τμήματα της Λ.Πολ/κής (5 οπλ/λα).

III. ΠΩΣ ΕΓΙΝΕ Η ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ.

α) Προετοιμασία. ΄Εχοντας υπ' όψει αυτά που αναφέρουμε στις προθέσεις του εχθρού, κρατήσαμε συγκεντρωμένες τις δυνάμεις μας στο κέντρο του ορεινού όγκου και σε θέση τέτοια που να μπορούμε να χτυπήσουμε κάθε κίνηση του εχθρού, απ' όπου δήποτε και αν εκδηλωνόταν.

Το ΚΚΠ Οινούντα μας πληροφόρησε έγκαιρα για το μπάσιμο της Γ΄ μοίρας στην Αράχωβα χωρίς να είναι σε θέση να μας δώσει ακριβείς πληροφορίες για δύναμη και προθέσεις τους.

Μετά από αυτό εντείναμε την παρακολούθησή μας προς όλους τους τομείς προωθώντας περιπόλους (ομάδες) προς τις πιθανές διαβάσεις του εχθρού προς τον ορεινό όγκο. Μια διμοιρία προς Αγιαννάκη-Πετροβούνι από την πλευρά της Βαμβακούς, ένα τμήμα Λ. Πολ/κής στην Βασκίνα από την πλευρά του Λεωνιδίου, προωθήσαμε περίπολο προς την πλευρά της Σπάρτης και κρατήσαμε σε επιφυλακή τα υπόλοιπα τμήματα Λ.Πολ/κής στο Κοσμά και Βασσαρά. Δώσαμε διαταγή στους τηλεφωνικούς μας σταθμούς για επιφυλακή και οργανώσαμε την παρακολούθηση του εχθρικού ασυρμάτου.

Αποστολή που δώσαμε στις ομάδες μας προφυλακές ήταν να χτυπήσουν τον εχθρό που θα επιχειρούσε να προωθηθεί στον ορεινό όγκο να τον καθηλώσουν μέχρις ότου μας δοθεί χρόνος για την ανάλογη διάταξη των δυνάμεων που διαθέταμε με σκοπό την οπωσδήποτε ανατροπή του.

Παράλληλα στείλαμε διαταγή στο Ιο λόχο που έπρεπε να βρισκόταν σε πορεία απ' Κυνουρία προς Σ.Δ. να συντομεύσει την πορεία του.

Στις 4/10/48 ώρα 8 κινήσαμε τα τμήματά μας προς τα υψώματα Αυριαλούς-Λεπετσιού γιατί εν τω μεταξύ οι προφυλακές στον Αγιαννάκη είχαν πάρει επαφή με τον εχθρό από τις 6 η ώρα το πρωϊ και φάνηκε πλέον ότι ο εχθρός από το σημείο αυτό θάκανε την προσπάθειά του για να μπει στην Κυνουρία παρακολουθώντας άγρυπνα και τους άλλους τομείς.

(β) Εκτέλεση

Στις 9 η ώρα στις 4/10 δώσαμε την παρά κάτου διάταξη στα τμήματά μας.

1) 2ος Λόχος πλην διμοιρίας για την κύρια προσπάθεια στα υψώματα Αυριαλούς (προσβάσεις υψωμ. 1803) όπου και ο κύριος όγκος των εχθρικών δυνάμεων.

2) 5ος λόχος υψώματα Λεπετσιού-Κάστρο-Κορφοβούνι (1500 μέτρα στο δεξιό της εχθρικής διάταξης και στα πλευρά του).

3) Διμοιρία 2ου λόχου υψώματα Γερανοχώματος.

4) ΄Εμπεδο στρατηγική εφεδρεία.

Αποστολή των τμημάτων

α) 2ου λόχου (κύρια προσπάθεια) το χτύπημα και η ανατροπή του εχθρού από τη Στραβοράχη και σε συνέχεια η καταδίωξή του.

β) Αποστολή υπολοίπων τμημάτων το φύλαγμα των πλευρών του 2ου λόχου χτυπώντας τον εχθρό σε περίπτωση που επιχειρούσε να ενεργήσει πλευρικά από το δεξιό του.

Ο εχθρός στις 4/10 6 η ώρα το πρωΐ χτυπήθηκε από τις προφυλακές μας στον Αγιαννάκη και μετά από λίγο κατέλαβε το ύψωμα και προώθησε τις δυνάμεις του μέχρι το ψηλότερο ύψωμα της Στραβοράχης όπου και οργανώθηκε. Η ομάδα προφυλακή δεν μπόρεσε να κρατηθεί στον Αγιαννάκη γιατί περιορίστηκε μόνο επί της κορυφής του

Αγιαννάκη και δεν προωθήθηκε σε θέσεις στη Δ. πλευρά του (σύμφωνα και με τη διαταγή που πήρε) απ' όπου θα μπορούσε να καθηλώσει για αρκετή ώρα τον εχθρό.

Έτσι στις 10.30 η ώρα πήρε επαφή ο 2ος Λόχος με τον εχθρό στις προσβάσεις του 1803 που εν τω μεταξύ είχε φτάσει.

Εξ αιτίας της ισχυρής πίεσης που δέχτηκαν από τον εχθρό οι πρώτες ομάδες που τους επετέθηκαν με 3 λόχους Πεζικού και όλμους συμπτύχθηκαν με πρωτοβουλία τους και χωρίς εντολή από το Δ/τή του λόχου.

Η μάχη διατηρήθηκε έτσι χωρίς καμμιά μεταλλαγή μέχρι το απόγευμα ώρα 16 που ο λόχος (έπειτα από κατηγορηματική διαταγή μας) οργάνωσε επίθεση από το μέτωπο και δεξιά πλευρά του εχθρού χρησιμοποιώντας και τη διμοιρία του που βρισκόταν στα υψώματα Γερανοχώματος ανέτρεψε τον εχθρό και τον κατεδίωξε μέχρι το ψηλότερο ύψωμα της Στραβόραχης όπου και η βάση πυρός του. Τα τμήματά μας πίεσαν από το μέτωπο και τα δύο του πλευρά τον εχθρό στην Στραβόραχη και από απόσταση 30-50-100 μέτρων από τις θέσεις του χωρίς να κατορθώσουν να τον ανατρέψουν γιατί ο εχθρός διέθετε άφθονα μέσα και γιατί η Δ/ση του λόχου δεν χρησιμοποίησε σωστά τις δυνάμεις του, μέσα και έδαφος.

Έτσι οι προσπάθειές μας συνεχίστηκαν μέχρι το ηλιοβασίλεμα, οπότε για ενίσχυση του 2ου Λόχου προωθήσαμε τον 5ο λόχο (5 ομάδων) αποσύροντας μια διμοιρία του 2ου λόχου για τις θέσεις του 5ου λόχου με τη διαταγή να κάνει νυχτερινή επίθεση για την κατάληψη της Στραβοράχης.

Έγινε προσπάθεια χωρίς να κατορθωθεί τίποτα γιατί στην επίθεση δεν γινόταν συνδυασμένη χρησιμοποίηση των επιτιθεμένων δυνάμεων και καλή χρησιμοποίηση του εδάφους.

Στις 23 η ώρα τη νύχτα έφτασε στο Σ.Δ. ο 1ος Λόχος. Στο λόχο δόθηκε εντολή να καταλάβει θέσεις στη Ν.Δ. πλευρά του Αγιαννάκη πλησίον στις εχθρικές θέσεις από τα νώτα του. Ταυτόχρονα οργανώσαμε επίθεση με όλα τα τμήματά μας με συνδιασμένη προσβολή του εχθρού από μέτωπο-πλευρό και νώτα, για τις 5 η ώρα το πρωϊ της 5/10/48.

Όμως και αυτή μας η προσπάθεια δεν έφερε κανένα αποτέλεσμα γιατί η επίθεση δεν άρχισε την καθορισμένη ώρα. Αιτία της καθυστέρησης αυτής ήταν μια διμοιρία του 1ου λόχου που δεν κατάλαβε την αποστολή της. Έτσι η επίθεση άρχισε την ημέρα όχι συνδυασμένα και εξελίχθηκε σε ανταλλαγή πυρών.

Στις 5/10 το πρωί δώσαμε εντολή στα τμήματα Λ.Πολ/κής που διατηρούσαμε σε επιφυλακή να πιάσουν θέσεις. Υποδ/ση Κοσμά με δύο ομάδες κοντά στο Γεράκι, για να παρακολουθεί τον εχθρό και σε περίπτωση που κινιόταν να τον χτυπήσει. Στο τμήμα Βασσρά να κρατήσει τα υψώματα Βασσαρά με την ίδια αποστολή για την περίπτωση που ο εχθρός επιχειρούσε ν' αναίβει προς τον ορεινό όγκο από την πλευρά αυτή.

Στις 5/10 και ώρα 11 ο εχθρός έρριξε στη μάχη 3 αεροπλάνα τα οποία μυδραλιοβόλησαν τις θέσεις μας χωρίς αποτέλεσμα επί μισή ώρα. Στις 15.30 νέο σμήνος αεροπλάνων επετέθηκε χωρίς αποτέλεσμα

Από την προηγουμένη 4/10, κινήθηκε από τη Σπάρτη μια διλοχία για Βασσαρά με σκοπό να ενισχύσει από το πλευρό τον εχθρό.

Η διλοχία αυτή χτυπήθηκε έξω από το Βασσαρά από το τμήμα της Λ.Πολ/κής και αναγκάστηκε να σταματήσει και να μην προχωρήσει. Την επομένη η διλοχία αναγκάστηκε να κινηθεί προς κεντρικό δρόμο. Στην κίνησή της αυτή χτυπήθηκε παρενοχλητικά για δεύτερη φορά από το ίδιο τμήμα.

Στον κεντρικό δρόμο μπήκε σε αυτοκίνητα και πήγε στη Βαμβακού, όπου ενώθηκε με τις δυνάμεις που κινήθηκαν από Αράχωβα προς Βαμβακού και το πυρ/κό που ήρθε με τη φάλαγγα μηχανοκινήτων και αυτοκινήτων από Τρίπολη. Έτσι με το φτάσιμο των

ενισχύσεων ο εχθρός κατείχε τα υψώματα Στραβόραχη-Αγιαννάκη, υψώματα Βαμβακούς-Βαρβίτσας μέχρι Αράχωβα. (θέση πυρ/κού και μηχανοκινήτων Βαμβακίτικα Αμπέλια, μεταξύ Βαρβίτσας-Αράχωβας).

Παρά το φτάσιμο των ενισχύσεων του εχθρού και το ρίξιμό τους στη μάχη, η μάχη συνεχίστηκε όλη την ημέρα χωρίς ο εχθρός να κατορθώσει να βελτιώσει τις θέσεις του.

Στις 16 η ώρα της 5/10 ο 1ος λόχος συμπτύχθηκε από τις θέσεις του χωρίς εντολή από παραξήγηση (φυλάκιο που κράταγε τα νώτα του λόχου ειδοποίησε τη Δ/ση του λόχου ότι ο εχθρός πλησίασε).

Μετά την σύμπτυξή του ο λόχος κατέλαβε θέσεις στο πλευρό (υψώματα Δίψας, αυχένα Μαρμάρων, Κάστρο μέχρι Λεπέτσι).

Έπειτα από την κατάσταση αυτή, δώσαμε εντολή στο 2ο λόχο από την πλευρά της Αυριαλούς, ν' αφήσει ανοιχτά όλες τις θέσεις του εχθρού προς Αγιαννάκη και να επιτεθεί με όλες τις δυνάμεις από το πλευρό για την ανακοπή του.

Η επίθεση οργανώθηκε καλά και στις 17.30 ο εχθρός ανετράπη από τη Στραβόραχη και κυνηγήθηκε μέχρι τον Αγιαννάκη.

Στη συνέχεια δώσαμε εντολή στα τμήματά μας να πυκνώσουν τις περιπόλους τους παρακολουθώντας τον εχθρό από πολύ κοντινή απόσταση, γιατί από την παρακολούθηση φαινόταν ότι ο εχθρός θα συμπτυσόταν για να τον χτυπήσουμε στην υποχώρησή του. Ταυτόχρονα δώσαμε εντολή στα τμήματα για να διατηρήσουν πλήρη αφάνεια. Με την ταχτική της αφάνειας των τμημάτων μας σκοπεύαμε να χτυπήσουμε τον εχθρό στη σύμπτυξή του αιφνιδιαστικά.

Το βράδυ της ημέρας αυτής δώσαμε εντολή στις δύο ομάδες Ε.Σ. που εν τω μεταξύ είχαν πραγματοποιήσει το χτύπημα στο Λεωνίδιο να κινηθούν αμέσως για Σπάρτη με σκοπό ν' ανατινάξουν το ηλεκτρικό εργοστάσιο για αντιπερισπασμό.

Η κατάσταση διατηρήθηκε χωρίς καμμιά εκδήλωση μέχρι την επομένη 6/10/48 και ώρα 15 οπότε ο εχθρός άρχισε να συμπτύσσεται. Στην σύμπτυξή του ο εχθρός επιχείρησε να κινήσει τις δυνάμεις του προς διάφορες κατευθύνσεις για ν' αποφύγει χτύπημά μας και να προστατέψει την σύμπτυξή του. Μια του φάλαγγα που κινήθηκε από Αγιαννάκη για Μάρμαρα προς Βέρροια χτυπήθηκε από τμήμα του 1ου λόχου και ανατράπηκε διαλυμένος μέσα στο δάσος.

Τα τμήματά μας συνέχισαν να τον καταδιώκουν μέσα στο δάσος στην προσπάθειά του να περάσει προς Βέρροια. Ένα τρόπο που χρησιμοποίησε ακόμα ο εχθρός για την υποστήριξη της σύμπτυξής του ήταν και η κλιμάκωση των δυνάμεων του. Έτσι καράτησε τον Αγιαννάκη με μια διλοχία μέχρις ότου τα τμήματά μας πιάσανε τα υψώματα της Βαμβακούς.

Στον 2ο Λόχο είχε δοθεί εντολή να παρακολουθεί με περίπολο τη δύναμη του Αγιαννάκη και να τη χτυπήσει από τα νώτα και πλευρά μόλις επιχειρούσε να φύγει.

Από παρεξήγηση όμως ο λόχος δεν αντελήφθη την υποχώρηση της διλοχίας (ο εχθρός έκανε παραπλανητικές κινήσεις).

Ο 1ος λόχος συνέχισε την καταδίωξη του εχθρού μέχρι τις 22 η ώρα τη νύχτα ο οποίος κατόρθωσε να κινήσει από το Δ. άκρο της Δίψας μια φάλαγγά του προς Βέρροια.

Μετά την κίνηση αυτή του εχθρού και για την περίπτωση που επιχειρούσε να κάνει ελιγμό από την πλευρά της Σταματήρας για ορεινό όγκο, αναπτύξαμε έτσι τον Ιο λόχο που ν' αντιμετωπίσει κάθε τέτοια προσπάθεια.

Την επομένη 7/10 ο εχθρός άρχισε ν' αποσύρει τις δυνάμεις του και από Βαμβακού προς Αράχωβα δίνοντας την απαιτούμενη κλιμάκωση.

Η δύναμη που έφθασε μέσα στη νύχτα στα Δ. υψώματα Βερροίων κινήθηκε για το δημόσιο δρόμο Βρεστένων όπου μπήκε σε αυτοκίνητα.

Το απόγευμα 15.30 η ώρα είχαν απόχωρήσει όλες οι εχθρικές δυνάμεις.

IV. ΑΠΩΛΕΙΕΣ ΤΟΥ ΕΧΘΡΟΥ.

6 νεκροί (μεταξύ αυτών και 1 Ανθ/γός Χωραφάς Μανώλης) και 24 τραυματίες. Απώλειες δικές μας. 5 νεκροί (Ο ένας από τους νεκρούς μας λοχίας συν. Θεοδωρακάκης Ανδρέας σκοτώθηκε από πυρά μας-σχετικά υποβάλλουμε πόρισμα ανάκρισης-. Μεταξύ των νεκρών μας είναι και η συν. Σοφία Ματζουράνη) και 14 τραυματίες.

ΛΑΦΥΡΑ: 1 Μπρέν, 1 τόμιγκαν, 1000 σφαίρες Μπρέν, 18 βλήματα όλμου, (6 των 81 χιλ. και 12 των 61) 15 χειρ/δες, 6 αντίσκηνα, 10 χλαίνες, 10 κουβέρτες και διάφορα άλλα υλικά.

ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΚΑΙ ΛΑΘΗ.

1) Οι προφυλακές μας και ειδικά η ομάδα στον Αγιαννάκη από τον Διμοιρίτη Ανθ/γό Χριστάκο Ν. δεν κατέλαβε την θέση που του υποδείχθηκε με αποτέλεσμα να ανατραπεί με την πρώτη πίεση που δέχτηκε από τον εχθρό.

2) Όχι καλή σύνδεση και παρατήρηση κατά τη μάχη.

3) Όχι καλή χρησιμοποίηση και οργάνωση του εδάφους και όχι συνδιασμένες επιθέσεις από τα τμήματα της επίθεσης. (2ος, 5ος λόχοι).

4) Μεγάλη καθυστέρηση στην πραγματοποίηση των Δ/γών από τις Δ/σεις των λόχων.

5) ΄Ελλειψη παρακολούθησης του εχθρού για εξακρίβωση των προθέσεών του από τα τμήματα της κύριας προσπάθειας.

6) ΄Ελλειψη συνοχής κατά την κίνηση για την κάλυψη υψωμάτων και συνέχιση καταδίωξης.

7) Σύγχιση στις διαταγές και ταλάντευση για τη συνέχιση της καταδίωξης μετά από κάθε ανατροπή του εχθρού. (από Δ/ση 2ου λόχου).

8) Τα στελέχη των διμοιρών κατά τη μάχη περισσότερο πολεμούσαν παρά διοικούσαν.

9) Από όχι καλή συνενόηση της Δ/σης 1ου λόχου και διμοιρίτη του καθυστέρησε επίθεση από τα νώτα του εχθρού και εκδηλώθηκε Ι ½ ώρα αργότερα από την καθορισμένη ώρα.

10) Σύγχιση στη μετάδοση διαταγών, πληροφοριών σε κλίμακα λόχων γιατί δινόνταν προφορικά και όχι γραπτά.

11) Η Δ/ση του 1ου λόχου σύμπτυξε τα τμήματά του και άλλαξε διάταξη με πρωτοβουλία της από ψευδή πληροφορία που πήρε χωρίς να εξακριβώσει την πληροφορία και τις προθέσεις του εχθρού.

12) Ο εχθρός υποχωρούσε από πίεση χωρίς όμως τα τμήματα να καταλάβουν ύψωμα με έφοδο για εξόντωση και εκμετάλλευση.

13) Χρησιμοποίηση πυρών από μακρυνές αποστάσεις και θέσεις σε στιγμές που δεν χρειάζονταν.

14) Για την μην ολοκληρωτική εξόντωση του εχθρού συντελεστής ήταν η έλλειψη μέσων (χειρ/δες, όλμοι, Β. πυροβόλα).

VI. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

1) Σωστή τακτική αντιμετώπισης του εχθρού στην επιδίωξή του για εκκαθαριστικές στο χώρο μας.

2) Οι μαχητές και στελέχη μας εγγυώνται αποφασιστικώτερες μάχες, πολυήμερες, ανεξάρτητα από δύναμη και μέσα που διαθέτει ο αντίπαλος.

3) Δείχτηκε μαχητικότητα και ηρωισμός από μαχητές, μαχήτριες και στελέχη στο σύνολό τους.

4) Οι υπηρεσίες μας ανταποκρίθηκαν απόλυτα στους τομείς τους (επιμελητεία, πληροφορίες, τηλέφωνα, παρακολούθηση εχθρικών ασυρμάτων, υγειονομική υπηρεσία κ.λ.π.).

5) Ο αντίχτυπος της επιχείρησης είναι τεράστιος στην εξύψωση του ηθικού του τμήματος και του λαού σε βαθμό εδραίωσης της πεποίθησής τους για τη γρήγορη νίκη. Το ηθικό του μοναρχοφασιστικού στρατού της περιφερείας μας και της αντίδρασης έπεσε περισσότερο από κάθε άλλη φορά.

6) Η μάχη αυτή έβαλε τη σφραγίδα της στην ανατροπή των σχεδίων του εχθρού για το πέρασμά μας σε καινούργια περίοδο.

VII. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ-ΗΘΙΚΕΣ ΑΜΟΙΒΕΣ

Για τους συναγωνιστές τραυματίες:

Περδικάρη Γιάννη, Διακάκη Κ, Φαρλέκα Κ, ΄Αρχοντα Α, λοχία Βλαχοπαναγιώτη Ηλία, επιλοχία Σχίζα Δημ, Κουβούση Ηλία, λοχία Μπέλεση Γιάννη, Τραϊφόρο Σ.

Τους συν/στές και συναγ/στριες λοχίες:

1) Κολοβό Κ,
2) Κωστάκο Χρυσ.
3) Φλώρη Ελένη

και τους στρατιώτες

1) Κουτσοβασίλη Γιαννούλα,
2) Δρίβα Μεταξία,
3) Πρεκεζέ ΄Ολγα,
4) Γαλάνη Μαρία,
5) Βασιλείου Μιχάλη,
6) Βοσινάκη Παναγιώτη,
7) Μαντά Γ,
8) Κουβούση Παν,
9) Μπουτσούρη Χρ,
10) Πετράκη Δ,
11) Ματθαίο Γ, και
12) Χρηστάκο Γ,

που διακρίθηκαν στη μάχη αυτή για ηρωισμό, προτείνουμε ν' αναφερθούν στην ημερησία διαταγή της Μεραρχίας.

Ο
Διοικητής
Τ.Υ.

28

Θέμα: Ζώναι επιχειρήσεων

ΠΡΟΣ: Α΄, Β΄, Γ΄ΣΣ
ΑΣΔΣΕ, ΑΣΔΠ/Α1

Κοιν. Α1, Α4/ΓΕΣ
Υ.Σ./ΓΔΥΣ/Ζ3

ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
Υ.Σ./ΓΕΣ/Α1
Αρ. Πρωτ. 180648/Φ. 4024/ΙΙ
ΒΣΤ 902 τη 18.10.48.

Ι. Λαβόντες υπ' όψει Πρακτικόν επιτροπής συγκροτηθείσης διά της υπ' αριθ. 178640/12.7.48 Δ/γής ΓΕΣ τας ΖΩΝΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ κατά τον αντισυμμοριακόν αγώνα από 1ης Απριλίου 1946 καθοριζόμενον ως κάτωθι διά την εφαρμογήν αποκλειστικώς και μόνον των διατάξεων της υπ' αριθ. Φ.195502/3/10/Ζ3/ΙΙ/24.4.48 Διαταγής Υπουργείου Στρατιωτικών

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ.

1. Από της 1ης Απριλίου μέχρι 30 Ιουνίου 1946

(α) Η περιοχή ΕΡΥΜΑΝΘΟΥ (Γ.6040)-(Γ.6060)-(Γ.8060)-(Γ.8040)

(β) Η Περιοχή ΜΕΝΑΛΟΥ (Γ.9020)-(Δ.1020)-(Δ.1010)-(Δ.000)-(Γ.9000).

(γ) Η Περιοχή ΠΑΡΝΩΝΟΣ (Ζ.3080)-(Ζ.4080)-(Ζ.4550)-(Ζ.3050).

(δ) Η Περιοχή ΤΑΫΓΕΤΟΥ (Η.9075)-(Ζ.1070)-(Ζ.2030)-(Ζ.0030)-(Η.9550)

2. Από 1ης Ιουλίου 1946 μέχρι 30 Ιουνίου 1947

΄Απασα η ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ πληη του τάγματος Νοτιοδυτικώς της οδού ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑΣ - ΚΟΠΑΝΑΚΙ - ΜΕΛΙΓΑΛΑ -ΜΕΣΣΗΝΗΣ και του τμήματος Νοτιοανατολικώς της οδού ΚΟΡΙΝΘΟΣ -ΧΙΛΙΟΜΟΔΙΟΝ - ΚΟΥΤΣΟΠΟΔΙ - ΑΡΓΟΣ.

Σημείωσις: Αι γραμμαί των ορίων περιλαμβάνονται εις την ζώνην επιχειρήσεων.

3. Από 1ης Ιουλίου 1947 μέχρι 30 Ιουνίου 1948

Άπασα η ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ πληη των πόλεων ΠΑΤΡΩΝ, ΚΟΡΙΝΘΟΥ, και ΝΑΥΠΛΙΟΥ.

4. Από 1ης Ιουλίου μέχρι 30 Σεπτεμβρίου 1948.

΄Απασα η ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ άνευ ουδεμίας εξαιρέσεως.

ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΣ

5. Από 1ης Απριλίου μέχρι 20 Σεπτεμβρίου 1946.

Ελλείψει στοιχείων θα καθορισθώσι διά νεωτέρας διαταγής.

6. Από 21ης Σεπτεμβρίου 1946 μέχρι 30ης Απριλίου 1947.
΄Απασα η περιοχή η περιλαμβανομένη εις τα κάτωθι όρια.
Βόρειον ΦΡΑΓΚΙΣΤΑ - ΦΟΥΡΝΑΣ - Κορυφογραμμή ΟΡΘΡΥΟΣ.
Νότιον ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΟΣ κόλπος - ΙΤΕΑ - ΔΕΛΦΟΙ-ΑΡΑΧΩΒΑ.
Ανατολικόν ΛΑΜΙΑ-ΜΠΡΑΛΛΟΥ-ΛΕΒΑΔΕΙΑ

Δυτικόν ΜΕΓΔΟΒΑΣ ποταμός - ΠΑΝΤΑΚΟΡΦΟΝ (Χ.8034) - εκβολαί ΜΟΡΝΟΥ ποταμού (Χ.7700).

Πλην των πόλεων ΛΑΜΙΑΣ και ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ.

Σημείωσις:

(α) Διά την Δυτικήν Στερεάν ελλείψει στοιχείων θα καθορισθώσι διά νεωτέρας διαταγής.

(β) Αι γραμμαί των ορίων περιλαμβάνονται εις την ζώνην επιχειρήσεων.

7. Από 1ης Μαίου μέχρι 31 Αυγούστου 1947.

Άπασα η ζώνη η περιλαμβανομένη εις τα κάτωθι όρια.
Βόρειον ΑΜΦΙΛΟΧΙΑΝ - ΦΡΑΓΚΙΣΤΑ - ΦΟΥΡΝΑΣ -κορυφο-γραμμή ΟΡΘΡΥΟΣ.
Νότιον ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΟΣ κόλπος - ΕΛΙΚΩΝ - ΥΛΙΚΗ και ΠΑΡΑΛΙΚΙ Λίμναι
Ανατολικόν Βόρειος ΕΥΒΟΪΚΟΣ κόλπος.
Δυτικόν ΙΟΝΙΟΝ πέλαγος
Πλην της περιοχής ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ (Λιμνοθάλασσα Αιτωλικό -Λυσιμαχία λίμνη - Τριχωνίας λ. Εύηνος π.) και της πόλεως ΛΑΜΙΑΣ.

8. Από 1ης Σεπτεμβρίου 1947 μέχρι 30 Σεπτεμβρίου 1948.

Άπασα η ανωτέρω περιοχή άνευ ουδεμίας εξαιρέσεως.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ

9. Από 1ης Απριλίου 1946 μέχρι 31 Αυγούστου 1946.

Ελλείψει στοιχείων θα καθορισθώσι διά νεωτέρας διαταγής.

10. Από 1ης Σεπτεμβρίου 1946 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1947.

΄Απασα η ζώνη η περιλαμβανομένη εις τα κάτωθι όρια.
Βόρειον ΒΕΝΕΤΙΚΟΣ π. ΑΛΙΑΚΜΩΝ π.
Νότιον ΦΡΑΓΚΙΣΤΑ -ΦΟΥΡΝΑΣ- Κορυφογραμμή ΟΡΘΡΥΟΣ
Ανατολικόν ΑΙΓΑΙΟΝ πέλαγος
Δυτικόν ΑΧΕΛΩΟΣ ποταμός-ΜΕΤΣΟΒΟΝ
Πλην των πόλεων ΒΟΛΟΥ και ΛΑΡΙΣΗΣ

11. Από 1ης Ιανουαρίου 1948 μέχρι 30 Σεπτεμβρίου 1948.

Άπασα η ανωτέρω περιοχή άνευ ουδεμίας εξαιρέσεως.

ΗΠΕΙΡΟΣ

12. Από 1ης Απριλίου 1946 μέχρι 10 Ιουλίου 1947.

Ελλείψει στοιχείων θα καθορισθώσι διά νεωτέρας διαταγής.

13. Από ΙΙ Ιουλίου μέχρι 30 Δεκεμβρίου 1947.

΄Απασα η περιοχή ης Ανατολικόν όριον ΓΡΑΜΜΟΣ (Ν.0326) - ΚΙΑΦΑ (Ν.0824) - ΜΠΟ ΧΕΤΣΙ (Ν.1713) - ΣΚΟΥΡΤΖΑ (Σ.2698) -ΜΕΤΣΟΒΟΝ - ΑΧΕΛΩΟΣ ποταμός μέχρι του υψ. ΦΡΑΓΚΙΣΤΑΣ εκείθεν νότιον όριον ΑΜΦΙΛΟΧΙΑΝ - ΙΟΝΙΟΝ πέλαγος πλην των πόλεων ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ - ΑΡΤΗΣ και ΠΡΕΒΕΖΗΣ.

14. Από 1ης Ιανουαρίου μέχρι 30 Σεπτεμβρίου 1948.

΄Απασα η ανωτέρω περιοχή άνευ ουδεμίας εξαιρέσεως.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ-ΘΡΑΚΗ

15. Από 1ης Απριλίου 1946 μέχρι 30 Απριλίου 1946.

Αι περιοχαί Βορείου ΟΛΥΜΠΟΥ - ΠΙΕΡΡΙΩΝ - ΒΕΡΜΙΟΥ -ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ ((Ν.7193) - (Ν.0026) - (0.1219) - (Τ.2494) - (Τ.3895) - (0.3630) - (01548) - (0.0583)) πλην των πόλεων ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ-ΒΕΡΡΟΙΑΣ-ΝΑΟΥΣΗΣ και ΕΔΕΣΣΗΣ.

Σημείωσις: Δια την Δυτικήν Μακεδονίαν ελλείψει στοιχείων θα καθορισθώσι διά νεωτέρας διαταγής.

16. Από 1ης Μαΐου 1946 μέχρι 30 Ιουνίου 1946.

Η ανωτέρω ζώνη δέον να περιλάβη και την περιοχήν ΠΑΪΚΟΥ μέχρι ΑΞΙΟΥ ποταμού (0.0583) - (0.1677) - (Ο.3969) - (Ο.6470) - (Ο5699) πλην της πόλεως ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ και των ανωτέρω τοιούτων.

Σημείωσις: Δια την Δ.μακεδονίαν ως άνω.

17. Από 1ης Ιουλίου 1946 μέχρι 31 Αυγούστου 1946.

Εις την ανωτέρω ζώνην επιχειρήσεων δέον να περιληφθή και η μεταξύ ΑΞΙΟΥ - ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ - ΜΠΕΛΛΕΣ και λιμνών ΛΑΓΚΑΔΑ -ΒΟΛΒΗΣ περιοχή (Ο.5699) - (Ο.6470) - (Ο.9452) - (Π.1747) - (Π.5242) -(Π.6557) - ΣΤΡΥΜΩΝ π. μέχρι συνόρων), πλην των πόλεων ΚΙΛΚΙΣ -ΛΑΓΚΑΔΑ.
Διά την Δυτικήν Μακεδονίαν ως άνω.

18. Από 1ης Σεπτεμβρίου μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1946.

΄Απασα η Μακεδονία και Θράκη πλην των πόλεων Θεσσαλονίκης - ΚΟΖΑΝΗΣ - ΔΡΑΜΑΣ - ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΠΟΛΕΩΣ - ΚΑΒΑΛΛΑΣ - ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΕΩΣ.

19. Από 1ης Ιανουαρίου 1947 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1947.

΄Απασα η Μακεδονία και Θράκη πλην των πόλεων ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ - ΚΟΖΑΝΗΣ και ΚΑΒΑΛΛΑΣ.

20. Από 1ης Ιανουαρίου 1948 μέχρι 30 Σεπτεμβρίου 1948.

΄Απασα η Μακεδονία και Θράκη άνευ ουδεμίας εξαιρέσεως.

21. Δια τας νήσους λόγω της μικράς εκτάσεως των επιχειρήσεων δεν καθορίζονται ζώναι. Περιπτώσεις παθόντων θα πιστοποιούνται δι' ενόρκου προανακρίσεως προς απόληψιν των καθοριζομένων δικαιωμάτων.

22. Αι κάτωθι μονάδες δεν θεωρούνται ότι μετέσχον των επιχειρήσεων έστω και αν ευρίσκωνται εις ζώνας επιχειρήσεων.
Διά τας Μονάδας ταύτας περιπτώσεις παθόντων θα πιστοποιούνται δι' ενόρκου προανακρίσεως ως τη προηγουμένη παράγραφω.

ΚΒΕ
Στρατ. Μουσικαί
Στρατ. Νοσοκομεία
ΣΤΓ
Συνεργεία επισκευών
Συνεργεία Περισυλλογής
Συνεργεία Βάσεων
ΚΔΣ
Αποσπάσματα Λιμένων
Όρχος Ανταλλακτικών
Α.Τ. Χορηγήσεων.

Αντιστράτηγος ΓΙΑΤΖΗΣ Δ.
Αρχηγός ΓΕΣ -Διοικητής Στρατού

Ακριβές αντίγραφον
Η
Γραμματεία Α1/ΓΕΣ
Τ.Σ.Υ.

29

ΔΣΕ
Αρχηγείο Μαινάλου
Αριθ. πρωτ. ΑΠ. 154

Σ.Δ. 23-10-48
Προς
Την ΙΙΙ Μεραρχία
Όπου

«Έκθεση Επιχείρησης κατά της Ζαχάρως» 12.10.48

Τμήματά μας που πήραν μέρος στην Επιχείρηση της Ζαχάρως είναι:

1) Το Ι Τάγμα (ένας λόχος, (4) τέσσερις ομάδες και ένα στοιχείο πολ/του) συν το λόχο ασφαλείας της Μεραρχίας

2) το ΙΙ Τάγμα ΔΝ

Ι. Διάταξη-Αποστολή.

Το Ι τάγμα (λοχ. Πανούση) να ενεργήσει επίθεση από την πλευρά του Νεκροταφείου κατά του Αγ. Σπυρίδωνα.

Οι 4 ομάδες του 1ου λόχου να επιτεθούν κατά του Αγ. Σπυρίδωνα, αφού ελέγξουν την τοποθεσία Γιακουμή.

Ο 2ος λόχος (διμοιρία συν πολ/λο) αφού ελέγξει το ύψωμα του Προφήτη Ηλία να εγκατασταθεί εκεί αμυντικά και με πυρά να παρενοχλεί την αντίσταση του Αγ. Σπυρίδωνα. Στη διάθεση του τάγ/τος ακόμη ήταν ένα πολ/λο και ένας ομαδικός όλμος.

Το ΙΙ Τάγμα Δ.Ν.: 6ος λόχος να επιτεθεί κατά της Στρογγυλόραχης- Η προσπάθεια του ενισχυότανε με ένα πολ/λο, που τοποθετήθηκε στο ύψωμα Γιακουμή και έναν όλμο που είχε διατεθεί στο Τάγμα. Ο 7ος λόχος είχε αναλάβει την πλαγιοφύλαξη από την πλευρά της Κυπαρισσίας. Ο 5ος λόχος και οι (4) ομάδες του 1ου λόχου εφεδρεία της Μεραρχίας.

Αναγνώριση δεν έγινε καθ' ότι ο χώρος ήταν γνωστός από προηγουμένη μάχη.

Την προηγουμένη μέρα με επιχειρήσεις έγινε ανάλυση του σχεδίου σ' όλες τις Δ/σεις.

ΙΙ. Εκτέλεση

Τα τμήματα έφτασαν στο χώρο της Επιχείρησης την καθορισμένη ώρα.

Ο 6ος λόχος που ενήργησε την επίθεση κατά της Στρογγυλόραχης από πολύ πρωΐ πλησίασε τις εχθρικές εστίες, όμως η παραμονή του τμήματος στην απόσταση αυτή των 30 μ. είχε την συνέπεια να τραυματισθούν πολλοί μαχητές (15-20) από τις πρώτες στιγμές από χειροβομβίδες ων χρησιμοποίησε ο εχθρός και να μην είναι σε θέση να ενεργήσει την έφοδο και την εξόντωση των εχθρικών εστιών.

Οι (4) ομάδες του 1ου λόχου που ήταν εφεδρεία της Μεραρχίας κινήθηκαν για να ενισχύσουν τον 6ο λόχο, όμως η πορεία της ήταν καθυστερημένη γιατί το δρομολόγιό της εβάλλετετο από εχθρικά πυρά.

Τον συντονισμό της εφόδου ανέλαβε ο Διοικητής του ΙΙ τάγματος ΔΝ, ύστερα από διαταγή. Τα τμήματα προωθημένα έφθασαν σε απόσταση 15 μέτρων και η εχθρική αντίσταση θα εξουδετερωνότανε αν δεν ακολουθούσε η διαταγή της Σύμπτυξης.

Ο 7ος λόχος την καθορισμένη ώρα έφτιαξε θέσεις στο χώρο 4η -Λια (μεταξύ Μπούζι-Θολού). Στις 9.30 έφτασαν ενισχύσεις 150-200 του συντηρητών τάγματος της Κυπαρισσίας τους οποίους αντιμετώπισε εφαρμόζοντας το μελετημένο σχέδιο και χτυπώντας αποφασιστικά κράτησε τις ενισχύσεις κάνοντας διάφορους ελιγμούς εις τις βραδυνές ώρες.

Το Ι Τάγμα ο λόχος του Πανούση έφτασε την καθορισμένη ώρα στο Νεκροταφείο, όμως καθυστέρησε να πλησιάσει τις αντιστάσεις (τα οχυρωμένα σπίτια γύρω από τον Αγ. Σπυρίδωνα) και έτσι έχασε αρκετό χρόνο γιατί χρειάστηκε να ανοίξει τρύπες στα σπίτια που παρεμβάλλοντο για να πλησιάσει τις αντιστάσεις.

Οι (4) τέσσερις ομάδες του 1ου λόχου, αφού έκαναν τον έλεγχο στο ύψωμα του Γιακουμή κινήθηκαν κατά τη διάρκεια της νύχτας και πέρασαν μέσα στην πόλη.

Με δ/γή της Μεραρχίας τα τμήματα άρχισαν να συμπτύσσονται την 11η περίπου ώρα. Κατά τη σύμπτυξη τα τμήματα κράτησαν τη συνοχή τους, που είχε σαν αποτέλεσμα να έχουμε απώλειες σε υλικό και σε μαχητές. Η Διμοιρία του 5ου λόχου (Μελιστώνη) είχε εντολή να κρατήσει το ύψωμα του Μαυροβουνιού εώς ότου συμπτυχθούν τα τμήματα του Αρχηγείου. Η διμοιρία άφισε το ύψωμα πριν ο εχθρός πλησιάσει, ύστερα από εντολή του συν. Επιτελάρχη της Μεραρχίας (εντολή προφορική ων δόθηκε με μαχητή του στοιχείου πολ/λου του Αρχηγείου Ταϋγέτου, που είχε μαζί μας η διμοιρία).

Η εγκατάλειψη του υψώματος είχε σαν συνέπεια να βρει ελεύθερο το ύψωμα ο εχθρός να το καταλάβει και να βρεθούν τα τμήματά μας κάτω από τα εχθρικά πυρά και να αγωνιστούν σκληρά για την απαγκίστρωση.

Ο 2ος λόχος (3 ομάδες συν πολ/λο) αφού ήλεγξε το ύψωμα «Προφήτης Ηλίας», εγκαταστάθη αμυντικά καθώς είχε καθορισθεί η αποστολή του. Με τη σύμπτυξη των τμημάτων συμπτύχθηκε και αυτός χωρίς να πάρει διαταγή και χρειάστηκε να επέμβει το τάγμα για να φτάσει εκ νέου τις θέσεις του για να υποστηρίξει τη σύμπτυξη των τμημάτων.

III. <u>Συμπεράσματα:</u>

1) Το σχέδιο ήταν μελετημένο και πέτυχε απόλυτα

2) Η επιθετικότητα και αποφασιστικότητα των τμημάτων πολύ καλή, και θα έφερναν πολύ σύντομα τη Νίκη, εάν δεν επενέβεναν εχθρικές ενισχύσεις.

3) Μεγαλύτερη προσοχή και μελέτη στην χρησιμοποίηση του οπλισμού μας (τα πάντζερ δεν χρησιμοποιήθηκαν την κατάλληλη στιγμή- Το τμήμα δεν ήταν έτοιμο να κάνει την έφοδο, τη στιγμή που γινόταν χρησιμοποίηση των πάντζερ).

4) Τα τμήματα σε καμμιά περίπτωση δεν πρέπει να μείνουν στάσιμα, απ' την στιγμή ων πλησιάζουμε την εχθρική αντίσταση και βαλλόμεθα από τον εχθρό με χειροβομβίδες. Απ' την στιγμή ων φτάνουμε σε αντίσταση εφόδου τα στελέχη με αποφασιστικότητα θα πρέπει να οδηγούν τα τμήματα για την εξόντωση των αντιστάσεων, γιατί η παραμονή είναι Έγκληματική (παραμονή του 6ου λόχου σε απόσταση 30 μ. είχε σαν αποτέλεσμα να τραυματισθούν 15-20 μαχητές.

5) Οι διαταγές και αναφορές να είναι γραπτές και με σαφήνεια (Η διαταγή ων δόθηκε στις διμοιρίες του 5ου λόχου ήταν ασαφείς δεν γνώριζαν την κίνηση του εχθρικού τάγ/τος

Η μια διμοιρία δεν ήξερε τις θέσεις της άλλης. Η διμοιρία του Μελιστίνη συμπτύχθηκε χωρίς γραφτή διαταγή και έτσι, εγκαταλείποντας το ύψωμα άφισε εκτεθειμένα όλα τα τμήματα

6) Τα στελέχη δεν έπαιξαν το ρόλο τους στην σύμπτυξη και έτσι δεν υπήρξε συνοχή στα τμήματα

7) Ο αγώνας μέσα σε κατοικημένο χώρο και ων ο εχθρός είχε οχυρωθεί χρειάζεται χρόνο

8) Η θέση των Σ.Δ. να μην είναι νεκρές. Να είναι σε θέση να έχουν άμεση αντίληψη της καταστάσεως και να μπορούν έγκαιρα να επέμβουν (εφ' όσον η καθορισμένη με δ/γή θέση δεν είναι εντεδειγμένη να αλλάζει και να αναφέρουμε αμέσως)

9) Χάρις στο καλό σχέδιο και καλή Δ/ση ο 7ος λόχος αντιμετώπισε τις ενισχύσεις από Κυπαρισσία.

<u>Απώλειες του εχθρού</u>: ανεξακρίβωτες

Απώλειες δικές μας: 13 νεκροί (1αξ/κός Ρόδης) 14 αγνοούμενοι, (1) αιχμαλωτίσθηκε και 28 τραυματίες.

Οπλισμός δικός μας που χάθηκε κατά την επιχείρηση:

1) ένα βαρύ πολυβόλο

2) τρία οπλ/λα Μπρέν

3) δύο ατομικά αυτόματα 4) δέκα εννέα ατομικά τηλέφωνα.

Απώλειεις σε ζώα

1) 9 μουλάρια πιάστηκαν από τον εχθρό και
2) ένα σκοτώθηκε κατά την σύμπτυξη (του πολ/λου).

Προτάσεις: Προτείνουμε να μνημονευτεί ο 7ος λόχος στην Ημερησία Διαταγή της Μεραρχίας για τον ομαδικό ηρωϊσμό, και την καλή διοίκηση του λόχου.

30

ΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ Α1

ΕΚΘΕΣΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ

Προς κατάληψιν γραμμής
ΚΟΥΛΑ-ΠΛΑΤΥ- Ανώνυμον ΠΛΑΤΥ
από 14ης-23ης Οκτωβρίου

Η ανωτέρω επιχείρησις είναι συνέχεια της αρξαμένης τοιαύτης την 10ην Οκτωβρίου προς κατάληψιν ΒΙΓΛΑΣ (Ν.466686), καθ' ήν κατόπιν αγώνος και εκκαθαρίσεως ναρκοπεδίων, κατελήφθησαν μέχρις εσπέρας 10ης Οκτωβρίου διά δυνάμεων του 507 Τ. τα ανώνυμα υψώματα μεταξύ ΒΙΓΛΑΣ - υψ. 1694 (Ν.518668).

Η ανωτέρω επιχείρησις ανεκόπη κατόπιν της ληφθείσης Α.Α.Π. 1074/102330 διαταγής Β΄ΣΣ, λόγω επιβαλλομένης αντικαταστάσεως δοκιμασθείσης 36 Ταξιαρχίας Χ Μεραρχίας. Τα ενεργούντα δε τμήματα κατόπιν της υπ' αριθ. Α.Π. 6948/112200/ δ/γής Β΄ΣΣ να επανέλθωσιν εις τας αρχικάς βάσεις εξορμήσεως.

Ούτω το ενεργούν 507 Τάγμα την εσπέραν της 12ης Οκτωβρίου μετεστάθμευσεν εκ της περιοχής (Ν.521658) - (Ν.520665) - (Ν.511671) εις την περιοχήν υψ. 1575 (Ν.543657).

Τ.Σ. 33 Ταξιαρχίας εκ ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ (Ν.31727) εις ΦΛΩΡΙΝΑΝ.

Την 22.45 ώραν της 12 Οκτωβρίου ελήφθη η Α.Α.Π. 1079/121600 δ/γή Β΄ΣΣ δι' ης η ανακοπείσα επιχείρησις εις ΒΙΤΣΙ θα συνεχισθή. Η Αποστολή δε της Μεραρχίας ήτο να επιτεθή και καταλάβη το τμήμα της κορυφογραμμής ΒΕΡΝΟΥ από υψ. 1685 (Ν.521612) μέχρι ΚΟΥΛΑΣ (Ν.5565), είτα δε να συνεχίση την επίθεσιν κατά μήκος των αντερεισμάτων ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ -ΠΟΛΕΝΑΤΑ (Ν.4860) και ΠΛΑΤΥ - ΡΟΤΟ (Ν.548594), άτινα και να καταλάβη.

Νοτίως της ΙΙας Μεραρχίας θα ενήργη ΧV τοιαύτη.

Ημέρα και ώρα ενάρξεως ωρίζετο η εω της 14ης Οκτωβρίου.

Η διάταξις την εσπέραν της 12 Οκτωβρίου των Τμημάτων ήτο η εξής:

Τ.Σ. 3ης Ταξιαρχίας ΦΛΩΡΙΝΑΝ

Σ.Δ. 501 Τ. ΦΛΩΡΙΝΑ υπό ανασυγκρότησιν 4ου Λόχου
Λόχος Δ. ΦΛΩΡΙΝΗΣ δι' ασφάλειαν Πυρ/κού
Λόχος ΜΕΛΙΤΗ-ΚΕΛΗ
Λόχος ΚΙΡΛΙ ΔΕΡΒΕΝ
502 Τ. κινηθέν εκ περιοχής (Ν.543657) ήχθη εις ΣΛΟΠΙΑΝ.
502 Τ. εις ΦΛΩΡΙΝΑΝ δι' άμυναν ταύτης.

Τ.Σ. 21 Ταξιαρχίας από ΔΕΡΒΕΝ εις ανώνυμον (Ν.5667)

504 Τ. εις περιοχήν ΣΚΟΠΙΑΣ-ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΥ - υψ. ΟΣΤΡΕΒΟ (Ν.582640) εν αμυντική διατάξει.
505 Τ. υψ. 1414 (Ν.543664) - ΔΕΡΒΕΝ υψ. 1695
506 Τ. ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ - υψ. 1575 (Ν.543657)
507 Τ. εις περιοχήν υψ. 1575 (Ν.543657).

Τ.Σ. 33 Ταξιαρχίας από ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ (Ν.531722) εις ΦΛΩΡΙΝΑΝ.

519 Τ. συν Λόχος 518 Τ. από υψ. 1414 (Ν.518706) - ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ μέχρι ΓΚΕΓΚΑ ΚΑΛΕ (Ν.559766).

Πυρ/κόν ανεπτυγμένον εις χώρον Δ. ΦΛΩΡΙΝΗΣ.

Ομοίως ελήφθη η Α.Α.Π. 1080/122030 δ/γή Β΄ΣΣ δι' ης γνωρίζεται ότι ορισθείσα ημέρα επιθέσεως 14 Οκτωβρίου αδύνατον μεταβληθή.

Επί της ως άνω δ/γής Μεραρχίας υπέβαλε την Α.Π. 3532/122330 αναφοράν της προς Β΄ΣΣ έχουσα ούτω:

Υπ' αριθ. Α.Α.Π. 1080/122030 δ/γή υμών, καθορίζουσα ημέραν επιθέσεως ανεστάτωσε τελείως Δ/σιν Μεραρχίας.

Μη διδόμενος ούτω ουδέ ο ελάχιστος χρόνος, δι' αναπροσαρμογάς διατάξεως δεδομένου ότι διά σημερινών δ/γών Β΄ΣΣ, Μεραρχία έχει αναπροσαρμόσει δυνάμεις της εντός ζώνης ευθύνης της, ομοίως διά μετακινήσεις πυρ/κού, πυρ/κών και εν γένει εφοδίων μάχης.

Η μη εκτέλεσις λεπτομερών αναγνωρίσεων δ/τών, από Μεράρχου μέχρι ομαδάρχου, καθιστούν επικίνδυνον την ανάληψιν μιας τοιαύτης επιθέσεως.

Μεραρχία θα εκτελέση δ/γάς, αλλά απεκδύεται πάσης ευθύνης δι' αισίαν έκβασιν επιθέσεως. Απαραίτητος και ο ελάχιστος χρόνος δι' εκτέλεσιν επιθέσεως, είναι η πρωία της 16ης τρεχ. μηνός.

Επί της ανωτέρω αναφοράς της Μεραρχίας ελήφθη η Α.Α.Π. 1082 Β΄ΣΣ δι' ης διετάσσετο όπως η λήψις της διατάξεως συντελεσθή οπωσδήποτε εντός της 13ης Οκτωβρίου και περατωθώσιν άπασαι αι προπαρασκευαί δι' εκτόξευσιν της επιθέσεως πρωίαν 14ης.

13 Οκτωβρίου 1948

Εφ' όσον δεν εγένοντο αποδεκταί αι προτάσεις της Μεραρχίας δι' Α.Π. 3532 αναφοράς της προς Β΄ΣΣ η παρεχομένη μία μόνον ημέρα διά προπαρασκευάς της επιχειρήσεως κατηναλώθη ως εξής.

Α) Από πρωίας μετέβησαν εις υψ. ΟΣΤΡΕΒΟ (Ν.585640) δι' ανάγνωσιν της τοποθεσίας ΚΟΥΛΑ-ΠΛΑΤΥ - (1685) οι

1) Επιτελάρχης Μεραρχίας
2) Δ/τής 3ης Ταξιαρχίας
3) Δ/ταί 502,504 και 507 Ταγμάτων.
4) Αρχηγοί Πυρ/κού, Μηχ/κού, Διαβιβάσεων.

Η αναγνώρισις αύτη περιωρίσθη εις τον καθορισμόν των κατευθύνσεων επιθέσεως και εκλογή βάσεων εξορμήσεως και υπό δυσμενείς καιρικάς συνθήκας καθ' όσον την ημέραν ταύτην ο καιρός ήτο λίαν ομιχλώδης και εκ διαλειμμάτων βροχερός, επί πλέον δε δεν παρείχετο και ο απαιτούμενος χρόνος, ίνα και οι Δ/ταί Ταγμάτων μετά των Αξ/κών των προβώσιν εις τας επιβεβλημένας λεπτομερείς αναγνωρίσεις, προσέτι να αχθώσιν τα τμήματα εις τας βάσεις εξορμήσεως.

Β) Αναχορηγεία πυρ/κών, εφοδίων και μετακίνησις Μονάδων εις βάσεις εξορμήσεως, ήτις μετακίνησις επερατώθη κατά τας πρωϊνάς ώρας της 14ης. Το δε Πυρ/κόν περατώσαν την μετακίνησιν του την πρωίαν της 14ης ήρχισε τότε να μελετά το έδαφος και προσδιορισμόν στόχων.

Την 1800 ώραν εξεδόθη η Α.Π.Π, 89 δ/γή επιχειρήσεων, ης απόσπασμα έχει ως κάτωθι:

III. ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

21 Ταξιαρχία

1) Επιτιθεμένη εν τη κατευθύνσει:

ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ - ΠΟΛΕΝΑΤΑ (Ν.480600) να καταλάβη το ύψωμα ΠΟΛΕΝΑΤΑ (Ν.498621) πάση θυσία καλύπτουσα και υποστηρίζουσα ούτω δεξιόν 3ης Ταξιαρχίας, ενεργούσης προς υψ. 1685.

2) Να εκδηλώση δραστηρίαν ενέργειαν προς ΒΙΓΛΑΝ, ης την κατάληψιν να επιζητήση.

3η Ταξιαρχία

Επιτιθεμένη ταυτοχρόνως με 21 Ταξιαρχίαν να καταλάβη:

εν α΄ χρόνω
Το υψ. 1685-Ανων. Υψ. Ν. 540597-ΠΛΑΤΥ και

εν β΄ χρόνω
Το υψ. ΚΟΥΛΑ

μεθ' ο εκμεταλλευομένη την επιτυχίαν και ενεργούσα δραστηρίως να καταλάβη την γραμμήν ΚΡΕΣΤΟ-ΡΟΤΟ.

33η Ταξιαρχία

Κάλυψιν νώτων Μεραρχίας εκ του πεδινού διαδρόμου και εκ περιοχής Βορ. Δημοσίας ΦΛΩΡΙΝΗΣ - ΠΙΣΟΔΕΡΙ, αναλαμβάνουσα εν ταυτώ και απάσας αποστολάς 3ης Ταξιαρχίας.

Εις την διάθεσίν της
48 Τ.Ε., 503 Τ.Π., 501 Τ.Π. Ουλαμός Τεθ/νων 2ου Σ.Α

Τα ανωτέρω Τάγματα θα παραμείνωσιν με την αυτήν διάταξιν και αποστολάς.

Η Μεραρχία μη έχουσα τον απαιτούμενον χρόνον να αντικαταστήση το οργανικόν 503 Τ.Π της 3ης Ταξιαρχίας υπήγαγε τακτικώς το 507 Τάγμα της 22 Ταξιαρχίας υπό 3ην τοιαύτην, συν δύο Ουλαμούς Τεθ/νων.

Ούτω η 3η Ταξιαρχία θα ενήργη διά του οργανικού 502 Τάγματος και του 507 Τ. της 22 Ταξιαρχίας.

Ως εφεδρεία Μεραρχίας ετέθη το 504 Τάγμα εις θέσιν υψ. 1186 (Ν.605508) ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ.

Εις Πυρ/κόν ανετέθησαν ανάλογοι αποστολαί.

14 Οκτωβρίου 1948.

Από έω εξεδηλώθη η επίθεσις υφ' όλων των Τμημάτων ούτω:

Το 507 Τ. επιτεθέν εν τη κατευθύνσει ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ - υψ. 1685 ήχθη διά δύο κατευθύνσων και δεξιοτέχνου κινήσεως και ελιγμού την 1230 ώραν εις απόστασιν εφόδου από του υψ. 1685 μεθ' ο κατόπιν προπαρασκευής πυρ/κού εκινήθη διά την κατάληψιν τούτου.

Τα πρώτα τμήματα του τάγματος τούτου πλησιάσαντα εις απόστασιν 80 μέτρων συνέπεσαν εις ευρύτατον υπονομευμένον ναρκοπέδιον των συμμοριτών, όπου έσχον σοβαράς απωλείας, μεταξύ των οποίων και ο Δ/τής της ενεργούσης Διλοχίας Λοχαγός ΚΩΣΤΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Συμμορίται πάραυτα εξεδήλωσαν δραστικώτατα πυρά ενταυτώ και κίνησιν δι' αντεπίθεσιν, πράγμα όπερ συνέτεινεν εις την ανατροπήν των ενεργούντων τμημάτων προς την κατεύθυνσιν ταύτην. Μόλις τας νυχτερινάς ώρας κατωρθώθη η απαγκίστρωσις και συγκέντρωσις του 507 εις περιοχήν ΛΙΟΥΤΑΤΟΥ (Ν.560645).

506 Τ. ενήργησεν από ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ προς ΠΟΛΕΝΑΤΑ (Ν.498621) και την 1130 ώραν ήχθη Β.Α. ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ εις θέσιν (Ν.505625), βαλλόμενον δραστικώς υπό όλμων και αυτομάτων από αντικειμενικού σκοπού.

502 Τ. κινηθέν ομοίως από πρωίας εν τη κατευθύνσει ΛΙΟΥΤΑΤΟΝ-ΠΛΑΤΥ, τας απογευματινάς ώρας κατόπιν σκληρού αγώνος, ανατρέπον αντιστάσεις εχθρού, ήχθη απογευματινάς ώρας εις (Ν.553606).

Το 504 Τ. αφού κατέλαβεν υψ. 1186 (Ν.605608) ήχθη Β.Δ. ΤΡΙΑΝΑΤΑΦΥΛΛΙΑΣ.

Η ανατροπή των τμημάτων του 507 Τάγματος επέδρασεν σοβαρώς εις τα ενεργούντα τμήματα 502 και 506 Ταγμάτων, καθ' όσον πλευρά τούτων επλαγιοβάλλοντο καθ' όλην δε την ημέραν ο καιρός ήτο λίαν ομιχλώδης ψυχρός και κατά διαλείμματα βροχερός.

Αι απώλειαι ημετέρων ήσαν αι κάτωθι:
502 Τ. Τ.Ο. 2
507 Τ. Τ.Α.1., Λοχαγός ΚΩΣΤΑΚΗΣ, Ν.Ο. 2, Τ.Ο 7
506 Τ. Ν.Ο. 1, Τ.Ο. 6 Α.Ο 2.

Εις τας 1330 ώρας ελήφθη η Α.Α.Π. 1088/140845 δ/γή Β΄ΣΣ δι' ης συνιστάται όπως η κυρία προσπάθεια κατά ΠΛΑΤΥ εκδηλωθή από ΠΟΛΥΠΟΤΑΜΟΥ προς ΠΛΑΤΥ και ουχί κατά μήκος της κορυφογραμμής υψ. 1685 - ΠΛΑΤΥ, την δε 2330 ώραν η Α.Α.Π. 1091/141880 δ/γή Β΄ΣΣ δι' ης τονίζεται και αύθις να επιζητηθή κατάληψις συγκροτήματος ΠΛΑΤΥ δι' ενεργείας εκ ΠΟΛΥΠΟΤΑΜΟΥ και ΤΡΙΑΝΑΤΑΦΥΛΛΙΑΣ. Την 1520 ώραν εξεδόθη διά την 15ην Οκτωβρίου η υπ' αριθ. ΑΠ. 3573/141520 δ/γή προς 3ην Ταξιαρχίαν η οποία ενετέλετο να μετακινήση το 507 Τ. Β.Α. ΠΟΛΥΠΟΤΑΜΟΥ ίνα αφ' ενός μεν ανασυγκροτηθή αφ' ετέρου δε να καλύψη το δεξιόν του ενεργούντος 502 Τάγματος προς ΠΛΑΤΥ, προσέτι δε να κινήση και την μη πλήρως δοκιμασθείσαν διλοχίαν εκ τη κατευθύνσει: (Ν.535600) - ΠΛΑΤΥ, από της εω δε της αύριον να συνεχισθή η επιχείρησις της 3ης Ταξιαρχίας, της αποστολής της παραμενούσης ιδίας, με την διαφοράν το υψ. 1685 να παρακαμφθή εκ της Ν.Α. αυτού πλευράς.

Τέλος από εσπέρας ιδίας ημέρας υπήχθη τακτικώς το 504 Τ. εις 3ην Ταξιαρχίαν, ίνα ούτω διαθέτουσα αύτη πλείονας δυνάμεις επιτύχη ταχύτερον την εκπλήρωσιν της αποστολής της.

Η διάταξις της εσπέρας της 14ης είναι η κάτωθι:
Τ.Σ. Μεραρχίας υψ. 1104
Τ.Σ. 3ης Ταξιαρχίας ΟΣΤΡΕΒΟ
502 Τ. εις περιοχήν ΠΟΛΥΠΟΤΑΜΟΥ
507 Τάγμα εις περιοχήν ΛΙΟΥΤΑΤΟΝ - Β. ΠΟΛΥΠΟΤΑΜΟΥ.
504 Τάγμα ΤΣΟΥΚΑ (Ν.616635) - υψ. 1186 (Ν.665609)
Πυροβολικόν: 104 ΣΠΠ μείον Μοίρα -Δ. ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΥ εις (Ν.592672).
Πυρ/χία 101 ΣΠΠ εις Ν. 559697

15 Οκτωβρίου 1948

Από πρωίας επανελήφθησαν ενέργειαι προς κατάληψιν ΠΛΑΤΥ (Ν.547594).

Ανώνυμον Ν. 540598 εν τη κατευθύνσει ΠΟΛΥΠΟΤΑΜΟΣ -ΣΚΑΛΑ Ν. 550610 - ΠΛΑΤΥ (Ν.547594).

Ομοίως ετέρα ενέργεια εξεδηλώθη διά 504 Τ.Π. εκ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑΣ (Ν.585600) προς υψ. 1386 (Ν.570595).

Μεχρι 1200 ώρας η κίνησις βαίνει ικανοποιητικώς, παρά σθεναράν αντίδρασιν εχθρού.

Πυκνοτάτη ομίχλη καλύπτει άπασαν περιοχήν με ελαφράν βροχήν. Τμήματα μας επιχειρούν διευσδύσεις εκ πολλών κατευθύνσεων πλην ο εχθρός αμύνεται πεισμόνως εκ των πλεονεκτικών του θέσεων διά πληθώρας αυτομάτων όπλων και όλμων.

Μη επιτευχθείσης της καταλήψεως αντικειμενικών σκοπών τας εσπερινάς ώρας προκεχωρημένα τμήματα ευρίσκονται εις κάτωθι θέσεις:

504 Τ. (Ν.585602) -(Ν.589601)
502 Τ. (Ν.554604) -(Ν.556602)
507 Τ. (Ν.546623) -(Ν.547618)

Το εσπέρας της 15/1048 ελήφθη η Α.Α.Π. 1094 Β΄ΣΣ δι’ ης εγνώρισε την Μεραρχία ότι τη νύχτα της 15 προς 16 Δυνάμεις ΛΟΚ θα ενεργήσουν αιφνιδιαστικώς προς κατάληψιν ΒΙΤΣΙ και ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ.

Την 19ην ώραν εξεδόθη η ΑΠ. 3603/Δ/γή Μεραρχίας προς 3ην Ταξιαρχίαν προς συνέχισιν και εκπλήρωσιν αποστολής της κατά την 16-10-48 διαθέτουσα άπαντα τα μέσα της, ενισχυθείσα δε, και υπό ομάδος ΒΙΚΕΡΣ επί ΣΤΡΑΒΕΡΙΚ (Ν.540625) προς δημιουργίαν ισχυράς βάσεως πυρός και υποστήρηξιν ενεργούντων τμημάτων.

Εις το σημείον τούτο δέον να τονισθεί ιδιαιτέρως ότι η επιβληθείσα υπό του Σ. Στρατού κατεύθυνσις επιθέσεως ΠΟΛΥΠΟΤΑΜΟΣ - ΠΛΑΤΥ προς κατάληψιν ΠΛΑΤΥ, δεν προσεφέρεντο καθ’ όσον η κλίσις του εκ ΠΛΑΤΥ εκσπωμένου προς Α. και Β.Α. αντερείσματος, ως και το δασωμένον του εδάφους, δεν επέτρεπον την δημιουργίαν βάσεως πυρός προς υποστήριξιν των ενεργούντων τμημάτων.

Τα επιτιθέμενα τμήματα ανήρχοντο εκ των κάτω προς τα άνω, εντός δασωμένων εδαφικών εξάρσεων και ηναγκάζοντο να διεξάγουν αγώνα εντός δάσους, βαλλόμενα μετωπικώς μεν, υπό οργανωμένων αντιστάσεων πλευρικώς δε υπό ελευθέρων σκοπευτών.

Δια νεωτέρου σήματος Α.Π. 1100/152400 Β΄ΣΣ γνωρίζεται εις Μεραρχίαν ότι ενέργεια Καταδρομών αναβάλλεται δι’ εν 24 ώραν.

<u>16 Οκτωβρίου 1948</u>

Βάσει της Α.Π. 3603/Δ/γής Μεραρχίας, από πρωίας συνεχίστηκε η ενέργεια των τμημάτων μας προς κατάληψιν αντικειμενικών σκοπών και κατόπιν σκληροτάτου αγώνος και διαδοχικών προσπαθειών, τη βοήθεια Πυρ/κού και Αεροπορίας ήχθησαν επί γραμμής απεχούσης 400-500 μέτρα εκ (Ν.538600) - (Ν.547594).

Ο εχθρός καθ’ όλην την διάρκειαν της ημέρας παρουσίασε πείσμονα αντίστασιν εκδηλώσας δραστικά πυρά μυδραλλίων και ιδία όλμων και πυροβολικού.

Την 1400 ώραν ο εχθρός εξεδήλωσε ισχυράν αντεπίθεσιν εκ κατευθύνσεως (Ν.547594) αποκρουσθείσαν με βαρειάς απωλείας διά αυτόν.

Τμήματα 504 Τάγματος ενεργούντα εις το αριστερόν, μετά σκληρόν αγώνα εντός του χωρίου ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ, ήχθησαν εις (Ν.548597) εν στενή επαφή μετά συμμοριτών επί (Ν.573596). Τμήματα λόγω επελέυσεως σκοπούς διέκοψαν αγώνα και διετάχθησαν όπως εδραιωθούν επί των καταλειφθεισών θέσεων και εκτοξεύσυν νυκτερινήν ενέργειαν προς κατάληψιν ΠΛΑΤΥ. Εν περιπτώσει δε μη επιτυχίας να επαναλάβουν επίθεσιν από της εω της αύριον.

Αι απώλειαι ήσαν αι κάτωθι:
Τ.Α. 1 Λοχαγός ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ, Παρατηρητής Πυρ/κού
Ν.Ο. 1, Τ.Ο. 18

<u>17 Οκτωβρίου 1948</u>

Και κατά την σημερινήν ημέραν αι εκδηλωθείσαι ισχυραί επιθετικαί ενέργειαι προς ΠΛΑΤΥ, υπό των 502 ΚΑΙ 507 Ταγμάτων, δεν εκαρποφόρησαν, ώστε να καταληφθή το ΠΛΑΤΥ. Εσημειώθη μόνον αισθητή προχώρησις των τμημάτων του εχθρού προτάσοντος λυσσώδη αντίστασιν. Η μόνη καρποφορούσα κατεύθυνσις ήτο του 504 Τάγματος όπερ εκινείτο προς την κατεύθυνσιν υψ. 1386 - ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ - ΚΟΥΛΑ.

Το 504 Τάγμα αγωνιζόμενον καθ’ όλην την ημέραν σκληρότατα κατόρθωσε άμα επελεύσει σκότους και κατόπιν ορμητικής εφόδου να καταλάβη το υψ. 1386 την 1145 ώραν.

Αι απώλειαι κατά την 17ην έχουσιν ως κάτωθι:

504 Τ. Τ.Α. 2 Μον. Υπολ/γός ΚΙΡΠΙΝΤΖΟΓΛΟΥ Γ. Μον. Ανθ/γός ΚΟΣΣΟΥΛΑΣ, ΣΠΥΡΟΓΙΩΡΓΟΣ, Ν.Ο. 1, Τ.Ο. 10

Τας προμεσημβρινάς ώρας αφίχθη ο αντιπρόσωπος του Σώματος Συν/ρχης ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ εις το ΠΤΣ Μεραρχίας (παρατηρητήριον ύψωμα ΤΣΟΥΚΑ εις ον ανεπτύχθησαν αι απόψεις της Μεραρχίας και αι προτάσεις αυτής σχετικώς με την εξέλιξιν της επιχειρήσεως).

Αι προτάσεις της Μεραρχίας ήσαν:

Όπως εγκαταλειφθή η μη καρποφορούσα κατεύθυνσις ΠΟΛΥΠΟΤΑΜΟΥ - ΠΛΑΤΥ (καθορισθείσα υπό του ΣΣ διά της Α.Α.Π. 1088/140845 δ/γής του) και ενεργήση η Μεραρχία αρχικώς με από ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ προς ΓΚΛΑΒΑΤΑ εν συνδιασμώ με ενέργειαν ΛΟΚ (του ΒΙΤΣΙ καταληφθέντος υπό ΛΟΚ τας πρώτας πρωϊνάς ώρας της 17 διά νυντερινής ενεργείας), εν ταύτω δε τροφοδοτήθη η κατεύθυνσις ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ υψ. 1386 - ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ - ΚΟΥΛΑ, ίνα αρχικώς μεν καταληφθή η ΚΟΥΛΑ και εν συνεχεία ύψωμα ΠΛΑΤΥ- ανώνυμον ΠΛΑΤΥ και μετέπειτα οι λοιποί αντικειμενικοί σκοποί της Μεραρχίας.

Αι ανωτέρω προτάσεις Μεραρχίας διεβιβασθείσαι υπό Συν/ρχου ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ ενεκρίθησαν υπό ΣΣ δι' Α.Π. 9806/171630 σήματός του.

Κατόπιν τούτου η Μεραρχία εξέδωκε την ΑΠ. 3635/171715 δ/γήν προς 3ην ταξιαρχίαν, όπως αναπροσαρμόζουσα διάταξίν της μετακινήση κατά διάρκεια νυκτός το 507 Τάγμα μέσω κοιλάδος ΠΟΛΥΠΟΤΑΜΟΥ -ΑΤΡΑΠΟΥ εις αντέρεισμα ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ (Ν.590580) ακολούθως δε το Τάγμα τούτο τας πρωϊνάς ώρας στραφή προς την κατεύθυνσιν ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ - ΓΚΛΑΒΑΤΑ, εν συνδέσμω με ενέργειαν των ΛΟΚ από ΒΙΤΣΙ προς ΓΚΛΑΒΑΤΑ.

Το 502 Τ. ομοίως να κινηθή κατά διάρκειαν νυκτός και να αχθή εις την περιοχήν υψ. 1186 (Ν.606609) -ΚΡΙΘΑΡΙΣΙΟ ΝΕΡΑ (Ν.615605) - Υψ. 1111 (Ν.619610) ως εφεδρεία Μεραρχίας, και με δυνατότητα επεμβάσεως προς οιανδήποτε κατεύθυνσιν.

Το 504 Τάγμα να συνεχίση προσπάθειαν εν συνδέσμω με 507 Τ. αριστερά του προς κατάληψιν ΚΟΥΛΑΣ.

<u>18 Οκτωβρίου 1948</u>

Από της 0300 ώρας οι συμμορίται εξαπέλυσαν ζωηροτάτην επίθεσιν επί της γραμμής ΔΕΡΒΕΝ (Ν.5365) - υψ. 1695 (Ν.517669) - ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ (Ν.518706) τη υποστηρίξει πυρ/κού και όλμων και με κυρίαν προσπάθειαν επί υψ. 1695 εκ κατευθύνσεως υψ. ΒΙΓΛΑΣ.

Ο εχθρός κατόρθωσε προσεγγίση θέσεις μας χρησιμοποιήσας αφθονίαν αντιαρματικών γροθιών.

Τμήματά μας επί ΠΡΟΦ. ΗΛΙΟΥ αντεπετέθησαν πρωϊνάς ώρας και ανέτρεψαν συμμορίτας τραπέντες προς ΑΛΩΝΑ. Από ενέργειαν ταύτην συμμορίται έσχον 7 Ν. και συνελήφθησαν 5.

Ομοίως απεκρούσθησαν και απωθήθησαν οι επιτιθέντες συμμορίται επί γραμμής ΔΕΡΒΕΝ - υψ. 1695.

Απώλειαι ημετέρων Ν. 0. 5, Τ.Ο. 14.

Συμμοριτών Ν. 10 ΣΣ 6, Σ.Π. 1 και εκυριεύθη οπλισμός των.

Μεραρχία αντιληφθείσα την αντιπερισπαστικήν ταύτην ενέργειαν των συμμοριτών δεν εθορυβήθη, αλλά ενέτεινε τας προσπαθείας της διά την ταχυτέραν μετακίνησιν των 502 και 507 ταγμάτων, ήτις εγένετο καθ' όλην την διάρκειαν της νυκτός υπό δυσμενείς συνθήκας, καθ' όσον τα Τάγματα ταύτα μαχόμενα συνεχώς υφίσταντο άνευ διακοπής τας συγκινήσεις του αγώνος και τας κακουχίας. Παρ' όλα όμως ταύτα, αντιλαμβανόμενα πλήρως την σοβαρότητα της αποστολής της Μεραρχίας, το μεν 507 Τάγμα τας πρωϊνάς ώρας ευρίσκετο εις περιοχήν υψ. 1186 ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑΣ, το δε 502 εγκαθίστατο εις τας ορισθείσας θέσεις.

Το 507 Τάγμα συνεχίσαν κίνησίν του άνευ διακοπής ανερριχήθη επί του υψώματος ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ - υψ. 1619 και αφού ανέτρεψεν τας αντιστάσεις των συμμοριτών, κατέλαβε την 1415 ώραν το υψ. 1619. Είτα εκινήθη δραστηρίως προς (Ν.570566) και τμήματά του ενεπλάκησαν εις σκληρόν αγώνα επί Α. δασωμένων αντερίδων ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ, απέκρουσαν ισχυράν αντεπίθεσιν συμμοριτών, κατεδίωξαν τους συμμορίτας εντός των πυκνοδασωμένων βαθειών γραμμών, ενώ ετέρα τμήματα του Τάγματος τούτου εσυνέχιζον δρομέως την κίνησίν των (2 οπλίται κατέπεσαν λιπόθυμοι κατά διαδρομήν των) ίνα ενωθώσιν με τα δοκιμαζόμενα σκληρώς τμήματα ΛΟΚ επί ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ.

Εντός της δασωμένης και αγνώστου ταύτης περιοχής διεξήχθη σκληρός αγώνας μετά των συμμοριτών και τελικώς διεσπάσθη η γραμμή τούτων την 1730 ώραν ηνώθησαν τα τμήματα 507 Τ. με τα κινδυνεύοντα και μόλις συγκρατούμενα ΛΟΚ επί ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ, ως τούτο ανέφερεν ο Επιτελάρχης των ΛΟΚ εις τον Επιτελάρχην της Μεραρχίας.

Δι' ετέρας ταυτοχρόνου ενεργείας του 504 Τάγματος και κατόπιν επιτυχούς ελιγμού και σκληρού αγώνος, τη υποστηρίξει πυρ/κού και αεροπορίας, κατελήφθη το υψ. ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ (Ν. 565523).

Απώλειαι 502 Τ. Ν.Ο. 5, Τ.Ο. 14
517 Τ. Ν.Ο. 1, Τ.Ο. 3
504 Τ. Τ.Ο. 4

Τας προμεσημβρινάς ώρας αφίκετο εις ΦΛΩΡΙΝΑΝ αεροπορικώς εκ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ ο Διοικητής Β΄ΣΣ, κατευθυνθείς εις παρατηρητήριον του ΠΤΣ Μεραρχίας (υψ. ΤΣΟΥΚΑ), όπου συνεσυσκέφθη μετά του Δ/τού της Μεραρχίας επί της εξελίξεως των επιχειρήσεων.

Ο Διοικητής Β΄ΣΣ ανεχώρησε κατά τας μεταμεσημβρινάς ώρας, συμφωνήσας απολύτως με την ενέργειαν της Μεραρχίας.

Την 182155 ώραν ελήφθη η Α.Α.Π. 1126 δ/γή Β΄ΣΣ προς ΙΙ Μεραρχίαν - 22 Ταξιαρχίαν και δυνάμεις Καταδρομών, έχουσα ούτω:

Μέχρι νεωτέρας δ/γής μου διατηρηθώσι πάση θυσία καταληφθείσαι θέσεις, ΒΙΤΣΙ, ΓΚΛΑΒΑΤΑ, ΜΑΝΚΟΒΙΤΣ. Διοίκησις 3ης ταξιαρχίας μετά 507 Τ. και ακολουθούντων τμημάτων αναλάβωσι διατήρησιν ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ με Μοίραν Καταδρομών ως εφεδρείαν.

Δ/σις 22 Ταξιαρχίας με τα 508 και 509 Τάγματα επί ΒΙΤΣΙ -ΜΑΝΚΟΒΙΤΣ με Μοίρα Καταδρομών ως εφεδρείαν.

Την 181800 ώραν εξεδόθη η ΑΠ. 3663 δ/γή Μεραρχίας αφορώσα επιχειρήσεις 19ης.

Δια ταύτης η 3η Ταξιαρχία εντέλλεται όπως μετά κατάληψιν ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ το 507 Τάγμα εδραιώθη στραθερώς επ' αυτών και το 504 Τάγμα με τμήματα του 502 Τάγματος από 0500 της αύριον, να επιτεθή και καταλάβη ΚΟΥΛΑΝ και ακολούθως ΠΛΑΤΥ, μετά δε κατάληψιν ΚΟΥΛΑΣ η Ταξιαρχία οργανώση βάσεις πυρός επί ταύτης προς υποστήριξιν προσπαθείας 504Τ. προς κατάληψιν ΠΛΑΤΥ.

Εις διάθεσιν Ταξιαρχίας μία εισέτι ομάς ΒΙΚΕΡΣ.

Η διάταξις την εσπέραν είχεν ως ακολούθως.

Τ.Σ. 3ης Ταξιαρχίας 1186 (Ν.605609)

Σ.Δ. 507 Τ. και Λόχος επί (Ν.575570)
Λόχος υψ. 1689 (Ν.582575)
Διλοχία ΓΚΛΑΒΑΤΑ

Σ.Δ. 502 Τ. και λόχος επί ΒΟΣΛΟ (Ν.619605)
Λόχος εις (Ν.590578)
Διλοχία επί υψ. 1386 (Ν.574597)
504 Τ. επί ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑΣ (Ν.564593)
Δύο ουλαμοί Τεθ./νων περιοχήν ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΥ στήριγμα Πυρ/κού.

Πυροβολικόν
104 ΣΠΠ - Μοίρα περιοχήν ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΥ (Ν.621637).
Πυρ/χία 142 ΜΟΠ εις (Ν.565671)

Πυρ/χία 101 ΣΠΠ εις (Ν.578689)
Πυρ/χία 151 ΜΜΠ Δ. ΦΛΩΡΙΝΗΣ

19 Οκτωβρίου 1948

Από πρωίας τμήματα 502 Τάγματος εξώρμησαν από ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ προς κατάληψιν ΚΟΥΛΑΣ.

Ο εχθρός προβάλλει σθεναράν αντίστασιν, τα δε ημέτερα τμήματα κινούμενα προς αντικειμενικόν σκοπόν ενέπεσαν εντός εχθρικού ναρκοπεδίου. Παρά ταύτα κίνησις συνεχίζεται ικανοποιητικώς, κατόπιν σκληροτάτου αγώνος και πάλης σώματος προς σώμα την 1105 ώραν κατελήφθη υψ. ΚΟΥΛΑ τη υποστηρίξει αεροπορίας και Πυρ/κού.

Μετά εδραίωσιν των τμημάτων επί του καταληφθέντος υψώματος εσυνεχίσθη η επιθετική ενέργεια προς κατάληψιν υψ. ΠΛΑΤΥ υπό 504 Τάγματος.

Επί του δασωμένου, πετρώδους και αποκρήμνου τούτου εδάφους ο εχθρός αντιτάσσει λυσσώδη άμυναν, παρά τας επανειλημμένας επεμβάσεις της Αεροπορίας και του Πυρ/κού.

Μέχρι των εσπερινών δεν κατέστη δυνατή κατάληψις ΠΛΑΤΥ.

Τα τμήματα ήχθησαν επί γραμμής (Ν.552592), (Ν.553595), (Ν.553600).

Απώλειαι

α) Ημετέρων
502 Τ. Ν.Α. 1, εφ. Ανθ/γός ΤΣΙΜΗΔΟΣ, Τ.Α. 1 Λοχαγός ΚΥΡΙΑΖΗΣ ΣΠ. Ν.Ο. 1, Τ.Ο. 23

β) Συμμοριτών
Ν. επί τόπου 18, ΣΣ 8, Τ.Σ. 2

Λόγω ανεπαρκείας δυνάμεων προς συνέχισιν επιχειρήσεων προς ΠΛΑΤΥ και μετέπειτα ΚΡΕΣΤΟ - ΜΠΡΕΖΑ - ΓΚΛΑΒΑΤΑ, Μεραρχία ητήσατο από Β΄ΣΣ δι' Α.Π. 3701 αναφοράς, όπως Νότιον όριον 22 Ταξιαρχίας ορισθή το ΒΙΤΣΙ (ναι) - ΜΑΝΚΟΒΙΤΣ (όχι). Βόρειον δε ΓΚΛΑΒΑΤΑ (ναι), ώστε 507 Τ. απαγκιστούμενον από ΓΚΛΑΒΑΤΑ, χρησιμεύση δι' ενίσχυσιν επιθετικών ενεργειών Μεραρχίας, προσέτι δε διατεθή και το υπόλοιπον 142 ΜΟΠ, έν Τάγμα Πεζικού ή μία Μοίρα Καταδρομών.

Η ως άνω αίτησις Μεραρχίας δεν ικανοποιήθη υπό του ΣΣ, ως εγνώρισε τούτο δι' Α.Α.Π. 1135/200230 σήματός του.

Τέλος διά συνέχισιν προσπαθειών 3ης Ταξιαρχίας προς κατάληψιν ΠΛΑΤΥ κατά την αύριον (20ην) εξεδόθη η Α.Α.Π. 3697 δ/γή Μεραρχίας δι' ης 3η Ταξιαρχία ενετέλλετο όπως διατηρήση πάση θυσία καταληφθέν ύψωμα ΚΟΥΛΑ και να οργανώση επιστομένην νυκτερινήν ενέργειαν κατά ΠΛΑΤΥ, ην να εκτελέσει περί το λυκαυγές της αύριον, ακολούθως δε, να ενεργήση προς κατάληψιν ανωνύμου ΠΛΑΤΥ (Ν.538596).

20 Οκτωβρίου 1948

Συμμορίται απωλέσαντες το ύψωμα ΚΟΥΛΑ εξετόξευσαν την 2100 ώραν της χθές ισχυράν αντεπίθεσιν, αποκρουσθείσαν τελικώς υπό τμημάτων μας.

Μη επιτευχθείσης χθές της καταλήψεως του ΠΛΑΤΥ από πρωίας σήμερον, συμφώνως τη Α.Π. 3697 Δ/γή Μεραρχίας τμήματα του 504 Τάγματος ήρξαντο κινούμενα προς κατάληψιν του αντικειμενικού σκοπού. Εχρησιμοποι-ήθησαν πολλαί κατευθύνσεις και ούτω την 1230 ώραν τα τμήματα μας ήχθησαν εγγύς του αντικειμενικού σκοπού.

Προηγηθείσης προπαρασκευής Πυρ/κού και υποστήρηξις Αεροπορίας, Διμοιρία του 504 Τάγματος, προηγουμένη των λοιπών, κατόρθωσεν να φθάση μέχρι κορυφής του πρώτου (Νοτίως) υψώματος ΠΛΑΤΥ, εφ' ου ήλθεν εις χείρας με τους επ' αυτού οργανωμένους και αμυνομένους λυσσαλέως εντός ισχυροτάτων πολ/λείων συμμορίτας.

Λόγω στενότητος του εδάφους, ουδείς ελιγμός επετρέπετο ημετέρων τμημάτων, ουδέ περισσοτέρων δυνάμεων εκ της κατευθύνσεως ταύτης ήτο δυνατή, δι' ο εμπλακείσα Διμοιρία, μη δυνηθείσα να εδραιωθή, συνεπτύχθη νοτίως.

Ενεργούντα τμήματα ιδίου Τάγματος εκ Ν.Α. κατευθύνσεως προς ΠΛΑΤΥ, εβάλλοντο δραστικώς δι' όλμων και αυτομάτων εξ αυτού τούτου του ΠΛΑΤΥ - ανωνύμου ΠΛΑΤΥ.

Μετά ανατροπήν και ανασυγκρότησιν τμημάτων, προπαρασκευάσθη ετέρα ενέργεια προς κατάληψιν του αντικειμενικού σκοπού.

Κατά την ημέραν ταύτην οι συμμορίται υπερήσπιξον την τοποθεσίαν των και δι' ευστόχων ανασχετικών πυρών πυρ/κού, πράγμα όπερ συνέτεινεν λόγω των ημετέρων απωλειών εις την επιβράδυνσιν της εξελίξεως της επιχειρήσεως.

Προπαρασκευασθείσης εκ νέου της ενεργείας προς ΠΛΑΤΥ την 1655 ώραν, εξώρμησαν τα τμήματα και διά καταλλήλου ελιγμού, κατώρθωσαν, αναριχόμενοι επί των βράχων, να θέσουν πόδα εις το Νοτίως του ανωνύμου ΠΛΑΤΥ, ύψωμα ΠΛΑΤΥ.

Οι συμμορίται πάραυτα εξαπέλυσαν επίθεσιν και προς στιγμήν εκάμφθησαν τα τμήματά μας, κινηθέντα όμως εκ νέου κατώρθωσαν τελικώς να καταβάλωσι και ολοκληρώσωσι το ύψωμα ΠΛΑΤΥ (Ν.547594), του ισχυροτάτου τούτου φρουρίου των συμμοριτών, επί του οποίου οι συμμορίται τόσον πείσμονος ημύνθησαν.

Κατά την μάχην ταύτην παρετηρήθη ότι στρατιώται ανελθόντες επί των πολυβολείων και επειδή δεν υπήρχεν είσοδος εις τα πολυβολεία, έρριπτον χειροβομβίδας εκ των φαινωμάτων εντός των πολυβολείων, φονευομένων ούτω απάντων των συμμοριτών.

Απώλειαι εκ του σημερινού αγώνος αι κάτωθι:

504 Τ. Τ.Α. 3 Ανθ/γός ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, Ανθ/γός ΣΤΑΥΡΟΥ ΞΕΝΟΦΩΝ, Ανθ/γός ΜΠΟΥΤΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, Ν.Ο. 1ς Τ.Ο. 33

570 Λόχου πολ/λων Ν.Ο. 4 Τ.Ο. 3

Συμμοριτών επί ΠΛΑΤΥ: Ν.Σ. 51, παρουσιασθέντες Σ.5 ΣΣ 9 και αφθονίαν λαφύρων εις οπλισμόν και πυρ/κά.

Την 201515 ώραν η Μεραρχία υπέβαλεν την Α.Π. 3714 αναφοράν της προς Β΄ΣΣ δι' ης αιτείται από το ΣΣ, όπως υπό του 509 Τάγματος αναληφθή η κατοχή ΓΚΛΑΒΑΤΑ, ίνα απαγκιστρωθή το 507 Τ.Π. και χρησιμοποιηθή προς εξακολούθησιν επιθετικών ενεργειών προς ΠΛΑΤΥ, προσέτι δες διατεθή υπόλοιπον 22 Ταξιαρχίας, μία μοίρα Καταδρομών και υπόλοιπον 142 ΜΟΠ ίνα ούτω δυνηθή Μεραρχία και εκπληρώσει αποστολάς της, επί πλέον δε να λάβωσι χώραν επιθετικαί ενέργειαι των προς Νότον δρωσών Μεραρχιών προς αγκίστρωσιν των εκεί δυνάμεων συμμοριτών, καθ' όσον οι συμμορίται μεταφέρουν συνεχώς δυνάμεις εκ του μετώπου τούτο.

Τέλος διά της ιδίας άνω αναφοράς παρεκάλει η Μεραρχία όπως διά τας εκάστοτε διατασσομένας επιχειρήσεις, διατίθεται ο αναγκαίος χρόνος διά προπαρασκευάς (αναπροσαρμογαί-αναγνωρίσεις-εφόδια).

Τα ανωτέρω είχον αιτηθή και προφορικώς.

Επί της ανωτέρω αναφοράς της Μεραρχίας ελήφθη την 1800 ώραν η υπ' αριθ. Α.Α.Π. 1140 Δ/γή Β΄ΣΣ δι' ης εντέλλονται τα εξής:

α) Εντός της αύριον (21ης) 61 Ταξιαρχία αναλάβη την διατήρησιν του ΜΑΝΚΟΒΙΤΣ.

β) Τάγμα 22 Ταξιαρχίας επί ΜΑΝΚΟΒΙΤΣ να αχθή επί ΓΚΛΑΒΑΤΑ διάθεσιν ΙΙ Μεραρχίας.

γ) Επίθεσις να εκτοξευθή εντός της 22-10-48.

δ) 61 Ταξιαρχία θα αναλάβη και την κατοχήν του ΒΙΤΣΙ.

ε) Δ/σις 22 Ταξιαρχίας και το έτερον Τάγμα από της αντικαταστάσεως εις διάθεσιν ΙΙ Μεραρχίας.

Όριον μεταξύ ΙΙ Μεραρχίας και 61 Ταξιαρχίας ΡΟΓΟΥΣ (Ν.572560) εις ΙΙ Μεραρχίαν.

Διά της ως άνω Διαταγής τίθεται η 22 Ταξιαρχία εις διάθεσιν ΙΙ Μεραρχίας άμα τη αντικαταστάσει της υπό 61 Ταξιαρχίας.

Ούτω η Μεραρχία θα ενείργη μελλοντικώς και με την Δ/σιν 22 Ταξ. συν δύο Τάγματα επί πλέον.

Εν συνεχεία ελήφθη η Α.Α.Π. 1142 Β΄ΣΣ δι' ης ετίθετο εις διάθεσιν Μεραρχίας μετά της 22 Ταξιαρχίας και η 142 ΜΟΠ (μείον Πυρ/χία διατιθεμένη ήδη εις Μεραρχίαν).

Καταληφθέντος του ΠΛΑΤΥ η Μεραρχία εξέδωκε την ΑΠ. 3718/201800 Δ/γήν προς 3ην και 21 Ταξιαρχίας δι' ης εντέλλεται όπως εδραιωθώσιν τα τμήματα επί ΠΛΑΤΥ σταθερώς εφαρμόζοντα διάταξιν αποκλείουσαν κάθε επιθετικήν ενέργειαν των συμμοριτών εξ οιανδήποτε κατευθύνσεως εκδηλουμένης, από πρωίας δε η 3η Ταξιαρχία να ενεργήση προς εκκαθάρισιν ανωνύμου ΠΛΑΤΥ, καλυπτομένη εκ της κατευθύνσεως ΚΡΕΣΤΟ και εν συνεχεία να προσβάλη το υψ. 1685 εν συνδιασμώ με παρόμοιαν ενέργειαν 21 Ταξιαρχίας, με κατεύθυνσιν από ΚΟΥΚΟΥΛ-ΘΟΥΡΙΑ προς υψ. 1685.

Ληφθείσης όμως της Α.Α.Π. 1140 Δ/γής Β΄ΣΣ δι' ης ωρίζετο όπως επίθεσις εκτοξευθή εντός της 22-10-48, η Μεραρχία εξέδωκε την Α.Π. 3719/201930 Δ/γήν της προς 3ην και 21 Ταξιαρχία, δι' ης ανεστέλλετο η Α.Π. 3718 Δ/γή της, δι' αύριον δε η 3 Ταξιαρχία να περιορισθή εις τοπικήν επιχείρησιν εκκαθαρίσεως ανωνύμου ΠΛΑΤΥ (Ν.547594), εις στερεάν εδραίωσιν καταληφθεισών τοποθεσιών (ΓΚΛΑΒΑΤΑ-ΚΟΥΛΑ-ΠΛΑΤΥ) και οργάνωσιν εδάφους.

Την 2000 ώραν ελήφθησαν αι Α.Α.Π. και 1144 Δ/γαί Β΄ΣΣ, δι' ων εντέλλεται, όπως το ΠΛΑΤΥ εξασφαλισθή απολύτως, ότω και αποσύροντες Διλοχίαν από ΓΚΛΑΒΑΤΑ, ην Διλοχία η Δ/σις Καταδρομών διά νύκτα σήμερον να αντικαταστήση διά δύο Λόχων.

Αμέσως τούτο διετάχθη εις 3ην Ταξιαρχία, δι' Α.Π. 3732/212100 Δ/γής Μεραρχίας, όπως ΠΛΑΤΥ εξασφαλισθή πάση θυσία από οιασδήποτε αντεπιθέσεως των συμμοριτών και εξ οιασδήποτε κατευθύνσεως.

Διάταξις επί ΠΛΑΤΥ έδει όπως εξασφαλισθή ευρέως το ύψωμα, εις περίπτωσιν δε ανάγκης, και διά την οπωσδήποτε εξασφάλησιν ΠΛΑΤΥ, δύναται χρησιμοποιήση Διλοχίαν 507 Τάγματος εκ ΓΚΛΑΒΑΤΑ, ως η ανωτέρω Α.ΑΠ. 1144 Δ/γή Β΄ΣΣ.

Η διάταξις την εσπέραν είχεν ως ακολούθως:
Σ.Δ. 502 Τ. και διλοχία ΚΟΥΛΑ
Λόχος ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ
Λόχος ΠΛΑΤΥ
Σ.Δ. 504 Τ. και Διλοχία ΠΛΑΤΥ
Διλοχία 504 Τ. υπό ανασυγκρότησιν ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ.

21 Οκτωβρίου 1948

Κατά τη διάρκεια της παρελθούσης νυκτός συμμορίται εξετόξευσαν αλλεπαλλήλους αντεπιθέσεις προς ανακατάληψιν ΠΛΑΤΥ (Ν.548594), αποκρουσθείσαι άπασαι με σοβαροτάτας δι' αυτούς απωλείας.

Ομοίως παρηνωχλείτο υπόλοιπος γραμμή μετώπου.

Εκπεμφθείσα ισχυρά αναγνώρισις προς ανώνυμον ΠΛΑΤΥ (Ν.539594) εδέχθη δραστικά πυρά πολ/λων και αυτομάτων, διαπιστωθείσης ισχυράς κατοχής τούτου υπό εχθρού οργανωμένου εντός ανθεκτικών πολ/λείων αναγνωρισθέντων.

Ομοίως ο εχθρός καθ' όλην την διάρκειαν της ημέρας παρηνώχλει ημέτερα τμήματα επί ΠΛΑΤΥ και ΚΟΥΛΑΣ διά πυρών αυτομάτων-όλμων και Πυρ/κού.

Ο εχθρός εξεδήλωσε από τας πρώτας εσπερινάς ώρας ισχυράν αντεπίθεσιν επί ΠΛΑΤΥ αποκρουσθείσαντην 2045 ώραν.

Απώλειαι ημετέρων Τ.Ο. 5.

Συμμοριτών ανεξακρίβωτοι.

Την 2330 ώραν της χθές ελήφθη Α.Α.Π. 1145/202000 Δ/γή Β΄ΣΣ δι' ης εντέλλεται όπως η ΙΙ Μεραρχία ευρύνη κατοχήν ΠΛΑΤΥ διά καταλήψεως ΚΡΕΣΤΟ και ανωνύμου Β.Δ. εδραιωθή σταθερών επ' αυτών.

Η XV Μεραρχία αναδιοργανώνουσα τας δυνάμεις να άρξηται προοδευτικώς αντικατάστασιν 22 Ταξιαρχίας, ήτις συμφώνως προγενεστέρας Δ/γής να επανέλθη εις ΙΙ Μεραρχίαν.

Η Μεραρχία επί της ως άνω Δ/γής του ΣΣ υπέβαλεν την Α.Π. 3738/211005 αναφοράν της έχουσα ούτω:

Μεραρχία λόγω επταημέρου συνεχούς αγώνος, έχει ανάγκη ανασυγκροτήσεως και αναπροσαρμογής διατάξεως δι' αποτελεσματικήν συνέχισιν της αποστολής της.

Υποβάλω πρότασιν όπως έναρξις επιχειρήσεων άρξηται μετά διήμερον από αφίξεως 22 Ταξιαρχίας εις Μεραρχίαν.

Εξέδωκε δε την Α.Π. 3737 Δ/γήν της προς 3ην, 21ην και 22αν Ταξιαρχ. όπως, η 22 Ταξιαρχία αντικαθισταμένη υπό 61 Ταξιαρχίας αχθή μετά των 507 και 509 Ταγμάτων εις περιοχήν ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑΣ, εν αναμονή Δ/γών του 507 Τ. αντικαθισταμένου επί ΓΚΛΑΒΑΤΑ υπό του 508 τοιούτου, το οποίον και να εγκαταστήση ανάλογον τμήμα επί αυχένος ΡΟΓΟΥΣ (Ν.572560) διά τον σύνδεσμον των επί ΒΙΤΣΙ τμημάτων 61 Ταξιαρχίας, τακτική δε υπαγωγή του 508 Τάγματος υπό 3ην Ταξιαρχίαν.

Ομοίως η 142 ΜΟΠ αφικνουμένη να αχθή εις περιοχήν ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑΣ (Ν.585593).

Η 3η Ταξιαρχία ανασυγκροτουμένη να αναπροσαρμόζουσα διάταξίν της να αναλάβη την ασφάλειαν του τομέως από ΡΟΓΟΥΣ (ναι) - ΠΛΑΤΥ - ανώνυμον (Ν.538600) μετά κατάληψιν τούτου.

Η Μεραρχία έχουσα υπ' όψιν την όλην κατάστασιν του αγώνος από τακτικής απόψεως και της δυνατότητος των τμημάτων την 1100 ώραν υπέβαλεν την ΑΠ. 3739 αναφοράν προς Β΄ΣΣ εν συνεχεία της Α.Π. 3738 ομοίως τοιαύτης, επί πλέον δε υπέβαλεν πρότασιν περί συναντήσεως Δ/τού Β΄ΣΣ μετά Μεραρχίας προς ανταλλαγήν απόψεων.

Εις ληφθείσας Δ/γάς ΣΣ, ίνα Μεραρχία αναφέρη κατάστασιν στιγμής, Μεραρχία υπέβαλεν την ΑΠ. 3742 αναφοράν έχουσαν ούτω:

Σχετική Δ.Υ. /211500 υμετέρα.

Τμήματα συνεχίζουσιν από πρωίας εύρυνσιν μετώπου ΠΛΑΤΥ (Ν.548594).

Ανώνυμον ύψωμα (Ν.542597) κατά σημειωθείσαν κίνησιν υπό υμετέρων κατέχεται ισχυρώς.

Δι' ανωτέρω Λόχους Μεραρχία επανέρχεται επί των υπ' αριθ. Α.Π. 3738 και Α.Π. 3739 αναφορών της.

Μεραρχία διαθέσασα απάσας δυνάμεις της δι' επταημέρους συνεχείς, σκληρούς αγώνας, θα δυνηθή να συνεχίση επιχειρήσεις μετά άφιξιν 22 Ταξιαρχίας και αναπροσαρμογήν διατάξεως, ως Α.Π. 3738, 3739 αναφοραί της. Ουδέ η ελαχίστη ευχέρεια υπάρχει την στιγμήν ταύτην, σοβαράς επιθετικής ενεργείας.

Εξέδωκε την Α.Π. 3743 Δ/γήν προς 3ην ταξιαρχία όπως διά του απαγκιστρωμένου 507 το οποίον αντικαθιστάται επί ΓΚΛΑΒΑΤΑ υπό του 509 τοιούτου να μελετηθή, οργανωθή και εκτελεσθή αρχικώς μην πλήρης εκκαθάρισις ανωνύμου ΠΛΑΤΥ, ακολούθως δε, να καταλάβη το ΚΡΕΣΤΟ εφ ου και να οργανωθή.

Η Ταξιαρχία να έχη δυνατότητα να ενεργήση από 0900 ώρας αύριον και κατόπιν νεωτέρας διαταγής.

Η 3η Ταξιαρχία δι' ΑΠ. 3376/Φ.3/991 αναφοράς της αιτείται την διάθεσιν του 503 Τάγματος διά συνέχισιν επιχειρήσεως, ως απωλέσασα την εμπιστοσύνη της προς το 507 τοιούτον.

Επί ταύτης η Μεραρχία διά της ΑΠ. 3745 Δ/γής της εγνώριζεν εις την Ταξιαρχία ότι, αντικατάστασις 503 Τ. και διάθεσις τούτου δι' επιχείρησιν ως η ΑΠ. 3376 δεν είναι εφικτή καθ' όσον δεν παρέχεται ο απαραίτητος χρόνος.

Το 507 Τ. καλώς διοικούμενον, παρέχει τας δυνατότητας αισίας εκβάσεως διατασσομένης επιχειρήσεως.

Διάταξις την εσπέραν είχεν ως κάτωθι:

Σ.Δ. 502 Τ. και διλοχία ΚΟΥΛΑ
Διλοχία ΠΛΑΤΥ

Σ.Δ. 504 Τ. και Διλοχία ΠΛΑΤΥ
Διλοχία ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ

507 Τ. εν κινήσει προς ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ αντικατασταθέν υπό 509 Τ.

Σ.Δ. 509 Τ. και Διλοχία επί ΓΚΛΑΒΑΤΑ
Λόχος ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ (υψ. 1619)
Λόχος μείον Διμοιρία ΡΟΓΟΥΣ.
Διμοιρία (Ν.577575)

22 Οκτωβρίου 1948

Η διερρεύσασα νύκτα διήλθεν ήρεμος.

Καθ' όλην όμως την διάρκειαν της σημερινής ημέρας το συμμοριακόν Πυρ/κόν και οι όλμοι έβαλλον δραστικώς επί ΚΟΥΛΑΣ και ΠΛΑΤΥ με απωλείας ημετέρων.

Τα τμήματα επί ΚΟΥΛΑΣ και ΠΛΑΤΥ ησχολούντο με την οργάνωσιν του εδάφους εφ' όσον τούτο ήτο εφικτόν λόγω πυρών του εχθρικού πυρ/κού και όλμων.

Η Μεραρχία εξέδωκε την ΑΠ 3739/220900 Δ/γήν της προς 3ην Ταξιαρχίαν δι' ης εντέλλεται όπως μέχρις αφίξεως Διοικήσεως 22 Ταξιαρχίας προβή εντός της ημέρας εις αναγκαίας αναγνωρίσεις μετά Δ/τού 507 Τάγματος, επί τω σκοπώ καταλήψεως ανωνύμου ΠΛΑΤΥ, δι' επιχειρήσεις αναληφθησομένας από πρωίας της αύριον.

Επί τως ως άνω Δ/γής ελήφθη η 3380/Φ.3/997/221030 αναφορά 3ης Ταξιαρχίας, δι' ης αναφέρεται ότι, από χθές εγένοντο αι σχετικαί αναγνωρίσεις, από δε της 0900 ώρας της σήμερον εδόθησαν εντολαί εις 502 και 507 Τάγματα.

Τας απογευματινάς ώρας, η Μεραρχία έσχεν πληροφορίας ότι, εις περιοχήν ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ (Ν.6960) συνεγκεντρώθησαν 300 περίπου συμμορίται, αγνώστου εισέτι ταυτότητος.

Τούτο εγένετο αμέσων γνωστόν εις 3ην Ταξιαρχίαν και διατάσσετο αύτη δι' Α.Π. 3772/221705 Δ/γής, ίνα κινηθή πάραυτα ένα εκ των ανασυγκροτουμένων Λόχων 504 Τ. και εγκατασταθή εις χώρον αναπτύξεως 104 ΣΠΠ. Δυτικώς ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΥ.

Ομοίως διά της Α.Π. 3771, ο Ουλαμός Τεθωρακισμένων να διανυκτερεύση εις χώρον αναπτύξεως ανωτέρω Πυρ/κού, τιθέμενος υπό Δ/γάς Μοίρας. Τα ανωτέρω έπραξεν η Μεραρχίαν καθ' όσον εκ των πληροφοριών τούτων εφοβήτο προσβολήν του πυρ/κού, κατά διάρκειαν νυκτός, πράγμα όπερ και εγένετο.

Την 1740 ώραν εξεδόθη η Α.Π. 3773 Δ/γή επιχειρήσεων διά την επομένην όπως της εω της αύριον εκτελεσθή η διαταχθείσα επιχείρησις διά της ανωτέρω Α.Π. 3759 Δ/γής Μεραρχίας.

Η επιχείρησις αύτη θα διευθύνεται υπό της 3ης Ταξιαρχίας (εις ην και παρεσχέθη ο απαιτούμενος χρόνος προς οργάνωσιν ταύτης) και θα παρακολουθήται υπό του Δ/τού της 22 ταξιαρχίας, προς πλην τούτου ενημέρωσιν επί της τακτικής καταστάσεως, όστις αφίχθη την 1800 ώραν εις περιοχήν ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ. Από πρωίας δε της 24ης την όλην διεύθυνσιν της επιχειρήσεως θα αναλάβη ο Δ/τής της 22 Ταξιαρχίας, ήτις Ταξιαρχία εκμεταλευομένη επιτυχίας 3ης Ταξιαρχίας, να επιτεθή προς κατάληψιν υψ. 1685 (Ν.511618), εν συνδυασμώ με παρομοίαν τοιαύτην ενέργειαν της 21 Ταξιαρχίας ενεργούσης από ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ προς υψ. 1685. Εις την διάθεσιν της Ταξιαρχίας ετίθεντο τα οργανικά της Τάγματα 507 και 508.

Τας εσπερινάς ώρας ελήφθη η Α.Π. 2267/22-10-48 αναφορά της 21 Ταξιαρχ. δι' ης αναφέρεται ότι το 504 Τάγμα, λόγω σοβαρών απωλειών εις αξ/κούς και οπλίτας κατά τας τελευταίας επιχειρήσεις προς ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ - ΚΟΥΛΑ - ΠΛΑΤΥ, έχει ανάγκη ανασυγκροτήσεως.

Η διάταξις το εσπέρας της 22ας ήτο η κάτωθι:

Τ.Σ. 3ης Ταξιαρχίας υψ. 1186 (Ν.605508)

Σ.Δ. 502 Τ. συν τριλοχία ΚΟΥΛΑ
Λόχος ΠΛΑΤΥ.

Σ.Δ. 504 Τ. συν διλοχία ΠΛΑΤΥ
Λόχος ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ (Ν.565593)
Λόχος ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΥ στήριγμα πυρ/κού.

Τ.Σ. 22 Ταξιαρχίας (Ν.577599)

507 Τ. περιοχήν ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑΣ (Ν.565593) υψ. 1386 (Ν.568593)

508 Τ. κινηθέν μεσημβρινάς ώρας προς ΒΙΤΣΙ εγκατεστάθη 1730 ώραν όπισθεν 507 Τ. εις θέσιν Ν. 576595.

509 Τ. μείον Λόχος επί ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ.
Λόχος επί ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ Ν. 588598.

<u>Γεγονότα νυκτός 22/23 Οκτωβρίου 1948</u>

Την 230015 ώραν ελήφθη η Α.Α.Π. 1148/222030 Δ/γή Β΄ΣΣ δι' ης προπαρασκευασθείσα επιχείρησις διά πρωίας 23 αναβάλλεται διά την πρωίαν της 24ης

Την 230030 ώραν πληροφορείται Μεραρχία από τηλεφώνου ότι συμμορίται προσβάλουσι εκ κατευθύνσεως ΚΑΤΩ ΥΔΡΟΥΣΗΣ (Ν.6462) και ΔΡΟΣΟΠΗΓΗΣ (Ν.6357) αφ' ενός μεν το Σ.Δ. 3ης Ταξιαρχίας δι' αυτομάτων όπλων, όλμων και ΜΠΑΖΟΥΚΑΣ, αφ' ετέρου δε προσέγγισαν χώρον αναπτύξεως 104 ΣΠΠ Ν.Δ. ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΥ και προσβάλουσι τα διατεθέντα ως στήριγμα τμήματα Πεζικού και αυτό τούτο το Πυρ/κόν.

Διμοιρία προστασίας 3ης Ταξιαρχίας επί ΒΟΣΛΟ (Ν.617605) παρά ισχυράν πίεσιν συμμοριτών ημύνθη επί της τοποθεσίας καίτοι από της πρώτης στιγμής έσχεν σοβαράς απωλείας εν αις και τον Αξ/κόν Διμοιρίτην. Συγχρόνως ήρξατο επίθεσις υπό συμμοριτών κατά Λόχου 509 Τάγματος επί ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ.

Κατόπιν αιτήσεως 3ης Ταξιαρχίας διετάχθη η κίνησις ενός λόχου 508 Τ. δι' ενίσχυσιν Σ.Δ. 3ης Ταξιαρχίας. Ο ανωτέρω λόχος αφίχθη περί την 0330 ώραν.

Επί υπολοίπου μετώπου Μεραρχίας ΠΛΑΤΥ-ΚΟΥΛΑ ουδεμία ενέργειαν εξεδήλωσαν.

Την 230100 ώραν συμμορίται εξεδήλωσαν σφοδροτάτην επίθεσιν κατά ΚΟΥΛΑΣ, ένθα τμήματα 502 Τάγματος, άνευ ουδεμιάς προπαρασκευής πυρ/κού.

Οι συμμορίται επλησίασαν τα ημέτερα τμήματα εις εγγυτάτην απόστασιν και εχρησιμοποίησαν αφθονίαν ΜΠΑΖΟΥΚΑΣ, εκμεταλ-λευόμενοι δε τα τρομακτικά αποτελέσματα επί του ηθικού των ανδρών, κατώρθωσαν να θέσουν πόδα επί μέρους της τοποθεσίας του υψώματος ΚΟΥΛΑ εις βραχύ χρονικόν διάστημα.

Οι πρώτοι προσβληθέντες άνδρες προ της καταστάσεως ταύτης συνεπτύχθησαν τούτους δε ηκολούθησαν έτεροι και ούτω το ύψωμα ΚΟΥΛΑ σχεδόν εξ' ολοκλήρου κατελήφθη υπό των συμμοριτών εκτός μιας μικρής εδαφικής εξάρσεως, εφ' ης ημύνετο ο Διοικητής του Λόχου ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ με ελαχίστους υπερασπιστάς.

Συμμορίται δι' ετέρων δυνάμεων εξεδήλωσαν επίθεσιν και κατά ΠΛΑΤΥ, ως και ζωηροτέραν απασχόλησιν τμημάτων πέριξ χώρου αναπτύξεως πυρ/κού, αναγκάσαν τούτο βληθέν διά ΜΠΑΖΟΥΚΑΣ να διακόψη διά τι διάστημα την βολήν.

Η Μεραρχία ευθύς ως επληροφορήθη τα γεγονότα ΚΟΥΛΑΣ και προς αντιμετώπισιν της τοιαύτης δημειουργηθείσης καταστάσεως διέταξεν

1) Δια Διλοχίας ιδίου Τάγματος να εκδηλωθή πάραυτα επίθεσις προς ανακατάληψιν ΚΟΥΛΑΣ και

2) Να ενισχυθούν τα επί ΠΛΑΤΥ τμήματα δι' ενός Λόχου 507 Τάγματος.

Η προς ΚΟΥΛΑ Διλοχία κινηθείσα αμέσως με επι κεφαλής τον Λοχαγόν ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΝ ΝΙΚΟΛΑΟΝ ήχθη εγγύτατα ΚΟΥΛΑ, κατεχομένου υπό συμμοριτών βληθείσα δε αιφνιδιαστικώς και εξ εγγυτάτης αποστάσεως υπέστη σοβαράς απωλείας εις Αξ/κούς (φονευθέντος του Διοικητού Διλοχίας) και οπλίτας ώστε η περαιτέρω κίνησις της προς ανακατάληψιν ΚΟΥΛΑΣ κατέστη αδύνατος παρ' όλον ότι εγένοντο υπό του ενεργούντος τμήματος επανειλημμέναι ενέργειαι, αφ' ενός μεν προς ανακατάληψιν του υψώματος, αφ' ετέρου δε προς παραλαβήν του φονευθέντος Διοικητού Διλοχίας Λοχαγού ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ.

Ούτω μη δυνηθείσαι εκπληρώση πρόθεσίν της την 0450 ώραν η Διλοχία συνεκεντρούτο εις περιοχήν ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ.

Ο κινηθείς Λόχος ιδίου Τάγματος προς ΠΛΑΤΥ κατώρθωσε μεν να φθάση εγκαίρως, πλην όμως κατά κίνησιν του προς κατάληψιν των θέσεων εβάλλετο δραστικώς υπό αυτομάτων, όλμων και ΜΠΑΖΟΥΚΑΣ εη ΚΟΥΛΑΣ και ούτω δεν ηδυνήθη να εγκατασταθή επί των εγκατεληφθέντων θέσεων του 504 Τάγματος.

Τα επί ΠΛΑΤΥ αμυνόμενα τμήματα (504 Τάγμα μείον Διλοχία συν Λόχος 502 Τάγματος) ημύνοντο μέχρι των πρώτων πρωϊνών ωρών, λόγω όμως τρομακτικών απωλειών ιδία των τμημάτων 504 Τάγματος και της εξ όλων σχεδόν των κατευθύνσεων προσβολής του ΠΛΑΤΥ ήρχισαν να εγκαταλείπουν την τοποθεσίαν μετά πάλης σώματος προς σώμα.

Ούτω την 0700 ώραν καμφθέντων πάντων των αμυνομένων, ΠΛΑΤΥ περιήλθεν εις χείρας των συμμοριτών.

Η Μεραρχία προτίθετο να εκδηλώση ετέραν αντεπίθεσιν διά του μη δοκιμασθέντος εισέτι 508 Τάγματος πλην όμως ανεφέρθη ότι και ο επί ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ Λόχος 509 Τάγματος αμυνθείς καθ' όλην διάρκειαν νυκτός και πιεσθείς σοβαρώς την 0600 ώραν ήρχισεν συμπτυσσομένος προς ΤΡΑΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑΝ.

Οι συμμορίται πάραυτα εξεδήλωσαν δραστικά πυρά μυδραλλίων όλμων και Πυρ/κού από ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ - ΚΟΥΛΑ - ΠΛΑΤΥ επί της κατεχομένης τοποθεσίας ΜΠΕΛΛΑ - ΒΟΔΑ υψ. 1386, εκδηλώσαντες εν ταύτω και κίνησιν ανακοπείσαν από τα ημέτερα πυρά.

Ανεφέρθη ομοίως ότι τα συμπτυσσόμενα 502 και 504 Τάγματα, λόγω πολλών απωλειών εις αξ/κούς και οπλίτας, απώλεσαν την επιθετικήν ικανότητα και έχουσι μετρίαν τοιαύτην αμυντικήν, δι' ο και υπερέβησαν την γραμμήν ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ.

Κατόπιν των ανωτέρω, μη ούσης εφικτής της ανακαταλήψεως ΚΟΥΛΑ - ΠΛΑΤΥ, παρά τας εγκαίρως εκδοθείσας Α.Π. 3778/230400, Α.Π. 3779/230415 Α.Π. 3780/230510, Α.Π. 3796/230525, Α.Π. 3797/230540 Δ/γάς της προς 3ην και 21 Ταξιαρχίας περί διατηρήσεως πάση θυσία ΠΛΑΤΥ και ανακαταλήψεως ΚΟΥΛΑΣ ήχθη εις απόφασιν να διατηρηθή η γραμμή ΟΣΤΡΕΒΟ -υψ. 1104 - ΚΡΙΘΑΡΙΣΙΟ ΝΕΡΟ-υψ. 1186 υπό 3ης ταξιαρχίας και υπό 22 Ταξιαρχίας η γραμμή: ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ-ΓΚΛΑΒΑΡΑ-ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ-ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ - υψ. 1386 και να φροντίση Ταξιαρχία να καταλάβη ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ, εφ' όσον οι συμμορίται διατηρούν τούτο, επί τω σκοπώ ανασυγκροτήσει τμήματα και ακολούθως ανάληψις αντεπιθέσεως προς ανακατάληψιν ΚΟΥΛΑ-ΠΛΑΤΥ.

Απεστάλησαν δε πάραυτα άπαντες σχεδόν οι αξ/κοί του Επιτελείου εις Περιοχήν ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑΣ - ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΥ προς παρεμπόδισιν περαιτέρω διαρροής τμημάτων και ανασυγκρότησίν των.

Τας πρωϊνάς ώρας ιδίας ημέρας αφίχθη εις ΦΛΩΡΙΝΑΝ ο Υπουργός Στρατ. ΣΤΡΑΤΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ και ο Δ/τής Β΄ΣΣ Αντ/γος ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

Εγένετο σύσκεψις καθ' ην απεφασίσθη και διετάχθη δι' Α.Α.Π. 1153/231200 Δ/γής Β΄ΣΣ όπως κατόπιν της δημιουργηθείσης νύκτα σήμερον καταστάσεως, δέον η Μεραρχία να εξασφαλίση πάση θυσία την γραμμήν ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ - ΣΤΡΑΒΕΡΙΚ - ΛΙΟΥΤΑΤΟΝ - ΟΣΤΡΕΒΟ.

Κατόπιν της ανωτέω Δ/γής η Μεραρχία εξέδωκε την ΑΠ. 3801/231200 Δ/γήν της προς 3ην και 22 Ταξιαρχίας καθ' ην η Μεραρχία αναπροσαρ-μόζουσα διάταξίν της, δι' ης η 3η Ταξιαρχία να συγκεντρώση τα Τάγματά της (502 και 504) εις ΣΚΟΠΙΑΝ, η δε 22 Ταξιαρχία καλύπτουσα την όλην σύμπτυξιν 3ης Ταξιαρχίας και των ιδίων της δυνάμεων διά του 508 Τάγματος, μετά ταχυτάτην αναγνώρισιν να καταλάβη μέχρι εσπερινών ωρών διά του 508 Τάγμ. την γραμμήν από ΟΣΤΡΕΒΟ (ναι) μέχρι ΤΣΟΥΚΑΣ (ναι) και να συνδεθή Δυτικώς με το εις ΛΙΟΥΤΑΤΟΝ τμήμα της 21 Ταξιαρχίας.

Ομοίως το Πυρ/κόν να μετακινηθή από των θέσεων ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΝ εις προτέρας θέσεις Δυτικώς ΦΛΩΡΙΝΗΣ.

Ούτω τα τμήματα την εσπέραν είχον την κάτωθι διάταξιν:

Τ.Σ. 3ης Ταξιαρχίας ΣΚΟΠΙΑ

Τ.Σ. 22 Ταξιαρχίας ΣΚΟΠΙΑ

502 και 504 Τάγματα ΣΚΟΠΙΑ

50. Τάγμα αμέσως Δυτικώς ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΥ

508 Τάγμα επί γραμμής ΤΣΟΥΚΑ ΟΣΤΡΕΒΟ

104 Σ.Π.Π. Δυτικώς ΦΛΩΡΙΝΗΣ

Λοιπή αμετάβλητος.

Αι απώλειαι κατά τον αγώνα της νυκτός 22/23 αι κάτωθι:

3ης Ταξιαρχίας

Στρατηγείον: Τ.Α. Ι εφ. Ανθ/γός ΜΥΛΩΝΑΣ ΠΕΡΙΚΛΗΣ, Ν.Ο. 2, Τ.Ο. 3

502 Τ. Ν.Α. 1 Εφ. Ανθ/γός ΠΕΡΡΟΣ ΔΗΜ., Τ.Α. 2 Μον. Υπλ/γός ΚΟΦΦΑΣ ΑΧΙΛΛΕΥΣ και ΚΡΑΤΣΙΟΣ ΘΕΟΔ., Ν.Ο. 6, Τ.Ο. 57, Α.Ο. 15

504 Τ. Τ.Α. 3 Μον. Ανθ/γός ΒΑΡΥΤΗΣ ΧΡ., εφ. Ανθ/γός ΜΠΟΣΧΟΥ ΤΡΥΦΩΝ, Δ.Ε.Α. ΓΟΥΝΑΛΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓ., Ν.Ο. 5, Τ.Ο. 30, Α.Ο. 16

507 Τ. Ν.Α. 1 Μον. Λοχαγός ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Ν. Δ/τής 2λοχίας. Τ.Α. 2 Μον. Λοχαγός ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ Κ. Δ/τής Λόχου και εφ. Ανθ/γός ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ Δ., Ν.Ο. 1, Τ.Ο. 17, Α.Ο.1

Λόχος 509 Τ. Τ.Ο. 12, Α.Ο.2

70 Λοχ. Πολ/λων Ν.Ο. 4, Τ.Ο. 2

Ήτοι σύνολον Ν.Α. 2, Τ.Α. 8, Ν.Ο. 18 Τ.Ο. 121, Α.Ο. 34

Γενικόν σύνολον αξ/κών και οπλιτών 183.

ΣΤΓ 912 τη 1 Νοεμβρίου 1948
ΒΛΑΣΣΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Αντ/ρχης Πεζικού
Επιτελάρχης

Δια την ακρίβειαν
Τ.Σ.Υ.

31

ΘΕΜΑ: Υποβολή εκθέσεως Εξετάσεως
ΠΡΟΣ: ΓΕΣ/Γραφείον Αρχηγού
ΚΟΙΝ: Υπουργόν Στρατιωτικών

Αντ/γος Παπαγεωργίου Γεώργ.
Αριθ. Δ.Υ
ΣΤΓ 904/Α/τη 27-10-1948

Λαμβάνω την τιμήν να υποβάλω Έκθεσιν εξετάσεως επί των γεγονότων ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΣ-ΜΠΟΥΤΣΙ, εις εκτέλεσιν της υπ' αριθ. Α.Π. 226411/14-ΙΧ-48, υμετέρας Διταγής.

Τ.Υ.
ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓ.
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Έκθεσις

Επί των γεγονότων ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΣ-ΜΠΟΥΤΣΙ

Συμφώνως προς Γενικήν Διαταγήν του Β΄ ΣΣ, επιθετικαί επιχειρήσεις ήρξαντο κατά του ορεινού όγκου ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ - ΜΠΟΥΤΣΙ την πρωϊαν της 30ης Αυγούστου.

Η 73η Ταξιαρχία εκινήθη εκ δύο κατευθύνσεων.

α) Κατεύθυνσις: ΚΟΡΟΜΗΛΙΑ - ΓΚΡΑΔΙΣΤΑ - ΟΡΛΟΒΟ - ΒΟΥΤΣΙ (574 τάγμα)

β) Κατεύθυνσις: ΑΠΟΣΚΕΠΟΣ - ΤΟΥΜΠΑ - ΝΤΕΝΤΕΝ -ΤΣΟΥΤΕΡΑ (521 τάγμα)

Η 45η Ταξιαρχία εκινήθη εκ τριών κατευθύνσεων:

α) Κατεύθυνσις: ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ - ΚΟΥΚΟΥΒΙΤΣΙΝΑ -ΦΡΑΓΚΟΒΙΣΤΑ -ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ (571 τάγμα)

β) Κατεύθυνσις: ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ - ΦΡΑΓΚΟΒΙΣΤΑ (λόχος ανιχνευτών)

γ) Κατεύθυνσις: ΓΙΑΝΝΗ ΚΕΦΑΛΗ-ΡΑΜΠΑΤΙΝΑ (573 τάγμα)

Ο αγών κατά την ημέραν ταύτην κατέληξε να κρατήσωσι τελικώς αι δύο Ταξιαρχίαι την Γραμμήν: ΝΤΕΝΤΕΝ - ΒΟΥΤΣΙ - υψ.1186 - υψ. 1162 - υψ. 1121- 1030, του υψώματος ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ και πρώτου ανωνύμου προς ΚΟΥΚΟΥΒΙΤΣΙΝΑ απολεσθέντων κατόπιν εχθρικής αντεπιθέσεως.

31 Αυγούστου

Η 73 Ταξιαρχία διά των 574, 575, 591 ταγμάτων της εξηκολούθησε την προσπάθειάν της και τελικώς κατέλαβε ευρέως το ΒΟΥΤΣΙ διά της καταλήψεως του ανωνύμου Ν. 37517 και προωθήσεως της γραμμής της μέχρι (Ν.3652) επί του αυχένος Ν.Α. ΜΠΕΣΚΙΝΑΣ-ΤΟΥΜΠΑΣ.

Η 45 Ταξιαρχία προωθήθη ελαφρώς εις την περιοχήν ΚΟΥΛΕ. Κατά τα λοιπά παραμένει η αυτή Γραμμή των 45 και 73 Ταξιαρχιών.

<u>1η Σεπτεμβρίου</u>

Η 73 Ταξιαρχία καταλαμβάνει διά του 575 τάγματος την ΜΠΕΣΚΙΝΑΝ ΤΟΥΜΠΑΝ και εδραιώνεται επ' αυτής, διά δε του 591 καταλαμβάνει τα ΤΣΟΥΤΕΡΑ αμαχητί.

Η 45η Ταξιαρχία ουδέν το σημαντικόν κατορθώνει.

Επειδή η κατέυθυνσις της 73ης Ταξιαρχίας παρουσιάζεται πλεόν εκμεταλλέυσιμος, ενισχύεται η 73η Ταξιαρχία και διά του 573 τάγματος της 45 Ταξιαρχίας και ούτω την νύκτα της 1-2 Σ/βρίου επί της περιοχής ΒΟΥΤΣΙ-ΜΠΕΣΚΙΝΑΣ ΤΟΥΜΠΑΣ ευρίσκετο η 73 Ταξιαρχία με τα 574, 575 και 573 τάγματα, του 591 τάγματος ευρισκομένου εις περιοχήν ΤΣΟΥΤΣΕΡΑ.

<u>2α Σ/βρίου:</u>

Η 73 Ταξιαρχία διά των 573 και 575 ταγμάτων λόγω εδαφικών δυσχερειών και αντιδράσεως του εχθρού δεν ηδυνήθη να θέση δα επί ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΣ.

Η 45η Ταξιαρχία ομοίως προς ΚΟΥΚΟΥΒΙΤΣΕΝΑΝ ουδέν απέδωσε.

<u>3η Σ/βρίου:</u>

Η 73η καθ' όλην την ημέραν μόνον το υψ. 1600 κατώρθωσε να καταλάβη.

Επί της κατευθύνσεως ΤΣΟΥΤΣΕΡΑ - ΜΠΟΥΤΣΙ εισάγεται και η 3η Ταξιαρχία (501 τάγμα) ίνα ενεργήση προς ΜΠΟΥΤΣΙ. Υπό τας Διαταγάς της 3ης Ταξιαρχίας υπάγεται και η επί ΤΣΟΥΤΣΕΡΑ Διλοχία του 591 Τ.Π.

Η 45ην Ταξιαρχία κατά την ημέραν ταύτην ουδέν επιχειρεί.

<u>4η Σ/βρίου:</u>

Εις τον τομέα 45ης Ταξιαρχίας κατόπιν Διαταγής του ΣΣ εισέρχεται και η 22α Ταξιαρχία, ήτις διά των 508 και 509 ταγμάτων της ενεργεί από πρωίας επί των κατευθύνσεων:

508 προς 1420 - ΦΡΑΓΚΟΒΙΣΤΑ

509 προς ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΝ-ΚΟΥΚΟΥΒΙΤΣΕΝΑ

Η βάσις εξορμήσεως ετηρήθη υπό του 575 τάγματος.

Αποτελέσματα της επιθετικής ταύτης ενεργείας της 22ας Ταξιαρχίας δεν υπήρξε.

Η 73η Ταξιαρχία κατά την ημέραν ταύτην ουδέν ενήργησεν, ασχοληθείσα μόνον εις προπαρασκευάς, ανεφοδιασμούς και αναγνωρίσεις διά την επικειμένην κατά ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΣ ενέργειαν.

Η 3η Ταξιαρχία ενήργησεν επίθεσιν εν τη κατευθύνσει ΤΣΟΥΤΣΕΡΑ-ΠΟΡΤΑ και κατέλαβε υψ. 1228 και Β.Δ. τούτου ανώνυμον.

Την ημέραν ταύτην εμφανίζεται και το 564 τάγμα (36ης Ταξιαρχίας), το οποίον τίθεται υπό του ΣΣ εις διάθεσιν της XV Μεραρχίας το εσπέρας εις περιοχήν ΝΤΕΝΤΕΝ. Το τάγμα τούτο η XV Μεραρχία το εκίνησεν αμέσως και το διέθεσε την νύκτα εις διάθεσιν της 73ης Ταξιαρχίας επί ΒΟΥΤΣΙ.

Ούτως η 73η Ταξιαρχία ηδύνατο να ενεργήση κατά ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΣ διά τριών ταγμάτων 573, 574, 575 και να εξασφαλίση δι' ενός τάγματος το 564 το ΒΟΥΤΣΙ.

<u>5η Σ/βρίου:</u>

Η 3η Ταξιαρχία διά του 501 τάγματος καταλαμβάνει την ΠΟΡΤΑΝ και τελικώς τα ανώνυμα υψώματα του ΜΠΟΥΤΣΙ (Ν.364555) και (Ν.363558).

Η 73η περί την 1030΄ καταλαμβάνει την ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΝ ωθεί αναγνωρίσεις προς ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ και ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΝ. Η τελευταία έλαβεν επαφήν μετά εχθρού κατέχοντος την ΣΑΜΟΒΙΤΣΑ - ΓΚΡΕΚΑ.

Εκ του τομέως της 45ης Ταξιαρχίας ουδεμία σημαντική ενέργεια, απλή απσχόλησις του εχθρού διά πυρών. Μετά κατάληψιν ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΣ διετάχθη υπό της XV Μεραρχίας η εκμετάλλευσις δι' ενεργείας.

Υπό 73ης Ταξιαρχίας προς ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ και ΚΡΟΥΣΤΑΛΟΠΗΓΗ

Υπό της 3ης Ταξιαρχίας προς ΜΠΟΥΤΣΙ

Υπό της 22ας Ταξιαρχίας προς ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΝ - ορόσημον ΣΜΑΡΔΕΣΙ - ΜΟΣΧΟΧΩΡΙ.

Διεπιστώθη όμως παντού αντίδρασις του εχθρού, χωρίς να επιτύχωμεν τι.

6η Σ/βρίου:

45η Ταξιαρχία εκκαθαρίζει την περιοχήν της από διεισδύσαντας συμμορίτας.

Η 73η Ταξιαρχία υπέστη εκ ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ νυκτερινάς αντεπιθέσεις ας απέκρουσε. Ομοίως τοιαύτας από ΣΑΜΟΒΙΚΑΑ ΓΚΡΙΚΑ και ΜΠΙΚΟΒΙΚ ΤΣΕΡΣΚΑ.

Η 3η Ταξιαρχίας ομοίως απέκρουσε επιθέσεις εχθρού.

Προς ενίσχυσιν της ταξιαρχίας ταύτης τη διετέθη τας εσπερινάς ώρας το 593 τάγμα, αφ' ετέρου προς ενίσχυσιν της 73ης Ταξιαρχίας μετακινείται η 22 Ταξιαρχία εις περιοχήν ΜΠΕΣΚΙΝΑ ΤΟΥΜΠΑ, ένθα φτάνουν το μεν Επιτελείον και 508 το εσπέρας της 6ης Σ/βρίου, το δε 509 μεσημβρίαν της 7ης Σ/βρίου.

Διετάχθη το 573 Τάγμα να επανέλθη εις την 45ην Ταξιαρχίαν του εντός της 7ης Σ/βρίου.

7η Σ/βρίου:

Εις τον τομέα της 45ης ουδέν το αξιοσημείωτον. Εις τον τομέα της 3ης Ορεινής: Επιθεσις κατά ΜΠΟΥΤΣΙ δεν ετελεσφόρησε, καταληφθέντος μόνον του ανωνύμου (Ν.363358). Εις τον τομέα 73ης ουδέν το αξιοσημείωτον.

Την ημέραν ταύτην φθάνει επί ΒΟΥΤΣΙ ο Δ/τής του ΣΣ

Εκεί αποφασίζει:

Να αντικατασταθή η 73η διά της 22ας επί ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΣ.

Την υπαγωγή υπό την 22αν του 564 τάγματος και η εξασφάλισις διά τούτου του ΒΟΥΤΣΙ.

Την μεταστάθμευσιν της 73ης (574 και 575) εις περιοχήν ΤΟΥΜΠΑΣ ΚΡΟΥΣΣΑ δι' ανάπαυσιν και ανασυγκρότησιν.

Να ενεργήση την κυρίαν του προσπάθειαν προς ΜΠΟΥΤΣΙ -ΠΥΡΑΜΙΣ την 12ην ή 13ην Σ/βρίου το βραδύτερον διά της 73ης Ταξιαρχίας (574575).

8η Σ/βρίου:

Νέφωσις μετά βροχής και ομίχλης καθ' όλην την ημέραν

Η Διάταξις της XV Μεραρχίας η ακόλουθος: κατά την νύκτα της 8ης Σ/βρίου.

45η Ταξιαρχία: (571, 572, 573) επί του Μετώπου ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΘΕΟΛΟΓΗΣ - ΦΛΑΤΣΑΤΑ - (1030) - (1121) - (1186) - ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙ.

22α Ταξιαρχία (508-509 και 564 τάγμα). Επί ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΣ - υψ. 1600 ΜΠΕΣΚΙΝΑ - ΤΟΥΜΠΑ - ΒΟΥΤΣΙ.

3η Ταξιαρχία: (501- 502 - 593 και Διλοχία 591) Εις περιοχήν Ανώνυμον ΜΠΟΥΤΣΙ - ΠΟΡΤΑ - (1531) - (1228) - ΤΣΟΥΤΣΕΡΑ.

73η Ταξιαρχία: Συγκεντρουμένη εις περιοχήν ΤΟΥΜΠΑΣ.

9η Σ/βρίου:

Καιρός ομιχλώδης και βροχερός εις τας ορεινάς περιοχάς.

Εσημειώθησαν παρενοχλήσεις εκατέρωθεν. Αιφνιδιαστική ενέργεια του 573 Τάγματος εξ' υψ. 1186 έσχεν ως αποτέλεσμα την κατάληψιν του ανωνύμου ΚΟΥΛΕ (Ν.349504).

10η Σ/βρίου:

Επί του μετώπου της 22ας Ταξιαρχίας ο εχθρός ήρχισε να βάλλη δι' όλμων και μυδραλλίων από 0530 ώρας κατά των 508 και 509 ταγμάτων επί ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΣ (508 Τ. από ανωνύμου (Ν.345527) μέχρι τριγωνομετρικού ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΣ και 509 Τ. από τριγωνομετρικού μέχρις υψωμ. 1600 (Ν.364536).

Η λεπτομερή διάταξις ήτο η ακόλουθος:

Σ.Δ. 508 Τ. Λόχος εις (Ν. 350523)
Λόχος εις (Ν. 355526)
Λόχος εις (Ν. 347530)
Λόχος εις Ν. 344-527

509 Τάγμα Σ.Δ. εις (Ν.355529)
Λόχος εις (Ν.347532)
Λόχος εις (Ν.351533)
Λόχος εις (Ν.356535)
Λόχος εις (Ν.364534)

Κατά την 6ην ώραν εξεδηλώθη επίθεσις κατά του αριστερού Λόχου (3ου) (Ν.344527) του 508 Τ. και κατά των μετόπισθεν προς την κατεύθυνσιν του υψ. 1658 (Ν.354522) κατεχομένου υπό Λόχου του 564 Τάγματος.

΄Ετεροι συμμορίται προσέβαλον το δεξιόν Λόχον (4ον) του 508 Τ.

Αμφοτέρων των 3ου και 4ου Λόχων ετραυματίσθησαν οι Λοχαγοί και ευθύς αμέσως ήρξατο να σημειούται διαρροή των οπλιτών προς τα οπίσω.

Προ της καταστάσεως ταύτης και οι Κεντρικοί Λόχοι 1ος και 2ος αρχίζουν να συμπτύσσωνται.

Η κατάστασις αύτη του 508 τάγματος ευθύς αμέσως αρχίζει να κλονίζη και το 509 Τάγμα. Ούτως ο εις το τριγωνομετρικόν της ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΣ Λόχος αρχίζει να συμπτύσσεται.

Τη επεμβάσει του Δ/τού του τάγματος, επανέρχεται εις τας θέσεις του. Αλλά δεν παρήλθε πολύ χρόνος και ήρξατο αθρόα η διαρροή και του τάγματος τούτου, όπερ κατά την 10.30΄ ώραν είχεν εγκαταλείψει όλην την ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΝ και το υψ. 1600.

Η σύμπτυξις ή μάλλον η φυγή ήτο άνευ προηγουμένου και άνευ ισχυράς πιέσεως του εχθρού, όστις συνεχώς απησχολείτο υπό των πυρών δύο Μοιρών Πεδινού Πυρ/κού μας και υπό της Αεροπορίας.

Τα τάγματα 508,509 και ο Λόχος 564 δεν συνεκρατήθησαν ούτε επί του ΒΟΥΤΣΙ τουλάχιστον, αλλ' εξηκολούθησαν την διαρροήν οι πλείστοι τουλάχιστον έτι βαθύτατα προς Καστοριάν διά ΔΕΝΤΡΟΧΩΡΙΟΥ και προς ΑΛΙΑΚΜΟΝΑ ποταμόν ανατολικώς ΒΟΥΤΣΙ.

Αφ' ετέρου εις την περιοχήν της 3ης Ταξιαρχίας ο εχθρός εξεδήλωσεν επίσης επίθεσιν κατά των θέσεων του 502 Τάγματος, κατέχοντος την περιοχήν (Ν.395557) (Ν.397552) αποκρουσθείσαν. Κατά την 14.30 ώραν ομοίως ο εχθρός εξεδήλωσεν αιφνιδιαστικήν ενέργειαν κατά του υψ. 1228, όπερ πανούργως κατέλαβε αιχμαλωτίσας μάλιστα και την Φρουράν του αποτελουμένην εκ Λόχου μείον Διμοιρίας του 591 Τ. Εκ του υψώματος τούτου ήρξατο αμέσως διείσδυσις του εχρού προς δυσμάς επί αμέσω απειλή των Νώτων και των συγκοινωνιών των προς Βορράν επί ΠΟΡΤΑΣ και ΜΠΟΥΤΣΙ ευρισκομένων 501 και 593 ταγμάτων.

Εν όψει της καταστάσεως ταύτης η XV Μεραρχία διαθέτει το 575 τάγμα εις 22αν Ταξιαρχίαν, ίνα κατ' αρχάς μεν αύτη εξασφαλίση το ΒΟΥΤΣΙ δι' αυτού και εν συνεχεία επιζητήση να αποκαταστήση την τοποθεσίαν ΜΠΕΣΚΙΝΑΣ - ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΣ, Διλοχίαν και την Διοίκησιν του 591 Τάγματος εις 3ην Ταξιαρχίαν διά την ανακατάληψιν του υψ. 1228, και το 574 διέθεσε προς αποκατάστασιν διασαλευθείσης τάξεως και ενισχύσεως του τομέως διά την κάλυψιν του αριστερού εκ της κατευθύνσεως υψ. 1600 -ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΣ.

Ο Δ/τής της 22 Ταξιαρχίας διετάχθη προφορικώς υπό του Μεράρχου να καταλάβη το υψ. 1600. Εν τούτοις το ύψωμα τούτο ούτε κατά την ημέραν ταύτην ούτε κατά την νύκτα, την επομένην δε είχε καταληφθή υπό του εχθρού.

Επί του κυρίως ΒΟΤΣΙ είχεν εγκατασταθή το 575 τάγμα και είχον συγκρατηθή τα υπολείμματα του 508 (60 περίπου) και του 509 (180 περίπου) μετά των Διοικητών των και τινων Αξ/κών και τμήματα του 564 είχον εγκατασταθή Β. ΒΟΥΤΣΙ μεταξύ αυτού και ΜΠΕΣΚΙΝΑΣ - ΤΟΥΜΠΑΣ.

Ούτω κατά την ημέραν ταύτην απωλέσθησαν η ΡΑΜΠΑΤΙΝΑ - υψ. 1600 και υψ.1228, και δεν κατέστη δυνατήν, καίτοι υπήρχον επαρκείς δυνάμεις η ανακατάληψις τουλάχιστον των υψ. 1600 και 1228.

Η μη κατάληψις των δύο τούτων υψωμάτων κατέστησε δυσχερή την θέσιν των τμημάτων της 3ης Ταξιαρχίας, άτινα ευρίσκοντο βορείως της Γραμμής-ΠΟΡΤΑ - υψ. 1531.

11 Σεπτεμβρίου:

Επί του μετώπου της 22ας Ταξιαρχίας ουδέν το αξιόλογον, εκτός της παρενοχλήσεως των τμημάτων δι' όλμων και πυροβολικού.

Την νύκτα 11-12 προσεβλήθη ο Σ.Δ. της ταξιαρχίας ευρισκόμενος εις περιοχήν (Ν.3751) και συνεπτύχθη ούτος ανωμάλως εις περιοχήν ΝΤΕΜΠΕΝ. Την σύμπτυξιν ταύτην ηκολούθησαν τα εγγύς του Σ.Δ. ευρισκόμενα τμήματα των 508 και 509 ταγμάτων.

Εις το τομέα της 3ης Ταξιαρχίας ο εχθρός εξηκολούθησε την πίεσίν του κατά των τμημάτων ΜΠΟΥΤΣΙ και εκ της κατευθύνσεως 1228 κατά τμημάτων ευρισκομένων μεταξύ ΠΟΡΤΑΣ-ΤΣΟΥΤΣΕΡΑ.

Λόχος ωθηθείς υπό της 3ης Ταξιαρχίας προς υψ. 1600 διεπίστωσε κατοχήν τούτου υπό του εχθρού και διευκρινίσθη τελικώς η μη κατάληψίς του υπό της 22ας Ταξιαρχίας κατά την 10ην Σ/βρίου και την νύκτα 10-11, ως έχει διαταχθή.

Καθ' όλην την ημέραν ταύτην τα εις ΠΟΡΤΑ και ΜΠΟΥΤΣΙ τμήματα της 3ης Ταξιαρχίας διεξήγαγον σκληρόν αγώνα τηρήσαντα τας θέσεις των. Λόγω όμως της καταλήψεως των υψ. 1600, 1228 υπό του εχθρού, όθεν ούτος ήρχισεν διεισδύσας προς τα νώτα των, ο Ταξίαρχος υπέδειξε την ανάγκην συμπτύξεως των επί της Γραμμής 1528 - ΤΣΟΥΤΣΕΡΑ - Δυτικά αντερείσματα ΓΑΒΡΟΥ.

Ούτως ενεκρίθη υπό του Δ/τού του ΣΣ η σύμπτυξις της 3ης Ταξιαρχίας κατά την νύκτα της 11-12 Σ/βρίου και η διατήρησις της Γραμμής ΤΣΟΥΤΣΕΡΑ - 1528 εν συνδέσμω αριστερά μετά της 22ας Ταξιαρχίας.

Την νύκτα πράγματι έγινεν η σύμπτυξις και τα 501, 502, 593 και Δ/σις μετά Διλοχίας 591 συνεκεντρώθησαν εις περιοχήν ΤΟΥΜΠΑΣ -ΑΠΟΣΚΕΠΟΥ.

Κατά την σύμπτυξιν εν γένει απωλέσθη σοβαρόν ποσόν υλικού, η δε ταξιαρχία ανέφερεν ότι κατέστησαν ταύτα μη αξιόμαχα, εξεδήλου δε αύτη και την ανησυχίαν της επί δυνατότητος διατηρήσεως της Γραμμής - ΒΟΥΤΣΙ - 1528 - ΤΣΟΥΤΣΕΡΑ.

12ης Σεπτεμβρίου:

Ο Διοικητής της 22ας Ταξιαρχίας ευρέθη εις περιοχήν του ποταμού ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ, Δυτικώς Κρουσίων, μετά του Επιτελείου του.

Ο Μέραρχος συναντήσας αυτό σε τούτον τυχαίως τον διέταξε να επανέλθη εις Μονάδα του επί ΒΟΥΤΣΙ, όπερ και έγινε.

Η XV Μεραρχία διά Διαταγής της αναθέτει τον Τομέα ΒΟΥΤΣΙ -ΤΣΟΥΤΣΕΡΑ εις 73ην Ταξιαρχίαν με Σ.Δ. το ΝΤΕΝΤΕΝ.

Το ΣΣ διέθεσεν εις την XV Μεραρχίαν το 507 Τάγμα όπερ διετάχθη να αχθή εις ΝΤΕΝΤΕΝ την εσπέραν, ίνα την πρωίαν της επομένης εγκατασταθή επί ΒΟΥΤΣΙ και αναλάβη την άμυναν τούτου μετά του 575 τάγματος, των υπολειμμάτων των ταγμάτων 508, 509, 564 αποσυρομένων δι' ανασυγκρότησιν και αναδιοργάνωσιν.

Την 18ην ώραν ο εχθρός ήρξατο σφοδρού βομβαρδισμού διά πυρ/κού και όλμων κατά των τμημάτων των κατεχόντων την Γραμμήν ΒΟΥΤΣΙ - 1528.

Την 20ην ώραν ανεφέρθη ο τραυματισμός του ταξιαρχου 22ας ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΥ και η διακομιδή του προς Καστοριάν. Συγχρόνως δε και ο τραυματισμός τριών παρατηρητών του Πυροβολικού μας.

Την αυτήν ώραν ανήρχετο προς ΝΤΕΝΤΕΝ και ο διοικητής της 73ης ταξιαρχίας όστις είχε λάβει διαταγάς να προωθήση το 507 προς ΒΟΥΤΣΙ ως τάχιστα.

Η εξακολούθησις όμως διαρροής φυγάδων διαδιδόντων την εγκατάλειψιν του ΒΟΥΤΣΙ και η υπόδειξις του ταξιάρχου ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΥ να αναστραφή το 507 τάγμα και να καταλάβη την Γραμμήν ΚΡΟΥΣΤΑ - ΤΟΥΜΠΑ, ανατολικώς ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ, συνετέλεσεν εις την επιβράδυνσιν της κινήσεως του 507 προς ΒΟΥΤΣΙ. Τέλος τη επεμβάσει του Μεράρχου το 507 τάγμα και ο ταξίαρχος ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ εσυνέχισαν την προς ΒΟΥΤΣΙ πορείαν.

Την 2215 ώραν ο ασύρματος της 22ας έπαυσε να λειτουργή. Ούτως από της ώρας ταύτης μεταξύ Μεραρχίας και τμημάτων ΒΟΥΤΣΙ ουδεμία επαφή υπήρχε.

Αφ' ετέρου μετά τον τραυματισμόν των 3 παρατηρητών του Πυρ/κού η βολή πυροβολικού εσυνεχίζετο τη μεσολαβήσει του Αντ/ρχου του Α2 της 22ας Ταξιαρχίας ΦΑΚΙΡΗ. Εν τη πραγματικότητι η βολή πυρ/κού μετά την 20.10 ώραν ήτο σχεδόν ανύπαρκτος.

Από της στιγμής ταύτης συνεχώς διεπιστούτο η τελική εγκατάλειψις του ΒΟΥΤΣΙ, ότε περί ώραν 24ην διεβεβαίωσαν οι τελευταίοι κατερχόμενοι Αξιωματικοί ότι το ΒΟΥΤΣΙ εγκατελείφθη.

Την ώραν ταύτην ο Ταξίαρχος ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ με το προς ΒΟΥΤΣΙ βαδίζον τάγμα μόλις είχε φθάσει με τον επί κεφαλής Λόχον εις ΝΤΕΝΤΕΝ.

Την 3ην ώραν της 13ης Σ/βρίου διετάχθη το 507 τάγμα να αναστραφή και να συγκεντρωθή εις περιοχήν ΑΠΟΣΚΕΠΟΥ.

Συγχρόνως διετάχθη και η σύμπτυξις του 574 τάγματος από ΤΣΟΥΤΣΕΡΑ.

Ούτως όλα τα τμήματα την 3ην ώραν της 13ης Σ/βρίου ήρξαντο συμπτυσσόμενα και μέχρι των πρωϊνών ωρών είχεν διέλθει ανατολικώς ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ.

Ο εχθρός ουδόλως παρηνώχλησε τα συμπτυσσόμενα τμήματα.

Διαλαμβάνονται εν τη παρούση εκθέσει τα γεγονότα από της 30ης Αυγούστου μέχρι 13ης Σεπτεμβρίου διά να παρουσιασθή μία εικών της αλληλουχίας των.

Είναι φανερόν ότι εις την όλην θλιβεράν υπόθεσιν υπάρχουν αίτια και υπεύθυνοι.

Γενικώς οι πάντες αποδίδουν την συμφοράν εις υπερκόπωσιν των Μονάδων. Ο Διοικητής του ΣΣ Αντιστράτηγος Κιτριλάκης αποδίδει ταύτην εις τα εξής:

- Εις σωματικήν κόπωσιν Αξ/κών και ανδρών. Επί χρόνον μακρόν διεξάγουν μάχας και εκκαθαριστικάς επιχειρήσεις. Ειδικώτερον από 16ης Ιουνίου μέχρι σήμερον άνευ διακοπής.
- Εις τας μεγάλας απωλείας των Μονάδων εις ΓΡΑΜΜΟΝ.
- Εις το γεγονός ότι τα μαχητικώτερα στελέχη και οπλίται (ομαδάρχαι, Διμοιρίται, σκοπευταί κτλ.) απωλέσθησαν, αντικατασταθέντες με στρατιώτας άνευ πολεμικής πείρας.

Θέσεις μονίμων Αξ/κών κατέλαβον δόκιμοι τοιούτοι και νεαροί έφεδροι Ανθ/γοί.

- Εις την απαγοήτευσιν ότι ο συμμοριτισμός δεν ετελείωσε με τον ΓΡΑΜΜΟΝ.
- Τέλος εις τα συνθήματα Κομμουνιστικά, οι οποίοι εις τοιαύτας περιστάσεις τεχνιέντως είναι δυνατόν να εκπέμπουν.

Συμμερίζομαι απολύτως τας γνώμας ταύτας του Δ/τού του ΣΣ με τας εξής επιπροσθέτως.

α) Είναι γεγονός αναμφίρηστον ότι η μαχητικότης και το ηθικόν των στρατευμάτων έχει καταπέσει.

Υπαίτιοι είναι αποκλειστικώς οι Αξιωματικοί.

Παρά τους συνεχείς κόπους εδίδοντο ευκαιρίαι αναπαύσεως, έστω και μικροπρόθεσμοι. Οι οπλίται μας, νεαροί όντες εν τω συνόλω των, δύνανται ευχερώς να αναλαμβάνουν εκ των ταλαιπωριών και κόπων με ολίγην ανάπαυσιν.

Οι Αξιωματικοί δύνανται να ανεύρωσιν ευκαιρίας εξασφαλίσεως εις τους άνδρας των σχετικής αναπαύσεως. Η μέριμνα των Διοικήσεων να αποφεύγωνται μάταιαι κινήσεις, επιφέρουσαι καμάτους, δεν φαίνεται να εκυριάρχησε κατά τα διαδραματισθέντα γεγονότα.

β) Το περιστατικόν της αντιστάσεως της 73ης ταξιαρχίας επί ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΣ διά της 22ας τοιαύτης και ιδία η κάθοδος και συγκέντρωσις της 73ης τόσον μακράν του ευαισθήτου χώρου της ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΣ-ΠΟΡΤΑΣ, κρίνω ότι υπήρξε σφάλμα ουσιώδες.

Εάν η 73η Ταξιαρχία είχε πράγματι απόλυτον ανάγκην αναπαύσεως, ηδύνατο να επιτύχη τούτο δι' εγκαταστάσεώς της όπισθεν και πλησιέστατα της 22ας τοιαύτης και να μην απομακρυνθή τόσον, ώστε να χρειάζεται ώρας πολλάς διά να επέμβη εις τον Αγώνα.

γ) Αποτελεί ομοίως σφάλμα βαρύτατον διά τας Διοικήσεις όταν ρίπτουν εις τον αγώνα τμήματα εν γνώσει ότι έχουν μειωμένον ηθικόν ή ελλαττωματικήν μαχητικότητα. Πολλάκις βέβαια ο χρόνος ιδία μας πιέζει και μας εξωθεί προς δράσιν, διότι ίσως πάσα αναβολή, θα αποκλείση μίαν ουσιώδη εκμετάλλευσιν, αλλά πρωταρχικόν στοιχείον διά δράσιν είναι ο καλός ή επί τέλους ανεκτός σφυγμός των στρατευμάτων. Εάν δεν έχωμεν αι

διοικήσεις συλλάβη τον σφυγμόν τούτον, αποτελεί αφροσύνην να αποδυθώμεν εις αγώνα με βαθείς μάλιστα αντικειμενικούς σκοπούς, ως εν προκειμένω.

δ) Εις τον αγώνα εν τη περιοχή ταύτη υπήρχον εν τω συνόλω σχεδόν τα τμήματα των XV και II Μεραρχιών.

Αποτελεί κατά την γνώμην μου ομοίως σφάλμα η μη χρησιμοποίησις της Διοικήσεως της II Μεραρχίας.

Δεν γνωρίζω αν αύτη εχρησιμοποιείτο εις άλλον τομέα πλέον επωφελώς.

ε) Βαρύτατην ευθύνην φέρουν:

Οι Διοικηταί των 508, 509 και 564 ταγμάτων και Αξ/κοί τούτων.

Ο Δ/τής της 22ας Ταξιαρχίας.

Ο Δ/τής Λόχου της 22ας Ταξιαρχίας, όστις διαταχθείς να καταλάβη το 1600 δεν εξετέλεσε την Δ/γήν.

Οι υπεύθυνοι της μη ανακαταλήψεως του υψ. 1228 εν τη περιοχή της 3ης Ταξιαρχίας.

στ) Δια την επακριβή απόδοσιν των ευθυνών εισηγούμαι την ανάγκην ενεργείας ενόρκου Προανακρίσεως.

Καστοριά τη 27 Οκτωβρίου 1948
Τ.Υ.
ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

32

Θέμα: Οδηγίαι επιχειρήσεως ΑΛΙΑΚΜΩΝ

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ-ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ
Α΄ΣΣ/Α1/Κ.Α.
ΑΡΙΘΜ. Α.Π. Φ.1/4
ΣΤΓ 904 τη 28-10-48

ΠΡΟΣ: ΑΕΘ-41ην Ταξιαρχίαν

ΚΟΙΝ: ΓΕΣ/Α1-Α.Κ.
Β΄ΣΣ/Α1-Α.ΕΑ.Μ.

1. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

Αι Συμμοριακαί δυνάμεις ΑΝΤΙΧΑΣΙΩΝ, ΧΑΣΙΩΝ, ΚΑΜΒΟΥΝΙΩΝ και ΒΕΝΖΙΩΝ υπολογίζονται εις 1300 εξ ων 100 άοπλοι κατανεμόμενοι κατά περιοχάς ως ακολούθως:

α) ΑΝΤΙΧΑΣΙΑ 250 εξ ων 40 έφιπποι

β) ΧΑΣΙΑ 500 περίπου μετά των επιτελείων ΚΓΑΝΕ και Αρχηγείου ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ.

γ) ΚΑΜΒΟΥΝΙΑ 450 εξ ων 100 άοπλοι

δ) ΒΑΝΖΙΑ 150

Δ υ ν α τ ό τ η τ ε ς. Δύνανται ν' απειλήσουν την περιοχήν ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ και να παρεμποδίσουν την ελευθέραν κυκλοφορίαν επί της αμαξιτής ΕΛΑΣΣΟΝΟΣ - ΣΕΡΒΙΩΗ.

Π ρ ο θ έ σ ε ι ς. Επί του παρόντος τουλάχιστον λεηλασία και στρατολογία με απώτερον σκοπόν πιθανώς, ενισχύοντες τας δυνάμεις των και εφοδιαζόμενοι επαρκώς εις πυρομαχικά, τα οποία δεν διαθέτουσι ήδη εν αφθονία, να θέσωσι υπό τον έλεγχό των, ιδίως κατά την περίοδον του χειμώνος την περιοχήν της ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ και να εξασφαλίσουν την διοχέτευσιν τροφίμων εκ περιοχής ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ προς τας περιοχάς είτε του ΓΡΑΜΜΟΥ είτε του ΒΙΤΣΙ.

Αι Συμμοριακαί δυνάμεις ΑΝΤΙΧΑΣΙΩΝ και ΧΑΣΙΩΝ, προσβαλ-λόμεναι υπό του Στρατού, πιθανώς θα προσπαθήσωσι να διαφύγωσι προς Β.Δ., Βορράν ή Β. Ανατολάς.

2. ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

Εκκαθάρισις των περιοχών ΑΝΤΙΧΑΣΙΩΝ, ΧΑΣΙΩΝ, ΚΑΜΒΟΥΝΙΩΝ και ΒΕΝΖΙΩΝ δι' εξοντώσεως των εγκατεστημένων εις ταύτας συμμοριακών δυνάμεων και περισυλλογήν των εκ περιοχής ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ λεηλατηθέντων τροφίμων και ποιμνίων. Παρεμπόδισις διαφυγής των συμμοριτών ΑΝΤΙΧΑΣΙΩΝ και ΧΑΣΙΩΝ είτε προς Β.Δ. είτε προς Βορράν είτε προς Β.Α.

3. ΜΕΘΟΔΟΣ

α) Γενικός τρόπος ενεργείας
Ενέργεια εις δύο φάσεις.

Α΄ ΦΑΣΙΣ
Εκκαθάρισις ΑΝΤΙΧΑΣΙΩΝ, ΧΑΣΙΩΝ και ΒΕΝΖΙΩΝ διά συγκλινουσών ενεργειών από Βορρά, Νότου και Ανατολών.

Β΄ ΦΑΣΙΣ

Αναλόγως αποτελεσμάτων Α΄ φάσεως και βάσει πληροφοριών συνέχεια ενεργείας προς εκκαθάρισιν ΚΑΜΒΟΥΝΙΩΝ και ενδεχομένως ΠΙΕΡΡΙΩΝ.

β) Οργάνωσις Διοικήσεων-Δυνάμεις

ι. ΔΕΘ

77 Ταξιαρχία (3 Τάγματα)

Δυνάμεναι να εξοικονομηθώσι δυνάμεις Εθνοφρουράς μέχρις ενός Τάγματος.

Δυνάμεις ΜΕΑ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ - ΤΡΙΚΚΑΛΩΝ

Πεδινή Πυροβολαρχία

ιι. 41 Ταξιαρχία (μέχρι δύο Ταγμάτων)

Ουλαμός Ορειβ. Πυροβολικού

Επιτόπιοι δυνάμεις ΔΕΑΜ.

γ) Αποστολαί

Α΄ ΦΑΣΙΣ

ΔΕΘ

ι. Ταχεία ενέργεια από Δυσμών, Νότου και Ανατολών επί τω σκοπώ όπως

Εκκαθαρίση ταχέως την περιοχήν ΑΝΤΙΧΑΣΙΩΝ

Συνδεθή μετά των δυνάμεων της 41 Ταξιαρχίας από Δυσμών (περιοχή ΑΓΙΟΦΥΛΛΟΣ - ΜΑΚΡΟΒΟΥΝΙ) προς παρεμπόδισιν διαφυγής συμμοριτών προς Δυσμάς.

Παρεμποδίση διαφυγήν συμμοριτών προς Ε.Α. (περιοχήν ΚΑΜΒΟΥΝΙΩΝ)

ιι. Συνέχεια ενεργείας προς περιοχήν ΜΕΓΑΛΗΣ ΚΑΜΠΗΣ ΑΛΙΑΚΜΩΝΟΣ εν συνδυασμώ με τας από Βορρά ενεργούσας δυνάμεις της 41 Ταξιαρχίας βάσει αποτελεσμάτων εκκαθαρίσεως ΑΝΤΙΧΑΣΙΩΝ και πληροφοριών, διά την συντριβήν των συμμ. εις περιοχήν ταύτην συμμοριακών δυνάμεων.

41 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ

Ενεργούσα από Βορρά προς Νότον ιππαστί επί του ΑΛΙΑΚΜΩΝΟΣ επί των γενικών κατευθύνσεων:

ΕΛΕΥΘΕΡΟΧΩΡΙ (Σ.6086) - ΜΕΛΙΣΣΙ (Σ.6179) - ΜΑΚΡΟΒΟΥΝΙ (Σ.6377) και ΜΙΚΡΟΚΛΕΙΣΟΥΡΑ (Σ.6698) - ΠΟΝΕΙΝΗ (7789) - ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙ (Σ.7786)

ι. Να συνδεθή το ταχύτερον μετά της ΔΕΘ εις περιοχήν ΑΓΙΟΦΥΛΛΟΣ - ΜΑΚΡΟΒΟΥΝΙ και να παρεμποδίση διαφυγήν των συμμοριτών προς Β.Δ.

ιι. Να εκκαθαρίση την περιοχήν των ΒΕΝΖΙΩΝ και να αχθή εις περιοχήν Βορείως Μεγάλης Καμπής ΑΛΙΑΚΜΩΝΟΣ διά να παρεμποδίση διαφυγήν των συμμοριτών από περιοχής ΧΑΣΙΩΝ προς περιοχήν ΒΟΥΡΙΝΟ.

Β΄ ΦΑΣΙΣ

ΔΕΘ

Συνέχεια ενεργείας προς ΚΑΜΒΟΥΝΙΑκαι ενδεχομένως προς ΠΙΕΡΡΙΑ αναλόγως αποτελεσμάτων Α΄ Φάσεως και πληροφοριών.

41 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ

ι. Διατήρησις δυνάμεων εις περιοχήν Βορείως μεγάλης Καμπής ΑΛΙΑΚΜΩΝΟΣ προς παρεμπόδισιν διαφυγής συμμοριτών εκ περιοχής ΚΑΜΒΟΥΝΙΩΝ προς ΒΕΝΖΙΑ κυρίως διά ΖΑΜΠΟΥΡΔΑΣ (Σ.8679)

ιι. Χρησιμοποίησις των δυτικώς ΑΛΙΑΚΜΩΝΟΣ δυνάμεών της αναλόγως των αναγκών ασφαλείας της ζώνης ευθύνης της.

δ) Γενική Αποστολή

Λήψις μέτρων επαρκούς κλιμακώσεως δυνάμεων κατά πλάτος και βάθος διά να προληφθή κατά το δυνατόν, αφ' ενός η διαρροή των συμμοριτών διά μέσου της διατάξεως, αφ' ετέρου η αναστροφή των τμημάτων προς τα οπίσω εις περίπτωσιν διαρροής συμμοριτών όπισθεν των Μονάδων Α΄ Κλιμακίου.

ε) Χρονικά ΄Ορια

΄Ε ν α ρ ξ ι ς: Πιθανή ημέρα ενάρξεως η 1η Νοεμβρίου.

Δια νεωτέρας διαταγής ΣΣ εκδιδομένης προ ωρών θα καθορισθή η ακριβής ημέρα και ώρα.

Δ ι ά ρ κ ε ι α: Θα εξαρτηθή εκ των επιτευχθησομένων αποτελεσμάτων και μεταγενεστέρων πληροφοριών.

4. ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ

Υπό του ΣΣ Τούτο δεν περιορίζει την πρωτοβουλίαν των Διοικήσεων και την αμοιβαίαν συννενόησιν προς αποφυγήν απωλείας χρόνου και ευκαιριών αποτελεσματικής ενεργείας εν αναμονή διαταγών ΣΣ

5. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΙ

Ως είναι ήδη οργανωμέναι μεταξύ ΣΣ, ΔΕΘ και 41 Ταξιαρχίας.

6. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

Εφοδιασμοί και διακομιδαί να ρυθμισθώσι υπό των διοικητών των ΔΕΘ και 41 Ταξιαρχίας βάσει της υφισταμένης οργανώσεως και των μεταφορικών δυνατοτήτων, λαμβανομένης μερίμνης ώστε αι Μονάδες να είναι όσον το δυνατόν ελαφρότεραι.

7. ΣΧΕΔΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Να υποβληθώσι εις το ΣΣ εν γενικαίς γραμμαίς μέχρις εσπέρας 31ης Οκτωβρίου, εν ανάγκη τηλεγραφικώς.

8. ΑΝΑΦΕΡΑΤΕ ΛΗΨΙΝ

ΕΝΤΟΛΗ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΟΥ
Τ.Υ.
ΚΕΤΣΕΑΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ
ΣΥΝ/ΡΧΗΣ-ΕΠΙΤΕΛΑΡΧΗΣ

33

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ

Αποστ.: Ανωτέρα Διοίκησις Αεροπορίας
Αποδ.: Ως η Διανομή
Ημερ: 30 Οκτωβρίου 1948
Στ. Φακ: ΑΔΑ/ΑΠ/44/ΕΠΙΤ/Α.Α. 619

«ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΚΘΕΣΕΩΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ.5»

Έχομεν την τιμήν να υποβάλωμεν συνημμένως έκθεσιν επί της δράσεως της Αεροπορίας κατά την χρονικήν περίοδον από 1ης Σεπτεμβρίου μέχρι 30ης Σεπτεμβρίου 1948.

ΕΜΜ. ΚΕΛΑΪΔΗΣ
Σμήναρχος
Αρχηγός
Ανωτέρας Διοικήσεως Αεροπορίας

ΔΙΑΝΟΜΗ
Υπουργόν Αεροπορίας
Γ.Ε.Α/Α1
Γ.Ε.Σ./Α1
Δ.Α.Υ./Α
Δ.Α.Υ/Β
Δ.Α.Υ./Γ
Α.Β. ΛΑΡΙΣΗΣ
Αμερ. Αερ/κή Αποστολή
Βρετ. Αερ/κή Αποστολή

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ
Α. Πίναξ φθορών από εχθρικάς ενεργείας
Β. Πίναξ φθορών από άλλας αιτίας
Γ. Πίναξ απωλειών προσωπικού
Δ. Πίναξ συγχαρητηρίων
Ε. Πίναξ ριφθεισών βομβών και ρουκεττών.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΥΠ. ΑΡΙΘ. 5

ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΡΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΗΝΑ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΝ 1948

I. ΓΕΝΙΚΑ

Κατά τον μήνα Σεπτέμβριον η δράσις της Αεροπορίας εμειώθη εν συγκρίσει προς την δράσιν των μηνών Ιουνίου-Αυγούστου.

Αι κάτωθι επιχειρήσεις διεξήχθησαν κατά τον μήνα τούτον:

1) Μικράς εκτάσεως επιχειρήσεις εις ΡΟΥΜΕΛΗΝ-ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ-ΘΕΣΣΑΛΙΑΝ-ΘΡΑΚΗΝ.

2) Μεγαλυτέρας εκτάσεως εις

(α) Περιοχήν ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ-ΣΟΥΛΙΟΥ ΖΑΓΟΡΙΩΝ

(β) Περιοχήν ΠΑΠΑΔΩΝ

(γ) Περιοχήν ΒΙΤΣΙ.

II. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΕΣΩΝ

Μετά την λήξιν των επιχειρήσεων εις την περιοχήν ΓΡΑΜΜΟΥ αι Αεροπορικαί δυνάμεις επιχειρήσεων κατανεμήθησαν την 1ην Σ/βρίου ως κάτωθι:

1) Εις Αερ/μιον ΚΟΖΑΝΗΣ: Εν σμήνος ΣΠΙΤΣ της 336 και εν Σμήνος της 337 με μέσον όρον αεροσκαφών εν ενεργεία 12.

Τρία αεροσκάφη ΧΑΡΒΑΡΝΤ κατά μέσον όρον εν ενεργεία.

2) Εις Αερ/μιον ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ: Η 335 Μοίρα με μέσον όρον ΣΠΙΤΣ εν ενεργεία 8.

3) Εις Αερ/μιον ΣΕΔΕΣ: Εν Σμήνος της 336 Μοίρας, με μέσον όρον εν ενεργεία ΣΠΙΤΣ 7.

ΧΑΡΒΑΡΝΤ 2.

4) Εις Αερ/μιον ΚΑΒΑΛΛΑΣ: Περί το τέλος του μηνός εδημιουργήθη Απόσπασμα εξ 6 ΣΠΙΤΣ και 1 ΧΑΡΒΑΡΝΤ.

5) Εις Αερ/μιον ΛΑΡΙΣΗΣ: Περί το τέλος του μηνός, μετά την λήξιν των επιχειρήσεων ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ μετεφέρθη εν Σμήνος ΣΠΙΤΣ της 335 Μοίρας με μέσον όρον 6 ΣΠΙΤΣ εν ενεργεία.

6) Εις Αερ/μιον ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ: Παρέμεινεν έν Σμήνος της 337 Μοίρας μειωμένης δυνάμεως, με μέσον όρον διαθεσίμων ΣΠΙΤΣ 4. Τα αεροσκάφη ΧΑΡΒΑΡΝΤ της Α.Β.Σ. κατανεμήθησαν ανά έν εις Α.Β.Σ. εις Α.Α.ΤΡ. και Α.Α.ΛΜ.

Η ΑΔΑ/Κ κατόπιν Δ/γής της Α.Δ.Α. είχε την ευχέρειαν ενισχύσεως του Α.ΑΚΖ διά αερ/φών λαμβανομένων εκ του Α.Α.Ι.

III. ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΑΣ ΑΝΩΤΕΡΩ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

1) Κατά τας μικράς εκτάσεως επιχειρήσεις

Εις την περιοχήν της ΡΟΥΜΕΛΗΣ ουδεμία σοβαρά προσχεδιασμένη επιχείρησις έλαβε χώραν. Ο ρόλος του Στρατού περιωρίσθη εις την καταδίωξιν των συμμοριτών οι οποίοι από του παρελθόντος μηνός προσπαθούν να εγκατασταθούν εις την περιοχήν ταύτην. Αι επιχειρήσεις αύται υπεστηρίχθησαν διά περιωρισμένων μέσων,

μαχητικών εξ ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ και αναγνωριστικού εκ ΛΑΜΙΑΣ, ειδικώς διατεθέντος προς τον σκοπόν αυτόν.

Η υποστήρηξις αν και εγένετο διά περιωρισμένων μέσων υπήρξε λίαν αποτελεσματική.

Αι δυνάμεις της Α.Σ.Δ.Π. υπεστηρίχθησαν εις περιωρισμένην κλίμακα δι' αεροσκαφών ΣΠΙΤΣ εξ ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ και ενός ΧΑΡΒΑΡΝΤ εκ ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ ειδικώς διατεθέντος εις ΤΡΙΠΟΛΙΝ διά τας ανάγκας της Α.Σ.Δ.Π.

Τμήματα συμμοριτών διαφύγοντα εκ της περιοχής του ΓΡΑΜΜΟΥ συνεγκεντρώθησαν εις την περιοχήν της ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ, δημιουργήσαντα σοβαράν κατάστασιν εις την περιοχήν ταύτην λόγω κυρίως της ελλείψεως επαρκών Στρατιωτικών δυνάμεων.

Παρά την στενότητα των Αεροπορικών μέσων, λόγω της απασχολήσεως των αεροσκαφών εις τας περιοχάς των κυρίων επιχειρήσεων, η Αεροπορία επενέβη και εις την περιοχήν της ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ με λίαν ικανοποιητικά αποτελέσματα και κυρίως εναντίον των επιτεθέντων της ΑΓΥΙΑΣ συμμοριτών. Ικανοποητικά επίσης υπήρξαν τα αποτελέσματα των αναγνωρίσεων και προσβολών εκ του Αεροδρομίου ΛΑΡΙΣΗΣ εναντίον των συμμοριτών της περιοχής ΚΑΤΩ ΟΛΥΜΠΟΥ.

Εις την ΘΡΑΚΗΝ εγένοντο υπό του Στρατού μικράς εκτάσεως επιχειρήσεις με σκοπόν την παρεμπόδισιν κινήσεως συμμοριακών δυνάμεων προς ενίσχυσιν των συμμοριτών της περιοχής ΠΑΠΠΑΔΩΝ, ένθα διεξήγοντο μεγαλυτέρας κλίμακος επιχειρήσεις.

Η Αεροπορία χρησιμοποιούσα το Αερ/μιον ΚΑΒΑΛΛΑΣ υπεστήριξε και τας επιχειρήσεις ταύτας με λίαν ικανοποιητικά αποτελέσματα.

2) <u>Κατά τας μεγαλυτέρας εκτάσεως επιχειρήσεις</u>

(α) <u>Περιοχή ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ-ΣΟΥΛΙΟΥ-ΖΑΓΟΡΙΩΝ</u>

Επιχειρήσεις μεγάλης εκτάσεως ανελήφθησαν υπό του Α΄Σ.Σ. εναντίον της περιοχής ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ. Οι συμμορίται από μακρού κατέχοντες την περιοχήν ταύτην, την είχον οργανώσει εις μεγάλον βαθμόν.

Λόγω και της διαμορφώσεως του εδάφους η επιχείρησις εθεωρείτο άκρως δυσχερής. Προσπάθειαι εις το παρελθόν εκκαθαρίσεως της ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ απέτυχον διά τους ανωτέρω λόγους. Διά την επιχείρησιν ταύτην διετέθη ολόκληρος η 335 Μοίρα Διώξεως και 2 βομβαρδιστικά αεροσκάφη ΝΤΑΚΟΤΑ.

Προ της ενάρξεως της επιχειρήσεως και κατ' αυτήν εξετελέσθησαν βομβαρδισμοί υπό των ΣΠΙΤΣ και ΝΤΑΚΟΤΑ εις μεγάλην κλίμακα διά βομβών των 500 και 250 λιβρών προς εξάρθρωσιν του αμυντικού συστήματος των συμμοριτών και πτώσιν του ηθικού αυτών.

Εβομβαρδίσθησαν τα χωρία ΤΣΑΜΑΝΤΑΣ-ΛΕΙΑ-ΒΑΒΟΥΡΡΑ-ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ, στόχοι εις το εσωτερικόν της περιοχής επιχειρήσεων, ως και ωργανωμέναι θέσεις εις το πεδίον της μάχης. Κατά την εξαπόλυσιν της επιθέσεως τα επίγεια Τμήματα υπεστηρίζοντο συνεχώς υπό της Αεροπορίας καθ' όλην την διάρκειαν της ημέρας. Εξαιρετική υπήρξεν η συμβολή της Αεροπορίας εις την απόκρουσιν της επιθέσεως των διαφυγόντων του κλοιού συμμοριτών, οίτινες επλησίασαν απαρατήρητοι τας θέσεις του φιλίου Πυρ/κού , εις την περιοχήν ΓΡΑΝΙΤΣΟΠΟΥΛΑΣ και επετέθησαν με σκοπόν να καταστρέψουν τα πυροβόλα άτινα από ασθενείς δυνάμεις πυροβολητών επροστατεύοντο.

Αι δυνάμεις αύται των συμμοριτών ανεχαιτίσθησαν εγκαίρως υπό της Αεροπορίας με μεγάλας απωλείας και καταδιώχθησαν εν συνεχεία εις τας περιοχάς ΚΑΛΠΑΚΙΟΥ και ΖΑΓΟΡΙΟΥ όπου επιχείρουν να διαφύγουν.

(β) Περιοχή ΠΑΠΠΑΔΩΝ

Προς υποστήριξιν των αναληφθεισών υπό του Γ΄ ΣΣ επιχειρήσεων εις την περιοχήν ΠΑΠΠΑΔΩΝ, εδημιουργήθη εις ΚΑΒΑΛΛΑΝ Αερ/κόν Απόσπασμα, εκ του συνόλου σχεδόν των διαθεσίμων εις Α.Β.Σ. αεροσκαφών, ήτοι 5 ΣΠΙΤΣ και 1 ΧΑΡΒΑΡΝΤ.

Αι επιχειρήσεις εις την περιοχήν ταύτην διαρκείας οκτώ ημερών εστέφθησαν υπό επιτυχίας και υπεστηρίχθησαν λίαν ικανοποιητικώς υπό της Αεροπορίας.

(γ) Επιχειρήσεις ΒΙΤΣΙ

Μετά την κατάρρευσιν των συμμοριακών συγκροτημάτων εις την περιοχήν του ΓΡΑΜΜΟΥ, σοβαρά Τμήματα αυτών διαφυγόντα μέσω ΑΛΒΑΝΙΑΣ ήρχισαν εγκαθιστάμενα εις την περιοχήν του ΒΙΤΣΙ.

Προηγουμένως έτερα συμμοριακά Τμήματα, κατά την διάρκειαν των επιχειρήσεων εις ΓΡΑΜΜΟΝ είχον μεταφερθή εξ Ανατολών και είχον εγκατασταθή αμυντικώς επί του ΒΙΤΣΙ προβαίνοντα εις την συστηματικήν οργάνωσιν του εδάφους.

Τας πρώτας ημέρας του Σεπτεμβρίου αι ημέτεραι δυνάμεις εξαπέλυσαν επίθεσιν εναντίον των θέσεων των συμμοριτών εις ΒΙΤΣΙ. Η Αεροπορία υπεστήριξεν την επίθεσιν ταύτην εκ του Αερ/μίου ΚΟΖΑΝΗΣ, διά βομβαρδισμών και πυροβολισμών, ενώ συγχρόνως κατετόπιζε την Διοίκησιν του Στρατού περί των συγκεντρώσεων και αμυντικών έργων του εχθρού, δι' αναγνωρίσεων όψεως και φωτογραφικών τοιούτων. Την 12 Σεπτεμβρίου αι ημέτεραι δυνάμεις ευρεθείσαι προ επιμελώς οργανωθείσης τοποθεσίας και πιεσθείσαι ισχυρώς υπό των εχθρικών δυνάμεων, σημαντικώς ενισχυθεισών εν τω μεταξύ, συνεπτύχθησαν εις τας αρχικάς θέσεις εξορμήσεώς των. Κατά την περίοδον ταύτην η Αεροπορία υπεστήριξε τα επίγεια Τμήματα, καλύψασα ταύτα αποτελεσματικώς.

Την 19-20 Σεπτεμβρίου οι συμμορίται εξαπέλυσαν σφοδράν αντεπίθεσιν εναντίον των ημετέρων Τμημάτων, κατορθώσαντες να διεισδύσουν μεταξύ των φιλίων γραμμών.

Από της πρωϊας της 20 Σεπτεμβρίου η Αεροπορία επενέβη εις την μάχην και συνετέλεσε τα μέγιστα εις την εκμηδένισιν των επιτεθέντων συμμοριτών , επιφέρουσα εις αυτούς σοβαρωτάτας απώλειας.Η επικρατήσασα αργότερον κακοκαιρία εμείωσεν σημαντικώς την δράσιν της Αεροπορίας.

IV. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1) Η Αεροπορία συνεργασίας μετά του Πυρ/κού αν και χρησιμοποιηθείσα με μικροτέραν των προηγουμένων μηνών έντασιν, είχεν ικανοποητικά αποτελέσμτα.

Κατεδείχθη ότι το καταλληλότερον αεροσκάφος διά την συνεργασίαν μετά Πυρ/κού, όταν ο υψοδείκτης της περιοχής επιτρέπει, είναι το αεροσκάφος ΩΣΤΕΡ λόγω της μικράς του ταχύτητος και της αρίστης προς τα κάτω ορατότητος.

2) Η αεροπορία μεταφορών εχρησιμοποιήθη με την αυτήν έντασιν κατά τον μήνα Σεπτέμβριον. Μετεφέρθησαν πυρ/κά και παντοειδές υλικόν, τραυματίαι και προσωπικόν και εγένοντο ρίψεις εφοδίων.

3) Τα βομβαρδιστικά ΝΤΑΚΟΤΑ εχρησιμοποιήθησαν εντατικώτερον κατά τον μήνα Σεπτέμβριον.

Τα εκ των βομβαρδισμών τούτων ηθικά αποτελέσματα ήσαν απολύτως ικανοποιητικά.

Η ακρίβεια των βομβαρδισμών κρίνεται ομοίως ικανοποιητική από τας εκθέσεις των πληρωμάτων των βομβαρδιστικών και των αεροπλάνων συνοδείας τα οποία παρηκολούθησαν τα σημεία πτώσεως.

Τα υλικά αποτελέσματα υπήρξαν πενιχρά, λόγω κυρίως της φύσεως των στόχων.

Επισυνάπτομεν την υπ' αριθ. ΑΠ. Φ19/86/27.10.48 έκθεσιν του Α΄Σ.Σ. επί των αποτελεσμάτων των βομβαρδισμών δι' αεροσκαφών ΝΤΑΚΟΤΑ.

Η χρησιμοποίησις μεγάλου αριθμού βομβών υπό των ΝΤΑΚΟΤΑ επέφερε σοβαράν μείωσιν των αποθεμάτων εις βόμβας των 500 και 250 λιβρών. Η Α.Δ.Α. ανέφερε σχετικώς διά των υπ' αριθ. ΑΔΑ/2767/1/ΥΑ/Α2/87/24.9.48 και ΑΔΑ/2767/1/ΥΑ/Α2243/2.10.48 αναφορών προς Υ.Α.

4) Η συνεργασία Στρατού-Αεροπορίας κατά τον μήνα Σεπτέμβριον υπήρξεν αρίστη μετά των δυνάμεων Ορεινών καταδρομών των δρώντων εις την περιοχήν της ΡΟΥΜΕΛΗΣ.

Δεν ευρίσκεται εις ικανοποιητικόν επίπεδον η συνεργασία μετά των Τμημάτων της Α.Σ.Δ.Π.

Εις την περιοχήν του Α΄Σ.Σ. παρατηρούνται ομοίως περιπτώσεις μη καλής συνεργασίας (ως μη έγκαιρος ενημέρωσις του Δ.Α.Υ. επί της τακτικής καταστάσεως-επέμβασις εις τον αριθμόν των αεροσκαφών άτινα δέον όπως αποσταλούν εις εκάστην περίπτωσιν κ.λ.π.).

V. <u>ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ</u>

Ως και εις την προηγουμένην υπ' αριθ. «4» ΄Εκθεσιν.

VI. <u>ΥΛΙΚΟΝ</u>

(α) <u>Αεροσκάφη</u>

Η συντήρησις των αερ/φών , παρά τας παρουσιαζομένας δυσχερείας εις τα Αεροδρόμια εκ των οποίων δρούν, λίαν ικανοποιητική, χάρις κυρίως εις τας αόκνους προσπαθείας του προσωπικού εδάφους.

(β) <u>Οπλισμός</u>

Αι παρουσιασθείσαι εμπλοκαί και αφλογιστίαι εντός των ανεκτών ορίων.

(γ) <u>Συνεννόησις</u>

I. <u>Σταθμοί Α/Τ επιγείων Δικτύων</u>

Οι Σταθμοί Α/Τ/ των επιγείων Δικτύων συμπεριλαμβανομένων και των Σταθμών Υ.Σ. και Λ.Υ.Σ., Ρ/Τ των Πύργων Ελέγχου πτήσεων ηργάσθησαν ικανοποιητικώς άνευ ανωμαλιών.

II. <u>Ραδιογωνιομετρικοί Σταθμοί</u>

Οι υπάρχοντες δύο εν λειτουργία ραδιογωνιομετρικοί στραθμοί Υ.Σ. της Α.Β.Σ. και Α.Β.Β. εξυπηρέτησαν πλήρως τα δικινητήρια αεροσκάφη (ΝΤΑΚΟΤΑ-ΑΝΣΟΝ), δεδομένου ότι ηργάσθησαν συνεχώς με ικανοποιητικά αποτελέσματα διά την συννενόησιν αέρος-εδάφους (ΜΟΡΣ) και διά την λήψιν ραδιοδιοπτεύσεων.

Ενέργειαι έχουν γίνει παρά του Υ.Α. ίνα επισπευθή η εγκατάστασις και τριών ετέρων ως ανωτέρω Σταθμών, ούτως ώστε να είναι δυνατή η παροχή στίγματος.

΄Εχει δοθή εντολή διά την αντικατάστασιν του εκτός ενεργείας επί αυτοκινήτου ραδιογωνιομετρικού Σταθμού Λ.Υ.Σ. της Α.Β.Σ. δι' ετέρου επιγείου.

Ομοίως θα τοποθετηθούν εις Α.Β.Ε. και Α.Β.Α. ραδιογωνιομετρικοί Σταθμοί Λ.Υ.Σ. επί αυτοκινήτων.

Οι ως άνω Σταθμοί θα εξυπηρετούν τα μονοκινητήρια αεροσκάφη διά παροχήν διοπτεύσεων και επιστροφήν εις την Βάσιν (Χόμιγγ).

III. Σταθμοί Α/Τ αεροσκαφών

Κατόπιν λήψεως ωρισμένων μέτρων ιδίως επί του συντονισμού των σταθμών ηλαττώθησαν αι περιπτώσεις ουχί ικανοποιητικής συννενοήσεως.

Εξακολουθεί να μένη εκκρεμές το ζήτημα της αντικαταστάσεως των λυχνιών ων η απόδοσις έχει κατέλθη του επιτρεπομένου ορίου.

Η εν λόγω παραγγελία έχει γίνει προ εξαμήνου σχεδόν, αλλά ουδέν αποτέλεσμα εισέτι.

IV. Εγκαταστάσεις

α) Ετοποθετήθη εις Πύργον Ελέγχου Πτήσεων Αεροδρομίου ΚΟΖΑΝΗΣ σταθμός Υ.Σ.-Ρ/Τ τύπου ΜΑΡΚΟΝΙ 1154/1155.

β) Ο Σταθμός Α.Δ.Α του επιγείου δικτύου τύπου 1190 αντεκατεστάθη διά νεωτέρου τύπου 119ΟΑ με καλυτέρας ιδιότητας.

γ) Εις Α.Β.Α. εδημιουργήθη αίθουσα πομπών Α/Τ εντός οικήματος, εις ην εγκαταστάθησαν 3 Σταθμοί Α/Τ τύπου 119ΟΑ και 2 σταθμοί Ρ/Τ τύπου 1131.

Προβλέπονται να εγκατασταθώσιν λίαν προσεχως εισέτι 3 σταθμοί Α/Τ 119ΟΑ.

δ) Εγένοντο εγκαταστάσεις τινές αυτομάτων τηλεφώνων εις διαφόρους Μονάδας.

V. Ανωμαλίαι

Τα δύο ηλεκτροπαραγωγά ζεύγη Α.Α.Β. παρουσίασαν ανωμαλίας τινάς. Διετάχθη η αποστολή εις Κ.Β.Α. δι' έπιθεώρησιν και επισκευήν αφού πρώτον το Υ.Α. διαθέση έτερον ηλεκτροπαραγωγόν ζεύγος άνω των 5 Κ.Υ.Α.

VI. Προσωπικόν

Δέον όπως συμπεριληφθούν εις τας προβλέψεις εκπαιδεύσεως προσωπικού συννενοήσεως και ανάλογοι Μηχανικοί Α/Τ και Ρ/Τ-Ρ/Γ διά τας ανάγκας των οχημάτων επαφής και Σταθμών επί ημιόνων (Συνεργασία Στρατού-Αεροπορίας), καθ' ότι η Ε.Β.Α. είναι υποχρεωμένη διά την επάνδρωσιν των Σταθμών τούτων.

VII. Α/Α/ ΑΜΥΝΑ ΕΧΘΡΟΥ

Η συνήθης. Δεν παρουσιάσθησαν νέα Α/Α όπλα πλην των συνήθων Α/Α πολ/λων και οπλοπολυβόλων.

Ε Π Ι Χ Ε Ι Ρ Η Σ Ε Ι Σ

Κατά τον διαρρεύσαντα μήνα Σεπτέμβριον εξετελέσθησαν αι κάτωθι πτήσεις επιχειρήσεων:

α)	ΤΑΚΤΙΚΑΙ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΙΣ:....................................	249	
	Εγένοντο δι' αερ/φων ΧΑΡΒΑΡΝΤ..............................	248	
	-«- -«- ΟΞΦΟΡΝΤ		1
	ΣΥΝΟΛΟΝ	249	
β)	ΕΠΙΘΕΤΙΚΑΙ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΙΣ.................................	254	
	Εγένοντο δι' αερ/φών ΣΠΙΤΣ.......................................		548
	-«- -«- ΝΤΑΚΟΤΑ................................		59
	ΣΥΝΟΛΟΝ	607	

γ) ΕΞΟΔΟΙ ΕΠ ΩΦΕΛΕΙΑ ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΥ:.................. 56
Εγένοντο δι' αερ/φών ΧΑΡΒΑΡΝΤ.................................... 15
-«- -«- ΩΣΤΕΡ.. 41
ΣΥΝΟΛΟΝ 56

δ) ΡΙΨΕΙΣ ΕΦΟΔΙΩΝ:.. 50
Εγένοντο δι' αερ/φών ΝΤΑΚΟΤΑ..................................... 57

ε) ΡΙΨΕΙΣ ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΩΝ.. 17
Εγένοντο δι' αερ/φών ΟΞΦΟΡΝΤ....................................... 8
-»- -»- ΑΝΣΟΝ... 7
-»- -»- ΧΑΡΒΑΡΝΤ..................................... 2
ΣΥΝΟΛΟΝ 17

στ) ΜΕΤΑΦΟΡΑΙ:
Εγένοντο δι' αερ/φών ΝΤΑΚΟΤΑ.. 154
-»- -»- ΑΝΣΟΝ.. 39
-»- -»- ΩΣΤΕΡ.. 66
-»- -»- ΟΞΦΟΡΝΤ.. 18
-»- -»- ΧΑΡΒΑΡΝΤ.. 9
ΣΥΝΟΛΟΝ 286

ΤΑΚΤΙΚΑΙ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΙΣ

Κατά τον παρελθόντα μήνα Σεπτέμβριον εγένοντο αι κάτωθι Τακτικαί Αναγνωρίσεις κατά Σώματα Στρατού με τά έναντι αποτελέσματα:

ΣΥΛΛΕΓΕΙΣΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

ΣΩΜΑΤΑ ΣΤΡΑΤΟΥ	ΕΞΟΔΟΙ	ΠΕΡΙ ΕΧΘΡΟΥ	ΠΕΡΙ ΦΙΛΙΩΝ	ΜΗ ΑΠΟΔΟΣΙΣ ΠΛΗΡ/ΡΙΩΝ	
Β΄ ΣΣ	180	126	39	15	ΣΥΝΟΛΟΝ ΕΞΟΔΩΝ 249
Γ΄ ΣΣ	25	3	17	5	
Α΄ ΣΣ	44	24	18	2	
ΣΥΝΟΛΟΝ	249	153	74	22	

ΕΠΙΘΕΤΙΚΑΙ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΙΣ

Κατά τον μήνα Σεπτέμβριον εξετελέσθησαν αι κάτωθι έξοδοι κατά Σώματα Στρατού με τας αντιστοίχως αναγραφομένας επεμβάσεις:

ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ ΤΗ ΥΠΟΔΕΙΞΕΙ

ΣΩΜΑΤΑ ΣΤΡΑΤΟΥ	ΕΞΟΔΟΙ	ΑΝΑ/ΚΟΥ	ΦΙΛΙΩΝ ΤΜ/ΤΩΝ	ΑΥΤΕΠΑΓ-ΓΕΛΤΩΣ	ΦΕΡΟΜΕΝΑΙ ΩΣ ΜΗ ΕΠΙΤΥΧΕΙΣ
Β΄ ΣΣ	181	15	50	115	1
Γ΄ ΣΣ	62	-	17	41	4
Α΄ ΣΣ	11	3	5	2	1
ΣΥΝΟΛΟΝ	254	18	72	158	6

Τ.Υ.
ΕΜΜ. ΚΕΛΑΪΔΗΣ
Σμήναρχος
Αρχηγός
Ανωτέρας Διοικήσεως Αεροπορίας

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ

Αποστ. : Ανωτέρα Διοίκησις Αεροπορίας
Αποδ. : Ως η Διανομή
Ημερ. : 25 Νοεμβρίου 1948
Στ. Φακ. ΑΔΑ/ΑΠ/44/ΕΠΙΤ./Α.Α. 675

«ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΚΘΕΣΕΩΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 6»

Έχομεν την τιμήν να υποβάλλομεν συνημμένως έκθεσιν επί της δράσεως της Αεροπορίας κατά την χρονικήν περίοδον από 1ης Οκτωβρίου μεχρις 31ης Οκτωβρίου 1948.

Τ.Υ.
ΕΜΜ. ΚΕΛΑΪΔΗΣ
Σμήναρχος
Αρχηγός
Ανωτέρας Διοικήσεως Αεροπορίας

ΔΙΑΝΟΜΗ
Υπουργόν Αεροπορίας
Γ.Ε.Α./Α1
Γ.Ε.Σ./Α1
Δ.Α.Υ./Α
Δ.Α.Υ/Β
Δ.Α.Υ/Γ
Α.Β. ΛΑΡΙΣΗΣ
Αμερ. Αερ/κή Αποστολή
Βρετ. Αερ/κή Αποστολή

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ
Α. Πίναξ φθορών από εχθρικάς ενεργείας
Β. Πίναξ φθορών από άλλας αιτίας
Γ. Πίναξ απωλειών προσωπικού
Δ. Πίναξ συγχαρητηρίων
Ε. Πίναξ ριφθεισών βομβών και ρουκεττών.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 6

ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΡΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΗΝΑ ΟΚΤΩΒΡΙΟΝ 1948

I. ΓΕΝΙΚΑ

Λόγω των περιωρισμένων επιχειρήσεων του Στρατού και των δυσμενών καιρικών συνθηκών εμειώθη η δράσις της Αεροπορίας κατά τον μήνα Οκτώβριον εν συγκρίσει προς την δράσιν προηγουμένων μηνών.

Αι κάτωθι επιχειρήσεις διεξήχθησαν κατά τον μήνα Οκτώβριον.

(α) Μικράς εκτάσεως επιχειρήσεις εις περιοχάς ΡΟΥΜΕΛΗΣ-ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ-ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ-ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

(β) Μεγαλυτέρας εκτάσεως επιχειρήσεις εις περιοχήν ΒΕΡΝΟΥ (ΒΙΤΣΙ).

(γ) Επιχειρήσεις προς αντιμετώπισιν επιθετικών ενεργειών των συμμοριτών εις διαφόρους περιοχάς της χώρας.

II. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΕΣΩΝ

Κατά τον μήνα Οκτώβριον τα αεροπορικά Μέσα επιχειρήσεων κατανεμήθησαν ως κάτωθι:

1) Αεροδρόμιον ΚΟΖΑΝΗΣ

Αεροπλάνα	ΣΠΙΤΣ	Δύναμις	18
-»-	ΧΑΡΒΑΡΝΤ	Δύναμις	4-5
-»-	ΝΤΑΚΟΤΑ (βομβαρδιστικόν)		1
-»-	ΑΝΣΟΝ (βομβαρδιστικόν)		1
-»-	ΩΣΤΕΡ	Δύναμις	2

2) Αεροδρόμιον ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Αεροπλάνα	ΣΠΙΤΣ	Δύναμις	4	απόσπασμα παραμείναν επί ωρισμένον χρόνον δι' αντιμετώπισιν παρουσιασθεισών αναγκών
-»-	ΧΑΡΒΑΡΝΤ	Δύναμις	1	

3) Αεροδρόμιον ΣΕΔΕΣ

Αεροπλάνα	ΣΠΙΤΣ	Δύναμις	7-8
-«-	ΧΑΡΒΑΡΝΤ	-»-	1-2

4) Αεροδρόμιον ΛΑΡΙΣΗΣ

Αεροπλάνα	ΣΠΙΤΣ	Δύναμις	7-8
-»-	ΧΑΡΒΑΡΝΤ	-»-	2-3

5) Αεροδρόμιον ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ

Αεροπλάνα	ΣΠΙΤΣ	Δύναμις	3-4
-»-	ΧΑΡΒΑΡΝΤ	Δύναμις	1-2

6) Αεροδρόμιον ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ

Αεροπλάνα	ΧΑΡΒΑΡΝΤ	Δύναμις	1

7) Αεροδρόμιον ΛΑΜΙΑΣ

Αεροπλάνα ΧΑΡΒΑΡΝΤ Δύναμις 1

III. ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΑΣ ΑΝΩΤΕΡΩ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

(α) Κατά τας μικράς εκτάσεως επιχειρήσεις

Εις την περιοχήν της ΡΟΥΜΕΛΗΣ-. Ο Στρατός καταδιώκων ομάδας συμμοριτών εις την περιοχήν ΓΚΙΩΝΑΣ-ΒΑΡΔΟΥΣΙΩΝ-ΟΙΤΗΣ υπεστηρίχθη υπό της Αεροπορίας εκ του Αερ/μίου ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ και ΛΑΜΙΑΣ διά τακτικών αναγνωρίσεων και επιθετικών προσβολών λίαν επιτυχώς.

Ομοίως ικανοποιήθησαν αι πλείσται των αιτήσεων του Στρατού διά ρίψεως εφοδίων εις τα Φίλια Τμήματα.

Εις την περιοχήν ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ.- Ο Στρατός ενεργών εκκαθαριστικήν επιχείρησιν εις την περιοχήν ταύτην δεν ητήσατο αεροπορικήν υποστήριξιν ως μη συναντήσας ισχυράς αντιστάσεις. Πρωτοβουλία του Διοικητού της ενήργησεν η Αεροπορία εκ του Αεροδρομίου ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ, διάλυσασα τμήματα συμμοριτών εντοπισθέντα υπό των Αναγνωριστικών.

Εις την περιοχήν ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ- Ο Στρατός δεν εσημείωσε σοβαράς επαφάς μετά του εχθρού. Του εναντίον εσημειώθησαν ενέργειαι πρωτοβουλία των συμμοριτών αίτινες αντιμετωπίσθησαν αποτελεσματικώς υπό της Αεροπορίας . Το δασώδες του εδάφους , αι μη έγκαιροι πληροφορίαι και αι δυσμενείς καιρικαί συνθήκαι τα μέγιστα εδυσχέρανον την δράσιν της Αεροπορίας εις την περιοχήν ταύτην.

(β) Κατά τας μεγαλυτέρας εκτάσεως επιχειρήσεις (Περιοχή ΒΕΡΝΟΥ)

Σημαντικώς συνέβαλεν η Αεροπορία ΚΟΖΑΝΗΣ τόσον εις την υποστήριξιν του Στρατού και τας επιθετικάς του ενεργείας (10η Οκτωβρίου-20 Οκτωβρίου) όσον εις την εξουδετέρωσιν των ισχυρών αντεπιθέσεων του εχθρού των εκδηλωθεισών κατά περιόδους διά την ανακατάληψιν των τοποθεσιών τας οποίας απώλεσαν.

Η συνεργασία ιδία με τας Μονάδας Ορεινών Καταδρομών και η υποστήριξις τούτων ήσαν λίαν αποτελεσματικαί.

Κατά την διάρκειαν του μηνός η Αεροπορία ΚΟΖΑΝΗΣ διά της χρησιμοποιήσεως απάντων των διαθεσίμων μέσων, παρέσχεν άμεσον και έμμεσον υποστήριξιν, ανακουφίσασα σημαντικώς τα Φίλια Τμήματα.

(γ) Επιχειρήσεις προς αντιμετώπισιν επιθετικών ενεργειών των συμμοριτών εις διαφόρους περιοχάς.

Περιοχήν ΖΑΧΑΡΩΣ (ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ). Την 13.10.48 ισχυρά τμήματα συμμοριτών προσέβαλον την κωμόπολιν ΖΑΧΑΡΩ.

Η Αεροπορία επεμβάσα εγκαίρως εκ του Αερ/μίου ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ δι’ όλων των διαθεσίμων Μέσων επέφερε σημαντικάς απωλείας εις τους συμμορίτας.

Εις την περιοχήν ΒΟΥΡΙΝΟΥ όρους (ΚΟΖΑΝΗΣ)-. Την 31.10.48 ενετοπίσθη φάλαγξ συμμοριτών εις (Ν.7603).

Η Αεροπορία ΚΟΖΑΝΗΣ επεμβάσα εγκαίρως διέλυσε την φάλαγγα και επροξένησε σοβαράς φθοράς.

(δ) Παρατηρήσεις

(1) Κατά τας ανωτέρω επιχειρήσεις η Αεροπορία Βομβαρδισμού (ΝΤΑΚΟΤΑ) εχρησιμοποιήθη εις μικροτέραν κλίμακα αφ’ ενός διότι δεν ενετοπίσθησαν σοβαροί στόχοι και αφ’ ετέρου λόγω της μειώσεως των αποθεμάτων των βομβών.

Εχρησιμοποιήθησαν διά πρώτην φοράν βόμβαι των 20 λιβρών εις δέσμας των 6 δι' αεροπλάνων ΝΤΑΚΟΤΑ με αποτελέσματα ικανοποιητικά.

Διά Δ/γής της Α.Δ.Α. διετάχθη η μη χρησιμοποίησις των βομβών της κατηγορίας ταύτης διά ΝΤΑΚΟΤΑ λόγω του διατιθεμένου μικρού αριθμού και εκ παραλλήλου εζητήθη η κατασκευή των αναγκαίων εξαρτημάτων ίνα καταστή δυνατή η χρησιμοποίησις δι' αεροπλάνων ΣΠΙΤΣ οπότε μεγαλυτέρα ακρίβεια θα επιτευχθή.

(2) Με έντασιν εσυνεχίσθη η χρησιμοποίησις της Αεροπορίας Μεταφορών ιδίας εις την περιοχήν της ΡΟΥΜΕΛΗΣ.

(3) Η συνεργασία Στρατού-Αεροπορίας ως κατά τον προηγούμενον μήνα.

(4) Το Σμήνος συνεργασίας Πυρ/κού, εσυνέχισεν την συνεργασίαν και κατά τον μήνα αυτόν με ικανοποιητικά αποτελέσματα.

IV. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ-ΥΛΙΚΟΝ

Ως κατά τον προηγούμενον μήνα.

V. Α/Α ΑΜΥΝΑ ΕΧΘΡΟΥ.

Διά πρώτην φοράν εσημειώθησαν αντιαεροπορικά πυροβόλα του εχθρού μεγαλυτέρου διαμετρήματος εις την περιοχήν του ΒΕΡΝΟΥ (ΒΙΤΣΙ).

Εκρήξεις πυροβόλων εις ύψος 8-12 χιλ. ποδών εσημειούντο άνωθεν της περιοχής ΠΛΑΤΥ-ΚΡΕΣΤΟ-ΒΑΨΩΡΙ καθ' εκάστην από της 16 Οκτωβρίου. Πιθανώς πρόκειται περί πυροβόλων των 37 ή 40 χιλιοστών μεταφερθέντων επί ημιόνων εις την ανωτέρω περιοχήν.

Ο αριθμός των σημειωθέντων τοιούτων πυροβόλων φαίνεται ότι δεν υπερβαίνει τα 3-4.

Ουδέν των αεροπλάνων μας εβλήθη διά τοιούτων πυροβόλων παρά το γεγονός ότι εξερράγησαν βλήματα εις μικράν απόστασιν απ' αεροπλάνων ΝΤΑΚΟΤΑ και ΧΑΡΒΑΡΝΤ.

34

Γ΄ΣΣ
Γραφείον Α1

Περιληπτική ΄Εκθεσις

Επιχειρήσεως ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ 8-28/10/48

1. Προηγηθέντα της Επιχειρήσεως

(α) Την νύκτα 2 προς 3 Οκτωβρίου ολόκληρος σχεδόν η δύναμις συμμοριτών ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ (500 περίπου) διεπεραιώθη διά του στενού ΡΕΝΤΙΝΑΣ εις ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ συνενοθείσα με την δύναμιν συμμοριτών.

Ούτω η ολική δύναμις τούτων ανήλθεν εις 750 περίπου μετά δύο πυροβόλων.

Προθέσεις των συμμοριτών τούτων η προσβολή των Στρατιωτικών βάσεων και των κατωκημένων Κέντρων της ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ και πιθανώς εντυπωσιακή ενέργεια κατά Θεσ/νίκης.

(β) Την νύκτα 4-5 οι ανωτέρω συμμορίται προσέβαλον ισχυρώς τον Κ. ΣΤΑΥΡΟΝ αποκρουσθέντες.

(γ) Από της 3ης Οκτωβρίου αι δυνάμεις ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ (41,33 & 42 Τ.Ε.) ενισχύθησαν διά του 557 Τ.Π. και Λόχου του 515 Τ.Π. και επί πλέον Ουλαμού Π. Πυρ/κού και Ουλαμού Τεθωρακισμένων.

(δ) Προς εκκαθάρισιν της εις ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ καταστάσεως διετάχθη η Σ.Δ.Κ. Μακεδονίας όπως ενεργήση επιθετικώς κατά του εις την περιοχήν Β.Α. ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ (ΒΑΡΒΑΡΑΣ) εντοπιζομένου υπό των πληροφοριών και των τμημάτων, όγκου των συμμοριτών.

2. Εξέλιξις Επιχειρήσεων:

9 Οκτωβρίου 1948

Την νύκτα 8-9/10 τα ημέτερα τμήματα διά τριών φαλάγγων εκινήθησαν προς περιοχήν ΒΑΡΒΑΡΑΣ-ΣΛΑΒΑΝΙΒΑΣ, καταλαβόντα τους ταχθέντας αντικειμενικούς σκοπούς άνευ αντιστάσεως.

Ο εχθρός κατά την διάρκειαν της νυκτός είχεν διαφύγει εκ της περιοχής ταύτης προς ΚΑΚΑΒΟΝ.

Διατεθείσαι δυνάμεις και κατευθύνσεις τούτων εμφαίνονται εις το συνημμένον σχεδιάγραμμα και κυανού χρώματος.

Κατόπιν τούτων διετάχθη όπως ο όγκος των φιλίων δυνάμεων αναστραφή προς Νότον και λάβη την κατάλληλον διάταξιν προς προσβολήν των συμμοριτών εις την περιοχήν ΚΑΚΑΒΟΥ.

10 Οκτωβρίου1948

Λόχος 33 Τ.Ε. κινούμενος εκ περιοχής ΠΑΛΑΙΟΚΑΣΤΡΟΥ Ρ(28-18) προς ΑΡΝΑΙΑΝ συνεπλάκη μετά συμμοριτών κατεχόντων το Υψ. ΜΑΧΜΟΥΤ (Ρ.3919).

Κατόπιν επιθέσεως συμμορίται ανετράπησαν και κατεδιώχθησαν προς Νότον.

Λόχος 41 Ε.Τ.Π. κινούμενος εκ ΣΤΑΓΕΙΡΩΝ (Ρ.5226) προς ΚΑΣΤΕΛΛΙ (Ρ.5023) συνεπλάκη μετά συμμοριτών κατεχόντων το Υψ. ΚΑΣΤΕΛΛΙ.

Διάταξις τμημάτων επιχειρήσεως ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ κατά την νύκτα η κάτωθι:

557 Τ.Π. επί Υψ. ΚΡΑΝΙΑ (Ρ.4922)-ΑΓ. ΜΑΡΙΝΑ (Ρ.4822) και κατά βάθος προς ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙΟΝ.

Λόχος 515 Τ.Π. εις ΤΣΑΡΜΑΝΙΚΙΩΤΗ ΤΟΥΜΠΑ (Ρ.4522).

41 Τ.Ε. μείον Διλοχία Ρ(52-26) εν εμπλοκή.

Λόχος 33 Τ.Ε. εις ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΝ (Ρ.4326).

Λόχος 33 Τ.Ε. εις ΛΙΑΡΙΓΚΟΒΑ (Ρ.4222).

Διμοιρία 33 Τ.Ε. εις Υψ. 1165 ΧΟΛΟΜΩΝ (Ρ.3520).

11 Οκτωβρίου 1948

(α) 41 Τ.Ε. μείον Διλοχία κινούμενος εκ ΣΤΑΓΕΙΡΩΝ (Ρ.5226) προς ΚΑΣΤΕΛΛΙ (Ρ.5023) ενεπλάκη με ΚΣ κατέχοντας τούτο.

Επηκολούθησεν σκληρός αγών επί 4ωρον των ημετέρων μη δυνηθέντων να καταλάβωσι το ύψωμα ΚΑΣΤΕΛΛΙ.

(β) 1430 ισχυραί εχθρικαί δυνάμεις επετέθησαν κατά των επί ΑΓ. ΜΑΡΙΝΑΣ (Ρ.4822) ημετέρων τμημάτων.

Κατόπιν επεμβάσεως εφεδρικών τμημάτων αεροπορίας και Πυρ/κού συμμορίται απεκρούσθησαν με βαρείας απωλείας.

(γ) Την 101000 ημέτερον τμήμα εβλήθη εις 78 χιλιομ. οδού Θεσ/νίκης ΑΡΝΑΙΑΣ υπό ενεδρευόντων συμμοριτών.

Κατόπιν 2ωρου μάχης συμμορίται εξεδιώχθησαν.

(δ) Εις απάσας τας προαναφερομένας συμπλοκάς αι απώλειαι των συμμοριτών ήσαν σημαντικαί.

12 Οκτωβρίου 1948

Τμήματα ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ ενισχύθησαν δι' ενός εισέτι Λόχου του 515 Τ.Π.

Την 121950 υπό 150 μελούς συμμορίας μετά βαρέων όπλων προσεβλήθη το χωρίον ΤΑΞΙΑΡΧΗΣ.

Μετά 6ωρον αγώνα συμμορίται απεκρούσθησαν.

Υπόλοιπα τμήματα ησχολήθησαν εις εξερευνήσεις άνευ ουσιώδους τινός συμπλοκής.

13 Οκτωβρίου 1948

Από πρωίας υπό του 557 Τ.Π. εξεδηλώθη επίθεσις κατά του Υψ. ΚΑΣΤΕΛΛΙ (Ρ.5023) και των πέριξ Υψωμάτων άτινα και κατελήφθησαν τας μεσημβρινάς ώρας.

Ο εχθρός υπέστη σοβαρωτάτας απωλείας και εν πλήρει διαλύσει ετράπη προς ΚΑΚΑΒΟΝ.

Την 132110 100 μελής συμμορία προσέβαλεν Ν.ΡΟΔΑ (Ρ.7010) κατορθώσασα να εισέλθη χωρίον εκ του οποίου αφήρεσεν τρόφιμα φορτωθέντα επί 22 ημιόνων.

<u>14 Οκτωβρίου 1948</u>

Επιθετική αναγνώρισις προς ΚΑΚΑΒΟΝ δεν έλαβε επαφήν με εχθρόν.

Υπόλοιπον περιοχήν εξερευνήσεις.

<u>15 Οκτωβρίου 1948</u>

Εξερευνήσεις και αναγνωρίσεις άνευ σημαντικού τινός γεγονότος.

<u>16 Οκτωβρίου 1948</u>

Την 160500 ώραν 100μελής συμμορία προσέβαλεν ΚΑΡΥΑΣ ΑΓ. ΟΡΟΥΣ. Συμμορίται παρά τας προσπαθείας της μικράς εκ Χωρ/κής φρουράς της κατώρθωσαν εισέλθουν εις την κωμόπολιν και να προβούν εις λεηλασίας.

Διετέθησαν τμήματα δι' απόφραξιν στενών ΞΕΡΞΟΥ και προσβολήν συμμοριτών καθώς και Πολεμικά σκάφη δι' ενίσχυσιν τμημάτων Ξηράς.

Τμήματα ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ ησχολήθησαν με εξερευνήσεις.

Την 161500 ημέτερα τμήματα επί ΚΑΣΤΕΛΛΙ (Ρ.5024) προσεβλήθησαν εξ εγγυτάτης αποστάσεως. Τμήματα απέκρουσαν αποτελεσματικώς τους; συμμορίτας.

Την 162030 προσεβλήθησαν υπό 300 μελούς συμμορίας η ΙΕΡΙΣΣΟΣ. Συμμορίται κατώρθωσαν ν' αποκόψωσιν δύο εξωτερικά φυλάκια δυνάμεως 10 ανδρών τους οποίους και ηχμαλώτισαν και εν συνεχεία εισήλθον εις το χωρίον.

Επενέβησαν κινηθείσαι ενισχύσεις οπότε συμμορίται απεχώρησαν.

<u>17 Οκτωβρίου 1948</u>

Εξερευνήσεις και αναγνωρίσεις.

<u>18 Οκτωβρίου 1948</u>

Εξερευνήσεις και αναγνωρίσεις.

<u>19 Οκτωβρίου 1948</u>

Περιοχή ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ ενισχύθη διά Διλοχίας 551 εκ ΚΑΒΑΛΛΑΣ ήτις απεβιβάσθη εις περιοχήν ΙΕΡΙΣΣΟΥ.

<u>20 Οκτωβρίου 1948</u>

Εξερευνήσεις περιοχής.

<u>21 Οκτωβρίου 1948</u>

Από πρωϊας ήρχισε επιχείρησις προς ΚΑΚΑΒΟΝ.

Προς τούτο διετέθησαν αι εξής δυνάμεις:

Το 557 Τ.Π., Διλοχία 515 Τ.Π., Διλοχία 551 Τ.Π., 41 Τ.Ε. μείον Διλοχία, Λόχος 42 Τ.Ε., Διλοχία Χωρ/κής.

Πυρ/χία Ορειβ. Πυρ/κού, Ουλαμός Πεδ. Πυρ/κού, Ουλαμός τεθωρακισμένων και Μ.Ε.Α. -Κ.Μ.Ε.Α. περιοχής.

Τα εκ περιοχής ΙΕΡΙΣΣΟΥ κινηθέντα τμήματα (Διλοχία 551 Τ.Π.)ανέτρεψεν τρεις ισχυράς αντιστάσεις διαδοχικώς, έξωθεν ΙΕΡΙΣΣΟΥ εις ΓΕΛΑΔΟΣΠΙΤΑ (Ρ.0213) και εις Υψ. 340 (Ρ.6014), καταλαβόντα ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΝ (Ρ.5815) και εν συνεχεία αχθέντα εις ΚΑΚΑΒΟΝ (Ρ.5618).

Έτερα τμήματα κινηθέντα εκ περιοχής ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙΟΥ ενέπεσαν εις περιοχήν ΣΚΟΥΡΙΕΣ (Ρ.5121) εις ναρκοπέδιον όπερ εξεκαθάρισαν και εσυνέχισαν προώθησιν προς Νότον.

22 Οκτωβρίου 1948

Κατά διάρκειαν νυκτός προσεβλήθησαν υπό ισχυρών δυνάμεων συμμοριτών χωρία ΝΙΚΗΤΗ (Υ.4794) ΑΓ.ΝΙΚΟΛΑΟΣ (Υ.4996)-ΟΡΜΥΛΙΑ (Ρ.3602).

Μετά επέμβασιν ενισχύσεως συμμορίται κατεδιώχθησαν αφού όμως προηγουμένως προέβησαν εις λεηλασίας και στρατολογίαν.

Απογευματινάς ώρας υπό Αεροπορίας εβλήθη επιτυχώς φάλαγξ συμμοριτών εις περιοχήν ΒΑΘΥ ΛΑΚΚΟΣ (Ρ.5214).

23 Οκτωβρίου 1948

Από πρωϊας ημέτερα τμήματα συνεπλάκησαν εις σκληρόν αγώνα εις περιοχήν ΜΕΤΕΡΙΖΙΑ (Ρ.5517) και ΑΡΒΑΝΙΤΕΣ (Ρ.5316) μέχρι εσπερινών ωρών ότε επαφή απωλέσθη.

Συμμορίται εξεδήλωσαν επανειλημμένας αντεπιθέσεις απεκρουσθείσας.

24 Οκτωβρίου 1948

Εξερεύνησις περιοχής.

25 Οκτωβρίου 1948

Τμήματα κινηθέντα προς περιοχήν ΤΑΞΙΑΡΧΗ (Ρ.3614) από πρωϊνών ωρών έλαβον επαφήν με συμμορίτας κατέχοντας περιοχήν.

Η αεροπορία επενέβη πλήξασα αποτελεσματικώς τους συμμορίτας.

Εκινήθησαν ενισχύσεις εξ ΑΡΝΑΙΑΣ και ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ.

Μεχρις εσπερινών ωρών εσυνεχίζετο αγών εις ανωτέρω περιοχήν των συμμοριτών κατεχόντων ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΝ (Ρ.3518) και υψ. 1165 (Ρ.3520)

26 Οκτωβρίου 1948

Κατά διάρκειαν νυκτός απωλέσθη επαφή με συμμορίτας περιοχήν ΤΑΞΙΑΡΧΗ.

27 Οκτωβρίου 1948

Κατά διάρκειαν νυκτός 26 προς 27 ως και της προηγουμένης νυκτός όγκος συμμοριτών εκ περιοχής ΚΑΚΑΒΟΥ και ΧΟΛΟΜΩΝΤΟΣ διεπεραιώθη εις ΚΕΡΔΥΛΛΙΑ εξ ου και είχεν προέλθη.

<u>28 Οκτωβρίου 1948</u>

Κατόπιν θετικών πληροφοριών ότι συμμορίται διεπεραιώθησαν διά ΣΤΕΝΟΥ ΡΕΝΤΙΝΑΣ και ΚΕΡΔΥΛΛΙΑ διετάχθησαν αι επιβαλλόμεναι μετακινήσεις τμημάτων προς περιοχάς ΝΙΓΡΙΤΗΣ-ΣΩΧΟΥ-ΣΕΡΡΩΝ ληξάσης της επιχειρήσεως ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ.

2. <u>Επιτευχθέντα αποτελέσματα</u>:

Απώλειαι Συμμοριτών	
Ν.Ε.	150
Τ.Ε.	140
Παραδοθ.	98
ΣΥΝΟΛΟΝ	343

Απώλειαι Ημετέρων	
Ν.Α.	1
Τ.Α.	5
Ν.Ο.	2
Τ.Ο.	6
Α.Ο.	11
ΣΥΝΟΛΟΝ	91

Τ.Υ.

35

II ΜΕΡΑΡΧΙΑ
Γραφείον Α1

ΕΚΘΕΣΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ

Προς κατάληψιν γραμμής

ΚΟΥΛΑ-ΠΛΑΤΥ-Ανώνυμον ΠΛΑΤΥ

από 14ης - 23ης Οκτωβρίου

Η ανωτέρω επιχείρησις είναι συνέχεια της αρξαμένης τοιαύτης την 10ην Οκτωβρίου προς κατάληψιν ΒΙΓΛΑΣ (Ν.466686), καθ' ην κατόπιν αγώνος και εκκαθαρίσεως ναρκοπεδίων, κατελήφθησαν μεχρις εσπέρας 10ης Οκτωβρίου διά δυνάμεων του 507 Τ. τα ανώνυμα υψώματα μεταξύ ΒΙΓΛΑΣ-υψ. 1694 (Ν.518668).

Η ανωτέρω επιχείρησις ανεκόπη κατόπιν ληφθείσης Α.Α.Π. 1074/102330 Δ/γής Β.Σ.Σ. λόγω επιβαλλομένης αντικαταστάσεως δοκιμασθείσης 36 Ταξιαρχίας Χ Μεραρχίας. Τα ενεργούντα δε τμήματα κατόπιν της υπ' αριθ. ΑΠ 6948/112200 Δ/γής Β..Σ.Σ. να επανελθώσιν εις τας αρχικάς βάσεις εξορμήσεως.

Ούτω το ενεργούν 507 Τάγμα την εσπέραν της 12ης Οκτωβρίου μετεστάθμευσεν εκ της περιοχής (Ν.521658)-(Ν.520665)-(Ν.511671) εις την περιοχήν υψ. 1575 (Ν.543657).

Τ.Σ. 33 Ταξ/χίας εκ ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ (Ν.531727) εις ΦΛΩΡΙΝΑΝ.

Την 2245 ώραν της 12 Οκτωβρίου ελήφθη η Α.Α.Π. 1079/121600 Δ/γή Β΄Σ.Σ. δι' ης η ανακοπείσα επιχείρησις εις ΒΙΤΣΙ θα συνεχισθή. Η Αποστολή δε της Μεραρχίας ήτο να επιτεθή και καταλάβη το τμήμα της κορυφογραμμής ΒΕΡΝΟΥ από υψ. 1685 (Ν.521612) μέχρι ΚΟΥΛΑΣ (Ν.5565), είτα δε να συνεχίση την επίθεσιν κατά μήκος των αντερεισμάτων ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ-ΠΟΛΕΝΑΤΑ (Ν.4860) και ΠΛΑΤΥ-ΡΟΤΟ (Ν.548594) , άτινα και να καταλάβη.

Νοτίως της ΙΙας Μεραρχίας θα ενείργη XV τοιαύτη.

Ημέρα και ώρα ενάρξεως ωρίζετο η εω της 14ης Οκτωβρίου.

Η διάταξις την εσπέραν της 12 Οκτωβρίου των τμημάτων ήτο ως εξής:

Τ.Σ. 3ης Ταξιαρχίας ΦΛΩΡΙΝΑΝ
Σ.Δ. 501 Τ. ΦΛΩΡΙΝΑ υπό ανασυγκρότησιν 4ου Λόχου
Λόχος Δ. ΦΛΩΡΙΝΗΣ δι' ασφάλειαν πυρ/κού.
Λόχος ΜΕΛΙΤΗ-ΚΕΛΗ
Λόχος ΚΙΡΛΙ ΔΕΡΒΕΝ
502 Τ. κινηθέν εκ περιοχής Ν. 543657 ήχθη εις ΣΚΟΠΙΑΝ.
503 Τ. εις ΦΛΩΡΙΝΑΝ δι' άμυναν ταύτης.
Τ.Σ. 21 Ταξιαρχίας από ΔΕΡΒΕΝ εις ανώνυμον (Ν.5667)
504 Τ. εις περιοχήν ΣΚΟΠΙΑΣ-ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΥ-υψ. ΟΣΤΡΕΒΟ (Ν.582640) εν αμυντική διατάξει.
505 Τ. υψ. 1414 (Ν.543664)-ΔΕΡΒΕΝ-υψ. 1695
506 Τ. ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ - υψ. 1575 (Ν.543657).
507 Τ. εις περιοχήν υψ. 1575 (Ν.543657)

Τ.Σ. 33 Ταξ/ρχίας από ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ (Ν.531722) εις ΦΛΩΡΙΝΑΝ.
519 Τ. συν Λόχος 518 Τ. από υψ. 1414 (Ν.518706)-ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ μέχρι ΣΚΕΤΚΑ ΚΑΛΕ (Ν.559766).
Πυρ/κόν ανεπτυγμένον εις χώρον Δ. ΦΛΩΡΙΝΗΣ.

Ομοίω ελήφθη η Α.Α.Π. 1080/122030 Δ/γή Β.Σ.Σ. δι' ης γνωρίζεται ότι ορισθείσα ημέρα επιθέσεως 14 Οκτωβρίου αδύνατον μεταβληθή.

Επί της ως άνω Δ/γής Μεραρχία υπέβαλλε την Α.Π. 3532/122330 αναφοράν της προς Β΄.Σ.Σ. έχουσαν ούτω:

Υπ' αριθ. Α.Α.Π. 1080/122030 Δ/γή υμών, καθορίζουσα ημέραν επιθέσεως , ανεστάτωσε τελείως Δ/σιν Μεραρχίας.

Μη διδόμενος ούτω ουδέ ο ελάχιστος χρόνος, δι' αναπροσαρμογάς διατάξεως, δεδομένου, ότι διά σημερινών δ/γών Β΄Σ.Σ. / Μεραρχία έχει, αναπροσαρμόσει δυνάμεις της εντός ζώνης ευθύνης της, ομοίως διά μετακινήσεις πυρ/κού, πυρ/κών και εν γένει εφοδίων μάχης.

Η μη εκτέλεσις λεπτομερών αναγνωρίσεων Δ/των, από Μέραρχου μέχρι ομαδάρχου, καθιστούν επικίνδυνον την ανάληψιν μιας τοιαύτης επιθέσεως.

Μεραρχία θα εκτελέση Δ/γάς, αλλά απεκδύεται πάσης ευθύνης δι' αισίαν έκβασιν επιθέσεως. Απαραίτητος και ο ελάχιστος χρόνος δι' εκτέλεσιν επιθέσεως, είναι η πρωϊα της 16ης τρέχ. μηνός.

Επί της ανωτέρω αναφοράς της Μεραρχίας ελήφθη η Α.Α.Π. 1082/Β.Σ.Σ δι' ης διετάσσετο όπως η λήψις της διατάξεως συντελεσθή οπωσδήποτε εντός της 13ης Οκτωβρίου και περατωθώσιν άπασαι αι προπαρασκευαί δι' εκτόξευσιν της επιθέσεως πρωϊαν 14ης.

<u>13 Οκτωβρίου 1948</u>

Εφ' όσον δεν εγένοντο αποδεκταί αι προτάσεις της Μεραρχίας δι' Α.Π. 3532 αναφοράς της προς Β΄ ΣΣ. η παρεχόμενη μία μόνον ημέρα διά προπαρασκευάς της επιχειρήσεως κατηναλώθη ως εξής.

Α) Από πρωίας μετέβησαν εις υψ. ΟΣΤΡΕΒΟ (Ν.585640) δι' ας γνώσιν της τοποθεσίας ΚΟΥΛΑ-ΠΛΑΤΥ-1685 οι:

1) Επιτελάρχης Μεραρχίας
2) Δ/της 3ης Ταξ/ρχίας
3) Δ/ταί 502, 504 και 507 Ταγμάτων.
4) Αρχηγοί Πυρ/κού, Μηχ/κού, διαβ/σεων.

Η αναγνώρισις αύτη περιωρίσθη εις τον καθορισμόν των κατευθύνσεων επιθέσεως και εκλογή βάσεων εξορμήσεως και υπό δυσμενείς καιρικάς συνθήκας καθ' όσον την ημέραν ταύτην ο καιρός ήτο λίαν ομιχλώδης και εκ διαλειμμάτων βροχερός, επί πλέον δε δεν παρείχετο και ο απαιτούμενος χρόνος, ίνα και οι Δ/ταί Ταγμάτων μετά των Αξ/κών των προβώσιν εις τας επιβεβλημένας λεπτομερείς αναγνωρίσεις, προσέτι να αχθώσιν τα τμήματα εις τας βάσεις εξορμήσεως.

Β) Αναχορηγεία πυρ/κών, εφοδίων και μετακίνησις Μονάδων εις βάσεις εξορμήσεως , ήτις μετακίνησις επερατώθη κατά τας πρωινάς ώρας της 14ης. Το δε πυρ/κόν περατώσαν την μετακινησίν του την πρωίαν της 14ης ήρχισε τότε να μελετά το έδαφος και προσδιορισμόν στόχων.

Την 1800 ώραν εξεδόθη η ΑΑ.Π. 89 Δ/γή επιχειρήσεων, ης απόσπασμα έχει ως κάτωθι:

ΙΙΙ. <u>ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ</u>

<u>21 Ταξιαρχία</u>

1) Επιτιθεμένη εν τη κατευθύνσει:
ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ-ΠΟΛΕΝΑΤΑ (Ν.480600) να καταλάβη το υψ. ΠΟΛΕΝΑΤΑ (Ν.498621) πάση θυσία, καλύπτουσα και υποστηρίζουσα ούτω δεξιόν 3ης Ταξ/ρχίας, ενεργούσης προς υψ. 1685.

2) Να εκδηλώση δραστηρίαν ενέργειαν προς ΒΙΓΛΑΝ, ης την κατάληψιν να επιζητήση.

3 Ταξιαρχία

Επιτιθεμένη ταυτοχρόνως με 21 Ταξ/χίαν να καταλάβη:

- εν α΄χρόνω

Το υψ. 1685-Ανων. Υψ. (Ν.540597)-ΠΛΑΤΥ και

- εν β΄χρόνω

Το υψ. ΚΟΥΛΑ, μεθ' ο , εκμεταλλευομένη την επιτυχίαν και ενεργούσα δραστηρίως να καταλάβη την γραμμήν: ΚΡΕΣΤΟ-ΡΟΤΟ.

33 Ταξιαρχία

Κάλυψιν νώτων Μεραρχίας εκ του πεδινού διαδρόμου και εκ περιοχής Βορ. Δημοσίας ΦΛΩΡΙΝΗΣ-ΠΙΣΟΔΕΡΙ, αναλαμβάνουσα εν ταυτώ και απάσας αποστολάς 3ης Ταξ/ρχίας.

Εις την διάθεσιν της:

48 Τ.Ε. , 503 Τ.Π.,501 Τ.Π., Ουλαμός Τεθ/νων 2ου Σ.Α

Τα ανωτέρω Τάγματα θα παραμείνωσιν με την αυτήν διάταξιν και αποστολάς.

Η Μεραρχία μη έχουσα τον απαιτούμενον χρόνον να αντικαταστήση το οργανικόν 503 Τ.Π. της 3ης Ταξ/ρχίας , υπήγαγε τακτικώς το 507 Τάγμα της 22 Ταξ/ρχίας υπό 3ην τοιαύτην , συν δύο Ουλαμούς Τεθ/νων.

Ούτω η 3η Ταξ/χία θα ενήργη διά του οργανικού 502 Τάγματος και του 507 Τ. της 22 Ταξ/χίας.

Ως εφεδρεία Μεραρχίας ετέθη το 504 Τάγμα εις θέσιν υψ. 1186 (Ν.805508) - ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ.

Εις πυρ/κόν ανετέθησαν ανάλογοι αποστολαί.

14 Οκτωβρίου 1948

Από έω εξεδηλώθη η επίθεσις υφ' όλων των τμημάτων ούτω:

Το 507 Τ. επιτεθέν εν τη κατευθύνσει ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ-υψ.1685 ήχθη διά δύο κατευθύνσεων και δεξιοτέχνου κινήσεως και ελιγμού την 1230 ώραν εις απόστασιν εφόδου από του υψ. 1685 μεθ' ο κατόπιν προπαρασκευής πυρ/κού εκινήθη διά την κατάληψιν τούτου.

Τα πρώτα τμήματα του Τάγματος τούτου πλησιάσαντα εις απόστασιν 80 μέτρων ενέπεσαν εις ευρύτατον υπονομευμένον ναρκοπέδιον των συμμοριτών, όπου έσχον σοβαράς απωλείας, μεταξύ των οποίων και ο Δ/της της ενεργούσης Διλοχίας Λοχαγός ΚΩΣΤΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

Συμμορίται πάραυτα εξεδήλωσαν δραστικώτατα πυρά ενταυτώ και κίνησιν δι' αντεπίθεσιν πράγμα όπερ συνέτεινεν εις την ανατροπήν των ενεργούντων τμημάτων προς την κατεύθυνσιν ταύτην. Μόλις τας νυκτερινάς ώρας κατωρθώθη η απαγκίστρωσις και συγκέντρωσις του 507 εις περιοχήν ΛΙΟΥΤΑΤΟΥ (Ν.560645).

506 Τ. ενήργησεν από ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ προς ΠΟΛΕΝΑΤΑ (Ν.498621)και την 1130 ώραν ήχθη Β.Α. ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ εις θέσιν (Ν.505675), βαλλόμενον δραστικώς υπό όλμων και αυτομάτων από αντικειμενικού σκοπού.

502 Τ. κινηθέν ομοίως από πρωϊας εν τη κατευθύνσει ΛΙΟΥΤΑΤΟΝ-ΠΛΑΤΥ, τας απογευματινάς ώρας κατόπιν σκληρού αγώνος, ανατρέπον αντιστάσεις εχθρού, ήχθη απογευματινάς ώρας εις Ν. 553606.

Το 504 Τ. αφού κατέλαβεν υψ. 1186 (Ν.605608) ήχθη Β.Δ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑΣ.

Η ανατροπή των τμημάτων του 507 Τάγματος επέδρασεν σοβαρώς εις τα ενεργούντα τμήματα 502 και 506 Ταγμάτων, καθ' όσον πλευρά τούτων επλαγιοβάλλοντο καθ' όλην δε την ημέραν ο καιρός ήτο λίαν ομιχλώδης , ψυχρός και κατά διαλείμματα βροχερός.

Αι απώλειαι ημετέρων ήσαν αι κάτωθι:

502 Τ. Τ.Ο. 2.
507 Τ. Τ.Α.1, Λοχαγός ΚΩΣΤΑΚΗΣ, Ν.Ο. 2, Τ.Ο. 7
506 Τ. Ν.Ο. 1, Τ.Ο. 6, 1.Ο.2.

Εις τας 1330 ώρας ελήφθη η Α.Α.Π 1088/140845 Δ/γή Β.Σ.Σ. δι' ης συνιστάται όπως η κυρία προσπάθεια κατά ΠΛΑΤΥ εκδηλωθή από ΠΟΛΥΠΟΤΑΜΟΥ προς ΠΛΑΤΥ και ουχί κατά μήκος της κορυφογραμμής υψ. 1685-ΠΛΑΤΥ, την δε 2330 ώραν η Α.Α.Π. 1091/141830 Δ/γή Β΄Σ.Σ. δι' ης τονίζεται και αύθις να επιζητηθή κατάληψις συγκροτήματος ΠΛΑΤΥ δι' ενεργείας εκ ΠΟΛΥΠΟΤΑΜΟΥ και ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑΣ. Την 1520 ώραν εξεδόθη διά την 15ην Οκτωβρ. η υπ' αριθ. Α.Π. 3573/141520 Δ/γή προς 3ην Ταξ/χίαν η οποίαν ενετέλετο να μετακινήση το 507 Τ. Β.Α. ΠΟΛΥΠΟΤΑΜΟΥ ίνα αφ' ενός μεν ανασυγκροτηθή αφ' ετέρου δε να καλύψη το δεξιόν του ενεργούντος 502 Τάγματος προς ΠΛΑΤΥ, προσέτι δε να κινήση και την μη πλήρως δοκιμασθείσαν διλοχίαν εν τη κατευθύνσει: Ν.535600-ΠΛΑΤΥ, από της εω δε της αύριον να συνεχισθή η επιχείρησις της 3ης Ταξ/χίας, της αποστολής της παρεμενούσης ιδίας, με την διαφοράν το υψ. 1685 να παρακαμφθή εκ της Ν.Α. αυτού πλευράς.

Τέλος από εσπέρας ιδίας ημέρας υπήχθη τακτικώς το 504 Τ. εις 3ην Ταξ/χίαν, ίνα ούτω διαθέτουσα αύτη πλείονας δυνάμεις επιτύχη ταχύτερον την εκπλήρωσιν της αποστολής της.

Η διάταξις της εσπέρας της 14ης είναι η κάτωθι:
Τ.Σ. Μεραρχίας υψ. 1104.
Τ.Σ. 3ης Ταξ/χίας ΟΣΤΡΕΒΟ.
502 Τ. εις περιοχήν ΠΟΛΥΠΟΤΑΜΟΥ
507 Τάγμα εις περιοχήν ΛΙΟΥΤΑΤΟΝ-Β. ΠΟΛΥΠΟΤΑΜΟΥ.
504 Τάγμα ΤΣΟΥΚΑ (Ν.615635)- υψ. 1186 (Ν.665609)
Πυροβολικόν: 104 Σ.Π.Π. μείον Μοίρα -Δ ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΥ εις (Ν.592672).
Πυρ/χία 101 Σ.Π.Π. εις (Ν.559697).

15 Οκτωβρίου 1948

Από πρωίας επανελήφθησαν ενέργειαι προς κατάληψιν ΠΛΑΤΥ (Ν.547594)-Ανώνυμον Ν. 540598 εν τη κατευθύνσει ΠΟΛΥΠΟΤΑΜΟΣ-ΣΚΑΛΑ (Ν.550610)-ΠΛΑΤΥ (Ν.547594).

Ομοίως ετέρα ενέργεια εξεδηλώθη διά 504 Τ.Π. εκ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑΣ (Ν.585600) προς υψ. 1386 (Ν.578595).

Μέχρι 1200 ώρας η κίνησις βαίνει ικανοποιητικώς, παρά σθεναράν αντίδρασιν εχθρού.

Πυκνοτάτη ομίχλη καλύπτει άπασαν περιοχήν με ελαφράν βροχήν. Τμήματά μας επιχειρούν διεισδύσεις εκ πολλών κατευθύνσεων, πλην ο εχθρός αμύνεται πεισμόνως εκ των πλεονεκτικών του θέσεων διά πληθώρας αυτομάτων όπλων και όλμων.

Μη επιτευχθείσης της καταλήψεως αντικειμενικών σκοπών τας εσπερινάς ώρας προκεχωρημένα τμήματα ευρίσκονται εις κάτωθι θέσεις
504 Τ. (Ν.585602)-(Ν.589601)
502 Τ. (Ν.554604)-(Ν.556602)
507 Τ. (Ν.546623)-(Ν.547618)

Το εσπέρας της 15-10-48 ελήφθη η Α.Α.Π. 1094 Β΄Σ. Στρατού, δη ης εγνώρισε τη Μεραρχία, ότι την νύκτα της 15 προς 16 Δυνάμεις Λ.Ο.Κ. θα ενείργουν αιφνιδιαστικώς προς κατάληψιν ΒΙΤΣΙ και ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ.

Την 19ην ώραν εξεδόθη η Α.Π. 3603 Δ/γή Μεραρχίας προς 3ην Ταξιαρχίαν προς συνέχισιν και εκπλήρωσιν αποστολής της κατά την 16-10 διαθέτουσα άπαντα τα μέσα της, ενισχυθείσα δε, και υπό ομάς ΒΙΚΕ επί ΣΤΡΑΒΕΡΙΚ (Ν.540625) προς δημιουργίαν ισχυράς βάσεως πυρός και υποστήριξιν ενεργούντων τμημάτων.

Εις το σημείον τούτο, δέον να τονισθή ιδιαιτέρως, ότι η επιβληθείσα υπό του Σ. Στρατού κατεύθυνσις επιθέσεως ΠΟΛΥΠΟΤΑΜΟΣ-ΠΛΑΤΥ προς κατάληψιν ΠΛΑΤΥ, δεν προσεφέρετο καθ' όσον η κλίσις του εκ ΠΛΑΤΥ εκσπωμένου προς Α. και Β.Α.

αντερείσματος, ως και το δασωμένον του εδάφους, δεν επέτρεπον την δημιουργίαν βάσεως πυρός, προς υποστήριξιν των ενεργούντων τμημάτων.

Τα επιτιθέμενα τμήματα ανήρχοντο εκ των κάτω προς τα άνω, εντός δασωμένων εδαφικών εξάρσεων και ηναγκάζοντο να διεξάγουν αγώνα εντός δάσους, βαλλόμενα μετωπικώς μεν, υπό οργανωμένων αντιστάσεων πλευρικώς δε, υπό ελευθέρων σκοπευτών.

7. Διά νεωτέρου σήματος Α.Α.Π. 1100/152400 Β΄Σ.Σ. γνωρίζεται εις Μεραρχίαν ότι ενέργειαν Καταδρομών αναβάλλεται δι' εν 24ωρον.

16 Οκτωβρίου 1948

Βάσει της Α.Π. 3603 Δ/γής Μεραρχίας, από πρωϊας συνεχίσθη η ενέργεια των τμημάτων μας προς κατάληψιν αντικειμενικών σκοπών και κατόπιν σκληροτάτου αγώνος και διαδοχικών προσπαθειών, τη βοηθεία πυρ/κού και Αεροπορίας ήχθησαν επί γραμμής απεχούσης 400-500 μέτρα εκ (Ν.538600)-(Ν.547594).

Ο εχθρός καθ' όλην την διάρκειαν της ημέρας παρουσίασε πείσμονα αντίστασιν εκδηλώσας δραστικά πυρά μυδραλλίων και ιδία όλμων και πυροβολικού.

Την 1400 ώραν ο εχθρός εξεδήλωσεν ισχυράν αντεπίθεσιν εκ κατευθύνσεως (Ν.547594) αποκρουσθείσαν με βαρείας απωλείας δι' αυτόν.

Τμήματα 504 Τάγματος ενεργούντα εις το αριστερόν, μετά σκληρόν αγώνα εντός του χωρίου ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ, ήχθησαν εις (Ν.548597) εν στενή επαφή μετά συμμοριτών επί (Ν.573596). Τμήματα λόγω επελεύσεως σκότους, διέκοψαν αγώνα και διετάχθησαν όπως εδραιωθούν επί των καταληφθεισών θέσεων και εκτοξεύσουν νυκτερινήν ενέργειαν προς κατάληψιν ΠΛΑΤΥ. Εν περιπτώσει δε μη επιτυχίας να επαναλάβουν επίθεσιν από της εω της αύριον.

Αι απώλειαι ήσαν αι κάτωθι:

Τ.Α. 1 Λοχ/γός ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ, παρατηρητής Πυρ/κού.

Ν.Ο. 1, Τ.Ο. 18.

17 Οκτωβρίου 1948

Και κατά την σημερινήν ημέραν αι εκδηλωθείσαι ισχυραί επιθετικαί ενέργειαι προς ΠΛΑΤΥ, υπό των 502 και 507 Ταγμάτων, δεν εκαρποφόρησαν , ώστε να καταληφθή το ΠΛΑΤΥ. Εσημειώθη μόνον αισθητή προχώρησις των τμημάτων, του εχθρού προτάσσοντος λυσσώδη αντίστασιν.

Η μόνη καρποφορούσα κατεύθυνσις ήτο του 504 Τάγματος όπερ εκινείτο προς την κατεύθυνσιν υψ. 1386-ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ-ΚΟΥΛΑ.

Το 504 Τάγμα αγωνιζόμενον καθ' όλην την ημέραν σκληρότατα κατώρθωσε άμα επιλεύσει σκότους και κατόπιν ορμητικής εφόσου να καταλάβη το υψ. 1386 την 1845 ώραν.

Αι απώλειαι κατά την 17ην έχουν ως κάτωθι:

504 Τ. Τ.Α. 2 Μον. Υπολ/γός ΚΙΡΠΙΝΤΖΟΓΛΟΥ Γ. , Μον. Ανθ/γός ΚΟΣΣΟΥΛΑΣ ΣΠΥΡΟΓΙΩΡΓΟΣ, Ν.Ο. 1, Τ.Ο. 10.

Τας προμεσημβρινάς ώρας αφίχθη ο αντιπρόσωπος του Σώματος Συντ/ρχης ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ εις το Π.Τ.Σ. Μεραρχίας (παρατηρητήριον ύψωμα ΤΣΟΥΚΑ), εις ον ανεπτύχθησαν αι απόψεις της Μεραρχίας και αι προτάσεις αυτής σχετικώς με την εξέλιξιν της επιχειρήσεως.

Αι προτάσεις της Μεραρχίας ήσαν:

Όπως εγκαταλειφθή η μη καρποφορούσα κατεύθυνσις ΠΟΛΥΠΟΤΑΜΟΣ-ΠΛΑΤΥ (καθορισθείσα υπό του Σ.Σ. διά της Α.Α.Π 1088/140845 Δ/γής του) και ενεργήση η Μεραρχία αρχικώς μεν από ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ προς ΓΚΛΑΒΑΤΑ ε συνδέσμω με ενέργειαν Λ.Ο.Κ. (του ΒΙΤΣΙ καταληφθέντος υπό Λ.Ο.Κ. τας πρώτας πρωϊνάς ώρας της 17 διά νυκτερινής ενεργείας), εν ταυτώ δε τροφοδοτηθή η κατεύθυνσις ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ-υψ. 1386 - ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ-ΚΟΥΛΑ, ίνα αρχικώς μεν καταληφθή η ΚΟΥΛΑ, και εν συνεχεία ύψωμα ΠΛΑΤΥ-ανώνυμον ΠΛΑΤΥ και μετέπειτα οι λοιποί αντικειμενικοί σκοποί της Μεραρχίας.

Αι ανωτέρω προτάσεις Μεραρχίας διαβιβασθείσαι υπό Συν/ρχου ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ, ενεκρίθησαν υπό Σώματος Στρατού δι' Α.Π. 9806/171630 σήματος του.

Κατόπιν τούτου η Μεραρχία εξέδωκε την Α.Π. 3635/171715 Δ/γήν της προς 3ην Ταξιαρχίαν, όπως αναπροσαρμόζουσα διάταξίν της μετακινήση κατά διάρκειαν νυκτός το 507 Τάγμα μέσω κοιλάδος ΠΟΛΥΠΟΤΑΜΟΥ-ΑΤΡΑΠΟΥ εις αντέρεισμα ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ (Ν.590580) ακολούθως δε το Τάγμα τούτο τας πρωίνάς ώρας στραφή προς την κατεύθυνσιν ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ-ΓΚΛΑΒΑΤΑ , εν συνδέσμω με ενέργειαν των Λ.Ο.Κ. από ΒΙΤΣΙ προς ΓΚΛΑΒΑΤΑ.

Το 502 Τ. ομοίως να κινηθή κατά διάρκειαν νυκτός και να αχθή εις την περιοχήν υψ. 1186 (Ν.606609)-ΚΡΙΘΑΡΙΣΙΟ ΝΕΡΟ (Ν.615605)-υψ. 1111 (Ν.619610), ως εφεδρεία Μεραρχίας, και με δυνατότητας επεμβάσεως προς οιανδήποτε κατεύθυνσιν.

Το 504 Τάγμα να συνεχίση προσπάθειαν εν συνδέσμω με 507 Τ., αριστερά του, προς κατάληψιν ΚΟΥΛΑΣ.

18 Οκτωβρίου 1948

Από της 0300 ώρας οι συμμορίται εξαπέλυσαν ζωηροτάτην επίθεσιν επί της γραμμής ΔΕΡΒΕΝ (Ν.5355) -υψ. 1695 (Ν.517669)-ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ (Ν.518706), τη υποστηρίξει πυρ/κού και όλμων και με κυρίαν προσπάθειαν επί υψ. 1695 εκ κατευθύνσεως υψ. ΒΙΓΛΑΣ.

Ο εχθρός κατώρθωσε προσεγγίση θέσεις μας χρησιμοποιήσας αφθονίαν αντιαρματικών γροθιών.

Τμήματα μας επί ΠΡΟΦ. ΗΛΙΟΥ αντεπετέθησαν πρωινάς ώρας και ανέτρεψαν συμμορίτας, τραπέντας προς ΑΛΩΝΑ. Από ενέργειαν ταύτην συμμορίται έσχον 7Ν. και συνελήφθησαν 5.

Ομοίως απεκρούσθησαν και απωθήθησαν οι επιτιθέντες συμμορίται επί γραμμής ΔΕΡΒΕΝ-υψ. 1695.

Απώλειαι ημετέρων Ν.Ο.5, Τ.Ο. 14.

Συμμοριτών Ν.10, Σ.Σ.6, Σ.Π.1 και εκυριεύθη οπλισμός των.

Μεραρχία αντιληφθείσα την αντιπερισπαστικήν ταύτην ενέργειαν των συμμοριτών δεν εθορυβήθη, αλλά ενέτεινε τας προσπαθείας της διά την ταχυτέραν μετακίνησιν των 502 και 507 Ταγμάτων,ήτις εγένετο καθ' όλην την διάρκειαν της νυκτός υπό δυσμενείς συνθήκας, καθ' όσον τα Τάγματα ταύτα, μαχόμενα συνεχως, υφίσταντο άνευ διακοπής τας συγκινήσεις του αγώνος και τας κακουχίας. Παρ' όλα όμως ταύτα, αντιλαμβανόμενα πλήρως την σοβαρότητα της αποστολής της Μεραρχίας,το μεν 507 Τάγμα τας πρωϊνάς ώρας ευρίσκετο εις περιοχήνυψ. 1186 ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑΣ, το δε 502 εγκαθίστατο εις τας ορισθείσας θέσεις.

Το 507 Τάγμα συνεχίσαν κίνησίν του άνευ διακοπής ανερριχήθη επί του υψώματος ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ- υψ. 1619 και αφού ανέτρεψεν τας αντιστάσεις των συμμοριτών, κατέλαβε την 1415 ώραν το υψ. 1619. Είτα εκινήθη δραστηρίως προς (Ν.570566) και τμήματά του ενεπλάκησαν εις σκληρόν αγώνα επί Α. δασωμένων αντειρίδων ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ , απέκρουσαν ισχυράν αντεπίθεσιν συμμοριτών, κατεδίωξαν τους συμμορίτας εντός των πυκνοδασωμένων βαθειών γραμμών, ενώ έτερα τμήματα του Τάγματος τούτου εσυνέχιζον δρομέως την κίνησίν των (2 οπλίται κατέπεσαν λιπόθυμοι κατά διαδρομήν των), ίνα ενωθώσιν με τα δοκιμαζόμενα σκληρώς τμήματα Λ.Ο.Κ. επί ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ.

Εντός της δασωμένης και αγνώστου ταύτης περιοχής διεξήχθη σκληρός αγών μετά των συμμοριτών και τελικώς διεσπάσθη η γραμμή τούτων την 1730 ώραν και ενώθησαν τα τμήματα 507 Τ. με τα κινδυνεύοντα και μόλις συγκρατούμενα Λ.Ο.Κ. επί ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ, ως τούτο ανέφερεν ο Επιτελάρχης των Λ.Ο.Κ. εις τον Επιτελάρχην της Μεραρχίας.

Δι' ετέρας ταυτοχρόνου ενεργείας του 504 Τάγματος και κατόπιν επιτυχούς ελιγμού και σκληρού αγώνος, τη υποστηρίξει πυρ/κού και αεροπορίας, κατελήφθη το υψ. ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ (Ν.565523).

Απώλειαι 502 Τ. Ν.Ο. 5, Τ.Ο. 14.
507 Τ. Ν.Ο.1, Τ.Ο.3
504 Τ. Τ.Ο. 4.

Τας προμεσημβρινάς ώρας αφίκετο εις ΦΛΩΡΙΝΑΝ αεροπορικώς εκ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ ο Διοικητής Β΄Σ.Σ. κατευθυνθείς εις παρατηρητήριον του Π.Τ.Σ. Μεραρχίας (υψ. ΤΣΟΥΚΑ), όπου συνεσκέφθη μετά του Δ/του της Μεραρχίας επί της εξελίξεως των επιχειρήσεων.

Ο Διοικητής Β΄Σ.Σ. ανεχώρησε κατά τας μεταμεσημβρινάς ώρας, συμφωνήσας απολύτως με την ενέργειαν της Μεραρχίας.

Την 182155 ώραν ελήφθη η Α.Α.Π.1126 Δ/γή Β΄Σ.Σ. προς ΙΙ Μεραρχίαν-22 Ταξ/χίαν και Δυνάμεις Καταδρομών, έχουσα ούτω:

Μέχρι νεωτέρας Δ/γής μου διατηρηθώσι πάση θυσία καταληφθείσαι θέσεις ΒΙΤΣΙ, ΓΚΛΑΒΑΤΑ, ΜΑΝΚΟΒΙΤΣ. Διοίκησις 3ης Ταξ/χίας μετά 507 Τ. και ακολουθούντων τμημάτων αναλαβώσι διατήρησιν ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ με Μοίραν Καταδρομών ως εφεδρείαν

Δ/σις 22 Ταξ/χίας με τα 508 και 509 Τάγματα επί ΒΙΤΣΙ-ΜΑΝΚΟΒΙΤΣ με Μοίραν Καταδρομών ως εφεδρείαν.

Την 181800 ώραν εξεδόθη η Α.Π. 3663 Δ/γή Μεραρχίας αφορώσα επιχειρήσεις 19ης.

Διά ταύτης η 3η Ταξιαρχία εντέλλεται όπως μετά κατάληψιν ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ το 507 Τάγμα εδραιωθή σταθερώς επ’ αυτών και το 504 Τάγμα με τμήματα του 508 Τάγματος από 0500 της αύριον, να επιτεθή και καταλάβη ΚΟΥΛΑΝ και ακολούθως ΠΛΑΤΥ, μετά δε κατάληψιν ΚΟΥΛΑΣ η Ταξ/ρχία οργανώση βάσει πυρός επί ταύτης, προς υποστήρηξιν προσπαθείας 504 Τ. προς κατάληψιν ΠΛΑΤΥ.

Εις διάθεσιν Ταξ/χίας μία εισέτι ομάς ΒΙΚΕΡΣ.

Η διάταξις την εσπέρας είχεν ως ακολούθως:

Τ.Σ. 3ης Ταξιαρχίας 1186 (Ν.605609)
Σ.Δ. 507Τ. και λόχος επί (Ν.575570)
Λόχος υψ. 1689 (Ν.582575)
Διλοχία ΓΚΛΑΒΑΤΑ
Σ.Δ. 502 Τ. και Λόχος επί ΒΟΣΛΟ (Ν.619505)
Λόχος εις (Ν.590578)
Διλοχία επί υψ. 1386 (Ν.574597)
504 Τ. επί ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑΣ (Ν.564593)
Δύο Ουλαμοί Τεθ/νων περιοχήν ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΥ στήριγμα πυρ/κού

Πυροβολικόν
104 Σ.Π.Π.-Μοίρα περιοχήν ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΥ (Ν.621637)
Πυρ/χία 142 Μ.Ο.Π. εις (Ν.565671)
Πυρ/χία 101 Σ.Π.Π. εις (Ν.578689)
Πυρ/χία 151 Μ.Μ.Π. Δ. ΦΛΩΡΙΝΗΣ

19 Οκτωβρίου 1948

Από πρωίας τμήματα 502 Τάγματος εξώρμησαν από ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ προς κατάληψιν ΚΟΥΛΑΣ.

Ο εχθρός προβάλλει σθεναράν αντίστασιν, τα δε ημέτερα τμήματα κινούμενα προς αντικειμενικόν σκοπόν ενέπεσαν εντός εχθρικού ναρκοπεδίου. Παρά ταύτα κίνησις συνεχίζεται ικανοποιητικώς, κατόπιν δε σκληροτάτου αγώνος και πάλης σώματος προς σώμα την 1105 ώραν κατελήφθη υψ. ΚΟΥΛΑ τη υποστηρίξει αεροπορίας και πυρ/κού.

Μετά εδραίωσιν των τμημάτων επί του καταληφθέντος υψώματος εσυνεχίσθη η επιθετική ενέργεια προς κατάληψιν υψ. ΠΛΑΤΥ υπό 504 Τάγματος.

Επί του δασωμένου , πετρώδους και αποκρήμνου τούτου εδάφους ο εχθρός αντιτάσσει λυσσώδη άμυναν, παρά τας επανειλημμένας επεμβάσεις της Αεροπορίας και του Πυρ/κού.

Μέχρι των εσπερινών δεν κατέστη δυνατή κατάληψις ΠΛΑΤΥ.

Τα τμήματα ήχθησαν επί γραμμής (Ν.552592), (Ν.553595), (Ν.553600).

Απώλειαι

α) Ημετέρων:

502 Τ. Ν.Α. 1, Εφ. Ανθ/γός ΤΣΙΔΗΜΟΣ, Τ.Α. 1 Λοχαγός ΚΥΡΙΑΖΗΣ ΣΠΥΡ., Ν.Ο. 1, Τ.Ο. 23.

β) <u>Συμμοριτών:</u>
Ν. επί τόπου 18, Σ.Σ. 8, Τ.Σ. 2.

Λόγω ανεπαρκείας δυνάμεων, προς συνέχισιν επιχειρήσεων προς ΠΛΑΤΥ και μετέπειτα ΚΡΕΣΤΟ - ΜΠΡΕΖΑ - ΓΚΛΑΒΑΤΑ, Μεραρχία ητήσατο από Β΄Σ.Σ. δι' Α.Π. 3701 αναφοράς, όπως Νότιον όριον 22 Ταξ/χίας ορισθή το ΒΙΤΣΙ (ναι)-ΜΑΝΚΟΒΙΤΣ (όχι), Βόρειον δε ΓΚΛΑΒΑΤΑ (ναι), ώστε 507 Τ. απαγκιστρούμενον από ΓΚΛΑΒΑΤΑ, χρησιμεύση δι' ενίσχυσιν επιθετικών ενεργειών Μεραρχίας, προσέτι δε, διατεθή και το υπόλοιπον 142 Μ.Ο.Π., εν Τάγμα Πεζικού ή μία Μοίρα Καταδρομών.

Η ως άνω αίτησις Μεραρχίας δεν ικανοποιήθη υπό του Σώματος Στρατού, ως εγνώρισε τούτο δι' Α.Α.Π. 1135/200230 σήματος του.

Τέλος διά συνέχισιν προσπαθειών 3ης Ταξιαρχίας προς κατάληψιν ΠΛΑΤΥ κατά την αύριον (20ην), εξεδόθη η Α.Α.Π. 3697 Δ/γή Μεραρχίας δι' ης 3η Ταξ/χία ενετέλλετο όπως, διατηρήση πάση θυσία καταληφθέν ύψωμα ΚΟΥΛΑ και να οργανώση επισταμένην νυκτερινήν ενέργειαν κατά ΠΛΑΤΥ, ην να εκτελέση περί το λυκαυγές της αύριον , ακολούθως δε, να ενεργήση προς κατάληψιν ανωνύμου ΠΛΑΤΥ (Ν.538596).

<u>20 Οκτωβρίου 1948</u>

Συμμορίται απωλέσαντες το ύψωμα ΚΟΥΛΑ, εξετόξευσαν την 2100 ώραν της χθές ισχυράν αντεπίθεσιν, αποκρουσθείσαν τελικώς υπό τμημάτων μας.

Μη επιτευχθείσης χθες της καταλήψεως του ΠΛΑΤΥ, από πρωίας σήμερον, συμφώνως τη Α.Π. 3697 Δ/γή Μεραρχίας, τμήματα του 504 Τ. ήρξαντο κινούμενα προς κατάληψιν του αντικειμενικού σκοπού. Εχρησιμοποιήθησαν πολλαί κατευθύνσεις και ούτω την 1230 ώραν τμήματά μας ήχθησαν εγγύς αντικειμενικού σκοπού.

Προηγηθείσης προπαρασκευής Πυρ/κού και υποστήρηξις Αεροπορίας, Διμοιρία του 504 Τάγματος, προηγουμένη των λοιπών, κατώρθωσεν να φθάση μεχι κορυφής του πρώτου (Νοτίως) υψώματος ΠΛΑΤΥ, εφ' ου ήλθεν εις χείρας με τους επ' αυτού οργανωμένους και αμυνομένους λυσσαλέως εντός ισχυροτάτων πολ/λειων συμμορίτας.

Λόγω στενότητος του εδάφους, ουδείς ελιγμός επετρέπετο ημετέρων τμημάτων, ουδέ περισσοτέρων δυνάμεων εκ της κατευθύνσεως ταύτης ήτο δυνατή, δι' ό η εμπλακείσα Διμοιρία, μη δυνηθείσα να εδραιωθή, συνεπτύχθη Νοτίως.

Ενεργούντα τμήματα ιδίου Τάγματος εκ Ν.Α. κατευθύνσεως προς ΠΛΑΤΥ, εβάλλοντο δραστικώς δι' όλμων και αυτομάτων εξ αυτού τούτου του ΠΛΑΤΥ-ανωνύμου ΠΛΑΤΥ.

Μετά ανατροπήν και ανασυγκρότησιν τμημάτων, προπαρασκευάσθη ετέρα ενέργεια προς κατάληψιν του αντικειμενικού σκοπού.

Κατά την ημέρα ταύτην οι συμμορίται υπερήσπιζον την τοποθεσίαν των και δι' ευστόχων ανασχετικών πυρών πυρ/κού, πράγμα όπερ συνέτεινεν λόγω των ημετέρων απωλειών εις την επιβράδυνσιν της εξελίξεως της επιχειρήσεως.

Προπαρασκευασθείσης εκ νέου της ενεργείας προς ΠΛΑΤΥ την 1655 ώραν, εξώρμησαν τα τμήματα και διά καταλλήλου ελιγμού, κατώρθωσαν, αναρριχόμενοι επί των βράχων, να θέσουν πόδα εις το Νοτίως του ανωνύμου ΠΛΑΤΥ, ύψωμα ΠΛΑΤΥ.

Οι συμμορίται πάραυτα εξαπέλυσαν επίθεσιν και προς στιγμήνεκάμφθησαν τα τμήματά μας, κινηθέντα όμως εκ νέου κατώρθωσαν τελικώς να καταλάβωσι και να ολοκληρώσωσι το ύψωμα ΠΛΑΤΥ (Ν.547594), του ισχυροτάτου τούτου φρουρίου των συμμοριτών, επί του οποίου οι συμμορίται τόσον πεισμόνως ημύνθησαν.

Κατά την μάχην ταύτην παρετηρήθη ότι στρατιώται ανελθόντες επί των πολυβολείων και επειδή δεν υπήρχεν είσοδος εις τα πολυβολεία, έρριπτον χειροβομβίδας εκ των φατνωμάτων εντός των πολυβολείων, φονευομένων ούτω απάντων των συμμοριτών.

Απώλειαι εκ του σημερινού αγώνος αι κάτωθι:

504 Τ. Τ.Α 3 Ανθ/γός ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, Ανθ/γός ΣΤΑΥΡΟΥ ΞΕΝΟΦΩΝ, Ανθ/γός ΜΠΟΥΤΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, Ν.Ο.1, Τ.Ο.33

570 Λόχου Πολ/λων Ν.Ο. 4, Τ.Ο.3,

Συμμοριτών επί ΠΛΑΤΥ: Ν.Σ. 51, παρουσιασθέντες Σ. 5, Σ.Σ.9 και αφθονίαν λαφύρων εις οπλισμόν και πυρ/κά.

Την 201515 ώραν η Μεραρχία υπέβαλεν την Α.Π. 3714 αναφοράν της προς Β΄Σ.Σ. δι' ης αιτείται από το Σ. Στρατού, όπως υπό του 509 Τάγματος αναληφθή η κατοχή ΓΚΛΑΒΑΤΑ, ίνα απαγκιστρωθή το 507 Τ.Π. και χρησιμοποιηθή προς εξακολούθησιν επιθετικών ενεργειών προς ΠΛΑΤΥ, προσέτι δε, διατεθή υπόλοιπον 22 Ταξιαρχίας, μία μοίρα Καταδρομών και υπόλοιπον 142 Μ.Ο.Π., ίνα ούτω δυνηθή Μεραρχία και εκπληρώσει αποστολάς της, επί πλέον δε να λάβωσι χώραν επιθετικαί ενέργειαι των προς Νότον δρωσών Μεραρχιών, προς αγκίστρωσιν των εκεί δυνάμεων συμμοριτών, καθ' όσον οι συμμορίται μεταφέρουν συνεχως δυνάμεις εκ του μετώπου τούτου.

Τέλος διά της ιδίας άνω αναφοράς παρεκάλει η Μεραρχία όπως διά τας εκάστοτε διατασσομένας επιχειρήσεις, διατίθεται ο αναγκαίος χρόνος διά προπαρασκευάς (αναπροσαρμογαί-αναγνωρίσεις-εφόδια).

Τα ανωτέρω είχον αιτηθή και προφορικώς.

Επί της ανωτέρω αναφοράς της Μεραρχίας ελήφθη την 1800 ώραν η υπ' αριθ. Α.Α.Π. 1140/ Δ/γή Β΄Σ.Σ. δι' ης εντέλλονται τα εξής:

α) Εντός της αύριον (21ης) 61 Ταξ/χία αναλάβη την διατήρησιν του ΜΑΝΚΟΒΙΤΣ.

β) Τάγμα 22 Ταξ/χίας επί ΜΑΝΚΟΒΙΤΣ να αχθή επί ΓΚΛΑΒΑΤΑ διάθεσιν ΙΙ Μεραρχίας.

γ) Επίθεσις να εκτοξευθή εντός της 22-10-48

δ) 61 Ταξ/χία θα αναλάβη και την κατοχή του ΒΙΤΣΙ

ε) Δ/σις 22 Ταξ/χίας και το έτερον Τάγμα από της αντικατατάσεως εις διάθεσιν ΙΙ Μεραρχίας.

΄Οριον μεταξύ ΙΙ Μεραρχίας και 61 Ταξ/χίας ΡΟΓΟΥΣ. (Ν.572560), εις ΙΙ Μεραρχίαν.

Διά της ως άνω Δ/γής τίθεται η 22 Ταξ/χία εις διάθεσιν ΙΙ Μεραρχίας άμα τη αντικαταστάσει της υπό 61 Ταξ/χίας.

Ούτω η Μεραχία θα ενείργη μελλοντικώς και με την Δ/σιν 22 Ταξ. συν δύο Τάγματα επί πλέον.

Εν συνεχεία ελήφθη η Α.Α.Π. 1142 Β΄Σ.Σ. δι' ης ετίθετο εις διάθεσιν Μεραρχίας μετά της 22 Ταξ/χίας και η 142 Μ.Ο.Π. (μείον Πυρ/χία διατιθεμένη ήδη εις Μεραρχίαν).

Καταληφθέντος του ΠΛΑΤΥ η Μεραρχία εξέδωκε την ΑΠ. 3718 / 201800 Δ/γήν προς 3ην και 21 ταξ/χίας δι' ης εντέλλεται όπως εδραιωθώσιν τα τμήματα επί ΠΛΑΤΥ σταθερώς εφαρμόζοντα διάταξιν αποκλείουσαν κάθε επιθετικήν ενέργειαν των συμμοριτών εξ οιασδήποτε κατευθύνσεως εκδηλουμένης, από πρωϊας δε η 3η ταξ/χία να ενεργήση προς εκκαθάρισιν ανωνύμου ΠΛΑΤΥ, καλυπτομένη εκ της κατευθύνσεως ΚΡΕΣΤΟ και εν συνεχεία να προσβάλη το υψ. 1685 εν συνδιασμώ με παρομοίαν ενέργειαν 21 Ταξ/χίας, με κατεύθυνσιν από ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ προς υψ. 1685.

Ληφθείσης όμως της Α.Α.Π. 1140 Δ/γής Β΄Σ.Σ. δι' ης ωρίζετο όπως επίθεσις εκτοξευθή εντός της 22-10-48, η Μεραρχία εξέδωκε την Α.Π. 3719/201930 Δ/γήν της προς 3ην και 21 Ταξ/χίας, δι' ης ανεστέλλετο η Α.Π. 3718 Δ/γή της, δι' αύριον δε η 3η ταξιαρχία να περιορισθή εις τοπικήν επιχείρησιν εκκαθαρίσεως ανωνύμου ΠΛΑΤΥ (Ν. 547594), εις στερράν εδραίωσιν καταληφθεισών τοποθεσιών (ΓΚΛΑΒΑΤΑ-ΚΟΥΛΑ-ΠΛΑΤΥ) και οργάνωσιν εδάφους.

Την 2000 ώραν ελήφθησαν αι Α.Α.Π. 1143 και 1144 Δ/γαί Β΄Σ.Σ. , δι' ων εντέλλεται, όπως το ΠΛΑΤΥ εξασφαλισθή απολύτως, έστω και αποσύροντες Διλοχίαν από ΓΚΛΑΒΑΤΑΝ, ην Διλοχίαν η Δ/σις Καταδρομών διά νύκτα σήμερον να αντικαταστήση διά δύο Λόχων.

Αμέσως τούτο διετάχθη εις 3ην Ταξ/χίαν, δι' Α.Π. 3732 / 202100 Δ/γής Μεραρχίας, όπως ΠΛΑΤΥ εξασφαλισθή πάση θυσία από οιασδήποτε αντεπιθέσεως των συμμοριτών και εξ οιασδήποτε κατευθύνσεως.

Διάταξις επί ΠΛΑΤΥ έδει όπως εξασφαλίζη ευρέως το ύψωμα, εις περίπτωσιν δε ανάγκης, και διά την οπωσδήποτε εξασφάλισιν ΠΛΑΤΥ, δύναται χρησιμοποιήση Διλοχίαν 507 Τάγματος εκ ΓΚΛΑΒΑΤΑ, ως η ανωτέρω Α.Α.Π. 1144/ Δ/γή Β΄ΣΣ.

Η διάταξις την εσπέραν είχεν ως ακολούθως:
Σ.Δ. 502 Τ. και Διλοχία ΚΟΥΛΑ
Λόχος ΠΛΑΤΥ
Λόχος ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ
Σ.Δ. 504 Τ. και διλοχία ΠΛΑΤΥ
Διλοχία 504 Τ. υπό ανασυγκρότησιν ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ.

21 Οκτωβρίου

Κατά την διάρκειαν της παρελθούσης νυκτός συμμορίται εξετόξευσαν αλλεπαλλήλους αντεπιθέσεις προς ανακατάληψιν ΠΛΑΤΥ (Ν.548594), αποκρουσθείσαι άπασαι με σοβαροτάττας δι' αυτούς απωλείας.

Ομοίως παρηνοχλείτο υπόλοιπος γραμμή μετώπου.

Εκπεμφθείσα ισχυρά αναγνώρισις προς ανώνυμον ΠΛΑΤΥ (Ν.539594) εδέχθη δραστικά πυρά πολ/λων και αυτομάτων, διαπιστωθείσης ισχυράς κατοχής τούτου υπό εχθρού οργανωμένου εντός ανθεκτικών πολ/λείων αναγνωρισθέντων.

Ομοίως ο εχθρός καθ' όλην την διάρκειαν της ημέρας παρηνώχλει ημέτερα τμήματα επί ΠΛΑΤΥ και ΚΟΥΛΑΣ διά πυρών αυτομάτων- όλμων και Πυρ/κού.

Ο εχθρός εξεδήλωσε από τας πρώτας εσπερινάς ώρας ισχυράν αντεπίθεσιν επί ΠΛΑΤΥ, αποκρουσθείσαν την 2045 ώραν.

Απώλειαι ημετέρων Τ.Ο.5

Συμμοριτών ανεξακρίβωτοι.

Την 2330 ώραν της χθες ελήφθη η Α.Α.Π. 1145/202000 Δ/γή Β΄Σ.Σ. , δι' ης εντέλλεται όπως η ΙΙ Μεραρχία ευρύνη κατοχήν ΠΛΑΤΥ διά καταλύψεως ΚΡΕΣΤΟ και ανωνύμου Β.Δ. , εδραιωθή σταθερών επ' αυτών.

Η XV Μεραρχία αναδιοργανώνουσα τας δυνάμεις να άρξηται προοδευτικώς αντικατάστασιν 22 Ταξ/χίας , ήτις συμφώνως προγενεστέρας Δ/γής να επανέλθη εις ΙΙ Μεραρχίαν.

Η Μεραρχία επί της ως άνω Δ/γής του ΣΣ υπέβαλεν την Α.Π. 3738/211005 αναφοράν της έχουσα ούτω:

Μεραρχία λόγω επταημέρου συνεχούς αγώνος, έχει ανάγκην ανσυγκροτήσεως και αναπροσαρμογής διατάξεων, δι' αποτελεσματικήν συνέχισιν αποστολής της.

Υποβάλω πρότασιν όπως έναρξις επιχειρήσεων άρξηται μετά διήμερον από αφίξεως 22 Ταξ/χίας εις Μεραρχίαν.

Εξέδωκε δε την Α.Π. 3737 Δ/γήν της προς 3ην, 21ην, και 22αν Ταξιαρχίας όπως, 22 Ταξ/χία αντικαθισταμένη υπό 61 Ταξ/χίας αχθή μετά των 507 και 509 ταγμάτων εις περιοχήν ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑΣ, εν αναμονή Δ/γών, του 507 Τ. αντικαθισταμένου επί ΓΚΛΑΒΑΤΑ υπό του 508 τοιούτου,το οποίον και να εγκαταστήση ανάλογον τμήμα επί αυχένος ΡΟΓΟΥΣ (Ν.572560) διά τον σύνδεσμον των επί ΒΙΤΣΙ τμημάτων 61 Ταξ/χίας, τακτική δε υπαγωγή του 508 Τάγματος υπό 3ην Ταξ/χίαν.

Ομοίως η 142 Μ.Ο.Π. αφικνουμένην να αχθή εις περιοχήν ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑΣ (Ν.585593).

Η 3η ταξ/χία ανασυγκρουτουμένη και αναπροσαρμόζουσα διάταξίν της να αναλάβη την ασφάλειαν του τομέως από ΡΟΓΟΥΣ (ναι)-ΠΛΑΤΥ-ανώνυμον (Ν.538600) μετά κατάληψιν τούτου.

Η Μεραρχία έχουσα υπ' όψιν την όλην κατάστασιν του αγώνος από τακτικής απόψεως και της δυνατότητας των τμημάτων την 1100 ώραν υπέβαλεν την Α.Π. 3739 αναφοράν προς Β΄ΣΣ. Εν συνεχεία της Α.Π. 3738 ομοίας τοιαύτης , επί πλέον δε υπέβαλον πρότασιν περί συναντήσεως Δ/του Β΄Σ.Σ. μετά Μεραρχίας προς ανταλλαγήν απόψεων.

Εις ληφθείσας Δ/γάς Σώματος Στρατού , ίνα Μεραρχία αναφέρη κατάστασιν στιγμής, Μεραρχία υπέβαλεν την Α.Π. 3742 αναφοράν έχουσαν ούτω:

Σχετική Δ.Υ./211500 υμέτερα.

Τμήματα συνεχίζουσιν από πρωίας εύρυνσιν μετώπου ΠΑΛΤΥ (Ν.548594).

Ανώνυμον ύψωμα (Ν.542597) κατά σημειωθείσαν κίνησιν υπό ημετέρων κατέχεται ισχυρώς.

Δι ανωτέρω Λόγους Μεραρχία επανέρχεται επί των υπ' αριθ. Α.Π. 3738 και Α.Π. 3739 αναφορών της.

Μεραρχία διαθέτουσα απάσας δυνάμεις της δι' επταημέρους συνεχείς, σκληρούς αγώνας, θα δυνηθή να συνεχίση επιχειρήσεις μετά άφιξιν 22 Ταξ/χίας και αναπροσαρμογήν διατάξεως Α.Π. 3738,3739 αναφοραί της. Ουδέ η ελαχίστη ευχέρεια υπάρχει την στιγμήν ταύτην σοβαράς επιθετικής ενεργείας.

Εξέδωκε την Α.Π. 3743 Δ/γήν προς 3ην Ταξ/χίαν όπως διά του απαγκιστρωμένου 507 Τάγματος, το οποίον αντικαθίσταται επί ΓΚΛΑΒΑΤΑ υπό του 509 τοιούτου, να μελετηθή, οργανωθή και εκτελεσθή αρχικώς μεν πλήρης εκκαθάρισις ανωνύμου ΠΛΑΤΥ, ακολούθως δε, να καταλάβη το ΚΡΕΣΤΟ, εφ' ου και να οργανωθή.

Η Ταξ/χία να έχη δυνατότητα να ενεργήση από 0900 ώρας αύριον και κατόπιν νεωτέρας Δ/γής.

Η 3η ταξ/χία δι' ΑΠ.Π. 3376/Φ.3/991 αναφοράς της αιτείται την διάθεσιν του 503 Τάγματος διά συνέχισιν επιχειρήσεως, ως απωλέσασα την εμπιστοσύνην της προς το 507 τοιούτον.

Επί ταύτης η Μεραρχία διά της Α.Π. 3745 Δ/γής της εγνώριζεν εις την Ταξ/χίαν ότι, αντικατάστασις 503 Τ. και διάθεσις τούτου δι' επιχείρησιν ως η Α.Π. 3376 δεν είναι εφικτή καθ' όσον δεν παρέχεται ο απαραίτητος χρόνος.

Το 507 Τ. καλώς διοικούμενον, παρέχει τας δυνατότητας αισίας εκβάσεως διατασσομένης επιχειρήσεως.

Διάταξις την εσπέραν είχεν ως κάτωθι:

Σ.Δ. 502 Τ. και Διλοχία ΚΟΥΛΑ

Διλοχία ΠΛΑΤΥ

Σ.Δ. 504 Τ. και Διλοχία ΠΛΑΤΥ

Διλοχία ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ

507 Τ. εν κινήσει προς ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ αντικατασταθέν υπό 509 Τ.

Σ.Δ. 509 Τ. και Διλοχία επί ΓΚΛΑΒΑΤΑ.

Λόχος ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ (υψ. 1619)

Λόχος μείον Διμοιρία ΡΟΓΟΥΣ

Διμοιρία (Ν.577575)

22 Οκτωβρίου 1948

Η διερρεύσασα νύκτα διήλθεν ήρεμος.

Καθ' όλην όμως την διάρκειαν της σημερινής ημέρας το συμμοριακόν πυρ/κόν και οι όλμοι έβαλλον δραστικώς επί ΚΟΥΛΑΣ και ΠΛΑΤΥ με απωλείας ημετέρων.

Τα τμήματα επί ΚΟΥΛΑΣ και ΠΛΑΤΥ ησχολούντο με την οργάνωσιν του εδάφους, εφ' όσον τούτο ήτο εφικτόν λόγω πυρών του εχθρικού πυρ/κού και όλμων.

Η Μεραρχία εξέδωκε την Α.Π. 3739 /220900 Δ/γήν της προς 3ην Ταξιαρχίαν, δι' ης εντέλλεται όπως μεχρις αφίξεως Διοικήσεως 22 Ταξιαρχίας προβή εντός της ημέρας εις αναγκαίας αναγνωρίσεις μετά Δ/του 507 Τάγματος, επί τω σκοπώ καταλήψεως ανωνύμου ΠΛΑΤΥ, δι' επιχειρήσεις αναληφθησομένας από πρωϊας της αύριον.

Επί της ως άνω Δ/γής ελήφθη η 3380/Φ.3/997/221030 αναφορά 3ης Ταξ/χίας , δι' ης αναφέρεται ότι, από χθές εγένοντο αι σχετικαί αναγνωρίσεις, από δε της 0900 ώρας της σήμερον εδόθησαν εντολαί εις 502 και 507 Τάγματα.

Τας απογευματινάς ώρας, η Μεραρχία έσχεν πληροφορίας ότι, εις περιοχήν ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ (Ν.6960) συνεκεντρώθησαν 300 περίπου συμμορίται, αγνώστου εισέτι ταυτότητος.

Τούτο εγένετο αμέσως γνωστόν εις 3ην Ταξ/χίαν και διετάσσετο αύτη δι' Α.Π. 3772 /221705 Δ/γής, ίνα κινήση πάραυτα ένα εκ των ανασυγκροτουμένων Λόχων 504 Τ. και εγκατασταθή εις χώρον αναπτύξεως 104 Σ.Π.Π. Δυτικώς ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΥ.

Ομοίως διά της Α.Π. 3771, ο Ουλαμός Τεθ/νων να διανυκτερεύση εις χώρον αναπτύξεως ανωτέρω Πυρ/κού, τιθέμενος υπό Δ/γάς Μοίρας.

Τα ανωτέρω έπραξεν η Μεραρχία καθ' όσον εκ των πληροφοριών τούτων εφοβήτο προσβολήν του πυρ/κού, κατά διάρκειαν νυκτός, πράγμα όπερ και εγένετο.

Την 1740 ώραν εξεδόθη η Α.Π. 3773 Δ/γή επιχειρήσεων, διά την επομένην όπως από της εω της αύριον εκτελεσθή η διταχθείσα επιχείρησις διά της ανωτέρω Α.Π. 3759 Δ/γής Μεραρχίας.

Η επιχείρησις αύτη θα διευθύνεται υπό της 3ης Ταξ/χίας, (εις ην και παρεσχέθη ο απαιτούμενος χρόνος προς οργάνωσιν ταύτης) και θα παρακολουθήται υπό του Δ/του της 22 Ταξ/χίας, προς πλήρην τούτου ενημέρωσιν επί της τακτικής καταστάσεως, όστις αφίχθη την 1800 ώραν εις περιοχήν ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑΣ. Από πρωϊας δε της 24 την όλην διεύθυνσιν της επιχειρήσεως θα αναλάβη ο Δ/της της 22 ταξ/χίας , ήτις Ταξ/χία εκμεταλευομένη επιτυχίας 3ης Ταξ/χίας , να επιτεθή προς κατάληψιν υψ. 1685 (Ν.511613), εν συνδιασμώ με παρομοίαν τοιαύτην ενέργειαν της 21 Ταξ/χίας ενεργούσης από ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ προς υψ. 1685. Εις την διάθεσιν της Ταξ/χίας ετίθεντο τα οργανικά της Τάγματα 507 και 508.

Τας εσπερινάς ώρας ελήφθη η Α.Π. 2267/22-10-48 αναφορά της 21 Ταξ/χίας , δι' ης αναφέρεται ότι το 504 Τάγμα, λόγω σοβαρών απωλειών εις Αξ/κούς και οπλίτας κατά τας τελευταίας επιχειρήσεις προς ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ-ΚΟΥΛΑ-ΠΛΑΤΥ, έχει ανάγκην ανασυγκροτήσεως.

Η διάταξις το εσπέρας της 22ας ήτο η κάτωθι:

Τ.Σ. 3ης Ταξιαρχίας υψ. 1186 (Ν.605608)

Σ.Δ. 502 Τ. συν Τριλοχία ΚΟΥΛΑ

Λόχος ΠΛΑΤΥ

Σ.Δ. 504 Τ. συν Διλοχία ΠΛΑΤΥ

Λόχος ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ (Ν.565593)

Λόχος ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΝ στήριγμα πυρ/κού

Τ.Σ. 22 ταξ/χίας Ν.577599

507 Τ. περιοχήν ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑΣ (Ν.565593)-υψ. 1386 (Ν.568593)

508 Τ. κινηθέν μεσημβρινάς ώρας προς ΒΙΤΣΙ εγκατεστάθη 1730 ώραν όπισθεν 507 Τάγματος εις θέσιν (Ν.576595).

509 Τ. μείον Λόχος επί ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ

Λόχος επί ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ (Ν.588598).

Γεγονότα νυκτός 22/23 Οκτωβρίου 1948

Την 230015 ώραν ελήφθη η Α.Α.Π. 1148 /222030 Δ/γή Β΄Σ.Σ. δι' ης η προπαρασκευασθείσα επιχείρησις διά πρωίαν 23 αναβάλλεται διά την πρωίαν της 24ης.

Την 230030 ώραν πληροφορείται Μεραρχία από τηλεφώνου ότι συμμορίται προσβάλουσι εκ κατευθύνσεως ΚΑΤΩ ΥΔΡΟΥΣΗΣ (Ν.6462) και ΔΡΟΣΟΠΗΓΗΣ (Ν.6357), αφ' ενός το Σ.Δ. 3ης Ταξ/χίας δι' αυτομάτων όπλων, όλμων και ΜΠΑΖΟΥΚΑΣ, αφ' ετέρου δε προσήγγισαν χώρον αναπτύξεως 104 Σ.Π.Π. Ν.Δ. ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΥ και προσβάλλουσι τα διατεθέντα ως στήριγμα τμήματα Πεζικού και αυτό τούτο το πυρ/κόν.

Διμοιρία προστασίας 3ης Ταξ/χίας επί ΒΟΣΛΟ (Ν.617605) παρά ισχυράν πίεσιν συμμοριτών ημύνθη επί της τοποθεσίας καίτοι από της πρώτης στιγμής έσχεν σοβαράς απωλείας εν αις και τον Αξ/κόν Διμοιρίτην. Συγχρόνως ήρξατο επίθεσις υπό συμμοριτών κατά Λόχου 509 Τάγματος επί ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ.

Κατόπιν αιτήσεως 3ης Ταξ/χίας διετάχθη η κίνησις ενός Λόχου 508 Τ. δι' ενίσχυσιν Σ.Δ. 3ης Ταξ/χίας. Ο ανωτέρω Λόχος αφίχθη περί την 0330 ώραν.

Επί υπολοίπου μετώπου Μεραρχίας ΠΛΑΤΥ-ΚΟΥΛΑ, ουδεμία ενέργειαν εξεδήλωσαν.

Την 230100 ώραν συμμορίται εξεδήλωσαν σφοδροτάτην επίθεσιν κατά ΚΟΥΛΑΣ, ένθα τμήματα 502 Τάγματος, άνευ ουδεμιάς προπαρασκευής πυρ/κού.

Οι συμμορίται επλησίασαν τα ημέτερα τμήματα εις εγγυτάτην απόστασιν και εχρησιμοποίησαν αφθονίαν ΜΠΑΖΟΥΚΑΣ, εκμεταλλευόμενοι δε τα τρομακτικά

αποτελέσματα επί του ηθικού των ανδρών, κατώρθωσαν να θέσουν πόδα επί μέρους της τοποθεσίας του υψώματος ΚΟΥΛΑ εις βραχύν χρονικόν διάστημα.

Οι πρώτοι προσβληθέντες άνδρες προ της καταστάσεως ταύτης συνεπτύχθησαν, τούτους δε ηκολούθησαν έτεροι και ούτω το ύψωμα ΚΟΥΛΑ σχεδόν εξ ολοκλήρου κατελήφθη υπό των συμμοριτών εκτός μιας μικράς εδαφικής εξάρσεως, εφ ης ημύνετο ο Διοικητής του Λόχου ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ με ελαχίστους υπερασπιστάς.

Συμμορίται δι' ετέρων δυνάμεων εξεδήλωσαν επίθεσιν και κατά ΠΛΑΤΥ, ως και ζωηροτέραν απασχόλησιν τμημάτων πέριξ χώρου αναπτύξεως πυρ/κού, ανάγκασαν τούτο βληθέν διά ΜΠΑΖΟΥΚΑΣ να διακόψη διά τι διάστημα την βολήν.

Η Μεραρχία ευθύς ως επληροφορήθη τα γεγονότα ΚΟΥΛΑΣ και προς αντιμετώπισιν της τοιαύτης δημιουργηθείσης καταστάσεως διέταξεν

1) Διά Διλοχίας ιδίου Τάγματος να εκδηλωθή πάραυτα αντεπίθεσις προς ανακατάληψιν ΚΟΥΛΑΣ και

2) Να ενισχυθούν τα επί ΠΛΑΤΥ τμήματα δι' ενός Λόχου 507 Τάγματος.

Η προς ΚΟΥΛΑ Διλοχία κινηθείσα αμέσως με επικεφαλής τον Λοχαγόν ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΝ ΝΙΚΟΛΑΟΝ ήχθη εγγύτατα του υψώματος ΚΟΥΛΑ, κατεχομένου υπό συμμοριτών, βληθείσα δε αιφνιδιαστικώς και εξ εγγυτάτης αποστάσεως υπέστη σοβαράς απωλείας εις Αξ/κούς (φονευθέντος του Διοικητού της Διλοχίας) και οπλίτας, ώστε η περαιτέρω κινησίς της προς ανακατάληψιν ΚΟΥΛΑΣ κατέστη αδύνατος, παρ' όλον ότι εγένοντο υπό του ενεργούντος τμήματος επανειλημμέναι επιθετικαί ενέργειαι, αφ' ενός μεν προς ανακατάληψιν του υψώματος, αφ' ετέρου δε προς παραλαβήν του φονευθέντος Διοικητού Διλοχίας, Λοχαγού ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ.

Ούτω μη δυνηθείσα εκπληρώση προθεσίν της την 0450 ώραν η Διλοχία συνεκεντρούτο εις περιοχήν ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ

Ο κινηθείς Λόχος ιδίου Τάγματος προς ΠΛΑΤΥ κατώρθωσε μεν να φθάση εγκαίρως, πλην όμως κατά κίνησίν του προς κατάληψιν των θέσεων εβάλλετο δραστικώς υπό αυτομάτων, όλμων και ΜΠΑΖΟΥΚΑΣ εκ ΚΟΥΛΑΣ και ούτω δεν ηδυνήθη να εγκατασταθή επί εγκαταληφθέντων θέσεων του 504 Τάγματος.

Τα επί ΠΛΑΤΥ αμυνόμενα τμήματα (504 Τάγμα μείον διλοχία συν Λόχος 502 Τάγματος) ημύνοντο μέχρι των πρώτων πρωϊνών ωρών, λόγω όμως των τρομακτικών απωλειών, Ιδία των τμημάτων 504 Τάγματος και της εξ όλων σχεδόν των κατευθύνσεων προσβολής των κατευθύνσεων προσβολής του ΠΛΑΤΥ, ήρχισαν να εγκαταλείπουν την τοποθεσίαν μετά πάλης σώματος προς σώμα.

Ούτω την 0700 ώραν καμφθέντων πάντων των αμυνομένων , ΠΛΑΤΥ περιήλθεν εις χείρας των συμμοριτών.

Η Μεραρχία προτίθετο να εκδηλώση ετέραν αντεπίθεσιν διά του μη δοκιμασθέντος εισέτι 508 Τάγματος, πλην όμως αναφέρθη και ο επί ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ Λόχος 509 Τάγματος αμυνθείς καθ' όλην διάρκειαν νυκτός και πιεσθείς σοβαρώς την 0600 ώραν ήρχισεν συμπτυσσόμενος προς ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑΝ.

Οι συμμορίται πάραυτα εξεδήλωσαν δραστικά πυρά μυδραλλίων, όλμων και πυρ/κού από ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ-ΚΟΥΛΑ-ΠΛΑΤΥ επί της κατεχομένης τοποθεσίας ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ-υψ. 1386, εκδηλώσαντες εν ταυτώ και κίνησιν ανακοπείσαν από τα ημέτερα πυρά.

Αναφέρθη ομοίως ότι τα συμπτυσσόμενα 502 και 504 Τάγματα, λόγω πολλών απωλειών εις αξ/κούς και οπλίτας, απώλεσαν την επιθετικήν ικανότητα και έχουσι μετρίαν τοιαύτην αμυντικήν, δι' ο και υπερέβησαν την γραμμήν ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ.

Κατόπιν των ανωτέρω, μη ούσης εφικτής της ανακαταλήψεως ΚΟΥΛΑΣ-ΠΛΑΤΥ, παρά τας εγκαίρως εκδοθείσας Α.Π. 3778/230400,Α.Π. 3779/230415 Α.Π. 3780/230510, Α.Π. 3796/230525,Α.Π. 3797/230540 Δ/γάς της προς 3ην και 21 Ταξιαρχίας,περί διατηρήσεως πάση θυσία ΠΛΑΤΥ και ανακαταλήψεως ΚΟΥΛΑΣ, ήχθη εις την απόφασιν να διατηρηθή η γραμμή ΟΣΤΡΕΒΟ-υψ. 1104-ΚΡΙΘΑΡΙΣΙΟ ΝΕΡΟ- υψ. 1186 υπό 3ης Ταξ/χίας και υπό 22 Ταξ/χίας η γραμμή: ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ-ΓΚΛΑΒΑΤΑ-ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ-ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ-υψ. 1386 και να φροντίση Ταξ/χία να καταλάβη ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ, εφ' όσον

οι συμμορίται διατηρούν τούτο, επί τω σκοπώ ανασυγκροτήση τμήματα και ακολούθως ανάληψις αντεπιθέσεως προς ανακατάληψιν ΚΟΥΛΑ-ΠΛΑΤΥ.

Απεστάλησαν δε πάραυτα άπαντες σχεδόν οι αξ/κοί του Επιτελείου εις περιοχήν ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑΣ-ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΥ, προς παρεμπόδισιν περαιτέρω διαρροής τμημάτων και ανασυγκρότησίν των.

Τας πρωϊνάς ώρας ιδίας ημέρας αφίχθη εις ΦΛΩΡΙΝΑΝ ο Υπουργός Στρατιωτικών ΣΤΡΑΤΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ και ο Δ/την Β΄.Σ.Σ. Αντ/γός ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ. Εγένετο σύσκεψις καθ' ην απεφασίσθη και διετάχθη δι' Α.Α.Π. 1153/231200 Δ/γής Β΄Σ.Σ. όπως κατόπιν της δημιουργηθείσης νύκτα σήμερον καταστάσεως, δέον η Μεραρχία να εξασφαλίση πάση θυσία την γραμμήν ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ-ΣΤΡΑΒΕΡΙΚ-ΛΙΟΥΤΑΤΟΝ-ΟΣΤΡΕΒΟ.

Κατόπιν της ανωτέρω Δ/γής η Μεραρχία εξέδωκε την Α.Π. 3801/231200 Δ/γήν της προς 3ην και 22 ταξ/χίας καθ' ην η Μεραρχία αναπροσαρμόζουσα διάταξίν της, δι' ης η 3η ταξ/χία να συγκεντρώση τα Τάγματά της (502 και 504) εις ΣΚΟΠΙΑΝ, η δε 22 Ταξ/χία καλύπτουσα την όλην σύμπτυξιν 3ης Ταξ/χίας και των ιδίων της δυνάμεων διά του 508 Τάγματος, μετά ταχυτάτην αναγνώρισιν να καταλάβη μέχρι εσπερινών ωρών διά του 508 Τάγματος την γραμμήν από ΟΣΤΡΕΒΟ (ναι) μέχρι ΤΣΟΥΚΑΣ (ναι) και να συνδεθή Δυτικώς με το εις ΛΙΟΥΤΑΤΟΝ τμήμα της 21 Ταξιαρχίας.

Ομοίως το πυρ/κόν να μετακινηθή από των θέσεων ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΥ εις προτέρας θέσεις Δυτικώς ΦΛΩΡΙΝΗΣ.

Ούτω τα τμήματα την εσπέραν είχον την κάτωθι διάταξιν:

Τ.Σ. 3ης Ταξ/χίας ΣΚΟΠΙΑ
Τ.Σ. 22ης Ταξ/χίας ΣΚΟΠΙΑ
502 και 504 Τάγματα ΣΚΟΠΙΑ
507 Τάγμα αμέσως δυτικώς ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΥ
508 Τάγμα επί γραμμής ΤΣΟΥΚΑ-ΟΣΤΡΕΒΟ
104 Σ.Π.Π. Δυτικώς ΦΛΩΡΙΝΗΣ.
Λοιπή αμετάβλητος.

Αι απώλειαι κατά τον αγώνα της νυκτός 22/23 αι κάτωθι:

<u>3ης Ταξιαρχίας</u>

<u>Στρατηγείον</u>: Τ.Α.1 Εφ. Ανθ/γός ΜΥΛΩΝΑΣ ΠΕΡΙΚΛΗΣ , Ν.Ο. 2., Τ.Ο. 3.

<u>502 Τ.</u>: Ν.Α.1. Εφ. Ανθ/γός ΠΕΡΡΟΣ ΔΗΜ.,
Τ.Α.2, Μον. Υπ/γός ΚΟΦΦΑΣ ΑΧΙΛΛΕΥΣ
και ΚΡΑΤΣΙΟΣ ΘΕΟΔ.,
Ν.Ο.6, Τ.Ο.57, Α.Ο. 15.

<u>504 Τ</u>. Τ.Α.3. Μον. Ανθ/γός ΒΑΡΥΤΗΣ ΧΡ.,
Εφ. Ανθ/γός ΜΠΟΣΧΟΥ ΤΡΥΦΩΝ,
Δ.Ε.Α. ΓΟΜΑΛΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓ.,
Ν.Ο. 5, Τ.Ο.30, Α.Ο.16.

<u>507 Τ.</u> Ν.Α.1 Μον. Λοχαγός ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Ν.
Δ/της 2λοχίας,
Τ.Α.2 Μον. Λοχαγός ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ Κ. Δ./της Λόχου
και Εφ. Ανθ/γός ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ Δ.,
Ν.Ο.1, Τ.Ο.17, Α.Ο.1.

<u>Λόχος 509 Τ.</u> : Τ.Ο. 12, Α.Ο. 2.

<u>570 Λ. πολ/λών</u> Ν.Ο.4, Τ.Ο.2.

΄Ητοι εν όλω: Ν.Α.2, Τ.Α.8, Ν.Ο.18, Τ.Ο.121, Α.Ο.34

Γενικόν σύνολον αξ/κών και οπλιτών: 183.

ΣΤΓ 912 τη 1 Νοεμβρίου 1948

ΒΛΑΣΣΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΑΝΤ/ΡΧΗΣ ΠΕΖΙΚΟΥ
ΕΠΙΤΕΛΑΡΧΗΣ

Διά την ακρίβειαν
Το
Γραφείον Α1
Τ.Υ.

36

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
Δ.Ε.Δ.Μ/Α1
Αρ. Πρωτ. Α.Π. 5160

ΘΕΜΑ: Γεγονότα Ερατύρας
ΠΡΟΣ: Α΄ ΣΣ/Α1
ΚΟΙΝ: Ι,ΙΙ,Χ και ΧVμεραρχ.
Δ.Θ.Δ.Μ., ΔΕΔΜ/Α1
Σχετική υπ' αριθ. 84/17/5.1.48. Υμετέρα

ΣΤΓ 917 τη 7 Νοεμβρίου 1948

Ι. Υποβάλλεται έκθεσις επί των γεγονότων Ερατύρας, προς το περιεχόμενον της οποίας η διοίκησις συμφωνεί πλήρως.

ΙΙ. Ως εξάγεται εξ αυτής και ως διεπιστώθη κατά την μετάβασιν επί τόπου της διοικήσεως την πρωίαν της 2ας Νοεμβρίου, αι υφιστάμεναι διοικήσεις τόσον εξ ιδίας πρωτοβουλίας, όσον και κατόπιν εντολής της Διοικήσεως, δοθείσης ½ ώραν μετά την εκδήλωσιν της προσβολής, επενέβησαν αμέσως και εξετέλεσαν εις το ακέραιον το καθήκον των.

ΙΙΙ. Παρά τούτο δεν κατέστην δυνατόν τα συγκεντρωθέντα τμήματα εκ Καλονερίου, Νεαπόλεως, Σιατίστης και Κοζάνης να απαλλάξουν την κωμόπολιν των συμμοριτών κατά την ημέραν της 1ης Νοεμβρίου, διότι ταύτα ευρέθησαν προ υπερτέρων δυνάμεων συμμοριτών, καθόσον είχον αντιμετωπίσει ολόκληρον Σ. Ταξιαρχίαν, εστερούντο πυροβολικού και λόγω της κακοκαιρίας δεν ήτο δυνατή η χρησιμοποίησις της αεροπορίας.

ΙV. Από τας πρώτας μεσημβρινάς ώρας της 1ης Νοεμβρίου εζητήθησαν ενισχύσεις εκ μέρους του Σ.Σ. αίτινες διατεθείσαι το απόγευμα αφίχθησαν τας πρώτας νυκτερινάς ώρας εις την περιοχήν Ερατύρας και ήσαν έτοιμοι να ενεργήσουν μετά των λοιπών δυνάμεων την πρωίαν της 2ας Νοεμβρίου, οπότε οι συμμορίται απεσύρθησαν.

V. Αι παρασχεθείσαι εις το ΣΣ πληροφορίαι περί αδρανείας των στρατιωτικών τμημάτων αποτελούν ασύστολα ψεύδη και διετάχθη η ποινική δίωξις κατά των προσώπων, άτινα παρέσχον αυτάς.

ΗΛΙΑΣ ΜΠΟΜΠΟΡΙΔΗΣ
Ταξίαρχος-Διοικητής

Διά την ακρίβειαν
Το Α1 Γραφείον
Τ.Σ.Υ.

Ε Κ Θ Ε Σ Ι Σ

Επιθέσεως συμμοριτών κατ' ΕΡΑΤΥΡΑΣ

1. Την 2230 ώραν της 31-10-48 εξεδηλώθη επίθεσις ισχυρού συγκροτήματος εξ 800 περίπου συμμοριτών κατ' ΕΡΑΤΥΡΑΣ, αποτελούμενον εκ των κάτωθι τμημάτων:

- Τάγμα Αργύρη } αμφότερα Ταξιαρχίας ΒΑΓΕΝΑ
- Τάγμα Τζαβέλα }
- Λόχος αυτοματιστών

- Λόχος Σαμποτέρ

2. Η υπερασπίζουσα την κωμόπολιν δύναμις αποτελείτο εκ 17 οπλιτών Χωρ/κής και 70 Μ.Α.Υ. κατεχόντων τμήμα ταύτης εις ο είχον κατεσκευασθή και σχετικά έργα αμύνης.

3. <u>ΕΝΕΡΓΕΙΑ συμμοριτών</u>

α) Από των πρώτων νυκτερινών ωρών έλαβον την κάτωθι διάταξιν.
Διμοιρία εις (Ν.650170)) τμήμα προστασίας σαμποτέρ
Διμοιρία εις (Ν.626185))
Δύο λόχοι Ν. παρυφή Κωμοπόλεως και υψ. 1044
Διμοιρία εις (Ν.642201)
Διμοιρία εις (Ν.650213)
Σ.Διοίκησις εις (Ν.668213)
Ομάδες κρούσεως-σαμποτέρ-στρατολόγοι και διαφωτίσεως εντός του χωρίου.

β) Υπό την προστασίαν των ανωτέρω τμημάτων εναρκοθετήθη η οδός ΕΡΑΤΥΡΑΣ προς ΚΑΛΟΝΕΡΙ και ΕΡΑΤΥΡΑΣ-ΠΕΛΕΚΑΝΟΣ προς παρεμπόδισιν αποστολής ενισχύσεων.

γ) Από 2230 ώρας ήρξατο η επίθεσις των συμμοριτών ήτις και εξεδηλώθη το πρώτον κατά της υπερπιζούσης το υδραγωγείον ομάδος Μ.Α.Υ. γενικευθείσης μετ' ολίγον και εναντίον του Σταθμού Χωρ/κής δι' αφθόνων μέσων (μυδράλλια, όλμοι βαρείς-όλμοι ατομικοί-αυτόματα και μεγάλος αριθμός αντιαρματικών γρόνθων).

δ) Από της 2300 περίπου ώρας διεκόπη και η τηλεφωνική μετ' ΕΡΑΤΥΡΑΣ γραμμή υπό των συμμοριτών.

4. <u>ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ ΗΜΕΤΕΡΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ</u>

α) Άμα τη εκδηλώσει της επιθέσεως διετάχθη η κίνησις διμοιρίας εκ ΚΑΛΟΝΕΡΙΟΥ προς ΕΡΑΤΥΡΑΝ καίτοι η εντός της Κωμοπόλεως κατάστασις ουδόλως είχεν αποσαφηνισθή ο δε Σταθμάρχης Κωμοπόλεως εζήτησεν παρά του Λόχου Καλονερίου μόνον πυρά διά βαρέος όλμου άτινα και του παρεσχέθησαν.
Η Διμοιρία κινηθείσα ενέπεσεν εις ενέδραν μεγάλης δυνάμεως συμμοριτών (Ν.6416) μη δυνηθείσα λόγω της νυκτός να συνεχίση περαιτέρω κίνησίν της σχούσα και έναν τραυματίαν.
Ο Διοικητής του Λόχου με την ετέραν διμοιρίαν της έδρας εκινήθη κατά την νύκτα προς ενίσχυσιν της εμπλακείσης διμοιρίας του.

β) Μέχρι της 0600 ώρας ουδεμία πληροφορία σχετικήν με την έκτασιν της επιθέσεως ελήφθη λόγω μη εφοδιασμού του Σταθμού Χωρ/κής διά ασυρμάτου.
Την ανωτέρω ώραν παρά ταύτα η Διοίκησις διέταξεν την κίνησιν των κάτωθι τμημάτων:
Δύο διμοιριών Εθνοφυλακής εκ ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ.
Την υπόλοιπον διμοιρίαν λόχου Καλονερίου, εκ Γεφύρας (Ν.6214)
Ουλαμόν ΙΙ Εφίππου Ίλης εκ ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ.
Ουλαμόν Τεθωρακισμένων.
Δύο ομάδας εκ γεφύρας ΠΕΛΕΚΑΝΟΥ.
Άπαντα τ' ανωτέρω υπό τας διαταγάς Υποδ/του 83ου Τ.Ε. Ταγ/χου ΓΕΝΤΖΗ.

γ) Την 1030 περίπου ώραν άπαντα τ' ανωτέρω τμήματα προσέβαλον τας υπαρχούσας εις (Ν.650170) αντιστάσεις αίτινες και συνεπτύχθησαν, δεν κατέστη όμως δυνατή η κατάληψις του υψ. 1044 Ν( )
Η εκδηλωθείσα προσπάθεια προσέκρουσε εις καταιγιστικά πυρά μυδραλλίων και βαρέων όλμων.

Αι ενεργηθείσαι δις προσπάθειαι διεισδύσεως των τεθωρακισμένων επίσης δεν εκαρποφόρησαν λόγω πολλών αντιστάσεων συμμοριτών εις Ν. παρυφήν Κωμοπόλεως οίτινες και έβαλλον δι' όλμων και αντιαρματικών γρόνθων κατά των τεθωρακισμένων.

δ) Κατά την ανωτέρω ανεπιτυχή προσπάθειαν διετάχθη η κίνησις και της υπολοιπομένης διμοιρίας εκ ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ, το αυτοκίνητον της οποίας προσέκρουσεν εις νάρκην καθ' οδόν τεθείσης απάσης εκτός μάχης.

Ομοίως η κίνησις του ετέρου ουλαμού ΙΙ Εφίππου Ίλης εκ ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ.

Ομοίως διετάχθη και η συνοδεία της εκ Καστοριάς φάλαγγος εκ δύο διμοιρών 593 Τ.Π. ης και έσπευσεν επί τόπου με ποιάν τινα καθυστέρησιν λόγω βραδύτητος διελεύσεως της φάλαγγος εκ ΚΑΛΟΝΕΡΙΟΥ.

Τέλος διετάχθη ο λόχος ασφαλείας εις Μηχανήματα ΑΜΑΓΚ ΜΠΑΡΑΣ 596 Τ.Π. και απεστάλησαν οχήματα πλην λόγω επεμβάσεως των Αμερικανών δεν εχρησιμοποιήθη.

ε) Η καταβληθείσα προσπάθεια κατά τας απογευματινάς ώρας δι' όλων των ανωτέρω τμημάτων (περίπου 1500 ώραν ουδόλως εβελτίωσεν τηνκατάστασιν ότε και εζητήθη η διάθεσις τμήματος παρά του Β.Σ.Σ.

Τας εσπερινάς ώρας διετάχθη η παραμονή πλήρους Λόχου υπό Ταγ/χην Γέντζην και η επιστροφή των λοιπών εις βάσεις των.

5. Η κωμόπολις εγκατελείφθη παρά των συμμοριτών τας πρωϊνάς ώρας της 2 Νοεμβρίου, ότε και εκινήθη το διατεθέν τμήμα ενισχύσεως εκ ΠΕΛΕΚΑΝΟΥ ως και το ημέτερον τμήμα εκ Νότου.

6. ΑΠΩΛΕΙΑΙ

α) Ημέτεροι

ι). Προσωπικόν
Οπλίται στρατού νεκροί 2, τραυματίαι 29.
Οπλίται χωρ/κής νεκροί 5, τραυματίαι 8.
Οπλίται ΜΑΥ νεκροί 5, τραυματίαι 6.

ιι) Οπλισμός
Άπας σχεδόν ο οπλισμός ΜΑΥ και Χωρ/κής.

ιιι) Υλικόν
Κατεστράφη εν αυτοκίνητον ΤΖΕΪΜΣ και επιταχθέν ιδιωτικόν εκ νάρκης.

β) Συμμοριτών

ι.) Ν.Ε. 15 Τ.Ε. 30

7. Ενεργήθη λεηλασία εις 15 περίπου καταστήματα άτινα και επυρπολήθησαν μετά την λεηλασίαν.

Ομοίως επυρπολήθησαν 10 οικίαι.
Ανηρπάγησαν 150 περίπου μεγάλα ζώα και 5000 μικρά.
Εστρατολογήθησαν άνω των 100 ατόμων αμφοτέρων των φύλλων.

Εν ΣΤΓ 917 τη 6 Νοεμβρίου 1948
Ο
Α.Κ.Α
Τ.Υ.
ΝΙΚ. ΞΗΡΟΤΥΡΗΣ
Ταγ/χης Πεζικού

37

ΘΕΜΑ: ΟΔΗΓΙΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΠΡΟΣ: Διοκητάς Ι-ΙΙ-ΙΧ-Χ-ΧV Μερ.

ΚΟΙΝ: ΓΕΣ/Α1/ΑΣΣ/Α1

ΕΞ.ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
Α΄ ΣΣ/Α1
Α.Π. Φ.1/60
ΣΤΓ 917 τη 8-1-48
Εδακτυλογραφήθη υπό
του Ανθ/γού Λιόντου Γ.
Αριθ. Αντ.1

1. Προς τον σκοπόν όπως σας προσανατολίσω επί των προθέσεων και ενεργειών του Σ. Στρατού παρέχω υμίν τας κάτωθι οδηγίας.

2. <u>ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ ΣΩΜΑΤΟΣ ΣΤΡΑΤΟΥ</u>

α) Ταχεία ανασυγκρότησις, εξύψωσις ηθικού και εκπαίδευσις των Μονάδων της περιοχής ΒΙΤΣΙ.

β) Βελτίωσις των ήδη κατεχομένων θέσεων δι' επιθετικών εγχειρημάτων τοπικού χαρακτήρος και υπό ευνοϊκάς συνθήκας καιρού και χρόνου, εκμετάλλευσις ευρυτέρου χαρακτήρος προς ανύψωσιν ηθικού και διατήρησιν της πρωτοβουλίας.

γ) Ταχεία οργάνωσις οριστικών αμυντικών θέσεων και εκτέλεσις εγκαταστάσεων διά χειμερινήν διαβίωσιν Τμημάτων.

δ) Διά ισχυράς αμυντικής οργανώσεως και τροποποιήσεως της ήδη διατάξεως εξοικονόμησις δυνάμεων προς διάθεσιν εις άλλα θέατρα επιχειρήσεων.

3. <u>ΜΕΘΟΔΟΣ</u>

α) Η ΙΧ Μεραρχία θα αντικαταστήση προσωρινώς τη XV τοιαύτην και θ' αναλάβη την σημερινήν ζώνην ευθύνης της και αποστολάς. Ειδικαί διαταγαί Σώματος θα καθορίσουν μεταγενεστέρως αποστολάς της.

β) XV Μεραρχία μετά προοδευτικήν αντικατάστασίν της θα συγκεντρωθή εις κάτωθι χώρους.

(ι) 73 Ταξιαρχία <u>(αντικαθισταμένη πρώτη)</u>
ΒΟΓΑΤΣΙΚΟΝ - ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ - ΚΟΡΗΣΟΣ με Σ.Δ. Ταξ. ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ.

(ιι) Μία Ταξιαρχία ΕΡΑΤΥΡΑ-ΜΕΣΟΛΑΚΚΟΣ-ΞΥΡΟΛΙΜΝΗ με Σ.Δ. Ταξ. ΚΑΛΟΝΕΡΙ.

(ιιι) Μία Ταξιαρχία ΚΟΖΑΝΗ - ΠΟΝΤΟΚΩΜΗ -ΠΤΟΛΕΜΑΪΣ με Σ.Δ. Ταξ. ΠΟΝΤΟΚΩΜΗ.

(ιυ) Σ.Δ. Μεραρχίας ΣΙΑΤΙΣΤΑ.

(υ) Επί των άνω χώρων δεχομένη τους κληρωτούς, τας εις Αξιωματικούς ενισχύσεις και τας εκπαιδευτικάς ομάδας θα προβή εις έντονον εκπαίδευσιν και αναδιοργάνωσιν των Μονάδων της ώστε να καταστή πλήρως αξιόμαχος και ικανή δι' οιανδήποτε επιθετικήν ή αμυντικήν αποστολήν.

(υι) Διάρκεια εκπαιδεύσεως ανασυγκροτήσεως περίπου 6 βδομάδες.

(υιι) Βάσει άνω απόψεων η Μεραρχία να προπαρασκευάση από τούδε προγράμματα εκαπιδεύσεως και εγκαταστάσεων.

(υιιι) Να έχη υπ' όψει της ότι το εκπαιδευτικόν έργον θα είναι τοσούτον έντονον ώστε Αξιωματικοί και οπλίται θα προτιμούν πολύ περισσότερον τας επιχειρήσεις από την εκπαίδευσιν ημέραν και νύκτα.

(ιχ) Μετά το πέρας εκπαιδεύσεως-ανασυγκροτήσεως προβλέπεται η ανάληψις ζώνης ευθυνης ΙΙ Μεραρχίας ίνα και αύτη με την σειράν της ανασυγκροτηθή και εκπαιδευθή.

γ) <u>Χ. Μεραρχία</u>

(ι) Μέχρι εξόδου της ΙΧ Μεραρχίας εκ του τομέως ΒΙΤΣΙ θα διατηρήση τας ήδη κατεχομένας θέσεις και αποστολάς, εξοικονομούσα δύναμιν μιας περίπου Ταξιαρχίας προς ανάπαυσιν, ανασυγκρότησιν , εκπαίδευσιν.

(ιι) Μετά έξοδον ΙΧ Μεραρχίας ενισχυομένη και διά της 73 Ταξιαρχίας θα επεκτείνη την ζώνην της προς Ανατολάς μέχρι της γραμμής ΒΙΤΣΙ - ΓΚΟΛΙΝΑ (Ν.5752) ΠΡΕΚΟΠΑΝΑ (Ν.6150) - ΒΕΡΜΠΙΣΤΑ - ΣΤΕΝΑ ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΣ - ΜΟΥΡΙΚΙ (Ν.6339) άπαντα (ναι), αναλαμβάνουσα και την ευθύνην του Τομέως τούτου.

(ιιι) Διά την τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν Σ.Δ. Μεραρχίας ΚΑΣΤΟΡΙΑ (πιθανώς από 25).

(ιυ) Δεδομένου ότι αι ήδη κατεχόμεναι θέσεις της θα αποτελέσουν και την χειμερινήν γραμμήν αμύνης να εντείνη τας προσπαθείας της διά την αμυντικήν οργάνωσιν και εγκαταστάσεις διά διαχείμανσιν, επί τω σκοπώ εξοικονομήσεως όσον το δυνατόν περισσοτέρων εφεδρειών και καλλιτέρας διαβιώσεως των Μονάδων της.

δ) <u>ΙΙ Μεραρχία</u>

(ι) Θα διατηρήση και βελτιώση τας ήδη κατεχομένας θέσεις της εξοικονομούσα δύναμιν μιας Ταξιαρχίας δι' ανασυγκρότησιν και έντονον εκπαίδευσιν.

(ιι) Να προπαρασκευάση και πραγματοποιήση το ταχύτερον την φράξιν των διαβάσεων ΠΟΛΥΠΟΤΑΜΟΥ-ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ καταλαμβάνουσα και ωργανούσα ισχυρώς τα υψώματα ΑΤΡΑΠΟΥ-ΒΟΣΛΟ (Ν.6261)-ΚΑΛΕΤΟ (Ν.6359).

(ιιι) Να εντείνη δραστηρίως τας προσπαθείας της διά την ισχυράν οργάνωσιν των κατεχομένων θέσεων, επί τω σκοπώ εξοικονομήσεως περισσοτέρων εφεδρειών προς ανάπαυσιν και εκπαίδευσιν και να συνεχίση την εκτέλεσιν εγκαταστάσεων χειμερινής διαβιώσεως.

(ιυ) Να προπαρασκευάση από τούδε την απόχώρησίν της 33 Ταξιαρχίας διά Γ.Σ.Στρατού πραγματοποιηθησομένην εντός 15 ημ.

(υ) Να έχει υπ' όψει της ότι μετά ανασυγκρότησιν ΧΥ Μεραρχίας θα αντικατασταθή υπό ταύτης προς ανασυγκρότησιν - εκπαίδευσιν-ανάπαυσιν.

Το ανωτέρω δεν πρέπει παρά να μειώση την προσπάθειαν οργανώσεως και κατασκευής εγκαταστάσεων, διότι οι αντικαταστάται πρέπει να εύρουν καταφύγια και αμυντικάς οργανώσεις.

ε) <u>Ι Μεραρχία</u>

(ι) Θα απαγορεύση οπωσδήποτε αναμόλυνσιν της περιοχής ΓΡΑΜΜΟΥ υπό συμμοριτών, συντρίβουσα διά δραστηρίων επιθετικών ενεργειών πάσαν αποπειρωμένην να εισδύση εις την ζώνην της συμμορίαν, τόσον εκ της περιοχής των συνόρων, όσον και κυρίως εκ της περιοχής ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΥ και Ν.Α. ταύτης κατευθύνσεως.

(ιι) Μετά διάθεσιν αυτή 593 και 596 Ταγ/των της θα επεκτείνη την ζώνην ευθύνης της μέχρι της γραμμής ΕΠΤΑΧΩΡΙ-ΤΑΛΙΑΡΟΣ ΚΟΡΥΦΗ-ΤΣΟΤΥΛΙΟΝ-ΝΕΑΠΟΛΙΣ

αμαξιτή ΝΕΑΠΟΛΙΣ-ΒΟΓΑΤΣΙΚΟΝ ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ-ΑΛΙΑΚΜΩΝ-ΚΑΛΟΧΩΡΙ-ΚΟΜΝΗΝΑΔΕΣ (άπαντα ναι).

(ιιι) Να προπαρασκευάση από τούδε διάταξίν της ώστε μετά επιδείνωσιν καιρού να έχη διάθεσίν της μίαν Ταξιαρχίαν εκ δύο τουλάχιστον Ταγμάτων δι' επιθετικάς ενεργείας τη πρωτοβουλία της ή τη διαταγή του Σ. Στρατού.

4. <u>ΓΡΑΜΜΗ ΑΜΥΝΗΣ ΧΕΙΜΕΡΙΝΗ</u>

Ως γραμμή αμύνης κατά τον χειμώνα καθορίζεται η ήδη κατεχομένη τοιαύτη υπό των Μονάδων με τας επιτευχθησομένας βάσει διαταγών Σώματος βελτιώσεις.

5. <u>ΓΕΝΙΚΑΙ ΟΔΗΓΙΑΙ ΔΙΑ ΤΑΣ ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ</u>

α) Κυρία προσπάθεια Διοικητών Μ. Μονάδων θα είναι η εξύψωσις του ηθικού. Τούτο θα επιτευχθή:

(ι) Διά του αυστηροτάτου κολασμού παντός Αξιωματικού και οπλίτου μη εκτελούντος εις το ακέραιον το πολεμικόν του καθήκον. Ηττοπαθείς,νωχελείς συζητηταί διαταγών και αποφάσεων και γενικώς άνθρωποι μη εμπνεόμενοι από πίστιν και φανατισμόν δέον να πατάσσωνται αμέσως και παραδειγματικώς. Ουδεμία επιείκεια εις οιανδήποτε κλίμακα της ιεραρχίας και αν ευρίσκονται. Ως κολασμόν δεν θεωρώ μόνον την απομάκρυνσιν εκ των Διοικήσεων αλλά την άμεσον παραπομπήν εις το στρατοδικείον ή τουλάχιστον την άμεσον αποστρατείαν.

(ιι) ΄Αμεσος απονομήν ηθικών αμοιβών εις τους διακρινομένους. Τηλεγραφικοί έπαινοι, απονομή μεταλλίων, προτάσεις επ' ανδραγαθία θα φτάνουν εις το Σ. Στρατού ολίγας μόνον ώρας μετά την πράξιν του διακρινομένου Αξιωματικού ή οπλίτου.
΄Ολοι οι Μέραρχοι γνωρίζετε πόσον ταχύς είμαι εις τας επεμβάσεις μου και διά την αμοιβήν, αλλά και την αυστηροτάτην κύρωσιν.

(ιιι) Διά της αναπτύξεως του επιθετικού πνεύματος δι' οργανώσεως επιθετικών ενεργειών καλώς προπαρασκευαζομένων και ισχυρώς υποστηριζομένων. Το Σ. Στρατού θα οργανώση και πραγματοποιήση τοιαύτας εν τω ευρυτέρω πλαισίω.

(ιυ) Διά της εντόνου εκπαιδεύσεως των Μονάδων.

(υ) Διά της προσεχούς συμπληρώσεως των ελλείψεων με νέους οπλίτας και Αξιωματικούς οίτινες δέον να δώσουν νέον αίμα εις τας Μονάδας και να μην υποστούν την εκ του καμάτου ενίων τμημάτων επίδρασιν.

β). <u>Οι Διοικηταί Μεραρχιών να έχωσι υπ' όψει των</u> και να είναι προς τούτο προπαρασκευασμένοι ότι το Σ. Στρατού θα επιδιώξη τας ευνοϊκάς συνθήκας, κυρίως καιρού και χρόνου, εκτός τοπικών επιτυχιών και ευρυτέραν εξάρθρωσιν των συμμοριακών συγκροτημάτων ΒΙΤΣΙ. Μη λησμονώμεν ότι οι συμμορίται έχουν υποστή σοβαροτάτας απωλείας και μειωμένον ηθικόν. Τούτο πρέπει να το αντιληφθούν οι Αξιωματικοί και οπλίται μας και να μην βλέπουν τας ειδικάς μας μόνον ελλείψεις.

γ) Επερχομένου του χειμώνος δέον ν' αναπτυχθή μεγίστη δραστηριότης εις την οργάνωσιν και πραγματοποίησιν χειμερινών εγκαταστάσεων και επιδρομών.

δ) Η οργάνωσις των ανεφοδιασμών (τρόφιμα-Πυρ/κά) δέον από τούδε να μελετηθή και να υπολογισθούν αι εις αποθέματα ποσότητες αι οποίαι από τούδε δέον να μεταφερθώσι.

ε) Αιτήσεις διά υλικά οχυρώσεως - εγκαταστάσεων, απαιτουμένων χρημάτων, πυρομαχικών και τροφίμων να υποβληθώσι το ταχύτερον εις ΣΣ προς ικανοποίησιν.

6. ΑΝΑΦΕΡΑΤΕ ΛΗΨΙΝ.

ΘΡ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ.
Αντιστράτηγος-Διοικητής
Τ.Υ.

38

ΓΕΝΙΚΟΝ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Ο.Π.
ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ
Φ.10172/3
ΒΣΤ 902 τη 10-9-48
Αυξ. Αριθ. Αντ. 43

ΔΕΛΤΙΟΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

(Πληροφορίαι μέχρι 10-9-48)

ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ-ΔΙΑΤΑΞΙΣ-ΔΥΝΑΜΙΣ

I. ΔΥΝΑΜΙΣ

1. Παρατακτή δύναμις

α) Α.Σ.Δ. ΠΕΛ/ΣΟΥ 2.700

β) Α.Σ.Δ.Σ.Ε. 1.220

γ) ΠΕΡΙΟΧΗ Α΄Σ.ΣΤΡΑΤΟΥ

ι.	Περιοχή ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ	1.300
ιι.	Περιοχή ΖΑΓΟΡΙΩΝ	120
ιιι.	Περιοχή ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ - ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ	500
ιυ.	Περιοχή ΣΟΥΛΙΟΥ	400
υ.	Περιοχή ΔΥΤ. ΣΤΕΡΕΑΣ	160
	ΣΥΝΟΛΟΝ Α΄ ΣΣ	2.480

δ) ΠΕΡΙΟΧΗ Β΄ ΣΣ

ι.	Περιοχή ΒΙΤΣΙ	4500-5000
ιι.	Περιοχή ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΝ	150
ιιι.	Περιοχή ΚΑΜΒΟΥΝΙΑ	100
ιυ.	Περιοχή ΠΙΕΡΡΙΑ	300
υ.	Περιοχή ΚΑΤΩ ΟΛΥΜΠΟΣ	800
υι.	Περιοχή ΚΙΣΣΑΒΟΣ - ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙ - ΠΗΛΙΟΝ	500
υιι.	Περιοχή ΑΓΡΑΦΑ-ΚΟΖΑΚΑΣ	1.200
υιιι.	Περιοχή ΧΑΣΙΑ	150
	ΣΥΝΟΛΟΝ Β΄ ΣΣ	7.700

ε) ΠΕΡΙΟΧΗ Γ΄ ΣΣ

ι. Περιοχή από ΝΕΣΤΟΥ μέχρι ΕΒΡΟΥ	2.700	
ιι. Περιοχή από ΝΕΣΤΟΥ μέχρι ΑΞΙΟΥ	3.360	
ιιι. Περιοχή από ΝΕΣΤΟΥ μέχρι Δ. όρια ΣΣ		1.050
ΣΥΝΟΛΟΝ Γ΄ ΣΣ	7.100	

στ) ΝΗΣΟΙ

ι. ΣΑΜΟΣ	140
ιι. ΚΡΗΤΗ	40
ιιι. ΜΥΤΙΛΗΝΗ	20
ΣΥΝΟΛΟΝ	200
ΓΕΝΙΚΟΝ ΣΥΝΟΛΟΝ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ	21.400

2. Εφεδρική δύναμις

α) Εντός ΕΛΛΑΔΟΣ	4.000	
β) Εντός των ΟΜΟΡΩΝ		8.000
ΣΥΝΟΛΟΝ	12.000	

II. ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ

α) Η Συμμοριακή ηγεσία διά τελευταίας της αποφάσεως καταργεί τας Περιοχάς και Αρχηγεία και μετονομάζει ταύτας εις Μεραρχίας και Ταξιαρχίας ως κάτωθι:

Εις ΙΙΙ Μερ/χίαν υπήχθησαν αι συμ/και δυνάμεις ΠΕΛ/ΝΗΣΟΥ

Εις ΙΙ Μερ/χίαν υπήχθησαν αι συμ/και δυνάμεις ΡΟΥΜΕΛΗΣ

Εις Ι Μερ/χίαν υπήχθησαν αι συμ/και δυνάμεις ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Εις VIII Μερ/χίαν υπήχθησαν αι συμ/και δυνάμεις ΗΠΕΙΡΟΥ

και ΙΧ,Χ,ΧΙ Μερ/χίαν υπήχθησαν αι συμ/και δυνάμεις Δυτ. Κεντρ. Ανατ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

β) Η προβλεπομένη σύνθεσις Ταξ/χίας εκοινοποιήθη εις Δελτίον Πληροφοριών 10-8-1948.

γ) Δύναμις εις Συμμοριακά Τάγματα

Κατά Περιοχάς υπάρχουν τα κάτωθι Συμμοριακά Τάγματα και Ανεξάρτητοι Λόχοι:

ΠΕΡΙΟΧΑΙ	ΤΑΓΜΑΤΑ	ΑΝΕΞ. ΛΟΧΟΙ
ι. Α.Σ.Δ. ΠΕΛ/ΣΟΥ	7	3
ιι.Α.Σ.Δ.Σ.Ε	8	4
ιιι. Α΄ ΣΣ	10	2
ιυ. Β΄ ΣΣ	30(2 άοπλα)	2
υ. Γ΄ ΣΣ	20	12
ΣΥΝΟΛΟΝ	75	23

δ) ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

	Πυρ/λα 75	Πυρ/λα 65	Πυρ. 37	Πυρ. 20
ι. Α.Σ.Δ. Πελ/σου	--	--	--	--
ιι. Α.Σ.Δ.Σ.Ε.	--	--	--	--
ιιι. Α΄ ΣΣ	--	--	--	Μη εξακρ.
ιυ. Β΄ ΣΣ	8	--	--	Μη εξακρ.
υ. Γ΄ ΣΣ	15	2	3	14
ΣΥΝΟΛΟΝ	23	2	3	14

ε) ΜΕΘΟΔΟΙ ΒΟΛΗΣ ΠΥΡ/ΚΟΥ

Ως εις Δελτίον Πληροφοριών 10-8-48 αναφέρεται.

στ) ΟΠΛΙΣΜΟΣ και ΠΥΡΟΜΑΧΙΚΑ

Ως εις Δελτίον 10-5-48.

III. ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΚΑΙ ΔΥΝΑΜΕΩΣ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ

Α. ΠΕΡΙΟΧΗ Α.Σ.Δ. ΠΕΛ/ΣΟΥ

ΑΡΧΗΓΟΣ ΣΑΡΑΦΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ

ι. Σταθμός Δ/σεως περιοχήν ΡΑΧΕΣ (Γ.7027) 50

ιι. Λόχος Ασφαλείας ΠΑΝΟΥΣΗ » 50

Σύνολον 100

1. ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΡΝΩΝΟΣ (1ον Σύγκροτημα)

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΠΡΕΚΕΖΕΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

ι. Σ.Δ. εις Περιοχήν ΒΡΟΝΤΟΥΡΑΣ (Ζ.3243) 40

ιι. Λόχος Δ/σεως ΤΣΑΓΓΟΥΡΗ -«- -«- 80

ιιι. 1ος Λόχος ΑΤΖΑΚΛΗ -«- -«- 90

ιυ. 2ος Λόχος ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ εις ΠΛΑΤΑΝΟΝ (Ζ.3878)-ΜΕΛΗΓΟΥ (Ζ.3982) 90

υ. Διμοιρία Ελευθέρων σκοπευτών ΛΕΩΝΙΔΑ 30

Σύνολον 330

2. ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΑΫΓΕΤΟΥ (2ον Συγκρότημα)

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΚΟΝΤΑΛΩΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ι. Σ.Δ. εις περιοχήν ΑΛΑΓΩΝΙΑΣ (Ζ.0057) 50

ιι. Λόχος μηχανημάτων υπό ΚΡΕΜΑΣΤΡΙΩΤΗΝ Β. (Διαθέτει πολ/λα-3 όλμους 2΄΄-1 όλμον 60 χλμ.-2 όλμους 3΄΄) εις ΕΠΑΝΩ ΚΑΡΥΕΣ (Η.8295) 60

ιιι. 1ον Τάγμα ΞΥΔΕΑ Σ.Δ ΕΠΑΝΩ ΚΑΡΥΕΣ (Η.8295) 190

ιυ. 2ον Τάγμα ΚΑΜΑΡΙΝΕΑ Σ.Δ. ΑΛΑΓΩΝΙΑ (Ζ.0057) 220

υ. Διμοιρία ΣΑΜΠΟΤΕΡ υπό ΑΜΑΡΑΝΤΟΝ 20
υι. Επιμελητεία Συγκροτήματος 60
Σύνολον 600

3. ΠΕΡΙΟΧΗ ΓΟΡΤΥΝΙΑΣ (3ον Συγκρότημα)
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΣΑΡΗΓΙΑΝΝΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ι. Σ.Δ. εις ΚΑΠΕΛΙΤΣΑ (Γ.6617) 20
ιι. 1ον Τάγμα ΠΕΡΔΙΚΑ 180
ιιι. 2ον Τάγμα ΒΡΕΤΤΑΚΟΥ Περ.ΞΗΡΟΚΑΜΠΟΣ (Γ.9711) 230
Σύνολον 460

4. ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΡΓΟΛΙΔΟΚΟΡΙΝΘΙΑΣ (4ον Συγκρότημα)
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΣΤΑΘΑΚΗΣ ΕΜΜ.
ι. Σ.Δ. εις Περιοχήν ΜΥΓΔΑΛΙΤΣΑΣ (Δ.1238) 30
ιι. 1ος Λόχος ΚΑΤΣΙΚΟΠΟΥΛΟΥ -«- 70
ιιι. 2ος Λόχος ΠΑΠΑ ΙΩΑΝ. εις ΣΚΟΤΕΙΝΗ(Δ.2231) 90
ιυ. 3ος Λόχος ΔΟΥΒΡΗ ΠΑΝ. εις ΑΡΜΠΟΥΝΑ(Δ.0048) 90
υ. Διμοιρία Ελευθ. Σκοπευτών εις ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ (Δ.1566) 30
υι. Ομάδες Ελευθ. Σκοπευτών Περ. ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ 30
Σύνολον 340

5. ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΧΑΪΑΣ-ΗΛΕΙΑΣ (5ον Σύγκροτημα)
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΜΠΑΣΑΚΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ι. Σ.Δ. εις Περιοχήν ΛΑΜΠΕΙΕΣ (Γ.6844) 20
ιι. 1ος Λόχος ΠΟΛΥΚΡΑΤΗ -»- -»- 80
ιιι. 2ος Λόχος ΘΕΟΦΙΛΟΥ Δ. (ΖΑΧΑΡΙΑΣ) 90
ιυ. 3ος Λόχος ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Περ. ΚΑΝΙΣΤΑΣ (Γ. 8464) 90
υ. Ανεξαρτ. Διμοιρία ΑΤΣΑΛΕΝΙΟΥ Περ. ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ 30
υι. Ανεξαρτ. Διμοιρία ΓΟΥΔΕΛΗ περ. ΑΧΑΪΑΣ 30
υιι. -»- -»- Περ. ΓΟΥΜΕΡΟΝ (Γ.5034) 30
Σύνολον 370

Σύνολον Συμ/των εις Περιοχήν ΠΕΛ/ΣΟΥ 2.200

Εις τον ως άνω αριθμόν δέον να προστεθώσι και 500 Πολιτοφύλακες Προσωπικόν Κ.Π. (Κέντρον Πληροφοριών) και λοιπών Συνεργατών ων οι πλείστοι άοπλοι (εκ τούτων 300 περίπου είναι Εθνικόφρονες) 500.

΄Ητοι σύνολον εν ΠΕΛ/ΝΗΣΩ 2.700

Β. ΠΕΡΙΟΧΗ Α.Σ.Δ.Σ ΕΛΛΑΔΟΣ

1. ΠΕΡΙΟΧΗ ΒΑΡΔΟΥΣΙΩΝ - ΓΚΙΩΝΑΣ - ΟΙΤΗΣ - ΞΥΝΙΑΔΟΣ -ΟΘΡΥΟΣ

ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΡΟΥΜΕΛΗΣ υπό ΔΙΑΜΑΝΤΗΝ 30

α) 144 Ταξ/χία ΔΥΤ. ΣΤΕΡΕΑΣ υπό ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ 30

ι. 1ον Τάγμα ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ 60

ιι. 2ον -«- ΠΕΡΙΚΛΗ 60

ιιι. 3ον -«- ΓΑΤΣΟΥ 60

Σύνολον 210

β) 172 Ταξ/χία Φ/Φ υπό ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ 30

Τάγμα ΝΩΝΤΑ 120

Σύνολον 150

γ) 126 Ταξ/χία Παρνασσίδος υπό ΠΥΘΑΓΟΡΑΝ 30

Τάγμα ΓΡΙΒΑ 100

Σύνολον 130

δ) Επιλαρχία Ταξ/χίας ΣΤΕΦΟΥ 180

Στρατολογηθέντες άοπλοι 100

Σύνολον 280

ε) Ανεξ. Τάγμα ΟΘΡΥΟΣ υπό ΦΩΤΕΙΝΟΝ 120

Σύνολον εις Περιοχήν Α.Σ.Δ.Σ.Ε. 920

Γ. ΠΕΡΙΟΧΗ Α΄ ΣΣ

1. ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ

ι. Αρχηγείον ΗΠΕΙΡΟΥ υπό ΜΕΣΣΗΝΗΝ
Περιοχήν ΤΣΑΜΑΝΤΑ (Ρ.6066) 80

ιι. Ανεξ. Τάγμα ΦΩΚΑ Περιοχή ΛΕΙΑ (Ρ.6464) 230

ιιι. Ανεξ. Τάγμα ΣΚΕΥΗ
περιοχή Ανατ. ΤΣΑΜΑΝΤΑ (Ρ.6066) 230

ιυ. ΄Εμπεδον ΤΣΑΜΑΝΤΑ 80

υ. Τάγμα ΑΛΕΥΡΑ
(προερχόμενον εκ ΓΡΑΜΜΟΥ) 200

Σύνολον 820

Ταξ/χία ΝΕΜΕΡΤΣΙΚΑ

α. Τάγμα ΛΕΠΕΝΙΩΤΗ 230

β. Τάγμα ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ 250

Σύνολον 480

Σύνολον 1.300

2. ΠΕΡΙΟΧΗ ΣΟΥΛΙΟΥ

ΤΑΞ/ΧΙΑ ΠΕΤΡΙΤΗ 50

ι. Τάγμα ΒΑΣΙΛΑΡΑ Περ. ΨΗΝΑΣ (Ρ.8942) 180

ιι. Τάγμα ΒΡΑΣΙΔΑ Περ. ΚΟΥΡΕΝΤΩΝ (Ρ.8250) 170

Σύνολον 400

3. ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ-ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ

77 Ταξ/χία ΛΕΥΤΕΡΙΑ Περ. ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ(Σ.2650) 80

ι. Τάγμα ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ Περ.ΚΑΨΗ (Σ.1746) 200

ιι. Τάγμα ΦΟΙΒΟΥ-ΚΕΒΟΡ
Περ. ΜΕΓΑΛΗ ΓΟΤΙΣΤΑ(Σ.1950) 150

ιιι. Λόχος ΜΠΑΚΟΥ Περ.ΚΑΤΑΡΡΑΚΤΗ (Σ.2224) 70

Σύνολον 500

4. Περιοχή ΖΑΓΟΡΙΩΝ

Ανταρτοομάδες 120

5. ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΧΕΛΩΟΥ

Ανταρτοομάδες 50

6. ΠΕΡΙΟΧΗ ΔΥΤ. ΣΤΕΡΕΑΣ

6 ανταρτοομάδες 65

Λαϊκή Πολιτοφυλακή 45

Σύνολον 110

Σύνολον Περιοχής Α΄ ΣΣ 2.480

Δ. ΠΕΡΙΟΧΗ Β΄ ΣΣ

1. ΠΕΡΙΟΧΗ ΒΙΤΣΙ

ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΑΜΥΝΤΑ
Περ. ΒΑΤΟΧΩΡΙΟΥ (Ν.3859) 50

α) 108 Ταξ/χία ΣΟΦΙΑΝΟΥ

ι. Σ.Δ. Περ. ΚΟΣΤΑΝΕΣΣΙ (Ν.3050) 50

ιι. Τάγμα ΦΩΤΗ 250

ιιι. Τάγμα ΣΩΤΟΥ 250

ιυ. Τάγμα ΧΑΡΙΛΑΟΥ 250

Σύνολον 800

β) 107 Ταξ/χία ΠΑΥΛΟΥ (Πρώην ΜΠΑΡΜΠΑΛΗΑ)

ι. Σ.Δ. ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ (Ν.3352) 50

ιι. Τάγμα ΒΟΛΑΝΗ 200

ιιι. Τάγμα ΜΠΑΡΜΠΑΛΗΑ 200

ιυ. Τάγμα ΚΟΛΛΙΑ 150

Σύνολον 600

γ) 16 Ταξ/χία ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

ι. Σ.Δ. Περ. ΜΠΟΥΤΣΙ (Ν.3556) 50

ιι. Τάγμα ΑΛΕΥΡΑ		200	
ιιι. Τάγμα ΖΑΡΑ		200	
ιυ. Τάγμα ΛΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ		150	
	Σύνολον	600	
δ) 14 Ταξ/χία ΑΧΙΛΛΕΑ-ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ			
ι. Σ.Δ. Περ.ΒΑΨΩΡΙ(Ν.5357)-ΚΑΜΙΝΟ(Ν.5454) 50			
ιι. Τάγμα Δ.Ν. ΣΟΥΜΑΔΗ		200	
ιιι. Τάγμα ΔΟΥΚΑ		200	
ιυ. Τάγμα ΕΡΜΗ			250
	Σύνολον	700	
ε) 103 Ταξ/χία ΥΨΗΛΑΝΤΗ			
ι. Σ.Δ Περ. ΠΟΛΕΝΑΤΑ (Ν.5062)		50	
ιι. Τάγμα ΠΑΝΟΥ		250	
ιιι. Τάγμα ΚΑΠΛΑΝΗ		250	
ιυ. Τάγμα ΚΑΤΣΩΝΗ		250	
	Σύνολον	800	
στ) Ταξιαρχία ΛΙΑΚΟΥ			
ι. Σ.Δ. Περ. ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ (Ν.4675)			50
ιι. Τάγμα ΕΥΓΕΝΙΟΥ		200	
ιιι. Τάγμα ΗΣΥΧΟΥ		200	
	Σύνολον	450	
ζ) 18 Ταξιαρχία ΒΑΓΕΝΑ			
ι. Σ.Δ. Περ. ΤΟΥΜΠΑ (Ν.4877)		30	
ιι. Τάγμα ΓΑΡΕΦΗ		150	
ιιι. Τάγμα ΑΡΓΥΡΗ		150	
ιυ. Διλοχία ΠΟΛΥΝΙΚΗ		120	
υ. Τμήμα Ιππικού ΝΕΣΤΟΡΙΔΟΥ		50	
	Σύνολον	500	
Σύνολον Συμ/των επί ΒΙΤΣΙΟΥ		4.500	
2. ΠΕΡΙΟΧΗ ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΥ			
Ανεξ. Τάγμα ΜΠΟΤΣΑΡΗ		130	
3. ΠΕΡΙΟΧΗ ΒΕΝΤΖΙΩΝ-ΚΑΜΒΟΥΝΙΩΝ-ΧΑΣΙΩΝ			
ι. Ανεξ. Τάγμα ΤΖΑΒΕΛΛΑ		120	
ιι. Τμήματα Αρχηγείου ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ (Χάσια)		150	
	Σύνολον	270	
4. ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΤΩ ΟΛΥΜΠΟΥ			
α) Αρχηγείον ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ υπό ΓΙΩΤΗΝ		50	

β) <u>192 Ταξ/χία ΜΠΑΝΤΕΚΟΥ</u> 30

ι. Τάγμα ΚΟΥΡΤΗ 150

ιι. Τάγμα ΚΟΚΑ <u>150</u>

Σύνολον 330

γ) <u>138 Ταξ/χία ΟΛΥΜΠΙΣΙΟΥ</u> 30

ι. Τάγμα ΠΡΙΚΟΥ 130

ιι. Τάγμα ΒΑΖΟΥΡΙΑ <u>140</u>

Σύνολον 300

δ) Τάγμα ΒΥΡΩΝΟΣ
Περ. ΚΑΛΛΙΠΕΥΚΗ (Τ.4273) 150

Σύνολον 830

5. <u>ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΙΣΣΑΒΟΥ-ΠΗΛΙΟΥ</u>

α) Ταξ/χία Ιππικού ΣΤΕΦΟΥ 50

ι. Επιλαρχία ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (εφονεύθη)
εις περ. ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟΥ 150

ιι. Επιλαρχία ΓΚΑΡΤΖΙΩΤΑ » <u>150</u>

Σύνολον 350

β) Τάγμα ΑΝΕΣΤΗ Περ. ΒΟΥΛΓΑΡΙΝΗ (Τ.6727) <u>250</u>

Σύνολον 600

6. <u>ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΟΖΑΚΑ-ΑΓΡΑΦΩΝ</u>

ι. Κλιμάκιον Αρχηγείου Νοτ. Ελλάδος υπό Υπ/γόν ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΗΝ Περιοχήν ΧΡΥΣΟΜΗΛΙΑΣ (Σ.5739). 100

ιι. Στρατολογηθέντες Περιοχής ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
(ων 200 γυναίκες) εις έμπεδα 600

ιιι. Τάγμα ΖΑΧΑΡΙΑ
εις περ. ΜΕΣΕΝΙΚΟΛΑ (Σ.7608) 200

ιυ. Τάγμα ΑΒΡΑΑΜ
εις Περιοχήν ΣΤΟΥΡΝΕΪΚΑ (Σ. 5521) 200

υ. Βοηθητικαί Υπηρεσίαι-Πολιτοφυλακαί κ.λ.π. <u>270</u>

Σύνολον ΚΟΖΑΚΑ-ΑΓΡΑΦΩΝ 1370

Σύνολον εις περιοχήν Β΄ ΣΣ 7700

Ε. <u>ΠΕΡΙΟΧΗ Γ΄ ΣΣ</u>

Ι. <u>ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ-ΘΡΑΚΗΣ</u>

ΑΡΧΗΓΟΣ ΛΑΣΣΑΝΗΣ εις υψ. 1814 (Φ.0628)

α) <u>Κλιμάκιον Αρχηγείου Α.Μ. και ΘΡΑΚΗΣ</u>

ΑΡΧΗΓΟΣ ΑΛΚΗΣ εις ΚΥΜΗΝ (Γ.2105)

1. <u>ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΕΒΡΟΥ</u>

α) Αρχηγός ΑΛΚΗΣ (προσ.)

εις ΣΑΡΠΗΔΟΝΙΑ (Γ.4603) 120

ι. 817 Τάγμα ΔΗΜΑΔΗ
εις ΝΤΑΟΥΛ ΡΕΜΑ (Γ.7108) 220

ιι. 868 Τάγμα ΜΠΟΤΣΑΡΗ
εις ΠΕΣΣΑΝΗ (Μ.5580) 120

ιιι. Τάγμα Εργασίας ΣΥΜΠΕΘΕΡΟΥ
εις ΙΜΑΜΛΑΡ (Γ.5206) 150

ιυ. Έμπεδον Αρχηγείου εις ΤΕΚΕΣ (Γ.4903) 240

υ. Διμοιρία Διαβ/σεων
εις ΣΑΡΠΗΔΩΝΙΑ (Γ.4704)
και Βοηθητικαί Υπηρεσίαι 70

υι. Πυρ/κόν υπό ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΝ
(2 Πυρ/λα 75 χλμ. 2 Πυρ/λα 20 χλμ.)
κατανεμημένον <u>50</u>

Σύνολον 970

β) <u>Τμήματα Ξένων Περιοχών</u>

ι. 317 Τάγμα ΞΑΝΘΗΣ
υπό ΑΤΣΑΛΕΝΙΟΝ Δυτ. 150
ΜΑΥΡΟΚΛΗΣΙΟΥ (Γ.7207)

ιι. 641 Τάγμα ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ υπό
ΨΗΛΟΡΕΠΗΝ εις ΚΟΡΥΜΒΟΣ (Γ.6609) 150

ιιι. Στοιχείον Ορ. Πυρ/κού ΠΑΣΧΑΛΗ -»- -»- <u>30</u>

Σύνολον 330

Σύνολον Αρχηγείου ΕΒΡΟΥ 1300

2. <u>ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ-ΞΑΝΘΗΣ</u>

ι. Αρχηγός ΑΝΑΝΙΑΣ εις ΟΡΓΑΝΗ (Μ.2299) 40

ιι. Λόχος Δ/σεως Κλιμ. Α.Α.Θ Περ. ΞΥΜΗ (Γ.2105) 60

ιιι. Εναπομείνασα Μαχητ. Δύναμις ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ
Περιοχήν ΡΑΓΑΔΑ (Μ.2696) 40

ιυ. Εναπομείνασα μαχητ. Δύναμις ΞΑΝΘΗΣ
υπό ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΝ Περ.ΜΕΛΙΤΑΙΝΑ (Λ.8299) 60

υ. Βοηθ. Υπηρεσίαι κατανεμημέναι <u>50</u>

Σύνολον 250

3. <u>ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΔΡΑΜΑΣ</u>

1. <u>132 Ταξιαρχία</u>

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΠΟΛΙΤΗΣ ΑΛΕΞ.

ι. Σ.Δ. εις Περ. ΚΑΛ.ΚΟΥΤΡΑ (Φ.1031) 80

ιι. 491 Τάγμα ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ
Περ. ΚΑΛ. ΤΣΙΛΙΓΓΡΗ (Κ.9431) 220

ιιι. 828 Τάγμα ΝΤΟΜΠΡΗ
Περ. ΝΤΕΜΠΡΕΖΙΛΙ (Κ.9831) 250

ιυ. 441 Τάγμα ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ
Περ. ΕΛΑΤΙΑΣ (Φ.0831) 200

υ. Διλοχία σαμποτέρ ΠΑΝΤΟΥ Περ. -»- 120

υι. Διλοχία ΛΕΒΕΝΤΗ
Περ. ΜΠΟΥΖΑΛΑ(Φ.0928) 100

υιι.Διλοχία ΜΠΑΓΚΟΥ
Περ. ΧΑΡΑΚΑΣ (Κ.8027) 120

υιιι.Ανεξ. Λόχος ΣΑΜΙΩΤΗ
Περ. ΜΠΟΥΖΑΛΑ (Φ.0928) 80

ιχ. Πυρ/κόν υπό ΞΥΡΟΤΥΡΗΝ κατανεμημένον
(5 Ορ. 75 χιλ.- 3 Α/Α 37 χιλ.- 6Α/Α 20 χ.) 160

χ. 490 Τάγμα ΧΑΪΝΤΟΥΣ υπό ΝΙΚΟΝ
Περ. ΚΑΛ. ΛΕΠΙΔΑ (Φ.3920) 200

χι. Ουλαμός Πυρ/κού ΧΑΪΝΤΟΥΣ
υπό ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΑΔΗΝ (2 ορ. Πυρ. 75 χιλ.
ων 1 κατεστράφη και 2 Α/Α 20 χιλ.) 50

χιι. Τμήμα ΚΟΤΖΑ ΟΡΜΑΝ 20

χιιι.΄Εμπεδον υπό ΛΑΚΗΝ
Περ. Βορ. ΕΛΑΤΕΙΑΣ (Φ.0731) <u>50</u>

Σύνολον 1.650

2. <u>Τμήματα Α.Α.Μ.Θ.</u>

ι. Λόχος Δ/σεως Α.Α.Μ.Θ. εις υψ. 1814 (Φ.0628) 80

ιι. Λόχος Συνεργείου Α.Α.Μ.Θ.
υπό ΚΑΤΑΦΥΓΙΩΤΗΝ 120

ιιι. Λόχος Μεταφορών και Κτην. Απόσπασμα υπό
ΚΡΟΝΟΝ εις Περ. ΤΡΙΖΕΝΙΤΣΑΣ (Φ.0728) 100

ιυ. Τάγμα Εργατών ΞΑΝΘΙΩΤΗ
εις περ. ΤΡΙΖΕΝΙΤΣΑΣ (Φ. 0728) 150

υ. ΄Εμπεδα υπό ΠΙΕΡΡΟΝ
εις περ. ΤΡΙΖΕΝΙΤΣΑΣ (Φ. 0728) 150

υι. Φυλακαί εις περ. ΤΡΙΖΕΝΙΤΣΑΣ (Φ. 0728) 50

Σύνολον 650

Σύνολον Αρχηγείου ΔΡΑΜΑΣ-ΧΑΪΝΤΟΥ 2.300

4. <u>ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΣΕΡΡΩΝ</u>

ΑΡΧΗΓΟΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ

ι. Σ.Δ. με Λόχον Δ/σεως ΣΠΑΝΟΒΙΤΣΑ (Κ.4622) 80
και ΠΑΓΓΑΙΟΝ Ορ. 40

ιι. 147 Λόχος ΠΕΤΡΟΥ Περ. ΠΑΓΓΑΙΟΥ ορ. 40

ιιι. 715 Λόχος ΛΑΓΓΟΥΡΑΝΗ » » 40

ιυ. 425 Λόχος ΑΜΥΝΤΑ » (Κ.4623) 40

υ. 816 Λόχος ΕΥΦΡΑΜΙΔΟΥ
Περ. ΔΡΑΓΑΝΙ (Κ.6203) 40

υι. Λόχος ΧΑΡΗ Περ. ΠΑΓΓΑΙΟΥ 30

υιι. Ουλαμός Πυρ/κού (μονάς 150)
υπό ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ (2 Πυρ. 75 χιλ.)
Περ. (Κ. 4821) 30

υιιι. Τμήμα ΣΑΜΠΟΤΕΡ Περ. (Κ.4721) 20

ιχ. ΄Εμπεδον περιοχήν (Κ. 4721) 40

Σύνολον 400

ΙΙ. ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΕΝΤΡ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ι. Αρχηγός ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ ΓΕΩΡΓ. Εις Περ. (Ζ. 8221)

ιι. Λόχος Ασφαλείας ΣΠΗΚΕΡ Περ. (Ζ.8222) 70

ιιι. ΛόχοςΣυνεργείων ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ Περ. (Ζ.8222) 100

ιυ. Τάγμα ΒΡΑΧΟΥ Περ. ΙΣΤΙΜΠΕΗ (Κ.1719) 200

υ. Τάγμα ΚΕΡΑΥΝΟΥ Περ. ΛΙΘΩΤΟΥ (Ζ.8118) 180

υι. Τάγμα ΚΑΡΑΦΩΤΙ Περ. ΙΣΤΕΜΠΕΗ (Κ.1719) 80

υιι. Ίλη Ιππικού ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ
Περ. ΠΟΠΟΤΛΙΒΙΤΣΑ (Κ.1617) 30

υιιι. Πυρ/κόν υπό ΧΑΤΖΗ κατανεμημένον
(2 Πυρ. 75 χιλ. 2 Πυρ. 65 χλ.-3 α/α 20 χιλ.) 100

ιχ. Νεοαφιχθείσαι ενισχύσεις εκ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ 100

χ. ΄Εμπεδον Περ. (Ζ.8222) 20

χι. Νοσοκομεία (δύο) Περιοχ. (Ζ.8222) 20

Σύνολον 900

1. ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΚΡΟΥΣΙΩΝ

ι. Αρχηγός ΦΟΙΒΟΣ
εις Περ. ΤΣΑΛΙΚ-ΜΑΧΑΛΑ (Ρ.1286) 30

ιι. Τάγμα ΤΑΚΗ Περ. ΜΑΧΑΛΑΔΕΣ (Ρ.0183) 110

ιιι. Τμήμα Ελευθ. Σκοπευτών -»- -»- 20

ιυ. 677 Τάγμα ΠΕΤΡΟΥ
Περ. ΚΟΡΩΝΑΣ (Ζ.6903) 100

υ. Τμήμα Ιππικού ΑΛΕΚΟΥ -»- -»- 50

υι. Κομμάντος υπό ΧΑΡΗΝ -»- -»- 10

υιι.Γιάφκαι κατανεμημέναι εις ΚΡΟΥΣΙΑ 20

υιιι. Βοηθ. Υπηρεσίαι- Αναρρωτήριον Περιοχ.
ΚΟΡΩΝΑΣ 45

υχ. Πυρ. 75 χλ.-1 Πυρ. Α/Α 20. 15

Σύνολον 400

2. ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΝΙΓΡΙΤΗΣ-ΧΑΛ/ΚΗΣ

ι. Αρχηγός ΔΙΠΛΑΡΑΚΟΣ Περ. ΑΝΑΘΕΜΑ (Ρ.4956)	20
ιι. 623 Τάγμα ΝΙΓΡΙΤΗΣ υπό ΘΑΝΑΣΑΡΑΝ Περιοχήν ΑΝΑΘΕΜΑ (Ρ.4956)	220
ιιι. Γιάφκαι και Σαμποτέρ Περ. ΒΕΡΤΙΣΚΟΥ	30
ιυ. 626 Τάγμα ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ Περιοχήν ΚΑΚΑΒΟΣ (Ρ.5618)	200
υ. Διμ. Σκοπευτών ΝΑΥΑΡΧΟΥ Περιοχήν ΞΕΡΑΔΑ (Ρ.5632)	15
υι. Ε.Λ.Α.Ν. υπό ΚΑΡΑΤΖΑ Περ. (Ρ.5706)	15
Σύνολον	500

III. ΚΛΙΜΑΚΙΟΝ ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΔΥΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΑΡΧΗΓΟΣ ΤΣΙΚΡΙΤΖΗΣ

1. ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΠΑΪΚΟΥ-Κ/Τ

ι. Αρχηγός ΦΩΤΕΙΝΟΣ Περ. ΚΡΕΜΕΝΑΚ (Ν.9785)	50
ιι. 711 Τάγμα ΛΑΜΠΗ Περ. ΚΑΛ.ΑΛΕΞΙΟΥ(Ν.9984)	100
ιιι. Διλοχία ΓΕΩΡΓΟΣΤΑΘΗ Περ. Ν.Δ. ΚΡΕΣΝΑΣ (Ο.0388)	100
ιυ. Διλοχία ΜΑΥΡΟΥ Περ. ΚΑΛ.ΦΑΡΜΑΚΗ (Ν.9180)	100
υ. Διμοιρία ΜΟΥΣΤΑΚΑ Ν.Δ. ΚΡΕΣΝΑΣ (Ο.0388)	25
υι. Λόχος ΠΕΡΙΚΛΗ Β. ΝΩΤΙΑΣ (Ο.3095)	50
υιι.Λόχος Διαβ/σεων ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΑ Περ. ΚΡΕΜΕΝΙΚ (Ν.9785)	40
υιιι. Βοηθητικαί Υπηρεσίαι	80
ιχ. Αναρρωτήρια-Νοσοκομεία	70
χ. Έμπεδον υπό ΘΑΝΑΣΗ Περ. ΚΑΛ.ΑΛΕΞΙΟΥ (Ν.9984)	85
Σύνολον	700

Σημείωσις: Ήδη εις την περιοχήν ταύτην διεξάγονται επιχειρήσεις αι δε συμμοριακαί δυνάμεις κατατμήθησαν εις μικρά οργανικά τμήματα, άτινα άλλα μεν διέρρευσαν εις ΣΕΡΒΙΚΟΝ έδαφος, έτερα δε κατέφυγον εγγύς της μεθορίου.

2. ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΒΕΡΜΙΟΥ

ΑΡΧΗΓΟΣ ΛΕΥΤΕΡΙΑΣ Περ. ΝΤΑΜΝΙΣΚΟ (Ο.1151)	100

3. ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΠΙΕΡΡΙΩΝ-ΟΛΥΜΠΟΥ

ι. Αρχηγός ΔΗΜΟΣ Περ. ΚΑΡΑΚΑΤΣΑΝΑ (Ο.2508)	30

ιι. Τάγμα ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑ ΒΟΡ. ΑΙΣΩΝΟΣ 90
ιιι. Λόχος ΒΟΓΛΑ Περ. ΜΠΑΡΑ (Τ.3393) 70
ιυ. Λόχος ΒΑΝΙΑ Περ. ΒΡΟΝΤΟΥ (Τ.3895) 60
Σύνολον 250
Σύνολον εις περιοχήν Γ΄ ΣΣ 7.230

IV. ΑΠΩΛΕΙΑΙ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ ΜΗΝΟΣ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

ΜΟΝΑΔΕΣ	ΝΕΚΡΟΙ	ΣΥΛΛΗΦ.	ΠΑΡΑΔ.	ΣΥΝΟΛΟΝ
Α.Σ.Δ ΠΕΛ/ΣΟΥ	197	141	69	407
Α.Σ.Δ.Σ.Ε	269	83	111	463
Α΄ ΣΣ (πλην ΓΡΑΜΜΟΥ)	38	9	72	119
Β΄ ΣΣ (Πλην ΓΡΑΜΜΟΥ)	163	77	113	353
Γ΄ ΣΣ	189	46	358	593
ΚΟΡΩΝΙΔΟΣ	1.189	262	293	1.744
Σύνολον	2.045	618	1.016	3.679

V. ΑΜΥΝΤΙΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

Συνεχίζεται η κατασκευή Αμυντικών Έργων εις περιοχήν ΒΙΤΣΙΟΥ. Επίσης κατασκευάζονται Αμυντικά Έργα εις περιοχάς ΔΡΑΜΑΣ-ΜΠΕΛΛΕΣ-ΚΟΖΑΚΑ και ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ.

VI. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΣ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ

ΕΠΙΘΕΤΙΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ

Κατά τον μήνα Αύγουστον αι επιθετικαί ενέργειαι των Συμμοριτών ήσαν ως κάτωθι:

ι. Επιθέσεις κατά Ημετέρων τμημάτων 61
ιι. Επιθέσεις κατά Χωρίων 42
ιιι. Παρενοχλήσεις κατά ημετέρων 133
ιυ. Παρενοχλήσεις κατά Χωρίων 29
υ. Ενέδραι υπό Συμμοριτών 15
υι. Λεηλασίαι Χωρίων 48

Μεγαλυτέρα δραστηριότης παρετηρήθη κατά σειράν εις τας Περιοχάς ΜΠΕΛΛΕΣ-ΚΡΟΥΣΙΑ (40) ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ (26) ΑΧΑΪΑΣ ΗΛΕΙΑΣ (24) ΔΡΑΜΑ-ΝΙΓΡΙΤΑΣ-ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ-ΦΛΩΡΙΝΑ-ΒΙΤΣΙ-ΚΑΡΔΙΤΣΑ-ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ-ΙΩΑΝΝΙΝΑ.

VII. ΣΤΡΑΤΟΛΟΓΗΘΕΝΤΕΣ ΥΠΟ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ

ι. Α.Σ.Δ. ΠΕΛ/ΣΟΥ 260
ιι. Α.Σ.Δ.Σ.Ε. 40
ιιι. Α΄ ΣΣ (πλήν ΓΡΑΜΟΥ) 450

ιυ. Β΄ ΣΣ (πλήν ΓΡΑΜΟΥ) 1.500

υ. Γ΄ ΣΣ 760

Σύνολον 3.010

VIII. ΝΑΡΚΑΙ-ΝΑΡΚΟΘΕΤΗΣΕΙΣ

α) Ανευρεθείσαι και εκραγείσαι νάρκαι.

ι. Νάρκαι αντιαρματικαί 633

ιι. Νάρκαι Προσωπικού 3.737

Σύνολον 4.370

Σημείωσις: Το πλείστον των ναρκών κατά προσωπικού περισυνελέγει μετά την εκκαθάρισιν του ΓΡΑΜΜΟΥ.

β) Καταστροφαί εκ ναρκών.

ι. Στρατιωτικά αυτοκίνητα 42
ιι. Ιδιωτικά αυτοκίνητα 27
ιιι. Αμαξοστοιχίαι 14
ιυ. Δίτροχα και τετράτροχα. 21
Σύνολον 104

Σημείωσις: Οι συνήθεις τύποι Ναρκών είναι:

ι. Νάρκαι ΤΕΛΕΡ
ιι. Νάρκαι ΣΟΥ (ΞΥΛΙΝΑΙ)
ιιι. Νάρκαι Σ. (Μεταλλικαί αναπηδώσαι)
ιυ. Νάρκαι αυτοσχέδιαι κατασκευαζόμεναι εκ διαφόρων κυτίων και εκρηκτικών υλών.

IX. ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΑΙ

Κατά μήνα ΑΥΓΟΥΣΤΟΝ παρουσιάσθησαν 109 περιπτώσεις καταστροφής Γεφυρών, Τεχνικών ΄Εργων και Σιδ/κων γραμμών.

ι. Γέφυραι και γεφυρίδια Σιδ/μων 19
ιι. Γέφυραι Οδικοί 26
ιιι. Τεχνικά έργα (12 υδραγωγεία) κ.λ.π. 25
ιυ. Καταστροφαί οδών και σιδ/κών γραμμ. 39
Σύνολον 109

X. ΑΠΩΛΕΙΑΙ ΕΚ ΝΑΡΚΩΝ

	ΝΕΚΡΟΙ	ΤΡΑΥΜΑΤΙΑΙ
ι. Αξιωματικοί	8	13
ιι. Οπλίτες	42	200
ιιι. Ιδιώται	60	148
ΣΥΝΟΛΟΝ	110	361

ΒΣΤ 902 Τη 10-9-48
Συντ/ρχης ΣΕΙΡΑΔΑΚΗΣ Δ.

Διά την ακρίβειαν
Το
Α2/ΙΥ Τμήμα
Τ.Υ.
Αντ/ρχης ΝΑΤΣΙΚΑΣ ΑΛ.

39

ΓΕΝ. ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Ο.Π.
ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ.
ΓΕΣ/Α2/ΙΥ
Β.Σ.Τ 902/10-11-48
Φ.10172/4
Αυξ. Αριθ. Αν. 32

ΕΚΤΙΜΗΣΙΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ

(Βασίζεται επί ληφθεισών πληροφοριών μέχρι 10 Νοεμβρίου 1948)

ΤΜΗΜΑ 1

1. Κατωτέρω εκτίθεται η βάσει των πληροφοριών και λοιπών στοιχείων, εκτίμησις της καταστάσεως των συμμοριτών αναλυτικώς κατά περιοχήν και εις το τέλος του παρόντος συνοψίζονται συμπερασματικώς αι εντυπώσεις επί των πιθανών προθέσεων των Συμ/των διά το προσεχές μέλλον δι' ολόκληρον την ΕΛΛΑΔΑ.

Α. ΠΕΛΟΠΟΝΗΣΣΟΣ

Εφ' ολοκλήρου της ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ παρουσιάζεται σοβαρά έντασις της συμμοριακής δράσεως δι' ενεργειών σαμποτάζ και λεηλασιών.

Κυρίως όμως έχει ενταθή σοβαρώς η βιαία στρατολογία διά της οποίας σκοπεύεται αφ' ενός μεν η αναπλήρωσις των απωλειών, αφ' ετέρου δε η αύξησις των συμμοριακών δυνάμεων. Κατά τον μήνα Οκτώβριον υπολογίζεται ότι εστρατολογήθησαν βιαίως άνω των 1000 κατοίκων, ήτοι το 1/3 περίπου των στρατολογηθέντων εις ολόκληρον την επικράτειαν.

Αι Συμμοριακαί δυνάμεις της ΠΕΛΟΠΟΝΗΣΣΟΥ ενισχύονται και δι' εθελοντών στρατολογουμένων εις ΑΘΗΝΑΣ, και ΠΕΙΡΑΙΑ.

Ο εφοδιασμός των συμμοριτών εις οπλισμόν, πυρ/κά και ιματισμόν τελευταίως γίνεται και δι' αεροπλάνων.

ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ.

ι. Ανάπτυξις των Αρχηγείων εις Ταξιαρχίας.

ιι. Επέκτασις ελέγχου εις περιοχάς Ανατ. ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ και ΝΑΥΠΛΙΟΥ.

ιιι. Έντασις δράσεως εις ολόκληρον την ΠΕΛ/ΝΗΣΟΝ διά καταστροφής κοινοφελών έργων, λεηλασιών, βιαίας στρατολογίας και προσβολής αστικών κέντρων, προς δημιουργίαν αφ' ενός Διεθνών εντιπώσεων, ότι το κίνημα είναι εσωτερικόν και δεν βοηθείται από τα ΣΛΑΒΙΚΑ Κράτη, αφ' ετέρου δε προς απαθλίωσιν του πληθυσμού εις εφαρμογήν του ΑΝΤΙΜΑΡΣΑΛΙΚΟΥ Σχεδίου.

Β. ΠΕΡΙΟΧΗ Α.Σ.Δ.Σ. ΕΛΛΑΔΟΣ

1. ΒΑΡΔΟΥΣΙΑ-ΓΚΙΩΝΑ-ΟΙΤΗ-ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ

Δύναμις Συμμοριτών 650.

Αι συμμοριακαί δυνάμεις της περιοχής ταύτης λόγω της συνεχούς διώξεως των υπό των ημετέρων δυνάμεων και της ελλείψεως οπλισμού και πυρομαχικών δεν ηδυνήθησαν να αναπτύξουν αξιόλογον δράσιν. Η δράσις των περιωρίσθη εις λεηλασίας, διαρπαγάς και μικροεπιθέσεις κατά ημετέρων τμημάτων.

Αι προθέσεις των και αι δυνατότητες διά το αμέσως προσεχές μέλλον δεν φαίνεται να είναι διάφοροι των άνω αναφερθεισών. Πάντως αι συμμοριακαί δυνάμεις της περιοχής ταύτης έχουν εντολήν όπως εγκατασταθούν μονίμως εις την περιοχήν και είτα επεκταθούν προς ΕΛΙΚΩΝΑ-ΠΑΡΝΗΘΑ-ΚΙΘΑΙΡΩΝΑ-ΑΤΤΙΚΗΝ.

2. ΞΥΝΙΑΣ-ΟΡΘΡΥΣ

Αι εις την περιοχήν συμοριακαί δυνάμεις 500 περίπου ησχολήθησαν κυρίως με την ευρείαν στρατολογίαν κατοίκων, λεηλασίας και καταστροφάς.

Η περιοχή αυτή αποτελεί το συνδετικόν σπόνδυλον μεταξύ ΑΓΡΑΦΩΝ και ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟΥ, ΟΛΥΜΠΟΥ.

Αι προθέσεις των εις το προσεχές μέλλον, φαίνεται να είναι η συνέχισις της συμμοριακής δράσεως εντεινομένη κυρίως της στρατολογίας κατοίκων διά επιδρομών εις πεδινήν περιοχήν ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ-ΦΑΡΣΑΛΛΩΝ.

3. ΑΓΡΑΦΑ-ΚΟΖΑΚΑΣ-ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ

Η περιοχή αύτη αποκτά σοβαρόν ενδιαφέρον λόγω της αφίξεως του Κ.Γ.Α.Ν.Ε. (κλιμάκιον Γεν. Αρχ. Νοτ. ΕΛΛΑΔΟΣ) και της συγκεντρώσεως σοβαρών συμμοριακών δυνάμεων. Ήδοι αι συμμοριακαί δυνάμεις υπολογίζονται εις 4.000 περίπου ων 1.500 νεοστρατολογηθέντες. Συνεκροτήθησαν 4 έμπεδα εκπαιδεύσεως και 1 Σχολή Αξ/κών ένθα γίνεται εντατική εκπαίδευσις των νεοστρατολογηθέντων.

Κατά την 7/11 εις ΚΟΖΑΚΑ αφίχθησαν αι 123 και 192 Ταξιαρχίαι κινηθείσαι εκ ΧΑΣΙΩΝ. Αύται κατά πληροφορίας μετέφεραν και αρκετόν οπλισμόν και πυρομαχικά διά τον εξοπλισμόν των νεοστρατολογηθέντων.

Γενικώς εις ολόκληρον την αναφερομένην περιοχήν παρατηρείται δραστηριότης ανασυγκροτήσεως και ενισχύσεως των συμμοριακών συγκροτημάτων.

Η δράσις των συμμοριτών μέχρι σήμερον περιωρίσθη εις ενεργείας συμμοριακής μορφής με προσπάθειαν την στρατολογίαν κατοίκων και λεηλασίας τροφίμων.

Ήδη εις ΑΓΡΑΦΑ συνεκεντρώθησαν μεγάλαι ποσότητες τροφίμων αίτινες εναποθηκεύθησαν εις αποθήκας και κρύπτας κατανεμημένας εις ολόκληρον την περιοχήν.

ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

Όλαι αι ενδείξεις δίδουν την εντύπωσιν ότι η συμμοριακή ηγεσία θα επιδιώξη να εγκατασταθή μονίμως επί ολοκλήρου της άνω περιοχής, ήτις είναι ζωτικός χώρος διά τον συμμοριτισμόν, ως εκ της θεσεώς της.

Η περιοχή αύτη εκτός του ότι αποτελεί τον συνδετικόν κρίκον μεταξύ ΓΡΑΜΜΟΥ και ΡΟΥΜΕΛΗΣ αποτελεί και μίαν αρίστην βάσιν εξορμήσεως προς όλας τα πέριξ περιοχάς.

(Εκ της περιοχής ταύτης κυρίως θα ενισχυθή η επανεγκατάστασις συμμοριακών δυνάμεων εις ΓΡΑΜΜΟΝ). Αποτελεί άριστον καταφύγιον των συμμοριτών και παρέχει δυνατότητας καλής διαβιώσεως και διαχειμάνσεως.

Η ισχυρά κατοχή υπό των συμμοριτών της περιοχής ταύτης δημιουργεί σοβαράν απειλήν κατά των αστικών κέντρων της ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ και ΗΠΕΙΡΟΥ και των επικοινωνιών ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ-ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ και ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ-ΠΡΕΒΕΖΗΣ.

Επίσης εις περίπτωσιν επανεγκαταστάσεως συμμοριακών δυνάμεων εις ΓΡΑΜΜΟΝ η ενίσχυσις τούτου διά συμμοριτών και τροφίμων θα γίνη εκ της περιοχής ΑΓΡΑΦΩΝ-ΚΟΖΑΚΑ.

4. <u>ΣΟΥΛΙ</u>

Δύναμις συμμοριτών 300 περίπου.

Εις την περιοχήν ταύτην διέφυγον εκ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ τα Τάγματα ΚΥΑΜΟΥ και ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ με πρόθεσιν να παραμείνουν εις άνω περιοχήν. Προς το παρόν λόγω ελλείψεως πυρομαχικών η δράσις των είναι λίαν περιωρισμένη. Είναι πιθανόν όμως να ενισχυθούν διά πυρ/κών υπό των συμμοριακών δυνάμεων ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ. Εις περίπτωσιν σοβαράς πιέσεως υπό των ημετέρων πιθανώτατα θα καταφύγουν εις ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ.

5. <u>ΠΩΓΩΝΙΟΝ</u>

Εις την παραμεθόριον περιοχήν ευρίσκονται μικροομάδες συμμοριακαί, συνολικής δυνάμεως 150 με αξιόλογον συμμοριακήν δράσιν. Η κυρία αποστολή των ομάδων τούτων φαίνεται ότι είναι η συγκέντρωσις πληροφοριών περί των ημετέρων δυνάμεων και η παρενόχλησις τούτων με πρόθεσιν να αναγκάσουν τα ημέτερα τμήματα να συμπτυχθούν εκ της παραμεθορίου περιοχής ίνα ούτω επιτευχθή η ελευθέρα επικοινωνία των μετά της ΑΛΒΑΝΙΑΣ προς εφοδιασμόν των και εφοδιασμόν των τμημάτων της ΥΙΙΙ Μεραρχίας ΖΑΓΟΡΙΩΝ.

Δεν αποκλείεται δημιουργία συμμοριακής εστίας δι' αφίξεως δυνάμεων εξ ΑΛΒΑΝΙΑΣ και ΖΑΓΟΡΙΩΝ. Η εντύπωσις αύτη ενισχύεται και εκ των πληροφοριών, ότι εγγύς των συνόρων ευρίσκονται 400 περίπου συμμορίται ένοπλοι, και αποθήκαι μετά 350 φόρτων πυρ/κών.

6. <u>ΓΡΑΜΜΟΣ-ΖΑΓΟΡΙΑ</u>

Δύναμις Συμμοριτών 1.500 ων 600 νεοστρατολογηθέντες.

Η άνω μάχιμος δύναμις (900) κατανεμημένη εις οργανικά τμήματα, Λόχων ή Ταγμάτων, αναπτύσσει αξιόλογον δραστηριότητα. Διά συνεχών παρενοχλήσεων και προσβολών ημετέρων τμημάτων ολονέν εντεινομένων προσπάθειαι να εξαναγκάση τας ημετέρας δυνάμεις να συμπτυχθούν εκ της περιοχής των συνόρων, και να δημιουργηθούν ούτω ευνοϊκαί συνθήκαι, αφ' ενός μεν διά την ελευθέραν επικοινωνίαν των συμμοριτών μετά του ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους, αφ' ετέρου δε διά την διαπεραίωσιν και εγκατάστασιν ετέρων συμμοριακών δυνάμεων εξ άλλων περιοχών, (ΒΙΤΣΙΟΥ και κυρίως ΚΟΖΑΚΑ ΑΓΡΑΦΩΝ).

Εν συντόμω όλαι αι πληροφορίαι δίδουν την εντύπωσιν ότι η συμμοριακή ηγεσία έχει την <u>ΠΡΟΘΕΣΙΝ</u> να επαναγκαταστήση σοβαράς δυνάμεις εντός του χειμώνος εις ΓΡΑΜΜΟΝ.

7. <u>ΧΑΣΙΑ-ΑΝΤΙΧΑΣΙΑ</u>

Δύναμις Συμμοριτών 750.

Εις την περιοχήν ταύτην ενηργήθη ευρεία στρατολογία κατοίκων και σοβαρά λεηλασία τροφίμων. Οι στρατολογηθέντες ωδήγησαν εις περιοχήν ΑΓΡΑΦΩΝ προς εκπαίδευσιν.

Αι υπάρχουσαι δυνάμεις και κυρίως η Ταξιαρχία ΣΤΕΦΟΥ ανέπτυξαν αξιόλογον συμμοριακήν δράσιν διά στρατολογίας, λεηλασιών και σαμποτάζ. Αι προθέσεις των εις το προσεχές μέλλον δεν φαίνεται να είναι διάφοροι. Η Συμμοριακή ηγεσία είναι λίαν πιθανόν να επιδιώξη την μόνιμον εγκατάστασιν συμμοριακών δυνάμεων επί της περιοχής ταύτης, ίνα εξασφαλίση την επικοινωνίαν των συμμοριακών δυνάμεων ΓΡΑΜΜΟΥ-ΒΟΪΟΥ, ΚΟΖΑΚΑ-ΑΓΡΑΦΩΝ μετά των τοιούτων ΟΛΥΜΠΟΥ-ΠΙΕΡΡΙΩΝ.

8. <u>ΒΙΤΣΙ</u>

Η δύναμις των συμμοριτών υπολογίζεται εις 6.500 περίπου, εκτός της 18ης Ταξιαρχίας ΒΑΓΕΝΑ ευρισκομένης εις περιοχήν ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΥ.

Εις την περιοχήν ταύτην ευρίσκονται αι ΙΧ, Χ, και ΧΙ Συμμοριακαί Μεραρχίαι.

Εκάστη Μεραρχία έχει 2 Ταξιαρχίας των 3 Ταγμάτων. Ήτοι συνολικώς υπάρχουν 15 Τάγματα μάχιμα και αριθμός Ανεξαρτήτων Λόχων. Εκτός τούτων υπάρχουν: 2 Τάγματα μεταφορών και 1 Τάγμα τραυματιοφορέων, Σχολαί και Έμπεδα.

Από απόψεως πυρ/κού εξακριβωμένως υπάρχουν 12 πυροβόλα ορειβ. των 75 χιλ. , 2 πυροβόλα των 105, 5 πυροβόλα των 37 χιλ. και 15-20 πυροβόλα των 20 χιλιοστών.

ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ Εδάφους: Κατασκευάσθησαν επί διαδοχικών γραμμών ισχυρά πολυβολεία και χαρακώματα προστατευόμενα υπό ναρκοπεδίων.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΣ: Οι Συμμορίται από της εγκαταστασεώς των εις ΒΙΤΣΙ (21/8/48) μέχρι σήμερον ανέπτυξαν σοβαρωτάτην δραστηριότητα διά παρενοχλήσεως ημετέρων τμημάτων και διά σφοδρών επιθέσεων και αντεπιθέσεων υποστηριζομένων υπό πυρ/κού και όλμων.

ΑΠΩΛΕΙΑΙ-ΕΦΕΔΡΕΙΑΙ-ΣΤΡΑΤΟΛΟΓΙΑ

Αι απώλειαι των συμμοριτών εις περιοχήν ΒΙΤΣΙΟΥ φαίνεται ότι είναι λίαν σοβαραί, η δε συμμοριακή ηγεσία αντιμετωπίζουσα σοβαρώς το ζήτημα της αναπληρώσεως των απωλειών ηναγκάσθη να αποστείλη την 18ην Ταξιαρχίαν ΒΑΓΕΝΑ εις ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟ με την εντολήν να ενεργήση βιαίαν στρατολογίαν, και αποστολήν των στρατολογουμένων εις ΒΙΤΣΙ. Είναι πιθανόν ότι αι διατιθεμέναι εντός των Ομόρων Κρατών εφεδρείαι να εξαντλήθησαν. Κατά πληροφορίας εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ σήμερον υπάρχουν 3.000 Συμμορίται ων 2.000 νοσηλευόμενοι εις Νοσοκομεία. .

ΠΡΟΘΕΣΙΣ Η πρόθεσις της Συμμοριακής ηγεσίας είναι να κρατήση παντί σθένει την περιοχήν ΒΙΤΣΙΟΥ.

9. ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟ-ΒΟΥΡΙΝΟΝ

Δύναμις Συμμοριτών 880 ήτοι η 18η Ταξιαρχία ΒΑΓΕΝΑ. (3 Τάγματα), 1 Ανεξ. Τάγμα και 2 Ανεξάρτητοι Λόχοι.

Η περιοχή ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΥ-ΒΟΥΡΙΝΟΥ αποτελεί την γραμμήν επικοινωνίας των Συμμοριτών ΒΙΤΣΙΟΥ μετά των τοιούτων λοιπών περιοχών (ΓΡΑΜΜΟΥ-ΧΑΣΙΩΝ-ΒΕΡΜΙΟΥ κ.λ.π.).

Διά της περιοχής ταύτης η συμμοριακή ηγεσία αφ' ενός θα δύναται να ανεφοδιάζη διά πυρομαχικών και οπλισμού τας συμμοριακάς δυνάμεις του εσωτερικού, αφ' ετέρου δε να ενισχύεται διά δυνάμεων προς αναπλήρωσιν των απωλειών, περιοχής ΒΙΤΣΙΟΥ.

ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

Προσπάθεια κατοχής της περιοχής ταύτης.
Έντασις δράσεως διά στρατολογίας, και λεηλασιών.
Έλεγχος επικοινωνιών ΚΟΖΑΝΗΣ-ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ και ΚΟΖΑΝΗΣ-ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ.

10. ΚΙΣΣΑΒΟΣ-ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟΝ-ΠΗΛΙΟΝ

Αι συμμοριακαί δυνάμεις της περιοχής ανερχόμεναι εις 350 περίπου επιδίδονται εις δράσιν συμμοριακής μόνον μορφής (λεηλασίας, στρατολογία, σαμποτάζ).

Αι προθέσεις των εις το προσεχές μέλλον φαίνεται ότι θα μείνουν αι αυταί.

11. ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ-ΠΑΪΚΟΝ-ΒΕΡΜΙΟΝ

Η ορεινή αύτη γραμμή από πολλών μηνών έπαυσεν να αποτελή γραμμήν ανεφοδιασμού και επικοινωνίας των συμμοριτών από της ΜΕΘΟΡΙΟΥ προς ΠΙΕΡΙΑ-ΟΛΥΜΠΟΝ.

Σήμερον αι συμμοριακαί δυνάμεις της περιοχής ταύτης υπολογίζονται εις 900 περίπου με περιωρισμένην δραστηριότητα συμμοριακής μορφής (λεηλασίαι, ναρκοθετήσεις, στρατολογία).

Η περιοχή αύτη προς το παρόν δεν δημιουργεί ανησυχίας, είναι πιθανόν όμως αι συμμοριακαί δυνάμεις του ΒΕΡΜΙΟΥ να ενισχυθούν εκ ΒΙΤΣΙΟΥ ή Κ/Τ με πρόθεσιν απειλής της επικοινωνίας ΚΟΖΑΝΗΣ-ΒΕΡΡΟΙΑΣ.

12. ΟΛΥΜΠΟΣ-ΠΙΕΡΡΙΑ

Αι συμμοριακαί δυνάμεις της περιοχής υπολογιζόμεναι εις 800 δεν ανέπτυξαν σοβαράν δράσιν εντός της περιοχής ΚΑΤΩ ΟΛΥΜΠΟΥ όπου έδρασεν η Ταξιαρχία ΜΠΑΝΤΕΚΟΥ (ενεργήσασα στρατολογίαν).

Είναι λίαν πιθανόν ότι η Ταξιαρχία ΦΕΡΡΑΙΟΥ ευρισκομένη ήδη εις ΚΟΖΑΚΑ, να επανέλθη εις άνω περιοχήν οπότε δέον να αναμένεται έντασις της συμμοριακής δράσεως.

13. ΜΠΕΛΛΕΣ-ΚΟΡΩΝΑ-ΚΡΟΥΣΣΙΑ

Συνολική δύναμις συμμοριτών 1100 περίπου.

Εις την περιοχήν κυρίως ΚΡΟΥΣΙΩΝ τελευταίως, μετά την άφιξιν δυνάμεων εκ ΚΟΡΩΝΑΣ, ήρχισεν η έντασις της συμμοριακής δράσεως κυρίως διά στρατολογίας, κατοίκων λεηλασιών.

Εις το προσεχές μέλλον είναι πιθανόν διά μετακινήσεως της Ταξιαρχίας ΠΕΤΡΗ εκ περιοχής ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ να ενταθή έτι περισσότερον η συμμοριακή δράσις διά σοβαρών επιθέσεων κατά κατηκημένων χώρων και ημετέρων τμημάτων.

Είναι πιθανόν αι συμμοριακαί δυνάμεις επί ΜΠΕΛΛΕΣ να ανασυγκροτηθούν εις Ταξιαρχίαν.

14. ΝΙΓΡΙΤΑ-ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ

Δύναμις Συμμοριτών 800 περίπου.

Μετά την ανασυγκρότησιν της 20ης Ταξιαρχίας ΠΕΤΡΗ η δράσις των συμμοριτών έχει ενταθή σοβαρώς διά προσβολών αστικών κέντρων και ημετέρων τμημάτων, με σκοπούς, την στρατολογίαν, λεηλασίας και τρομοκράτησιν του πληθυσμού.

Αι προθέσεις των συμμοριτών είναι όπως διά σοβαρών προσβολών κατωκημένων χώρων της περιοχής ταύτης,αλλά και της Ανατολικώς του ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ πεδινής περιοχής, ενεργήσουν ευρείαν στρατολογίαν κατοίκων, λεηλασίας τροφίμων και καταστροφάς.

Οι συμμορίται έχουν την δυνατότητα διά της αιφνιδιαστικής συγκεντρώσεως σοβαρών δυνάμεων και διά της χρησιμοποιήσεως πυροβολικού, να ενεργήσουν σοβαράς εντυπωσιακάς προσβολάς κατά κατωκημένων χώρων και ημετέρων τμημάτων αφ' ενός μεν προς στρατολογίαν κατοίκων κ.λ.π. αφ' ετέρου δε προς εξύψωσιν του ηθικού των ομοϊδεατών των και τρομοκράτησιν του εθνικόφρονος πληθυσμού.

15. ΑΛΗ ΜΠΟΥΤΟΥΣ-ΜΕΝΟΙΚΙΟΝ

Δύναμις συμμοριτών 800 και 4 πυροβόλα.

Μετά την άφιξιν του ΛΑΣΑΝΗ εις την περιοχήν ταύτην συνεκροτήθησαν , η ΥΙΙ Μεραρχία υπό ΛΑΣΑΝΗΝ και η Ταξιαρχία ΚΟΣΜΙΔΗ δι' αφίξεως δυνάμεως εκ ΜΠΟΖ-ΝΤΑΓ.

Κατόπιν της συγκροτήσεως ταύτης η περιοχή αύτη αποκτά ιδιαίτερον ενδιαφέρον και δημιουργεί ανησυχίας.

Ήδη η προσβολή του ΑΧΛΑΔΟΧΩΡΙΟΥ και της ΟΥΣΙΤΣΑΣ καθώς και η παρενόχλησις διά πυροβολικού του ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ, δημιουργεί μίαν ανησυχαστικην κατάστασιν.

Αι προθέσεις και αι δυνατότητες των συμμοριτών είναι να συνεχίσουν διά σοβαρών δυνάμεων και εν συνδιασμώ με δυνάμεις περιοχής ΚΡΟΥΣΣΙΩΝ-ΝΙΓΡΙΤΗΣ την προσβολήν αστικών κέντρων και ημετέρων τμημάτων.

Επίσης διά παρενοχλήσεων και προσβολών των ημετέρων τμημάτων να αναγκάσουν ταύτα να συμπτυχθούν εκ της παραμεθορίου περιοχής και ούτω να επεκτείνουν την κυριαρχίαν των εις ολόκληρον την παραμεθόριον περιοχήν Βορείως ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ.

16. ΜΠΟΖ-ΝΤΑΓ

Δύναμις 200 Συμμοριτών.

Η περιοχή αύτη σχεδόν εγκαταλείφθη υπό των συμμοριακών δυνάμεων και έπαυσεν προς το παρόν να έχη ενδιαφέρον.

Είναι πιθανόν η άνω περιοχή να χρησιμοποιηθή ως χώρος συγκεντρώσεως και εκπαιδεύσεως στρατολογουμένων.

17. ΧΑΪΝΤΟΥ

Δύναμις 400 Συμμοριτών.

Η Ταξιαρχία ΠΟΛΙΤΗ μετά την εκδίωξίν της εκ της περιοχής ΤΣΑΛ-ΝΤΑΓ δεν επέδειξεν αξιόλογον δραστηριότητα.

Η πρόθεσίς της είναι να επεκτείνη τον ελεγχό της και επί της περιοχής ΤΣΑΛ-ΝΤΑΓ.

18. ΞΑΝΘΗ-ΚΟΜΟΤΙΝΗ

Δύναμις Συμμοριτών 1.000

Εις την περιοχήν ταύτην, μετά την συγκέντρωσιν συμμοριακών δυνάμεων εκ περιοχών ΕΒΡΟΥκαι ΧΑΪΝΤΟΥ παρατηρείται αναδιοργάνωσις τμημάτων.

Ήδη συνεκροτήθη η 350 ανεξάρτητος μονάς με 3 διλοχίας ενισχυμένας με διμοιρίας εφίππων ελευθέρων σκοπευτών και με Λόχους ΣΑΜΠΟΤΕΡ.

Η πρόθεσις της 350 Μονάδος είναι να ενεργήση επιδρομάς εις ολόκληρον την περιοχήν ΞΑΝΘΗΣ-ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ-ΕΒΡΟΥ με σκοπούς την στρατολογίαν, λεηλασίαν και καταστροφάς.

19. ΕΒΡΟΣ

Δύναμις 300 Συμμοριτών.

Η περιοχή αύτη έχει πλέον αποστραγγιθεί διά της μεταγγίσεως δυνάμεων εις περιοχάς ΞΑΝΘΗΣ και Δυτικώς.

Η δράσις των είναι συμμοριακής μορφής. Εφ' όσον δεν πρόκειται να αυξηθούν αι δυνάμεις της περιοχής ταύτης, αι προθέσεις και η δραστηριότης των συμμοριτών δεν φαίνεται να είναι διάφοροι.

Είναι όμως πιθανόν η συγκροτηθείσα 350 μονάς να κινηθή προς περιοχήν ΕΒΡΟΥ, ήτις αποτελεί περιοχήν εφοδιασμού των συμμοριτών, δι' εμψύχου υλικού, με πρόθεσιν την ενέργειαν ευρυτάτης στρατολογίας.

ΓΕΝΙΚΑΙ ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ

1. Αι ως άνω αναφερθείσαι απόψεις, και η μελέτη και εκτίμησις των πληροφοριών δημιουργούσι εντυπώσεις επί των πιθανών Συμμοριακών προθέσεων διά το προσεχές μέλλον, αίτινες εν συντόμω δύνανται να είναι:

ι. Διατήρησις παντί σθένει της εδαφικής περιοχής ΒΙΤΣΙΟΥ.

ιι. Μετά προπαρασκευήν διά παρενοχλήσεων και επιθέσεων και ημετέρων τμημάτων περιοχής ΓΡΑΜΜΟΥ, επανεγκατάστασις πάση θυσία-δια πολιτοκοστρατιωτικούς λόγους-σοβαρών συμοριακών δυνάμεων κατά την διάρκειαν του χειμώνος.

ιιι. Μόνιμος επαναγκατάστασις εις περιοχήν ΑΓΡΑΦΩΝ-ΚΟΖΑΚΑ-ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ, ήτις θα αποτελέση ζωτικόν χώρον συγκεντρώσεως τροφίμων και εμψύχου υλικού, διά τον εφοδιασμόν των συμμοριακών δυνάμεων ΖΑΓΟΡΙΩΝ-ΓΡΑΜΜΟΥ κ.λ.π.

Επίσης η περιοχή αύτη αποτελεί την γέφυραν διά την επικοινωνίαν των συμμοριτών παραμεθορίου περιοχής μετά των τοιούτων της Νοτίου ΕΛΛΑΔΟΣ.

ιυ. Διατήρησις του ελέγχου των παραμεθορίων περιοχών, (επεκτείνοντες τούτον και εις περιοχήν Βορείως ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ) διά λόγους επαφής μετά των ΟΜΟΡΩΝ, διά τον ανεφοδιασμόν των και την κάλυψιν των κινήσεών των.

υ. Ένtασις συμμοριακής δράσεως εις ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ προς δημιουργίαν ΔΙΕΘΝΩΝ εντυπώσεων.

υι. Έντασις στρατολογίας κατοίκων μέχρι διπλασιασμού των συμμοριακών δυνάμεων.

υιι. ΄Εντασις της δράσεως διά καταστροφών και λεηλασιών.

Γενικώς η προσπάθεια των συμμοριτών συνίσταται εις την κάμψιν ηθικού χώρας, διά της τρομοκρατίας και οικονομικής εξαθλιώσεως ην απεργάζεται, με τον σκοπόν-όπως διά τούτου αφ' ενός μεν συμβάλη εις την αποτυχίαν του ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ σχεδίου ΜΑΡΣΑΛ , αφ' ετέρου δε να κρατήση την ΕΛΛΑΔΑ μακράν του συνασπισμού των Συμμαχικών Κρατών και εξαναγκάση ταύτην εις προσχώρησιν προς τα Κράτη του Ανατολικού μπλόκ.

2. ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΥΛΙΚΟΝ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ

α. Συνεχίζεται ο εφοδιασμός των Συμμοριτών εις οπλισμόν, πυρομαχικά και ιματισμόν υπό των ΟΜΟΡΩΝ Κρατών, άτινα απροκαλύπτως παρέχουν πάσαν δυνατήν βοήθειαν.

Τα κύρια κέντρα ανεφοδιασμού των Συμμοριτών εις οπλισμόν και πυρομαχικά είναι: (μετά την απώλειαν ΓΡΑΜΜΟΥ και ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ).

ι. ΒΙΤΣΙ διά σοβαρών δυνάμεων συνοδείας εφοδιάζει περιοχάς ΓΡΑΜΜΟΥ-ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΥ-ΧΑΣΙΩΝ-ΑΝΤΙΧΑΣΙΩΝ.

ιι. ΜΠΕΛΛΕΣ διά εφοδιασμόν ΚΡΟΥΣΣΙΩΝ, ΝΙΓΡΙΤΗΣ, ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ. Αι παραμεθόριαι συμοριακαί δυνάμεις ανεφοδιάζονται ανενοχλήτως και αφειδώς υπό των ΟΜΟΡΩΝ.

Η ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ τελευταίως ανεφοδιάζεται δι' αεροπλάνων.

β. Η Συμμοριακή ηγεσία αντιμετωπίζει δυσχερείας διά τον εφοδιασμόν των συμμοριακών δυνάμεων του εσωτερικού της ΕΛΛΑΔΟΣ, δι' οπλισμού και πυρ/κών. ΄Ηδη αι δυνάμεις αύται δεν διαθέτουν αρκετόν οπλισμόν και πυρ/κά.

γ. Ο εφοδιασμός εις τρόφιμα γίνεται κυρίως διά διαρπαγών και εκβιαστικών εισφορών.

Τα συμμοριακά συγκροτήματα ΒΙΤΣΙΟΥ και Κ/ΤΣΑΛΑΝ εφοδιάζονται διά τροφίμων εκ των ΟΜΟΡΩΝ Κρατών.

3. ΜΕΘΟΔΟΙ ΜΑΧΗΣ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ

ι. Αι μάχαι του ΓΡΑΜΜΟΥ και ΒΙΤΣΙΟΥ απέδειξαν ότι τα σχέδια εξεπονήθησαν υπό επιτελείου γνωρίζοντος καλώς τα της πολεμικής τέχνης ενός τακτικού Στρατού.

Οργάνωσις εδάφους, (δια κατασκευής ισχυρών πολυβολείων και χαρακωμάτων) επί διαδοχικών αμυντικών γραμμών, άμυνα αντεπιθέσεις κ.λ.π αποδεικνύουν την εφαρμογήν τακτικής ενός τακτικού Στρατού.

Είναι πιθανώτατον ότι τα σχέδια εξεπονήθησαν υπό ΣΛΑΒΩΝ Αξ/κών. (Πληροφορία μη εξακριβωθείσα φέρει ότι ΡΩΣΣΟΣ Συν/χης ευρίσκεται εις τον Σ.Σ. του Γεν. Αρχηγείου των Συμμοριτών εις ΠΡΕΣΠΑΝ.).

ιι. Μεγάλη σημασία δίδεται υπό της Συμμορικής ηγεσίας εις την δράσιν των τμημάτων ΣΑΜΠΟΤΕΡ, μονάδων αυτοματιστών, αντιαρματικών ομάδων και ελευθέρων σκοπευτών. Αι άνω ομάδες εισχωρούσαι βαθέως εντός των υπό των ημετέρων ελεγχομένων περιοχών, ενεργούν διά σαμποτάζ, ναρκοθετήσεων, προσβολής ημετέρων τμημάτων, ανεφοδιαστικών φαλάγγων κ.λ.π.

Ούτω επιφέρουν δυσχέρειαν ανεφοδιασμού των ημετέρων τμημάτων, παρεμπόδισιν επικοινωνιών, καταπόνησιν Στρατιωτικών τμημάτων και τρομοκράτησιν του πληθυσμού.

Η δράσις των ομάδων τούτων απεφασίσθη να ενταθή μετά την απώλειαν του ΓΡΑΜΜΟΥ.

ΒΣΤ 902 Τη 10-11-1948

Συντ/ρχης ΣΕΙΡΑΔΑΚΙΣ Δ.
Διευθυντής Α2 Δ/σεως

ΕΣ
Διά την ακρίβειαν
Το Α2/IV Τμήμα ΓΕΣ.
Τ.Υ.
Αντ/ρχης ΝΑΤΣΙΚΑΣ ΑΛ.

ΓΕΝΙΚΟΝ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΙΥ

ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ
ΓΕΣ/Α2/ΙΥ
ΒΣΤ 902/10-12-48
Φ. 10172/4
Αυξ. Αριθ. αντ. 31

ΔΕΛΤΙΟΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

(Πληροφορίαι μέχρι 10-12-48)

ΔΥΝΑΜΙΣ-ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ-ΔΙΑΤΑΞΙΣ

I. ΔΥΝΑΜΙΣ

1. Παρατακτή δύναμις

α) Α.Σ.Δ. ΠΕΛ/ΣΟΥ

	Ο/ΒΡΙΟΣ	Ν/ΒΡΙΟΣ
ι. Περ. ΠΑΡΝΩΝΟΣ	500	150
ιι. Περ. ΤΑΫΓΕΤΟΥ	540	260
ιιι. Περ. ΓΟΡΤΥΝΙΑΣ	800	1.850
ιυ. Περ. ΑΡΓΟΛΙΔΟΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	360	180
υ. Περ. ΑΧΑΪΑΣ-ΗΛΕΙΑΣ	500	450
υι. Λαϊκαί Πολιτοφυλακαί καταν.	550	410
Σύνολον Α.Σ.Δ. ΠΕΛ/ΣΟΥ	3.250	3.300

β) Α.Σ.Δ.Σ. ΕΛΛΑΔΟΣ

ι. Περιοχή ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ-ΚΑΛΛΙΔΡΟΜΟΥ	30	60
ιι. Περιοχή ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ	320	50
ιιι. Περιοχή ΒΑΡΔΟΥΣΙΩΝ-ΟΙΤΗΣ-ΣΑΡΑ ΝΤΑΙΝΑΣ	360	100
ιυ. Περιοχή ΒΑΛΤΟΥ	160	50
υ. Περιοχή ΞΥΝΙΑΔΟΣ-ΟΘΡΥΟΣ	580	180
υι. Περιοχή ΝΟΤ. ΑΓΡΑΦΩΝ	--	920
υιι Περιοχή ΕΥΒΟΙΑΣ	160	160
υιιι. ΠεριοχήΝΗΣΩΝ	210	200
Σύνολον Α.Σ.Δ.Σ ΕΛΛΑΔΟΣ	1820	1.720

γ) Β΄ ΣΩΜΑ ΣΤΡΑΤΟΥ (τέως Α΄Σ.Σ)

	Ο/ΒΡΙΟΣ	Ν/ΒΡΙΟΣ
ι. Περιοχή ΑΓΡΑΦΩΝ-ΝΕΥΡΟΠΟΛΕΩΣ	1.150	3.240

ιι.	Περιοχή ΜΕΣΟΥ ΑΧΕΛΩΟΥ	300	1.150
ιιι.	Περιοχή ΚΟΖΑΚΑ-ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ- ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ	2.100	4.890
ιυ.	Περιοχή ΣΟΥΛΙΟΥ	280	20
υ.	Περιοχή ΠΩΓΩΝΙΟΥ	160	160
υι.	Περιοχή ΦΙΛΙΑΤΩΝ	30	30
υιι.	Περιοχή ΖΑΓΟΡΙΩΝ	260	470
υιιι.	Περιοχή ΓΡΑΜΜΟΥ	840	1.300
ιχ.	Περιοχή ΧΑΣΙΩΝ-ΑΝΤΙΧΑΣΙΩΝ	700	670
χ.	Περιοχή ΚΑΜΒΟΥΝΙΩΝ	70	70
χι.	Περιοχή ΟΣΣΑ-ΠΗΛΙΟΥ-ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟΥ	560	370
χιι.	Περιοχή ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΥ-ΒΟΥΡΙΝΟΥ	880	750
χιιι.	Περιοχή ΒΙΤΣΙΟΥ	6430	5500
	Σύνολον Β΄ ΣΩΜΑΤΟΣ ΣΤΡΑΤΟΥ	13.760	13.080

δ) Γ΄ ΣΩΜΑ ΣΤΡΑΤΟΥ

ι.	Περιοχή ΕΒΡΟΥ	150	150
ιι.	Περ. ΞΑΝΘΗΣ-ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ	1450	850
ιιι.	Περ. ΧΑΪΝΤΟΥΣ	400	550
ιυ.	Περ. ΠΑΠΑΔΩΝ,ΤΣΑΛ-ΝΤΑΓ, ΠΑΓΓΑΙΟΥ	180	200
υ.	Περ. ΣΕΡΡΩΝ	1050	950
υι.	Περ. ΚΕΡΔΥΛΙΩΝ-ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	8601.500	
υιι.	Περ. ΚΡΟΥΣΙΩΝ-ΜΠΕΛΛΕΣ	1.000	700
υιιι.	Περ. Κ/Τ-ΠΑΪΚΟΥ-ΤΖΕΝΑΣ	830	850
ιχ.	Περ. ΒΕΡΜΙΟΥ	230	150
χ.	Περιοχή ΠΙΕΡΡΙΩΝ-ΟΛΥΜΠΟΥ	500	1.000
	Σύνολον Γ΄ ΣΩΜΑΤΟΣ ΣΤΡΑΤΟΥ	6.650	6.900

ΓΕΝΙΚΟΝ ΣΥΝΟΛΟΝ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ 25.480 25.000

ΣΥΓΚΡΙΣΙΣ ΔΥΝΑΜΕΩΣ

ι.	Δύναμις Συμ/των την 10/11/48	25.000
ιι.	Απώλειαι μηνός ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ	2.323
	Δύναμις εναπομένουσα	22.677
ιιι.	Στρατολογηθέντες κατά ΝΟΕΜΒΡΙΟΝ	1.924
	Δύναμις	24.601
ιυ.	Εισελθόντες εξ ΑΛΒΑΝΙΑΣ περίπου	400
	Σύνολον	25.000

υ. Δύναμις μηνός ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 25.480

Παρατηρήσεις:

ι. Η ελάττωσις της Συμμοριακής δυνάμεως κατά 500 περίπου οφείλεται εις το ότι δεν ηδυνήθησαν να αναπληρώσουν τας απωλείας των διά στρατολογίας. Ο αριθμός των στρατολογηθέντων κατά μήνα ΟΚΤΩΒΡΙΟΝ ανήλθεν εις 3.600 ενώ κατά τον μήνα ΝΟΕΜΒΡΙΟΝ μόλις έφθασεν τους 1.920. Τούτο οφείλεται εις την συνεχή δίωξιν υπό των ημετέρων τμημάτων αφ' ενός, αφ' ετέρου δε εις το ότι το πλείστον μέρος των ικανών ανδρών κατέφυγεν εις περιοχάς κατεχομένας υπό των ημετέρων τμημάτων.

ιι. ΠΕΛΟΠΟΝΗΣΟΣ. Ουδεμία αύξησις δυνάμεως.

ιιι. Α.Σ.Δ.Σ. ΕΛΛΑΔΟΣ. Η διαφορά των δυνάμεων κατά περιοχάς οφείλεται εις μετακινήσεις συμμοριακών δυνάμεων εκ μιας περιοχής εις ετέραν εντός της Περιοχής της Α.Σ.Δ.Σ.Ε.

ιυ. Β΄ ΣΩΜΑ ΣΤΡΑΤΟΥ (τέως Α΄ ΣΩΜΑ ΣΤΡΑΤΟΥ)

Η μείωσις της δυνάμεως κατά 680 οφείλεται εις μετακίνησιν δυνάμεων εις περιοχήν Γ΄ ΣΣ (Ταξ/χία ΦΕΡΡΑΙΟΥ) και εις την μείωσιν του αριθμού των στρατολογηθέντων.

Η δύναμις εις περιοχήν ΝΕΥΡΟΠΟΛΕΩΣ-ΑΓΡΑΦΩΝ ηυξήθη κατά 2.000 περίπου διά της αφίξεως συμμοριακών δυνάμεων εκ περιοχών ,ΜΕΣΟΥ ΑΧΕΛΩΟΥ,ΚΟΖΑΚΑ, ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ.

Εκ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ μετεκινήθησαν εις ΣΟΥΛΙ 150 περίπου συμ/ται και εκείθεν ενωθέντες μετά των Συμμοριακών δυνάμεων ΣΟΥΛΙΟΥ εκινήθησαν και αφίχθησαν εις ΖΑΓΟΡΙΑ (Ταξ/χία ΠΕΤΡΙΤΗ δυναμ. 450 περίπου).

Εξ ΟΣΣΗΣ το Τάγμα ΑΓΡΑΦΙΩΤΗ (200) μετεκινήθη εις ΠΙΕΡΡΙΑ (περιοχή Γ΄Σ. Στρατού).

Η μείωσις των δυνάμεων ΒΙΤΣΙΟΥ οφείλεται εις απωλείας και εις μετακινήσεις προς ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟ-ΒΟΥΡΙΝΟΝ και ΓΡΑΜΜΟΝ.

υ. Γ΄ ΣΩΜΑ ΣΤΡΑΤΟΥ

Αι μεταβολαί οφείλονται εις μετακινήσεις δυνάμεων εντός της περιοχής Γ΄Σ.Στρατού, η δε αύξησις εις άφιξιν δυνάμεων (Ταξ. ΦΕΡΡΑΙΟΥ) εκ περιοχής Β.Σ.Στρατού.

2. Εφεδρική δύναμις

α) Εντός της ΕΛΛΑΔΟΣ

Ο αριθμός των εφεδρικών δυνάμεων των Συμμοριτών εντός της ΕΛΛΑΔΟΣ είναι δύσκολον να υπολογισθή.

β) Εντός των ΟΜΟΡΩΝ Κρατών

ι.	ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ	3.300
ιι.	ΑΛΒΑΝΙΑ (ων 2.000 τραυματίαι)	3.700
ιιι.	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	3.000
	Σύνολον	10.000

II. ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ

Παράγραφοι α) και β) ως δελτίον μηνός Οκτωβρίου, επί πλέον η περιοχή ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΥ-ΒΕΝΤΖΙΩΝ υπήχθη υπό την XV Συμ/κήν Μεραρχίαν. Επιζητείται εξακρίβωσις.

γ) Δύναμις εις Συμμοριακά Τάγματα.

ΠΕΡΙΟΧΑΙ	ΤΑΓΜΑΤΑ	ΑΝΕΞ. ΛΟΧΟΙ
ι. Α.Σ.Δ. ΠΕΛ/ΣΟΥ	7	5
ιι. ΑΣ.Δ.Σ. ΕΛΛΑΔΟΣ	8	--
ιι. Β΄ ΣΣ	38	7
ιυ. Γ΄ ΣΣ	18	12
ΣΥΝΟΛΟΝ	71	24

δ) ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

ΠΕΡΙΟΧΑΙ	ΠΥΡΟΒΟΛΑ				
	των105	των 75	των 65	των 37	των 20
ι. Α.Σ.Δ.Π.	--	--	--	--	--
ιι. ΑΣ.Δ.Σ.Ε.	--	--	--	--	--
ιιι. Β΄ ΣΣ (α)	2	13	--	5	24
ιυ. Γ΄ ΣΣ	--	13	2	3	6
ΣΥΝΟΛΟΝ	2	26	2	8	30

(α) ΄Απαντα τα πυροβόλα εκτός 2 ορειβ. και τινων Α/Α των 20 ευρίσκονται εις περιοχήν ΒΙΤΣΙΟΥ.

ε) ΟΠΛΙΣΜΟΣ και ΠΥΡΟΜΑΧΙΚΑ

Ως δελτίον Πληροφοριών 10/10/1948

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΔΥΝΑΜΕΩΣ ΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ ΣΥΜ/ΤΩΝ

Α. Α.ΣΔ. ΠΕΛ/ΣΟΥ (III ΜΕΡΑΡΧΙΑ)

Αρχηγός ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΑΡΑΦΗΣ (ΓΚΙΟΥΖΕΛΗΣ) Υποστράτηγος

1. ΠΕΡΙΟΧΗ ΓΟΡΤΥΝΙΑΣ

ι. Σ.Δ/σεως III Μερ/χίας
εις Περ. ΚΟΝΤΟΒΑΖΑΙΝΑ (Γ.7736) 50

ιι. Λόχος Ασφαλείας ΠΑΝΟΥΣΗ » 80

ιιι. Σχολή Αξ/κών υπό ΚΑΝΕΛΟΠΟΥΛΟΝ
Περιοχή Δυτ. ΓΟΡΤΥΝΙΑ (Γ.76110) 80

Σύνολον 210

ΤΜΗΜΑΤΑ ΚΡΟΥΣΕΩΣ

α) Σ.Δ. 55 Ταξ/χίας ΠΡΕΚΕΖΕ Περ. ΚΟΤΤΥΛΗΣ (Η.7999) 90

	Ιον Τάγμα ΤΣΟΥΚΟΠΟΥΛΟΥ Περ. ΚΟΤΤΥΛΗΣ (Η.7999)	220
	ΙΙον Τάγμα ΒΡΕΤΤΑΚΟΥ Περ. ΜΠΟΥΖΙ (Η.5492)	220
	ΙΙΙον Τάγμα ΜΠΟΥΡΑΖΑΝΗ Περ. ΚΟΤΤΥΛΗΣ (Η.7999)	220
	Σύνολον	750
β)	Σ.Δ 22ας Ταξ/χίας ΣΑΡΗΓΙΑΝΝΗ Περ. ΚΟΝΤΟΒΑΖΑΙΝΑΣ	90
	Ιον Τάγμα ΚΑΜΑΡΙΝΟΥ Περ. ΚΟΝΤΟΒΑΖΑΙΝΑΣ	220
	ΙΙον Τάγμα ΠΟΛΥΚΡΑΤΗ (ΝΙΚΗΤΑ) Περ. ΚΟΝΤΟΒΑΖΑΙΝΑΣ	220
	ΙΙΙον Τάγμα ΚΑΛΑΡΙΤΗ	220
	Σύνολον	750

ΣΤΑΤΙΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ

2. ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΑΙΝΑΛΟΥ

Δ/της Ταγ/χης ΓΙΑΝΝΑΚΟΥΡΑΣ (ΠΕΡΔΙΚΑΣ)	
Λόχος ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΥ Περ. ΛΥΚΟΧΙΑ(Γ.9600)	60
Ανταρτοομάδες Λαϊκή Πολιτοφ. Περ. ΜΑΙΝΑΛΟΥ	230
Σύνολον	290
Σύνολον Περιοχής ΓΟΡΤΥΝΙΑΣ	2.000

3. ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΡΝΩΝΟΣ

ι.	Δ/της Ταγ/ρχης ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΤΖΑΚΛΗΣ	
ιι.	1ος Λόχος ΒΛΑΧΑΚΗ (Ζ.3070)	90
ιιι.	Ανταρτοομάδες και Υπηρεσία Περ. ΠΑΡΝΩΝΟΣ	90
	Σύνολον	180

4. ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΑΫΓΕΤΟΥ

ι.	Δ/της Ταγ/ρχης ΞΥΔΕΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	
ιι.	1ος Λόχος ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ Περ. ΑΚΟΒΟΥ(Η.9467)	70
ιιι.	2ος Λόχος ΜΩΡΑΚΟΥ Περ. ΑΚΟΒΟΥ(Η.9467)	50
ιυ.	Ανταρτοομάδες και Υπηρεσίαι Αρχ.ΤΑΫΓΕΤΟΥ	200
	Σύνολον	320

5. ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΡΓΟΛΙΔΟΚΟΡΙΝΘΙΑΣ

ι.	Δ/της Αντ/ρχης ΣΤΑΘΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ	
ιι.	Λόχος ΠΑΠΑ Περ. ΟΛΙΓΥΡΤΟΥ όρους(Δ.20320)	70
ιιι.	Ανταρτοομάδες και Υπηρεσίαι Περ.ΑΡΓΟΛ/ΑΣ	160
	Σύνολον	230

6. ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΧΑΪΑΣ-ΗΛΕΙΑΣ

ι. Δ/της Ταγ/ρχης ΘΕΟΦΙΛΟΥ ΜΗΤΣΟΣ (ΖΑΧΑΡΙΑΣ)

ιι. Λόχος ΖΑΧΑΡΙΑ Περ. ΕΡΥΜΑΝΘΟΥ(Γ.5840) 80

ιιι. Ανταρτοομάδες και Κ.Π. Περ. ΕΡΥΜΑΝΘΟΥ(Γ.5840) 90

ιυ. Δ/σις Λ.Π. ΑΧΑΪΟΗΛΕΙΔΟΣ υπό ΠΑΝΟΠΟΥΛΟΝ 120

υ. Έμπεδον Περιοχήν ΤΡΙΠΩΤΑΜΩΝ (Γ.7642) 280

Σύνολον 570

Σύνολον Συμ/των Α.Σ.Δ ΠΕΛ/ΣΟΥ 3.300

Β. Α.Σ.Δ.Σ.ΕΛΛΑΔΟΣ (ΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ)

ΠΕΡΙΟΧΗ ΙΙας Συμ/κής ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ υπό ΔΙΑΜΑΝΤΗΝ
Σ.Δ. εις Περιοχήν ΚΛΕΙΤΣΟΥ (Χ.8179)

1. ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ-ΚΑΛΛΙΔΡΟΜΟΥ

Ανταρτοομάδες και Κ.Π 60

2. ΠΕΡΙΟΧΗ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ

Ανταρτοομάδες και Λαϊκή πολιτοφυλακή 50

3. ΠΕΡΙΟΧΗ ΒΑΡΔΟΥΣΙΩΝ-ΟΙΤΗΣ-ΣΑΡΑΝΤΑΙΝΑΣ

Ανταρτοομάδες και Λαϊκή Πολιτοφυλακή 100 100

4. ΠΕΡΙΟΧΗ ΒΑΛΤΟΥ

Ανταρτοομάδες 50 50

5. ΠΕΡΙΟΧΗ ΞΥΝΙΑΔΟΣ-ΟΘΡΥΟΣ

ι. Ανεξ.Τάγμα ΟΘΡΥΟΣ Α.Τ.Ο.
Περ.ΦΙΛΙΑΔΩΝΟΣ (Τ.3672) 120

ιι. Ανταρτοομάδες και Λ.Π. 60

Σύνολον 180

6. ΠΕΡΙΟΧΗ ΝΟΤ. ΑΓΡΑΦΩΝ

Σ.Δ. ΙΙας Μερ/χίας ΔΙΑΜΑΝΤΗ Περιοχήν
ΚΛΕΙΤΣΟΥ (Χ.8179)-ΦΟΥΡΝΑ (Χ.8576) 50 50

α) Σ.Δ. 144 Ταξ/χιας ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Περ. ΚΛΕΙΤΣΟΥ 50

ι. 1ον Τάγμα 144 Ταξ/χίας Περ. ΚΛΕΙΤΣΟΥ 160

ιι. 2ον Τάγμα 144 Ταξ/χίας ΠΕΡΙΚΛΗ
Περ. ΚΛΕΙΤΣΟΥ 150

ιιι. 3ον Τάγμα 144 Ταξ/χίας ΓΑΤΖΟΥ
Περ. ΚΛΕΙΤΣΟΥ 140

Σύνολον 500

β) Σ.Δ 172 Ταξ/χίας ΔΑΛΛΑ Περιοχήν ΚΛΕΙΤΣΟΥ
Περιοχήν ΚΛΕΙΤΣΟΥ 40

ι. Τάγμα ΚΟΥΤΡΟΥΚΗ Περιοχήν ΚΛΕΙΤΣΟΥ
Περιοχήν ΚΛΕΙΤΣΟΥ 160

Σύνολον 200

γ) Σ.Δ. 126 Ταξ/χίας ΠΥΘΑΓΟΡΑ
Περ. ΚΛΕΙΤΣΟΥ (Χ.8176)-ΦΟΥΡΝΑΣ(Χ8576) 20

ι. 1ον Τάγμα ΓΡΙΒΑ
Περ. ΚΛΕΙΤΣΟΥ (Χ.8176)-ΦΟΥΡΝΑΣ(Χ8576) 150

Σύνολον 170

Σύνολον Περιοχήν Ν. ΑΓΡΑΦΩΝ 920

7. ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΥΒΟΙΑΣ 160 160

8. ΝΗΣΟΙ

ι. ΣΑΜΟΣ 120

ιι. ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ 20

ιιι. ΜΥΤΙΛΗΝΗ 20 200

Σύνολον Περιοχής Α.Σ.Δ.Σ..Ε 1.720

Γ. ΠΕΡΙΟΧΗ Β΄ ΣΩΜΑΤΟΣ ΣΤΡΑΤΟΥ (τέως Α΄ ΣΣ)

1. ΠΕΡΙΟΧΗ ΝΕΥΡΟΠΟΛΕΩΣ-ΒΟΡ. ΑΓΡΑΦΩΝ

Κλιμάκιον Γεν. Αρχηγείου Νοτ.ΕΛΛΑΔΟΣ (ΚΓΑΝΕ) 100 100

Δ/της Υπ/γος ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗΣ Περ.ΠΕΖΟΥΛΑΣ (Σ.7404)

Σ.Δ. Μερ/χίας Ιης υπό ΓΙΩΤΗΝ
Περ. ΠΕΖΟΥΛΑΣ (Σ.7404) 100 100

α) Σ.Δ. 192 Ταξ/χίας ΜΠΑΝΤΕΚΟΥ
Περ.ΝΕΥΡΟΠΟΛΕΩΣ (Σ.7105) 100

ι. Τάγμα ΠΡΙΚΟΥ Περ.ΝΕΥΡΟΠΟΛΕΩΣ (Σ.7105) 170

ιι. Τάγμα ΑΝΕΣΤΗ Περ.ΝΕΥΡΟΠΟΛΕΩΣ (Σ.7105) 160

ιιι. Τάγμα ΚΟΥΡΤΗ Περ.ΝΕΥΡΟΠΟΛΕΩΣ (Σ.7105) 170

Σύνολον 600

β) Σ.Δ. 123 Ταξ/χίας ΖΑΧΑΡΗ
Περ. ΠΕΤΡΙΛΙΩΝ(Σ.6298) 70

ι. Τάγμα ΒΥΡΩΝΟΣ Περ. ΠΕΤΡΙΛΙΩΝ(Σ.6298) 170

ιι. Τάγμα ΜΟΚΚΑ Περ. ΠΕΤΡΙΛΙΩΝ(Σ.6298) 160

Σύνολον 400

γ) Σ.Δ. Ταξ/χίας ΛΟΥΤΟΥ
περ. ΝΕΥΡΟΠΟΛΕΩΣ(Σ.7007) 60

ι. Τάγμα υπό άγνωστον
περ. ΝΕΥΡΟΠΟΛΕΩΣ(Σ.7007) 200

Σύνολον 260

δ) Σ.Δ. Ταξ/χίας ΛΕΥΤΕΡΙΑ
Περ. ΑΝΘΗΡΟΥ (Σ.5210) 70

ι. Τάγμα ΠΑΛΙΟΛΟΓΟΥ
Περ. ΑΝΘΗΡΟΥ (Σ.5210) 200

ιι. Τάγμα ΜΠΑΚΟΥ Περ. ΑΝΘΗΡΟΥ (Σ.5210) 180

Σύνολον 450

ε) Ταξ/χία Ιππικού ΣΤΕΦΟΥ
Περ.ΕΛΛΗΝΟΠΥΡΓΟΥ (Σ.7614) 350 350

στ) Ανεξ. Τάγμα ΖΑΧΑΡΙΑ
Περ. ΝΕΥΡΟΠΟΛΕΩΣ 200 200

ζ) Ανεξ. Λόχος ΚΑΡΑΚΑΝΤΑ
Περ. ΝΕΥΡΟΠΟΛΕΩΣ 80 80

η) Σχολή Αξ/κών (ΚΓΑΝΕ)
Περ. ΑΝΘΗΡΟΥ (Σ.5210) 100 100

θ) Πυροβολικόν 1 ή 2 πυροβόλα 40 40

ι) Έμπεδα περιοχήν ΑΓΡΑΦΩΝ 500 500

κ) Λαϊκαί Πολιτοφυλακαί και Κ.Π. 60 60

Σύνολον Περιοχής ΝΕΥΡΟΠΟΛΕΩΣ-Β.ΑΓΡΑΦΩΝ 3.240

2. ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ-ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ

ι. Τάγμα ΑΒΡΑΑΜΑ (77 Ταξ/χίας)
Περ. ΤΖΟΥΡΤΖΑ (Σ.3636) 250

ιι. Ανταρτοομάδες -Λ.Π-Υπηρεσίαι κατανεμημέναι 250

Σύνολον 500

3. ΠΕΡΙΟΧΗ ΣΟΥΛΙΟΥ

Ανταρτοομάδες 20 20

4. ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΩΓΩΝΙΟΥ

ι. Λόχος ΛΕΥΤΕΡΗ (Σαμποτέρ)
Περ.ΠΩΓΩΝΙΣΚΟΥ (Ρ.8195) 120

ιι. Ανταρτοομάδες 40

Σύνολον 160

5. ΠΕΡΙΟΧΗ ΦΙΛΙΑΤΩΝ

Ανταρτοομάδες 30 30

6. ΠΕΡΙΟΧΗ ΖΑΓΟΡΙΩΝ

Ταξ/χία ΠΕΤΡΙΤΗ (VIII Συμ Μερ/χίας)

ι. Σ.Δ. Ταξ/χίας ΠΕΤΡΙΤΗ
Περ. ΦΛΑΜΟΥΡΑΡΙ (Σ.1670) 50

ιι. Τάγμα ΒΑΣΙΛΑΡΑ Περ. ΦΛΑΜΟΥΡΑΡΙ (Σ.1670) 150

ιιι. Τάγμα ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ
Περ. ΦΛΑΜΟΥΡΑΡΙ (Σ.1670) 150

ιυ. Τάγμα ΚΟΚΚΑ Περ. ΦΛΑΜΟΥΡΑΡΙ (Σ.1670) 120

Σύνολον 470

7. ΠΕΡΙΟΧΗ ΓΡΑΜΜΟΥ

Σ.Δ VIII Μερ/χίας υπό υπ/γος ΝΕΜΕΡΤΙΚΑΝ
περ. ΦΟΥΣΙΑ (Ν.1136) 100 100

α. Ταξ/χία ΦΩΚΑ Περ. ΓΡΑΜΜΟΥ (Ν.0830) 30

ι. Τάγμα ΧΕΙΛΙΟΥ περ. ΣΟΥ ΦΛΙΚΑ (Ν.1126) 150

ιι. Τάγμα ΦΩΚΑ περ. ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ (Ν.0932) 150

Σύνολον 333

β. Ταξ/χία ΣΚΕΥΗ (εφονεύθη) περ.ΑΡΕΝΩΝ(Ν.1519) 40

ι. Τάγμα ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
περ.ΑΡΕΝΩΝ(Ν.1519) 120

ιι. Τάγμα ΓΚΑΜΙΤΣΗ περ.ΑΡΕΝΩΝ(Ν.1519) 100

Σύνολον 260

γ. Ταξ/χία ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ
περ. ΣΛΗΜΙΤΣΑΣ(Ν.1237) 20

ι. Τάγμα ΠΑΛΙΟΛΟΓΟΥ
περ. ΣΛΗΜΙΤΣΑΣ(Ν.1237) 90

ιι. υπό άγνωστον (150 ιαθέντες εισελθόντες
(εξ ΑΛΒΑΝΙΑΣ (Ν.1237) 150

Σύνολον 260

δ. Έμπεδα περιοχής ΔΟΥΤΣΙΚΟΥ (Σ.3198) 350

Σύνολον περιοχής ΓΡΑΜΜΟΥ 1300

8. ΠΕΡΙΟΧΗ ΧΑΣΙΩΝ-ΑΝΤΙΧΑΣΙΩΝ

ι. Ανεξ. Τάγμα ΤΣΑΜΠΟΥΡΙΑ (μονάς 33)
περ. ΒΑΝΙΑ (Σ.8193) 300

ιι. Συγκρότημα ιππικού ΝΕΣΤΟΡΟΣ
περ. ΤΡΙΚΟΚΙΑΣ (Σ.7067) 250

ιιι. Ανεξ. Λόχος ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ
περ. ΤΡΙΚΟΚΙΑΣ (Σ.7067) 80

ιυ. Λαϊκή Πολιτοφυλακή 40

Σύνολον 670

9. ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΜΒΟΥΝΙΩΝ

ι. Λόχος ΦΕΓΓΑΡΑ περ. ΓΙΑΝΝΩΤΑ (Τ.0678) 70 70

10. ΠΕΡΙΟΧΗ ΟΣΣΗΣ-ΠΗΛΙΟΥ ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟΥ

ι. Λαϊκή Πολιτοφυλακή κατανεμημένη 180

ιι. Ανταρτοομάδες-Μικροτμήματα 190

Σύνολον 370

11. <u>ΠΕΡΙΟΧΗ ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΥ-ΒΟΥΡΙΝΟΥ</u>

α. <u>Σ.Δ. 18ης Ταξ/χίας ΒΑΪΝΑ</u>
περ. ΒΟΥΡΙΝΟΥ εν κινήσει προς δυσμάς 50

ι. Τάγμα ΤΖΑΒΕΛΛΑ περ. ΒΟΥΡΙΝΟΥ 250

ιι. Τάγμα ΦΩΚΑ περ. ΒΟΥΡΙΝΟΥ <u>200</u>

Σύνολον 500

β. Διλοχία ΜΠΟΤΣΑΡΗ
περ. ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΥ(Ν.6732) 100 100

γ. Σαμποτέρ-Λαϊκή Πολιτοφυλακή κατανεμημένη 150 150

12. <u>ΠΕΡΙΟΧΗ ΒΙΤΣΙΟΥ</u>

ΓΕΝ. ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΜΑΡΚΟΥ
Σ.Δ Περιοχήν (Ν.2572) 250 250

<u>ΙΧ Μεραρχία ΠΑΛΙΟΛΟΓΟΥ</u>

Σ.Δ Περιοχή ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ (Ν.3255) 100 100

α. <u>16η Ταξ/χία ΑΛΕΥΡΑ</u>

Σ.Δ. υψ. 1594 (Ν. 3453) 100

ι. Τάγμα ΓΙΟΥΡΑ Περ.ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ (Ν.3352) 280

ιι. -«- υπό άγνωστον περ. ΒΟΥΤΣΙ (Ν.3751) <u>320</u>

Σύνολον 700

β. <u>108 Ταξιαρχία ΖΑΡΑ</u>

Σ.Δ Περιοχήν ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ (Ν.3255) 50

ι. 648 Τάγμα ΓΡΑΨΗ
Περ. ΚΟΣΟΤΝΕΤΣΙ (Ν.3050) 200

ιι. 725 Τάγμα ΖΩΗ περ. ΚΟΥΛΕ (Ν.3450) <u>250</u>

Σύνολον 500

<u>Χ Μεραρχία ΣΚΟΤΙΔΑ</u>

Σ.Δ Νοτίως ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ (Ν. 4657) 100 100

α. <u>14η Ταξ/χία ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ</u>

Σ.Δ. Περιοχήν ΧΑΛΑΡΑ (Ν. 4455) 50

ι. 580 Τάγμα ΕΡΜΗ περ. ΓΙΑΜΑΤΑ (Ν.4155) 200

ιι. 589 Τάγμα ΔΟΥΚΑ περ. υψ. 968 (Ν.4457) 200

ιιι. 601 Τάγμα ΣΟΥΜΑΔΗ περ. ΡΟΤΟ (Ν.4856) <u>230</u>

Σύνολον 680

β. <u>103 Ταξιαρχία ΥΨΗΛΑΝΤΗ</u>

Σ.Δ. Περιοχήν ΠΛΟΤΣΙΤΕ (Ν.5260) 50

ι. 520 Τάγμα ΟΔΥΣΣΕΩΣ Περιοχήν (Ν.4961) 200

ιι. Τάγμα ΣΟΦΙΑΝΟΥ Περιοχήν (Ν.5160) 200

ιιι. Τάγμα ΜΠΑΜΠΑΝΗ εις ΠΛΑΤΥ (Ν.5559) <u>150</u>

Σύνολον 600

XI ΜΕΡΑΡΧΙΑ ΚΙΣΣΑΒΟΥ

Σ.Δ Πιθανώς Περιοχήν ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ (Ν.3973) 100 100

α. 107 Ταξιαρχία ΤΟΜΠΟΛΙΔΗ ή ΚΟΥΡΚΟΥΤΗ

Σ.Δ. Περιοχήν ΠΙΣΟΔΕΡΙΟΥ (Ν.4671) 90

ι. 538 Τάγμα ΚΩΣΤΑΡΑ
περιοχήν ΤΟΥΜΠΑΣ(Ν.4877) 220

ιι. 539 Τάγμα ΒΟΛΑΝΗ περ. ΒΙΓΛΑ (Ν.5067) 220

ιιι. 588 Τάγμα ΛΑΔΙΑ περ. ΠΛΑΚΑ (Ν.4971) 220

ιυ. Ανεξ. Λόχος ΡΑΝΤΖΟΥ
περ. ΤΟΥΜΠΑΣ(Ν.4877) 50

Σύνολον 800

Διάφορα Συγκροτήματα

ι. 2 Τάγματα Μεταφορών υπό ΜΠΑΡΜΠΑΛΙΑΣ 500 500

ιι. Τάγμα Τραυματιοφορέων υπό ΦΩΚΑΝ 200 200

ιιι. Μοίρα Ορειβ. Πυρ/κού υπό ΖΕΡΒΑΝ 500 500

ιυ. Σχολαί και ΄Εμπεδα 470 470

Σύνολον Περιοχής ΒΙΤΣΙΟΥ 5.500

ΣΥΝΟΛΟΝ ΠΕΡΙΟΧΗΣ Β΄ ΣΩΜΑΤΟΣ ΣΤΡΑΤΟΥ 13.070

Δ΄. ΠΕΡΙΟΧΗ Γ΄ ΣΩΜΑΤΟΣ ΣΤΡΑΤΟΥ

Περιοχή VII Συμ/κής Μεραρχίας υπό ΣΤΡΙΓΚΟΝ

Σ.Δ. ΑΛΗ-ΜΠΟΥΤΟΥΣ (Κ.5021)

1. ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΒΡΟΥ-ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ

350 Μονάς υπό ΑΛΚΗΝ Περ. ΚΥΜΗΣ (Κ.2105)

ι. Λόχος Δ/σεως ΔΗΜΑΔΗ Περ. ΚΥΜΗΣ 70

ιι. Διλοχία ΛΑΚΗ Περ. ΤΑΣ ΛΟΦΟΥ (Κ.1500) 230

ιιι. Διλοχία ΝΤΟΜΠΡΗ(Μωαμεθανών)
Περ.ΣΑΡΑΚΙΝΗΣ (Μ.1204) 200

ιυ. 1 Ορειβ. πυρ/λον 75 χιλ 2 α/α των 20 και 1 των 37 70

υ. Έμπεδα -αναρρωτήρια-Υπηρεσίαι κατανεμημέναι 430

Σύνολον 1.000

2. ΠΕΡΙΟΧΗ ΧΑΪΝΤΟΥΣ

355 Μονάς υπό ΓΕΡΑΣΙΜΟΝ Περ.ΧΑΪΝΤΟΥ (Φ.4211)

ι. Λόχος Δ/σεως υπό άγνωστον Περ.ΧΑΪΝΤΟΥ 80

ιι. Διλοχία ΑΤΣΑΛΕΝΙΟΥ Περ.ΧΑΪΝΤΟΥ 180

ιιι. Διλοχία ΓΚΙΤΗ Περ. ΧΑΪΝΤΟΥ 180

ιυ. Ανεξ. Λόχος ΚΑΡΑΝΤΖΑ Περ. ΧΑΪΝΤΟΥ 50

υ. 1 ορειβ. πυρ/λον των 75 Περ. ΧΑΪΝΤΟΥ 20

υι. Έμπεδα και Βοηθ. Υπηρ.Περ.ΚΑΛΥΒΑ ΛΕΠΙΔΑ (Φ.3820) 40

Σύνολον 550

3. ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΣΑΛ-ΝΤΑΓ

Ανταρτοομάδες 50 50

4. ΠΕΡΙΟΧΗ Β. ΠΑΠΑΔΩΝ

Ανταρτοομάδες -Γιάφκαι και 1 πυρ/λον των 75 100 100

5. ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΓΓΑΙΟΥ

Ανταρτοομάδες 50 50

6. ΠΕΡΙΟΧΗ ΒΟΡ. ΣΕΡΡΩΝ

α) 132 Ταξ/χία ΚΟΣΜΙΔΗ Περ. ΑΛΗ ΜΠΟΥΤΟΥΣ (Κ.5121)

ι. Τάγμα ΑΝΑΝΙΑ Περ. ΑΧΛΑΔΟΧΩΡΙΟΥ (Κ.3918) 120

ιι. Τάγμα ΓΑΡΕΦΗ Περ. ΑΓΓΙΣΤΡΟΥ (Κ.3618) 140

ιιι. Τάγμα ΝΙΚΟΥ Περ Β. ΑΧΛΑΔΟΧΩΡΙΟΥ(Κ.4120) 120

ιυ. Τάγμα ΚΑΡΑΜΑΝΗ περ. ΚΡΑΣΟΧΩΡΙΟΥ (Κ.4023) 140

Σύνολον 520

β) Λοιπά Τμήματα

ι. Λόχος Δ.Ν. ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ Περ. ΑΧΛΑΔΟΧΩ ΡΙΟΥ (Ν.4515) 50

ιι. Λόχος Δ.Ν. ΧΑΡΗ Περ. ΑΧΛΑΔΟΧΩ ΡΙΟΥ 50

ιιι. 4 ή 5 ορειβ. πυρ/λα των 75 χιλ. 100

υι. ΄Εμπεδα και Βοηθ. Υπηρεσίαι 230

Σύνολον 430

7. ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΠΕΛΛΕΣ

Δ/της ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ Περιοχήν (Ζ.8221)

ι. 650 Τάγμα ΣΤΑΘΗ-ΚΕΡΑΥΝΟΥ Περ. (Ζ.8118) 150

ιι. 2 Ορειβ. πυρ/λα των75 50

ιιι. ΄Εμπεδα και Υπηρεσίαι Περ. ΜΠΕΛΛΕΣ 200

Σύνολον 400

8. <u>ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΟΡΩΝΑΣ-ΚΡΟΥΣΙΩΝ</u>

Δ/της ΖΑΧΟΣ

ι.	677 Τάγμα ΠΕΤΡΟΥ Περ. ΚΟΡΩΝΑΣ (Ζ.6804)	200	
ιι.	1 ορειβ. πυρ/λον των 75 χιλ.		<u>20</u>
ιιι.	Ανταρτοομάδες και Γιάφκαι Περ. ΚΡΟΥΣΙΩΝ (Ρ.1385)	80	
	Σύνολον	300	

9. <u>ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ</u>

α) 20η Ταξιαρχία ΠΕΤΡΗ

ι.	Σ.Δ. Ταξ/χίας ΠΕΤΡΗ Περ. ΑΗΔΟΝΟΧΩΡΙΟΥ (Ρ.5561)		50
ιι.	Τάγμα ΔΙΠΛΑΡΑΚΟΥ Περ. ΦΛΑΜΠΟΥΡΙ (Ρ.2173)		180
ιιι.	Τάγμα ΦΟΙΒΟΥ Περ. ΑΗΔΟΝΟΧΩΡΙΟΥ (Ρ.5863)		180
ιυ.	Τάγμα ΣΤΕΦΑΝΙΔΗ Περ. ΑΗΔΟΝΟΧΩΡΙΟΥ	200	
υ.	2 Ορειβ. πυρ/λα των 75		<u>50</u>
	Σύνολον		660

β) <u>Λοιπά Τμήματα</u>

ι.	Λόχος Δ.Ν. ΚΩΣΤΑΚΗ Περ. ΑΝΑΘΕΜΑ (Ρ.4955)	60
ιι.	Έμπεδα και λοιπαί Υπηρεσίαι	<u>380</u>
	Σύνολον	440

Σύνολον περιοχής ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ 1.100

10. <u>ΠΕΡΙΟΧΗ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ</u>

ι.	Τάγμα ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ εις ΚΑΚΑΒΟΝ (Π.5618)	200	
ιι.	906 Λόχος Σαμποτέρ (πρώην ΝΑΥΑΡΧΟΥ) μη εντοπισθείς.	30	
ιιι.	1 ορειβ. πυρ/λον των 65	20	
ιυ.	Έμπεδα και Βοηθ. Υπηρεσίαι		<u>150</u>
	Σύνολον	400	

11. <u>ΠΕΡΙΟΧΗ Κ/Γ-ΠΑΪΚΟΥ</u>

Δ/της Υπ/γος ΧΕΙΜΑΡΡΟΣ (ΓΚΑΝΑΤΣΟΣ ΓΕΩΡΓ.)

ι.	Σ.Δ. Περ. ΛΟΥΤΡΩΝ (Ο.0587)	50	
ιι.	712 Διλοχία ΜΑΥΡΟΥ Περ.ΚΕΡΑΣΙΕΣ (Ο.0876)	160	
ιιι.	713 Διλοχία ΛΑΜΠΗ Περ. ΠΑΪΚΟΥ (Ο.3675)	100	
ιυ.	Ανεξ. Απόσπασμα ΣΤΑΘΗ Περ. ΠΑΪΚΟΥ (Ο.3675)		70

υ. Ανεξ. Απόσπασμα ΠΑΣΧΟΥ
Περ.ΛΟΥΤΡΑΚΙ (Ο.0786) 70

υι. ΄Εμπεδα και Βοηθ. Υπηρεσίαι κατανεμημέναι 400

Σύνολον 850

12. ΠΕΡΙΟΧΗ ΒΕΡΜΙΟΥ

ι. Δ/της ΛΕΥΤΕΡΙΑΣ Περ. (Ν.9849) 100

ιι. Ομάδες Σαμποτέρ -Γιάφκαι περ. ΒΕΡΜΙΟΥ 50

Σύνολον 150

13. ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΙΕΡΡΙΩΝ

α) Ταξιαρχία ΦΕΡΡΑΙΟΥ

ι. Σ.Δ. Ταξ/χία ΦΕΡΡΑΙΟΥ
Περ. ΕΛΑΦΙΝΑΣ (Ο.3222) εν κινήσει
προς ΚΟΚΙΝΟΜΠΛΟΝ (Τ.2688) 30

ιι. Τάγμα ΑΓΡΑΦΙΩΤΗ Περ. ΕΛΑΦΙΝΑΣ 330

ιιι. Τάγμα υπό άγνωστον Περ. ΕΛΑΦΙΝΑΣ 300

ιυ. Ιππικόν Περ. ΕΛΑΦΙΝΑΣ 40

Σύνολον 700

β) Παλαιά δύναμις ΠΙΕΡΡΙΩΝ

ι. Λόχος ΚΩΣΤΑΡΗ
Περ. ΠΛΑΤΥΔΡΟΜΟΥ (Ο.3419) 50

ιι. ΄Εμπεδα-Γιάφκαι-Υπηρεσίαι-
Ανταρτοομ. Κατανεμ. 100

Σύνολον 150

13. ΠΕΡΙΟΧΗ ΟΛΥΜΠΟΥ

Ανεξ. Τμήματα κυμαινομένης δυνάμεως 150 150

ΣΥΝΟΛΟΝ ΣΥΜ/ΤΩΝ ΠΕΡ.Γ΄Σ.Σ 6.900

III. ΑΠΩΛΕΙΑΙ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ ΜΗΝΟΣ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

ΜΟΝΑΔΕΣ	ΝΕΚΡΟΙ	ΣΥΛΛΗΦΘ.	ΠΑΡΑΔΟΘ.	ΣΥΝΟΛΟ
Α.Σ.Δ ΠΕΛ/ΣΟΥ	143	117	158	418
Α.Σ.Δ.Σ.ΕΛΛΑΔΟΣ	37	18	19	74
Α΄ ΣΩΜΑ ΣΤΡΑΤΟΥ	479	118	175	772
Γ΄ ΣΩΜΑ ΣΤΡΑΤΟΥ	420	87	552	1.059
Σύνολον	1.079	340	904	2.323

IV. ΑΜΥΝΤΙΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

Συνεχίζεται η κατσκευή αμυντικών έργων εις περιοχήν ΒΙΤΣΙΟΥ. Επίσης κατασκευάζονται αμυντικά έργα και εις περιοχάς ΚΟΖΑΚΑ,ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ,ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ και ΑΓΡΑΦΑ.

V. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΣ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ ΕΠΙΘΕΤΙΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ

Κατά τον μήνα Νοέμβριον αι επιθετικαί ενέργειαι των Συμμοριτών ήσαν ως κάτωθι:

		ΟΚΤΩΒΡ.	ΝΟΕΜ.
ι.	Επιθέσεις κατά ημετέρων τμημάτων	54	43
ιι.	Επιθέσεις κατά χωρίων	54	28
ιιι.	Παρενοχλήσεις κατά ημετέρων	114	110
ιυ.	Παρενοχλήσεις κατά χωρίων	79	40
υ.	Ενέδραι υπό Συμμοριτών	23	41
υ.	Λεηλασίαι Χωρίων	220	70

Μεγαλυτέρα δραστηριότης παρετηρήθη κατά σειράν εις τας περιοχάς ΑΧΑΪΑΣ-ΗΛΕΙΑΣ, ΒΙΤΣΙΟΥ, ΓΡΑΜΜΟΥ, ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ, ΒΕΡΤΙΣΚΟΥ, ΓΟΡΤΥΝΙΑΣ,ΧΑΪΝΤΟΥΣ,ΚΡΟΥΣΙΑ-ΜΠΕΛΛΕΣ ΤΑΫΓΕΤΟΥ,ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΥ-ΒΟΥΡΙΝΟΥ, ΠΑΡΝΩΝΟΣ , ΠΑΪΚΟΥ-Κ/Τ-ΤΖΕΝΑΣ,ΠΙΕΡΡΙΩΝ-ΟΛΙΜΠΟΥ.

VI. ΣΤΡΑΤΟΛΟΓΗΘΕΝΤΕΣ ΥΠΟ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ

	ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ
Α.Σ.Δ.ΠΕΛ/ΣΟΥ	730	415
Α.Σ.Δ.Σ. ΕΛΛΑΔΟΣ	140	193
Α΄ ΣΩΜΑ ΣΤΡΑΤΟΥ	1500	493
Β΄ ΣΩΜΑ ΣΤΡΑΤΟΥ	600	--
Γ΄ ΣΩΜΑ ΣΤΡΑΤΟΥ	600	823
ΣΥΝΟΛΟΝ	3600	1924

Παρατήρησις: α) Εισήλθον εξ ΑΛΒΑΝΙΑΣ 400 περίπου Συμμορίται.

β) Δεν υπάρχουν πληροφορίαι περί του αριθμού των στρατολογηθέντων εντός των υπό των Συμ/των ελεγχομένων περιοχών.

VII. ΝΑΡΚΑΙ ΝΑΡΚΟΘΕΤΗΣΕΙΣ

Ανευρεθείσαι και εκραγείσαι νάρκαι:	ΟΚΤ.	ΝΟΕΜ.
ι. Νάρκαι αντιαρματικαί	915	620
ιι. Νάρκαι προσωπικού	1939	1430
ΣΥΝΟΛΟΝ	2854	2050

Καταστροφαί εκ ναρκών:	ΟΚΤ.	ΝΟΕΜ.
ι. Στρατιωτικά αυτοκίνητα	49	44
ιι. Ιδιωτικά αυτοκίνητα	38	17
ιιι. Αμαξοστοιχίαι	3	8
ιυ. Δίτροχα και τετράτροχα	21	9
ΣΥΝΟΛΟΝ	108	78

Σημείωσις: Οι συνήθεις τύποι ναρκών είναι:

ι. Νάρκαι ΤΕΛΕΡ

ιι. Νάρκαι Σ. (ΞΥΛΙΝΑΙ)

ιιι. Νάρκαι Σ. (μεταλλικαί αναπηδώσαι)

ιυ. Νάρκαι αυτοσχέδιαι κατασκευαζόμεναι εκ διαφόρων κυτίων και εκρηκτικών υλών.

VIII. ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΑΙ

Καταστροφαί εκ ναρκών:	ΟΚΤ.	ΝΟΕΜ.
ι. Γέφυραι και γεφυρίδια Σιδ/μων	22	5
ιι. Γέφυραι Οδικαί	33	8
ιιι. Τεχνικά ΄Εργα	20	9
ιυ. Καταστροφαί οδών και σιδ/κων γραμμών	39	13
ΣΥΝΟΛΟΝ	124	35

IX. <u>ΑΠΩΛΕΙΑΙ ΕΚ ΝΑΡΚΩΝ</u>

		Νεκροί		Τραυματίες	
		ΟΚΤ.	ΝΟΕΜ.	ΟΚΤ.	ΝΟΕΜ.
ι.	Αξιωματικοί	5	1	13	8
ιι.	Οπλίται	70	23	153	99
ιιι.	Ιδιώται	42	25	159	85
ΣΥΝΟΛΟΝ		117	49	325	192

Τα στοιχεία απωλειών εκ ναρκών κατά προσωπικού δεν είναι πλήρη και κατά συνέπειαν δέον να υπολογίζονται αύται μεγαλύτεραι.

ΒΣΤ 902 Τη 10-12-1948
Συν/ρχης ΣΕΙΡΑΔΑΚΗΣ Δ.
Διευθυντής Α2 Δ/σεως

Ε.Σ.
Διά την ακρίβειαν
Το
Α2 /IV Τμήμα ΓΕΣ
Αντ/ρχης ΝΑΤΣΙΝΑΣ ΑΛ.

40

ΘΕΜΑ: Κατάστασις περιοχής ΣΣ
ΠΡΟΣ: ΓΕΣ/Γραφ.Αρχηγού
ΚΟΙΝ: Α1

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΥΠΕΡΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
Γ΄ ΣΣ/Α1
ΑΡΙΘ. Α.Π. 28676
ΒΣΤ 903 τη 11/11/48

Εν συνεχεία των υπ' αριθ. Α.Π. 26929/2.10.48 και Α.Π. 27395/12.10.48 αναφορών ημών, αναφέρονται τα' ακόλουθα:

1. Από των αρχών Οκτωβρίου η κατάστασις εν τη περιοχή του Σώματος Στρατού εξελίχθη σταθερώς επί το δυσμενέστερον. Η τοιαύτη εξέλιξις δέον ν' αποδοθή εις τρεις λόγους:

α. Εις αλλαγήν τακτικής ενεργείας της συμμοριακής διοικήσεως ήτι έπαυσε πλέον να ενεργή με μικρά ομάδας, αλλά χρησιμοποιεί ισχυρά συγκροτήματα δυνάμεως τουλάχιστον μιας Ταξιαρχίας. Εις τα κτυπήματα μιας τοιαύτης μάζης απεδείχθη ότι τμήματά μας δυνάμεως ανωτέρας της του Λόχου καλώς ωργανωμένα δεν είναι δυνατόν ν' ανθέξωσι.

β. Εις την κόπωσιν των μονάδων, χρησιμοποιηθεισών, λόγω ελαττώσεως της δυνάμεως του Σώματος Στρατου εντατικώς διά την διατήρησιν της πρωτοβουλίας έναντι των συμμοριτών.

γ. Εις την ανεπάρκειαν δυνάμεων του Σώματος Στρατού κατόπιν της αφαιρέσεως του ημίσεως των δυνάμεων αυτού εις Μονάδας Στρατού Εκστρατείας η οποία διά τους ανωτέρω λόγους κατέστησεν ήδη πλέον εκδήλους τας συνεπείας της.

2. Από απόψεως συμμοριακής διατάξεως, οργανώσεως και συγκροτήσεως κατά τον τελευταίον χρόνον επήλθον σημαντικαί μεταβολαί εις την περιοχήν του Σώματος Στρατού. Αι σπουδαιότεραι τούτων είναι:

α. Η συγκρότησις μιάς ισχυράς συμμοριακής ομάδος εις περιοχήν Βορείως ΣΕΡΡΩΝ-Ταξιαρχίας ενισχυμένης- δυνάμεως 1300 και πλέον μαχητών. Αύτη εσχάτως ηπείλησε και απειλεί τας Αστικά Κέντρα ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ και ΣΕΡΡΩΝ, τας συγκοινωνίας περιοχής ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ και την πλουσίαν πεδινήν περιοχήν της κοιλάδος του ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ. Έχει δυνατότητα να απειλήση το υψίπεδον του ΖΕΡΝΟΒΟΥ, έτι δε και την πεδιάδα της ΔΡΑΜΑΣ.

Έχει μεγάλας δυνατότητας Στρατολογίας.

β. Η συγκέντρωσις μιας Ταξιαρχίας δυνάμεως 900 περίπου μαχητών εις περιοχήν ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ-ΒΕΡΤΙΣΚΟΥ. Αύτη εσχάτως, μετά τας δυσμενείς δι' αυτήν επιχειρήσεις της ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ, είχεν επιτυχίας, ιδία από απόψεως στρατολογίας και διαρπαγών εις την πεδινήν περιοχήν εκβολών ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ και εις την περιοχήν ΝΙΓΡΙΤΗΣ. Αποτελεί στεθεράν απειλήν κατά των Αστικών Κέντρων ΝΙΓΡΙΤΗΣ και ΛΑΓΚΑΔΑ, ως και των πλουσίων αγροτικών περιφερειών αυτών και έχει δυνατότητας να απειλή την ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ και την περιοχήν ΚΡΟΥΣΙΩΝ.

γ. Η οργάνωσις μιας ετέρας πιθανόν Ταξιαρχίας εις περιοχήν Β.Α. ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ δυνάμεως τουλάχιστον 800 μαχητών. Η δύναμις αύτη μέχρι της στιγμής δεν εξεδήλωσε σοβαράς ενεργείας, ως ευρισκομένη εις το στάδιον της συγκροτήσεώς της, πλην αποτελεί και αύτη σταθεράν απειλήν της πόλεως ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ και της περιοχής της με δυνατότητα επεκτάσεως αυτής εις οιονδήποτε σημείον της περιοχής ΕΒΡΟΥ έτι δε και της περιοχής ΞΑΝΘΗΣ.

δ. Η εμφάνισις μικροτέρας εχθρικής μάζης επί ΠΑΪΚΟΥ (250-300 μαχηταί) ήτις έχει δυνατότητα επιδρομών κατά της περιοχής ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ, της περιοχής ΓΟΥΜΕΝΙΤΣΗΣ-ΑΞΙΟΥΠΟΛΕΩΣ και της πεδινής περιοχής ΑΡΔΕΑΣ.

3. Το Σώμα Στρατού αντιμετωπίζει σήμερον την κατάστασιν διά συγκεντρώσεως εις ωρισμένας περιοχάς ισχυρών δυνάμεων, λαμβανομένων εξ όλης της ζώνης του, δι' ων αναλαμβάνει επιθετικάς επιχειρήσεις. Αι επιχειρήσεις απαιτούσι μακρόν χρόνον-κατά μέσον όρον ένα μήνα- κατά τον οποίον αι περιοχαί εξ ων ελήφθησαν αι ενισχύσεις αύται μένουσιν εκτεθιμέναι, διότι φρουρούνται ανεπαρκώς. Επί πλέον εις περίπτωσιν εκδηλώσεως μιας εχθρικής ενεργείας, ή αντενεργείας εις άλλην περιοχήν, το Σώμα Στρατού ουδέν διαθέτει διά να ανταπεξέλθη εις αυτήν. Ως παράδειγμα φέρομεν τας επιτυχίας στρατολογίας των συμμοριτών εις περιοχήν ΝΙΓΡΙΤΗΣ και Νοτιώτερον καθ' ην στιγμήν το ΣΣ ευρίσκεται εμπεπλεγμένον εις αγώνα με ισχυράς εχθρικάς δυνάμεις εις περιοχήν Βορείως ΣΕΡΡΩΝ-ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ.

4. Η ως άνω εκτιθεμένη κατάστασις δεν είναι δυνατόν να παραταθή, διότι τα τμήματά μας φθείρονται λόγω της συνεχούς χρησιμοποιήσεως των εις μακράς διαρκείας επιχειρήσεις και διότι η αλλαγή των μεθόδων ενεργείας του εχθρού επιβάλλει την ύπαρξιν διαθεσίμων ισχυρών εφεδρειών.

Επιβάλλεται προς αντιμετώπισιν της καταστάσεως η ενίσχυσις του Σ. Στρατού εσπευσμένως, λαμβανομένου υπ' όψει των αναγκών αυτού εν τω πλαισίω των γενικοτέρων αναπροσαρμογών, αίτινες πρόκειται να γίνωσι διά το σύνολον της διατάξεως του Στρατού.

5. Αι ανάγκαι αύται είναι αι εξής:

α. Δύο Τάγματα διά την περιοχήν ΣΕΡΡΩΝ-ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ.

β. Έν Τάγμα διά την περιοχήν ΝΙΓΡΙΤΗΣ.

γ. Έν τάγμα διά την περιοχήν ΚΟΜΟΤΙΝΗΣ.

Αι ανωτέρω Μονάδες δεν πρόκειται να χρησιμοποιηθώσιν εις στατικάς αποστολάς, αλλ' εις ενίσχυσιν των εκεί ανεπαρκών δυνάμεων διά την δίωξιν των συμμοριτών.

δ. Δύο τάγματα ως εφεδρεία του Σ. Στρατού, δι' ων το Σ. Στρατού θα είναι εις θέσιν προσθέτον αυτά εις τας τοπικάς δυνάμεις να αναλαμβάνη διαδοχικώς επιθετικάς επιχειρήσεις εναντίον των διαφόρων εχθρικών συγκροτημάτων.

Αι απαιτούμεναι ως άνω δυνάμεις συμποσούμεναι εις 6 Τάγματα με δύο Διοικήσεις Ταξιαρχιών, αποτελούσι το ελάχιστον όριον των ενισχύσεων, ας δέον οπωσδήποτε να δεχθή το Σώμα Στρατού διά να δυνηθή να συγκρατήση την κατάστασιν εις ο σημείον μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου ευρίσκετο αύτη και εν συνεχεία βελτιώση ταύτην.

6. Αι επί της ανωτέρω αιτήσεως του Σώματος Στρατού αποφάσεις Υμών παρακαλούμεν, όπως εκδηλωθώσι το ταχύτερον.

Θ. ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ
Αντιστράτηγος-Διοικητής

Το
Α1/Γ.Σ.Σ.
ΒΡΑΔΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
Ταγ/ρχης Πυρ/κού

Διά την ακρίβειαν
Τ.Σ.Υ.
Λεων. Δούγκας
Ανχης

41

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ

ΠΡΟΣ: ΓΕΣ/Α1

Γ΄ ΣΩΜΑ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ Α1
ΑΡΙΘ.Α.Π. 28814
ΒΣΤ 903 12.XI.48

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

επί των

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΑΛΗ ΜΠΑΜΠΑ-ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ

ΜΕΡΟΣ Α΄

(μεχρι 12 Νοεμβρίου 1948)

1. ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ της 15 Οκτωβρίου

α/ Συμμοριτών

Το υπό τον Κοσμίδην Αρχηγείον ΣΕΡΡΩΝ, εγκατεστημένον εις περιοχήν ΑΛΗ-ΜΠΟΥΤΟΥΣ, περιελάμβανεν αρχικώς 5 ανεξαρτήτους λόχους μετά 2 ή 3 ορ.πολυβόλων των 75, συνολικής δυνάμεως 450 περίπου.

Από των αρχών του μηνός Οκτωβρίου ήρχισαν αφικνούμεναι διαδοχικώς ενισχύσεις εκ των ανατολικών περιοχών (ΠΑΠΑΔΕΣ - ΧΑΙΝΤΟΥ - ΕΒΡΟΣ) και την 15 του αυτού μηνός η συνολική δύναμις των συμμοριτών εις την περιοχήν Βορείως ΣΕΡΡΩΝ - ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ ανήλθεν εις 1400 περίπου μετά 4 ή 5 ορ. πυροβόλων των 75, οργανωθείσα εν συνεχεία ως ακολούθως:

-VII Μεραρχία υπό ΛΑΣΣΑΝΗΝ

-132 Ταξιαρχία υπό ΚΟΣΜΙΔΗΝ, περιλαμβάνουσα 4 Διλοχίας των 200 εκάστην, 3 ανεξαρτήτους λόχους των 80 έκαστον και 4 ή 5 πυροβόλα συνολικής δυνάμεως 1150 περίπου.

β/ Φιλίων δυνάμεων

ι. Εις την αυτήν ως άνω περιοχήν (περιοχήν ΤΣΕ ΣΕΡΡΩΝ) υπήρχον :

-86 Τ.Ε. εις ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΝ με τρία Σημεία Στηρίγματος: ΑΧΛΑΔΟΧΩΡΙΟΥ (Λόχος + Διμοιρία, όλμος 4,2, τεθ. όχημα, 50 ΜΕΑ) ΤΕΜΠΕΛΑΡ (Λόχος-Διμοιρία), ΟΥΣΙΤΑ (Λόχος - 2 Διμοιρίαι).

-61 Τ.Ε. εις ΣΕΡΡΑΣ με: Λόχον διά προκάλυψιν ΣΕΡΡΩΝ από Β και 2 Διμοιρίας διά φρούρησιν γεφύρας ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ και φράγματος ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ.-

-60 Τ.Ε. εις Ν. ΖΙΧΝΗΝ με: Διλοχίαν επί ΜΕΝΟΙΚΙΟΥ (ΝΤΟΜΠΡΟΠΟΛ - ΚΑΪΝ Λόφος) και Λόχον Α. και Β.Α. προκάλυψιν ΣΕΡΡΩΝ (περιοχή ΓΚΑΜΗΛΑ - ΑΓ.ΠΝΕΥΜΑ). Εγγύς της ως άνω περιοχής υπήρχον εξ άλλου το 558 Τάγμα Πεζικού και

ουλαμός Π.Π. εις Ανατολικόν ΜΠΕΛΛΕΣ (Δ.ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ) και το 59 Τ.Ε. εις περιοχήν ΝΙΓΡΙΤΗΣ προς κάλυψιν από της περιοχής ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ.

Τέλος εις ΣΕΡΡΑΣ ευρίσκοντο Λόχος 558 Τ.Π., 10 Ίλη Ιππικού - Ουλαμός, Ουλαμός Τεθωρ/νων και Ουλαμός Π.Π., άπαντα εις την διάθεσιν του Τ.Σ.Ε.Σ.

ιι.- Από 3 Οκτωβρίου είχον αρχίσει επιχειρήσεις εν ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ κατά της εκεί εισδυσάσης 20 Συμμοριακής Ταξιαρχίας και Τάγματος Παπαγεωργίου, συνολικής δυνάμεως 1000 περίπου, λήξασαι την 28 του αυτού μηνός.- Εις τας επιχειρήσεις ταύτας, το Σ.Στρατού ηναγκάσθη να εμπλέξη όσας ηδυνήθη να εξοικονομήση δυνάμεις διά να επιτύχη έν αποφασιστικόν κτύπημα.- Ούτω, εκτός των 3 Τ.Ε. ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ, μετέσχον των επιχειρήσεων τούτων: το 557 Τ.Π., Διλοχία 551 Τ.Π., Διλοχία 515 Τ.Π., Λόχος του Γ/Κ.Ε.Υ.Β., 2 Ουλαμοί Π.Π., Πυρ/χία Ο.Π., Ουλαμός Τεθωρακισμένων.

Αποτέλεσμα των επιχειρήσεων τούτων υπήρξε να υποστώσιν οι συμμορίται βαρείας απωλείας και να αποτύχωσιν εις την επίτευξιν του κυρίου σκοπού των, τουτέστιν της στρατολογίας εν μεγάλη κλίμακι.-
Τελικώς οι συμμορίται εκδιωχθέντες εκ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ διεκπεραιώθησαν εις ΚΕΡΔΥΛΛΙΑ αναγκάσαντες ούτω το Σ.Στρατού να έχη πάντα την προσοχήν του προς την κατεύθυνσιν εκείνην, ίνα παρεμποδίση ενδεχομένην ενέργειαν τούτων προς τας περιοχάς ΝΙΓΡΙΤΗΣ ή ΣΩΧΟΥ - ΛΑΓΚΑΔΑ, ενδεχομένως δε και προς ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΝ, εναντίον της οποίας επίμονοι πληροφορίαι έφερον προετοιμαζομένην σοβαράν ενέργειαν.

ιιι.- Διαρκουσών των επιχειρήσεων ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ είχον, κατά διαταγήν του Σ.Σ., προπαρασκευασθή υπό της VII Μεραρχίας δύο επιχειρήσεις: μία προς εκκαθάρισιν του ΜΕΝΟΙΚΙΟΥ και ετέρα προς εκκαθάρισιν περιοχής ΧΑΙΝΤΟΥΣ, εις την οποίαν είχε καταφύγει, κατά τας υπαρχούσας πληροφορίας, σοβαρόν μέρος των δυνάμεων ΠΑΠΑΔΩΝ μετά την τελευταίαν επιχείρησιν εις την περιοχήν ταύτην.-

2. ΕΚΔΗΛΩΘΕΙΣΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΙΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

α/ Προσβολή χωρίων περιοχής ΣΕΡΡΩΝ

Την νύκτα 24-25 Οκτωβρίου, σημαντικαί συμμοριακαί δυνάμεις προσέβαλον διά πυρ/κού την πόλιν ΣΕΡΡΩΝ, παρηνώχλησαν τους Στρατώνας Πεζικού (Δυτ.παρυφή) διά πυρών Πεζικού, ταυτοχρόνως δε επιχείρησαν κατά των χωρίων ΛΕΥΚΩΝ, ΜΕΛΕΝΙΤΣΙΚΟΝ, ΣΚΟΤΟΥΣΑ, επιτυχόντες μόνον να στρατολογήσουν 50 περίπου άτομα χάρις εις την αντίδρασιν των ΜΕΑ και την έγκαιρον επέμβασιν του Τ.Σ.Ε.Σ.

Εν όψει ενδεχομένης προσβολής της πόλεως ΣΕΡΡΩΝ , το Σ.Σ. έθεσεν αμέσως εις την διάθεσιν του Τ.Σ.Ε.Σ. εις ΣΕΡΡΑΣ έναν Ουλαμόν τεθωρ/νων και έναν ουλαμόν Αρμάτων Μάχης και εν συνεχία την 29 Οκτωβρίου Διλοχίαν 551 αποσυρθείσαν εκ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ.
Συγχρόνως το Σ.Στρατού ήρχισε αποσύρονεκ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ και τας λοιπάς συμπληρωματικώς διατεθείσας δυνάμεις με πρόθεσιν να συγκεντρώση ισχυράς δυνάμεις προς εκκαθάρισιν της δημιουργηθείσης καταστάσεως εις την περιοχήν ΣΕΡΡΩΝ - ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ.

Εξ άλλου το Τ.Σ.Ε.Σ. εξοικονόμησε και διέθεσεν Ανατολ. ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ ένα Λόχον εκ του 558 τάγμ. (ΜΠΕΛΛΕΣ).-

β/ Προσβολή Σ.Στηρίγματος ΑΧΛΑΔΟΧΩΡΙΟΥ

Την έω της 30 Οκτωβρίου, σοβαραί συμμοριακαί δυνάμεις, προσέβαλον το άνω Σ.Σ. επιτυχούσαι αιφνιδιασμόν και καταλαβούσαι εντός διαστήματος ελαχίστου χρόνου αυτό. Δεν αποκλείεται και προδοσία, διότι επρόκειτο περί Σ.Σ. ισχυρώς ωργανωμένου (πολυβολεία, συρματόπλεγμα) και διαθέτοντος δύναμιν 5 Διμοιριών, 50 ΜΕΑ, και συμπληρωματικά όπλα υποστηρίξεως (όλμος 4,2΄΄ και τεθωρακισμένον όχημα).

Την αυτήν ημέραν απησχόλησεν ισχυρώς και την πόλιν ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ διά πυρών πυρ/κού εκ ΦΑΙΑΣ ΠΕΤΡΑΣ προς παρεμπόδισιν αποστολής ενισχύσεων προς ΑΧΛΑΔΟΧΩΡΙ.

Η υπό των συμμοριτών κατάληψις του Σ. Στηρίγματος αναφέρθη εις το Σ.Στρατού την επομένην, 31 Οκτωβρίου, λόγω αμελείας του Διοικητού του 86 Τ.Ε., όστις την διακοπήν της επαφής μετά του Σ.Σ. ΑΧΛΑΔΟΧΩΡΙΟΥ απέδωκεν εις βλάβην του ασυρμάτου. Του ανωτέρου Διοικητού διετάχθη αμέσως η αντικατάστασις.

Το ΣΣ έθεσεν εν τω μεταξύ εις την διάθεσιν του Τ.Σ.Ε.Σ. εις ΣΕΡΡΑΣ Λόχον 513 Τ.Π. εκ Θεσσαλονίκης και διέταξεν την ενίσχυσιν των Σ.Στηρίγματος ΟΥΣΙΤΑ και ΤΕΜΠΕΛΑΡ, ήτις και επραγματοποιήθη αυθημερόν, ως και επιθετικάς αναγνωρίσεις προς τας κατευθύνσεις ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΝ- ΑΧΛΑΔΟΧΩΡΙΟΝ και ΤΕΜΠΕΛΑΡ - ΒΛΑΧΟΠΟΙΜΕΝΕΣ.

Εν τω μεταξύ εσυνεχίζοντο αι κινήσεις διά την συγκέντρωσιν των διαταχθεισών δυνάμεων εις την περιοχήν ΣΕΡΡΩΝ - ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ. Ως τοιαύται προεβλέποντο:

-Το 551 Τ.Π. (VII Μεραρχίας) μετά αντικατάστασιν του εις τον τομέα ΠΑΠΑΔΩΝ υπό του 557 Τ.Π.

-Το τελευταίον τούτο την 3.ΧΙ.48 ήχθη διά τον ανωτέρω σκοπόν, εκ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ μέσω ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, εις ΔΡΑΜΑΝ, το δε απελευθερωθέν υπό τούτου υπόλοιπον 551 Τάγματος Πεζ. εις ΣΕΡΡΑΣ την 6 Νοεμβρίου.

-Το 553 Τ.Π. και 559 Τ.Π. μείον Λόχος της VII Μεραρχίας, μετά την λήξιν επιχιερήσεως ΧΑΙΝΤΟΥΣ και σχετικήν ανάπαυσιν , (6 Νοεμβρίου). Αρχικός χώρος συγκεντρώσεως ΔΡΑΜΑ.-

-Το 558 Τ.Π. του οποίου Διλοχία ευρίσκετο ήδη εις περιοχήν ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ.

Διά την απελευθέρωσιν του Τάγματος τούτου εκ του Ανατ. ΜΠΕΛΛΕΣ διετάχθη η 31 Ταξιαρχία να επεκτείνη το δεξιόν της μέχρι ΣΤΡΥΜΩΝΟΣ Π. Εις ταύτην θα επεστρέφετο Λόχος του 513 Τ.Π., όστις είχε διατεθή περοσωρινώς εις ΣΕΡΡΑΣ. Την 5/11/48 το Τάγμα συνεκεντρώθη εις ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΝ.-

-Μία Διλοχία του 515 Τ.Π., ήτις ήχθη, μέσω ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ εκ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ, εις ΣΕΡΡΑΣ την 4/11/48.

-Επί τόπου δυνάμεις Εθν/ράς.

-Πυροβολικόν : διετέθησαν εν συνόλω διά την επιχείρησιν: 4 Ουλαμοί Π.Π., 2 Πυρ/χίαι Ο.Π., Πυρ/χία Μ.Π.

γ/ <u>Προσβολή Σ.Στηρίγματος ΟΥΣΙΤΑΣ</u>

Την πρωίαν της 4 Νοεμβρίου (0530), ισχυραί συμμοριακαί δυνάμεις προσέβαλον το ενισχυθέν ήδη Σ.Σ. ΟΥΣΙΤΑΣ, όπερ αρχικώς προέβαλε σθεναράν αντίστασιν. Μετά τινα χρόνον, η αντίστασις εξησθένησε και τελικώς περί την 0900 ώραν το Σ.Σ. υπέκυψε, των ανδρών διασκορπισθέντων, χωρίς ούτω να καταστή δυνατόν εις τας αποσταλείσας ενισχύσεις να φθάσουν εγκαίρως.

Ταυτοχρόνως οι συμμορίται παρηνώχλουν διά πυρών πεζικού, (όλμων και πολυβόλων), τα τμήματα προκαλύψεως της πόλεως ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ και το Σ.Σ. ΤΕΜΠΕΛΑΡ. Εκδηλωθείσης ούτω σοβαράς απειλής κατά ΤΕΜΠΕΛΑΡ ελήφθησαν σοβαρά μέτρα ενισχύσεως αυτού και των εγγύς υψωμάτων: ΓΚΟΛΙΑΝΑ και ΤΣΟΝΑ.

3. <u>ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΣ ΑΛΗ ΜΠΑΜΠΑ - ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ</u>

α/ <u>Κύρια σημεία του ελιγμού</u>

-Εις α΄ φάσιν, κατάληψις περιοχής ΚΟΥΡ ΛΟΦΟΥ - ΑΛΗ ΜΠΑΜΠΑ - ΑΓ.ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ δι' ενεργείας :

ι. Από κατευθύνσεων ΒΡΟΝΤΟΥΣ και ΒΑΘΥΤΟΠΟΥ.

ιι. Από ΣΕΡΡΩΝ.

Διατεθείσαι δυνάμεις:

-3½ Τάγματα Πεζικού,

-2 Ουλαμοί Π.Π.,

-2 Πυρ/χίαι Ο.Π.,

-Μία Πυρ/χία Μ.Π.

Κατά την φάσιν ταύτην εις περιοχήν ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ δραστηριότης. Διατιθέμεναι δυνάμεις: 5 Λόχοι.

-Εις β΄ φάσιν, κατάληψις περιοχής ΑΧΛΑΔΟΧΩΡΙΟΥ και εκκαθάρισις περιοχής ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ διά συνδεδυασμένης ενεργείας από ΣΑΡΛΙΓΙΑΣ και ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ. Εν συνεχεία, ενέργεια προς πεδιάδα ΑΓΓΙΣΤΡΟΥ, κυρίως διά διαβάσεως ΚΑΛΗΣ, επιζητουμένης της απαγορεύσεως των συμμοριτών να διαφύγωσι προς ΑΛΗ ΜΠΟΥΤΟΥΣ.

-Ημέρα ενάρξεως της επιχειρήσεως : Η 8 Νοεμβρίου.

-Η Διεύθυνσις επιχειρήσεως ανετέθη εις τον Διοκητήν Δ.Ε.Κ.Μ. Υποστράτηγον Ολύμπιον και αι διοικήσεις των δυνάμεων ανετέθησαν εις τους Ταξιάρχους Ευαγγελίου, διοικητήν 25 Ταξιαρχίας, και Τζαραβίνην, διοικητήν Τ.Σ.Ε.Σ.

β/ Διεξαγωγή της επιχειρήσεως

8 Νοεμβρίου

ι.- Τα Τμήματα τα κινηθέντα εκ περιοχής ΒΡΟΝΤΟΥΣ και ΣΕΡΡΩΝ (Ανατ. Συγκρότημα) έφθασαν, χωρίς να λάβουν επαφήν μετά των συμμοριτών, κατά τας εσπερινάς ώρας, επί της γραμμής: ΔΥΟ ΟΞΥΕΣ (Κ.5416) - ΑΓ.ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ (Κ.5314) - ΤΕΡΛΕ (Κ.5213) - ΛΙΑΣΚΟΒΑ (Κ.5111) - ΑΛΗ ΜΠΑΜΠΑ (Κ.4808) - ΚΟΥΡ ΛΟΦΟΣ (Κ.4506) - ΣΑΡΛΙΓΙΑ (Κ.4005) - ΚΟΥΠΑΤΣΙ (Κ.3807).

ιι.- Τα εκ περιοχής ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ (Δυτ.Συγκρότημα) κινηθέντα προς ΣΤΡ. ΤΟΥΜΠΑΝ (Κ.3012) και ύψ. 477 (Κ.3807), δεν ηδυνήθησαν να καταλάβουν τους αντικειμενικούς σκοπούς των προσκρούσαντα εις ισχυράς αντιστάσεις, εις ΜΑΥΡΟΝ ΒΡΑΧΟΝ (Κ.3293) και ύψ. 477, βαλλόμενα άμα και υπό πυρ/κού εκ ΦΑΙΑΣ ΠΕΤΡΑΣ.

9 Νοεμβρίου

ι.- Τμήματα Ανατ. Συγκροτήματος, κινηθέντα εκ περιοχής ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ ΑΛΗ ΜΠΑΜΠΑ προς ΑΧΛΑΔΟΧΩΡΙ, ήχθησαν εις περιοχήν ΚΑΡΥΔΟΧΩΡΙ (Κ.4614) και εκείθεν προς ΑΧΛΑΔΟΧΩΡΙ, ανατρέψαντα μικράς εκεί αντιστάσεις συμμοριτών.

Τμήμα του Ανατ. Συγκροτήματος ήχθη από περιοχής ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ εις ΠΕΡΣΕΚ και έτερον από ΚΟΥΠΑΤΣΙ εις ΠΟΛΥΒΡΥΣΟΝ (Κ.3408) , ανατρέψαν ελαφράς αντιστάσεις των συμμοριτών.

Ούτω, εις την ζώνην ενεργείας του Ανατ. Συγκροτήματος, οι συμμορίται απέφυγον τον αγώνα, αρκούμενοι να τηρούν την επαφήν διά πολύ ελαφρών προκαλυπτικών ομάδων.

ιι.- Δυτικόν Συγκρότημα. Κατά το β΄ ήμισυ της νυκτός 8 ώς 9 Νοεμβρίου, οι συμμορίται προσέβαλον τα επί ΤΣΟΝΑΣ, ΓΚΟΛΙΑΜΑΣ και ΤΕΜΠΕΛΑΡ Τμήματά μας. Το επί ΓΚΟΛΙΑΜΑΣ (Λόχος 551 Τ.Π.), δεχθέν την μεγαλυτέραν πίεσιν, συνεπτύχθη, μέρος προς ΤΣΟΝΑΝ και μέρος προς ΤΕΜΠΕΛΑΡ.

Οι συμμορίται εσυνέχισαν την πίεσίν των δι' ισχυροτάτων δυνάμεων κατά ΤΣΟΝΑΣ και ΤΕΜΠΕΛΑΡ δι’ όλης της ημέρας, άνευ όμως αποτελέσματος, υποστάντες σημαντικωτάτας απωλείας (σύνολον νεκρών και τραυματιών περί τους τριακοσίους). Τα φίλια εξ άλλου Τμήματα τα τηρούντα τας ανωτέρω θέσεις εδοκιμάσθησαν σκληρώς υποστάντα και ταύτα βαρείας απωλείας.

10 Νοεμβρίου

ι. Ανατολικόν Συγκρότημα. Τμήματα του Συγκροτήματος ήχθησαν επί γραμμής ΚΙΡΤΕΣΙ (Κ.3712) - Κ.ΠΛΟΣΚΑ (Κ.4017), ανατρέψαντα διαδοχικάς ελαφράς αντιστάσεις των συμμοριτών. Έτερα τμήματα αυτού ήχθησαν εις περιοχήν ΚΑΠΝΟΦΥΤΟΥ συναντήσαντα λίαν ελαφράς αντιστάσεις. Η οδός ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΝ - ΑΧΛΑΔΟΧΩΡΙΟΝ (κατά μήκος ΚΡΟΥΣΟΒΙΤΗ Π.) περιήλθεν εις τον έλεγχον των ημετέρων Τμημάτων.

ιι.- Δυτικόν Συγκρότημα. Τμήμα του Συγκροτήματος εξ ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ ήχθη κατόπιν αγώνος εγγύς ΤΕΜΠΕΛΑΡ, εκκαθαρίσαν την μεταξύ ΤΕΜΠΕΛΑΡ και ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ περιοχήν και εξασφαλίσαν τον εφοδιασμόν της Φρουράς ΤΕΜΠΕΛΑΡ διά της αμαξιτού ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΝ - ΤΕΜΠΕΛΑΡ.

11 Νοεμβρίου

ι.- Ανατολικόν Συγκρότημα. Τα επί ΒΡΑΧΟΥ ΚΙΡΤΣΟΒΟΥ (Κ.4715) και εις ΑΧΛΑΔΟΧΩΡΙΟΝ Τμήματα προσεβλήθησαν κατά την νύκτα 10-11 Νοεμβρίου υπό συμμοριτών αποκρουσθέντων με βαρείας δι' αυτούς απωλείας.

Τμήματα κινηθέντα επιθετικώς εκ Κ.ΠΛΟΣΚΑΣ προς ΤΣΑΜΑΡΑΝ (Κ.3918) καθηλώθησαν επί των Β.Α. αυτής κλιτύων εν επαφή μετά συμμοριτών κατεχόντων οχυρωμένας θέσεις επί ΤΖΑΜΑΡΑΣ.

ιι.- Δυτικόν Συγκρότημα. Ανεκατελήφθη το ύψωμα ΓΚΟΛΙΑΝΑ (Κ.285.152) . Κατελήφθησαν τα υψώματα ΒΛΑΧΟΠΟΙΜΕΝΕΣ (Κ.331155) και ΚΑΣΤΡΟ (Κ.3414). Εβελτιώθη η όλη κατάστασις, γενομένης αντικαταστάσεως των δοκιμασθέντων Τμημάτων.

12 Νοεμβρίου

Οι συμμορίται κατόπιν της αποτυχίας των εις τον τομέα ΤΕΜΠΕΛΑΡ , και των σκληρών απωλειών, ας υπέστησαν, ηναγκάσθησαν να παραιτηθώσι του σκοπού των, όστις συνίστατο εις την κατάληψιν, έστω και προσωρινώς, του ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ και αποκοπήν των συγκοινωνιών Ανατ. Μακεδονίας, κινηθέντες διά του μεγαλυτέρου των μέρους προς ενίσχυσιν του απειλουμένου αριστερού των εις την περιοχήν ΚΑΛΗΣ (ΤΣΑΛ-ΤΖΑΜΑΡΑ-ΔΡΕΠΑΝΟΕΙΔΕΣ) ήτις παρέχει εις αυτούς τους πλέον ευνοϊκούς όρους, από απόψεως εδάφους και αμυντικών οργανώσεων.

Εξ άλλου υπό των ημετέρων δυνάμεων η 12 Νοεμβρίου (σήμερον) διετέθη δι' ανάπαυσιν και ανεφοδιασμόν των Τμημάτων και μερικήν αναπροσαρμογήν της διατάξεως διά συνδεδυασμένην αύριον επιθετικήν ενέργειαν επί των κατευθύνσεων : ΤΕΜΠΕΛΑΡ-ΤΣΑΛ (Κ.360187) - αυχήν ΚΑΛΗΣ και Κ.ΠΛΟΣΚΑ - ΤΖΑΜΑΡΑ.

Η ενέργεια αύτη μετά της λοιπής εξελίξεως της επιχειρήσεως θα αποτελέση αντικείμενον του β΄ μέρους της παρούσης εκθέσεως.

γ) Συνολικαί απώλειαι επιχειρήσεως ΑΛΗ ΜΠΑΜΠΑ- ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ μέχρι εσπέρας 12ης Νοεμβρίου

(ι) Ημετέρων (Επιχειρούντων τμημάτων)

Ν.Α. 4,	Ν.Ο. 14
Τ.Α. 4,	Τ.Ο. 69
Α.Α. ....--,	Α.Ο. 2
Σύνολον Α. 8,	Ο. 85

Σ.Σ. ΑΧΛΑΔΟΧΩΡΙΟΥ

Ν.Α. 1
Α.Α. 4
Α.Ο. 121

Σ.Σ. ΟΥΣΙΤΑΣ

Α.Α. 3
Α.Ο. 61

(ιι) Συμμοριτών

Νεκροί εγκαταλειφθέντες επί τόπου	52	συμπεριλαμβά νονται και αι απώλειαι συμμοριτών, κατά προσβολήν χωρίου ΓΕΦΥΡΟΥΔΙ. Ρ (2794).
Νεκροί παραληφθέντες υπό των συμμοριτών (καταθέσεις παραδοθ.)	90	
Σύνολον Νεκρών	142	
Συλληφθέντες - παραδοθέντες	97	
Τραυματίαι επί τόπου	15	
Τραυματίαι παραληφθέντες υπό συμμοριτών (καταθέσεις παραδοθ.)	130	
Σύνολον Τραυματιών	145	
Σύνολον Απωλειών	384	

ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ
Αντιστράτηγος
Διοικητής

Εμονογραφήθη από τον
Στρατηγό Διοικητή του ΣΣ
Ο
Επιτελάρχης
Τ.Σ.Υ.

42

Υπερεπείγουσα - Απόρρητος
Γ΄ Σώμα Στρατού Α1
Αριθ. Α.Π. 29487
ΒΣΤ 903 τη 30-11-48

ΘΕΜΑ: Έκθεσις επί των επιχειρήσεων ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ.
ΠΡΟΣ: ΓΕΣ/Α1.
ΚΟΙΝ: Α1.

Έ κ θ ε σ ι ς

Επί των Επιχειρήσεων

ΑΛΗ ΜΠΑΜΠΑ - ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ

Μέρος Β΄

(από 13 Ν/βρίου μέχρι 26 Ν/βρίου 1948)

Σχετική η υπ' αριθ. Α.Π. 28814/12-11-48 έκθεσις Σώματος Στρατού

1. Γενική Κατάστασις της εσπέρας της 12 Ν/βρίου.

α) Ε χ θ ρ ό ς

ι. Κατόπιν αποκρούσεως της κατά ΤΕΜΠΕΛΑΡ επιθέσεως των συμμοριακών δυνάμεων κατά την 9 και 10 Ν/βρίου και των επιτυχών επιθετικών ενεργειών των Εθνικών δυνάμεων, οι συμμορίται συνεπτύχθησαν επί της γενικής γραμμής.

Κορυφογραμμή ΤΣΑΛ (Κ.3619) - ΤΣΙΑΜΑΡΑ - ΔΡΕΠΑΝΟΕΙΔΕΣ.

ιι. Δυνάμεις

Η δύναμις των συμμοριτών μετά τας επενεχθείσας εις τούτους απωλείας ηλαττώθη εις 800 περίπου, μάχιμον δύναμιν και 250 - 300 δύναμιν εμπέδων.

ιιι. Ηθικόν

Το ηθικόν τούτων, αφ' ενός λόγω των απωλειών των ιδίως στελεχών (5 Δ/ταί Λόχων και αρκετοί Διμοιρίται) και αφ' ετέρου λόγω της καιρικής καταστάσεως ευρίσκετο εις χαμηλόν επίπεδον.

β) Εθνικαί δυνάμεις

Διετίθεντο αι αυταί δυνάμεις.

2.- Ενέργεια κατά ΤΣΑΛ - ΤΣΙΑΜΑΡΑ.

α) Εξεδόθη διαταγή διά την από πρωίας της 13 συνέχισιν της επιθετικής ενεργείας κατά των επί ΤΣΑΛ και ΤΣΙΑΜΑΡΑΣ συμμοριτών.

ι. Κυρία ενέργεια κατά ΤΣΑΛ, εν τη κατευθύνσει ΤΕΜΠΕΛΑΡ - Οδούς ΤΣΙΓΓΕΛΙΟΥ (Κ.3318) - ΤΣΑΛ.

ιι. Επιβοηθητική ενέργεια κατά ΤΣΙΑΜΑΡΑΣ.
Κατεύθυνσιν ΑΓ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ - Κ.ΠΛΟΣΚΑ - ΤΣΙΑΜΑΡΑ.

β) Διατεθείσαι δυνάμεις

ι. Ενέργεια κατά ΤΣΑΛ. 558 Τάγμα (μείον Λόχος)
Βραδύτερον διετέθη Διλοχία 515 Τάγματος και Διλοχία του 553 Τάγματος.

ιι. Κατά ΤΣΙΑΜΑΡΑΣ

- 559 Τάγμα (μείον Λόχος)
- Δ/σις Διλοχία 553 Τάγματος

Αι λοιπαί δυνάμεις διετέθησαν διά την κατοχήν της τοποθεσίας ΤΕΜΠΕΛΑΡ - ΒΛΑΧΟΠΟΙΜΕΝΕΣ - ΚΑΣΤΡΟ.

ιιι. Διά την υποστήριξιν της ενεργείας ταύτης διετέθη άπαν το εις την περιοχήν ταύτην Πυρ/κόν ήτοι :

- 4 Ουλαμοί Πεδ.Πυρ/κού
- 2 Πυρ/χίαι Ορειβ. Πυρ/κού
- 1 Πυρ/χία Μέσου Πυρ/κού.

γ) ι. Τα φίλια τμήματα αγωνισθέντα σκληρώς επί 4ήμερον, κατώρθωσαν να καταλάβωσιν το βραχώδες ύψωμα οδούς ΤΣΙΓΓΕΛΙΟΥ και συνεχίσαντα την προχώρησίν των να αχθώσιν εις απόστασιν 200 - 300 μ. από της κυρίως κορυφής του ΤΣΑΛ.

Η κορυφή αύτη δεν κατωρθώθη τελικώς να καταληφθή κυρίως λόγω της αποτόμου κλίσεως του εδάφους, της καιρικής καταστάσεως (συνεχώς πυκνή ομίχλη) ήτις δεν επέτρεπεν την ακριβή εκτέλεσιν της βολής Πυρ/κού και την χρησιμοποίησιν της αεροπορίας κατά των ισχυρών εχθρικών θέσεων και λόγω της αντιδράσεως του εχθρού αμυνομένου εντός οχυρών πολυβολείων (παλαιών οχυρών του 1940).

ιι. Τα κατά ΤΣΙΑΜΑΡΑΣ επιτεθέντα τμήματα δεν κατώρθωσαν να καταλάβωσιν το Ύψωμα τούτο λόγω της αποτομότητος και του ακαλύπτου του εδάφους και των ισχυρών αμυντικών οργανώσεων του εχθρού.

δ) Κατά την 16 Ν/βρίου συμμοριακόν τμήμα δυνάμεως Λόχου περίπου, εισέδυσεν εις τον μεταξύ ΑΧΛΑΔΟΧΩΡΙΟΥ και της όπισθεν αμυντικής τοποθεσίας χώρον και επετέθη κατά των επί του Υψώματος ΚΑΣΤΡΟ (Κ.3414) φιλίων τμημάτων. Οι συμμορίται κατώρθωσαν προς στιγμήν να καταλάβωσι το Ύψωμα τούτο, κατόπιν όμως ενεργείας τμημάτων εκ περιοχής ΒΛΑΧΟΠΟΙΜΕΝΕΣ (Κ.3315) εξεδιώχθησαν και το Ύψωμα ανακατελήφθη.

ε) ι. Διά την 17ην Ν/βρίου διετάχθη υπό του Δ/του του Σ.Στρατού η ισχυρά κατοχή των καταληφθεισών θέσεων, η αναπροσαρμογή της διατάξεως και η προπαρασκευή ενεργείας διά την 19ην προς κατάληψιν της κορυφής του ΤΣΑΛ. Εγένοντο λεπτομερείς αναγνωρίσεις και κανονισμοί βολής Πυρ/κού προς τον σκοπόν τούτον.

ιι. Λόγω επιδεινώσεως της καιρικής καταστάσεως και της δημιουργηθείσης ανάγκης της πλήρους εκκαθαρίσεως του εσωτερικού της τοποθεσίας από τους εισδύσαντας προς δημιουργίαν αντιπερισπασμού συμμορίτας, εις τινα σημαία, η διαταχθείσα διά την 19ην Ν/βρίου ενέργεια δεν κατέστη δυνατόν να εκδηλωθή μέχρι της 25ης τρέχοντος, οπότε εν τω μεταξύ επεδεινώθη χαρακτηριστικώς η καιρική κατάστασις.

3.- Μεταβολή Διατάξεως

Κατόπιν της ούτω διαμορφωθείσης καταστάσεως εις την περιοχήν ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ ως και της σημαντικής συγκεντρώσεως συμμοριτών εις την περιοχήν ΚΕΡΔΥΛΛΙΟΝ οπόθεν ούτοι ορμώμενοι παρηνώχλουν καθημερινώς την Πεδινήν περιοχήν

ΝΙΓΡΙΤΗΣ προβαίνοντες εις λεηλασίας και στρατολογίαν, το Σ.Στρατού προς πλήρη αντιμετώπισιν της καταστάσως κατά τρόπον ριζικόν και ανταποκρινόμενον προς τον αριθμόν των συγκεντρωθεισών φιλίων δυνάμεων και τας συμμοριακάς τοιαύτας, ήχθη εις την απόφασιν της συγκροτήσεως μιάς πλήρους Διοικήσεως αναλόγου δυναμικότητος διά την περιοχήν ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ και ετέρας ανωτέρας τοιαύτης διά την περιοχήν ΣΕΡΡΩΝ ώστε η αντιμετώπισις της δημιουργουμένης καταστάσεως να επιτυγχάνεται ταχέως και ευχερώς και η διεύθυνσις εν γένει των επιχειρήσεων να εξασφαλίζεται υπό καλλιτέρας γενικώς συνθήκας.

-Κατόπιν τούτου διέταξε την μεταστάθμευσιν της 26ης Ταξιαρχίας εκ της περιοχής ΞΑΝΘΗΣ εις την περιοχήν ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ διά να αναλάβη την Διοίκησιν των Τμημάτων της περιοχής ταύτης.

-Συνεκρότησε την Δ/σιν Επιχειρήσεων ΣΕΡΡΩΝ υπό τον Ταξίαρχον Ιωάννου προσωρινώς διατεθέντα εκ της 87 Στρ. Περιοχής μεχρις πλήρους και οριστικής ρυθμίσεως του ζητήματος της νέας ταύτης διοικήσεως υπό του Γ.Ε.Στρατού προς ο ανηνέχθη το Σώμα Στρατού.

Υπό την Διοίκησιν ταύτην υπήγαγεν την 26ην Ταξ/χίαν και το Τ.Σ.Ε.Σερρών.

-Προς την Δ/σιν Επιχειρήσεων ΣΕΡΡΩΝ εδόθησαν αι κάτωθι διαταγαί :

α) Διά την ληπτέαν διάταξιν εις την περιοχήν ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ - ΣΕΡΡΩΝ - ΝΙΓΡΙΤΗΣ διά την οποίαν έπρεπε να αρχίσουν αμέσως αι απαιτούμεναι εργασίαι διατεθέντων όλων των αναγκαίων μέσων και υλικών.

ι. Διατεθησόμεναι δυνάμεις :

- 2 Τάγματα Στρατού Εκστρατείας.
- 1 Τάγμα Εθνοφρουράς

Εκ τούτων 1 Τάγμα εις την περιοχήν ΑΧΛΑΔΟΧΩΡΙΟΥ, 1½Τάγμα Περιοχήν Βορ. - Ανατ. ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ, ½ Τάγμα Εφεδρ. ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ.

β) Να διαθέση ανά μίαν Διλοχίαν Στρατού εις την περιοχήν ΣΕΡΡΩΝ και ΝΙΓΡΙΤΗΣ.

γ) Λοιπαί δυνάμεις Τ.Σ.Ε. Σερρών αμετάβλητοι (Τάγμα περιοχήν ΖΙΧΝΗΣ. Τάγμα περιοχήν Β. και Β.Α. ΣΕΡΡΩΝ. Τάγμα περιοχήν ΝΙΓΡΙΤΗΣ.).

<u>Διάταξις Πυρ/κού :</u>

ι. <u>Σιδηρόκαστρον</u>

- 1 Ουλαμός Πεδινού
- 1 Πυρ/χία Ορειβατικού
- 1 Πυρ/χία Μέσου

ιι. <u>Σέρραι</u>

- Είς Ουλαμός Πεδινού

ιιι. <u>Νιγρίτα</u>

- Είς Ουλαμός Πεδινού

δ) Να μελετήση και προπαρασκευάση επιθετικήν ενέργειαν κατά των επί ΤΣΑΛ και ΤΣΙΑΜΑΡΑΣ συμμοριτών, εκδηλωθησομένην αιφνηδιαστικώς μετά την λήψιν της οριστικής διατάξεως υπό των φιλίων τμημάτων εις την περιοχήν ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ και την αναγκαίαν ανάπαυσιν των οπλιτών.

ε) Να μελετήση και προπαρασκευάση επιθετικήν ενέργειαν κατά των εις την περιοχήν ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ συμμοριτών με συμμετοχήν περίπου 2½ Ταγμάτων Στρατού

Εκστρατείας και 1½ Τάγματος Εθνοφρουράς (περιλαμβανομένων των διαθεσίμων τμημάτων Εθνοφρουράς Σταυρού - Λαγκαδά - Λαχανά).

4.- Συνολικαί απώλειαι ημετέρων

Η.Ν.Α. 5,

Η.Τ.Α. 14,

Η.Ν.Ο. 34,

Η.Τ.Ο. 144.

5.- Συνολικαί απώλειαι Συμμοριτών

Το σύνολον των απωλειών των συμμοριτών από της 30 Οκτωβρίου μέχρι της 25 Ν/βρίου ανήλθεν ως κάτωθι :

α) Νεκροί εξηκριβωμένοι καταμετρηθέντες επί τόπου 96.

β) Νεκροί εξηκριβωμένοι εκ καταθέσεων πολλών συλληφθέντων 130.

γ) Συλληφθέντες και παραδοθέντες ένοπλοι και άοπλοι 173.

δ) Τραυματίαι εξηκριβωμένοι εκ καταθέσεων συλληφθέντων τουλάχιστον 180.

Γενικόν σύνολον 579.

-Εις τας ανωτέρω απωλείας συμπεριλαμβάνονται 5 Δ/ταί Λόχων και 9 Διμοιρίται νεκροί και τραυματίαι. Εις την πραγματικότητα αι απώλειαι πρέπει να υπήρξαν ακόμη μεγαλύτεραι.

Τ.Υ.
Θ. ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ
Αντιστράτηγος
Διοικητής

43

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
Ιη ΜΕΡΑΡΧΙΑ
14η ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ

Ε Κ Θ Ε Σ Η

Επιχείρησης Μπίκοβικ 10 έως 14-11-48

Ι. ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ. Μετά τις επιχειρήσεις του Βίτσι η Ταξιαρχία άρχισε τις προετοιμασίες για να πραγματοποιήσει την επιχείρηση "Μπίκοβικ". Οι προετοιμασίες στηρίχτηκαν σε 10ήμερη ειδική εκπαίδευση των διμοιριών καταστροφής συρματοπλεγμάτων και ναρκοπαγίδων και σε κάθε Λόχο, την εκπαίδευση των υπαξ/κών στην επίθεση, και την εκπαίδευση των στελεχών με υποδειγματικές ασκήσεις στην τεχνική της χρησιμοποίησης των μέσων για δημιουργία ρήγματος σε οχυρωμένη τοποθεσία.

Στην ηθικοπολιτική προετοιμασία που εναρμονίστηκε με τη στρατιωτική εκπαίδευση και επιδιώξεις με διάφορα αχτία και συνελεύσεις. Λεπτομερειακές αναγνωρίσεις απ' όλα τα στελέχη και από διάφορες κατευθύνσεις με σωστό υπολογισμό των δυνάμεων και μέσων αποκρυστάλλωσαν το σχέδιο ενέργειας που φαίνεται στην Ε.Π.Ε. 18/9-11-48 διαταγή μας. /Επακολουθεί και ξεχωριστή για την προετοιμασία έκθεση.

ΙΙ. ΕΚΤΕΛΕΣΗ. Στις 9/11/48 τα τμήματα της επιχείρησης κατέλαβαν τους χώρους κάλυψης τους /συνημμένο σχεδιάγραμμα/. ΄Ωρα 18.00 της 10/11/48 άρχισε η προώθησή των προς τις βάσεις εξόρμησης. ΄Ωρα 23.30 άρχισε η εκδήλωση της επίθεσης στους αντικειμενικούς σκοπούς με την προπαρασκευή του πυροβολικού. ΄Ωρα 01.30 το 601 Τάγμα πραγματοποιεί ρήγμα στη κύρια κατεύθυνση και καταλαμβάνει το Πέταλο, με τους δυό Λόχους σε πρώτο Κλιμάκιο και τον ένα σαν εφεδρεία του. Συνεχίζει την επίθεσή του προς 1505 και διαθέτει την εφεδρεία του για υπερκέραση απ' το αριστερό. Οι ενέργειες αυτές του Τάγματος αγκιστρώνονται προσωρινά και ζητείται ενίσχυση από την Ταξιαρχία. Κινητοποιούνται 8 διμοιρίες της εφεδρείας ρήγματος. ΄Ωρα 03.30 καταλαμβάνεται το Μπίκοβικ. Συνεχίζεται η προσπάθεια του 589 Τάγματος προς Δόντι από Μπίκοβικ και προς Δοντάκι από Βραχάκι. Η προσπάθεια αγκιστρώνεται από ισχυρή ανάσχεση του εχθρού. Στο Δοντάκι δημιουργείται ρήγμα και την εκμετάλλευσή του πραγματοποιεί ώρα 7 η Διλοχία εφεδρείας της 108 Ταξιαρχίας με γρήγορη ανατροπή των.

Το 580 Τάγμα ώρα 01.30 πρωϊνή πραγματοποιεί ρήγμα στην ανατολική διάταξη 1341 και καταλαβαίνει όλες τις πρώτες θέσεις του εχθρού. Η Θέση πυρός του /όλμοι, αντιαρματικά των 0,037/ από κακό συντονισμό προσβάλλει τα τμήματα επίθεσης και τα ανατρέπει. ΄Ωρα 7 επαναλαμβάνει νέα προσπάθεια και τα τμήματα καταλαμβάνουν το 1341 στο μεγαλύτερό του μέρος.

Από κακό συντονισμό τμήματός του που ενεργούσε από Ανατολική κατεύθυνση, προσβάλλονται μεταξύ τους τα τμήματα και δίνουν τη δυνατότητα στον εχθρό να εκμεταλλευτεί την κατάσταση και να συγκροτηθεί. Τα τμήματα τραβήχτηκαν ύστερα απ' αυτό με απώλειες στα Α. και ΝΑ αντερείσματα 1341.

Κατάσταση τμημάτων ώρα 9 της 11/11/48 και διάταξη.

- 601 Τάγμα χωρίς μεγάλες απώλειες με σημαντική διαρροή βρίσκεται με δύναμη 30-40 άνδρες κάθε Λόχο χωρίς Διοικήσεις και με διάταξη. ΄Ενας Λόχος Πέταλο, ένας

Λόχος αριστερώτερα προς αυχένα Καζανιού και ο άλλος Λόχος ανακατεμμένος με τμήμα του 589 Τάγματος πάνω στο 1505

- Το 589 Τάγμα. Με σημαντικές απώλειες και αρκετή διαρροή και με τις Δ/σεις Λόχου βρίσκεται με δύναμη τους 20 περίπου ανδρών κατά Λόχο με διάταξη 2 Λόχοι στο Μπίκοβικ προσανατολισμένες προς 1384 και ένα Λόχο στον αυχένα Μπίκοβικ Δοντάκι.

- Διλοχία 108 Ταξιαρχίας. Με ελάχιστες απώλειες και πλήρη συνοχή κατέχει με ένα Λόχο το Δόντι και τον άλλο Λόχο εφεδρεία κοντά στο Δοντάκι/ Δύναμη Λόχων 35-40 άνδρες/.

- 580 Τάγμα. Με σοβαρές απώλειες και διαρροή αγκιστρωμένο στα Α αντερείσματα του 1341 χωρίς στελέχη με ανακατεμμένη συνολική δύναμη 45 περίπου ανδρών.

- Βάση πυρός 4 όλμων στην ίδια θέση με απώλειες και εξαντλημένα πυρομαχικά. Από ώρα 9 έως 12 τα τμήματα κατέβαλαν προσπάθεια ανασυγκρότησης των τμημάτων και διευθέτησης των θέσεών των κάτω από πυρά όλμων και πυροβολικού.

Συνέχιση της προσπάθειας προς τα 1384 και Άη-Λιά Σιδεροχωρίου δεν μπόρεσε να πραγματοποιηθεί κάτω απ' αυτές τις συνθήκες.

- Από ώρα 12 ο εχθρός αρχίζει αντενέργεια με συγκέντρωση πυρών πυρ/κού και όλμων στο Μπίκοβικ και κινητοποιήσεις τμημάτων του.

Μέχρι ώρα 16 τα τμήματα αναδιοργανώνονται τελείως από τις απώλειες. Ο εχθρός αποκρούστηκε σε τρείς επίμονες προσπάθειές του. Ώρα 18.38 ο εχθρός καταλαμβάνει το Μπίκοβικ. Γίνεται αμέσως αντεπίθεση και ύστερα από εντολή της Ταξιαρχίας από τον εφεδρικό Λόχο και απ' την κατεύθυνση Δόντι και το ύψωμα ανακαταλαμβάνεται με πάλη σώμα προς σώμα.

Κατάσταση τμημάτων ώρα 20 της 11/11/48 και διάταξη

-Τα 601, 580 και 589 Τάγματα πήραν διαταγή να περισυλλέξουν τους διαρρεύσαντες και ελαφρά τραυματίας και να ανασυγκροτηθούν στους χώρους Μπάρο, Ρόντο Γιάματα.

-Η Διλοχία της 103 με δύναμη 3 διμοιριών συνολικά με πλήρη συνοχή κρατάει με Διλοχία και Μπίκοβικ και δυό Διμοιρίες Δόντι, Δοντάκι. Μέχρι τις πρωϊνές η Δ/νση της επιχείρησης ενισχύει το Μίκοβικ με μια Διλοχία της 103 Ταξιαρχίας /4 διμοιρίες/ που πήρε διάταξη στο αριστερό πλευρό του Μπίκοβικ/Πέταλο - Βραχάκι/ και άλλη μια Διλοχία της ΙΧης Μεραρχίας που με ένα της Λόχο κρατάει Δόντι - Δοντάκι και ο άλλος Λόχος στα Ν. αντερείσματα Μαυρόκαμπο εν εφεδρεία. Τα τμήματα που κατείχαν το Δόντι εγκαταστάθηκαν στο Μπίκοβικ.

Από τις πρωϊνές ώρες της 12/11/48 ο εχθρός ενεργεί ισχυρές επιθέσεις από κατεύθυνση Καζάνι - Άη-Λιά Σιδεροχωρίου με δυνάμεις δύο Διλοχιών. Οι 4 προσπάθειες που έκαμε στη διάρκεια όλης της ημέρας έσπασαν πάνω στη ηρωϊκή αντίσταση των τμημάτων μας.

Ώρα 24 ο Λόχος της εφεδρείας ενεργεί συνδιασμένα με τμήματα Μπίκοβικ και με προπαρασκευή πυρ/κού για ανατροπή του 1384. Από έλλειψη ειδικής προετοιμασίας τα τμήματα δε μπόρεσαν να σπάσουν τα ναρκοπέδια του εχθρού και αναγκάστηκαν να αποσυρθούν τις πρωϊνές ώρες στις θέσεις εξόρμησής τους.

Στις 13/11/48 απ' τις πρωϊνές ώρες ο εχθρός με ισχυρή και πολύωρη προπαρασκευή πυρ/κού, όλμων και αεροπορίας επαναλαμβάνει τις επιθέσεις του από κατευθύνσεις αυχένα Καζάνι και 1384.Αγκιστρώνεται κατ' επανάληψη σε απόσταση 100 μέτρων απ' τις θέσεις μας και ανατρέπεται επανειλημμένα κάτω από τα εύστοχα πυρά του πεδινού πυρ/κού μας με σοβαρές απώλειες. Σημαντικές ήταν επίσης οι απώλειες του εχθρού από τα ναρκοπέδιά

μας. Πρέπει να τονιστεί ο απαράμιλλος ηρωϊσμός των μαχητών και στελεχών του Τάγματος Βελισσάρη που σήκωσε το βάρος των εχθρικών αντεπιθέσεων στο διήμερο αυτό.

Κατάσταση τμημάτων ώρα 24 13/11/48

-Τάγμα Βελισσάρη με σημαντικές απώλειες και πλήρη συνοχή ανασυγκροτείται σε τρείς Διμοιρίες και κρατάει Ν.Α. αντερείσματα Μαυρόκαμπου σαν άμεση εφεδρεία της Ταξιαρχίας.

-Διλοχία 103 Ταξιαρχίας με σημαντικές απώλειες ανασυγκροτείται σε δυό Διμοιρίες και κρατάει Ν.Α. αντερείσματα Αγιαντώνη.

-480 Τάγμα ύστερα από ανασυγκρότηση του σε Διλοχία κινείται και καταλαμβάνει διάταξη στο Μπίκοβικ /1505/ με τρείς Διμοιρίες και δυό διμοιρίες το Δόντι - Δοντάκι.

-Λόχος Γιούρα /ΙΧης Μεραρχίας/ παίρνει διάταξη στο Πέταλο - Βραχάκια με δύναμη δύο Διμοιριών.

-589 Τάγμα ανασυγκροτεί 2 Λόχους των 45 ανδρών και βρίσκεται σε διάταξη Μπάρο-Γιάματα.

-601 Τάγμα, ανασυγκροτεί δύο Λόχους των 50 ανδρών και βρίσκεται σε διάταξη στα Γκλάβατα.

Κατάσταση Εχθρού. Κατέλαβε Κάμινο - Μανιτόρες. Αντικατέστησε δυνάμεις του 1341 αντικατέστησε και ισχυροποίησε διάταξή του μέχρι ΄Αη-Λιά Σιδεροχωρίου μέχρι 1394 μέχρι 1206.

Στις 14/11/48 τις πρωϊνές ώρες ο εχθρός εξαπολύει νέα επίθεση προς Πέταλο από 1341 με δύναμη Λόχου, από ΄Αη-Λιά Σιδεροχωρίου με Λόχο και με δύναμη Τάγματος από αυχένα 1394 προς Μπίκοβικ. Κατόρθωσε να καλάβει το Πέταλο χτυπώντας του από τα πλευρά αν και οι μαχητές μας πάλαιψαν σώμα προς σώμα. Η μάχη συνεχίστηκε μέχρι της 11 η ώρα και αν και ο εχθρός είχε απώλειες κατόρθωσε να καταλάβει το Δόντι πιέζοντας από τα πλευρά και κατά μέτωπο τη διάταξη του Μπίκοβικ ύστερα κι απ' τις απώλειες που είχαν τα τμήματά μας κατόρθωσε να επιβληθεί στο Μπίκοβικ. Το 580 Τάγμα με μια Διμοιρία που του απόμεινε αγκιστρώθηκε το Δόντι μέχρι τις βραδυνές ώρες και κάλυψε την απαγκίστρωση των λοιπών σχηματισμών που συμπτύχθηκαν στις βάσεις τους ύστερα από Διαταγή.

III. Αποτελέσματα.

Απώλειες εχθρού:

450 νεκροί και τραυματίες,

27 αιχμάλωτοι.

Λάφυρα:

ασύρματοι 5,

βενζινομηχανές 2,

μπαταρίες 10,

πολυβόλα Βίκερς 3,

όπλα 80,

οπλ/λα 26,

ημιαυτόματα 18,

αντίσκηνα

και όλο το υλικό στρατοπεδίας και ατομικών ειδών.

Πάρθηκαν επί πλέον 5 τηλέφωνα και 10 χιλιάδες καλώδια.

Έπαθαν βλάβες 4 εχθρικά αεροπλάνα.

Απώλειες Δικές μας: 498 νεκροί, τραυματίες, αγνοούμενοι απ' τους οποίους 49 αξιωματικοί. Οι απώλειες αυτές είναι όλων των τμημάτων που πήραν μέρος σ' αυτή την επιχείρηση.

IV. Συμμετοχή των μικροσχηματισμών της Ταξιαρχίας στην

α/ Διμοιρία Α/Α άμυνας με 6 μυδράλια και 2 Α/Α των 0,020.
Επιχείρηση. Με τη διάταξη των όπλων της σε επίκαιρα σημεία στο χώρο των επιχειρήσεων συνετέλεσε στην αντιμετώπιση της εχθρικής αεροπορίας εμποδίζοντάς την να δράση από χαμηλό ύψος.

β/ Διμοιρία πληροφοριών και Λόχος ΚΑΜ που πήραν αποστολή να διεισδύσουν στα νώτα του εχθρού με κύριο στόχο την εξουδετέρωση της εχθρικής πυροβολαρχίας δεν πραγματοποιήθηκε η αποστολή τους γιατί το εχθρικό πυροβολικό από τη θέση αυτή είχε κινηθεί σε άλλη θέση.

γ/ Υγειονομικοί Σχηματισμοί. Γενικά ανταποκτίθηκαν. Ομάδες τραυματιοφορέων από πολίτες έφτασαν κάτω από πυκνά πυρά πυρ/κού μέχρι το πεδίο της μάχης και πήραν τραυματίες μέσα από τα χαρακώματα.

δ/ Διμοιρία Μηχανικού. Η Διμοιρία Μηχανικού ανταποκρίθηκε καλά σ' όλες τις αποστολές που πήρε, ανίχνευση και εκκαθάριση ναρκοπεδίων συμπλήρωση ή καταστροφή συρματοπλεγμάτων, ναρκοθετήσεως στις κατευθύνσεις επίθεσης του εχθρού.

ε/ Διμοιρία Εφοδιασμού. Στις αποστολές που πήρε ανταποκρίθηκε παρά την έλλειψη σε μεταφορικά μέσα. Βασικά οι αιτήσεις των τμημάτων σε πολεμικό υλικό και τρόφιμα καλύφτηκαν έγκαιρα.

στ/ Διμοιρία Διαβιβάσεων. Ανταποκρίθηκε παρά τις Τεχνικές δυσκολίες και δραστήρια κινήθηκε στο πεδίο της μάχης.

ζ/ Διμοιρία αντιαρματικού. Πήρε μέρος στη μάχη με τα τμήματα πρώτου Κλιμακίου και έπαιξε αποφασιστικό ρόλο στη δημιουργία του ρήγματος.

V. Κριτική της Επιχείρησης.

Ο σκοπός της επιχείρησης όπως καθόριζε η Ε.Π.Ε. 18 της Ταξιαρχίας δηλαδή "κατάληψη του 1341 - 1505 και διατήρηση της τοποθεσίας με ανατροπή της διάταξης Δόντι - Δοντάκι 1394 - Άη-Λιά Σιδεροχωρίου δεν πραγματοποιήθηκε.

Η ιδέα ενέργειας ήταν η πιο ενδεδειγμένη στο δοσμένο έδαφος και στόχο. Η κατανομή των δυνάμεων και μέσων η επάρκεια αυτών και οι αποστολές που πήραν ιδιαίτερα στη κατεύθυνση του κυρίου ρήγματος ήταν ενδεδειγμένες.

Τα τμήματα της Ταξιαρχίας δεν ολοκλήρωσαν την αποστολή τους γιατί σε πρώτη φάση "κατάληψη 1341-1505" πραγματοποιήθηκε το πρώτο. Με τη κατάληψη του 1505 αν και δεν είχαν σοβαρές απώλειες είχαν αδικαιολόγητη διαρροή με αποτέλεσμα να διασπαστούν οι οργανικοί δεσμοί των Λόχων και Διμοιριών και να γίνουν ανίκανα για εκμετάλλευση επιτυχίας με συνέχιση της προσπάθειας στο Δόντι - 1394 - Άη-Λιά και να πραγματοποιήσουν έτσι τη δεύτερη φάση της διατήρησης.

Το 601 Τάγμα με τέχνη δημιουργεί το ρήγμα σε μικρό χρονικό διάστημα και καταλαμβάνει το Πέταλο. Συνεχίζει τη προσπάθειά του κανονικά για την κατάληψη του 1505. Αν και είχε τις δυνατότητες ζητάει ενίσχυση από την εφεδρεία του ρήγματος. Η Δ/νση της Ταξιαρχίας πολύ βιαστικά παραχωρεί την ενίσχυση αυτή με σκοπό να επιταχύνει την επιτυχία. Έτσι παρουσιάζεται μετά την δημιουργία του ρήγματος πυκνότητα και με την

κατάληψη του 1505 είχαμε αδικαιολόγητες απώλειες. Ιδιαίτερα οι απώλειες των Δ/σεων ήταν βασική αιτία της ανάμιξης και διαρροής των τμημάτων.

Η χρησιμοποίηση της Διλοχίας εφεδρείας ήταν σωστή ύστερα από την παραπάνω κατάσταση για κατάληψη του Δοντιού.

Μέχρι το μεσημέρι υπήρχε η δυνατότητα να γίνει στο 1394 με τις δυνάμεις Μπίκοβικ και Δόντι. Η Ταξιαρχία υπερεκτίμησε τη κατάσταση που ανέφεραν οι Διοικητές των Ταγμάτων σχετικά με τις απώλειές τους. Μπορούσε με την σύγχυση που είχε ο εχθρός και την ομίχλη να δόσει αποστολή αποφαστιστικής ενέργειας στη παραπάνω κατεύθυνστη στη Διλοχία Βελισσάρη.

Για την πραγματοποίηση της δεύτερης φάσης /κατάληψη ΄Αη-Λιά 1394/ η Ταξιαρχία επηρεάστηκε από τη μη κατάληψη του 1341, το οποίο άφηνε εκτεθειμένα τα πλευρά και νώτα του Μπίκοβικ.

Η Δ/ση του 580 Τάγματος έδειξε κλασική ανικανότητα στο συντονισμό των δυνάμεων και μέσων της παρά τον ηρωϊσμό που επίδειξαν οι μαχητές και τα στελέχη που ουσιαστικά πραγματοποίησαν την αποστολή τους. Στη περίπτωση αυτή θα έπρεπε η Ταξιαρχία να παρακολουθεί με ένα μέλος της Δ/σης από κοντά την ενέργεια που αυτή είχε αποφασιστική σημασία.

Η ανατροπή των τμημάτων μας στο Μπίκοβικ ήταν αναπόφευκτη ύστερα από την έλλειψη διοικήσεων τις απώλειες και διαρροή των τμημάτων και την έλλειψη της οχύρωσης προς τη κατεύθυνση του εχθρού. Ιδιαίτερα η υπάρχουσα οχύρωση καταστράφηκε τελείως απ' τους συνεχείς βομβαρδισμούς. Η διατήρηση του καταληφθέντος εδάφους και για τις επόμενες μέρες ήταν προβληματική γιατί κάθε προσπάθεια οχύρωσης που κατέβαλαν τα τμήματα στοίχισε πολύ σε αίμα με τη συνεχή μαζική βολή παρενόχλησης που έκανε ο εχθρός στη διάρκεια της νύχτας σε καλά επισημασμένο στενό χώρο. Ακόμα ο εχθρός κρατώντας κοντινές βάσεις εξόρμησης κατόρθωσε απερίσπαστα να κινητοποιήσει τις εφεδρείες του και να ενεργήσει μέσα σε λίγες ώρες. Η ποσότητα των πυρών του πυρ/κού μας δεν επαρκούσε για σοβαρή ανάσχεση.

Οι εφεδρικές δυνάμεις που διετέθηκαν στη Ταξιαρχία ήταν τελείως απαραίτητες για στοιχειώδικα διατήρηση της διάταξης του Μπίκοβικ χωρίς να περισσεύουν για παραπέρα διεύθυνση του χώρου. Γενικά η τέτοια διάθεση των δυνάμεων για την επιχείρηση Μπίκοβικ δεν ήταν η ενδεδειγμένη σε χρόνο και σκοπό. Θα έπρεπε εγκαιρότερα οι δυνάμεις αυτές να βοηθήσουν το σκοπό της επιχείρησης κατάληψης του 1341-1394-΄Αη-Λιά Σιδεροχωρίου με τη διάθεσή του από την αρχή σαν εφεδρεία της όλης επιχείρησης. Σε τέτοιες σοβαρές επιχειρήσεις παρουσιάζονται περιπλοκές και λάθη που μόνο η σωματική εφεδρεία σταθερά αποφασίζει στην πραγματοποίηση του σκοπού της επιχείρησης.

Στις εκθέσεις των τμημάτων δε γίνεται αντικιμενική κριτική στα λάθη που παρουσίασαν στη διάρκεια της επιχείρησης.

Βασικές διοικητικές ανωμαλίες στον ανεφοδιασμό, μεταφορά τραυματιών συγκέντρωση και ταφή νεκρών περισυλλογή λαφύρων και άμεση αντίληψη της δύναμης και κατάστασης του τμήματος. Αντικαταστάτες διοικήσεων παρά το ότι τονίστηκε επανελημμένα δεν είχαν ορισθεί.

Το 601 Τάγμα με σημειωμά του στις 13.30 η ώρα αναφέρει στη Ταξιαρχία ότι έμεινε μόνο με τρείς Διμοιρίες ελαττωμένης δύναμης παραλείποντας να αναφέρει τη διαρροή που έπαθε μετά το ρήγμα που σαν επακόλουθο τη γρήγορη αίτηση ενίσχυσης για κατάληψη του 1505 ακόμα και την ανατροπή του τις βραδυνές ώρες. Ὅμως με την ανασυγκρότησή του συγκροτήθηκαν δύο πλήρης Λόχοι των 50-60 ανδρών. Από συναισθηματισμό και διοικητική αδυναμία έχασε τη κατάσταση απ' τα χέρια του και δυσκόλεψε την εκμετάλλευση της αρχικής επιτυχίας που πραγματοποίησε .

Επίσης το 589 Τάγμα έπεσε στα ίδια λάθη πράγμα που αποδείχτηκε ύστερα από την ανασυγκρότηση δύο Λόχων των 40-45 ανδρών.

VI. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

1/ Για τη δημιουργία ρήγματος σε συρματοπλέγματα, ναρκοπέδια και πολυβολεία οχυρωμένης εχθρικής τοποθεσίας είναι αρκετά τα μέσα του Πεζικού /σταυροί από τυποποιημένα γεμίσματα, πάτζερ, ψαλίδες /με ειδική οργανωτική συγκρότηση των Λόχων Πεζικού, συστηματική ταχτική εκπαίδευση της διμοιρίας καταστροφών του Λόχου και τη Τεχνική κατάρτιση των στελεχών για το συντονισμό των διμοιριών στη κατεύθυνση του ρήγματος.

2/ Αποφασιστικός ο ρόλος των αντιαρματικών 0,020 με τη χρησιμοποίησή τους στο πρώτο Κλιμάκιο για την εξουδετέρωση του σχεδίου πυρός του εχθρού. Επίσης για την ίδια δουλειά η συμβουλή του πυρ/κού.

3/ Η κατεύθυνση του ρήγματος πρέπει να επιδιώκεται στο πιο στρατηγικό σημείο για την ανατροπή της εχθρικής διάταξης, αποφεύγοντας το βάθος της οχύρωσης.

4/ Στην επίθεση σε οχυρωμένη τοποθεσία οι δυνάμεις πρέπει να διατίθενται σε μια κατεύθυνση με διαδοχικό σχηματισμό / διμοιριών Λόχων/ για να τροφοδοτείται η προσπάθεια στο ρήγμα και η συνέχιση της επίθεσης στο εσωτερικό της τοποθεσίας χωρίς να σκορπούν οι δυνάμεις με κίνδυνο να πέσουν σε καινούργια ναρκοπέδια και συρματοπλέγματα.

5/ Κατάλληλος χρόνος για τέτοιου είδους ενέργειες προσφέρεται η νύχτα γιατί δίνεται η δυνατότητα της μυστικής συγκέντρωσης δυνάμεων στην κατεύθυνση του ρήγματος και αποφεύγονται τα πυρά της αεροπορίας. Οι ανασχέσεις πυροβολικού, όλμων και οι επισημάνσεις των αυτομάτων.

6/ Ο σύνδεσμος πεζικού - πυρ/κού και τμημάτων πεζικού σε τέτοιου είδους επιχειρήσεις είναι πραγματοποιήσιμος μόνο με ασυρματοτηλέφωνα γιατί η λοιπή συνδεσμολογία /σύνδεσμος τηλέφωνα, φωτοβολίδες/ δεν αποτελούν σταθερά μέσα σύνδεσης πάνω στη μάχη. Χρειάζεται μεγάλη προσοχή στις υποκλοπές με σύνταξη εύχρηστων κωδίκων. Ακόμα φάνηκε απαραίτητη η προσωπική ραδιοσυνδιάλεξη των διοικητών πράγμα που επιβάλει την εκμάθηση των στελεχών στη ραδιοτηλεφωνία.

7/ Πρέπει να επιδιώκεται αποκέντρωση των εχθρικών δυνάμεων και μέσων με πλευρικές αποφασιστικές ενέργειες για να δίνεται η δυνατότητα στα τμήματα της κύριας προσπάθειας να σταθεροποιούν τις θέσεις τους και εκμεταλλεύονται την επιτυχία. Ιδιαίτερα στην κατάληψη στρατηγικών σημείων που ο εχθρός συγκεντρώνει μάζα πυρ/κού και αεροπορίας η γρήγορη και γερή οχύρωση του εδάφους που θα κρίνει τη διατήρηση του σημείου δε μπορεί να πραγματοποιηθεί με τα μέσα και τμήματα της κύριας ενέργειας. Αυτό μπορεί να πετύχει από τμήματα μαχητικά του μηχανικού που θα διαθέτουν ανάλογη ειδίκευση και μέσα π.χ. στο Μπίκοβικ 10 βασικά πυροβολεία ήταν αρκετά για να κρατηθεί το ύψωμα. Αυτά μπορούσαν να κατασκευαστούν από ειδικά προετοιμασμένο Λόχο μέσα σε μια νύχτα.

8/ Σε επιχειρήσεις διάρκειας ο ανεφοδιασμός των οργάνων πυρών πρέπει να υπολογίζεται σχολαστικά για την επάρκεια σε πυρομαχικά /όλμοι πυροβολικό Α/Α ανταρματικά/ κλπ/, για να είναι συνεχής η συμβουλή τους στη μάχη και να μην ατονίζει η βοήθειά τους στο Πεζικό πράγμα που έχει ψυχολογική επίδραση, στους μαχητές του Πεζικού.

Γενικό Συμπέρασμα. Η επιχείρηση Μπίκοβικ απέδειξε ότι τα τμήματα του Δ.Σ.Ε. έχουν τη δυνατότητα να πραγματοποιήσουν επιχείρηση σε σοβαρούς εχθρικούς στόχους με καλό συντονισμό των μέσων τους. Τα συμπεράσματα είναι πολλά. Πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενα ιδιαίτερης μελέτης για να δόσουν τη δυνατότητα σε στελέχη και μαχητές του Δ.Σ.Ε. να χαταχτήσουν τη τέχνη της επίθεσης σε τέτοιους στόχους.

Σ.Δ. ΤΑΞΙΑΡΧΙΑΣ 16/11/48
Γ Ε Ω Ρ Γ Ι Α Δ Η Σ

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
Χ ΜΕΡΑΡΧΙΑ
14η ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ ΠΕΖΙΚΟΥ

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΜΠΙΚΟΒΙΚ

Ι. Μετά τις επιχειρήσεις του Βίτσι η 14η Ταξιαρχία έβαλε σα Κεντρικό της καθήκον να πραγματοποιήσει με τις δυνάμεις της τη κατάληψη του οχυρωμένου στόχου Μπίκοβικ. Εχτιμώντας σωστά τη σημασία του στόχου απ' όλες τις πλευρές η Ταξιαρχία χρειάστηκε 10 και πλέον μέρες να προετοιμαστεί οργανωτικά και ηθικοϊδεολογικά επιλύοντας τα παρακάτω βασικά προβλήματα:

1. Συστηματοποίηση των μέσων καταστροφής που χρησιμοποιεί ο Δ.Σ.Ε. για ναρκοπέδια, συρματοπλέγματα και πολυβολεία εχθρού.

2. Οργάνωση του Λόχου Πεζικού για την Τεχνική και ταχτικά προσαρμογή των μέσων καταστροφής στις συνθήκες που παρουσιάζονται στο πεδίο της μάχης, σε οχυρωμένο στόχο. Εκπαίδευση Τεχνική και ταχτική μαχητών και βαθμοφόρων του Λόχου.

3. Αναλυτική μελέτη του εδάφους της εχθρικής τοποθεσίας και οργάνωση της αναγνώρισης των στόχων και άλλων λεπτομερειών.

4. Προσαρμογή της διάταξης του Τάγματος Πεζικού, για επίθεση σε μια κατεύθυνση και σε μέτωπο μέχρι 100 μέτρα για δημιουργία ρήγματος στην εχθρική οχυρωμένη τοποθεσία.

5. Προσαρμογή της διάταξης επίθεσης της Ταξιαρχίας πεζικού για ανατροπή της εχθρικής τοποθεσίας με ενέργεια απο μια κύρια κατεύθυνση, προσανατολίζοντας το κέντρο βάρος της στη κατεύθυνση του ρήγματος.

6. Αποπεράτωση των προετοιμασιών με λεπτομερειακή κατάστρωση σχεδίου ενέργειας και με την ηθικόϊδεολογική προετοιμασία εναρμονισμένη στη βάση της όλης εκπαίδευσης και προετοιμασίας που έγινε.

ΙΙ. Πάνω στα μέσα καταστροφής έγιναν αρκετά πειραματικές δοκιμές καταστροφής ναρκοπεδίων και σύρματος με πάντζερ. Το πάντζερ με την ισχυρή ωθητική δύναμη που έχει σε στενή κατεύθυνση και την ελάχιστη πλευρική εκτόνωση των αερίων του δεν είναι αποτελεσματικό στη καταστροφή του συρματοπλέγματος. Αφενός πρέπει να πετύχει ακριβώς στη βάση του συρματοπλέγματος, δηλαδή να χτυπήσει στη γή, πράγμα που δεν το πέτυχαν μέρα και με καλή σκόπευση επίλεκτοι πατζερίστες. Ύστερα από την πρόσκρουση στο συρματόπλεγμα δεν εκπιρσοκροτεί. Καταστράφηκαν ναρκοπέδια αλλά χρειάζεται μεγάλη κατανάλωση που δεν συμφέρει. Είναι κατάλληλα μόνο για πολυβολεία. Έγιναν δοκιμές καταστροφής συρματοπλέγματος με σωλήνες πάτζερ, σωλήνες από λαμαρίνες 1-2 μέτρα σανίδες 2 μ. με επίδεση 10 τυποποιημένων και για στενοραμμένους σάκκους 0.020 επί 1 μέτρο γεμισμένους με εκκρηκτική ύλη. Όλα τα παραπάνω παρουσιάζουν δυσκολία στη μεταφορά, δυσκολία στη πυροδότηση χρειάζεται πολύς χρόνος για τη τοποθέτηση στο συρματόπλεγμα και πυροδότηση πράγμα που επιδρά αρνητικά στα τμήματα εφόδου. Γενικά η ταχτική τους χρήση είναι ανεφάρμοστη σε στόχους που έχουν πυκνά εκτεταμένα πεδία βολής. Είναι κατάλληλα μόνο για το εσωτερικό οχυρωμένης τοποθεσίας, κατοικημένου τόπου κλπ.

Οι δοκιμές με τους σταυρούς είχαν πλήρη επιτυχία. Ο σταυρός έγινε με δυό λουριά σανίδια από σκουρέτα, το ένα με διαστάσεις 0.015 επί 0.040 και το άλλο με 0.010 επί 0.050. Στο πρώτο δέθηκε ένα τυποποιημένο ενισχυμένου με δυό καλουπάκια. Έναυσμα βιδωτό στο τυποποιημένο από γερμανική χειροβομβίδα ή παρόμοια βιδωτά εναύσματα. Επιβραδύνθηκε με κατάλληλο τρόπο το έναυσμα από 10 σε 16-18. Ο μαχητής μπορεί να κουβαλήσει δυό σταυρούς και να ενεργήσει στο συρματόπλεγμα ή ναρκοπέδιο σα να πετάει χειροβομβίδα. Στο πτησσόμενο ατσαλένιο συρματόπλεγμα που χρησιμοποιεί ο εχθρός με

δίσταυρους ανοίγεται μεγάλο ρήγμα 15-25 μ, γιατί είναι τεζαρισμένο, κόβεται εύκολα και συσπειρώνεται. Το αγκαθωτό κανονικά λασκαρισμένο συρματόπλεγμα με 6 σταυρούς γίνεται ρήγμα 10 μέτρων. Σ' αυτό χρειάζεται νάχουμε και ψαλίδια γιατί με την έκκρηξη μένουν μεμονωμένα σύρματα που πρέπει να κοπούν. Οι σταυροί καταστρέφουν τελείως τις ναρκοπαγίδες που βρίσκονται μπρός και πάνω στα συρματοπλέγματα. Για ναρκοπέδια από νάρκες σουμάιν χρειάζεται μεγαλύτερη κατανάλωση σταυρών. Για τις προωθημένες μεμονομένες εχθρικές παγιδεύσεις η εξουδετέρωση γίνεται από τους ανιχνευτές ναρκών, με απασφάλιση της παγίδας ή κόψιμο του σχοινιού της.

Τα αντιαρματικά των 0.020 έκανα δοκιμαστικάς βολές την ημέρα και νύχτα σε πολυβολεία από απόσταση 600-400 και 100 μέτρα με διατριτικά και εκρηκτικά βλήματα. Ο Τεχνικός και ταχτικός τρόπος χρήσης τους σε πρώτο Κλιμάκιο επίθεσης αποδείχτηκε πολύ ικανοποιητικός για εξουδετέρωση του εχθρικού σχεδίου πυρός. Χωρίς ρόδες μετακινείται εύκολα από θέση σε θέση με 3 άνδρες την ημέρα ρίχνει εύστοχα και στα 600 μέτρα.

Τα αντιαρματικά των 0.037 δε μπορούν Τεχνικά και ταχτικά να ανταποκριθούν στην επίθεση σε ορεινό στόχο, εφ' όσον η θέση βολής και ο στόχος έχουν ύψωμετρική διαφορά και η γωνία πτώσεως του βλήματος είναι κάτω των 600 περίπου παρουσιάζεται συνεχώς αποστρακισμός των βλημάτων και δεν έχουμε κανένα υλικό απαοτέλεσμα. Το βάρος της σκευής δεν επιτρέπει πλησίασμα του πυροβόλου κάτω των 800 μέτρων επομένως τη νύκτα δεν έχει ευστοχία και δυσκολεύεται και ο συντονισμός των πυρών του με την κίνηση του πεζικού. Θα είναι αποτελεσματικό για στόχους σε πεδινό έδαφος με διαδοχική ρυμούλκισή του κοντά προς το στόχο με τη κίνηση του πεζικού.

III. Η προετοιμασία του Λόχου Πεζικού για επίθεση σε γερά οχυρωμένο στόχο ακολούθησε τη παρακάτω οργανωτική στρουχτούρα. Η ταχτική χρησιμοποίηση των Διμοιριών του Λόχου στην επίθεση, βγήκε από την ανάγκη να γίνει ρήγμα στην οχύρωση του εχθρού με συνεχή προσαρμογή των δυνάμεων και μέσων σε μια κατεύθυνση, να αποφεύγεται και η παραμικρή αποκέντρωση γιατί θα πέσουν τα τμήματα σε καινούργια ναρκοπέδια - συρματοπλέγματα- σχέδιο πυρός, θα εξαντλήσουν τις δυνάμεις και μέσα τους και θα καθηλωθούν στην α΄ γραμμή αντίστασης του εχθρού. Η πείρα μας σχετικά με την ταχτική της άμυνας του εχθρού, μας γνωρίζει ότι η κυκλική άμυνα Τάγματος /κέντρο αντίστασης/, αποτελείται από τη περιχαράκωση 2-4 σημείων στηρίγματος /άμυνα Λόχου κυκλική/ με αμοιβαίες τις πλαγιοφυλάξεις και με κατά βάθος διάταξη των σημείων /λόχων/. Επομένως πρέπει τα τμήματά μας επίθεσης πρέπει να έχουν την επάρκεια σε μέσα καταστροφής για να είναι σε θέση ν' αντιμετωπίσουν μια και δυό σειρές ναρκοπέδια - πολυβολεία - συρματοπλέγματα, τα οποία πολλές φορές δεν καθορίζονται με αναγνώριση και αν δεν υπολογισθούν παρουσιάζουν απρόοπτα εμπόδια στη μάχη.

Οι δυσκολίες που παρουσιάζονται στο πεδίο της μάχης στο συντονισμό των δυνάμεων και μέσων του Λόχου και ιδιαίτερα στη φάση της επίθεσης σε οχυρωμένο στόχο αποτέλεσαν το βασικό πρόβλημα της Διοίκησης της Ταξιαρχίας και η εκπαίδευση μαχητών και στελεχών μπήκε επιταχτική για να μάθουν να πραγματοποιούν το ρήγμα. Έγινε υποδειγματική άσκηση των Στελεχών της Ταξιαρχίας μέχρι διοίκηση διμοιρίας με θέμα. Ο Λόχος στην επίθεση σε οχυρωμένη τοποθεσία στη δημιουργία ρήγματος με τα μέσα του και με υποστήριξη πυρ/κού. Η άσκηση απεικονίστηκε σε οχυρωμένη τοποθεσία με ναρκοπέδια και συρματοπλέγματα που κατασκευάστηκαν και εκτελέστηκε με πραγματικά πυρά. Η απεικόνηση του Πυρ/κού έγινε με πυρά ολμίσκων. Την άσκηση επακολούθησε κριτική και βγήκαν οργανωτεχνικά και ταχτικά συμπεράσματα πάνω στα οποία προσαρμόστηκε η όλη συγκρότηση και εκπαίδευση των τμημάτων μας.

Η συγκρότηση του Λόχου ήταν:

Διμοιρία καταστροφής με την ομάδα ανιχνευτών και καταστροφής ναρκοπεδίων /6 άνδρες 12 σταυροί/,

Ομάδα καταστροφής συρματοπλέγματος /6 άνδρες 12 σταυροί 2 ψαλίδες/,

Ομάδα πατζεριστών /6 άνδρες 6 πάντζερ/.

Τη Διμοιρία πατζεριστών με 2 ομάδες πατζεριστών /10-12 άνδρες, 10-12 πάντζερ και μια ομάδα πυρός 10 άνδρες 2 οπλ/λα/.

Τη διμοιρία πυρός /20 άνδρες με 4 οπλ/λα/. Η διμοιρία καταστροφής είναι εφοδιασμένη βασικά με ατομικά αύματα και χειροβομβίδες.

Η διάταξη του Λόχου στη κατεύθυνση του ρήγματος πρέπει να είναι:

Διμοιρίες διαδοχικές με απόσταση 20-40 μέτρα. Διάταξη διμοιριών και ομάδων σχεδιαγραμματική.

Ναρκοπέδιο - Συρματόπλεγμα

Σχέδιο πυρός χαρακώματα -πολυβολείων

Ομάδα ανιχνευτών

Ομάδα καταστροφών

Ομάδα πατζεριστών

Ομάδες πατζεριστών

Ομάδα πυρός

Διμοιρία πυρός

Ο ταχτικός τρόπος ενέργειας των τμημάτων του Λόχου για την δημιουργία του ρήγματος στις ασκήσεις που έγιναν ήταν ο παρακάτω:

Ο Λόχος προχωρεί από τη βάση του εξόρμησης προς το στόχο με τον παραπλεύρως σχηματισμό. Η ομάδα ανιχνευτών αποπαγιδεύει τις προωθημένες νάρκες συναγερμού και καταστρέφει το κανονικό ναρκοπέδιο ρίχνοντας 6 σταυρούς. Τραβιέται 15-20 μέτρα πίσω για να προφυλαχτεί από τις εκκρήξεις. Η ομάδα καταστροφής προσπερνάει τους πρώτους και ενεργεί στα συρματοπλέγματα. Αν τα πυρά του εχθρού εμποδίζουν στο πλησίασμα επεμβαίνει με κανένα πάντζερ ο Διμοιρίτης. Με το κόψιμο του συρματοπλέγματος ο Διμοιρίτης προωθεί τολμηρά από το ρήγμα τους παντζεριστές του και παρασύρει όλη τη Διμοιρία του σε έφοδο με πάντζερ, αυτόματα και χειροβομβίδες καταλαμβάνει τα πρώτα χαρακώματα και αγκιστρώνεται αποφασιστικά. Ο Διοικητής του Λόχου επικεφαλής της δεύτερης Διμοιρίας περνάει με ταχύτητα από το ρήγμα και ενεργεί στην άλλη σειρά των αντιστάσεων. Καταλαμβάνει τον αντικειμενικό του σκοπό και με υπεύθυνο τον Επίτροπο οργανώνει με τη διμοιρία πυρός το σχέδιο πυρός. Προετοιμάζει τις δυό πρώτες Διμοιρίες του, τις ανασυγκροτεί και συνεχίζει την επίθεσή του με τον ίδιο τρόπο ενέργειας και στο β΄ αντικειμενικό σκοπό του Λόχου.

Η εκπαίδευση στις διμοιρίες καταστροφής και παντζεριστών έγινε σε όλους τους Λόχους της Ταξιαρχίας κατά τον τρόπο που αναφέρεται παραπάνω με πλήρη επιτυχία. Η εκπαίδευση των Στελεχών του Λόχου δεν ολοκληρώθηκε..

Η Δ/ση της Ταξιαρχίας μελετώντας τις δυσκολίες που παρουσιάζει ο τρόπος ενέργειας στο ρήγμα το οποίο για να πετύχει χρειάζεται απόλυτη πειθαρχία στη διάταξη και στις διαδοχικές κινήσεις έκανε εδική εκπαίδευση και κατάλληλη πολιτική δουλειά για την αξιοποίηση των Υπαξ/κών.

Ο ομαδάρχης είναι πάντα ο πρωταγωνιστής που εγγυάται την τήρηση της διάταξης επίθεσης με ακρίβεια στο πεδίο της μάχης, ή την εκτέλεση οποιασδήπτε ενέργειας επιβάλολοντας τη πειθαρχία στα πυρά και στη κίνηση της ομάδας.

/Σημ./ Στη μάχη του Μπίκοβικ με τον παραπάνω τρόπο 4 Λόχοι πραγματοποίησαν ρήγματα σε τρείς κατευθύνσεις / 1505 - Δόντι - 1341/ χωρίς να έχουν σοβαρές απώλειες./

ΙΙΙ. Στην αναλυτική μελέτη του εδάφους της εχθρικής τοποθεσίας εξετάστηκαν και αναγνωρίστηκαν.

α/ Η διάταξη των στρατιωτικών σημείων στο σύνολο της τοποθεσίας που κατείχε ο εχθρός Μπίκοβικ, 1505-1394-Δόντι-1341-Άη-Λιάς Σιδεροχωρίου-Αυχένας Καζάνι-1206 ανέρεισμα Παπάσκοβας.

β/ Τα πεδία βολής των σημείων αυτών, οι αμοιβαίες πλαγιοφυλάξεις των και τα απυρόβλητα σημεία.

γ/ Η φύση και διάταξη της οχύρωσης κάθε σημείου, αριθμός πολυβολείων, μήκος χαρακωμάτων, ισχύς σκεπάστρων και διάταξη αμυντικών κωλυμμάτων /συρματοπλέγματα ναρκοπέδια/.

δ/ Τα δρομολόγια επικοινωνίας και ανεφοδιασμού του εχθρού μεταξύ των σημείων και από τα μετώπισθέν του.

ε/ Τα δρομολόγια /ώρες/ κίνησης των δικών μας τμημάτων προς τις εχθρικές θέσεις.

στ/ Τα εδαφικά σημεία που μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε σαν βάσεις εξόρμησης και βάσεις πυρός /απόσταση, βατότητα μέχρι τους στόχους, κάλυψη και οργάνωση των βάσεων./.

η/ θέσεις σταθμών διοίκησης, παρατηρητηρίων, σταθμών επίθεσης και δρομολογίων για διακομιδή των τραυματιών, άξονες καλυμμένοι για εξασφάλιση του τηλ/κού διχτύου, κλπ κλπ.

Στην οργάνωση της αναγνώρισης των στόχων εξακριβώθηκαν :

α/ Η δύναμη και τα μέσα του εχθρού, σε κάθε σημείο κατά προσέγγιση με συγκέντρωση πληροφοριών από κοντινή παρατήρηση κάθε μέρα. Η δουλειά αυτή πραγματοποιήθηκε από τις ομάδες πληροφοριών που συγκροτήθηκαν σε κάθε Τάγμα /δύναμη 5 ανδρών/ και τη Διμοιρία πληροφοριών. Το σχέδιο πυρός και η φύση των όπλων με ειδικές κρούσεις που έγιναν.

β/ Η διάταξη του βαρύ οπλισμού, θέσεις όλμων και πυροβολαρχιών, καθώς και τα εδαφικά σημεία που προσαρμόστηκαν οι βολές ανασχεσής τους.

γ/ Ιδιαίτερα τα αδύνατα σημεία του οχυρωμένου σχεδίου πυρός. Προσέχτηκαν οι εξοχές της οχύρωσης που παρουσιάζουν πάντα τα λιγώτερα όργανα πυρός. Στα αντερείσματα Α και Β /εξοχές/ χωράνε 2-4 όργανα που μόνο μετωπικά μπορούν να βάλουν. Ενώ στις λεκάνες Γ και Δ / εσοχές/ βάζουν πολλά όργανα πυρός και ιδιαίτερα σε πλαγιοφύλαξη.

δ/ Διαλέχτηκε το αντέρεισμα Ανατ. του 1505 σαν αδύνατη εξοχή της οχύρωσης του Μπίκοβικ, ύστερα από πολύπλευρη αναγνώριση και παρατήρηση των Δ/σεων και διαπιστώθηκε με ειδική επί τόπου αναγνώριση σε πρωϊνές ώρες από τους Δ/τές των Λόχων ότι το αντέρεισμα αυτό βάλλεται μόνο μετωπικά από 8 όργανα πυρός σε δυό σειρές διαταγμένα.

ε/ Έγιναν κατά τον ίδιο τρόπο αναγνωρίσεις στο Δόντι-1341

ζ/ Οι αξιωματικοί των βάσεων πυρός πεζικού αναγνώρισαν επί τόπου τις θέσεις βολής των όλμων και αντιαρματικών και πρωϊνές ώρες επισήμαναν τις θέσεις και τις κατευθύνσεις βολής με στοιχισμό ακοντίων, εχτίμησαν τις αποστάσεις για να πραγματοποιηθεί βολή τη νύχτα.

η/ Αναγνωρίστηκαν οι βάσεις εξόρμησης των τμημάτων και ειδικές ενέδρες και ανιχνευτές παρακολουθούσαν τυχόν έκτακτες συνήθειες του εχθρού σε μέτρα ασφάλειας και παγιδεύσεις προωθημένες. Οι ανιχνευτές ναρκοπεδίων αναγνώρισαν τη ζώνη των ναρκοπεδίων στη κατεύθυνση του ρήγματος και την απόσταση από το συρματόπλεγμα.

΄Ολος ο παραπάνω τρόπος των αναγνωρίσεων έγινε με συνεργασίες κατά τομέα δουλειάς της Διοίκησης και επιτελείων της Ταξιαρχίας των Διοικήσεων των Ταγμάτων και Λόχων και των αξιωματικών πυρ/κού.

IV. Το πρόβλημα της προσαρμογής της διάταξης επίθεσης Τάγματος στη κατεύθυνση του ρήγματος /Α αντέρεισμα 1505/ ήταν βασικό. δε προτιμήθηκε η φάλαγγα επίθεσης Τάγματος με τους Λόχους διαδοχικούς /κυμματοειδής ενέργεια Λόχων/ γιατί παρουσιάζει τα μειονεκτήματα:

α/ Μέτωπο ρήγματος πολύ στενό με κίνδυνο να ανατραπεί.

β/ Ισχυρή ανάσχεση του εχθρού μπορεί να απομονώσει το Β΄ Κλιμάκιο από το Α΄ και να ατονίσει η επίθεση του Α΄ Κλιμακίου αν έγκαιρα δεν τροφοδοτηθεί

γ/ Η Δ/ση του Τάγματος δε μπορεί εύκολα να συντονίσει τέτοιο επιμήκη σχηματισμό.

Προτιμήθηκε ο σχηματισμός Τάγματος σε τρίγωνο με 2 Λόχους μπροστά η Δ/ση του Τάγματος στη θέση του τριγώνου με τα α/αρματικά των 0.020 / βάση πυρός ρήγματος/. Το Τάγμα στο ρήγμα δε μπορεί να διευθύνει βάση πυρός όλμων πολυβόλων. ΄Ολες οι δυνάμεις και τα μέσα του ρήγματος πρέπει να διευθύνονται άμεσα γιατί η ιδεομορφία της μάχης αυτής δυσκολεύει πολλούς συντονισμούς δυνάμεων και μέσων με κίνδυνο να δημιουργηθεί σύγχυση, συσσώρευση και προσβολή των τμημάτων μας μεταξύ τους. Είναι αρκετά για το Τάγμα τα α/αρματικά των 20 με άμεση διοίκησή τους. στο Α΄ Κλιμάκιο και η προπαρασκευή του πυροβολικού με προκαθορισμένο βομβαρδισμό των στόχων, στη διάρκεια του οποίου πρέπει να ρυθμίζει ο Δ/τής του Τάγματος του ρήγματος με τη βοήθεια αξιωματικού συνδέσμου του πυρ/κού.

V. Βασικό πρόβλημα παρουσίασε η εν γένει προσαρμογή της διάταξης επίθεσης όλων των τμημάτων της Ταξιαρχίας, για την ανατροπή της εχθρικής τοποθεσίας, με το κέντρο βάρους της τη κύρια κατεύθυνση του ρήγματος. Η Δ/ση μελέτησε:

α/ Την εξασφάλιση άμεσης εφεδρείας την Κ.κατεύθυνση του ρήγματος /εφεδρεία ρήγματος/ για αποφασιστική συνέχιση της προσπάθειας και εκμετάλλευση άμεση κάθε επιτυχίας. Η εφεδρεία αυτή να καταλάβει τη βάση εξόρμησης του Τάγματος Α΄ Κλιμακίου μόλις αυτό επιτεθεί για να βρίσκεται όσο το δυνατόν πιο κοντά.

β/ Εξασφάλιση άλλης εφεδρείας σε μεγαλύτερη κλιμάκωση /εφεδρεία όλης της επιχείρησης προσανατολισμένης για πλατύτερη εκμετάλλευση της επιτυχίας και για αντιμετώπιση τυχόν αντιπερισπαστικής εχθρικής ενέργειας.

γ/ Ενέργειες πλαγιοφύλαξης και αντιπερισπασμού στα εχθρικά μετόπισθεν χωρίς να απορροφώνται δυνάμεις και μέσα πάνω από το 1/4 του συνόλου της Ταξιαρχίας.

δ/ Την εξασφάλιση διάταξης βάσης πυρός πεζικού /όλμων, πολυβόλων, α/α/ σε ενιαίο μαζικό σχηματισμό για τον καλύτερο συντονισμό και αποφασιστικότερη συμβουλή της στην κατεύθυνση που επιδιώκει με πυκνότητα πυρών και ευκολώτερον τον ανεφοδιασμό.

ε/ Τη βάση πυρός πυρ/κού για ενιαία συγκεντρωτική βολή όλων των πυροβόλων σε έναν στόχο και τη μαζική μεταφορά του στον επόμενο. Γιά να πετύχει το καλύτερο σύνδεσμο πεζικού πυροβολικού τοποθετήθηκαν αξιωματικοί σύνδεσμοι του πυρ/κού στο Α΄Κλιμάκιο του πεζικού με χωριστά μέσα διαβίβασης.

στ/ Τη προσαρμογή των μέσων διαβίβασης και συνδέσμου στη διάταξη επίθεσης της Ταξ. Για το συντονισμό των τμημάτων χρησιμοποιήθηκαν με καλό συνδιασμό όλα τα μέσα τηλέφωνα - ασύρματοι μικροί - φωτοβολίδες - σύνδεσμοι. Ο τρόπος κατασκευής των φορητών μπομπίνας εξασφάλιζε τη τηλεφωνική επικοινωνία με τα Τάγματα ακόμα και κατά τη διάρκεια της κίνησής τους.

ζ/ Τη προσαρμογή των υπηρεσιών ανεφοδιασμού - υγειονομικού για εξυπηρέτηση των τμημάτων μέχρι το Α΄ Κλιμάκιο της μάχης.

η/ Την εξασφάλιση εργαλείων και εκκρηκτικών υλών /νάρκες/ για άμεση βελτίωση της οχύρωσης του εδάφους που θα καταχτούσαν τα τμήματα πεζικού.

VI. Η προσαρμογή της διάταξης επίθεσης της Ταξιαρχίας από της βάση εξόρμησης πάνω στη ζοσμένη εχθρική τοποθεσία, ήταν πραγματοποιήσιμη μόνο τη νύχτα. Το σχέδιο ενέργειας καταστρώθηκε με σωστό και λεπτομερειακό υπολογισμό των παραγόντων:

-Εχθρός

-΄Εδαφος

-Δυνάμεις

-Μέσα

-Χρόνος

και διατυπώθηκε αφού πρώτα αποκρυσταλλώθηκαν και κατενεμήθηκαν επί τόπου συνεργασία με τους διοικητές, οι αποστολές του καθένα.

Η ηθικοϊδεολογική προετοιμασία βασικά έβαλε τη σφραγίδα της σε όλες τις προετοιμασίες της επιχείρησης, γιατί εναρμονίστηκε στη βάση της συνολικής εκπαίδευσης των τμημάτων και στη καλή προετοιμασία των μέσων και του τρόπου ενέργειας.

Μαχητές και Στελέχη ξεκίνησαν με ολοκληρωμένη την επίθεση ότι το "Μπίκοβικ θα πέσει αυτή τη φορά".

Ε.Α.ΤΑΞΙΑΡΧΙΑΣ 24/11/48
Γ Ε Ω Ρ Γ Ι Α Δ Η Σ

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
14η Τ Α Ξ Ι Α Ρ Χ Ι Α
ΑΡΙΘ. ΠΡΩΤ. Ε.Π.Ε.

Αυστηρά - Προσωπική

Δ Ι Α Τ Α Γ Η Ε Π Ι Χ Ε Ι Ρ Η Σ Ε Ω Ν

Χάρτης Φλώρινας 1:100.000

I. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ:

Όπως το συνημμένο δελτίο πληροφοριών /Σχεδιαγραμματικό/.

II. ΣΚΟΠΟΣ: Κατάληψη της οχυρωμένης τοποθεσίας Μπίκοβικ /1341-1505/διατήρησή του και άμεση εκμετάλλευση της επιτυχίας με ανατροπή της διάταξης ΔΟΝΤΙ - ΔΟΝΤΑΚΙ, δεξιό Λόχο/1394/ ΑΗ ΛΙΑ - ΣΙΔΕΡΟΧΩΡΙΟΥ, για εξασφάλιση της αμυντικής διάταξής μας στο Μπίκοβικ.

III. ΙΔΕΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ:

1/ Συγκέντρωση της κύριας μάζας του πυροβολικού στο Μπίκοβικ /1505/ και ενέργεια της κύριας δύναμης του Πεζικού στο σημείο αυτό για δημιουργία ρήγματος και κατάληψη του Μπίκοβικ. Συνέχιση της προσπάθειας για ανατροπή των κοντινών στόχων Δόντι - Δοντάκι με μαζική μεταφορά της βολής πυρ/κού. Σύγχρονη ενέργεια με δευτερεύουσες δυνάμεις για άμεση κατάληψη του 1341 και εξασφάλιση των νώτων της κύριας προσπάθειας. Ταυτόχρονη αγκίστρωση των στόχων ΑΗ ΛΙΑ - ΣΙΔΕΡΟΠΟΥΛΟΥ - ΔΟΝΤΙ - ΔΟΝΤΑΚΙ με ελαφρά τμήματα και πυρά όλμων για πλαγιοκάλυψη της κύριας

προσπάθειας. Αντιπερισπαστικές αποφασιστικές ενέργειες στα κοντινά μετόπισθεν του εχθρού με ελαφρά ειδικά τμήματα.

2/ Ημέρα και ώρα .... η 10/11/48 και ώρα 23η.

IV. <u>ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑ</u>: Οι δυνάμεις της Ταξιαρχίας ήτοι

8 Λόχοι Πεζικού 7,

στοιχεία όλμων,

3 στοιχεία πολυβόλων,

3 στοιχεία αντιαρματικών των 0.020,

διμοιρίες Σαμποτέρ, πληροφοριών και αντιαεροπορική.

Επί πλέον ένα ανταρματικό των 0,037

δύο ανταεροπορικά των 0.020,

ένας Λόχος ΚΑΜ,

Διλοχία πεζικού σαν εφεδρεία της επιχείρησης.

Ακόμα 4 πεδινά και ορειβατικά πυροβόλα.

V. <u>ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ</u>:

α/ Το 601 Τάγμα συν αντιαρματικό των 0.020 από το χώρο κάλυψής του ΓΚΛΑΒΑΤ να κινηθεί την 18 ώρα διά του δρομολογίου ΡΟΤΟ-ΑΓΙΑΝΤΩΝΗ-ΑΥΧΕΝΑ-ΜΠΙΚΟΒΙΚ 1341, να καταλάβει βάση εξόρμησης στον αυχένα αυτό και με διάταξη σε πρώτο Κλιμάκιο, με τους δυό λόχους σε παρατεταγμένους /διαδοχικές διμοιρίες/ σύν διμοιρία αντιαρματικού και το τρίτο Λόχο στο δεύτερο κλιμάκιο του Τάγματος σαν εφεδρεία, να επιτεθεί πρός αριστερά του αντέρεισμα Μπίκοβικ την 23η και κάτω από την προπαρασκευή πυρ/κού να ανατρέψει τη διάταξη: ΑΝΤΕΡΕΙΣΜΑ ΜΠΙΚΟΒΙΚ - ΥΨΟΔΕΙΧΤΗΣ 1505. Με μια διμοιρία του 589 Τάγματος που θα ανήκει ταχτικά σ' αυτό να απασχολήσει τον ΑΗ ΛΙΑ - ΣΙΔΕΡΟΧΩΡΙΟΥ.

β/ <u>Το 589 Τάγμα</u>: Από το χώρο του κάλυψης ΡΟΤΟ να κινηθεί διά του δρομολογίου ΡΟΤΟ - ΜΑΥΡΟΚΑΜΠΟΥ - ΜΟΝΟΠΑΤΙ προς ΜΠΙΚΟΒΙΚ την 18η ώρα. Να καταλάβει βάσεις εξόρμησης με τους Λόχους συμπαρατεταγμένους στον ΑΥΧΕΝΑ - ΛΥΓΟ - ΑΝΤΕΡΕΙΣΜΑ ΔΟΝΤΑΚΙ προσανατολίζοντας επιθετικά ένα Λόχο σύν ένα αντιαρματικό των 0,020 προς Δοντάκι. Να επιτεθεί την 23η ώρα με τον ένα Λόχο του προς ΔΟΝΤΑΚΙ επιδιώκοντας την κατάληψή του. Σε αντίθετη περίπτωση να αγκιστρωθεί επί τόπου εξασφαλίζοντας αποφασιστικά το πλευρό της κύριας προσπάθειας. Με τους δυό Λόχους στη κατεύθυνση επίθεσης του 601 Τάγματος και ύστερα από εντολή της Ταξιαρχίας.

γ/ <u>580 Τάγμα,</u> συν αντιαρματικό των 0.037, συν τρείς όλμους, συν τρεία πολυβόλα από το χώρο κάλυψής του ΑΥΧΕΝΑ ΓΙΑΜΑΤΑ - ΜΠΑΡΟ να κινηθεί ώρα 18 διά του δρομολογίου ΑΗ ΛΙΑ ΣΟΧΑΛΑΡΑΣ - ΧΑΛΑΡΑ- ΑΓΙΑΝΤΩΝΗ - ΑΥΧΕΝΑ δρόμο ΑΓΙΑΝΤΩΝΗ - ΣΙΔΕΡΟΧΩΡΙΟΥ, να καταλάβει βάση εξόρμησης στα Ν.Α. αντερείσματα του 1341. Να επιτεθεί την 23 ώρα ύστερα από προπαρασκευή πυρ/κού και να καταλάβει το 1341. Να απαγορεύσει τυχόν κίνηση εχθρού από Σιδεροχώρι απασχολώντας και τον ΑΗ ΛΙΑ ΣΙΔΕΡΟΧΩΡΙΟΥ. Το Τάγμα με την κατάληψη του 1341 να εξασφαλίσει αμέσως ένα Λόχο του εφεδρεία της Ταξιαρχίας.

δ/ <u>Βάση πυρός πεζικού</u> Το 589 και 601 Τάγματα να θέσουν από δυό στοιχεία όλμων στη διάθεση της Ταξιαρχίας ο αξιωματικός επιχειρήσεων της Ταξ. να συγκεντρώσει σε χώρο κάλυψης ΡΟΤΟ τους παραπάνω όλμους. Να ακολουθήσει το δρομολόγιο κίνησης του 589 Τάγματος. Να ταχτεί σε θέσεις βολής στον αυχένα ΑΥΓΟ - ΔΟΝΤΑΚΙ /Βραχάκια/ προσανατολίζοντας δύο όλμους στον ΑΗ ΛΙΑ - ΣΙΔΕΡΟΧΩΡΙΟΥ και δυό προς Δοντάκι. Να

αρχίσει δραστική βολή την 23η ώρα. Με αίτηση της Ταξιαρχίας να είναι σε θέση να συγκεντρώνει τη βολή και των 4 όλμων στο χώρο ΑΗ ΛΙΑ ΜΠΙΚΟΒΙΚ - ΔΟΝΤΙ.

ε/ Βάση πυρός Πυρ/κού.

α/ Πεδινή πυροβολαρχία ώρα 23η και ύστερα από αίτηση του Πεζικού/ τηλεφωνικά ή με ασύρματο ή με φωτοβολίδα/ να αρχίσει βολή προπαρασκευής στο ΣΙ/Σαμάρι/. Με αίτηση του Πεζικού μεταφορά της βολής στο ΜΠΙΚΟΒΙΚ και Σ3-ΔΟΝΤΙ.

β/ Ορειβατική πυροβολαρχία την 23η ώρα και ύστερα από αίτηση του Πεζικού να αρχίσει βολή προπαρασκευής στο 1341 επί 15΄. Να μεταφέρει τη βολή του χωρίς άλλη αίτηση στο Σ2-ΜΠΙΚΟΒΙΚ.

Βολές καταδίωξης ή ανάσχεσης μόνο με αίτηση του Πεζικού.

Βολή ανάσχεσης στον αυχένα Καζάνι ΜΠΙΚΟΒΙΚ με πρωτοβουλία της Διοίκησης πυροβολικού.

Ορειβατικός να κάνει βολή παρενόχλησης στο ΠΑΠΑΣΚΟΒΑ στους στόχους ΚΡΟΥΣΙΑ - ΤΟΥΜΑ με πρωτοβουλία πυρ/κού.

VI. ΑΝΤΙΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΔΙΜΟΙΡΙΑ:

Με 6 μυδράλλια και δυό αντιαεροπορικά των 0.020 από θέση κάλυψής τους να κινηθούν διά του δρομολογίου ΧΑΛΑΡΑ ΜΑΥΡΟΚΑΜΠΟΥ και μέχρι τις πρωϊνές ώρες της 11/11/48 να ταχθούν σε θέσεις βολής στο αντέρεισμα ΜΠΙΚΟΒΙΚ - ΜΑΥΡΟΚΑΜΠΟΥ σε διάταξη τριγώνου με τη βάση προς ΜΠΙΚΟΒΙΚ.

VII. ΛΟΧΟΣ ΚΑΜ ΚΑΙ ΔΙΜΟΙΡΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ:

Από χώρο κάλυψης αυχένα ΒΕΣΣΙΝΙΑ την 10/11/48 τις βραδυνές ώρες να διεισδύσουν στο χώρο ΣΙΔΕΡΟΧΩΡΙΟΥ και να χτυπήσουν αποφασιστικά Ορειβατική πυροβολαρχία του εχθρού, να συνεχίσουν κάθε ενέργεια που είναι δυνατή στο χώρο αυτό για αντιπερισπασμό και σύγχιση.

VIII. ΔΙΜΟΙΡΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΣΚΟΠΕΥΤΩΝ:

Να διεισδύσει στα νώτα του ΜΠΙΚΟΒΙΚ διά του δρομολογίου δρόμου ΚΑΡΑΝΤΩΝΑΣ-1206 - προς ΜΠΙΚΟΒΙΚ και να ενεργήσουν αποφασιστική δράση σε Σ.Δ. και βαρύ οπλισμό του εχθρού με σκοπό να του φέρουν σύγχιση και του προξενήσουν φθορά.

IX. Ε Φ Ε Δ Ρ Ε Ι Α:

α/ Διλοχία πεζικού σαν εφεδρεία της επιχείρησης να κινηθεί από το χώρο κάλυψής της και να βρίσκεται μέχρι 24 ώρα 10/11/48 στα Ν.Α. αντερείσματα ΜΑΥΡΟΚΑΜΠΟΥ.

β/ Διμοιρία Σαμποτέρ της Ταξιαρχίας στη διάθεση της Διλοχίας εφεδρείας εφεδρεία εφοδιασμένη με υλικά καταστροφής.

X. ΣΤΑΘΜΟΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ- ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ - ΣΥΝΘΗΜΑΤΙΚΑ:

Περιλαμβάνονται στη συνημμένη διαταγή διαβιβάσεων.

XI. ΑΝΕΦΟΔΙΑΣΜΟΣ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ :

Καθορίζεται σε ξεχωριστό υπηρεσιακό σημείωμα.
Οι μαχητές, υπαξ/κοί, αξ/κοί της Ταξιαρχίας πρέπει να εκπληρώσουν στο ακέραιο την αποστολή τους με επιμονή, τέχνη και αποφασιστικότητα.

Το ΜΠΙΚΟΒΙΚ πρέπει να πέσει.

Συντρίβοντας τους μοναρχοφασίστες στο ΜΠΙΚΟΒΙΚ ανοίγουμε καινούργιους δρόμους για τα τμήματα του Δ.Σ. στο Βίτσι. Έχουμε τη δύναμη και τα μέσα να πραγματοποιήσουμε την αποστολή αυτή που μας ανέθεσε η Μεραρχία μας.

Εμπρός για το ΜΠΙΚΟΒΙΚ. για να κερδίσουμε τη σημαία της άμιλλας.

Σ.Δ. 14ης Ταξιαρχίας 9/11/48
ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ
ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
14η Τ Α Ξ Ι Α Ρ Χ Ι Α
ΑΡΙΘ. Ε.Π.Ε. 20

Αυστηρά Προσωπική

ΔΙΑΤΑΓΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

/ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΩΝ/Χάρτης Φλώρινας 1:100.000

Συνέχεια με την Ε.Π.Ε. 18/9-11-48 Διαταγή επιχείρησης της Ταξιαρχίας καθορίζουμε τα παρακάτω σε ότι αφορά τις διαβιβάσεις στην επιχείρηση Μπίκοβικ που περιλαβαίνει η παρακάτω διαταγή.

I. ΣΤΑΘΜΟΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ.

α/ Σταθμός Διοίκησης της Ταξιαρχίας Στον αυχένα Αυγό και αντέρεισμα Δοντάκι.
β/ 601 Τάγματος : Επί του αντερείσματος ΒΔ Μπίκοβικ/1505/προς Αυγό όπου και η βάση εξόρμησής του. γ/ 589 Τάγματος : Στον αυχένα Αυγό αντέρεισμα Δόντι, όπου και η βάση εξόρμησής του δ/ 580 Τάγματος : Στο ανώνυμο ΒΑ του 1341 όπου και η βάση εξόρμησής του, ε/ Σταθμός Διοίκησης εφεδρικής Διλοχίας όπου και καθορίζεται ο χώρος αναμονής ως και με την Ε.Π.Ε. 18/9-11-48.

II. ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΠΕΖΙΚΟΥ

1. Τηλεφωνικά: Κύρια τηλεφωνική γραμμή Ταξιαρχίας από ΡΟΤΟ μέχρι Σταθμού Διοίκησης τους. Απ' το σημείο αυτό όπου θα υπάρχει τηλεφωνικός πίνακας θα απλωθεί γραμμή.

α/ Προς το 601 Τάγμα και μέχρι και του πρώτου Κλιμακίου επίθεσης.

β/ Προς το 589 Τάγμα.

γ/ Προς το 580 Τάγμα,όπου η γραμμή θα διέρχεται Β. του 1341

2/ Με ασύρματο. Ένας Αμερικάνικος θα υπάρχει στο Σ.Δ. της Ταξιαρχίας που θα συνδέεται με τον ασύρματο του 601 και τη Μεραρχία. Την εφεδρική Διλοχία θα την ζητάμε μέσω Μεραρχίας.

III. Με την Μεραρχία: Τηλεφωνικά, διά της γραμμής του παρατηρητηρίου Ρότο και δι' ασυρμάτου.

IV. Σύνδεσμος Πεζικού Πυρ/κού.

1/ Τηλεφωνικά η Ταξιαρχία θα συνδέεται με τον άξονα του Σ.Δ. της με το Ρότο όπου η Δ/νση Πυρ/κού, αιτήσεις πυρ/κού από Τάγματα μέσω της Ταξιαρχίας.

2/ Με ασύρματο. Δυό αξιωματικοί του Πυρ/κού με αμερικάνικο ασύρματο που θα βρίσκονται στο Σ.Δ. της Ταξιαρχίας θα συνδέονται απ' ευθείας με τη διοικησή τους που θα διαβιβάζουν τις αιτήσεις του Πεζικού.

Με φωτοβολίδες. Όπως ο συνημμένος πίνακας συνεννόησης.

V. ΣΥΝΘΗΜΑΤΙΚΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ. Για την επιχείρηση Βίτσι, Πάνος.

VI. ΣΥΝΘΗΜΑΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ. Κατάλειψη αντικειμενικού, σκοπού με πράσινη φωτοβολίδα και μια κόκκινη σε τρείς επαναλήψεις προς την κατεύθυνση των φιλίων τμημάτων.

- Εκτός των παραπάνω μέσων σύνδεσης που θα διατεθούν για την επιχείρηση οι Δ/σεις των τμημάτων να έχουν στη διάθεσή τους αριθμό συνδέσμων που θα χρησιμοποιούνται όταν συντρέχει έκτακτος λόγος.

- Για τη σύντομη και συνομωτική ραδιοτηλεφωνική και τηλεφωνική συνεννόηση να χρησιμοποιηθεί για την επιχείρηση ειδικός κώδικας.
- Για τη συνομωτική συνεννόηση με το πυρ/κό τα διάφορα σημεία στο χώρο της επιχείρησης ονομάζουμε όπως ο συνημμένος πίνακας.

Σ.Δ. Ταξιαρχίας 9/11/48
Γ Ε Ω Ρ Γ Ι Α Δ Η Σ

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
14η Τ Α Ξ Ι Α Ρ Χ Ι Α

ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

I. Σε συνέχεια με την Ε.Π.Ε. 18/9-11-48 Δ/γή μας. Σταθμούς επίδεσης Ταξιαρχίας και γενικά διακομιδή των τραυματιών καθορίζουμε τα παρακάτω:

α/ Στους Λόχους θα διατεθούν ανά 8 τραυματιοφορείς που θα περιλαμβάνουν τους τραυματίες και θα τους μεταφέρουν στο σταθμό επίδεσης της Ταξιαρχίας.

β/ Σταθμός επίδεσης της Ταξιαρχίας στο αντέρεισμα μεταξύ ΑΓΙΑΝΤΩΝΗ - 1341.

γ/ Δρομολόγια τη νύχτα. Αγιαντώνη - Χαλάρα - Χαράδρα Χαλάρας, Μακροχώρι όπου θα υπάρχει Διμοιρία τραυματιοφορέων και θα παραδίδονται.

Για την ημέρα. Αγιαντώνη ενδιάμεσα στο παλιό σταθμό Διοίκησης του Λόχου Παπαδάκη. Εκεί θα υπάρχει τμήμα τραυματιοφορέων που θα τους περιλαμβάνει.

II. Επιμελητεία. Οι επιμελητές των Ταγμάτων για όλη τη τροφοδοσία των τμημάτων να έλθουν σε επαφή με τον Επιμελητή της Ταξιαρχίας ο οποίος έχει πάρει ειδικές εντολές.

III. Για τον ανεφοδιασμό σε πυρομαχικά. Ο αξιωματικός οπλισμού της Ταξιαρχίας πήρε ειδικές εντολές.

Σ.Δ. ΓΕΝΙΚΟΥ ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ 9/11/48
Γ Ε Ω Ρ Γ Ι Α Δ Η Σ

ΣΥΝΘΗΜΑΤΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ ΣΥΝΕΝΝΟΗΣΗΣ ΜΕ ΦΩΤΟΒΟΛΙΔΕΣ ΜΕ ΤΟ ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟ

1/ Έναρξη βολής: Μιά κόκκινη μια άσπρη.
2/ Άρση βολής: Δυό κόκκινες.
3/ Επιμήκυνση βολής προς τη κατεύθυνση που θα πέφτει η φωτοβολίδα: Δυό πράσινες.

Σ.Δ.ΤΑΞΙΑΡΧΙΑΣ 9/11/48
Γ Ε Ω Ρ Γ Ι Α Δ Η Σ

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
14η ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ ΠΕΖΙΚΟΥ

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΟ

Για τα Τάγματα τη Δ/ση Πυροβολικού

Τροποποίηση της Διαταγής Ε.Π.Ε. 18.

Στην παράγραφο Ι του V κεφαλαίου που γράφεται πως μια Διμοιρία του 589 Τάγματος θα ενταχθεί ταχτικά στο 601 Τάγμα για απασχόληση του Αη Λιά Σιδεροχωρίου δεν ισχύει.

Η Διμοιρία θα ακολουθήσει το Τάγμα της.

Η απασχόληση του Αη Λιά θα γίνει από διμοιρία του 580 Τάγματος. Απ' την κατεύθυνση που ενεργεί προς 1341.

Επίσης το 580 Τάγμα θα πάρει μόνο 2 όλμους με τους οποίους θα βάλει στον Αη Λιά και ενδεχόμενα και στο 1341. Οι όλμοι της βάσης πυρός θα κάνουν κυρίως βολή στο Δόντι - Δοντάκι.

Μιά Διμοιρία 589 θα πιέσει από κατεύθυνση αυχένα μεταξύ Μπίκοβικ 1341- το 1341.

ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟ

Η Βολή που ζητήθηκε να γίνει στην ώρα της επιχείρησης στην Παπάσκοβα να μη γίνει. Τη βολή τη θέλουμε να γίνει στο Δόντι και σε συνέχεια στο δεξιό απ' αυτό Λόχο απ' τον Ουλαμό που είναι στο Μάλη-Μάδι.

Σ.Δ. 14ης Ταξιαρχίας 10/11/48
ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

ΣΥΝΘΗΜΑΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΣΗΜΕΙΩΝ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Σαμάρι / πέταλο /	Σ1
1. Ύψωμα Μπίκοβικ	Σ2
2. Ύψωμα 1341	Σ12
3. Ύψωμα Δόντι	Σ3
4. Ύψωμα αηλιά Σιδεροχωρίου	Σ4
5. Ύψωμα Δοντάκι	Σ5
6. Δεξιός Λόχος /1394/	Σ6
7. Παπάσκοβα.	Σ7
8. Καζάνι	Σ8
9. Αυχένας Καζάνι - Μπίκοβικ	Σ9
10. Ύψωμα 1390	Σ10
11. Σιδεροχώρι	Σ11

Σ.Δ. ΤΑΞΙΑΡΧΙΑΣ
ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

ΔΕΛΤΙΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Ο εχθρός κατέχει με την 45 Ταξιαρχία του το Μπίκοβικ - Παπάσκοβα 1341 ΑΗ ΛΙΑ ΣΙΔΕΡΟΧΩΡΙΟΥ 1390 - 1393/ Καζάνι/

Με Τάγμα εφεδρείας Σκάρπα. Με την 61 Ταξιαρχία το ύψ.948 - Μακίνι υψ. 1304 - βάρος Λιούτα Πόδετς Ανατ. Αντερείσματα Τειχειού - 1101 Βάσο Πολυκέρασου Γάβρο Γάβρο/υψ. 1419-1400/ με την 73 Ταξιαρχία τα Κρούσια Τούμπα Σκέρτσα, Αγία Τριάδα Ούχι/Ψαλλίδα/ Βίγλα.

ΣΤΟΧΟΣ ΜΠΙΚΟΒΙΚ. Ο εχθρός κατέχει Μπίκοβικ /1505/ με Λόχο ενισχυμένο του 573 Τάγματος της 45ης Ταξιαρχίας.

ΟΧΥΡΩΣΗ. Είναι κυκλικά περιχαρακωμένη./ Χαρακώματα ορύγματα συγκοινωνίας/. Έχει πολυβολεία με σχετικά γερό σκέπαστρο./ 7 από αντολική πλευρά, 14 από Βορεινή/. Έχει συρματοπλέγματα σε απόσταση 50-60 μέτρα απ' τα πολυβολεία με παγιδεύσεις χειροβομβίδων.

ΣΤΟΧΟΣ Δόντι. Δύναμη Λόχου με διμοιρία Δοντάκη. Συνολικά περιχαρακωμένος / πολυβολεία με σκέπαστρα συρματοπλέγματα/. Από βόρεια πλευρά 11 οπλοπολυβολεία.

Β.Δ. Δοντιού περί τα 500 . μέτρα Λόχος του ίδιου Τάγματος περιχαρακωμένος κυκλικά του ίδιου Τάγματος.

Στόχος 1341. Δύναμη δύο Διμοιριών με συρματοπλέγματα και πολυβολεία απ' την Ανατολική πλευρά 6 πολυβολεία.

Παπάσκοβα. Λόχος Αη Λιά Σιδεροχωρίου Διμοιρία Βράχια Β. Σιδεροχωριού Λόχος 61 Ταξιαρχίας.

Πυροβολικό. Εχθρός έχει 6 ορειβατικά Δυτικά Σιδεροχωριού περί τα 600 μέτρα. Έξη Πεδινά δυτικά παρυφή Τειχειού 3 Βαρειά Ν. Απόσκεπου.

Ε Κ Θ Ε Σ Η

ΓΙΑ ΤΗ ΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΠΥΡ/ΚΟΥ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΜΠΙΚΟΒΙΚ

Η Χ Μεραρχία διέθεσε στον τομέα της 3 ουλαμούς ορειβατικού πυρ/κού / σύνολο 7 κανόνια/. Επιπλέον της δόθηκαν 4 πυροβόλα πεδινά.

Η Δ/νση Πυρ/κού που πήρε μέρος σε όλη τη μελέτη και προετοιμασία της επιχείρησης, καθόρισε σε συνεργασία με τη Δ/ση της Μεραρχίας τον παρακάτω τρόπο χρησιμοποίησης του Πυρ/κού.

Α΄. ΚΑΤΑΝΟΜΗ - ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ

1. ΄Ενας Ουλαμός ορειβατικός με 3 κανόνια στη θέση Κρέστο, ζώνη ενέργειας από Κουκουλθούρια / Ναι / Μανιτόρετς / Ναι / με αποστολή και την υποστήριξη της αμυντικής διάταξης της Μεραρχίας σ' αυτόν τον τομέα.

2. Τα 4 Πεδινά πυροβόλα συγκεντρωμένα στη Β.Γιάματα με κύρια και μόνη αποστολή την υποστήριξη της επιθετικής ενέργειας προς Μπίκοβικ.

3. Προώθηση των υπολοίπων Γερμαν.Πυροβόλων προς το χωριό Χαλάρα, ώστε να εξασφαλιστεί η δυνατότητα εκτέλεσης βολής με βλήματα/Ζ1 Βελινεκές 5.500-6000 μ./. τουλάχιστον το 1341 μια και που τέτοια δυνατότητα για το Μπίκοβικ δε μπορούσε να εξασφαλιστεί από τη πρώτη στιγμή. Γιά να μπορέσουμε να κάνουμε βολή από τη θέση αυτή και στο στόχο "Μπίκοβικ, διαθέσαμε σ' αυτή τη πυροβολαρχία 350 βλήματα κανονικά από το σύνολο των 500 που υπήρχαν σε όλα τα τμήματά μας.

4. Δόθηκε διαταγή σε ένα Ουλαμό Ορειβατικό ΙΧ Μεραρχίας να προωθηθεί στη θέση Τζούσερα και ανέλαβε να παρενοχλεί στη διάρκεια της νύχτας τα δρομολόγια Καζάνι - Μπίκοβικ και να βάλει την ημέρα δραστικά φάλαγγες ή συγκεντρώσεις του εχθρού στην κατεύθυνση αυτής. Για να μπορεί να πραγματοποιήσει την αποστολή του αυτή που διατέθηκαν τα υπόλοιπα 150 κανονικά βλήματα, εφ' όσον με Ζ1 δεν μπορούσε να φθάσει τους στόχους.

5. Εξασφαλίσαμε ώστε προκαταβολικά να έχει γίνει όλη η απαραίτητη προετοιμασία / αναγνώριση - προώθηση πυρ/κών/, για τη γρήγορη προώθηση πυροβόλου ή Ουλαμού στα βόρεια αντερείσματα του Μπίκοβικ στη διάρκεια της επιχείρησης.

Β΄. ΕΠΑΦΗ - ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ - ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΜΕ ΤΟ ΠΕΖΙΚΟ

Η Διοίκηση Πυρ/κού επιδίωξε με βάση και τις υπάρχουσες δυνατότητες σε μέσα διαβιβάσεων να εξασφαλίσει κατά πρώτο λόγο τις επαφές της με την Ταξιαρχία που ενεργούσε και με τις δυό Πυρ/χίες που άμεσα θα υποστήριζαν την επίθεση. Για το σκοπό αυτό έμεινε στη διάρκεια της μάχης στο ύψωμα Ρότο, απ' το οποίο είχε απ' ευθείας τηλεφωνική επαφή με το Σ.Δ. την Ταξιαρχία και την Ορειβ. Πυρ/χία και τηλεφωνική επαφή μέσω της Κεντρικής γραμμής με την Πεδινή. Για να πετύχει ακόμα πιο σίγουρα η επαφή με την πεδινή πυρ/χία και τα τμήματα Πεζικού οργάνωσε δύχτι επαφής με ραδιοτηλεφωνία, με κέντρο στο Ρότο με ένα ραδιοτηλέφωνο την Ορειβατική Πυρ/χία, ένα στην Πεδινή και δυό προωθημένα κοντά στα Τάγματα Πεζικού., Επί πλέον πήρε από την Ταξιαρχία πίνακα συνθηματικό για συνεννόηση με φωτοβολίδες.

Γ΄. ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΠΥΡ/ΚΩΝ - ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΒΟΛΗΣ

Ετοιμάστηκαν έγκαιρα και συγκεντρώθηκαν κοντά στα πυροβόλα τα διαθέσιμα βλήματα για τη πρώτη φάση της επιχείρησης 1000 περίπου για τα πεδινά και 1500 τα

ορειβατικά. Οι κανονισμοί βολής έγιναν τμηματικά και με μεγάλη προσοχή, ώστε να μη αποκαλυφθούν κατά το δυνατόν οι προθέσεις της Μεραρχίας.

ΕΚΤΕΛΕΣΗ

Η τηλεφωνική επαφή με την Ταξιαρχία είχε έγκαιρα αποκατασταθεί όμως η έναρξη της προπαρασκευής πυρ/κού, που είχε καθορισθεί για τις 23 αναβλήθηκε για αργότερα γιατί τα τμήματα Πεζικού δεν είχαν φθάσει έγκαιρα στην τελική βάση εξόρμησής τους. Στις 23 και 15΄ διακόπηκε η τηλεφωνική επαφή με τη Ταξιαρχία και η Διοίκηση Πυρ/κού που εν τω μεταξύ δεν είχε αποκαταστήσει επαφή και με τα προωθημένα ασυρματοτηλέφωνα έδωσε διαταγή στα παρατηρητήρια να εντείνουν την προσοχή τους ώστε να αντιληφθούν τις φωτοβολίδες. Στις 23 και 40΄ δόθηκε πραγματικά με φωτοβολίδες από το Σταθμό της Ταξιαρχίας το σύνθημα της έναρξης της προπαρασκευής. Το σύνθημα αυτό η Ταξιαρχία το έδωσε χωρίς εκείνη τη στιγμή να έχει επαφή με τα Τάγματα Πεζικού και όπως αποδείχτηκε δόθηκε πρόωρα. Έτσι η προπαρασκευή που είχε ορισθεί 15 λεπτά παρατάθηκε από μισή ώρα και φυσικά στο πρώτο στόχο ρίξαμε διπλάσια βλήματα από τα προβλεπόμενα. Για το 1341 η προπαρασκευή του πυρ/κού δεν συνδιάστηκε με την ενέργεια της Διλοχίας Ερμή γιατί δεν υπήρχε επαφή και συνεχίστηκε επί 1.½ ώρα άλλοτε σαν δραστική βολή και άλλοτε σαν παρενόχληση με κατανάλωση πάνω από 300 βλήματα.

Γενικά επαφή της Διοίκησης Πυρ/κού λειτούργησε χωρίς καμμιά διακοπή με την ορειβατική Πυρ/χία, με μια μόνο διακοπή μισής ώρας με την Πεδινή και με πολλές διακοπές με την Ταξιαρχία και με την Μεραρχία. Δεν λειτούργησε σχεδόν καθόλου με τα προωθημένα ασυρματοτηλέφωνα έτσι σε δυο - τρεις περιπτώσεις καθυστέρησε η επέμβαση του Πυρ/κού και σε μια περίπτωση / ενέργεια των τμημάτων μας για ανακατάληψη κορυφής Μπίκοβικ/ η βολή του πυρ/κού συνεχίστηκε και όταν τα προωθημένα τμήματά μας είχαν ανεβεί στο ύψωμα, ευτυχώς για ελάχιστο χρόνο, γιατί αυτό έγινε αντιληπτό από τα παρατηρητήριά μας που πρόσεξαν τις διαρρήξεις των Πάντζερ.

Οι πιο πάνω ανωμαλίες στην επαφή μας οφείλονται κατά τη γνώμη μου σε δυό βασικούς λόγους. α/ δε προσέχτηκε όσο έπρεπε η σημαντική τηλεφωνική γραμμή που απλώθηκε προς το Σ.Δ. της Ταξιαρχίας και τα Τάγματα. Όπως πληροφορήθηκα χρησιμοποιήθηκαν υλικά κακής ποιότητας /γυμνό σύρμα, ακιδωτό, ψηλό ατσάλινο κλπ/ και έτσι όχι μόνο είχαμε συχνές διακοπές αλλά και οι συνδιαλέξεις ήταν πολύ δύσκολες γιατί δεν ακουόμασταν. β/ Ο υπεύθυνος του επιχειρησιακού μηχανισμού διαβιβάσεων δεν έκαμε την κατάλληλη επιλογή στα μέσα και στα πρόσωπα έτσι που να προωθηθούν μπροστά τα καλύτερα.

ΑΚΡΙΒΕΙΑ ΒΟΛΗΣ - ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Η βολή του Πυρ/κού και ιδιαίτερα του πεδινού πυρ/κού ήταν αρκετά αποτελεσματική και ο εχθρός όπως διαπιστώσαν οι ίδιοι οι πεζοί είχε σημαντικές απώλειες. Όμως δεν πετύχαμε στις βολές μας την εξαιρετική ευστοχία και ακρίβεια που επιδιώξαμε, από αιτίες περισσότερο αντικειμενικές.

Οι πιο βασικές απ' αυτές ήταν:

α/ Οι αποστάσεις των στόχων για την βολή πλησιάζαν τα όρια του βεληνεκούς /μέγιστου/ και κατά συνέπεια η διασπορά της βολής μας ήταν μεγάλη.

β/ Χρησιμοποιούσαμε στα ορειβατικά συμπληρωματικά γεμίσματα για να πετύχουμε την απόσταση των στόχων και αυτό φυσικά μεγάλωνε ακόμα περισσότερο τη διασπορά της βολής μας. Η κατανάλωση βλημάτων ήταν περιορισμένη σε σχέση με τη σημασία και τη διάρκεια της επιχείρησης. Αν διαθέταμε λ.χ. 5000 βλήματα οι απώλειες του εχθρού θα ήσαν πολύ περισσότερες και ήταν ζήτημα αν αυτός θα μπορούσε να παραμείνει και να σταθεροποιήσει τις θέσεις του στις κορυφές του Μπίκοβικ.

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΔΙΑΤΑΓΗΣ ΣΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΜΑΧΗΣ

Μόλις καλήφθηκε η περιοχή του Μίκοβικ ένα ορειβατικό πυροβόλο σε τέτοια θέση που να μπορεί να βάλει τους στόχους με βλήματα μικρού βεληνεκούς. Η τέτοια προώθηση έγινε γρήγορα και απέδωκε καλά αποτελέσματα.

Μετά την κατάληψη από τον εχθρό του Κάμινο-Μανετόρετς πάλι μετακινήσαμε ένα πυροβόλο αρχικά στα Κλάβατα και αργότερα πήγαμε και στο δεύτερο που αποσύραμε από το Μπίκοβικ. Αυτή η μετακίνηση του πρώτου θάπρεπε να είχε γίνει κάπως νωρίτερα. Η τελική αναδιάταξη του Πυρ/κού με τη σύμπτυξη των τμημάτων μας έγινε επίσης έγκαιρα και σωστά.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Για μια ακόμα φορά αποδείχτηκε σωστή η μαζική χρησιμοποίηση των πυρών του Πυρ/κού. Αν διαθέταμε φυσικά κανονικά βλήματα ορειβατικού και περισσότερα βλήματα Πεδινού, η σφοδρότητα της βολής του Πυρ/κού θα ήταν ακόμα μεγαλύτερη.

44

Α΄ ΣΩΜΑ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ-ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ

Π ρ ο ς
Τον Διοικητήν του Στρατού
Αντιστράτηγον κ.Δ. Γιατζήν

Σημ.: Εις ουδένα άλλον υπεβλήθη
Τ.Υ.

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ-ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ
΄Αργος Ορεστικόν τη 19.11.48

Α΄ ΣΩΜΑ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ

Πρός
Διοικητήν Στρατού - Αρχηγόν Γ.Ε.Σ.
Αντιστράτηγον κ. Δ. Γιατζήν
ΑΘΗΝΑΣ

1.- Η συνεχής αναβολή, διά οιουσδήποτε λόγους, της λήψεως των ενδεδειγμένων μέτρων προς εξασφάλισιν της σταθεράς καλής ποιότητος των μονάδων μας, αι παρουσιασθείσαι είς τινας περιοχάς περίεργοι (αλλ' όχι ξέναι προς τον Στρατόν μας μεταπτώσεις) οφειλόμεναι ακριβώς εις την έλλειψιν των μέτρων τούτων, η νέα αναβολή, λόγω μεταβολής της Διευθύνσεως του Υπουργείου των Στρατιωτικών, της πραγματοποιήσεως των αποφάσεων του Ανωτάτου Στρατιωτικού Συμβουλίου μου επιβάλλουσι να ζητήσω και πάλιν ως απαραίτητον την σύγκλησιν του Α.Σ.Σ., ούτινος μετέχω πλέον ως υπεύθυνος εν τη εννοία της Ανωτάτης Ηγεσίας, διά την τελικήν υπό τούτου υπόδειξιν της ρυθμίσεως των ζητημάτων τούτων, αλλά και διά τον κατατοπισμόν, υφ' όλων των Διοκήσεων, της νέας Διευθύνσεως του Υ.Σ.-

Θ' αναφέρω περιληπτικώς τα βασικά και επείγοντα τ' αφορώντα πρώτον το πλείστον, ήτοι τους οπλίτας, και εν συνεχεία, δεύτερον, τ' αφορώντα τους εκλεκτούς εντολοδόχους του ΄Εθνους, δηλαδή τους Αξιωματικούς.

Ταύτα θεωρώ ως αντικείμενα της Ημερησίας διατάξεως του πρώτου Α.Σ.Σ. έστω και αν πρόκειται τούτο να εργασθή νυχθημερόν.

ΟΠΛΙΤΑΙ

2.- Άμεσος οικονομική ενίσχυσις και των ιδίων και των οικογενειών των (βαρεία φορολογία αναλογικά) με μιαν σκέψιν "καμμία οικογένεια μαχομένου πενομένη, καμμία άστεγος".

΄Οσοι δεν εισφέρουν αίμα να δώσουν χρήμα.-

3.- Ηθικός και υλικός διαχωρισμός του μαχομένου από τον λόγω θέσεως ευρισκόμενον εκτός κινδύνων και κόπων. Καθορισμός ενός τιμητικού διακριτικού ως τούτο ισχύει δι' όλους τους Στρατούς.-

4.- Κατάργησις πάσης διαφυγής του φόρου του αίματος, είτε λόγω θεωρουμένης ειδικότητος, είτε λόγω σπουδών εις το εξωτερικόν, είτε αναβολής λόγω σπουδών και επαναφορά των διαφυγόντων διά σκληρών αμέσων κυρώσεων κατά των οικογενειών των.-

5.- Κατάργησις της ταυτοχρόνου απολύσεως των οπλιτών των όπλων μετά των τοιούτων σωμάτων. Οι του Πεζικού ν' απολύωνται ενωρίτερον,τούτο δε να γνωστοποιήται εις εκάστην νέαν Ε.Σ.Σ.Ο.-

6.- Η προσεχής Ε.Σ.Σ.Ο. να διατεθή άπασα εις το Πεζικόν και να επιβραδυνθή η απόλυσις των οπλιτών των σωμάτων, προς κάλυψιν των κενών του Πεζικού το οποίον δίδει το περισσότερον αίμα και των σωμάτων όπου θα εδημιουργούντο κενά εκ της απολύσεως. Εκτός τούτου είναι μία απόδειξις της αναγνωριζομένης διακρίσεως μεταξύ μαχομένου και μη.-

7.- Κατάργησις της διαθέσεως οπλιτών νέων κλάσεων εις τα Σώματα εξευρισκομένου οπωσδήποτε οιουδήποτε τρόπου. Είς τοιούτος η μετάταξις εις ΣΕΜ και ΣΥΠ εκ των μαχομένων μονάδων οπλιτών κατόπιν ωρισμένης υπηρεσίας και ολιγοχρονίου εκπαιδεύσεως αποκλειομένης της επιλογής εις τα Κ.Β.Ε.-

8.- Αποφυγή τοποθετήσεως πολύ πλουσίων οπλιτών εις Σώματα και Γραφεία(απαίτησις της κοινής γνώμης των οπλιτών).-

Ηθικαί αμοιβαί διακρινομένων οπλιτών και άμεσος πραγματοποίησις τούτων.-

Ονομασία των καλλίστων ως Ανθυπολοχαγών και εντός 6μήνου μονομοποίησις βάσει προτάσεων.-

9.- Ουδείς περιορισμός ποσοστών διά προαγωγήν εις Ανθυπασπιστάς. Δεδομένου ότι ούτοι θεωρούνται υπαξιωματικοί να δοθή το δικαίωμα της προαγωγής εις τους Σωματάρχας (βάσει βεβαίως προτάσεων) διά να λυθή ταχέως το ζήτημα των Διμοιριτών.

10.- Εξασφάλισις, όπως οι έχοντες αδελφόν φονευθέντα εν πολέμω να διατίθενται απαραιτήτως εις Σώματα.-

11.- Ομοίως όπως οι ελαφρώς τραυματίαι επανέρχονται εις τας μονάδας των ως και οι βαθμοφόροι καταργουμένου ως προς τούτους του περιορισμού του πίνακος V.- Το εζήτησαν εις πάσαν επίσκεψίν μου εις τα Νοσοκομεία.-

12.- Τοποθέτησις των βαρέως τραυματιών ή των δις τοιούτων εκτός μονάδων του Πεζικού (εκτός αν επιθυμούσι τούτο).-

13.- Εκκαθάρισις επίμονος - συνεχής - βασανιστική των μετόπισθεν από οπλίτας Πεζικού και ιδία μη τραυματιών ή νέων κλάσεων,

14.- Ιδιαιτέρα προσοχή εις τα Κέντρα Διερχομένων και ενισχύσεως (όπου κατά πληροφορίας παρεισέφρυσαν αναρχικά στοιχεία).-

15.- Συγκρότησις επιτροπών από αναπήρους Αξιωματικούς του παρόντος πολέμου ως "Επιτροπών ελέγχου" προς εξασφάλισιν των ανωτέρω.-

16.- Συνεχής λειτουργία των Κ.Β.Ε. και κατάταξις όσον οίον τε περισσοτέρων οπλιτών με απόλυσιν ίσου αριθμού παλαιών.-

17.- Άμεσος αναθεώρησις των συνθέσεων, ώστε να επιτευχθή αύξησις της δυνάμεως των Ταγμάτων του Πεζικού εις βάρος των Σωμάτων, ώστε τα Τάγματα Πεζικού να φθάσωσι τον αριθμόν των 900 ανδρών με βάσιν πάντοτε την εγκεκριμμένην δύναμιν των σισσιτούντων Στρατού.-

18.- Τέλος ουδείς οπλίτης , ή Αξιωματικός, να θεωρήται ως απαραίτητος εκπαιδευτής μετά δύο ΕΣΣΟ.- Υπάρχουσι πλείστοι παραμείναντες επί διετίαν και πλέον.-

19.- Προτίμησις και τιμητική απόσπασις των διακρινομένων (εις Λόχον Ανακτορικής Φρουράς, Υπουργείον, Επιτελείον, μόνον από τραυματίας ή παλαιών κλάσεων).-

<u>ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΙ</u>

20. Άμεσος οικονομική ενίσχυσις τούτων. Είναι απαράδεκτος, είναι ανήθικος, είναι παράλογος η οικογενειακή συμφορά των.-

Ας θεωρηθώσιν άπαντες ως ανταρτόπληκτοι και ας ευρεθή ο τρόπος της οικονομικής των ενισχύσεως.-

21.- Άμεσος απομάκρυνσις των ανικάνων και κατάρτησις της 3ετίας μετά πλήρων αποδοχών των αποστρατευομένων τοιούτων εξαιρέσει εκείνων δι' ους θα υπάρξη ειδική απόφασις του Α.Σ.Σ. (όριον ηλικίας, καλαί υπηρεσίαι, κλονισθείσα υγεία).-

22.- Προς τούτο κρίσις των Αξιωματικών υπό συμβουλίων 1 και 2 συγκροτουμένων απαραιτήτως εκ των διοικούντων Ταξιαρχίας ή Μεραρχίας, καταργουμένης της ήδη παντοκρατορίας των Γραφείων (Κλάδοι- Δ/νσεις).-

Να προΐσταται όλων είς Διοικητής Σώματος Στρατού.-

23.- Ανακατανομή των Αξιωματικών όλων των μονάδων κατά την διάρκειαν του χειμώνος εφ' όσον τούτο καταστή δυνατόν.-

24.- Καθορισμός του προσωρινού βαθμού αρχικώς μέχρι διοικητού Τάγματος (Αντ/χών) διά τους διοικούντας μονάδας όπλων επί του πεδίου της μάχης (ειδική απόφασις κατά ΣΣ, άνευ άλλης διατυπώσεως, των Μεράρχων υπό την προεδρίαν του Σωματάρχου τη

συμμετοχή ως εισηγητού του Αρχηγού του ΄Οπλου και υποβολή εις τον Υπουργόν των Στρατιωτικών).-

Οριστικοποίησις των βαθμών τούτων μετά 24 μηνών αγώνα και με καθορισμένον κέρδος εφ' όσον η επισταμένη μελέτη του ζητήματος επιτρέψη τούτο.-

25.- Πραγματική εφαρμογή του θεσμού κατ' απόλυτον εκλογήν εν συνδυασμώ με ανδραγαθίαν καταργουμένου οιουδήποτε περιορισμού μέχρι και Μεράρχου.-

26.- Καθορισμός κερδιζομένων θέσεων αίτινες δεν πρέπει να υπερβαίνωσι και την προηγουμένην σειράν, αλλά πάντως με καθωρισμένον αριθμόν 100 δι' Ανθ/γούς, 79 δι' Υπολοχαγούς, 50 διά Ταγματάρχας, 30 δι' Αντ/χας, 15 διά Συν/χας, απεριόριστος διά Ταξιάρχους αφού πατεί την ανωτάτην Ηγεσίαν.-

27.- Μεταφορά των νεαρών εφέδρων των Σωμάτων εις τα ΄Οπλα και αντικατάστασις διά τοιούτων παλαιών κλάσεων.-

28.- Καθορισμός, ει δυνατόν, "Επιτροπής ελέγχου Αξιωματικών " υπό αναπήρων του παρόντος πολέμου με απόλυτα δικαιώματα παρακολουθήσεως των Αξιωματικών των μετόπισθεν.-

29.- Καθορισμός δι' αποφάσεως του Α.Σ.Σ. των ολίγων αναντικαταστάτων Επιτελών (από Αντ/ρχου και άνω) ώστε να καθίστανται απρόσβλητοι από οιανδήποτε κρίσιν και αποστολή εις την Σχολήν Επιτελών και του εξωτερικού των μαχητών.

Η δικαιολογία "δεν μπορούμε να πάρωμεν από τας μονάδας" είναι πρόσχημα αφόρητον από τους Αξιωματικούς. Ουδείς να θεωρήται απαραίτητος είτε ως εκπαιδευτής, είτε δι' επιτροπάς επιλογής κ.τ.λ. μετά διετή παραμονήν.

Ηθικός και υλικός διαχωρισμός των Αξιωματικών των μονάδων και των τοιούτων των μετόπισθεν (ωρισμένων πόλεων κλπ).

Θα πρέπει να γίνη τούτο κοινή συνείδησις και να το θεωρούμεν άπαντες οι Αξιωματικοί ως υποχρέωσιν τιμής και υπερηφάνειας διά τους ουτωσί προκινδυνεύοντας αλλά παρουσιαζομένους εις το προσκήνιον.-

30.- Κυρώσεις άμεσοι και σκληραί διά τους επί οιουδήποτε πεδίου και προ παντός επί του πεδίου της μάχης μη εκπληρούντας το καθήκον των.-

ΤΜΗΜΑΤΑ

31.- Υπό οιασδήποτε περιστάσεις εκπαίδευσις των μονάδων οπουδήποτε και αν ευρίσκωνται και με βάσιν ώστε η νυκτερινή επιχείρησις να θεωρήται η συνήθης και η της ημέρας ως εξαίρεσις.-

32.- Πάση θυσία τήρησις εφεδρείας κατά Μ.Μονάδα ώστε να εξασφαλίζηται ποιά τις ανάπαυσις, ανετωτέρα εκπαίδευσις, δυνατότης επεμβάσεως της Διοικήσεως.-

33.- Δημιουργία μιάς μοίρας Λ.Ο.Κ. κατά Μεραρχίαν ει δυνατόν.-

34.- Κατάργησις των διαφόρων αψύχων αριθμών (581-570) και επαναφορά των αριθμών των Συνταγμάτων των παραδόσεων.-

ΓΕΝΙΚΑ

35.- Πραγματοποίησις του θρυλλουμένου συναγερμού και κατάργησις πάση θυσία των προκλητικών διασκεδάσεων και της πλουσιωτάτης διαβιώσεως.-

36.- Πραγματική διαπαιδαγώγησις των Δημοσίων Υπηρεσιών (Διευθυντών) ώστε ν' αντιληφθώσι την έννοιαν "όλα υπέρ του Στρατού" ήτοι όλα υπέρ της Πατρίδος. Υλοποίησις της εννοίας ταύτης.-

37. Πραγματικός εξοπλισμός των χωρίων με πυρήνα ισχυρόν, αξίαν και καλώς εξοπλισμένην χωροφυλακήν, αντί των διαφόρων ΜΑΥ και δημοσυντηρήτων Ταγμάτων. Τούτο όμως δεν αρκεί και δοθέντος ότι το σπουδαιότερον όλων είναι η άμυνα των κατωκημένων τόπων, πραγματική όμως, ίνα μη παρουσιάζηται το φαινόμενον της διαρκούς

καταστροφής υδραγωγείων κλπ. πρέπει ν' αντιμετωπισθή τούτο κατά πρακτικώτερον τρόπον.

Κάθε χωρίον η πόλις θα είναι πρόθυμος να προσφέρη διά την άμυνάν του.-

38.- Η διάρκεια του αγώνος, η απαισία υπό του κομμουνισμού διάβρωσις των ανθρώπων ώστε να μη σταματούν προ οιουδήποτε εγκλήματος και να στρέφωνται κατά των αδελφών και γονέων, επιβάλλει μονιμώτερα μέτρα.-

39.- Το παράδειγμα του ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ ότε διετέλουν διοικητής της περιοχής ΡΟΥΜΕΛΗΣ δίδει μίαν ασφαλή ένδειξιν περί του τρόπου καθ' ον δέον ν' αντιμετωπισθή το ζήτημα της αμύνης των κατωκημένων τόπων εις τρόπον ώστε ν' απαλλαγή και ο Στρατός εκστρατείας και άπασαι αι δυνάμεις να κινηθώσιν.

40.- Ο πλέον ενδεδειγμένος τρόπος είναι η οργάνωσις ειδικής Διευθύνσεως παρά τω ΓΕΣ ήτις ν' αναλάβη υπευθύνως την οργάνωσιν της αμύνης των κατωκημένων τόπων χρησιμοποιούσα ειδικώς προς τούτο διατεθησόμενα τμήματα Εθνοφρουράς- δημοσυντήρητα (κατά το σύστημα περίπου της αντιαεροπορικής αμύνης).-

41.- Εις τας θέσεις ταύτας θα χρησιμοποιηθώσιν υπευθύνως και τελεσφόρως και οι ηλικιωμένοι εκείνοι και κατά πάντα άξιοι Αξιωματικοί, οίτινες δεν δύνανται να βαστάσωσι το βάρος ενός Τάγματος εκστρατείας.-

42.- Ο Διοικητής της αμύνης τότε του ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ Επιτελάρχης των ΛΟΚ Αντ/ρχης ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ με ολίγους Αξιωματικούς δύναται ν' αποτελέση, προσωρινώς, τον πρώτον πυρήνα μιάς τοιαύτης οργανώσεως και να εκπονήση σχέδιον λεπτομερούς οργανώσεως και να εξασφαλίση και την διδασκαλίαν του τρόπου εγκαταστάσεως ενός αμυντικού δικτύου κατωκημένου τόπου.-

<u>ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ</u>

43.- Αλλά υπέρ παν άλλο ζήτημα πρέπει ν' αντιμετωπισθή με θάρρος το σοβαρώτατον και θεμελιώδες ζήτημα των Διοικήσεων, παρακαμπτωμένης πάσης προσωπικής αιτίας, αν θέλωμεν να μη επαναληφθή και πάλιν η παράτασις του ΓΡΑΜΜΟΥ και η καταστροφή του ΒΙΤΣΙ, αιτία ήτις παρ' όλας τας ωραίας προβλέψεις του Αρχηγού του ΓΕΣ και Διοικητού του Στρατού και των Αρχηγών των Αποστολών μας ήγαγεν από της αναμενομένης πραγματικής ευτυχίας εις την σημερινήν αφόρητον δυστυχίαν ανεξαρτήτως αν η τωρινή κατάστασις είναι ασυγκρίτως καλλιτέρα από πέρισυ, αι δε αιτιάσεις οφείλονται ασφαλώς εις έλλειψιν στοιχείων ή έλλειψιν μνήμης.-

44.- Πράγματι μία προσεκτική εξέτασις της καταστάσεως του ΒΙΤΣΙ άγει εις ωρισμένα συμπεράσματα, διαχύτους κατηγορίας και αιτήσεις, αίτινες εκτιθέμεναι κατωτέρω δεν δύνανται να παραμείνωσιν άνευ αποφάσεως διότι τίποτε δεν συντρίβει το ηθικόν των Αξιωματικών (εξ ού και ο φαύλος κύκλος της πτώσεως του ηθικού των στρατιωτών) παρά η έλλειψις δικαιοσύνης, συμμετοχής εις τους κινδύνους, τους κόπους, τας στερήσεις, η απαίτησις κυρώσεων διά τους μικροτέρους, <u>η αμοιβή, αντί κυρώσεων</u>, των μεγαλυτέρων βαθμούχων και προ παντός αι ανίκανοι Διοικήσεις.-

45.- Η περιοχή του ΒΙΤΣΙ μοί παρεδόθη προσωρινώς από τον τρίτον κατά σειράν Διοικητήν της (καταργηθέντος μέχρις εξευρέσεως Διοικητού, του Β΄ ΣΣ, του Α΄ ΣΣ επεκταθέντος εις αμφοτέρας τας ζώνας) με την ρητήν δήλωσιν ότι παραδίδη δύο Μεραρχίας, τας XV και ΙΙ διαλελυμένας και ανικάνους δι' οιανδήποτε προσπάθειαν, αμφίβολον δε και την αμυντικήν τοιαύτην, λόγος δι' ον εζήτησε την αντικατάστασίν του, καμφθείς προ του βάρους και του δυσχερεστάτου έργου, όπερ επωμίσθη.-

46.- Διά τον προκάτοχον τούτου Διοικητήν, ζητήσαντα επίσης επιμόνως και κατά τρόπον γνωστόν την απαλλαγήν του από το βάρος και τας ευθύνας της Διοικήσεως, μία διάχυτος αγανάκτησις καθ' όλον το Β΄ ΣΣ διότι θεωρείται ο μόνος υπεύθυνος και δημιουργός της καταστάσεως του ΒΙΤΣΙ.

Υπάρχουσιν Αξιωματικοί οίτινες μεταχειρίζονται δι' αυτόν με έξαλλον αγανάκτησιν, την βαρυτάτην φράσιν "μας ητίμασεν", (περιορίζομαι εις τούτο και αποφεύγω να διατυπώσω περισσότερον την γενικήν κατακραυγήν).-

Ούτος απώλεσε τελείως το κύρος του μεταξύ των μαχομένων τόσον, ώστε οι Αξιωματικοί, Μεράρχων και Επιτελείου Β΄ ΣΣ συμπεριλαμβανομένων, απορούν πώς είναι δυνατόν, μετά τοιαύτην καταστροφήν, ο κυρίως υπεύθυνος να μετέχη ως δικαστής εις το Α΄ ΣΣ, όπου θα κριθούν τόσοι και τόσοι αντικατασταθέντες.-

47.- Τούτο επιδεικνύει την άλλην διαβρωτικήν εικόνα, του να είναι δικασταί των Αξιωματικών, Ανώτατοι Αξιωματικοί θεωρούμενοι ακατάλληλοι ή αποτυχόντες διά Διοίκησιν Μ. Μονάδος.-

Είναι πολύ επικίνδυνος, αφορήτως επικίνδυνος, η τοιαύτη συνεχιζομένη κατάστασις, διότι δίδει διάχυτον την πεποίθησιν ότι οι αποτυγχάνοντες απολαμβάνουσι και ησυχίας και των πλεονεκτημάτων του βαθμού, εν συνδυασμώ με την άλλην διάβρωσιν την κυριολεκτικώς προκλητικήν διά το ηθικόν των Αξιωματικών να διατίθενται είτε οι στάσιμοι, είτε οι ανίκανοι, είτε οι αποφεύγοντες τους κόπους εις Επιτελικάς, εκπαιδευτικάς και γενικώς κεντρικάς Διοικήσεις.- Και ακόμη Αξιωματικοί καλυπτόμενοι υπό την ιδιότητα του απαραιτήτου να διαβιώσιν εις διαφόρους ειδικότητας επί πολυετίαν.-

"Είναι το σαράκι μας" μου ετόνισαν Αξιωματικοί γενναίοι εις τους οποίους αι επίμονοι συστάσεις μου ν' απαλλαγώσιν εννοίας κόπου και χρόνου αγώνος, έφεραν τούτο ως άμεσον επιχείρημά των εις πείσμα οιασδήποτε πτώχιας και στερήσεων, δι' ην δευτερευόντως ωμίλουν.-

"Μας κοροϊδεύουν" είναι η δευτέρα φράσις.-

48.- Ήδη έθεσα το ζήτημα τούτο εις το Α.Σ.Σ. εις ό έσχον την τιμήν να μετάσχω, εκλιπαρήσας την εντός 48ώρου, ει δυνατόν, επίλυσίν του.-

49.- Η καταστροφή του ΒΙΤΣΙ εντόνως αποδίδεται εις την ανωτάτην Ηγεσίαν, ήτις δυστυχώς, εις τας δυσχερεστάτας στιγμάς, εγκατέλειψε τους συμμαχητάς της.

Η κοινή γνώμη των Αξιωματικών απαλλάσει πάσης μομφής μόνον τον Αντιστράτηγον κ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΝ προς ον μετ' εμπιστοσύνης ακόμη αποβλέπει και τον αναμένει ως τον καλλίτερον των μετ' αυτού δύο Διοικητών εις επανόρθωσιν γενομένης αδικίας.-

50.- Το γεγονός και μόνον ότι οπωσδήποτε ζητείται ακόμη Διοικητής Β΄ ΣΣ, ότι ο συντριπτικώς βαρυνόμενος με βαρυτάτας ευθύνας Διοικητής του Στρατού στερείται βοηθού κύρους, αλλά και συνεργάτου, δίδουν αμέσως ποίον είναι το πρώτον θέμα ούτινος επείγει η επίλυσις, ανεξαρτήτως αν διαφεύγη κάπως μιάς στενής αρμοδιότητος.-

51.- <u>Τούτο είναι η Διοίκησις</u> και ως τοιαύτη εννοητέα η Ανωτάτη (Αντιστράτηγοι, Υποστράτηγοι, Ταξίαρχοι) και η των Διοικητών Ταγμάτων.-

Η επίμονος απάντησις ότι δεν έχομεν Αξιωματικούς διά τας Διοικήσεις, πού πάμε; Πού να τους εύρωμεν; Είναι ψευδαισθητική και καταστροφική.- Έχομεν και πολυέχομεν, αρκεί να τους εκλέξωμεν οπουδήποτε και αν ευρίσκωνται, έστω και εφαρμόζοντες (αφού τα αντιγράψαμεν όλα και δικαίως, καταργήσαντες και αυτήν την παράδοσιν των μονάδων μας), το σύστημα του προσωρινού βαθμού λόγω θέσεως.- Το γεγονός ότι της αυτής τάξεως είναι Συνταγματάρχαι και Αντιστράτηγοι αποδεικνύει ότι το σύστημα αντέχει και δι' ημάς.-

Ο συνδυασμός της προαγωγής επ' ανδραγαθία και κατ' απόλυτον εκλογήν μας δίδει την ευχέρειαν.-

52.- Μία συγκέντρωσις όλων των Μεράρχων και των υπευθύνων Διοικητών Σωμάτων Στρατού θα έδιδεν εντός 24ώρου τας ικανάς Διοικήσεις Ταξιάρχων και Διοικητών Ταγμάτων.-

53.- Η ευχέρεια του κατ' απονομήν βαθμού εις τους ικανοτέρους των εφέδρων, μέχρι και Ταγματάρχου υποδιοικητού ακόμη και η μονιμοποίησις εκ τούτων ταχύτατα, όταν το πεδίον του αγώνος τας επιβάλλει είναι η ετέρα δυνατότης μας.-

Είς περιορισμός, "η αρχαιότης καθορισθήσεται βραδύτερον", θ' αμβλύνη τας τυχόν αντιδράσεις.-

54.- Προσθέσατε τας απαραιτήτους κυρώσεις διά τους φυγάδας του καθήκοντος, διά τους προνομιούχους του εξωτερικού.

55.- Ζητήσατε την αντικατάστασιν των νέων εφέδρων Αξιωματικών των Σωμάτων διά των παλαιοτέρων κλάσεων, το ίδιον διά τους στρατιώτας και θα εξασφαλίσωμεν τα ασφάλιστρα της υγιούς Διοικήσεως, ώστε να δυνάμεθα να εξουδετερώσωμεν αμέσως πάσαν αντίδρασιν.-

56.- Κανένα λογικόν άνθρωπον δεν θα πείσωμεν ποτέ ότι είναι δίκαιον να είναι Διμοιρίτης Πεζικού κλάσεως 1930 και να υπηρετή εις το ΣΕΜ ο της κλ. 1945.-

Είναι τούτο ανήθικον έναντι της εννοίας της συμμετοχής του αίματος και με καμμίαν επαγγελματικήν σκοπιμότητα δεν εξουδετερούται.-

57.- Ας μη λησμονώμεν, ως δύνανται να ομολογήσωσιν οι Διοικηταί των ΚΒΕ, οι Αξ/κοί επιλογής και ο αρμόδιος κλάδος του ΓΕΣ, τον Μαραθώνειον των αιτήσεων προς τα ΣΕΜ, ΣΥΠ και ΣΤΥ.-

΄Οταν οι πυρήνες είναι γεροί και οι λοιποί θ' αφομοιώνται ταχύτατα.-

58.- Όταν ως πολύ προσφυώς ετόνισεν ο Αντιστράτηγος κ. ΚΑΠΕΤΑΝΑΚΗΣ εις το Α.Σ.Ε. με μίαν μόνον φράσιν "όλα για το Στρατό", ήτοι όλα διά την σωτηρίαν της ΠΑΤΡΙΔΟΣ δεν γνωρίζω πού και πώς υπάρχουν τα εμπόδια.-

59.- Πιστεύω, (ανεξαρτήτως της απολύτου ανάγκης περισσοτέρων δυνάμεων, αναδιοργανώσεως, ανασυγκροτήσεως κλπ. άτινα κατά κόρον τονίζει το ΓΕΣ και υπερβάλλουσιν άλλοι αναρμόδιοι) και αναφέρω υπευθύνως ότι η απόδοσις με τα διατιθέμενα μέσα θα ήτο μεγαλυτέρα και καλυτέρα, αν η Διοίκησις εν τω συνόλω της ήτο υγιεστέρα (εκλογή ικανών κ.λ.π.).-

60.- Είναι διάχυτος ακόμη η γνώμη ότι επέστη ο καιρός, ν' απαλλαγή το ΓΕΣ της τόσης πολυτελείας των τριών Αντιστρατήγων, αφού δεν ευρίσκετο επί τόσον καιρόν Διοικητής Β΄ ΣΣ.- Είς Αντιστράτηγος είναι αρκετός ν' αντιπροσωπεύη τον Αρχηγόν του ΓΕΣ και Διοικητήν του Στρατού.-

Ο έτερος θα ηδύνατο κάλλιστα να χρησιμοποιηθή (καταργουμένης της παρά τω ΓΕΣ θέσεως) αλλαχού.-

61.- Όταν ο Αρχηγός του ΓΕΣ, ο Υπουργός των Στρατιωτικών και ο Πρόεδρος της Κυβερνήσεως αποτελέσωσι το ανώτατον συνεργείον εξ ου θα εκπέμπηται και πνοή και εντολαί και αποφάσεις, θα κατορθωθή απολύτως και η πολιτική κατεύθυνσις του αγώνος.-

62.- Ανέφερον τα μέτρα εκείνα, τα πλείστα των οποίων κατ' επανάληψιν διεπίστωσα καταστάντα πλέον επείγοντα ήδη και λόγω της σκληρότητος του αγώνος και προ παντός της διαρκείας του.-

Αποτελούν την αξιοποίησιν εκείνων τα οποία έχομεν. Η απαιτουμένη προσθήκη των μέσων μας ευρίσκεται εις τόσας μελέτας του ΓΕΣ με οιονδήποτε ΑΡΧΗΓΟΝ ή ΥΠΑΡΧΗΓΟΝ ώστε να περιττεύη η υπόμνησις.-

63.- Το σύνολον των εκτιθεμένων είναι γνωστά και κατά κόρον ίσως ετονίσθησαν, αλλά ίσως δεν κατέστη αντιληπτόν από την Πολιτικήν Ηγεσίαν (υπαιτιότητι όλων μας ίσως της Στρατιωτικής Ηγεσίας) ότι αν οι κόποι, το αίμα και οι τόσοι αγώνες δεν απέδωκαν το ανάλογον κέρδος, είναι διότι δεν ελήφθησαν εν τω συνόλω των τ' ανωτέρω μέτρα τα οποία δεν ανάγονται εις κανένα περιορισμόν ή εισήγησιν ξένων Αποστολών.-

Η αντίθετος επιμονή σημαίνει απλώς μετατόπισιν ευθυνών.-

64.- Η ευθύνη της Διοικήσεως δύο Σωμάτων Στρατού (έστω και προσωρινώς), η διαρκής μεταφορά του Σ.Σ. εις διάδορα πεδία επιχειρήσεων και συνεπώς η Διοίκησις υπό του υποφαινομένου διαδοχικώς του συνόλου σχεδόν (πλήν δύο) των Μεραρχιών του Στρατού μας, η μόλις πρόσφατος ιδιότης μου ως μέλους του Ανωτ.Στρατ.Συμβουλίου, αλλά προ παντός η περίπτωσις του ΒΙΤΣΙ, δι' ήν ουδεμία κύρωσις υπήρξε και η υποχρέωσις του παραδειγματισμού και η εξαγωγή συμπερασμάτων και δι' αυτόν τον Διοικητήν του Στρατού

μοί επέβαλλον ως υποχρέωσιν καθήκοντος να συγκεντρώσω την φωνήν του πεδίου της μάχης ίνα καταστή συνολικώς γνωστή, διότι αντελήφθην ότι η φωνή αύτη, δηλαδή τα παράπονα τα διαβρωτικά, είναι εκείνα που ηνάγκασαν τον Αντιστράτηγον κ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ (εκτός της ειδικής περιπτώσεως, ήτοι της χειρίστης καταστάσεως εις ήν παρεδόθη αυτώ το Σώμα Στρατού) να καμφθή και να μοι δηλώση "σου παραδίδω δύο Μεραρχίας, XV και II διαλελυμένας".-

65.- Κατέβαλον κάθε προσπάθειαν και ως Υμείς και οι Στρατηγοί ΒΑΝ ΦΛΗΤ και ΝΤΑΟΥΝ διεπίστωσαν, την απελπισίαν μετέτρεψε το Α΄ Σώμα Στρατού εις ανόρθωσιν και ηθικού και επιτυχίας.-

Άλλη μια φορά ήλθον εις επαφήν με τους μαχητάς.-

Θεωρώ προσβλητικόν αλλά και άδικον, καταφόρως άδικον, να επιρρίπτωνται ευθύναι εις τους στρατιώτας.-

Προς το μέρος τούτο δεν υπάρχει ψόγος, κανείς, απολύτως κανείς.-

Ότι εζητήθη το έδωσαν, αλλά και οι κατώτεροί μας Αξιωματικοί, με την φορολογίαν την άφθονον του αίματος, αποδεικνύουσιν ότι και προς την πλευράν ταύτην δεν θα επιζητήσωμεν τον ψόγον.-

Ο ψόγος ανήκει εις άλλο μέρος.-

Θα τον εύρητε εις ένα μέρος Διοικητών Ταγμάτων, αλλά προ παντός εις τους Διοικητάς Ταξιαρχιών και άνω και κοντά εις αυτούς υπάρχει αριθμός στελεχών ατροφικός μη δυνάμενος ν' αντιδράση εις την σκληρότητα του αγώνος τούτου.-

66.- Η περίπτωσις του ΓΡΑΜΜΟΥ ην έζησα, η περίπτωσις της ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ, αλλά προ παντός η καταστροφή του ΒΙΤΣΙ, μου δίδουν την ακλόνητον περιποίθησαιν ότι δεν θα δυνηθώμεν να περιορίζωμεν χρονικώς, εις ότι αφορά ημάς εσωτερικώς, το δράμα μας αν δεν στρέψωμεν ταχύ, ταχύτατον, ανήσυχον και αποφασιστικόν το βλέμμα μας προς τας Διοικήσεις, και αφ' ετέρου εις την πλαισίωσιν των Ταγμάτων διά του απαραιτήτου αριθμού αξίων Αξιωματικών.- Και πρόσκλησις ακόμα εθελοντών εφέδρων νεωτέρων κλάσεων, με ωρισμένας υποχρεώσεις έναντι αυτού του Κράτους, θα μας έδιδε και αυτή Διμοιρίτας.-

Είναι η μεγαλυτέρα μου διαπίστωσις, είναι η εντονωτέρα μου αναφορά, την οποίαν έπρεπε να υποβάλλω προς Υμάς, τον με τόσας ευθύνας περιβεβλημένον, διότι ο αγών κατά των συμμοριτών απέδειξεν ότι δεν έχομεν ανάγκην πολλών σοφών τακτικών, αλλά ορμητικότητος και η ορμητικότης έχει και κάποιαν σχέσιν με την ηλικίαν.- Και ο αγών ούτος είναι απολύτως ασυμβίβαστος με το προ πολυετίας θεσπισθέν όριον ηλικίας.-

Δεν έχει καμμίαν σχέσιν ποίους θα παρασύρη η βράχυνσις τούτου.

Εκείνο όπερ έχει σημασίαν "Η ΝΙΚΗ, Η ΣΩΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ ΜΑΣ" .-

Τ.Υ.
ΘΡ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ
Αντιστράτηγος

45

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ

ΘΕΜΑ: Έκθεσις Επιχειρήσεως
ΚΑΤΣΑΝΤΩΝΗΣ 22-26/10-48
ΠΡΟΣ: VIII Μερ/Α1
ΚΟΙΝ: Δ/τήν 84ης Σ.Περιοχής
Α1/84 Σ.Π.

84 ΠΕΡΙΟΧΗ Α.Π.2112/Α1
ΣΤΓ 906 τη 22-11-48

I. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ : Ως συνημμένου Δ.Π.

II. ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ VIII ΜΕΡ.

-Εν α΄ φάσει, κυριαρχούσα της κορυφογραμμής ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ να εκκαθαρίση πλήρως την δυτικώς ταύτης περιοχήν μέχρις ΑΡΑΧΘΟΥ.

-Εν β΄ φάσει να εκκαθαρίσει την κοιλάδα ΑΧΕΛΩΟΥ.

III. ΔΥΝΑΜΕΙΣ:

-Από Β. Τ.Σ.Ε.Ι. με χώρον συγκεντρώσεως ΜΕΤΣΟΒΟΝ.

Από Ν. 74 Ταξ. με χώρον συγκεντρώσεως ΒΟΥΡΓΑΡΕΛΙ.
Από Δ. 84 Περ. με χώρον συγκεντρώσεως ΚΟΤΣΕΛΙΟ - ΑΕΤΟΡΑΧΗ - ΜΠΑΛΤΟΥΜΑ.

IV. ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ 84 Περιοχής: (Α.Α.Π. 41953/20-10-48 Δ/γή VIII Μεραρχίας)

Εφ' εκάστης των κατευθύνσεων να επιτεθή διά Τάγματος.

-ΓΕΦ. ΤΣΙΜΟΒΟΥ (ς.1239) - ΥΨ.ΠΕΤΡΟΒΟΥΝΙ (S.150385) - Υψ. Δυτικώς ΣΥΡΡΑΚΟΥ (S.210905)

-ΓΕΦ. ΠΛΑΚΑΣ (S.160255) - ΑΓΝΑΝΤΑ (S.2177) - ΠΡΑΜΑΝΤΑ (S.2333) - ΜΕΛΙΣΟΥΡΓΟΙ (S.2630)

-ΜΕΓ. ΓΟΤΙΣΤΑ (S.190505) - ΑΓ.ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ (S.2244) - Υψ. Δυτικώς ΣΥΡΡΑΚΟΥ (S.210405) εκκαθαρίζουσα συγχρόνως την περιοχήν μεταξύ ΑΡΑΧΘΟΥ - κορυφ. ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ.

V. ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ Τ.Σ. 84 Περ.- Η 84 Περιοχή δεν ήτο δυνατόν να συγκροτήση το Τ.Σ. ταύτης διά τους κάτωθι λόγους :

α) Ήτο υποχρεωμένη να διατηρίση πλήρες επιτελείον εις ΠΡΕΒΕΖΑΝ διά τας ανάγκας της βάσεως της Περιοχής και ασφαλείας ταύτης.

β) Το διατιθέμενον προσωπικόν υπό του Στρατηγείου ταύτης δεν ήτο δυνατόν να επαρκέση διά την σύγχρονον λειτουργίαν του Επιτελείου της και Τ.Σ. Περιοχής (Αξ/κοί 12 (πλείστοι έφεδροι) οπλίται 35).

Το Τ.Σ. της Περιοχής συνεκροτήθη την 21-10-48 εις ΙΩΑΝΝΙΝΑ και απετελέσθη

α) Εκ της 84 Περιοχής

Διοικητής της Περιοχής

Αξκοί Α1 Περιοχής

Αξκοί Α2 Περιοχής

Αξκός Διαβιβάσεων Περιοχής μετά διαβιβαστών

6 οπλίται εκ του Λόχου Στρατ. της Περιοχής

β) Εκ του Στρατ. του Α.Σ.Σ.

Αξ/κός του Α1 Γραφ.

Ομάδα Συνδέσμου αεροπορίας (Ο.Σ.Α.)

2 πτυσσομένων Τραπεζών

4 πτυσσομένων καθεκλών

10 οπλίτας εκ της Πτέρυγος ενισχύσεως ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

γ) Εκ του Στρατηγείου της VIII Μερ.

Οπλιτών Διαβιβάσεων

1 τηλεφωνικού πίνακος Διαβιβάσεων

Σ/ΑΝ. 22

καλωδίου.

VI. ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ Τ.Σ. 84 ΠΕΡΙΟΧΗΣ

21 και 22-10-48

Τα εις την 84 Περιοχήν διατιθέντα τμήματα (581, 628, 584, (μείον δολοχίας) Τ.Π., Πυρ/χίαι πεδ. Πυρ/κού) την 21 τρ. ευρίσκοντο εις τας εξής θέσεις:

- 581 Τ.Π. ΚΟΥΤΣΕΛΙΟ
- 628 Τ.Π. ΑΚΡΑΙΟΣ
- 584 (μείον διλοχίας) ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ
- Πυρ/χία πεδ. Πυρ/κού ΙΩΑΝΝΙΝΑ

μεθ' ων αυθημερόν ο Δ/τής της Περιοχής ήλθεν εις προσωπικήν συνενόησιν καθορισθέντων όλων των λεπτομερειών αίτινες θα εξησφάλιζον την επιτυχίαν της επιχειρήσεως. Επί πλέον μερίμνη της 84 Περιοχής διετέθησαν εις τα 581 και 628 Τ.Π. ανά 6 οδηγοί εκ της Περιοχής δράσεως τούτων. Η Περιοχή επιδιώκουσα την αιφνιδιαστικήν διάβασιν του ΑΡΑΧΘΟΥ διά των γεφ. ΤΣΙΜΟΒΟΥ και ΠΛΑΚΑΣ, διά την δευτέραν των οποίων υπήρχον θετικαί πληροφορίαι ότι εφρουρείτο, εκίνησε τα 581 και 628 Τ.Π. από των απογευματινών ωρών της 22 τρ. εκ των χώρων σταθμεύσεώς των εις τρόπον ώστε το μεν πρώτον να ευρεθή περί το μεσονύκτιον εγγύς γεφ. ΤΣΙΜΟΒΟΥ το δε δεύτερον επιβιβασθέν αυτοκινήτων ήχθη την 19ην ώραν εις ΚΑΛΕΝΤΖΙ και εκείθεν την 22.23.30 εκκινήθη προς γεφ. ΠΛΑΚΑΣ. Τοιουτοτρόπως αμφότερα τα Τάγματα ήχθησαν εν αγνοία του εχθρού εγγύς των γεφυρών με αποστολήν την αιφνιδιαστικήν διάβασις του ΑΡΑΧΘΟΥ, την εξουδετέρωσιν και ει δυνατόν αιχμαλωσίαν του γνωστού φυλακίου εκ 20 Σ. γεφ. ΠΛΑΚΑΣ και γεφύρας ΤΣΙΜΟΒΟΥ (εάν κατέχεται) και εν συνεχεία κίνησιν προς τας κατευθύνσεις 581, Υψ. ΠΕΤΡΟΒΟΥΝΙ (S.150385) Υψ. Δυτ. ΣΥΡΡΑΚΟΥ και 628: ΑΓΝΑΝΤΑ - ΠΡΑΜΑΝΤΑ - ΜΕΛΙΣΣΟΥΡΓΟΙ όπου και εγκαθιστάμενα να εξερευνήσουν και εκκαθαρίσουν την περιοχήν ταύτην. (Α.Π. 31/Α1/21-10-48 Δ/γή Τ.Σ. 84 Περιοχής)

Προς υποστήριξιν της βιαίας διαβάσεως εις ην περίπτωσιν απετύγχανεν ο αιφνιδιασμός λόγω μάλιστα της διαμορφώσεως του εδάφους ευνοούντος πολύ τον αμυνόμενον επί των ειρημμένων διαβάσεων η πυρ/χία πεδ. Πυρ/κού κατετμήθη εις δύο ουλαμούς οίτινες ετάχθησαν ο μεν είς εγγύς γεφ. ΤΣΙΜΟΒΟΥ, ο δε έτερος εις ΑΕΤΟΡΡΑΧΗΝ διά την υποστήριξιν του 628 Τ.Π. (Προφορική δ/γή Τ.Σ. 84 Περ. προς Τάγ. Πυρ/κού Ζαμπέλην.) Το 584 Τ.Π. (μείον διλοχίας) μη αντιμετωπιζομένης εχθρικής αντιστάσεως κατά

την διάβασιν του ΑΡΑΧΘΟΥ εις γεφ. ΜΠΑΛΝΤΟΥΜΑΣ ήχθη από του απογεύματος της 22ας Τρ. δι' αυτοκινήτων εις ΜΠΑΛΝΤΟΥΜΑΝ διετάχθη δε αφού εξεύρη εκεί οδηγούς εκ της περιοχής ΓΟΤΙΣΤΑ - ΚΡΑΨΗ να κινηθή άμα τη επελεύσει του σκότους εν τη κατευθύνσει ΜΕΓ. ΓΟΤΙΣΤΑ (S.190505) - ΓΚΟΥΡΑΣ (S.2148) - ΑΓ.ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ (S.2244) εις τρόπον ώστε τα τμήματά του να αχθώσιν όσο το δυνατόν βαθύτερον χωρίς να γίνωσι αντιληπτοί αφού αι πρώται αντιστάσεις προεβλέποντο επί Υψ. ΓΚΟΥΡΑΣΚΑΣ και καταλαμβάνουν την διάβασιν ΑΓ. ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ (S.2244) - να εξερευνήση και εκκαθαρίση την περιοχήν ΓΟΤΙΣΤΑ - ΚΡΑΨΗ - ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ (ΑΠ. 31/Α1/21-10-48 Δ/γή Τ.Σ. 84 Σ.Π.)

Την 22.1500 το Τ.Σ. 84 Περιοχής αφίχθη εις ΑΕΤΟΡΡΑΧΗΝ το δε μεσονύκτιον αφίχθη εις ΑΕΤΟΡΡΑΧΗΝ και Λόχος της εις ΚΟΤΣΕΛΙΟ ευρισκομένης διλοχίας 584 Τ.Π. ως εφεδρείας της Μεραρχίας διατεθείς ως στήριγμα του εις ΠΛΑΙΣΙΑ προωθηθέντος ουλαμού πεδ. Πυρ/κού.

23-10-48

-Τα 581 και 584 Τ.Π. εκκινήθησαν ως ανωτέρω εξετέθη επί των δοθεισών κατευθύνσεων και ήχθησαν τας απογευματινάς ώρας εις τους ταχθέντας αυτοίς αντικειμενικούς σκοπούς άνευ ουδεμιάς εχθρικής αντιστάσεως πληροφορήσαντα την Περιοχήν ότι οι Σ. από 5θημέρου είχον εκκενώσει την περιοχήν ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ -

-Την 23.03.00 το 628 Τ.Π. αχθέν από της νυκτός επί των αμέσως δυτ. γεφ. ΠΛΑΚΑΣ υψωμάτων ΞΗΡΟΒΟΥΝΙΟΥ, επωφεληθέν του σκότους και της πυκνής ομίχλης διέθεσεν δύναμιν 4 διμοιριών διά την διάβασιν του ΑΡΑΧΘΟΥ εκατέρωθεν της γεφύρας με εντολήν την αιφνιδιαστικήν και από εγγυτάτης αποστάσεως προβολήν του συμμορ. Φυλακίου και αιχμαλωσίαν του. Σημειωτέον ότι αι θέσεις του φυλακίου ήσαν γνωσταί εις τα τμήματα ως και η δύναμίς του μη υπερβαίνουσα τους 20 Σ. εξ ων 6 γυναίκες.

Τα τμήματα του προγεφυρώματος διελθόντα τον ποταμόν χωρίς να γίνωσιν ουδόλως αντιληπτά ήχθησαν την 0530 ως ακολούθως :

Δύο διμοιρίαι (S.1627) - δύο διμοιρίαι εις (S.1623) του υπολοίπου 628 Τάγματος συγκεντρωθέντος εις τα αμέσως δυτ. γεφύρας υψώματα ΞΗΡΟΒΟΥΝΙΟΥ. (Αρ. Δ.Υ. 23.06.30 Δ.Δ.Κ. και Δ.Π. 628 Τ.Π.).

Τα τμήματα ταύτα εκκινήθησαν από Β και Ν. συγκλινούτως προς το αμέσως ανατολικώς γεφύρας αντέρεισμα όπου και αι θέσεις του φυλακίου των Σ. ίνα αποκόπτωντα την προς Α οδόν διαφυγής των εξοντώσουν τούτους πληριάζοντα αθορύβως και εκδηλώνοντα την επίθεσίν των αιφνιδιαστικώς και εγγυτάτης αποστάσεως. Κατά την κίνησίν των ταύτην απροόπτως το από Β κινούμενον τμήμα πιθανώς λόγω της ομίχλης και του σκότους απώλεσε την ψυχραιμίαν του και ήρχισε βάλλον κατά της πιθανής θέσεως του συμμοριακού φυλακίου εκ μεγάλης αποστάσεως απωλεσθέντος ούτω του παράγοντος του αιφνιδιασμού γεγονός όπερ έδοσε τον χρόνον εις τους ανυπόπτους κοιμωμένους Σ. να συνέλθουν εγκαίρως και να συμπτυχθώσι ταχέως εις το αμέσως Α. γεφύρας αντέρεισμα όπου και κατέλαβον θέσεις πλήν δύο Συμμοριτών συλληφθέντων από τα ημέτερα τμήματα.

Η εξέλιξις αύτη του κατά του φυλακίου ΠΛΑΚΑΣ εγχειρήματος εύρε το υπόλοιπο Τάγμα συγκεντρωμένον ολόκληρον επί του ΞΗΡΟΒΟΥΝΙΟΥ και συνεπώς απαράσκευον ίνα αμέσως και εγκαίρως τροφοδοτήσουν τα δύο προγεφυρώματα και δυνηθούν ανατρέποντα τας αρχικώς ασθενείς αντιστάσεις να συνεχίσουν την προς ΑΓΝΑΝΤΑ κίνησίν των. Εξ άλλου οι Σ. του φυλακίου κατέλαβον ταχέως θέσεις ενισχυθέντες και εξ ΑΓΝΑΝΤΩΝ επί των αντερεισμάτων ΔΕΝΔΡΟΥΛΙΑ και κατώρθωσαν να καθηλώσουν τα ημέτερα τμήματα επί των θέσεων τούτων δίδοντα ούτω χρόνον επεμβάσεως ολοκλήρου του εις περιοχήν ΑΓΝΑΝΤΩΝ Τάγματος ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ. Την ανωτέρω εξέλιξιν η Περιοχή λεπτομερώς επληροφορήθη παρά του Δ/τού του Α2 γραφείου της αποσταλλέντος από της 8ης πρωϊνής ώρας παρά τω Τάγματι διότι από 0600 μέχρι 1100 ουδεμία επαφή επιτεύχθη μετά του Τάγματος.

Τελικώς την 1300 ώραν παρά τας προσπαθείας του Τάγματος ευρέθη τούτο καθηλωμένον προς εχθρικών αντιστάσεων επί υφ. ΔΕΝΔΡΟΥΛΙΑ (S.1826) - υψ. ΑΓ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ (S.190275) - υψ. ΑΓ.ΝΙΚΟΛΑΟΥ (S.200255)και αφού απέκρουσεν ασθενή αντεπίθεσιν έλαβε την ακόλουθον διάταξιν Λόχος 163230 - Λόχος 160273 - διμοιρ. 157290 -

Δ/σις 628 Τ.Π. σύν Λόχος (S.150257) - Λόχος επί τριγωνομετρικού υψ. 1600 (Αριθ. 2083/23.1300 Δ.Σ.Κ. και Δ.Π. 628 Τ.Π.).Ανέφερεν τέλος την ιδίαν ώραν ότι ως εξηκρίβωσεν ομάς Σ. την νύκτα της 22 προς 23 τρ. ενήργησεν αναγνώρισιν προς ΞΗΡΟΒΟΥΝΙ (Αρ. 2083/23.1300 Δ.Π. 628 Τ.Π.). Προς εξακρίβωσιν της ανωτέρω πληροφορίας η οποία είναι η πρώτη σαφής ένδειξις περί προθέσεως των Σ. να διέλθωσιν δυτικώς του ΑΡΑΧΘΟΥ η Περιοχή διέταξε το 628 Τ.Π. να αποστείλλη αμέσως περιπόλους Μ.Α.Υ. προς ΜΟΝΟΛΙΘΙ - ΠΛΑΤΑΝΟΥΣΑ και επί του ΞΗΡΟΒΟΥΝΙΟΥ. (Α.Π. 43/Α1/230715 Δ/γή Τ.Σ. 84 Περιοχής).

Τέλος ο εις ΚΟΤΣΕΛΙΟ ουλαμός πυρ/κού κατόπιν της άνευ αντιστάσεως κινήσεως του 581 Τ.Π. αχθέντος μέχρι αντικειμ. σκοπού του ήχθη εις ΑΕΤΟΡΡΑΧΗΝ.

Τοιουτοτρόπως αι ενέργειαι της 23 τρ. ετελείωσαν διαμορφωθείσης της ακολούθου καταστάσεως :

α) Εντός της ημέρας ολοκλήρωσις αντικειμενικού σκοπού 581 και 584 Τ.Π. άνευ αντιστάσεως ελεγχομένων ούτω ανακριβών των περί μεγάλων συγκεντρώσεων και αμυντικών οργανώσεων Σ. επί ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ πληροφοριών.

β) Το 628 Τ.Π. καθηλώθη προ των υψωμάτων ΑΓΝΑΝΤΩΝ λόγω:

ι) της μεγάλης διστακτικότητος των τμημάτων του μη δυνηθέν να επωφεληθή των πλεονεκτημάτων του αιφνιδιασμού και της νυκτερινής και εν αγνοία του εχθρού κινήσεώς του.

ιι) της βραδείας τροφοδοτήσεως παρά του Τάγματος των αρχικών προγεφυρωμάτων οφειλομένης εις την επί ΞΗΡΟΒΟΥΝΙΟΥ συγκέντρωσιν του υπολοίπου Τάγματος διά λόγους ασφαλείας.

γ) ΄Αρχισε να διαφαίνεται πρόθεσις των Σ. να διαφεύγωσι προς δυσμάς γεγονός όπερ η Περιοχή αντιμετώπιζε από της ενάρξεως της επιχειρήσεως, επιστήσασα ιδιαιτέρως την προσοχήν του Δ/τού 628 Τ.Π. Βάσει της τελευταίας ταύτης ενδείξεως το Τ.Σ. 84 Περιοχής διέταξεν όπως άμα τη έω της 24ης τρ. τα μεν 581 και 584 Τ.Π. να εξερευνήσουν την περιοχήν των, το δε 628 Τ.Π. να κινηθή δραστηρίως προς ΚΟΥΚΟΥΛΙΑ (S.1723) - ΓΡΑΙΚΙΚΟΝ (S.190217) - ΚΑΤΑΡΡΑΚΤΗΝ και εκείθεν προς ΑΓΝΑΝΤΑ διατηρόν και τον έλεγχον της γεφύρας ΠΛΑΚΑΣ αποκλειομένης ούτω της εκ της κατευθύνσεως ταύτης διαφυγής των συμμοριτών δυτικώς του ΑΡΑΧΘΟΥ. (ΑΠ 51/Α1/23.1900 Δ/γή Τ.Σ. 84 Περιοχής). Μίαν ώραν βραδύτερον η VIII Μεραρχία ηκύρωσε την ως άνω διαταγήν περιορίζουσα την αποστολήν της Περιοχής εις την απόφραξιν των από ΜΟΝΟΛΙΘΙ(S.155245) και βορειότερον διαβάσεων διά των τμημάτων του 628 Τ.Π., διατάξασα δε την 74ην Ταξ/χίαν όπως διά δυνάμεων κατά την κρίσιν της, κινηθή εντός της 24ης τρ. προς ΚΑΤΑΡΡΑΚΤΗΝ - ΓΡΑΙΚΙΚΟΝ - ΚΟΥΚΟΥΛΙΑ προσβάλλουσα τα νώτα των Σ. περιοχής ΑΓΝΑΝΤΩΝ, να αποφράξη δε το ταχύτερον τας διαβάσεις ΠΛΑΤΑΝΟΥΣΗΣ (S.140215) - ΡΩΜΑΝΟΥ (S.170195). (ΑΠ. 41981/Α1/ 23.10.48 Δ/γή VIII Μερ.)

<u>24-10-48</u>

Άμα τη έω της 24ης τρ. τη ισχυρά υποστηρίξει του ουλαμού πεδινού πυρ/κού Το 628 Τ.Π. ήρχισε την κατά ΑΓ.ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ (S.190275) επίθεσίν του ολοκλήρωσαν την κατάληψιν την 15ην ώραν κατόπιν μάλλον ισχυράς αντιστάσεως των Σ. Ευρέθησαν 7 πτώματα Σ. οπλισμός και πυρ/κά. Εκ των ημετέρων 4 οπλίται και 1 Αξ/κός τραυματίαι ελαφρώς. (Αρ. 8092/24.17.30 ΔΣΚ και ΔΠ. 626 Τ.Π.).

Οι Σ. απεσύρθησαν ακολούθως εντός των κατεσπαρμένων οικιών του χωρίου ΑΓΝΑΝΤΩΝ εξακολουθούντες βάλλοντες κατά των ημετέρων, επέτυχον δε να τηρήσουν τον 628 Τ.Π. μακράν του χωρίου και επί του υψ,. ΑΓ.ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ καθ' όλη την νύκτα της 24ης προς 25ην τρ.

Εκ παραλλήλου καθ' όλην την ημέραν της 24ης τρ. και την νύκτα της 25ης τρ. ουδεμία εμφάνισις εσημειώθη ουδέ επαφή επετεύχθη μετά των από της 74ης Ταξ. διατεθέντων τμημάτων άτινα συμφώνως τη διαταγή έδει να εμφανισθώσιν τας απογευματινάς ώρας της 24ης τρ. εις τα νώτα των Σ. ΑΓΝΑΝΤΩΝ.

Επίσης και εξερευνήσεις των 581 και 584 Τ.Π. επιβεβαίωσαν την από 5θημέρου αποχώρησιν των συμμοριτών εκ της Περιοχής ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ μεθ' απάντων των αποθηκών των. (Αρ. 232/24.1700 Δ.Π. 581 Τ.π.).

Την 23.30 ώραν η VIII Μεραρχία έθεσεν από 25.0600 το 628 Τ.Π. υπό τας διαταγάς της 74ης ενώ το 584 Τ.Π. διετάσσετο από έω 25 τρ. να αχθή εξερευνητικώς εις ΠΕΤΡΟΒΟΥΝΙ. (ΑΠ 41987/24.2015 Δ/γή VIII Μερ.).

25 και 26-10-48

Η νύξ της 24ης προς 25ης δήλθεν ήρεμος άνευ ουδεμιάς επαφής μετά των εντός των ΑΓΝΑΝΤΩΝ αποσυρθέντων Σ. μόλις δε την 10ην ώραν το 628 μη επιτυχόν επαφήν μετά της 74ης Ταξ/χίας εις ην υπήγετο πλέον ενέφερεν εις το Τ.Σ. 84ης Περιοχής ότι την πρωίαν απέστειλλεν περίπολον εντός του χωρίου και εξηκρίβωσεν ότι το απόσπασμα ΣΟΥΛΙΟΥ είχεν συμπτυχθεί την νύκτα της 24ης διά ΣΤΑΡΙ (S.1924) προς ΛΕΠΙΑΝΑ (S.210205). (Αριθ. 8094/25.1000 Δ.Σ.Κ. και Δ.Π. 628 Τ.π.).

Την 10.30 ώραν η Μεραρχία μετέδοσεν την πληροφορίαν ότι το απόσπασμα ΣΟΥΛΙΟΥ εσημειώθη την 0930 ώραν εις ΜΠΟΥΚΑ ΞΗΡΟΒΟΥΝΙΟΥ (S.110212) διατάξασα συγχρόνως όπως τα 581 και 584 Τ.Π. κινηθώσιν αμέσως και συντόνως προς γεφ. ΤΣΙΜΟΒΟΥ. (Α.Π. 41989/25.1200 Δ/γή VIII Μερ.).

Το Τ.Σ. 84 Περ. την 11.30 ώραν επληροφορείτο μέσω του 628 Τ.Π. ότι η διλοχία 627 Τ.Π. εκινείτο προς (S.200255) (Αριθ. 2097/25.1115 Δ.π. 628 Τ.Π.).

Εξακριβωθείσης ούτω της διαφυγής των Σ. προς ΞΗΡΟΒΟΥΝΙ, κατόπιν και προφορικής συνενοήσεως του Τ.Σ. 84 Περ. μετά της VIII Μερ., ανετέθη αυτή η νέα αποστολή της απαγορεύσεως διαφυγής των Σ. δυτικώς της δημοσίας οδού ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ - ΦΙΛΙΠΠΙΑΔΟΣ. Αι διατεθείσαι τη 84η Περιοχή δυνάμεις ήσαν αι ακόλουθοι :

1ον 584 Τ.Π. μείον διλοχία ευρισκόμενον εις περιοχήν ΠΡΙΖΑ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ, όπερ διετάχθη να κινηθή την 10.30 ώραν εις γέφυραν ΤΣΙΜΟΒΟΥ.

2ον Διλοχία 584 Τ.Π. ευρισκομένη διά Λόχου εις ΚΟΤΣΕΛΙΟ και δι' ετέρου εις ΠΛΑΙΣΙΑ.

3ον Διλοχία 627 Τ.Π. και Dιλοχίαν 8 Ε.Τ.Π. δι' ας ουδείς εγνώριζε τας θέσεις των μη επιτευχθείσης από της προηγουμένης ουδεμιάς επαφής μεταξύ αυτών και της 74ης Ταξ.

4ον Δύο διμοιρίαι της Πτέρυγος Ενισχύσεως ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ.

5ον Πεδινή Πυρ/χία

6ον 3 ουλαμοί τεθωρακισμένων

Και διά των τμημάτων του 584 Τ.Π. και πτέρυγος ενισχύσεως θα εφράσσοντο αι κυριώτεραι διαβάσεις της δημ. οδού ενώ αι δύο διλοχίαι (627 Τ.Π. και 8 Ε.Τ.Π) κινούμεναι προς ΞΗΡΟΒΟΥΝΙ εξ ανατολών θα επίεζον τους Σ. προς δυσμάς εμποδίζουσαι τούτους να αναστραφώσι. Συνεφωνήθη επίσης να αποσταλή ταχέως προς ΞΗΡΟΒΟΥΝΙ είς Λόχος εκ ΠΛΑΙΣΙΩΝ προς την κατεύθυνσιν των ΠΕΣΤΩΝ, διετέθη δε επίσης εις Περιοχήν ο 3/584 Λόχος ευρισκόμενος εις ΚΟΤΣΕΛΙΟ ως εφεδρεία της Μεραρχίας. Βάσει των ανωτέρω το Τ.Σ. 84 Περιοχής την 1200 ώραν εκίνησε τον μεν 3/584 λόχον δι' αυτοκινήτων από ΚΟΤΣΕΛΙΟ μέσω ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ εις ΠΕΣΤΑ (S.060265) τον δε εις ΠΛΑΙΣΙΑ 1/584 λόχον διά ΡΑΒΕΝΙΑ (S.070295) εις ΛΟΥΤΣΑΠΕΣΤΑ (S.0897) με εντολήν να απαγορεύση την εκ ΜΠΟΥΚΑ (S.110212) διά ΠΕΣΤΩΝ - ΧΑΝΙ ΕΜΙΝ ΑΓΑ ή Χ.ΦΤΕΛΙΑ διέλευσιν των Σ. δυτικώς δημ. οδού μέχρι της επί των λοιπών διαβάσεων της οδού εγκαταστάσεως τμημάτων. (Α.Π. 76/Α1/25.1120 Δ/γή Τ.Σ. 84 Περ.).

Η πεδινή πυροβολαρχία απεστάλλη εν αναμονή εις ΑΚΡΑΙΟΝ την δε 1600 ώραν το ΤΣ 84 Περιοχής ανεχώρησεν εξ ΑΕΤΟΡΡΑΧΗΣ προς Χ.ΦΤΕΛΙΑΣ αφού απέστειλεν επιτελή Αξ/κόν της εις γεφ. ΤΣΙΜΟΒΟΥ ίνα εποπτεύση την ταχείαν επιβίβασιν επ' αυτοκινήτων του αναμενόμενον εκεί 584 Τ.Π. (μείον διλοχία) και οδηγήση ταχέως τούτο εις τας διαβάσεις ΤΕΡΟΒΟΥ και ΚΟΥΚΛΕΣΙΟΥ. Οι 3 ουλαμοί τεθωρακισμένων εστάλησαν

μερίμνη της Μεραρχίας εις Χ. ΦΤΕΛΙΑΣ (2) και Χ.ΤΕΡΟΒΟΥ (1) την 17ην ώραν. Την 1830 ώραν το Τ.Σ. 84 Περιοχής εγκατεστάθη εις Χ.ΦΤΕΛΙΑΣ με την εξής διάταξιν κατά μήκος της δημ. οδού και από Β προς Ν.

Διάβασις Χ. ΡΟΒΙΛΙΣΤΟ Λόχος Κ.Ε.Ι.

Διάβασις Χ. ΦΤΕΛΙΑΣ Τ.Σ. 84 Περ. - πεδ/νή πυρ/χία - 2/87 Λόχος - 2 ουλαμοί τεθωρ.

Διάβασις Χ.ΤΕΡΟΒΟΥ Δ/σις 584 Τ.Π. σύν 2/584 Λόχος

Διάβασις ΚΟΥΚΛΕΣΙ - ΚΛΕΙΣΟΥΡΑ 4/584 Λόχος.

Την ιδίαν ώραν απεστάλη επιτελής του Τ.Σ. μετά 4 αυτοκινήτων εις ΠΕΣΤΑ (S.060265), ίνα παραλάβη και οδηγήση ταχέως τον εκεί 3/584 λόχον εις την διάβασιν Χ.ΕΜΙΝ ΑΓΑ ενώ ο μοναδικός 2/87 λόχος στηρίγματος πεδινής πυρ/χίας κατέλαβε την διάβασιν ΦΤΕΛΙΑΣ. Μόλις την 260130 αφίχθη ο 3/584 λόχος καθ' όσον ο Επιτελής δεν ανεύρεν τούτον εις ΠΕΣΤΑ αλλά μετά 5ωρων αναζήτησιν εις (S.060295).

Την 0200 ώραν ο λόχος ούτος εγκατεστάθη μεθ' ενός ουλαμού τεθωρακισμένων επί της διαβάσεως Χ. ΕΜΙΝ ΑΓΑ.

Την 0315 ώραν πλαγιοφυλακή εκ 30 Σ. περίπου αποπειραθείσα να διαπεραιωθή διά γεφ. ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΣ προσέκρουσεν επί των ημετέρων τραπείσα και πάλιν προς ανατολάς τη επεμβάσει και του ουλαμού τεθωρακισμένων εγκαταλείψαντες επί τόπου και 1 νεκρόν (Αριθ. Δ.Υ./261048 Δ.Σ.Κ και Δ.Π. 584 Τ.Π.). ενώ την ιδίαν ώραν περίπου ο κύριος όγκος των Σ. μετά 30 μεταγωγικών διήρχετο νοτιώτερον την διάβασιν ΒΟΥΛΙΣΤΑ ΠΑΝΑΓΙΑ μη φυλασσομένην ελλείψει άλλων δυνάμεων.

Ο έτερος Λόχος του 584 Τ.Π. προοριζόμενος ως στήριγμα πυρ/κού όταν διεπιστώθη η διέλευσις των Σ. εις ΒΟΥΛΙΣΤΑ ΠΑΝΑΓΙΑ δεν είχεν ακόμη φθάσει, όταν δε την 26.0500 έφθασεν εις ΧΑΝΙ ΦΤΕΛΙΑΣ εστάλη αμέσως δι' αυτοκινήτων επί τόπου διαπιστώσας την προς ΜΕΛΙΑΝΑ κίνησιν των Σ. χωρίς να δύναται πλέον να επέμβη των Σ. προηγουμένων κατά δύο σχεδόν ώρας.

<u>Συνολικαί Απώλειαι Συμμοριτών επιχειρήσεως ΚΑΣΤΑΝΤΩΝΗΣ</u>

Ν.Ε. 10 εξ ων 1 δ/τής λόχου Τάγματος Παπαγεωργίου Ναντζίδης

Σ.Σ. 4 (εξ ων 1 διμοιρίτης λόχου μεταφορών)

Σ.Π. 8

Σ. Τραυματίαι παραληφθέντες 45

<u>ΛΑΦΥΡΑ</u>

- 5 τυφέκια Αγγλικά
- 2 οπλοπολυβόλα Μπρέν
- 1 Στέν
- 1 Περίστροφον
- πυρ/κά Μπρέν.

2 Αποθήκαι αραβοσίτου εκ 5000 οκ. περίπου εις ΑΓΝΑΝΤΑ και συνοικισμούς ΦΡΑΣΙΑ και ΝΕΖΕΡΟΝ.

<u>Απώλειαι ημετέρων</u>

5 ελαφρώς τραυματίαι εξ ων 1 Αξ/κός.-

ΣΥΡΜΑΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ
ΣΥΝΤ/ΡΧΗΣ ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΩΝ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Παρεβλήθη/Ι.Σ./Κ.Α.

46

Γ΄ Σώμα Στρατού
Γραφείον Α1

Περιληπτική

Εκθεσις Επιχειρήσεως ΠΑΙΚΟΥ

8-28 Νοεμβρίου 1948

1. Πληροφορίαι:

Η επί του ΠΑΙΚΟΥ δύναμις των ΚΣ. κατόπιν κινήσεως συμ/τών εκ της περιοχής Κ/ΤΣΑΛΑΝ προς ΠΑΙΚΟΝ κατά τας αρχάς Νοεμβρίου 1948 ανήρχετο εις 240 περίπου οίτινες εφέροντο συγκεντρωμένοι εις τας περιοχάς ΘΕΟΔΩΡΑΚΙ (Ο.2782) και ΖΑΡΝΙΚ ΡΑΜΜΑ (Ο.3277).

Κατά την νύκτα 7-8 Νοεμβρίου αι ανωτέρω Κ/συμμοριακαί δυνάμεις ενισχύθησαν και δι' ετέρων 100 ΚΣ οίτινες εκ της περιοχής ΛΟΥΤΡΑΚΙΩΝ-ΚΑΙΜΑΚ ΤΣΑΛΑΝ διά της πεδιάδος ΑΡΔΕΑΣ αφίχθησαν εις την περιοχήν ΘΕΟΔΩΡΑΚΙ.

2. Εξέλιξις Επιχειρήσεως

Κατόπιν των ανωτέρω πληροφοριών και προς τον σκοπόν της συγκεντρώσεως πληροφοριών διετάχθη η ενέργεια επιθετικής αναγνωρίσεως από της νυκτός 7-8 Νοεμβρίου.

Προς τούτο διετάχθησαν Λόχος 63 Τ.Ε ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ να κινηθή διά ΦΟΥΛΑΡΕΣ (Ο.3285) προς ΜΕΤΕΡΙΖΙ (Ο.3478) και Λόχος 518 εκ ΚΑΛΗΣ (Ο.2468) προς ΓΚΟΛΕΜΑΤΑ ΤΣΟΥΚΑ (Ο.3276).

Τα ανωτέρω τμήματα κινηθέντα καθ' όλην την ημέραν άνευ επαφής ήχθησαν εις ΜΕΤΕΡΙΖΙ (Λόχος 63) και ΓΚΟΛΕΜΑΤΑ ΤΣΟΥΚΑ (Λόχος 518) ένθα και διηνυκτέρευσαν.

9 Νοεμβρίου 1948

Την 090030 ο επί του ΜΕΤΕΡΙΖΙ εγκατεστημένος Λόχος του 63 Τ.Ε εδέχθη ισχυρωτάτην εχθρικήν επίθεσιν υπό του όγκου σχεδόν των επί ΠΑΙΚΟΥ συμμοριτών.

Αι επιθέσεις των συμμοριτών απεκρούσθησαν άπασαι με βαρείας εκατέρωθεν απωλείας.

Τας πρωινάς ώρας λόγω εξαντλήσεως των Πυρ/κών του Λόχου τούτου ούτος συνεπτύχθη προς Νότον.

Από της νυκτός προς τον τόπον της συμπλοκής εκινήθησαν τμήματα ενισχύσεων ως κάτωθι :

(α) Διλοχία 515 Τ.Π εξ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ (Ο.3096) ένθα είχεν εν τω μεταξύ συγκεντρωθή εκ ΤΖΕΝΑΣ κατόπιν Δ/γής της ΧΙ Μεραρχίας προς ΜΕΤΕΡΙΖΙ (Ο.3478).

(β) Διλοχία 518 Τ.Π εκ ΣΚΥΔΡΑΣ (Ο.2263) εις ΜΑΝΔΑΡΑΙ (Ο.3969) και εκείθεν προς ΜΕΤΕΡΙΖΙ.

(γ) Λόχος 63 Τ.Ε και Μ.Ε.Α εκ ΓΟΥΜΕΝΙΤΣΗΣ προς ΟΜΑΛΟΝ (Ο.4476) και εκείθεν προς ΤΣΟΥΚΑ (Ο.4177).

Την 091615 η εξ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ κινηθείσα Διλοχία του 515 Τάγματος συνεπλάκη μετά των συμμοριτών κατεχόντων το Υψ. 1336 (Ο.3384) μη δυνηθείσα λόγω της ισχυράς εχθρικής αντιστάσεως να καταλάβη τούτο.

Η Διλοχία διενυκτέρευσεν εις ΦΟΥΛΑΡΕΣ (Ο.3285).

Η εκ Νότου κινηθείσα Διλοχία του 518 Τ.Π συνεπλάκη από πρωίας μετά των συμμοριτών κατεχόντων το Υψ. ΤΡΕΙΣ ΜΠΑΡΕΣ 0(36-75).

Επαφή διετηρήθη μέχρι της νυκτός μη επιτευχθείσης τελικώς της καταλήψεως του Υψώματος τούτου.

Κατά τας ανωτέρω συγκρούσεις τα ημέτερα τμήματα υπεστηρίχθησαν και υπό του φιλίου Πυρ/κού.

10 Νοεμβρίου 1948

Από της πρωίας εσυνεχίσθησαν αι προσπάθειαι των ημετέρων τμημάτων προς κατάληψιν των υψωμάτων εγγύς ΦΟΥΛΑΡΕΣ (1336) και ΤΡΕΙΣ ΜΠΑΡΕΣ.

Από των μεσημβρινών ωρών βελτιωθέντος του καιρού εις τον αγώνα επενέβη και η αεροπορία.

Τας απογευματινάς ώρας κατόπιν υποστηρίξεως υπό του Πυρ/κού και της αεροπορίας το Πεζικόν κατέλαβεν τα προαναφερθέντα υψώματα. Οι συμμορίται διέφυγον προς Βορειοανατολάς.

11 Νοεμβρίου 1948.

Κατόπιν δ/γής της Σ.Δ. ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ ήτις ανέλαβεν την Δ/σιν της επιχειρήσεως ταύτης εσυνεχίσθη η προώθησις των ημετέρων τμημάτων.

Τα εκ Νότου κινούμενα τμήματα (Δ.518) ήχθησαν άνευ αντιστάσεως εις ΜΕΤΕΡΙΖΙ (Ο.3478) ένθα μετ' ολίγον συνηνώθησαν μετά των εκ Βορρά κινουμένων Τμημάτων. Υπόλοιπα ημέτερα τμήματα ησχολήθησαν εις εξερευνήσεις και αναγνωρίσεις προς εντοπισμόν του εχθρού.

12 Νοεμβρίου 1948

Παρά τας συντελεσθείσας αναγνωρίσεις των τμημάτων ουδεμία επαφή καθ' όλην την ημέραν ελήφθη μετά των συμμοριτών.

Τα τμήματα της επιχειρήσεως ενισχύθησαν και διά τρίτου Λόχου του 518 Τ.Π όστις εξ ΕΞΑΠΛΑΤΑΝΟΥ (Ο.2286) ήχθη εις ΦΟΥΛΑΡΕΣ (Ο.3285) μέσω ΘΕΟΔΩΡΑΚΙ συνενωθείς μετά του υπολοίπου Τάγματος.

Τα τμήματα διενυκτέρευσαν εις Υψ. 1339 (Ο.3689) Υψ. 1494 (Ο.3789) και ανώνυμον (Ο.3888).

13 Νοεμβρίου 1948

Από πρωίας εσυνεχίσθη επιθετική ενέργεια και εξερεύνησις περιοχής.

Εξερευνήθησαν αι περιοχαί ΜΕΓ. ΛΕΙΒΑΔΙΑ (Ο.3688)-ΧΑΡΑΔΡΑ ΒΕΛΕΡΑΤΣΙ (Ο.4590) άνευ συμβάντος.

14 Νοεμβρίου 1948

Από πρωίας η Διλοχία του 515 Τ.Π εκινήθη εκ περιοχής ΠΥΡΓΟΥ (Ο.3789) προς ΚΑΝΤΑΣ (Ο.4189). Κατά την κίνησίν της ταύτην έλαβεν επαφήν μετά των συμμοριτών κατά τας μεσημβρινάς ώρας, οίτινες κατείχον το Υψωμα 1638 (Ο.4189).

Αμα τη εκδηλώσει επιθέσεως εκ μέρους της Διλοχίας υποστηριζομένης και υπό Πυρ/κού οι συμμορίται ανετράπησαν και διέφυγον προς Β. Ανατολάς.

Τα υπόλοιπα τμήματα ησχολήθησαν εις εξερευνήσεις.

15 Νοεμβρίου 1948

Από πρωίας τα Τμήματα της επιχειρήσεως εκινήθησαν εξερευνητικώς προς την ανωτέρω περιοχήν χωρίς να επιτευχθή η λήψις επαφής.

16 Νοεμβρίου 1948

Εξερευνήσεις άνευ επαφής.

17 & 18,19 &20 Νοεμβρίου 1948

Βροχή και πυκνή ομίχλη καθώς και έλλειψις πληροφοριών περί του εχθρού δεν επέτρεψαν την συνέχισιν των εξερευνήσεων.

Τα τμήματα συνεκεντρώθησαν εις ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΝ και ΦΑΝΟΝ ετοιμοκίνητα διά την περίπτωσιν σημειώσεως του εχθρού, η δε διλοχία του 518 Τ. Συνεκεντρώθη εις ΓΙΑΝΝΙΤΣΑ διά την συνέχισιν της εκπαιδεύσεώς της.

21 Νοεμβρίου 1948

Την 202330 100 μελής συμμορία προσέβαλεν το χωρίον ΝΕΟΣ ΜΥΛΟΤΟΠΟΣ (Ο.4067). Οι συμμορίται ανατρέψαντες την αντίστασιν των Μ.Ε.Α του χωρίου εισήλθον εντός τούτο και εστρατολόγησεν 1 άτομον όπερ βραδύτερον διέφυγεν.

Κινηθείς εκ ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ Λόχος του 518 Τ.Π έφθασεν εις ΜΥΛΟΤΟΠΟ μετά την αποχώρησιν των συμμοριτών.

22 Νοεμβρίου 1948

150 μελής συμμορία επετέθη την 212245 κατά ΓΟΡΓΟΠΗΣ (Ο.5581). Κάμψασα αντίστασιν Μ.Ε.Α εισήλθεν εις χωρίον, ενέπρησεν 2 οικίας και αφήρεσεν τρόφιμα και ιματισμόν.

Κινηθείσαι εξ ΑΞΙΟΥΠΟΛΕΩΣ ενισχύσεις συνεπλάκησαν καθ' οδόν με διαδοχικάς ενέδρας τας οποίας ανέτρεψαν και αφιχθείσαι εις ΓΟΡΓΟΠΗΝ κατεδίωξαν του συμμορίτας.

23 Νοεμβρίου 1948

Κατόπιν συγκεντρώσεως πληροφοριών περί των θέσεων των συμμοριτών από πρωίας ήρχισε νέα επιθετική αναγνώρισις.

Τα τμήματα εκινήθησαν ως ακολούθως:

Το 515 Τ.Π μείον Διλοχία εξ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ προς ΜΕΓ. ΛΕΙΒΑΔΙΑ (Ο.3688). Τούτο διανυκτέρευσεν εις ΓΚΕΝΕΣΚΑ (Ο.3489).

Το 556 Τ.Π μείον Διλοχία αφιχθέν εις ΦΑΝΟΝ την προτεραίαν εκινήθη εκ ΦΑΝΟΥ προς ΚΑΝΤΑΣ (Ο.4189) όπου και διενυκτέρευσαν Διλοχία 63 Τ.Ε εκ ΓΟΥΜΕΝΙΤΣΗΣ προς Υψ. 1650 (Ο.3992) διανυκτερεύσασα εις Υψ. 1408 (Ο.4180).

Ομοίως Διλοχία 518 Τ.Π εκ ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ προς Υψ. 1288 (Ο.4179) ένθα διενυκτέρευσεν.

Καθ' όλην την ημέραν ουδεμία επαφή ελήφθη.

24 Νοεμβρίου 1948

Κατόπιν πληροφοριών παραδοθέντων Κ/συμμοριτών περί συγκεντρώσεως συμμοριτών εις ΠΟΠΟΒΟ ΣΕΛ (Ο.3178) διετάχθη άμεσος κίνησις του 515 Τ.Π μείον Διλοχία και 556 Τ.Π μείον Διλοχία εκ ΓΚΕΝΕΣΚΑΣ (Ο.3489) και ΚΑΝΤΑΣ (Ο.4189) διά ΦΟΥΛΑΡΕΣ (Ο.3285) προς Νότον.

Η Διλοχία του 515 Τάγματος εκινήθη προς ΠΟΠΟΒΟΣΕΛΟ (Ο.3279) η δε Διλοχία του 556 Τάγματος προς ΒΕΡΤΟΠΙ-ΤΡΕΙΣ ΜΠΑΡΕΣ (Ο.3675).

Τα τμήματα διενυκτέρευσαν εις περιοχήν Υψ. 1328 (Ο.3485).

Κατά την κίνησιν και εξερευνήσεις καθ' όλην την ημέραν ουδέν εσημειώθη.

25 Νοεμβρίου 1948

Από πρωίας εσυνεχίσθη η προώθησις των τμημάτων.

Την 1030 ώραν η Διλοχία του 556 Τάγματος συνεπλάκη με ομάδα συμμοριτών εις ΒΕΡΤΟΠΙ (Ο.3382) την οποίαν και ενέτρεψεν.

Οι συμμορίται διέφυγον προς Νότον.

Εν συνεχεία η αυτή Διλοχία την 1330 ώραν συνεπλάκη με συμμορίτας οίτινες κατείχον ισχυρώς το Υψ. 1378 (Ο.3581) όπερ κατελήφθη μετά δίωρον αγώνα.

Την 1230 τμήματα του 518 και 63 Ταγμάτων άτινα εκινήθησαν εκ της περιοχής των Υψ. 1288 (Ο.4179) και 1408 διά περιοχής ΚΡΩΜΝΗΣ (Ο.3976) προς Δυσμάς συνεπλάκησαν με συμμορίτας οίτινες κατείχον το Υψ. ΤΡΕΙΣ ΜΠΑΡΕΣ (Ο.3675). Μέχρις εσπερινών ωρών δεν επετεύχθη η κατάληψις του Υψώματος.

26 Νοεμβρίου 1948

Η επαφή με τους συμμορίτας εις την περιοχήν ΤΡΕΙΣ ΜΠΑΡΕΣ (Ο.3675) απωλέσθη κατά την διάρκειαν της νυκτός.

Καθ' όλην την ημέραν εσυνεχίσθησαν επί ΠΑΙΚΟΥ εξερευνήσεις χωρίς να ληφθή επαφή με συμμορίτας.

27 Νοεμβρίου 1948

Συνέχισις εξερευνήσεων άνευ επαφής.

Διεπιστώθη εξ ιχνών ότι συμμορίται εκινήθησαν κατά την διάρκειαν της νυκτός 26-27 Νοεμβρίου δι' ΑΚΡΑΝΙΑΣ 0(29-77) προς Δυσμάς.

28 Νοεμβρίου 1948

Τα τμήματα κατόπιν της διαφυγής των συμμοριτών προς ΚΑΙΜΑΚΤΣΑΛΑΝ διετάχθησαν να επανέλθωσιν εις τας βάσεις των ληξάσης της επιχειρήσεως.

Επιτευχθέντα αποτελέσματα

α) Απώλειαι Ημετέρων :

Ν.Ο 26

Τ.Ο 32

Ν.Μ.Ε.Α............... 1

Τ. Ιδιώται.......... 4

β) Συμμοριτών:

Ν.Ε......................... 8

Συλληφθ........... 5

Παραδοθ.......... 12

ΒΣΤ 903 τη 19 Ιανουαρίου 1950
Τ.Υ.
ΧΑΤΖΗΠΡΟΔΡΟΜΟΥ ΒΑΣΙΛ.
Συν/ρχης -Α.Κ.Α

47

ΑΓΝΩΣΤΑΙ ΠΤΥΧΑΙ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΤΩΝ ΔΙΕΞΑΧΘΕΙΣΩΝ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1948

Ι. ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΟΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Αρχομένου του έτους 1948 εις ολόκληρον σχεδόν την Ελλάδα οι συμμορίται είχον πλήρη πρωτοβουλίαν εις τας ενεργείας των. Εκλέγοντες εκάστοτε τον αντικειμενικόν σκοπόν των επιχειρήσεών των, επέπιπτον κατά πόλεων, χωρίων, διαφόρων τεχνικών έργων και προεκάλουν δηώσεις, καταστροφάς, ενήργουν εκμετάλλευσιν των επιτοπίων πόρων πάσης φύσεως και προέβαινον εις στρατολογίαν νέων και νεανίδων εις ευρείαν κλίμακα.

Η κατάστασις αύτη είχε φθάσει εις οξύτατον σημείον απανταχού της Ελλάδος, Πελοπόννησον, Στερεάν, Θεσσαλίαν, Μακεδονίαν, Θράκην και εις αυτάς ακόμη τας Νήσους και ιδία την Εύβοιαν και Σάμον.

Το ΓΕΣ, προκειμένου να διατάξη ανάληψιν ευρέων εκκαθαριστικών επιχειρήσεων από της Ανοίξεως του 1948 και καθ' όλον το θέρος, συνέταξε από κοινού μετά των Συμμαχικών Στρατιωτικών Αποστολών έν σχέδιον ενεργείας γενικώτατον ούτινος κυρία χαρακτηριστική γραμμή ήτο η εκκαθάρισις του ΓΡΑΜΜΟΥ και η εξάρθρωσις των συμμοριακών συγκροτημάτων του εσωτερικού διά συντριβής των συμμοριτών του εσωτερικού από ΓΡΑΜΜΟΥ μέχρις ΑΤΤΙΚΗΣ.

Καθώρισε δε :

1ον.- εκκαθάρισιν δι' ευρέων επιχειρήσεων κατά πρώτον της ΡΟΥΜΕΛΗΣ.

2ον.- ευθύς αμέσως, μετά το πέρας των ως άνω επιχειρήσεων ΡΟΥΜΕΛΗΣ, την εκκαθάρισιν της γενικής περιοχής ΓΡΑΜΜΟΥ.

Ούτω ηγνοούντο καθ' ολοκληρίαν η Πελοπόννησος και αι μεταξύ ΡΟΥΜΕΛΗΣ και ΓΡΑΜΜΟΥ ευρύταται περιοχαί εξ ων ήτο οφθαλμοφανώς δυνατή η αναμόλυνσις αφ' ενός της ΡΟΥΜΕΛΗΣ μετά την αποχώρησιν εκ ταύτης της μάζης του Στρατού διά τας επιχειρήσεις ΓΡΑΜΜΟΥ και η εν διαρκεία παρενόχλησις των μετόπισθεν του Στρατού, όταν θα ανελάμβανε ούτος τας επιχειρήσεις ταύτας προς Βορράν.

Ο υποφαινόμενος παραδώσας την διοίκησιν της ΙΧ Μεραρχίας παρουσιάσθην εις το ΓΕΣ (τοποθετηθείς ως Α΄ Υπαρχηγός του ΓΕΣ) ακριβώς την ως άνω περίοδον (πρώται ημέραι Φεβρουαρίου 1948) καθ' ην ελήφθη η ως άνω απόφασις και συνετάγη το σχετικόν Σχέδιον. Μετά μελέτην τούτου εισηγήθην εις τον Αρχηγόν του ΓΕΣ την συνημμένην (υπ' αριθμ. 1 έγγραφον) έκθεσιν "ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ", ην ούτος υιοθέτησεν και έθεσε υπ' όψιν των συμμάχων Στρατιωτικών Αποστολών, αμερικανικήν και αγγλικήν τοιαύτην. Εις ταύτην εξετίθεντο και ετονίζοντο αι ανάγκαι καθ' ας έστω και μετά τας ήδη αποφασισθείσας επιχειρήσεις ΡΟΥΜΕΛΗΣ, θα έδει να επακολουθήσουν εκκαθαριστικαί επιχειρήσεις από Νότου προς Βορράν, ήτοι από την Πελοπόννησον και εν συνεχεία Βορειότερον, προς τον ΓΡΑΜΜΟΝ.

Ούτω θα παρείχετο ακόμη και ο αναγκαίος χρόνος εφοδιασμού του Στρατού διά των απαραιτήτων μέσων (αυτομάτων μηχανημάτων ευθυτενούς τροχιάς, Πυρ/κού και Αεροπορίας), άτινα ούτος είχε ανάγκην δι' ένα αγώνα κατά του ΓΡΑΜΜΟΥ τον οποίον, κατά

τας πληροφορίας του ΓΕΣ, οι συμμορίται είχον ισχυρώς οργανώσεις διά έργων ισχυρών, ημιμονίμων (κυρίως πολυβολεία ισχυρά) επί εδάφους λίαν δυσκόλου, διακεκομμένου και κεκαλυμμένου διά πυκνής φυτείας.

Αι ως άνω σκέψεις δεν υιοθετήθησαν από τας συμμαχικάς στρατιωτικάς αποστολάς και αι αναληφθείσαι εκκαθαριστικαί επιχειρήσεις κατά το έτος 1948 ουδέν αποτέλεσμα ευτυχές έσχον, καθ' όσον αφορά την συντριβήν της ανταρσίας και την αποκατάστασιν εν τη Χώρα της γαλήνης. Αντιθέτως, γενόμεναι δεκταί πλήρως κατά το έτος 1948 υπό του αναλαβόντος την Αρχιστρατηγίαν των Ενόπλων Δυνάμεων Στρατάρχου Παπάγου και υπό την σταθεράν διεύθυνσιν των επιχειρήσεων υπό τούτου, έσχεν τα γνωστά λαμπρά αποτελέσματα, πριν ή εκπνεύσει και το έτος τούτο.

Οι σύμμαχοι διά λόγους πολιτικής σκοπιμότητος, ως έλεγον τότε, έδει να εκκαθαρισθή το ταχύτερον η σταθερά φωλεά των συμμοριτών, η περιοχή ΓΡΑΜΜΟΥ και μέχρι του Σεπτεμβρίου μηνός, ότε θα συνήρχετο εις την ετησίαν συνέλευσιν ο Ο.Η.Ε.

ΙΙ. <u>ΔΕΝ ΠΑΡΕΣΧΕΘΗΣΑΝ ΤΑ ΜΕΣΑ - ΔΕΝ ΕΤΗΡΗΘΗ ΤΟ ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ</u>

Ούτω κατά το 1948 άρχονται αι εκκαθαριστικαί επιχειρήσεις από της περιοχής ΡΟΥΜΕΛΗΣ και αναλαμβάνονται ευθύς αμέσως τοιαύται κατά της γενικής περιοχής του ΓΡΑΜΜΟΥ, άνευ προηγουμένης εκκαθαρίσεως των μεταξύ του ορεινού τούτου όγκου και της ΡΟΥΜΕΛΗΣ ευρέων περιοχών.

Αι διά την εκκαθάρισιν της ΡΟΥΜΕΛΗΣ επιχειρήσεις λαβούσαι χώραν την Άνοιξιν του 1948 δεν έσχον σημαντικά αποτελέσματα. Οι συμμορίται διέφυγον σχεδόν άνευ απωλειών και εξετράπησαν κυρίως βορείως ΡΟΥΜΕΛΗΣ.

Αι αναληφθείσαι εν συνεχεία κατά ΓΡΑΜΜΟΥ επιχειρήσεις, αίτινες απεκλήθησαν ως συνιστώσαι την "Μάχην της Ελλάδος", απέβλεπον από απόψεως Στρατηγικής :

ι.- Εις την δημιουργίαν δύο ισχυρών εμβόλων, άτινα θα ηκολούθουν ταχύτατα τας δύο κατευθύνσεις παραλλήλως των Ελληνο-αλβανικών συνόρων και εντός του Εθνικού εδάφους, το έν από Β.Α. (XV Μεραρχία) προς Ν.Δ. και το έτερον από Ν.Δ. (ΙΧ Μεραρχία) προς Β.Α. προς αποκοπήν το ταχύτερον δυνατόν πάσης επικοινωνίας των εν τω Γράμμω συμμοριακών δυνάμεων μετά του αλβανικού εδάφους.

Προεβλέπετο συνάντησις των δύο ως άνω Μεραρχιών (εμβόλων) εις την περιοχήν ΑΡΕΝΑ - Ύψ. 2520.

ιι.- Εις δεύτερον χρόνον, μετά την επίτευξιν του ως άνω αποτελέσματος, επίθεσις κατά μέτωπον προς οριστικήν συντριβήν των εν τω ΓΡΑΜΜΩ συμμοριτών αναλαμβανομένην υπό των Ι, ΙΙ και Χ Μεραρχιών.

Εν χρόνω, προεβλέπετο διά την ενέργειαν των δύο εμβόλων, άτινα θα απέκλειον τας επικοινωνίας ΓΡΑΜΜΟΥ - ΑΛΒΑΝΙΑ, ότι αύτη ήδη να επιτευχθή εντός του βραχυτέρου δυνατού χρόνου, εντός των δύο, το πολύ τριών ημερών.

Έδει συνεπώς αι αναλαμβάνουσαι την ενέργείαν ταύτην δύο Μεραρχίαι ΙΧ και XV, να ενεργήσουν :

- αιφνηδιαστικώς
- δι' ισχυρών μέσων ώστε να ετίθετο εκποδών το ταχύτερον πάσα εχθρική αντίστασις ήτις θα ημπόδιζε την ταχείαν των προχώρησιν.

Πλην όμως, ουδείς αιφνηδιασμός των συμμοριτών επετεύχθη. Τα πάντα ειργάσθησαν διά την αποκάλυψιν εις τους συμμορίτας τόσον της ημέρας επιθέσεως, όσον και των σχεδίων ενεργείας του ΓΕΣ με πάσαν λεπτομέρειαν.

Συνεντεύξεις επισήμων στρατιωτικών συμμαχικών παραγόντων προς ξένους Δημοσιογράφους, απεκάλυψαν σχεδόν την ημέραν ενάρξεως των επιχειρήσεων και τέλος σχεδιάγραμμα εις ο κατεδεικνύοντο πλήρως αι κύριαι γραμμαί του στρατηγικού ελιγμού εδημοσιεύθη εις καθημερινήν εφημερίδα. Είχον πλέον τα πάντα περιέλθει εις την δημοσιότητα και συνεπώς ήτο ευχερέστατο εις την Ανωτάτην Διοίκησιν των συμμοριτών να

πληροφορηθή πλήρως τα των προθέσεων του ΓΕΣ και να λάβωσι τα ενδεικνυόμενα αντίδοτα εις ταύτας μέτρα (ίδε συνημμένον έγγραφον υπ' αριθμ. 1, αντίγραφον του δημοσιευθέντος σχεδιαγράμματος υπό πρωϊνής εφημερίδος).

Ας σημειωθή ότι κατά επιθυμίαν των Συμμαχικών Αποστολών κατά την προπαρασκευήν των Σχεδίων Ενεργείας, ανεπτύσσοντο και συνεζητούντο ταύτα εις πολυπληθή ομήγυριν πλείστων επιτελών αξιωματικών, ελλήνων, αμερικανών και βρεττανών, ήτις ομήγυρις έφθανε κατά κανόνα εις 20-25 Αξιωματικούς επιτελείς.

Εκτός τούτων των συγκεντρώσεων, η ανάπτυξις του Σχεδίου εις ο κατέληξαν αι συζητήσεις αύται, εγένετο τελικώς ενώπιον πεντηκοντάδος αξιωματικών ελλήνων, αμερικανών και βρεττανών, αξιωματικών του Στρατού Ξηράς, Θαλάσσης και Αέρος και ενώπιον σημαντικού αριθμού Διερμηνέων.

Πώς ήτο δυνατόν να αποφευχθή η διαρροή πληροφοριών επί του Σχεδίου και να διαφυλαχθή απολύτως το Απόρρητον; Είχον άπαντες ούτοι συνείδησιν της ανάγκης τηρήσεως πάσης μυστικότητος και δεν υπήρχον μεταξύ τούτων και άτομα, άτινα ελάχιστα ή και ουδόλως ενδιεφέροντο διά την τήρησιν του απορρήτου ;

Ήτο δυνατόν εις ένα πόλεμον κατά των κομμουνιστών, ελλήνων και τούτων, οίτινες γνωρίζομεν πολύ καλά ότι διέθετον τους ανθρώπους των εις απάσας τας Υπηρεσίας τας Δημοσίας και εν αυτώ ακόμη τω Γενικώ Επιτελείω Στρατού, να λαμβάνουσι χώραν συζητήσεις εις τόσον ευρείς κύκλους;

Ουδέποτε κατά το παρελθόν τα Σχέδια του ΓΕΣ συνεζητούντο μεταξύ πλειόνων των τριών ή τεσσάρων Αξιωματικών και δεν εκοινοποιούντο, ει μη μόνον, κατά τα ενδιαφέροντα μόνον μέρη τούτων, εις τους λοιπούς επιτελείς διά την συνέχισιν των επιτελικών εργασιών. Και αν τούτο είναι αναγκαίον προκειμένου περί Σχεδίου αφορώντος ξένα εχθρικά κράτη, κατά μείζονα λόγον είναι αναγκαίον προκειμένου περί ανταρτών κομμουνιστών, οι συνοδοιπόροι και πληροφοριοδόται των οποίων, ως γνωρίζομεν πολύ καλώς, ευρίσκοντο μεταξύ ανθρώπων, οίτινες υπηρετούσι πλησίον μας, προσποιούμενοι τους φανατικούς εθνικόφρονας, διά να μη λεχθή ότι ευρίσκοντο και μεταξύ των τάξεων των αξιωματικών ακόμη.

Από απόψεως λοιπόν απορρήτου δεν εκάμαμεν τίποτε διά την διαφύλαξίν του, τουναντίον εγένετο το παν διά να διαρρεύση τούτο πλήρως εις τους συμμορίτας.

Από απόψεως ισχυρών μέσων των οποίων είχον ανάγκην αι δύο Μεραρχίαι IX και XV, Μεραρχίαι των εμβόλων, δυστυχώς αύται ουδέν εκ των αναγκαίων διέθετον. Εστερούντο κυρίως αυτομάτων όπλων ισχυρών, ευθυτενούς τροχιάς, διά την βολήν κατά θυρίδων πολυβολείων. Εστερούντο επίσης επαρκούς υποστηρίξεως Πυρ/κού διά τας αναγκαίας εξουδετερώσεις και ειδικώτερον Αεροπορίας βομβαρδισμού, τόσον αναγκαίας διά την καταστροφήν των ισχυρών οργανώσεων των κομμουνιστών και εξουδετέρωσιν των αμυνομένων.

Όταν αι ουσιώδεις αυταί ελλείψεις ετέθησαν υπ' όψιν των αμερικανών, έσπευσαν ούτοι να μας πληροφορήσουν υπό εχεμύθειαν, ότι πάντα ταύτα θα αναπληρωθώσι διά της "εμπρηστικής βόμβας" η οποία ρίπτεται από αεροπλάνου και άμα τη εκρήξει της επί του εδάφους, αναπτύσσει τοσαύτην θερμοκρασίαν, ώστε κατακαίει τα πάντα επί εκτάσεως ορθογωνίου μήκους 180 μ. και πλάτους 40 μ. περίπου. Οιοσδήποτε ζών οργανισμός και παν μηχάνημα ευρισκόμενον εντός του ως άνω ορθογωνίου θα απηνθρακούτο και ότι θα ευρίσκωμεν τους συμμορίτας απηνθρακωμένους εις την στάσιν, ην ούτοι θα είχον κατά την έκκρηξιν.

Μία τοιαύτη βόμβα βεβαίως, εξετιμήθη παρά πάντων ως πλέον ή ικανή να αντικαταστήση οιονδήποτε άλλο πολεμικόν μηχάνημα και εφαίνετο πλέον αποτελεσματική, από τα μέχρι τούδε γνωστά μηχανήματα πυρά. Υπό τοιαύτας συνθήκας εγένετο δεκτόν ότι, αι δύο Μεραρχίαι, έμβολα, πράγματι θα κατώρθουν να φθάσουν εις τον σκοπόν των εντός ελαχίστου σχετικώς χρόνου και δη ΑΚΩΛΥΤΩΣ.

Ελέχθη επί πλέον, ότι αι ως άνω βόμβαι θα έφθανον εις την Ελλάδα εις επαρκή αριθμόν και λίαν εγκαίρως, ώστε να εθισθή η Αεροπορία μας εις την εκτόξευσίν των.

Ατυχώς, διά λόγους αγνώστους, αι ως άνω "εμπρηστικαί βόμβαι" δεν έφθασαν. Αντί τούτων, την παραμονήν της καθωρισμένης ημέρας εξορμήσεως των Μεραρχιών, μας

παρεδόθησαν βόμβαι αίτινες επληρούντο με ειδικόν τι μίγμα πετρελαίου και καυστικών τινών άλλων ουσιών, τα δε επιτευχθέντα αποτελέσματα εκ της εκκρήξεως τούτων, ήσαν αντίκρυς αντίθετα των αναμενομένων. Δεν εκαίετο κάν, ούτε το ξηρόν χόρτον επί του εδάφους. Παρετηρείτο την στιγμήν της εκκρήξεως κάποια λάμψις και ουδέν τούτου πλέον.

Ούτω οι δύο Μεραρχίαι, αίτινες είχον την ανωτέρω αποστολήν, εστερήθησαν κατά την εξόρμησίν των των αναγκαίων μέσων διά να δυνηθώσι να αχθώσι ταχέως και ακωλύτως εις τον κοινόν αντικειμενικόν των σκοπόν. Αντί μιάς ταχείας προελάσεως, ως προεβλέπετο, περιέπεσαν εις ένα άνισον αγώνα κατά οργανωμένων τοποθεσιών, στερούμενοι των στοιχειωδών μέσων διά την καταστροφήν των ισχυρών οργανώσεων, ας παρουσίαζεν ο εχθρός. Είχομεν πλέον στρατηγικώς αιφνηδιασθή και συνεπώς ΑΠΟΤΥΧΕΙ. Δεν ήτο πλέον δυνατόν να εφαρμοσθή το Σχέδιον, ως συνελήφθη, διότι δεν υπήρχον καθ' ολοκληρίαν αι προϋποθέσεις, εφ' ων είχε βασισθή τούτο.

Η εξόρμησις των IX και XV Μεραρχιών έλαβε χώραν την (λέξη δυσανάγνωστη) μηνός Ιουνίου (XV Μεραρχία) και την (λέξη δυσανάγνωστη) μηνός Ιουνίου (IX Μεραρχία).

III. <u>ΑΝΑΓΚΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.</u>

Οι κομμουνισταί αφ' ετέρου γνωρίζοντες πλέον καλώς το Σχέδιον είχον συγκεντρεώσει όλα των τα μέσα εις τας δύο κατευθύνσεις ενεργείας των δύο τούτων Μεραρχιών.

Διά την Ανωτάτην Διοίκησιν του Εθνικού Στρατού ετίθετο σαφώς, εύθύς εξ αρχής, το πρόβλημα της αναλήψεως από της πρώτης στιγμής της Διευθύνσεως του αγώνος και επεβάλλετο εις αυτήν, ουχί εμμονή εις τας αρχικάς της προθέσεις και σχέδια, αλλά η άμεσος αλλαγή του γενικωτέρου ελιγμού βάσει των γνωστών εις αυτήν μέχρι της στιγμής εκείνης στοιχείων και των διατιθεμένων μέσων.

Δεν νομίζω όμως ότι το έκαμε. Το έκαμε βραδέως πολύ βραδύτατα εις βαθμόν, ώστε να επιτύχη ελάχιστα κέρδη αντί μεγάλων σχετικώς θυσιών.

΄Εχουσι παρέλθει 15 ημέραι από της ημέρας εκτοξεύσεως του εμβόλου υπό της XV Μεραρχίας, καθ' ας η Μεραρχία αύτη διαρκώς επιτιθεμένη δεν έχει προχωρήσει ούτε κατά έν σχεδόν βήμα. Τα πολυβολεία του αντιπάλου ισχυρά, είναι επιμελώς κεκρυμμένα εις την δασώδη περιοχήν της ΑΜΜΟΥΔΑΣ, το έδαφος λίαν διακεκομμένον με ελαχίστας και μοναδικάς κατευθύνσεις επιθέσεως. Λόγω του δασώδους εδάφους, δεν είναι δυνατή η προσαρμογή των πυρών επί των εχθρικών αντιστάσεων και συνεπώς η εξουδετέρωσις τούτων. Ο αγών είναι σκληρότατος, αλλά άκαρπος.

Δεν φαίνεται δυνατή η προχώρησις εν τη κατευθύνσει ταύτη, εφ' ην εν τούτοις η Ανωτάτη Διοίκησις των Εθνικών Δυνάμεων, παρά τας μέχρι τούδε απωλείας, επιμένει να εξαπολύη επιθέσεις.

IV. <u>ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΔΙΑ ΝΕΟΝ ΣΧΕΔΙΟΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ</u>

Την 22αν Ιουνίου λαμβάνει χώραν σύσκεψις εν Κοζάνη εις τα Γραφεία του Β΄Σ.Στρατού, εις ην λαμβάνουσι μέρος ο Αρχηγός του ΓΕΣ αντιστράτηγος Γιατζής, ο Διοικητής του Β΄ΣΣ αντιστράτηγος Καλογερόπουλος, ο Α΄ Υπαρχηγός ΓΕΣ αντιστράτηγος Κιτριλάκης, ο Επιτελάρχης Β΄ΣΣ συνταγματάρχης Δρίβας, εκ μέρους δε των αμερικανών, οι Στρατηγοί Βάν Φλήτ και Τζέκινς και Συντ/ρχης Μπρίντιγκαμ.

Μετά συζήτησιν επί της εν γένει καταστάσεως του Β΄ΣΣ ο Α΄ Υπαρχηγός επί των επιχειρήσεων του ΓΕΣ εκθέτει σαφώς την ανάγκην:

- μη εμμονής της Ανωτάτης Διοικήσεως των Εθνικών Δυνάμεων επί του αρχικού Σχεδίου Επιχειρήσεων, καθ' όσον αι κομμουνισταί γνωρίζοντες τα πάντα αντιδρούν εκ του ασφαλούς και με επιτυχίαν εις τας ενεργείας.

- αλλαγής του Σχεδίου Επιχειρήσεων το ταχύτερον δυνατόν και της αναλήψεως εκ μέρους των Εθνικών Δυνάμεων αιφνηδιαστικής ενεργείας κατά την κατεύθυνσιν ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΝ - ΕΠΤΑΧΩΡΙ κατά την οποίαν οι κομμουνισταί, ανύποπτοι και μη έχοντες σοβαράς εκεί δυνάμεις, θα υποστούν πλήρη αιφνηδιασμόν. Μία τοιαύτη

προχώρησις εις την καρδίαν των συμμοριτών θα υποβοηθήση την προχώρησιν και της Χ Μεραρχίας και της ΙΧ τοιαύτης, αλλά και των λοιπών Μεραρχιών του μετώπου. Θα πρέπει όμως ευθύς εξ αρχής η ως άνω κατεύθυνσις ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΝ - ΕΠΤΑΧΩΡΙ, να προικοδοτηθή με επαρκείς δυνάμεις, ώστε, αν επιτύχη, να δυνηθώσι αι δυνάμεις αύται να προχωρήσουν βαθέως εις το εσωτερικόν και μέχρι του υψώματος ΜΠΟΥΧΕΤΣΙ σημαντικώτατον σημείον στηρίγματος διά τους συμμορίτας και να έχωμεν με την κατάληψιν τούτου σημαντικώτατα αποτελέσματα.

Επισυνάπτεται (έγγραφον υπ' αριθμ. 2) αντίγραφον των τηρηθέντων Πρακτικών της συσκέψεως ταύτης της 22 Ιουνίου.

Ο Στρατηγός Βάν Φλήτ, μετά την ως άνω ανάπτυξιν των σκέψεων υπό του Α΄ Υπαρχηγού ΓΕΣ, απαντών είπεν ότι ευρίσκει ορθάς τας σκέψεις και προτάσεις, αλλά θεωρεί ότι υπάρχει χρόνος διά την μελέτην της αναπροσαρμογής του Σχεδίου, και ότι επί του παρόντος κατ' αυτόν προέχει η συνέχισις της επιθέσεως προς ολοκλήρωσιν της ΑΜΜΟΥΔΑΣ υπό της XV Μεραρχίας.

Ούτω, μη γενομένων δεκτών των ως άνω προτάσεων, αλλαγής του Σχεδίου, εξηκολούθησαν οι επιθέσεις κατά ΑΜΜΟΥΔΑΣ, δυστυχώς και πάλιν άκαρποι και πάλιν με πολλάς απωλείας διά τας Εθνικάς Δυνάμεις.

Ο Α΄ Υπαρχηγός, εμμένων εις τας σκέψεις του, επεσκέφθη τας επομένας ημέρας την ΙΙ Μεραρχίαν ήτις κατείχεν με ασθενείς δυνάμεις διά του αριστερού τας θέσεις έναντι της προταθείσης κατευθύνσεως ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΝ - ΕΠΤΑΧΩΡΙ προς μελέτην της προταθείσης υπ' αυτού επιχειρήσεως. Και κατά την επίσκεψίν του ταύτην επείσθη ότι όλαι αι συνθήκαι, από απόψεως εχθρού και εδάφους, ηυνόουν μίαν αιφνηδιαστικήν ενέργειαν προς την ως άνω κατεύθυνσιν υπό τον όρον να ανελαμβάνετο αύτη υπό επαρκών δυνάμεων, ώστε η διείσδυσις εις το εσωτερικόν των κομμουνιστικών γραμμών να είναι βαθεία και δυνατή προς απάσας τας κατευθύνσεις, αίτινες θα ηνοίγοντο εύκολοι πλέον μετά την πρώτην επιτυχίαν.

Την 30ήν Ιουνίου λαμβάνει χώραν ετέρα σύσκεψις εις τα Γραφεία του Β΄ΣΣ, εις ην παρίσταντο τα αυτά ως και κατά σύσκεψιν της 22 Ιουνίου πρόσωπα, επί πλέον δε και ο Βρεττανός Στρατηγός Ντάουν, Αρχηγός της Βρεττανικής Στρατ/κής Αποστολής, αεροπόρος Μαθίνι και ο Ταξίαρχος Στήλ της αυτής Αποστολής.

Κατά ταύτην ο Α΄ Υπαρχηγός των Επιχειρήσεων ΓΕΣ, ευρίσκει και πάλιν την ευκαιρίαν και ομιλεί διά δευτέραν φοράν επί της ανάγκης αλλαγής του αρχικού Σχεδίου. Προτείνει και εξηγεί διά μακρών την ανάγκην της αναλήψεως υπό των Εθνικών Δυνάμεων κατά την Ανοικτήν εισέτι κατεύθυνσιν ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΝ - ΕΠΤΑΧΩΡΙ επιθετικής ενεργείας υπό ισχυρών Εθνικών Δυνάμεων και υποδεικνύει τας Μεγάλας Μονάδας αίτινες δύνανται να ενεργήσουν.

Πλην όμως, κατόπιν μακρών συζητήσεων εγκρίνεται η ανάληψις της ως άνω επιχειρήσεως, πλην όμως διαθέτουν ΜΟΝΟΝ δύο Ταξιαρχίας και ταύτας υπό περιορισμούς, οίτινες δεν επέτρεπον βαθείαν εκμετάλλευσιν μιάς πρώτης επιτυχίας.

Ετονίσθη, ότι αι δυνάμεις αύται δεν επαρκούν διά σημαντικά αποτελέσματα, διά την επίτευξιν των οποίων βραδύτερον θα χρειασθή να διαθέσωμεν πολύ περισσοτέρας δυνάμεις και να υποστώμεν και βαρείας θυσίας. Ίδε συνημμένον αντίγραφον (έγγραφον υπ' αριθμ. 2) των τηρηθέντων συνοπτικών Πρακτικών κατά την σύσκεψιν της 30ης Ιουνίου.

V. Η ΑΝΩΤΑΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΥΙΟΘΕΤΕΙ ΤΟ ΝΕΟΝ ΣΧΕΔΙΟΝ ΑΛΛΑ ΔΕΝ ΠΙΣΤΕΥΕΙ ΕΙΣ ΑΥΤΟ

Η ως άνω επιχείρησις κατά την κατεύθυνσιν ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΝ - ΕΠΤΑΧΩΡΙ, είχε επαρκώς μελετηθή κατά τας διαφόρους επισκέψεις μέχρι της 30ης Ιουνίου του Α΄ Υπαρχηγού ΓΕΣ υπό της ΙΙ Μ.Π. Οργανωθείς εν τάχει αμέσως μετά την ληφθείσαν, ως είδομεν εν τοις ανωτέρω, περιωρισμένην συγκατάθεσιν της Ανωτάτης Ηγεσίας, των Εθνικών Δυνάμεων, υπό της ΙΙ Μ.Π., ανελήφθη και εξετοξεύθη την νύκτα της 1ης προς 2αν Ιουλίου.

Καθ' όλην την νύκτα αι Εθνικαί Δυνάμεις, διολισθαίνουσαι εντός του εχθρικού εδάφους διά των υπαρχόντων εχθρικών διακένων και αφού παρέκαμψαν ισχυρώς κατεχόμενα υπό του εχθρού κέντρα αντιστάσεως, ευρέθησαν την πρωίαν εις τα μετόπισθεν

του εχθρού, άτινα εύρον σχεδόν κενά εχθρού. Δεν ερρίφθησαν ει μη ελάχισται πυροβολισμοί. Μέχρι των απογευματινών ωρών κατέλαβον το ύψωμα ΤΑΛΙΑΡΟΣ και τα ανατολικώτερον τούτου τοιαύτα. Ο ελιγμός είχεν πλέον επιτύχει πλήρως. Αν την στιγμήν ταύτην υπήρχον περισσότεραι δυνάμεις, επί πλέον εκείνων αίτινες απητούντο διά την εξασφάλισιν της κατοχής του κατακτηθέντος εδάφους, θα ήτο δυνατόν :

(α) Η μέχρι της πρωίας της 3ης Ιουλίου κατάληψις και των υψωμάτων ΚΟΥΤΣΟΥΡΟ και ΜΠΟΥΧΕΤΣΙ, καίριον σημείον το τελευταίο, οι τους συμμοριτοκομμουνιστάς εις τα μετόπισθεν, τόσον του προς νότον μετώπου των έναντι της ΙΧ Μεραρχίας, όσον και του προς ανατολάς τοιούτου, έναντι της XV Μ.Π., προ του οποίου είχε από μηνός σχεδόν καθηλωθή αύτη.

(β) Η ταχεία διείσδυσις διά της ΦΟΥΡΚΑΣ εις τα υψώματα ΓΥΦΤΙΣΣΑΣ, προ της οποίας είχε από μηνός καθηλωθή η ΙΧ Μ.Π. και διά την κατάληψιν της οποίας βραδύτερον διετέθη ολόκληρος η ΙΙ Μ.Π. και η Χ τοιαύτη αίτινες απεδόθησαν εις σκληρούς αγώνας διά την κατάληψίν της.

(γ) Ο ελιγμός απέδωκε ό,τι επέτρεπον αι δυνατότητες των διατεθέντων μέσων.

Είχεν όμως επιτευχθή κάτι το σημαντικόν διά τας Εθνικάς Δυνάμεις:

- ΄Εφθασαν μέχρι του Ασπροποτάμου π., εις τους πρόποδας του κυρίως Γράμμου.

- ΄Εφθασαν εις το πλευρόν και τα νώτα της οργανωμένης τοποθεσίας, εφ' ης είχον προσκρούσει η ΙΧ Μ.Π και η Χ τοιαύτη.

- Διοινήγετο ελευθέρα συμμοριτών η κατεύθυνσις προς ΛΥΚΟΠΕΡΑΣΜΑ εις τα νώτα των αντιτιθεμένων εις την προχώρησιν της Χ Μεραρχίας συμμοριτικών δυνάμεων.

Το πρώτον πληροφορούνται την επιτυχίαν του ελιγμού ο στρατηγός Τζέκινς Υπαρχηγός της Αμερικανικής Στρατ. Αποστολής και ο Α΄ Υπαρχηγός ΓΕΣ εις το Αεροδρόμιον της Κοζάνης υπό του Επιτελάρχου του Β΄Σ.Στρατού την 17 ώραν της 2ας Ιουλίου.

Ο Α΄ Υπαρχηγός παρακαλεί τον στρατηγόν Τζέκινς αναχωρούντα εκείνην την στιγμήν αεροπορικώς δι' Αθήνας, όπως ενεργήση παρά τω στρατηγώ Βάν Φλήτ και επιτρέψη την άμεσον χρησιμοποίησιν και ετέρων δυνάμεων προς την διανοιχθείσαν κατεύθυνσιν, ή τουλάχιστον την χρησιμοποίησιν μιάς Ταξιαρχίας, ήτις ετηρείτο ωςε εφεδρεία της Ανωτάτης Διοικήσεως.

Να επιτρέψη αφ' ετέρου την διάθεσιν τουλάχιστον δύο Ταγμάτων εκ του Γ΄ΣΣ, όπερ ουδόλως κατ' εκείνην την περίοδον παρηνοχλείτο υπό των συμμοριτών και δύο Μοιρών Ορεινών Καταδρομών, ήτις διάθεσις είχε προταθή και ζητηθή από δεκαημέρου.

Αφ' ετέρου, απέστειλε σήμα προς τον Αρχηγόν του Στρατού αντιστράτηγον Γιατζήν, εις ο διετυπούτο η αυτή αίτησις, ενώ συγχρόνως επήρε εις το τηλέφωνον προσωπικώς τον ίδιον εις ον ανέφερε την επιτυχή εξέλιξιν του ελιγμού δι' ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΥ και εζήτησε την άμεσον χρησιμοποίησιν ολοκλήρου της ΙΙ Μεραρχίας προς την ως άνω κατεύθυνσιν.

Μετά ημίσειαν ώραν ο Α΄ Υπαρχηγός ΓΕΣ εκαλείτο εις το τηλέφωνον διά να πληροφορηθή παρά του στρατηγού Γιατζή την άρνησιν του στρατηγού Βάν Φλήτ :

"Ο Μεγάλος (Βάν Φλήτ) δεν ενέκρινε χρησιμοποίησιν άλλων δυνάμεων επί πλέον και μάλιστα εστενοχωρήθηκε, διότι εγένετο και τοιαύτη πρότασις".

- Από την επομένην ημέρα (3 Ιουλίου) οι συμμορίται συνεκέντρωσαν ισχυράς πλέον δυνάμεις τόσον επί ΦΟΥΡΚΑΣ ΓΥΦΤΙΣΣΑΣ ίσως και επί ΜΠΟΥΧΕΤΣΙ, του οποίου η κατάληψις δεν επετεύχθη κατά τας επομένας ημέρας, παρά τας αναληφθείσας ενεργείας και τους διεξαχθέντας σκληρούς αγώνας.

- Αφ΄ ετέρου την νύκτα 2-3 Ιουλίου οι συμμορίται εγκατέλειψαν αμαχητεί τα δύο ισχυρώτατα σημεία στηρίγματος Πρ. ΗΛΙΑΣ και ΠΑΛΗΟΚΡΙΜΙΝΙ, ως υπερκερασθέντα υπό των διολισθησασών εις τα νώτα των Εθνικών δυνάμεων κατά την νύκτα 1-2 Ιουλίου.

- Ούτω ηνοίχθη η θύρα διόδου εις το εσωτερικόν του ΓΡΑΜΜΟΥ, αλλά δεν υπήρχον δυνάμεις διά να εισχωρήσουν βαθέως εντός τούτου και να προκαλέσουν την εκκαθάρισιν ολοκλήρου του ΓΡΑΜΜΟΥ από τας πρώτας ημέρας του μηνός Ιουλίου και να μη βραδύνη αύτη μέχρι της 20ης Αυγούστου και κατόπιν τόσων σκληρών, σκληροτάτων αγώνων, οίτινες διεξήχθησαν μέχρι της ως άνω ημέρας.-

Πράγματι ελλείψει δυνατοτήτων εις μέσα αι επιχειρήσασαι τον ελιγμόν τούτον εθνικαί δυνάμεις, δεν ηδύναντο να προχωρήσουν πέραν του υψώματος ΚΟΥΤΣΟΥΡΟ και της κορυφογραμμής ανατολικώς τούτου.

Με την αρνητικήν από τηλεφώνου απάντησιν του στρατηγού Βάν Φλήτ, ο στρατηγός Γιατζής διέταξε τον Α΄ Υπαρχηγόν ΓΕΣ όπως επιστρέψη εις Αθήνας, διότι θα ανεχώρει ο ίδιος με τον στρατηγόν Βάν Φλήτ δι' Ιωάννινα την επομένην 3 Ιουλίου Κυριακήν.

Πράγματι ο Α΄ Υπαρχηγός την πρωίαν της 3ης Ιουλίου αναχωρήσας εκ Κοζάνης και φθάσας εις Αθήνας, επήρε εις το τηλέφωνον τον κατ' εκείνην την στιγμήν αναχωρούντα αεροπορικώς Αρχηγόν του Στρατού στρατηγόν Γιατζήν και απηύθυνε έκκλησιν πλέον, όπως πείση τον Αρχηγόν της Αμερικανικής Στρατ. Αποστολής στρατηγόν Βάν Φλήτ και εγκρίνει ούτος την διάθεσιν και άλλων δυνάμεων, τουλάχιστον της εφεδρικής Ταξιαρχίας (52 Ταξιαρχία) προς ενίσχυσιν των διαπεραιωθεισών εις τα μετόπισθεν των συμμοριτών Εθνικών Δυνάμεων.

Εζήτησε επί πλέον την έγκρισιν επιστροφής του αυθημερόν εις Κοζάνην.

Ατυχώς και πάλιν μου εδόθη η απάντησις "Σε καταλαβαίνω και είμαι σύμφωνος και εγώ με την χρησιμοποίησιν της 52 Τ.Π., αλλά βλέπεις ο μεγάλος (Βάν Φλήτ) δεν συμφωνεί, τί να σού κάνω;".

VI. Ο ΣΥΜΜΑΧΙΚΟΣ ΠΑΡΑΓΩΝ ΑΝΑΓΚΑΖΕΤΑΙ ΝΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΗ ΤΟΥΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ ΕΙΣ ΟΥΣ ΑΠΕΒΛΕΠΕ ΤΟ ΒΑΣΙΚΟΝ ΣΧΕΔΙΟΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ.

Το απόγευμα της 3ης Ιουλίου ο Α΄ Υπαρχηγός ΓΕΣ ανεχώρησε και πάλιν διά Κοζάνην.

Την 10ην ώραν της 4 Ιουλίου έλαβε χώραν σύσκεψις εις τα Γραφεία του Β΄ΣΣ καθ ην ο Διοικητής του Β΄ΣΣ προσηνατόλισε τους στρατηγούς Γιατζή, Βάν Φλήτ, Τζέκινς Χάρπερ, Ντάουν, τον Α΄ Υπαρχηγόν ΓΕΣ και τον Συν/χην Παπαθανασιάδην επί της τακτικής καταστάσεως του Β΄Σ.Στρατού.

Την 17 ώραν της αυτής ημέρας εγένετο ετέρα σύσκεψις παρόντων των ως άνω προσώπων, πλην του Διοικητού Β΄ΣΣ στρατηγού Καλογεροπούλου.

Η γενική κατάστασις ήδη έχει βελτιωθή σημαντικώς. Η ελευθέρα δείσδυσις εθνικών δυνάμεων εις την περιοχήν ΚΟΥΤΣΟΥΡΟ δημιουργεί κατάστασιν λίαν ευνοϊκήν διά το αριστερόν (ΙΧ, Χ, ΙΙ Μ.Π.) της όλης παρατάξεως. Δημιουργείται πλέον εις την Ανωτάτην Ηγεσίαν των εθνικών δυνάμεων η βεβαιότης ότι, είναι δυνατή η ανατροπή των έναντι της ΙΧ και Χ Μ.Π. αντιστάσεων και η προχώρησις τούτων μέχρι του ΑΩΟΥ π. και η συνάντησις ούτω των ως άνω Μεραρχιών μετά της ΙΙ Μ.Π., προ του κυρίως ΓΡΑΜΜΟΥ και επί του μετώπου κατά μήκος του ΑΩΟΥ π. μέχρι περιοχής ΖΕΡΜΑΣ.

Ούτω, το κύριον χαρακτηριστικόν σημείον της ως άνω συσκέψεως είναι ότι, διά πρώτην φοράν ο συμμαχικός παράγων, αναμετρών πλέον τας δυσχερείας ολοσχερούς εκκαθαρίσεως ολοκλήρου του ΓΡΑΜΜΟΥ, ρίπτει κατά την σύσκεψιν ταύτην την γνώμην να θεωρηθούν αι κατά ΓΡΑΜΜΟΥ επιχειρήσεις λήξασαι μετά την πρόοδον των εθνικών δυνάμεων και την συνάντησιν τούτων (ΙΧ, Χ, ΙΙ Μ.Π.) εις την συμβολήν των ποταμών (περιοχή ΖΕΡΜΑ).

"Πρέπει να επιτευχθή η ένωσις αύτη και να ανακοινωθή ως τέλος της πρώτης φάσεως, την οποίαν θα επακολουθήση η εκκαθάρισις"

(Στρατηγός Βάν Φλήτ)

"Πρέπει να τελειώση η πρώτη φάσις, αλλά πρέπει να προσέξωμεν πώς θα χαρακτηρίσωμεν την δευτέραν φάσιν ιδιαιτέρως εις τον όρον εκκαθάρισιν"

(Στρατηγός Χάρπερ)

Γίνεται διαλογική συζήτησις στρατηγών Ντάουν, Βάν Φλήτ, Τζέκινς και καταλήγουν

"ότι η κατάληψις ΓΡΑΜΜΟΥ (κυρίως κορυφογραμμής) δεν υπήρξε ποτέ σκοπός μας, διότι το τοιούτον παρουσιάζει μειονεκτήματα και ουχί πλεονεκτήματα. Άλλωστε είμεθα και συνεπείς προς την πρότασιν του Ο.Η.Ε. ότι δεν διεξάγωμεν επιχειρήσεις εγγύς των συνόρων".-

Ίδε συνημμένον έγγραφον υπ' αριθμ. 4 αντίγραφον του τηρηθέντος σχετικού Πρακτικού της 4 Ιουλίου 1948.

Ο Α΄ Υπαρχηγός ΓΕΣ λαμβάνων τον λόγον εξηγεί τας μέχρι τούδε ενεργείας του Β΄ΣΣ εν τη διευθύνσει του αγώνος. Εξηγεί την ανάγκην της ταχυτέρας καταλήψεως του ΚΟΥΤΣΟΥΡΟΥ και ΜΠΟΥΧΕΤΣΙ ως επίσης τους λόγους οίτινες ηνάγκασαν αυτόν να επιμείνη φορτικώς διά την διάθεσιν και της 52 Τ.Π. κατά την 2 Ιουλίου, ότε αι Εθνικαί δυνάμεις κατώρθωσαν να διολισθήσουν εις το εσωτερικόν των συμμοριτών.

Ήδη όμως έκτοτε έχουσι παρέλθει δεκατέσσαρες ημέραι και θα χρειασθούν πλέον, ισχυραί ενέργειαι του Β΄ΣΣ και διάθεσις πολλών ήδη δυνάμεων διά την ενέργειαν του Β΄ΣΣ προς ΚΟΥΤΣΟΥΡΟ - ΦΟΥΡΚΑ - ΓΥΦΤΙΣΣΑ. Ως προς το ΜΠΟΥΧΕΤΣΙ, ατυχώς είναι πλέον αργά. Οι συμμορίται έχουσι επί τούτου εγκαταστήσει πολλάς δυνάμεις, το δε λίαν ορεινόν του εδάφους, δεν επιτρέπει καμμίαν ενέργειαν προς άμεσον κατάληψιν τούτου.

Ο Α΄ Υπαρχηγός ΓΕΣ επανέρχεται και πάλιν επί της ανάγκης διαθέσεως δύο ταγμάτων (υπό του Γ΄ΣΣ) και δύο Μοιρών Καταδρομών, μιάς εκ της ΡΟΥΜΕΛΗΣ και μιάς εκ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ. Ο Στρατηγός Βάν Φλήτ δεν υιοθετεί και πάλιν την τοιαύτην διάθεσιν δυνάμεων, εν τούτοις όμως αποφασίζει και συνιστά σήμερον την κατάληψιν μεταξύ άλλων σημείων και του ΜΠΟΥΧΕΤΣΙ, το οποίον ουδέποτε κατελήφθη παρά τους σκληρούς αγώνας και παρά την διάθεσιν τόσων δυνάμεων υπό του Β΄ΣΣ διά την κατάληψιν ενός υψώματος διά την οποίαν προ δεκατεσσάρων ημερών δεν ηπητείτο παρά ένας περίπατος ενός τάγματος Πεζικού, ότε θα κατελαμβάνετο αιφνηδιαστικώς.

VII. <u>Σ Υ Μ Π Ε Ρ Α Σ Μ Α Τ Α</u>

Εκ των ανωτέρω προκύπτει σαφώς ότι ο συμμαχικός παράγων:

(α) Επείγετο διά την εκκαθάρισιν του ΓΡΑΜΜΟΥ, φωλεάς του κομμουνιστοσυμμοριτισμού και δεν είδε την ανάγκην διαδοχικής εκκαθαρίσεως της Χώρας εκ του Νότου προς Βορράν δι' ενάρξεως των εκκαθαριστικών επιχειρήσεων εκ Πελοποννήσου. Ως ισχυρίζετο την τοιαύτην σπουδήν, εκκαθαρίσεως το ταχύτερον του ΓΡΑΜΜΟΥ, επέβαλε η πολιτική σκοπιμότης, η οποία όμως και τελικώς δεν ικανοποιήθη.

(β) Παρεγνώρισε την έλλειψιν επαρκών μέσων ισχυρών τόσον εις έμψυχον όσον και εις άψυχον υλικόν, και ούτω αι εθνικαί δυνάμεις, μολονότι απεδόθησαν εις σκληρούς αγώνας, δεν επέτυχον αποτελέσματα σημαντικά εν σχέσει με τας θυσίας ας υπέστησαν. Αι απώλειαι κατά τας επιχειρήσεις ΓΡΑΜΜΟΥ ανήλθον εις :

-	νεκρούς αξιωμ.	109,	οπλίτας	1.123
-	τραυματίας αξιωμ.	287,	"	5.285
-	αγνοουμένους αξιωμ.	9,	"	333
ήτοι γενικόν σύνολον:				7.146.

(γ) Ανέλαβε την ανωτάτην δεύθυνσιν του αγώνος. Αλλά δεν διείδε την ανάγκην αλλαγής του Σχεδίου ελιγμού, όταν διεπιστώθη ότι το αρχικώς συλληφθέν τοιούτον δεν ηδύνατο ως εκ των πραγμάτων να πραγματοποιηθή.

Προέβη βραδύτατα εις την αλλαγήν ταύτην, αλλά τόσον βραδέως και άνευ της απαιτουμένης πίστεως εις τον νέον υιοθετηθέντα ελιγμόν, ώστε δεν διέθεσε από της πρώτης στιγμής και τας αναγκαίας δυνάμεις διά την πλήρη επιτυχίαν τούτου. Αποτέλεσμα, επέτυχε μεν ο ελιγμός του σκοπού του, ήνοιξε την θύραν διά την ελευθέραν και απόλυτον εισροήν διά ταύτης των εθνικών δυνάμεων εις την καρδίαν των συμμοριτών, αλλά δεν υπήρχον πλέον τοιαύται διαθέσιμοι.

Εζητήθησαν ενισχύσεις, έστω και αργά, αλλά δεν διετέθησαν, ούτε κάν την τελευταίαν στιγμήν.

- Δεν υφίστατο εν τη πραγματικότητι Ανωτάτη Ελληνική Διεύθυνσις του αγώνος. Η υπάρχουσα, μολονότι συνεφώνει προς τας εισηγήσεις των υπευθύνων συμβούλων της, δεν είχε όμως και το σθένος να πραγματοποιήση ταύτας, αναλαμβάνουσα και την ευθύνην της διευθύνσεως του αγώνος, η οποία ευθύνη πάντοτε βαρύνει την Ανωτάτην Ελληνικήν Ηγεσίαν, και εν ουδεμιά περιπτώσει τον συμμαχικόν παράγοντα.

VIII. ΑΛΛΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ ΤΟΥ Α΄ ΥΠΑΡΧΗΓΟΥ ΓΕΣ

Κατά το δεύτερον δεκαήμερον του μηνός Ιουλίου 1948 επρόκειτο να επισκεφθούν τας Αθήνας ο Αμερικανός Υπουργός των Στρατιωτικών Μάρσαλ και ο Αρχηγός του Γραφείου των επιχειρήσεων στρατηγός Αλτεμάγερ.

Κατ' εκείνην την περίοδον ο Αρχηγός Στρατού αντιστράτηγος Γιατζής απουσίαζε εις Ιωάννιαν και Κοζάνην.

Ο Α΄ Υπαρχηγός προπαρεσκεύασε συνοπτικήν μελέτην επί της εν Ελλάδι γενικής στρατιωτικής καταστάσεως ίνα τούτο επιδώση εις τον αμερικανόν στρατηγόν και υπόμνημα επί των υλικών πολέμου των οποίων είχεν ανάγκην ο Ελληνικος Στρατός διά την αποτελεσματικήν αντιμετώπισιν της ανταρσίας. Το τελευταίον τούτο παρεδόθη εις τον Πρόεδρον της Κυβερνήσεως, ίνα επιδοθή εις τον αμερικανόν Υπουργόν.

Παρατίθεται κατωτέρω το Υπόμνημα της Κυβερνήσεως προς τον Υπουργόν Μάρσαλ.

M E M O R A N D U M

Ο Ελληνικός λαός αγωνίζεται από του 1940 συνεχώς διά να εξασφαλίση την ελευθερίαν του, ο αγών αυτός έχει διέλθει διάφορα στάδια, δεν έχει περατωθή εισέτι, τούναντίον ευρίσκεται νυν εις αποφασιστικόν σημείον.

Παλαιοί σύμμαχοι ευρίσκονται τώρα εις το εχθρικόν στρατόπεδον και ο αγών της Ελλάδος διά την ελευυθερίαν της δεν φαίνεται ότι εγγίζει εις το τέρμα του. Η Χώρα από όλας αυτάς τας περιπετείας έχει υποστή και υφίσταται θυσίας και καταστροφάς σημαντικωτάτας, το αίμα έχει ρεύσει αφθόνως και ρέει συνεχώς, ο πλούτος της Χώρας όχι μόνον δεν βλέπει ευνοϊκάς συνθήκας αναπτύξεως, αλλά και φθείρεται διαρκώς, το μέλλον με την αβεβαιότητα του συντόμου τερματισμού της καταστάσεως αυτής είναι καταθλιπτικόν. Αι ελπίδες επί την αποτελεσματικότητα της επεμβάσεως του Ο.Η.Ε. δεν επηλήθευσαν.

Ο Ελληνικός λαός δεν εκάμφθη, ούτε θα καμφθή προ των θυσιών αυτών, αντιλαμβάνεται και πιστεύει ότι αύται είναι το αναγκαίον τίμημα της ελευθερίας του, προ της οποίας όλα τα άλλα υποχωρούν. Δικαιούται όμως να ελπίζη και να αναμένη εν τάχυ καλλίτερον μέλλον. Έχει όλην την ψυχικήν δύναμιν, αλλά δεν έχει όλα τα αναγκαία μέσα διά να το επιδιώξη, αι καταστροφαί τας οποίας υπέστη η Χώρα δεν έχουν αφίσει περιθώρια επαρκή.

Αναγκάζεται επομένως να αποταθή προς τους συμμάχους της και να ζητήση να της συμπληρώσουν αυτοί τα μέσα επαρκώς, ώστε να επιτύχη τον αίσιον τερματισμόν της εκρύθμου καταστάσεως ταχέως.

Ο Ελληνικός λαός έχει πλήρη συναίσθησιν της μέχρι τούδε παρασχεθείσης πάσης φύσεως βοηθείας υπό των συμμάχων του, χωρίς την οποίαν δεν θα ηδύνατο να ευρίσκεται σήμερον

εις ο σημείον ευρίσκεται, νομίζει όμως και παρακαλεί η βοήθεια αυτήν να συμπληρωθή επαρκώς και ταχέως, και πιστεύω ότι η παράκλησις αυτή, νόμιμος και δικαία, θα εισακουσθή.

Εκ των μέχρι τούδε από διετίας διεξαγομένων επιχειρήσεων κατά των συμμοριτών κατεδείχθη η ανάγκη εφοδιασμού του Στρατού διά των κάτωθι συμπληρωματικών μέσων :

1- διά βομβαρδιστικής Αεροπορίας, ήτις ελλείπει καθ' ολοκληρίαν.

2- δι ειδικών καυστικών βομβών με αποτελέσματα δραστικά.

3- διά φλογοβόλων.

4- διά τεθωρακισμένων οχημάτων προς ασφάλειαν συγκοινωνιών και πεδινών περιοχών.

5- διά μηχανημάτων πυρός ευθυτενούς τροχιάς διά την προσβολήν θυρίδων πολυβολείων.

6- δι αερίων άτινα χρησιμοποιούνται συνήθως υπό των αστυνομικών εναντίον ληστών οχυρωμένων εις κλειστούς χώρους και χρησιμοποιουμένων προς αποφυγήν μεγάλων απωλειών εις έμψυχον υλικόν.

7- να διατηρηθή η στάθμη (σίλιγκ) της σημερινής δυνάμεως του στρατού αυξανομένης ελαφρώς κατά το προσωπικόν/ όπερ θα χειρισθή τα ως άνω μέσα.

Τέλος να εκχωρηθή παν έτερον μέσον όπερ δύναται να συμβάλη δραστικώς εις την εξόντωσιν των συμμοριτών και όπερ μέσον είναι άγνωστον ημίν και χρησιμοποιούμενον υπό του Αμερικανικού στρατού.

Αθήναι 8 Ιουλίου 1948

Διά των ανωτέρω εγγράφων ετίθετο το εσωτερικόν πρόβλημα όπερ κατέτριχε την Ελλάδα και εζητείτο η ενίσχυσις του Εθνικού Στρατού διά των αναγκαίων μέσων ίνα δυνηθή ούτος και αντιμετωπίση αποτελεσματικώς και ταχέως τους κομμουνιστοσυμμορίτας και αποκαταστήση εν τη Χώρα την τόσον ποθουμένην γαλήνην.

Την 21 Ιουλίου ο Α΄ Υπαρχηγός ΓΕΣ ανεχώρησε μετά του Διευθυντού της Διευθύνσεως Επιχειρήσεων ΓΕΣ Ταξχου Παπαθανασιάδη διά Κοζάνη. Ενταύθα συνεζητήθη η όλη κατάστασις και συνεφωνήθη μετά των διοικητού του Β΄ΣΣ όπως αναληφθούν ωρισμέναι επιχειρήσεις ιδία εναντίον της περιοχής ΚΟΥΤΣΟΥΡΟΥ προς τα μετόπισθεν της αμυντικής τοποθεσίας των συμμοριτών οίτινες παρημπόδιζον την προχώρησιν της Χ Μ.Π. (προς ορεινόν όγκον ΒΟΥΖΙΟΥ) και προς κατεύθυνσιν ΦΟΡΚΑΣ - ΤΑΜΠΟΥΡΙ - ΓΥΦΤΙΣΣΑ εις τα νώτα των συμμοριτών, οίτινες κατέχοντες το ΤΑΜΠΟΥΡΙ - ΓΥΦΤΙΣΣΑ παρημπόδιζον την προχώρησιν της ΙΧ Μ.Π.

Διά τας ως άνω ενεργείας εκρίθη αναγκαίον όπως αντικατασταθή και επελευθερωθή δι' ενέργειαν μία Ταξιαρχία δευτέρας γραμμής υπό της τοιαύτης ήτις διετέλει εν εφεδρεία του Αρχηγού του Στρατού.

Σχετικόν σήμα και πρότασις εγένετο προς το εν Αθήναις ΓΕΣ και συγχρόνως εζητήθη και από τηλεφώνου η σχετική έγκρισις.

Μετά μίαν ώραν ελήφθη ην απάντησις από τον Αρχηγόν ΓΕΣ ότι την επομένην θα δοθή απάντησις επί της αιτήσεως, αφ' ου ούτος συνεννοηθή προηγουμένως μετά του μεγάλου (Στρατηγού Βάν Φλήτ).

Ασφαλώς δεν δύναται να ασκηθή διεύθυνσις επιχειρήσεων με ΚΟΓΚΡΕΣΣΟ.

ΙΧ. ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΜΑΧΙΚΟΥ ΠΑΡΑΓΟΝΤΟΣ ΠΡΟΣ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΙΝ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥ-ΛΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΔΙΟΙΚΗΣΙΝ ΤΟΥ Β΄ ΣΣ

Κατά το τρίτον δεκαήμερον του Ιουλίου 1948 έχει συνταχθή παρά του Α΄ Υπαρχηγού ΓΕΣ μελέτη επί της όλης καταστάσεως "ΕΚΤΙΜΗΣΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ κατά ΤΑ ΜΕΣΑ ΙΟΥΛΙΟΥ 1948".

Εις ταύτην αναφέρεται ότι ελάχιστα έχουν συντελεσθή εξ όσων επροτάθησαν κατά μήνα Φεβρουάριον 1948 διά της υποβληθείσης μελέτης "Ο ΑΓΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΝΤΑΡΣΙΑΣ"υπό του Α΄ Υπαρχηγού ΓΕΣ ότε το πρώτον τότε ετοποθετήθη εις το ΓΕΣ, ως Α΄ Υπαρχηγός, υπεύθυνος σύμβουλος του Αρχηγού Στρατού διά τας επιχειρήσεις.

Η μελέτη αύτη επί της στρατιωτικής καταστάσεως υπεβλήθη εις τον Αρχηγόν Στρατού διά της υπ' αριθμ. Α.Π. 648 την 26 Ιουλίου 1948 (επισυνάπτονται αντίγραφα της αναφοράς ταύτης έγγραφον υπ' αριθμ. (λέξη δυσανάγνωστη) και της μελέτης, έγγραφον υπ' αριθμ. (λέξη δυσανάγνωστη)).

Η αυτή μελέτη επί της εκτιμήσεως της στρατιωτικής καταστάσεως υπεβλήθη και εις τους τότε Πρόεδρον και Αντιπρόεδρον της Κυβερνήσεως την 24 Ιουλίου 1948 διά της υπ' αριθμ. Α.Π. 647 αναφοράς, εχούσης ως εξής:

ΑΠΟΛΥΤΩΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ

ΠΡΟΣ: Α.Ε. Πρόεδρον Κυβερνήσεως
κ. ΣΟΦΟΥΛΗΝ Θ.
και Αντιπρόεδρον Κυβερνήσεως
κ. ΤΣΑΛΔΑΡΗΝ ΚΩΝ.

Αντιστράτηγος ΚΙΤΡΙΛΑΚΗΣ
Υπαρχ. Επιχειρήσεων ΓΕΣ
Αριθ. Α.Π. 647
Αθήναι τη 24 Ιουλίου 48

Υποβάλλω συνημμένως έκθεσιν "ΕΚΤΙΜΗΣΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ κατά ΤΑ ΜΕΣΑ ΙΟΥΛΙΟΥ 1948" εν συνεχεία προς την υπό ημερομηνίαν 16 Φεβρουαρίου 1948 υποβληθείσαν τοιαύτην "Ο ΑΓΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΝΤΑΡΣΙΑΣ".

Ι. Εν τη τελευταία ταύτη εκθέσει εδικαιολογήθη σαφώς διατί τα υπάρχοντα τότε μέσα δεν επέτρεπον την ανάληψιν αποφασιστικών επιχειρήσεων προς εκκαθάρισιν της ανταρσίας, και ότι τοιαύται επιχειρήσεις ηδύναντο να αναληφθώσι μόνον υπό περιορισμένας τινάς προϋποθέσεις "κλείσιμον συνόρων" ή βελτίωσιν των εις χείρας του Στρατού μέσων, ως και βελτίωσιν του μαχομένου Στρατού ποιοτικήν και ποσοτικήν. Ότι η ποσοτική ιδία βελτίωσις, αλλά και η ποιοτική εν μέτρω (αντικατάστασις Εθνοφρουρών) θα απήτει έν έτος περίπου. Ετονίζετο επίσης ότι εν τούτω τω μεταξύ ο υπαρχών Στρατός δεν θα παρέμενε αδρανής και ότι θα έκαμνε το παν προς επίτευξιν έστω και ΤΟΠΙΚΩΝ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΕΩΝ περιοχών τινών.
Τοιούτας, ως αι τελευταίαι, ανέλαβεν ο Στρατός (ΧΑΣΙΑ, ΠΙΕΡΡΙΑ, ΜΠΟΣ ΝΤΑΓΚΑ, ΚΡΟΥΣΙΑ, ΒΕΡΜΙΟΝ κ.λ.π.) ευρυτέρας δε τοιαύτας εις ΡΟΥΜΕΛΗΝ και ΓΡΑΜΜΟΝ.

Τέλος εν τη τελευταία ταύτη εκθέσει ετονίσθη πλέον ή σαφώς, ως πρωταρχική η ανάγκη υπάρξεως "ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΥ" διά την υπεύθυνον έναντι της Πολιτείας ανάληψιν της Διευθύνσεως των Επιχειρήσεων και της εκχωρήσεως τις τούτον όλων εκείνων των δικαιωμάτων άτινα θα επήλλασσον τούτον του βαρυτάτου μηχανισμού ειρήνης όστις αποτελεί αληθώς τροχοπέδην κατά την λήψιν των αποφάσεων, ων κύριον χαρακτηριστικόν, ίνα αύται κέκτηνται αξίαν, οφείλει να είναι η ταχύτης.

Αι ως άνω επιχειρήσεις, αι περιωρισμέναι κάπως εις έκτασιν, έσχον πολύ καλά αποτελέσματα μολονότι τα ανεπαρκή μέσα, επιβεβαιούνται εκ των πραγμάτων τας προβλέψεις του υπομνήματος της 16 Φεβρουαρίου, δεν επέτρεψαν τα αποτελέσματα ταύτα να είναι σημαντικώτερα.

Καθ' όσον αφορά την αιτηθείσαν βελτίωσιν των μέσων αύτη υπήρξε πενιχρά, προσκρούσασα εις την ανίκητον αντίστασιν των Αμερικανών, η επιτευχθείσα μέχρι σήμερον βελτίωσις, ελαχίστη ως εκ τούτου, εις την συνημμένη Έκθεσιν καθορίζεται εις τας πραγματικάς της διαστάσεις.

Αφ' ετέρου, ως είπον και ανωτέρω, αι αναληφθείσαι υπό του Στρατού επιχειρήσεις απέδειξαν την αλήθειαν των εν τη Εκθέσει "Ο ΑΓΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΝΤΑΡΣΙΑΣ" αναφερομένων.

Και ως προς μεν τα μέσα, απεδείχθη ότι ταύτα δύνανται να χαρακτηρισθούν επιεικώς ως επαρκή διά περιωρισμένας τοπικάς εκκαθαριστικάς επιχειρήσεις. Εις τας ευρυτέρας κάπως επιχειρήσεις κατά ΡΟΥΜΕΛΗΣ, επειδή ταύτα μόλις επήρκεσαν, επέτυχον μόνον περιωρισμένα αποτελέσματα.

Τέλος αι επιχειρήσεις κατά ΓΡΑΜΜΟΥ κατέδειξαν πλήρως την παντελή έλλειψιν ωρισμένων τινών μέσων και την ανεπάρκειαν των υπαρχόντων.

Την έλλειψιν ταύτην των μέσων αναγνώρισαν και ωμολόγησαν αυτοί ούτοι οι Στρατηγοί κύριοι ΒΑΝ ΦΛΗΤ και ΤΖΕΚΙΝΣ της Αμερικανικής Αποστολής, χωρίς εν τούτοις, ως έδει, και να συναγάγουν τα εντεύθεν πρακτικά συμπεράσματα.

Εκείνο όμως όπερ έλειψε καθ' ολοκληρίαν από τας ως άνω επιχειρήσεις ήτο η ενιαία αντιμετώπισις και διεύθυνσις αυτών. Η απουσία ταύτης είναι τόσον χαρακτηριστική ώστε, συνεπεία του γεγονότος τούτου, η διεύθυνσις του πολέμου και των εκάστοτε επιχειρήσεων περιήλθεν καθ' ολοκληρίαν εις συμβούλους πολυτίμους μεν πράγματι, αλλά μη δυναμένους ούτε τυπικώς, ούτε ουσιαστικώς να είναι αυτοί απέναντι του Έθνους και της Κυβερνήσεως υπεύθυνοι.

Εις την Ανωτάτην εν τούτοις Διοίκησιν του Στρατού εις τον Αρχηγόν του Γενικού Επιτελείου, εξεχωρήθησαν ωρισμένα δικαιώματα, αν και όχι όλα όσα επροτάθησαν εν τη Εκθέσει "Ο ΑΓΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΝΤΑΡΣΙΑΣ" της 16.2.1948, επαρκή όμως, ίνα εξασφαλίσωσι και πρωτοβουλίαν αλλά και ευχερή διεύθυνσιν των αναληφθεισών επιχειρήσεων.

II. Θεωρώ υπερτάτην υποχρεωσίν μου, ως εκ του ανατεθέντος μοι εν τω Γενικώ Επιτελείω Στρατού έργου, όπως αναφέρω τα κάτωθι, ως προς την ασκηθείσαν μέχρι τούδε διεύθυνσιν.

Ο εξουσιοδοτηθείς να ασκήση ταύτην, ενώπιον της Αμερικανικής Στρατιωτικής Αποστολής, παρητήθη πλήρως των δικαιωμάτων του. Εξεχώρισε ταύτα σιωπηρώς εις τον Αρχηγόν της Αποστολής ταύτης Στρατηγόν κ. Βάν Φλήτ.

Εισηγήσεις των υπευθύνων συμβούλων του, ως και γνώμαι τούτων, σαφώς διατυπωθείσαι προφορικώς ή και γραπτώς, μολονότι τας απεδέχετο συμφωνών και το εδήλου, παρεγνωρίσθησαν ή ετέθησαν απλώς υπ' όψιν του κ. Βάν Φλήτ αι εκάστοτε αποφάσεις του οποίου εγένοντο στερεοτύπως αποδεκταί αμέσως, ασχέτως αν και παρά του ιδίου δεν εθεωρούντο ορθαί.

Είναι πολλαί αι τοιαύται περιπτώσεις, τινές των οποίων είναι λίαν χαρακτηριστικαί.

Παρακαλώ να ληφθή υπ' όψιν, ότι τα ανωτέρω δεν έχουσι ούτε πόρρωθεν την έννοιαν κριτικής. Αποτελούν εκπλήρωσιν χρέους μου εν πάση εμπιστευτικότητι, αλλά και εν ειλικρινεία να κατατοπίσω πλήρως την Πολιτικήν Ηγεσίαν της Χώρας, έχουσαν την ευθύνην και περιβάλλουσαν μοι διά της τιμής να μοι αναθέση το έργον, όπερ μοι ανέθεσε. Αφ΄ ετέρου δε δεν πρέπει επίσης να μοι προσγίνη το άδικον να υποτεθή ότι αξιώ την απόλυτον ορθότητα όλων μου των εισηγήσεων. Παρεγνωρίσθησαν όμως, ενώ ακριβώς ανεγνωρίζοντο ως επιτελικώς ορθαί και εκάστοτε επιβαλλόμεναι διά το συμφέρον των επιχειρήσεων, απεδείχθη δε εκ των πραγμάτων η ορθότης των.

Ούτω, οι επιχειρήσεις του ΓΡΑΜΜΟΥ αποφασίζονται και αναλαμβάνονται παρά τας εισηγήσεις (υπάρχουσι γραπταί αύται εν τω αρχείω) του Γραφείου Επιχειρήσεων καθ' ας έδει να προηγηθώσι αι τοιαύται της Πελοποννήσου δι' ους λόγους εγγράφως ανεφέρθη. Ο έχων τας ευθύνας συνεφώνησε. Παρά τούτο όμως αναλαμβάνονται αι επιχειρήσεις του ΓΡΑΜΜΟΥ διότι ούτως έκρινεν και απεφάσισεν ο Αρχηγός της Αμερικανικής Αποστολής, προβαλών μη αναπτυχθέντας, γενικωτέρους πολιτικούς λόγους, εκφράζων εν ταυτώ και δημοσία ότι η εξόντωσις του συμμοριτισμού ήτο εξησφαλισμένη εντός του θέρους.

Το Ελληνικόν Γενικόν Επιτελείον Στρατού προπαρασκευάζει τας επιχειρήσεις ταύτας και καταβάλλει πάσαν προσπάθειαν και όλον του τον ενθουσιαμόν και επιτυγχάνει να εξασφαλίση την μεγίστην δυνατήν συγκέντρωσιν μέσων. Δυστυχώς, μολονότι αναλόγως της πενιχρότητος των διατεθέντων μέσων διά τοιούτον αγώνα, ούτος, βραδέως μεν εξελίσσεται όμως, πάντως προς θετικά αποτελέσματα, εδυσκολεύθη και δυσκολεύεται συνεπεία παρεμβάσεων εκ της ιδίας κατευθύνσεως. Όντως, εάν αι επιχειρήσεις επί ΓΡΑΜΜΟΥ δεν έσχον ήδη προ μηνός περίπου μίαν αποφασιστικωτέραν υπέρ ημών καμπήν, τούτο οφείλεται κυρίως εις την διεύθυνσιν των επιχειρήσεων, λόγω της ευκολίας μεθ' ης υφίστατο αύτη τους ως άνω επηρεασμούς.

III. Δεν νομίζω ως τόσον ότι, εφ' όσον αι ως άνω επιχειρήσεις δεν ετερματίσθησαν, είναι επιτετραμμένον να ζητηθώσι ευθύναι. Αι ευθύναι είναι χρέος να αναζητηθούν εις όλα τα κλιμάκια των Διοικήσεων και εις αυτό τούτο κυρίως της Ανωτάτης Στρατιωτικής Ηγεσίας, το Γενικόν Επιτελείον Στρατού. Ο υποφαινόμενος αμέσως υπεύθυνος διά την διεύθυνσιν των επιχειρήσεων, ως σύμβουλος τεχνικός άμεσος του Διοικητού του Στρατού, του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου το επιθυμεί ζωηρώς. Δεν πρέπει να αντιπαρέλθωσι ανεξέλεγκτα σφάλματα στρατιωτικής φύσεως βαρύνοντα την ορθήν άσκησιν υποχρεώσεων και καθήκοντος. Αισθάνομαι όμως εκ παραλλήλου το υπέρτατον καθήκον έναντι της Πατρίδος, του διεξαγομένου αγώνος και του αίματος, όπερ τόσο αφθόνως ο Εθνικός Στρατός προσφέρει ταύτην την στιγμήν επί του πεδίου των μαχών. Εις τας βουνοσειράς της Πίνδου, να απευθύνω έκκλησιν προς τας Α.Ε. Κυρίους Πρόεδρον της Κυβερνήσεως και Αντιπρόεδρον ταύτης, όπως αποφευχθή πάς θόρυβος σχετικώς με την αναζήτησιν ευθυνών ταύτην την στιγμήν. Διά τοιαύτας ευθύνας υπάρχει πάντοτε καιρός, πρώτος δε ο υποφαινόμενος θα θέση υπ' όψιν υμών το θέμα με όλα τα απαραίτητα στοιχεία, ίνα εγώ πρώτος κριθώ και μετ' εμού άπαντες οι άλλοι οίτινες είχον υπεύθυνον διαχείρισιν του παρόντος πολέμου. Σήμερον, ανακίνησις τοιούτου ζητήματος, αντικατάστασις δε οιουδήποτε προσώπου της Ανωτάτης Ηγεσίας του Στρατού εν τη θέσει του δι' άλλου, θα απετέλει χαριστικήν βολήν κατά των αναληφθεισών και εξελλισσομένων σήμερον επιχειρήσεων επί ΓΡΑΜΜΟΥ, ενώ εκ τούτων, μολονότι εξελίσσονται βραδέως, δυνατόν να αποκομισθώσι σοβαρώτατα θετικά αποτελέσματα και να εξασφαλισθή σοβαρώτατον πλήγμα κατά του συμμοριτισμού. Το αντίθετον, θα αναπτερώση το ηθικόν των συμμοριτών, όπερ σήμερον είναι καταρακωμένον, αναμένωσι δε ούτοι από στιγμής εις

στιγμήν την καταστροφήν των, αφ' ετέρου δε και συγχρόνως θα προκαλέση απότομον πτώσιν του ηθικού του Στρατού μας και του Λαού.

Ανάγκη να αναζητηθώσι ευθύναι από όλα τα κλιμάκια διοικήσεων του Στρατού από τούδε, ουχί όμως και από την Ανωτάτην Ηγεσίαν, ήτις οφείλει να λογοδοτήση ευθύς μετά το πέρας των επιχειρήσεων του ΓΡΑΜΜΟΥ διά την επιτυχίαν των οποίων ο υποφαινόμενος παρά τα γενόμενα μέχρι σήμερον σφάλματα πιστεύει επί μιάς πολύ καλής επιτυχίας.

Εξορκίζω όπως σεβασθώμεν τας προσπαθείας του Στρατού και να αφίσωμεν ταύτας ανεπηρεάστους ταύτην την στιγμήν. Ας αναλογισθώμεν πάντες ότι μεθ' αύριον Δευτέραν 26 Ιουλίου 1948 άρχονται επιχειρήσεις εις ΓΡΑΜΜΟΝ ευρυτάτης εκτάσεως. Έχομεν πάντες υποχρέωσιν με συγκρατημένην αναπνοήν να τας παρακολουθήσωμεν σιωπηλοί. Δεν πρέπει να ανακόψωμεν την ορμητικότητα των μαχητών με μεταβολάς ανωτάτων ηγεσιών, αι οποίαι μεταβολαί είναι προφανές πως θα επηρεάσουν το Στράτευμα και θα αποτελέσουν ένεσιν ηθικού και τροφήν προς προπαγάνδαν διά τους εχθρούς του Έθνους.

Εν πάση περιπτώσει και ακριβώς εν όψει αναζητήσεων και αποδόσεως ευθυνών και της συνεχίσεως του αντισυμμοριακού αγώνος, όστις δεν θα τελειώση (εκτός απροόπτων) με τον ΓΡΑΜΜΟΝ, παρά πάσαν εις αυτόν επιτυχίαν, είναι ανάγκη τα θιγόμενα εν τη συνημμένη εκθέσει και εν τη παρούση ζητήματα και ιδία το της οργανώσεως του τρόπου ασκήσεως της Ανωτάτης Ηγεσίας, να μελετηθούν και προπαρασκευασθούν αι λύσεις των από τούδε, λόγω της δυσχερείας και της λεπτότητός των, αίτινες απαιτούν προσοχήν και χρόνον.

IV. Είναι ανάγκη να δικαιολογήσω διατί η παρούσα υποβάλλεται απ' ευθείας μόνον εις τους κ.κ. Πρόεδρον και Αντιπρόεδρον της Κυβερνήσεως. Ο λόγος είναι ότι ως πιστεύω θα απετέλει μεγίστην ζημίαν διά τον Αγώνα και την Χώραν εάν, πλην των δύο Πολιτικών Ηγεσιών των χειριζομένων υπευθύνως τας τύχας της Πατρίδος και των οποίων η απόλυτος ενημέρωσις είναι καθήκον μου, εγένετο γνωστή η παρούσα αναφορά ευρύτερον, πράγμα το οποίον μόνον διά του περιορισμού των αποδεκτών των ως άνω, χωρίς παρεμβολήν Πρωτοκόλλων και Υπηρεσιών είναι δυνατόν να εξασφαλισθή. Αντιθέτως το συνοδεύον την παρούσαν υπόμνημα απόρρητον μεν και τούτο υπεβλήθη όμως ήδη και εις τας προϊσταμένας μου αρχάς.

ΣΤΥΛ. ΚΙΤΡΙΛΑΚΗΣ
Αντιστράτηγος

Ως καταφαίνεται εν τη ως άνω αναφορά του Α΄ Υπαρχηγού, εις ταύτην εκτίθενται τα αίτια της μετά δυσχερειών πολλών εξελίξεως των επιχειρήσεων κατά ΓΡΑΜΜΟΥ και κάμει ούτος προς την Κυβέρνησιν έκκλησιν όπως μη αναζητηθώσι ταύτην την περίοδον, καθ' ην εξελίσσονται αι επιχειρήσεις ευθύναι από την Ανωτάτην Ηγεσίαν, ουδέ να δεχθή αντικατάστασιν οιουδήποτε ανωτάτου μεμονωμένως, καθ΄όσον τα σφάλματα δεν έχουσι διαπραχθή μόνον από τους εκτελεστάς, αλλά κυρίως, κυριώτατα από αυτήν ταύτην την κορυφήν της Ανωτάτης Ηγεσίας, ήτις έχει την διεύθυνσιν του όλου αγώνος.

Πράγματι, τότε είχον αρχίσει συζητήσεις μεταξύ της Αμερικανικής, Βρεττανικής Αποστολής και του Αρχηγού του Ελληνικού Στρατού (Αρχηγού ΓΕΣ) περί αντικαταστάσεως του αντιστρατήγου Καλογεροπούλου εν τη διοικήσει του Β΄ΣΣ, ει ον και κατελογίζοντο ευθύναι ότι ούτος δεν επεδείκνυε την δέουσαν δραστηριότητα εν τη διεξαγωγή των επιχειρήσεων του Β΄ΣΣ.

Ο Α΄ Υπαρχηγός δεν συνεφώνει με την ως άνω γνώμην και κατελόγιζε τουναντίον ευθύνες κυρίως εις τους χειριζομένους την καθόλου διεύθυνσιν του κατά των συμμοριτών Πολέμου.

Μη θέλων δε δι' ευνοϊκούς λόγους να θίξη την επιδειχθείσαν ανάμιξιν του συμμαχικού παράγοντος εις τα της διευθύνσεως των Επιχειρήσεων, ο Α΄ Υπαρχηγός εβάσισε την αντίδρασίν του διά την αντικατάστασιν του στρατηγού Καλογεροπούλου εις το ότι, καθ' ην στιγμήν δεν έληξαν αι κατά του ΓΡΑΜΜΟΥ επιχειρήσεις, δεν συμφέρει κατ' ουδένα λόγον αντικατάστασις ανωτάτης διοικήσεως.

Βάσει των ιδιαιτέρων τούτων σκέψεων ο Α΄ Υπαρχηγός ΓΕΣ ανέφερεν προφορικώς και επανειλημμένως εις τον Αρχηγόν ΓΕΣ ότι δεν συμφέρει η αντικατάστασις του στρατηγοιύ Καλογεροπούλου, όσον και αν ήθελε τούτο ο συμμαχικός παράγων.

Ούτως είχον τα πράγματα ότε την 26 Ιουλίου 1948 τον Α΄ Υπαρχηγόν ΓΕΣ επεσκέφθη εις το γραφείον του οι αμερικανοί στρατηγός Τζέκινς και συνταγματάρχης Μπέσετ και εγνώρισαν εις τούτον την γνώμην των Στρατηγών Βάν Φλήτ, ΧΑΡΠΕΡ και ΝΤΑΟΥΝ, ότι ο στρατηγός Καλογερόπουλος πρέπει να απομακρυνθή εκ της διοικήσεως του Β΄ΣΣ και ότι, κατά την γνώμην

των ανωτέρω, τούτον πρέπει να αντικαταστήση εις την διοίκησιν του Σώματος ο Α΄ Υπαρχηγός ΓΕΣ, εις ον αισθάνονται πλήρη εμπιστοσύνην.

Τούτους ο Α΄ Υπαρχηγός ηυχαρίστησε διά την εκτίμησιν ην εξεδήλωσαν διά το πρόσωπόν του και εδήλωσε ότι εντός της ημέρας θα τους γνωρίση γραπτώς την σχετικήν απόφασίν του.

Μετά μίαν ώραν ο Α΄ Υπαρχηγός ΓΕΣ απέστειλε προς τον στρατηγόν Τζέκινς την κάτωθι επιστολήν:

Αθήναι τη 26η Ιουλίου 1948

Αγαπητέ μου Στρατηγέ

Πριν εισέλθω εις το κύριον θέμα όπερ απετέλεσε τον σκοπόν της σημερινής επισκέψεώς σας μετά του Συν/ρχου κ. Μπεσέτ εις το γραφείον μου, επιθυμώ να προτάξω την άπειρον συγκίνησίν μου, δι' όσην εκτίμησιν εξεδήλωσαν δι' εμέ οι Στρατηγοί Αμερικανοί κ.κ. ΒΑΝ ΦΛΗΤ και ΧΑΡΠΕΡ και Βρεττανός κ. ΝΤΑΟΥΝ.

Ούτοι, εκτιμώντες τας προσωπικάς μου ικανότητας έμειναν σύμφωνοι, ως μοι ανακοινώσατε, διά την ανάληψιν εκ μέρους μου της Διοικήσεως του Β΄ΣΣ και ότι το τοιούτον έχει πρωταρχικήν σημασίαν διά την οριστικήν πάταξιν της ανταρσίας εν τη Πατρίδα μου.

Βεβαιωθείτε Στρατηγέ μου ότι, κατά το διάστημα της τριακονταπενταετούς εν τω Στρατώ υπηρεσίας μου, μέτρον εν τη εκτιμήσει των εκάστοτε προβλημάτων άτινα αντιμετώπισα, υπήρξε εν τη επιλύσει των πάντοτε το συμφέρον της Πατρίδος μου, εις ο υπέταξα το ατομικόν μου τοιούτον.

Μολονότι εκτιμώ απείρως την τιμήν ήτις μοι προσγίνεται παρά των ως άνω τριών Στρατηγών, προς ους συμφωνεί και ο αμέσως προϊστάμενός μου Στρατηγός κ. Γιατζής ως μοι ανακοινώσατε, μολονότι ο τελευταίος ούτος εξέφρασε και εις εμέ ανησυχίας εκ μιάς τοιαύτης μεταβολής, ας μοι επιτραπή να σημειώσω ότι αντικατάστασις του Στρατηγού Καλογεροπούλου θα βλάψη κατά τηνα γνώμην μου τας διεξαγομένας σήμερον επιχειρήσεις. Πράγματι ενώ θα μειώση σημαντικώς το υψηλόν ηθικόν του μαχομένου Εθνικού Στρατού, θα εξυψώση σημαντικώτατα το ήδη καταπεπτωκός ηθικόν των συμμοριτών. Θα παράσχη αφ' ετέρου εις αυτούς πολύτιμον τροφήν προπαγάνδας εναντίου του Έθνους. Η ως άνω αντικατάστασις θα αποτελέση πραγματικόν πλήγμα κατά του Εθνικού Στρατού τον οποίον ο συμμοριτισμός θα εμφανίση ως ηττηθέντα.

Αφ' ετέρου, ας μοι επιτραπή να διατυπώσω επί τη ευκαιρία ταύτη, ότι ζήτημα ευθυνών διά τας επιχειρήσεις ΓΡΑΜΜΟΥ δεν ανακύπτει μόνον διά την διοίκησιν του Β΄ΣΣ, αλλά δι' άπαντα τα κλιμάκια της διοικητικής εν γένει ιεραρχίας. Πλην όμως δεν συμφέρει κατά την γνώμη μου να θιγή σήμερον τοιούτον ζήτημα δι' αυτό τούτο το σύμφερον της Πατρίδος μου. Η σημερινή κατάστασις ως έχει σήμερον, ζημιώνει τον διεξαγόμενον αγώνα προς το παρόν πολύ ολιγώτερον από οιανδήποτε μεταβολήν προσώπων.

Συνεπώς φρονώ ότι δέον να αναζητηθώσι ευθύναι παντού όπου ανακύπτουσι τοιαύται, αλλά μόνον μετά το πέρας των εν εξελίξει επιχειρήσεων.

Αύται, όσον βραδέως και αν εξελλίσσονται, νομίζω ότι θα αποδόσωσι τελικώς σημαντικούς καρπούς.

Μετ' εξαιρέτου τιμής
ΣΤΥΛ. ΚΙΤΡΙΛΑΚΗΣ
Αντιστράτηγος

Προς: τον Υποστράτηγον κ. Τζέκινς,
υπαρχηγόν της εν Ελλάδι
Αμερικανικής Στρατ. Αποστολής.

Αφ' ετέρου την 27ην Ιουλίου 1948 την μεσημβρίαν συνήλθε εις σύσκεψιν το Συμβούλιον Εθνικής Αμύνης (Πρόεδρος, Αντιπρόεδρος της Κυβερνήσεως, Υπουργός των Οικονομικών, Αρχηγός ΓΕΣ, Αρχηγοί των δύο ξένων Αποστολών και ο Πρεσβευτής της Αμερικής) εις ο ετέθη προς συζήτησιν υπό του στρατηγού Βάν Φλήτ και η ανάγκη αντικαταστάσεως του στρατηγού Καλογεροπούλου από την διοίκησιν του Β΄ΣΣ.

Το Συμβούλιον ανέβαλε την λήψιν αποφάσης δι' άλλην ημέραν.

Την αυτήν ημέραν 27 Ιουλίου 1948 και την 19 ώ, εγένετο μετά πρόσκλησιν του στρατηγού Βάν Φλήτ σύσκεψις εις το γραφείον του Αρχηγού ΓΕΣ εις ην εκλήθησαν και παρέστησαν οι αμερικανοί στρατηγοί Βάν Φλήτ, Τζέκινς και Χάρπερ, ο Βρεττανός στρατηγός Ντάουν, ο Αρχηγός ΓΕΣ και ο Α΄ Υπαρχηγός ΓΕΣ.

Η σχετική διά την σύσκεψιν ειδοποίησις εγένετο μόλις την 18.30 ώραν.

Το θέμα συζητήσεως ετέθη υπό του στρατηγού Βάν Φλήτ, "αν αποφασισθή η αντικατάστασις του στρατηγού Καλογεροπούλου, ποίος θα αναλάβη την διοίκησιν του Β΄ΣΣ".

Εκ του ατομικού ημερολογίου του Α΄ Υπαρχηγού παρατίθενται αι συνομιλίαι, ως αύται έλαβον χώραν :

"27 Ιουλίου Τρίτη - Συγκέντρωσις εις Γραφείον Αρχηγού ΓΕΣ
την 19ω. Παρίσταντο: Βάν Φλήτ, Τζέκινς,
Χάρπερ, Ντάουν, Γιατζής, Κιτριλάκης.

Β.Φλήτ: Αναγιγνώσκει έγγραφον όπερ την στιγμήν εκείνην τω επέδωκε ο κ. Τζέκινς. Αναγιγνώσκει και φαίνεται ωσάν να το έλαβε εκείνην την στιγμήν και να το διαβάζει διά πρώτην φοράν.

Αφού το εδιάβασε, λέγει περίπου τα εξής :

Αι επιχειρήσεις του Β΄ ΣΣ δεν πηγαίνουν καλά. Αυτήν την στιγμήν πήρα έγγραφον του Μπρίντιγκαμ (σύνδεσμος αμερικανός συντ/ρχης παρά τω Β΄ ΣΣ) όπερ λέγει τα εξής: "Αι επιχειρήσεις του Σώματος έχουν από πολλού σταματήσει, η Ι και XV Μ.Π. αδρανούν, δεν έχουν κάμει καμμίαν επιχείρησιν. Αι ΙΙ και Χ Μ.Π. τώρα μόλις εκινήθησαν κάπως. Ελλείπει το πνεύμα το επιθετικό. Είναι γενικώς το πνεύμα του Διοικητού του Σώματος. Ούτος δεν επισκέπτεται τας Μονάδας παρά μόνον όταν αναγκάζεται από κανέναν επισκέπτην. Το Σώμα δεν σημειώνει επιτυχίας παρά μόνον όταν το επισκέπτεται ο στρατηγός Κιτριλάκης. Είναι ανάγκη να αντικατασταθή ο Σωματάρχης".

Κατόπιν αναγιγνώσκει διαταγήν του Β΄ ΣΣ προς την Ι Μ.Π. της 23 Ιουλίου δι' ης το Β΄ ΣΣ καθορίζει αμυντικήν αποστολήν εις την Μεραρχίαν.

Είτα αφηγείται ότι ο διοικητής της XV Μ.Π. εζήτει κατά την επίσκεψιν του Υφυπουργού Αμερικανού να επιτεθή κατά Αμμούδας με μίαν Ταξιαρχίαν προς εξύψωσιν του ηθικού της Μεραρχίας. Είτα εζήτει δύο Ταξιαρχίας και τώρα ζητεί τρεις Ταξιαρχίας για να επιτεθή και δεν επετέθη μέχρι σήμερον.

Ούτω ο Διοικητής του ΣΣ αδρανεί. Εις τον αμερικανικόν Στρατόν από έναν τέτοιον Διοικητήν θα του αφήρουν και τα τρία αστέρια και θα τον στέλνανε σπίτι του συντ/ρχην. Σας εκάλεσα εδώ όλους υμάς να σκεφθώμεν, αν πρέπει να διατηρήσωμεν εις την διοίκησιν τον ίδιον Διοικητήν. Εγώ νομίζω ότι πρέπει να αντικατασταθή το ταχύτερον".

Γιατζής: Συμφωνώ απολύτως με όσα ανέφερε ο κ. Βάν Φλήτ διά τον Διοικητήν του Β΄ ΣΣ. Και εγώ είδα την διαταγή που εξέδωκε προς την Ι Μ. Π. περί αμυντικής αποστολής και διέταξα να του κάνουν μίαν διαταγήν και να ακυρώση την περί αμυντικής εγκαταστάσεως. Νομίζω και εγώ ότι πρέπει να αντικατασταθή ο Διοικητής του Σώματος. Βεβαίως με την ψυχολογίαν του στρατιώτου μας, μία αντικατάστασις του Διοικητού προκαλεί κάποιαν πτώσιν του ηθικού. Είναι ένα μειονέκτημα βέβαια τούτο, αλλά νομίζω ότι πρέπει να αντικατασταθή".

Ο κ. Γιατζής εις το σημείον τούτο τελειώνει και προκαλεί τον Α΄ Υπαρχηγό ΓΕΣ να ειπή την γνώμην του.

Κιτριλάκης: Η αντικατάστασις του Διοικητού του Σώματος δεν είναι απλούν θέμα. Θα επισύρω την προσοχήν υμών εις το ερωτηματικό που έθεσε ο κ. Αρχηγός εις τας σκέψεις του και εγώ ακριβώς αυτό το σημείον φοβούμαι της κάμψεως του ηθικού εκ της αντικαταστάσεως του Διοικητού. Ο στρατιώτης μας είναι τύπος ενθουσιώδης, πολεμιστής καλός, όταν έχη ηθικόν υψηλό το οποίον εν μια στιγμή κάμπτεται εξ ενός απλού γεγονότος μόνον.

Η αντικατάστασις θα κάμη τους στρατιώτας να νομίσουν ότι δεν επέτυχον τίποτε μέχρι σήμερον, και πρέπει να εκτιμηθή καλώς η ωφέλεια που θα προκύψη με την ζημίαν που θα προκαλέση η αντικατάστασις. Ιδού το πρόβλημα το οποίον είναι και πολύ λεπτό.

Βάν Φλήτ: Δεν συμφωνώ με τας σκέψεις αυτάς. Έχω την γνώμην ότι αμέσως με την αντικατάστασιν θα πάρουν στροφήν καλλιτέραν τα πάντα. Και το ηθικόν θα αυξηθή των οπλιτών ενώ των συμμοριτών θα πέση ακόμη περισσότερον.

Χάρπερ: Και εγώ νομίζω ότι πρέπει να αντικατασταθή ο Σωματάρχης. Τι οφελεί να υπάρχη υψηλό ηθικόν εις τας Μονάδας όταν δεν υπάρχει διοίκησις καλή να το εκμεταλλευθή ; Μία καλή διοίκησις νέα, θα το εξυψώση ακόμη περισσότερο."

Ντάουν: Δεν συμφωνώ με την γνώμην ότι θα βλάψη η αλλαγή της διοικήσεως. Ας σκεφθώμεν ότι εις τον ΓΡΑΜΜΟΝ δίδεται η μάχη της Ελλάδος και πρέπει να κερδηθή γρήγορα, διότι μετά έξ εβδομάδας θ' αρχίσουν αι βροχές και τα κρύα και θα ευρεθώμεν εις την ανάγκην να αποσύρωμεν από τον ΓΡΑΜΜΟΝ δυνάμεις, ιδότι θα είναι αδύνατος η διατροφή των εκεί επάνω. Και όταν αποσύρωμεν δυνάμεις ενώ δεν θα έχη τελειώσει ο ΓΡΑΜΜΟΣ τούτο θα σημαίνη ήτταν του στρατού. Νομίζω και εγώ ότι πρέπει να αντικατασταθή ο Διοικητής του Β΄ΣΣ άνευ βραδύτητος. Ο ΓΡΑΜΜΟΣ πρέπει να κερδηθή διότι είναι η μάχη της Ελλάδος.

Βάν Φλήτ: Εις την Αμερικήν παρακολουθούν πάντες εκ του σύνεγγυς τας επιχειρήσεις του Ελληνικού στρατού. Εις την Βουλήν τα εξονυχίζουν όλα και θα παρατηρήσουν την βραδύτητα μεθ ης διεξάγονται αι επιχειρήσεις και δεν θα έχωμεν δικαιολογίαν καμμίαν, όταν ερωτηθώμεν, διότι όλοι ξέρουν πως ο Ελληνικός Στρατός και αρκετός είναι και όλα τα μέσα έχει.

Γιατζής: Νομίζω ότι όλοι είμεθα σύμφωνοι εις το ότι πρέπει να αντικατασταθή ο Διοικητής του Β΄ΣΣ και φρονώ ότι μένει να κανονισθή ποίος θα τον αντικαταστήση.-

Βάν Φλήτ: Επί του σημείου τούτου συνεργάσθημεν ημείς οι τέσσερες ήδη (Β.Φλήτ, Χάρπερ, Ντάουν και Τζέκινς) και εμείναμε όλοι σύμφωνοι, ότι ο μάλλον ενδεδειγμένος είναι ο στρατηγός Κιτριλάκης διά τους εξής τρεις λόγους :

(α) Διότι είναι γνώστης πλήρως της καταστάσεως του Β΄ ΣΣ.

(β) Διότι αι ικανότητες του στρατηγού είναι γνωσταί εις όλους μας και εγγυώνται ότι ασφαλώς θα ανταπεξέλθη εις την διοίκησιν του Σώματος, εις ο θα δώση ώθησιν.

(γ) Δεν θα διαρκέση παρά μόνον Αύγουστον και Σεπτέμβριον οπότε θα απαιτηθή νέα διάρθρωσις των Μεραρχιών και θα επανέλθη εις την θέσιν του, η οποία έτσι μπορεί να παραμείνη κενή.

Μία δευτέρα λύσις θα ήτο αν ο κ. Καλογερόπουλος ανελάμβανε την διοίκησιν των μετόπισθεν του ΣΣ και ο κ. Κιτριλάκης την γραμμήν μάχης. Δεν νομίζω ότι υπάρχει άλλη λύσις. Αν έχη τις να προτείνη κάτι καλλίτερον.

Γιατζής: Ο κ. Κιτριλάκης είναι αναμφισβήτητον ότι θα αποδώση πλήρως διότι είναι γνωσταί αι ικανότητές του. Δεν νομίζω ότι είναι ανάγκη να αντικατασταθή εις την θέσιν του στο ΓΕΣ, διότι είναι ο βοηθός του ο κ. Δόβας ο οποίος θα τον αναπληρώση μέχρις ότου επιστρέψη. ΄Αλλωστε δεν θα είναι μακρυά και θα έχωμεν συχνάς επαφάς.

Χάρπερ: Δεν νομίζω ότι είναι δυνατόν ο κ. Καλογερόπουλος να μείνη διοικητής μετόπισθεν. Θα είναι μία ενόχλησις διά τον κ. Κιτριλάκην όστις θα διοική την γραμμήν μάχης. Η καλλιτέρα λύσις είναι να αντικατασταθή πλήρως ο κ Καλογερόπουλος.

Ντάουν: Ζητεί να αποχωρήση διότι είναι 19.45΄ και έχει στας 20 ώ. Συνάντησιν με τον κ. Στράτον.

"Αποχωρεί".

Βάν Φλήτ: Αποτεινόμενος εις κ. Κιτριλάκην:

"Είμαι βέβαιος ότι θα πάη πολύ καλά το Σώμα Στρατού με σας και μεις θα σας βοηθήσωμεν."

Γιατζής: Αποτεινόμενος εις κ. Κιτριλάκην:

"Σεις τι λέτε ; "

Κιτριλάκης: Με συγκινεί βαθύτατα η εκτίμησις και η εμπιστοσύνη την οποίαν μου δεικνύετε όλοι. Δεν παύω να θεωρώ ως λίαν λεπτόν σημείον το ζήτημα της αντικαταστάσεως, ως δυνάμενον να έχη αντίκτυπον εις το ηθικόν του Στρατού.

Βάν Φλήτ: Πρέπει να ξέρετε και ένα άλλο πράγμα. Ο κ. Θώρσον φεύγων, μου είπε ότι για τον ΓΡΑΜΜΟ δεν μου φαίνεται ότι είναι ενδεδειγμένος ο κ. Καλογερόπουλος. ΄Εχετε πάντως υπ' όψει σας τον στρατηγό Κιτριλάκη. Είναι ο άνθρωπος που πιθανώς να σας χρειασθή για να τελειώσετε με τον ΓΡΑΜΜΟ. ΄Ωστε βλέπετε για το ΓΡΑΜΜΟ σας έχει βαπτίσει ο Θώρσον από τότε."

Και η συζήτησις τελείωσε με τας κάτωθι σκέψεις τας οποίας διατυπώνει ο κ. Γιατζής :

"Όσο για τον Καλογερόπουλο θα βρούμε τρόπο να αποχωρήση, χωρίς να τον μειώσωμε(; ; ;). Θα αρρωστήση. Θα τον βάλωμε να αρρωστήση επί τέλους, να τον πιάση η καρδιά του".

Εις αυτά ο Βάν Φλήτ εμειδίασε δείχνοντας ευχαρίστησιν. Ο υποφαινόμενος ουδέποτε είχε αισθανθή τόσην ταπείνωσιν.

Τι αίσχος, έπρεπε να φανή ευχάριστος στον Βάν Φλήτ.

Το απόγευμα της ιδίας ημέρας (27 Ιουλίου) ο Α΄ Υπαρχηγός ΓΕΣ έχων υπ' όψιν του τα διαμηφθέντα εν τω Συμβουλίω Εθνικής Αμύνης, απηύθυνε την κάτωθι επιστολήν προς τον Αρχηγόν ΓΕΣ :

Αθήναι 27 Ιουλίου 1948

Προς: Αρχηγόν Στρατού
Αντιστράτηγον Γιατζήν

Επί του δημιουργηθέντος εσχάτως ζητήματος αντικαταστάσεως του αντιστρατήγου διοικητού του Β΄ Σώματος Στρατού επιθυμώ να σας εκφράσω ωρισμένας απόψεις.

Όπως ετέθη το ζήτημα τούτο, τόσον εκ μέρους των κ. Αντιστρατήγου Βάν Φλήτ, υποστρατήγου Ντάουν και υμών και όπως ετονίσθησαν αι συνέπειαι της μη πραγματοποιήσεως της αντικαταστάσεως τάύτης, δεν είναι δυνατόν διά την Κυβέρνησιν παρά να αποδεχθή την εισήγησιν υμών και να διατάξη την αντικατάστασιν. Υπεστηρίχθη τω όντι υπό των ως άνω, ότι ο βραδύς ρυθμός τον οποίον έλαβον αι επιχειρήσεις Γράμμου, ωφείλετο εις τον αδρανή τρόπον με τον οποίον ο διοικητής του Β΄ΣΣ διευθύνει τας επιχειρήσεις και διοικεί τας Μονάδας του. Ότι ο Γράμμος αποτελεί την μάχην της Ελλάδος και ότι πάσα αποτυχία εις αυτόν, όχι μόνον θα έχη δυσμενείς φυσικάς συνεπείας διά την Χώραν, αλλά θα επιδράση και επ' αυτής της παρεχομένης οικονομικής βοηθείας, ότι μία τοιαύτη αποτυχία δημιουργεί ακόμη κινδύνους διά τα παραμένοντα εν Ελλάδι Βρετανικά στρατεύματα. Προ τοιούτων, και ιδίως των τελευταίων συνεπειών διαπιστουμένων υπό επισήμων εκπροσώπων των Συμμάχων Κυβερνήσεων, δεν ήτο δυνατόν διά την κυβέρνησιν να επιμείνη επί της γνώμης της.

Είμεθα απολύτως σύμφωνοι επί της σημασίας διά την Χώραν και την πάταξιν του συμμοριτισμού, την οποίαν έχει η μάχη του Γράμμου. Ακριβώς διότι εξετιμήσαμεν εγκαίρως τούτο υπεστηρίζομεν ότι έπρεπε να εξασφαλισθούν όλαι εκείναι αι προϋποθέσεις αι οποίαι θα συνέβαλον εις την επιτυχίαν. Ήσαν εν γνώσει του ΓΕΣ αι ισχυραί οργανώσεις των συμμοριτών εις την περιοχήν ταύτην και αντιμετωπίζετο η πιθανότης πείσμονος αντιστάσεως αυτών. Τα υπάρχοντα υλικά μέσα διά την κατανίκησιν των αντιστάσεων αυτών εκρίνοντο ανεπαρκή, αι δε διαθέσιμοι δυνάμεις, ως ολιγώτεραι του αναγκαιούντος ελαχίστου ορίου, ως κατά την εξέλιξιν των επιχειρήσεων Γράμμου διεπιστώθη υπ' αυτής της Αμερικανικής Στρατιωτικής Αποστολής. Εζήτησε συνεπώς το ΓΕΣ όπως εκκαθάρισις της Πελοποννήσου προηγηθή του Γράμμου, ίνα αφ' ενός μεν απαλλαγή σημαντικόν τμήμα της Χώρας της συμμοοριακής πιέσεως, αφ' ετέρου δε καταστή ευχερεστέρα η μετάγγισις περισσοτέρων δυνάμεων προς Γράμμον και τέλος διατεθή ο αναγκαιών χρόνος ίνα αφιχθώσι εκ του εξωτερικού τα αναγκαιούντα συμπληρωματικά υλικά μέσα. Η πρότασις αύτη του ΓΕΣ δεν εγένετο αποδεκτή υπό της Αμερικανικής Αποστολής, ήτις επί πλέον εις την αίτησιν συμπληρώσεως των μέσων δι' ισχυρωτέρων τοιούτων, εδήλωσεν ότι θα διαθέση καυστικάς βόμβας μεγάλης αποδόσεως.

Το ΓΕΣ συνεμορφώθη προς την γνώμην της Αμερικανικής Αποστολής και προέταξε τας επιχειρήσεις του ΓΡΑΜΜΟΥ. Με την έναρξιν αυτών διεπιστώθησαν αι προβλέψεις του ΓΕΣ και απεδείχθη ότι τα διατιθέμενα υπό του Εθνικού Στρατού μέσα, δεν ήσαν αρκούντως ισχυρά ώστε να βοηθήσουν εις την κατανίκησιν των οργανωμένων εχθρικών αντιστάσεων. Ετέθη εις εφαρμογήν καυστική βόμβα, πλην τα αποτελέσματα ταύτης ήσαν πενιχρώτατα, τελείως κατώτερα εκείνων τα οποία ελέχθησαν. Ο αγών του ΓΡΑΜΜΟΥ αναγκαστικώς μετέπεσεν εις βραδύν ρυθμόν και τα διαδοχικά αποτελέσματα περιωρισμένα.

Ενταύθα επιθυμώ να σημειώσω και το εξής, κατά την σύσκεψιν ελέχθη και υποστηρίχθη υπό του αντιστρατήγου Βάν Φλήτ, ότι τα ελληνικά τμήματα δεν μάχονται, στερούμενα ορμητικότητος και θάρρους. Θέλω να τονίσω ότι τούτο δεν αποτελεί πεποίθησιν του στρατηγού. Εγώ τουλάχιστον είμαι υποχρεωμένος να διαφωνίσω ριζικώς επί τούτου και να επικαλεσθώ, έν όχι άλλα επιχειρήματα, αλλά μόνον τας απωλείας του Γράμμου/ ανερχομένας μέχρι τούδε εις 3.000

περίπου, αριθμού την αξίαν του οποίου θα πρέπει να εκτιμήση, εάν λάβη υπ' όψιν ότι αντιπροσωπεύει απωλείας πρώτης γραμμής μετώπου, ότι το Πυροβολικόν όπερ διέθετον οι συμμορίται είναι ελάχιστον, ότι δεν έχει αεροπορίαν και επομένως είναι αι απώλειαι αύται εξ όπλων Πεζικού κατά το πλείστον. Ο αριθμός των απωλειών τούτων αποδεικνύει ότι η περιφρόνησις προς τον θάνατον και συνεπώς η ορμητικότης δεν έπαυσαν να αποτελούν χαρακτηριστικόν του έλληνος πεζού και ότι συνεπώς η μη επίτευξις αποτελεσμάτων ωφείλετο εις άλλο αίτιον, την έλλειψιν ισχυρών μέσων, ικανωτέρων να επιτύχουν εκείνο, το οποίον δεν δύναται να επιτύχη μόνον το χυνόμενον αίμα.

Μετά την διαπίστωσιν ταύτην η Κυβέρνησις είναι υποχρεωμένη να θέση το ζήτημα του κατά των κατά των συμμοριτών αγώνος και πάλιν εις την πραγματική του θέσιν και να επανέλθη επί της ανάγκης συμπληρώσεως διά των απαιτουμένων ισχυρωτέρων και καταλληλοτέρων μέσων. Και ως τοιαύτα θεωρούνται, ως απολύτως αναγκαία και εις πρώτην σειράν επείγοντος, βομβαρδιστική αεροπορία, εμπριστικαί βόμβαι, όπλα βαρέα ευθυτενούς τροχιάς κατά πολυβολείων. Η συμπλήρωσις αύτη συμφώνως με τον τεθέντα υφ' υμών περιορισμόν χρόνου των έξ εβδομάδων, καθ' ας είναι δυνατή η εκτέλεσις επιχειρήσεων επί Γράμμου, πρέπει να είναι άμεσος.

Οσονδήποτε ευνοϊκήν επίδρασιν και αν ασκήση η αντικατάστασις του Διοικητού του Β΄ Σώματος Στρατού δεν θα είναι αρκετή αύτη να υποκαταστήση τα ελλείποντα ισχυρά μέσα και επομένως άνευ των μέσων τούτων, δεν θα πρέπει να αναμένωμεν ουσιωδώς ευνοϊκώτερα αποτελέσματα εκ των επιχειρήσεων Γράμμου, εκτός φυσικά, εάν μεσολαβήσουν απρόοπτα άλλα γεγονότα".

ΣΤΥΛ. ΚΙΤΡΙΛΑΚΗΣ
Αντιστράτηγος

Κατόπιν των ανωτέρω ο Α΄ Υπαρχηγός ΓΕΣ όστις εγνώριζε πλήρως την αλήθειαν, τας δυσμενείς δηλονότι συνθήκας υφ' ας εξελίσσοντο αι κατά ΓΡΑΜΜΟΥ επιχειρήσεις και ότι αύται εβράδυναν εν τη εξελίξει των διότι εσημειώντο κυριώτατα σφάλματα, ουχί εις τους εκτελεστάς, αλλά εις αυτήν ταύτην την διεύθυνσιν εν γένει των επιχειρήσεων, εις την Ανωτάτην δηλονότι Ηγεσίαν, ήτις καθ' ολοκληρίαν είχε παραιτηθή ταύτης και την είχε παραδώσει πλήρως εις τους ανευθύνους συμμαχικούς παράγοντες, ο Α΄ Υπαρχηγός όστις εγνώριζε πολύ καλώς οπόσας θυσίας αίματος είχεν υποστή ο Εθνικός Στρατός, διότι εστερείτο των αναγκαίων απαραιτήτων μέσων διά την διεξαγωγήν ενός τοιούτου πολέμου κατά οργανωμένων τοποθεσιών, υπέβαλε την 30ήν Ιουλίου την κάτωθι αναφοράν προς τον Πρόεδρον και Αντιπρόεδρον της Κυβερνήσεως και τον Υπουργόν των Στρατιωτικών:

<u>Α Π Ο Ρ Ρ Η Τ Ο Ν</u>　　　　Αθήναι 30 Ιουλίου 1948
Α.Π. 652
Αντιστράτηγος ΚΙΤΡΙΛΑΚΗΣ ΣΤΥΛ.
Α΄ Υπαρχηγός Επιχειρήσεων ΓΕΣ

Προς: Τας Α.Ε. Πρόεδρον της Κυβερνήσεως
κ. ΣΟΦΟΥΛΗΝ Θ. και
Αντιπρόεδρον της Κυβερνήσεως
κ. ΤΣΑΛΔΑΡΗΝ Κ.
Υπουργόν επί των Στρατιωτικών
κ. ΣΤΡΑΤΟΝ Γ.

<u>Ε ν τ α ύ θ α</u>

Ι. Η σύνοψις των μέχρι τούδε συζητήσεων κατά τας επανειλημμένας συνεδριάσεις του Συμβουλίου Εθνικής Αμύνης των τελευταίων ημερών, ως προκύπτει από τας ανακοινώσεις αι οποίαι μοι εγένοντο, δύναται να τεθή ως εξής :

(α) Ο συμμαχικός παράγων θεωρεί απαραίτητον τον τερματισμόν της μάχης του ΓΡΑΜΜΟΥ της οποίας ουσιαστικώς ήσκησε την διεύθυνσιν ο ίδιος, με επιτυχίαν των αντικειμενικών σκοπών τους οποίους ο ίδιος επίσης και έθεσε και επισήμως ανεκοίνωσε.

(β) Διά το αποτέλεσμα τούτο ο συμμαχικός παράγων ευρίσκει ως αρκετόν και αναγκαίον μόνον την αντικατάστασιν του Διοικητού του Β΄Σ.Στρατού και την τοποθέτησιν εις την θέσιν ταύτην του υποφαινομένου, διά τας στρατιωτικάς ικανότητας του οποίου είχε την καλωσύνην να ομιλήση ως ωμίλησε πανηγυρικώς.

(γ) Ο συμμαχικός παράγων ετόνισεν ότι, όχι μόνον πρέπει να λήξη μετά πάσης επιτυχίας η μάχη του ΓΡΑΜΜΟΥ, ην χαρακτήρισεν μάχην της Ελλάδος, αλλά και ότι πρέπει να λήξη ταχέως και ουχί αργότερον από έξ εβδομάδας.

(δ) Εις ην περίπτωσιν δεν πραγματοποιηθή (εάν δεν κερδιθή δηλαδή η μάχη του Γράμμου) εδηλώθη από μεν τον κ. Πρέσβυν της Αμερικής ότι θα είναι δύσκολος, αν μη αδύνατος εξασφάλισις περαιτέρω πιστώσεων. Από δε τον Αρχηγόν της Αγγλικής Αποστολής ότι θα ετίθετο εν κινδύνω η ασφάλεια των Αγγλικών στρατευμάτων και γενικώς από όλους ότι την ευθύνην δι' άπαντα ταύτα, τα οποία θα συνέβαινον, εάν η Κυβέρνησις δεν υπέκυπτε εις τας εισηγήσεις των περιοριζομένας μόνον εις την αντικατάστασιν του Διοικητού του Β΄Σ.Στρατού δι' εμού, την ευθύνην θα είχε η Ελληνική Κυβέρνησις.

(ε) Εν τω μεταξύ, προκειμένου περί αυξήσεως της μαχητικής αξίας του Ελληνικού Στρατού, τουλάχιστον διά των λίαν περιωρισμένων μέσων, σημείωμα των οποίων εδόθη παρά της Κυβερνήσεως εις τον Στρατηγόν Βάν Φλήτ επί παρουσία των κ. κ. Ντρέϊτερ και Στρατηγόν Γουεντεμέγερ ετονίσθη παρά των Αμερικανών :

1.- ότι αεροπλάνα μεν βομβαρδιστικά γίνεται έρευνα ανά την Αμερικήν και Ευρώπην. Αν εξευρεθώσι τοιαύτα θα διατεθώσι τριάκοντα περίπου και ότι ταύτα θα ήτο αδύνατον εν πάση περιπτώσει να παραδοθούν προ της 1 Σεπτεμβρίου διά την μάχην του Γράμμου, ήτις τόσον τονίζουν οι ίδιοι ότι δέον να έχη λήξει νικηφόρως το πολύ εντός έξ (6) εβδομάδων.

2.- ότι άλλα μέσα δεν κρίνονται ως χρησιμοποιήσιμα εις το ελληνικόν έδαφος ή διά τον αγώνα της ανταρσίας, χωρίς όμως συγχρόνως να παρέχηται και καμμία σοβαρά της απόψεώς των ταύτης δικαιολογίας.

ΙΙ. Αφ' ετέρου, ας μου επιτραπή να παρατηρήσω ότι δυστυχώς απεδείχθη εκ των πραγμάτων πόσον επιρρεπής υπήρξε εις αισιοδοξίας ο στρατιωτικός συμμαχικός παράγων.
Εις την λόγω της αισιοδοξίας ταύτης επιμονής οφείλονται :

(α) η ανάληψις παρά την γνώμην του ΓΕΣ και τας αντιρρήσεις ταύτου της προς Γράμμον επιχειρήσεως, αντί των διαδοχικών μετά την Ρούμελην εκκαθαριστικών επιχειρήσεων εις την Πελοπόννησον πρώτον, εις την Θεσσαλίαν έπειτα και προοδευτικώς ολονέν βορειότερον, μέχρις ότου η συμπλήρωσις της οργανώσεως του Στρατού θα επέτρεπε να αναληφθή η προς Γράμμον επιχείρησις, διά να υπάρξη αύτη η τελική συμπλήρωσις της εξοντώσεως του συμμοριτισμού.

(β) η κατά την διεύθυνσις των επιχειρήσεων του Γράμμου επανειλημμένως ματαίωσις ωρισμένων ενεργειών, αι οποίαι μετ' επιμονής και φορτικότητας υπεδείχθησαν από τον υποφαινόμενον, ενεκρίθησαν από τον Αρχηγόν του Επιτελείου, αλλά εματαιώθησαν διότι ο τελευταίος έκρινε καθήκον του να μη έλθη εις αντίθεσιν με τον Αντιστράτηγον κ. Βάν Φλήτ.

Το αποτέλεσμα ήτο να υιοθετώνται τελικώς αι εισηγήσεις μου, αλλά δυστυχώς μετά ημέρας τας οποίας εχρησιμοποίει ο εχθρός, ώστε εκεί όπου θα ευρίσκομεν κενόν, εάν επεχειρούμεν εγκαίρως, να ευρίσκωμεν τελικώς τας τοποθεσίας ισχυρώτατα κατεχομένας.

ΙΙΙ. Υπό τας συνθήκας αυτάς αποτελεί διά τον υποφαινόμενον καθήκον απέναντι της Πατρίδος και της κυβερνήσεως να τονίσω τα εξής:

(α) Μολονότι προσωπικώς είμαι διατεθειμένος εις πάσαν θυσίαν, εν τούτοις η τοποθέτησίς μου εις αντικατάστασιν του Διοικητού του Β΄Σ.Στρατού, ως στοιχείον και δη αποκλειστικόν τοιούτον διά την εξασφάλισιν της νίκης εις τον Γράμμον, αποτελεί τραγικήν πλάνην. Διατεθειμένος ων προς πάσαν θυσίαν, βεβαίως ούτε εγών δύναμαι να επιτρέψω εις τον εαυτό μου, ούτε κανείς διά κανένα λόγον δύναται να μου ζητήση να γίνω συνεργός τοιαύτης πλάνης προς εξαπάτησιν του μαχομένου Έθνους.

(β) Η μάχη του Γράμμου δύναται να τελειώση νικηφόρως αλλά μόνον υπό ωρισμένας προϋποθέσεις, τας εξής :

1.- Να ορισθή Αρχιστράτηγος, όστις πράγματι να διοική των Στρατόν, ως οφείλει να διοικήται Στρατός κάμνων τοιούτον θανάσιμον και δυσκολώτατον πόλεμον.

2.- Οι ξένοι στρατιωτικοί σύμβουλοι να περιορισθούν εις τον ρόλον του συμβούλου. Εάν φρονούν οι Σύμμαχοι ότι τα διατιθέμενα μέσα είναι επαρκή, να ανακοινωθή τουλάχιστον επισήμως ότι η γνώμη των διά την διεξαγωγήν των επιχειρήσεων είναι η αποφαστιστική, ώστε πράγματι να έχουν την ευθύνην εκείνοι που διατάσσουν.

3.- Εάν εις τον έχοντα την ευθύνην της Διευθύνσεως των επιχειρήσεων διά τον Γράμμον επιτραπή άνευ συζητήσεως να χρησιμοποιήση όλα τα σήμερον διατιθέμενα πενιχρότατα μέσα χωρίς κανένα περιορισμόν διά την επιτυχίαν του αποτελέσματος.

Άνευ της πραγματοποιήσεως των ανωτέρω προϋποθέσεων θεωρώ χρέος μου να τονίσω εν πάση πεποιθήσει ότι η μάχη του Γράμμου δεν θα καταστή δυνατόν να λήξη νικηφόρως, ως ο συμμαχικός παράγων φαίνεται να πιστεύη.

IV. Εκ των ανωτέρω είναι προφανές ότι παραβλέπων τελείως οιανδήποτε προσωπικήν άποψιν, πάντοτε έτοιμος και πρόθυμος εις πάσαν θυσίαν διά την Πατρίδα, δεν είναι όμως δυνατόν να δεχθώ να αναλάβω διοίκησιν δι' επιχείρησιν ήτις, εάν εξακολουθήση να διευθύνεται ανευθύνως και να διεξάγεται με τόσον ανεπαρκή μέσα και καθ' ον τρόπον, χάρις εις την επέμβασιν του Συμμαχικού παράγοντος, διεξήχθη μέχρι τούδε, θεωρώ ότι είναι μαθηματικώς καταδικασμένη εις αποτυχίαν. Δεν βλέπω κατά τι θα εξυπηρέτουν το Έθνος θυσιαζόμενος, χωρίς ελπίδα επιτυχίας του αγώνος.

V. Παρακαλώ εν κατακλείδι να προσθέσω τούτο μόνον. Η τυχόν υποταγή της Κυβερνήσεως εις τας αξιώσεις τας οποίας εισηγήθη ο Στρατηγός ΒΑΝ ΦΛΗΤ, όχι μόνον θα αποτελέση τορπιλισμόν του ηθικού του Έθνους και του Στρατού και τόνωσιν σημαντικωτάτην του συμμοριτισμού, αλλά ακόμη θα επιβάλη πλέον εις πάντα Έλληνα αξιωματικόν την ανάγκην να μη έχη καμμίαν γνώμην έναντι των ξένων, εφ' όσον θα έχη αποδειχθή ότι αι προσωπικαί συμπάθειαι ή γνώμαι τούτων αποτελούν διά την Ελληνικήν Κυβέρνησιν το μοναδικόν κριτήριον διά την τύχην των Ελλήνων Αξιωματικών. Έχω λεπτομερέστερον απασχολήσει την Κυβέρνησιν επί των ειδικών αυτών θεμάτων διά των υποβληθέντων και εσχάτως απορρήτων υπομνημάτων μου.-

----

Την 31ην Ιουλίου 1948, κληθείς ο Α΄ Υπαρχηγός ΓΕΣ μετέβη εις το Γραφείον του Προέδρου της Κυβερνήσεως παρ' ου εκλήθη, ίνα γνωρίση εις τούτον ότι υπέρτατοι λόγοι διά την Πατρίδα επέβαλον όπως δεχθή η Κυβέρνησις, παρά τας αντιρρήσεις της, την ανάληψιν παρά του Α΄ Υπαρχηγού ΓΕΣ της διοικήσεως του Β΄ΣΣ. Προσέθεσε δε ότι η διάθεσις αύτη του Α΄ Υπαρχηγού δεν απαλλάσσει τούτον των καθηκόντων του εν τω ΓΕΣ, καθόσον αύτη είναι προσωρινή μέχρι πέρατος των επιχειρήσεων ΓΡΑΜΜΟΥ.

Τέλος, την 2αν Αυγούστου δι' εκτάκτου αγγελιαφόρου, διαβιβάζονται εις τον Α΄ Υπαρχηγόν αι εν αντιγράφω επισυναπτόμεναι υπ' αριθμ. Α.Π. 572/2 Αυγούστου διαταγή του Υπουργείου Στρατιωτικών και Α.Π. 573/2 Αυγούστου του Αρχηγού ΓΕΣ, δι' ων ο Α΄ Υπαρχηγός διατάσσεται όπως αναχωρήση διά Κοζάνην και αναλάβη προσωρινώς την διοίκησιν του Β΄ΣΣ διατηρών άμα και τα καθήκοντα του Α΄ Υπαρχηγού ΓΕΣ.

Κατόπιν των ανωτέρω διαταγών ο Α΄ Υπαρχηγός επέβαλε προς τον Υπουργόν των Στρατιωτικών την κάτωθι αναφοράν :

Αθήναι τη 2 Αυγούστου 1948

Π Ρ Ο Σ
ΤΟΝ κ. ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ ΥΠΟΥΡΓΟΝ

Ε Ν Τ Α Υ Θ Α

I. Αναφέρω λήψιν της υπ' αριθμ. Α.Π. 572/2.8.48 υμετέρας διαταγής, προφανώς εκδοθείσης πριν λάβητε γνώσιν της υπ' αριθμ. Α.Π. 652/31.7.48 αναφοράς μου.

II. Μολονότι δημιουργείται εις την ψυχήν μου ζήτημα συνειδήσεως, διότι θα αναλάβω την διεύθυνσιν επιχειρήσεν, αίτινες θα στοιχείσουν πολλάς θυσίας διά αποτελέσματα πενιχρά, εφ' όσον δεν πραγματοποιούνται αι απαραίτητοι διά την επιτυχίαν προϋποθέσεις ας εξέθεσα εις την Α.Π. 652/31.7.48 αναφοράν μου, είμαι υποχρεωμένος να υπακούσω, εφ' όσον διατάσσομαι, είμαι δε στρατιώτης και η Χώρα διατελεί εις πόλεμον.

Δεν είναι ο στρατιωτικός Ποινικός Νόμος όστις με εξαναγκάζει προς τούτο, αλλ' ο φόβος μήπως η άρνησίς μου έχει συνεπείας δυσαρέστους εις το ηθικόν του Στρατού και του Λαού.

III. Συγχρόνως όμως παρακαλώ να δεχθήτε αίτησιν θέσεώς μου εις διαθεσιμότητα από 1ης Σεπτεμβρίου. Ούτω συνδυάζεται και η αποφυγή θορύβων δυναμένου να αποβή επιζημίου εις το ηθικόν του μαχομένου Στρατού και ο τερματισμός του αγωνιάδους δράματος συνειδήσεως, το οποίον δέχομαι να υποστώ επί ένα μήνα, αναλαμβάνων την ευθύνη επιχειρήσεων διεξαγομένων ως διεξάγονται, χωρίς να πιστεύω εις αυτάς δι' ους λόγους και προφορικώς και εγγράφως έχω αναφέρει προς την Κυβέρνησιν.-

ΚΙΤΡΙΛΑΚΗΣ ΣΤΥΛ.
Αντιστράτηγος

Από της 5ης Αυγούστου 1948 ο Α΄ Υπαρχηγός ΓΕΣ ανέλαβε την διοίκησιν του Β΄ΣΣ και ούτω ο συμμαχικός παράγων και η Ανωτάτη Ελληνική Διοίκησις απηλλάγη ενός οχληρού συμβούλου, όστις κατέστη πλέον ένας εκτελεστής των διαταγών των.

Κατ' εκείνην την περίοδον η γενική κατάστασις παρουσιάζετο ως εξής:

Αι IX και X Μεραρχίαι κατελάμβανον την ΓΥΦΤΙΣΣΑ - ΤΑΜΠΟΥΡΙ και κατήρχοντο μέχρις ΑΩΟΥ π. συναντώμεναι μετά της II Μ.Π. εις την περιοχήν ΖΕΡΜΑ.

Εις το λοιπόν μέτωπον του Β΄ΣΣ η I Μεραρχία ευρίσκετο εν επαφή προ της γραμμής ύψωμα ΚΟΛΟΚΥΘΑ - ΠΥΡΓΟΣ, η δε XV Μ.Π. μόλις είχε καταλάβει την ΑΜΜΟΥΔΑ και ευρίσκετο εν επαφή προ του υψώματος της ΑΛΕΒΙΤΣΑΣ.

Ο νέος Διοικητής του Β΄ ΣΣ λησμονεί την περιπέτειάν του, ως Α΄ Υπαρχηγού ΓΕΣ και ατενίζει προς το μέλλον με πλήρη πίστιν διά τον αγώνα του Β΄ΣΣ.

Μελετά την γενικήν κατάστασιν του Σώματος και αποφασίζει την άμεσον ανάληψιν υπό τούτου επιθετικών ενεργειών, μιάς διά της II Μ.Π. (αριστερόν) διά ΚΥΨΕΛΗΣ - ΠΑΛΗΟΣΤΡΟΥΓΓΑΣ - ΜΥΡΟΒΛΗΤΗΣ, εις τα νώτα των συμμοριτών οίτινες αμύνονται επί ΚΟΛΟΚΥΘΑ - ΓΚΡΟΥΣΙΑ - ΠΥΡΓΟΣ και εμποδίζουν την προχώρησιν της I Μ.Π. από τεσσαρακονταπενθημέρου και ετέρας κατά υψώματος ΑΛΕΒΙΤΣΑ διά της XV Μεραρχίας, προ του οποίου αύτη έχει καθηλωθή.

Την (λέξη δυσανάγνωστη) Αυγούστου το ύψωμα ΑΛΕΒΙΤΣΑ κατελήφθη ενώ η II Μ.Π. προχωρεί προς την κατεύθυνσίν της διεξάγουσα σκληρούς αγώνας. Ο Διοικητής του Β΄ΣΣ παρακολουθών τας επιχειρήσεις της II Μ.Π. και όταν αυτή πλησιάζει προς ΜΥΡΟΒΛΗΤΗΝ, μετατοπίζεται εις ΑΜΜΟΥΔΑΝ προς παρακολούθησιν του αγώνος.

- της I Μεραρχίας προκειμένου να ενεργήση επίθεσιν προς κατάληψιν του ΠΥΡΓΟΥ.

- της XV Μεραρχίας προκειμένου να ενεργήση και αύτη συντονισμένην μετά της I Μεραρχίας επίθεσιν από (λέξη δυσνάγνωστη) προς διάβασιν ΦΥΛ. ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ - αυχήν (λέξη δυσανάγνωστη).

Αι ως άνω επιχειρήσεις και των τριών Μεραρχιών (II, I και XV) απήτησαν σκληρούς, σκληροτάτους αγώνας.

Αι Εθνικαί δυνάμεις αψηφούν τας απωλείας και αναρριχώνται πολλάκις διά εδάφους πετρώδους και αποτόμους κλιτείς δυσπροσίτων υψωμάτων και διά μοναδικών κατευθύνσεων, αίτινες αποφράσσονται από ισχυράς οργανώσεις των συμμοριτών. Πλείστα των καλών στελεχών αξιωματικών και υπαξιωματικών, αλλά και των πλέον γενναίων οπλιτών πίπτουν νεκροί ή τραυματίαι.

Τελικώς, αι τρεις Μεραρχίαι, χάρις εις την γενναιότητα των ανδρών, μέχρι της 20 Αυγούστου φθάνουν και καταλαμβάνουν τους αντικειμενικούς των σκοπούς, ότε πλέον οι συμμορίται εκκενώνουν τον ΓΡΑΜΜΟΝ εισερχόμενοι εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ και άλλοι, οι ολιγώτεροι, παραλλήλως της οροθετικής γραμμής και διά του ελληνικού εδάφους συγκεντρώνονται εις ΒΙΤΣΙ.

Η εκκένωσις του ΓΡΑΜΜΟΥ είναι πλήρης, διότι το Α΄ ΣΣ εις το αριστερόν της όλης παρατάξεως των Εθνικών δυνάμεων, κατώρθωσε να διολισθήση διά του άκρου αριστερού του παραλλήλως της οροθετικής γραμμής, να αχθή εις το υψηλότερον σημείον του ΓΡΑΜΜΟΥ (ύψ. 2520) και να απειλήση την αποκοπήν των συγκοινωνιών ΓΡΑΜΜΟΥ - ΑΛΒΑΝΙΑΣ.

Οι ως άνω αγώνες του Β΄ΣΣ, διά την περίοδον από 5 Αυγούστου μέχρις 20 Αυγούστου, απήτησαν τας κάτωθι θυσίας :

- νεκροί: αξιωματικοί .... οπλίται ....
- Τραυματίαι: " .... " ....

Καθ' όσον αφορά τους συμμορίτας, ουδείς συνελήφθη, διαρρεύσαντες άπαντες μεθ' όλων των μηχανημάτων των πυρός (οπλισμού των) εις Αλβανίαν και εκείθεν εις ΒΙΤΣΙ.

Και διερωτάται κανείς, αν αι επιχειρήσεις κατά ΓΡΑΜΜΟΥ επέτυχον και δεν υπήρξαν αύται ατυχέστεραι και αυτής της ήττης.

Το ενδεχόμενον τούτο προεβλέφθη υπό του Β΄ΣΣ από της 9ης Αυγούστου, ότε και ηπητείτο υπό των Εθνικών δυνάμεων μεγίστη πίεσις κατά των συμμοριτών οίτινες ημύνοντο μεν κρατερώς του εδάφους, προκαλούντες μεγάλας θυσίας εις αίμα εις τας Εθνικάς δυνάμεις πλήν, μη δυνάμεναι να ανθέξωσι εις την πείσμονα θέλησιν του Εθνικού Στρατού να επιτύχη έστω και απώθησιν εκ του ΓΡΑΜΜΟΥ των συμμοριτών.

Ούτω, το Β΄ ΣΣ επέστειλε εις το ΓΕΣ την 9ην Αυγούστου το κάτωθι τηλεγράφημα :

ΑΠΟ: Τ.Σ./Β΄ΣΣ/Α1 — Ημέρα - Ώρα εκδόσεως σήματος
ΠΡΟΣ: ΓΕΣ — 09 Αυγούστου 10.45΄
Αριθμ. Πρωτ. Α.Α.Π. 752

Συμμορίται λόγω όγκου των δεν θα γίνουν πιθανώς δεκτοί υπό Αλβανών περίπτωσιν εκκενώσεως ΓΡΑΜΜΟΥ.

Λίαν πιθανώς να καταφύγωσι ΒΙΤΣΙ προς διάσωσίν των.

Ενδείκνυται όθεν ύπαρξις περιοχήν ταύτην από τούδε δυνάμεων Εθνικού Στρατού προς αντιμετώπισιν ανωτέρω ενδεχομένου. Σώμα Στρατού δεν δύναται να διαθέση αναγκαίας δυνάμεις διά άνω σκοπόν και θέτει υπ' όψιν υμών ανωτέρω ενδεχόμενον.

ΣΤΥΛ. ΚΙΤΡΙΛΑΚΗΣ
Αντιστράτηγος

Εστάλη εις 7728 Α
Διεκπερ. Κλάδου 1α
Χρόνος αφίξεως 9.8.48
Αριθ. Φακ. 4009/31
Τελευταία θέσις.

Ούτω ετελείωσαν αι διά την εκκαθάρισιν του ΓΡΑΜΜΟΥ επιχειρήσεις, διαρκέσασαι από 6 Ιουνίου μέχρι 21 Αυγούστου 1948, ήτοι επί 2 ½ μήνας και καθ' ας αι απώλειαι των Εθνικών δυνάμεων, ανήλθον εις 7146 νεκρούς, τραυματίας και αγνοουμένους, άπασαι εκ μηχανημάτων πυρός Πεζικού, από νάρκας και ελάχισται από πυρά Πυροβολικού, ήτοι πρόκειται περί απωλειών πρώτης γραμμής πυρός. Το τοιούτον αποδεικνύει πλέον ή σαφώς, ότι αι Εθνικαί δυνάμεις επέδειξαν γενναιότητα και ανδρείαν προσωπικήν διά την ανατροπήν αντιστάσεων του εχθρού διά την οποίαν ηπητούντο ισχυρά μέσα επιθέσεως τ.ε. μηχανήματα ευθυτενούς τροχιάς ισχυρά διά την καταστροφήν των πολυβολείων, βομβαρδιστικήν αεροπορίαν ισχυράν και Πυροβολικόν ικανόν διά την καταστροφήν ή προσωρινήν τουλάχιστον εξουδετέρωσιν των οχυρών θέσεων των αμυνομένων συμμοριτών.

Την έλλειψιν ταύτην των μέσων την ανεπλήρωσαν αι άφθοναι θυσίαι εις αίμα με αποτέλεσμα, ουχί την ΣΥΝΤΡΙΒΗΝ ή ΑΙΧΜΑΛΩΣΙΑΝ των συμμοριτών, αλλά την απλήν απώθησιν τούτων πέραν του ΓΡΑΜΜΟΥ, συγκεκροτημένων διά να τους συναντήση τους αυτούς συμμορίτας εις σκληρούς αγώνας επί του ΒΙΤΣΙ.

Τούτο, η απρονοησία της Ανωτάτης Ηγεσίας του Στρατού αφήκε κενόν Εθνικών δυνάμεων, μολονότι ειδοποιήθη αύτη εγκαίρως (από 9ης Αυγούστου) περί ενδεχομένης καταλήψεως τούτου αμέσως μετά την αποχώρησιν και εκκένωσιν του ΓΡΑΜΜΟΥ υπό των συμμοριτών και δεν ετοποθέτησε την αναγκαίαν φρουράν επί τούτου.

Ούτω το Β΄ ΣΣ καταρρακωμένον από τους σκληρούς αγώνες επί ΓΡΑΜΜΟΥ, με δύναμιν εις οπλίτας μειωμένην και ταύτην κατάκοπον από τας μάχας, εστερημμένην των γενναιοτέρων της ανδρών οίτινες έπεσαν ή ετραυματίσθησαν εις τον ΓΡΑΜΜΟΝ, ανεπαρκώς πλαισιωμένην εις στελέχη και με διοικητάς Λόχων, λόγω των απωλειών, κατά το πλείστον εφέδρους ανθυπολοχαγούς, εκλήθη από της 21ης Αυγούστου, ήτοι την επομένην της λήξεως των επιχειρήσεων του ΓΡΑΜΜΟΥ, το ταχύτερον να στραφή κατά ΒΙΤΣΙ, ίνα εκκαθαρίση τούτο από τους εισρέοντας εις τούτο συμμορίτας του ΓΡΑΜΜΟΥ.

Ούτω εν τω συνόλω των αι επιχειρήσεις πρώτον επί ΓΡΑΜΜΟΥ και εν συνεχεία επί ΒΙΤΣΙ ελάμβανον τον χαρακτήρα διά το Β΄ ΣΣ ενός "Κυνηγητού" των συμμοριτών επί ανοικτού πεδίου, όπερ είχε ως άμεσον συνέπειαν την απογοήτευσιν των Εθνικών δυνάμεων, ότι ο εχθρός πλέον είναι ασύλληπτος, αλλά και την αποκαρδίωσιν των καταρρακωμένων εκ των συνεχών αγώνων υπολειμμάτων των Εθνικών δυνάμεων διά την επιτυχίαν του κατά των συμμοριτών Πολέμου.

Με τοιαύτα συναισθήματα, αλλά και με τοσαύτας ελλείψεις εις δύναμιν (οι πλείστοι Λόχοι είχον δύναμιν 60-70- % της προβλεπομένης), μη επαρκώς πλαισιωμένην εις στελέχη και υπαξιωματικούς, με ποιοτικήν αξίαν τούτων κάτω του μετρίου, το Β΄ΣΣ απνευστί έδει να στραφή κατά ΒΙΤΣΙ και να εκκαθαρίση και τούτο, το ταχύτερον δυνατόν, ως επέτασον αι σχετικαί διαταγαί του Διοικητού του Στρατού.

Ήτο επόμενον αι Εθνικαί δυνάμεις εις τας νέας ταύτας επιχειρήσεις κατά ΒΙΤΣΙ, αφού έδωσαν ό,τι υπόλοιπον απέμεινε εις ενέργειαν εις ταύτας εκ των μαχών του ΓΡΑΜΜΟΥ, να αποτύχουν εις την προσπάθειαν εκκαθαρίσεωςτου ΒΙΤΣΙ λαβούσαν χώραν κατά την περίοδον από 21 Αυγούστου μέχρι 12 Σεπτεμβρίου.

Αι κατά ΒΙΤΣΙ επιχειρήσεις ηδύναντο και έδει να αποφευχθούν, εάν η Ανωτάτη Διοίκησις προελάμβανε εγκαίρως και είχε εγκαταστήση επί τούτου την αναγκαίαν φρουράν, πριν εις τούτο καταφύγωσι οι συμμορίται εκκενώνοντες τον ΓΡΑΜΜΟΝ. Δεν το έπραξε ούτε και όταν ειδοποιήθη εγκαίρως από το Β΄ΣΣ.

Δεν είναι δυνατόν συνεπώς να καταλογίζωνται ήδη ευθύναι εις ουδεμίαν απολύτως κατωτέραν διοίκησιν από τον Διοικητήν του Στρατού, παρά μόνον εις τούτον, όστις, διά να μη έλθη εις σύγκρουσιν με τον συμμαχικόν παράγοντα, είχε εγκαταλείψει πλήρως εις τούτον την Διεύθυνσιν του Πολέμου.

Ούτε ο Διοικητής Λόχου, ούτινος το τμήμα το πρώτον εγκαταλείπει την ΡΑΜΠΑΤΙΝΑΝ, ούτε ο ταξίαρχος ούτινος εν συνεχεία η Ταξιαρχία εγκαταλείπει το ΒΙΤΣΙ, δύνανται να επωμισθούν ευθύνας, αίτινες ανήκουν καθ’ ολοκληρίαν εις τον Διοικητήν του Εθνικού Στρατού και μόνον.

Δεκέμβριος 1948
Τ.Υ.
ΚΙΤΡΙΛΑΚΗΣ
Αντγος

48

ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ

Οι Αντιστράτηγοι Γιαντζής Δ., Αρχηγός ΓΕΣ, Καπετανάκης Ν. Γενικός Διευθυντής Υ.Σ., Παπαγεωργίου Γ. Γενικός Επιθεωρητής Στρατού, Καλογερόπουλος Π., Διοικητής Β΄ Σώματος Στρατού, Βίμπλης Μ. Υπαρχηγός ΓΕΣ, Γρηγορόπουλος Θ. Διοικητής Γ΄ Σώματος Στρατού, Κιτριλάκης Σ. Υπαρχηγός ΓΕΣ και Τσακαλώτος Θ. Διοικητής Α΄ Σώματος Στρατού, μέλη του Ανωτάτου Στρατιωτικού Συμβουλίου, αποτελούντες την ηγεσίαν του Στρατεύματος, εκθέτουσι τα κάτωθι επί της ληφθείσης αποφάσεως υπό του Συντονιστικού Συμβουλίου περί αναβολής της εκτελέσεως των υπό των Εκτάκτων Στρατοδικείων εκδιδομένων καταδικαστικών εις θάνατον αποφάσεων διά ψήφων 4 κατά μιάς ή τριών κατά δύο.-

1.- Γενικώς η αναβολή της εκτελέσεως των υπό των εκτάκτων Στρατοδικείων εκδιδομένων καταδικαστικών εις θάνατον αποφάσεων έστω και δι' ολίγας ημέρας, απηχεί δυσμενώς εις τον μαχόμενον Στρατόν, όστις αξιοί τον άμεσον κολασμόν παντός όστις εγκληματεί κατά της Πατρίδος καθ΄ οιονδήποτε τρόπον.-

2.- Ειδικώτερον το υπό του Συντονιστικού Συμβουλίου ληφθέν ως άνω μέτρον περί αναβολής της εκτελέσεως των θανατικών ποινών μέχρις ότου αποφανθή επ' αυτών το Συμβούλιον Χαρίτων, έσχε τοιαύτην δυσμενή απήχησιν εις τον μαχόμενον Στρατόν, ώστε να εμφανίση σημεία κλονισμού του ηθικού του και κάμψεως της εμπιστοσύνης του προς την ηγεσίαν της Χώρας, τοσούτον μάλλον, καθ' όσον το μέτρον τούτο συνέπεσε να ληφθή την προηγουμένην της ωρισμένης ημέρας διά την εκτέλεσιν των καταδικασθέντων εις θάνατον δύο ασυνειδήτων εγκληματιών ανηκόντων εις την ανωτέραν τάξιν.-

3.- Κατόπιν των ανωτέρω παρακαλούσιν όπως αρθή το ταχύτερον το υπό του Συντονιστικού Συμβουλίου ληφθέν μέτρον, ώστε άνευ δεσμεύσεως τινός να εφαρμόζωνται υπό των ασκούντων την ποινικήν αγωγήν αι διατάξεις του Γ΄ ψηφίσματος, αι καθορίζουσαι τον τρόπον της εκτελέσεως των υπό των εκτάκτων Στρατοδικείων εκδιδομένων αποφάσεων.-

Εν Αθήναις τη Δεκεμβρίου 1948
Τ.Υ.

49

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
192 Τ Α Ξ Ι Α Ρ Χ Ι Α

Έ Κ Θ Ε Σ Η

της μάχης κατά Βουλγαρελίου

I. ΣΚΟΠΟΣ - ΑΠΟΣΤΟΛΗ

Απόσπασμα της (λέξη δυσανάγνωστη) 340/12-11/48 διαταγής του Κλιμ. (λέξη δυσανάγνωστη).

Η 192 Ταξιαρχία συν Λόχος Μπάχου, συν 8 στοιχεία κυνηγών αρμάτων να κινηθεί την 17 ώρα της 13-11-48 στο δρομολόγιο ΝΕΡΑΪΔΑ - ΘΕΟΔΩΡΙΑΝΑ - ΛΥΚΕΝΗ. Από κει το μεγαλύτερο μέρος της χωρίς μεταγωγικά θα κατέβει στο 1433 και θα ενεργήσει από Δυτική και Νοτιοδυτική κατεύθυνση, κατά της ΟΜΑΛΗΣ και ΣΕΛΙΟΥ με σκοπό την εξόντωση της φρουράς και τη λαφυραγώγηση.

Με τα βαρειά της μηχανήματα να σφυροκοπεί τις αντιστάσεις και με μικρό τμήμα να ενεργήσει κατά της ΟΜΑΛΗΣ και συνέχεια κατά του ΣΕΛΙΟΥ από τη Βόρεια κατεύθυνση.

Να καλυφθεί από κατεύθυνση ΣΥΡΑΚΟ - ΠΛΑΚΑΣ - ΑΡΤΑΣ.

Με τμήμα μηχανικού να ανατινάξει τη γέφυρα ΜΠΟΥΡΑΣ και να καταστρέψει το δρόμο ΚΑΛΕΝΤΙΝΗΣ - ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ.

Να βοηθήσει το απόσπασμα στην εξόντωση της αντίστασης του ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ ΒΟΥΛΓΑΡΕΛΙΟΥ.

Να πάρει μέτρα για να απαγορεύσει τη διαφυγή του εχθρού προς Νότον και ιδιαίτερα προς την ΑΒΑΡΙΤΣΑ - ΨΩΡΙΑΡΑ, που είναι το συνηθισμένο δρομολόγιο διαφυγής του εχθρού.

II. ΔΥΝΑΜΕΙΣ - ΜΕΣΑ

Ολόκληρη η δύναμη της Ταξιαρχίας εκτός από μια διμοιρία της 2^{ης} Διλοχίας και μιας διμοιρίας Σαμποτέρ που ήταν σε αποστολή (14 ομάδας της 1ης Διλοχίας, 10 ομάδας της 2^{ης} Διλοχίας, 13 ομάδας της 3^{ης} Διλοχίας, 2 ομάδας Σαμποτέρ, 4 πολ/λα, 3 όλμοι και ομάδα κυνηγών αρμάτων που διέθεσε η Μεραρχία.).

III. ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

1. Επιτελική έγινε από τον Αξ/κό επιχειρήσεων της Μεραρχίας επί της αμμοδόχου που την παρακολούθησαν όλα τα στελέχη μεχρι και ομαδάρχη και πήραν μια εικόνα των υψωμάτων που κατείχε ο εχθρός.

Συνεργασία επίσης έγινε με τη Δ/ση της Ταξιαρχίας και Δ/σεις Ταγμάτων.

2. Οργανωτικοτεχνική έγινε και δόθηκαν στα τμήματα πάντζερ για την καταστροφή των εχθρικών πολ/λείων, ψαλίδια για τυχόν συρματοπλέγματα καθώς και δυο στοιχεία αντιαρματικών τυφεκίων.

3. Ιδεολογική έγινε από τις Δ/σεις των Ταγμάτων αρκετά καλή δεδομένου μάλιστα ότι εχθρικό Τάγμα κατά 80% ήταν Μακρονησιώτες.

4. Επιμελητειακά οργανώθηκε από τα τμήματα κάπως πρόχειρα γιατί η συμπληρωματική Δ/γή ήρθε πολύ αργά.

IV. ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Την 17.00 ώρα της 14-11-48 η Ταξιαρχία ξεκίνησε από τον τελευταίο χώρο κάλυψης (χωριό Νεράιδα). Στο χωριό Θοδώριανα τα Ιο και ΙΙο Τάγματα συν δύο στοιχεία πολ/λων συν ένα όλμο και δύο στοιχεία αντιτανκιστών πήραν το δρομολόγιο Θοδώριανα - Λυκένη - Β. Ηλιάκουζας - Α. Σκιαθάδες - Σελιό και τα υπόλοιπα τμήματα το δρομολόγιο Θοδώριανα - Λυκένη - Ν. Ηλιάκουζας - Ξηρολείβαδο - Ομαλή.

Και οι δυο φάλαγγες καταπονήθηκαν σκληρά στη διαδρομή από το υπερβολικό ψύχος, το ανώμαλο έδαφος και από την άγνοια των οδηγών όσον αφορά το δρομολόγιο χρειάστηκε και οι δυο οι φάλαγγες να σταματήσουν για αρκετή ώρα στα παγερά απόκρημνα βουνά της Ηλιάκουζας και να επέμβουν οι Δ/σεις των τμημάτων για την ανεύρεση δρομολογίων.

Η φάλαγγα που είχε δρομολόγιο Θοδώριανα - Λυκένη κ.λ.π. αναγκάστηκε να ξεφορτώσει τον βαρύ οπλισμό (όλμους, πολ/λα κ.λ.π.) και να τα μεταφέρει στον ώμο, μέσα από χαράδρες και απότομες καταβάσεις.

Οι οδηγοί δεν γνώριζαν ή κάναν σύγχιση και στα υψώματα που κατείχε ο εχθρός.

Η 1η Διλοχία, Λόχος της 2ης και Λόχος της 3ης παίρνουν επαφή με τον εχθρό στις 6.30 το πρωί.

Τα παραπάνω τμήματα πέτυχαν να φθάσουν σε μικρή απόσταση χωρίς να αντιληφθεί. Μεχρις ότου οι σκοποί του εχθρού να δώσουν το σύνθημα συναγερμού οι μαχητές μας βρίσκονταν σε απόσταση άλματος από τον εχθρό.

Με αστραπιαία ταχύτητα ορμητικότητα και αποφασιστικότητα γίνεται η έφοδος. Τα πάντζερ σαρώνουν τα μόνιμα και με σκέπαστρα πολ/λεία του εχθρού. Στελέχη, μαχητές και μαχήτριες συναγωνίζονται ποιος να φθάσει πρώτος στις εχθρικές θέσεις.

Ο εχθρός μπροστά σ' αυτή τη θυελλώδη επίθεση των τμημάτων μας δεν προλαβαίνει να σκεφτεί για άμυνα, αφίνει τα πάντα και τρέχει να σωθεί, αφίνει νεκρούς, τραυματίες, όλα τα πολεμικά του μέσα και προσπαθεί να διαφύγει. Σε μισή ώρα τα τμήματά μας βρίσκονται στις εχθρικές θέσεις, αφίνουν μικρά τμήματα για την καταμέτρηση και περισυλλογή των λαφύρων και με τις υπόλοιπες δυνάμεις κυνηγούν τον εχθρό και συλαμβάνουν αιχμαλώτους.

Ο Λόχος του ΙΙου Τάγματος που είχε αναλάβει να χτυπήσει το ύψ. Ομαλής ύστερα από ταλαιπωρίες μέσα στο δάσος δε βρίσκει τίποτα γιατί το υψ. δεν ήταν αυτό.

Στην επιχείρηση πήραν μέρος δύο πολ/λα και ένας όλμος που βοήθησε αρκετά στην επίτευξη του σκοπού. Τα υπόλοιπα πολ/λα και όλμοι δε χρησιμοποιήθηκαν, γιατί δεν χρειάστηκε.

Διμοιρία Σαμποτέρ προωθημένη μπροστά από το Λόχο Μπάκου που είχε αναλάβει τη κάλυψη από Άρτα ανατρέποντας δυο ενέδρες ΜΑΥδων κατέστρεψε τοίχο αντιστήριξης στο δρόμο Καλλεντίνης - Μπούγιας και τοποθέτησε νάρκες που αργότερα ανατινάχτηκε εχθρικό αυτοκίνητο.

V. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ: Αιχμάλωτοι 52.

Εχθρικές Απώλειες. Νεκροί 9 ανάμεσα σ' αυτούς ένας αξ/κός και ένας αρχιμάης. Τραυματίες τρεις (3).

Πάρθηκαν λάφυρα.

Όλμοι ομαδ. 3,

βλήματα ομαδ. όλμου 42,

όλμοι αμερικ. 2,

βλήματα όλμου αμερικ.6
πολ/λα βίκερς 1,
φυσιγ. πολ/λου βίκερς 2.500,
φυσίγγια πολ/λου μπρέντα 4.000,
οπλ/λα μπρεν 2,
φυσιγ. μπρεν 23.000,
τυφέκια 55,
στεν 12,
φυσίγγια τόμιγκαν 1.000,
χειρ/δες 40,
βλήματα ολμίσκου 4,
ταινίες οπλ/λου μπρεν 38,
ταινίες στεν 9,
ταινίες τόμιγκαν 14,
σκαπάνια 3,
μπετόνια βενζίνη 3,
ασύρματοι 2,
μπαταρίες 7,
μηχανάκια 1,
σκηνές κωνικές 1,
σκηνές 59,
αδιάβροχα 3,
πίνακες 1,
τηλέφωνα 2,
μεταγωγικά 12,
αιχμάλωτοι 51.

Και διάφορα άλλα υλικά ιματισμός κ.λ.π. (παγούρια, καραβάνες κ.λ.π.).

Δικές μας απώλεις. Μια μαχήτρια νεκρή και 5 τραυματίες από τους οποίους οι δύο πολύ ελαφρά (όλοι της 1ης Διλοχίας).

VI. ΘΕΤΙΚΑ

α) Ύστερα από αυτή τη μάχη το ηθικό των τμημάτων υψώθηκε σε πολύ καλό σημείο, ιδίως των νεοεπιστρατευμένων, που για πρώτη φορά μπήκαν στη μάχη.

β) Στελέχη, μαχητές και μαχήτριες (παληοί και νέοι) παρά τις τόσες ταλαιπωρίες κατά τη διαδρομή πολέμησαν με απαράμιλλο θάρρος και ηρωισμό και εκμεταλλεύτηκαν τέλεια το στοιχείο του αιφνιδιασμού.

VII. ΑΡΝΗΤΙΚΑ

α) Μεγάλη ανωμαλία παρουσιάστηκε στη διαδρομή γιατί το δρομολόγιο ήταν άγνωστο και στους οδηγούς ακόμα.

β) Η περισυλλογή λαφύρων έγινε άτεχνα και χωρίς συνοχή με αποτέλεσμα να παρατηρηθεί ανωμαλία στο μάζεμα.

γ) Το πλιάτσικο μέσα στο χωριό Βουλγαρέλι δεν κατορθώθηκε να αποφευχθεί.

δ) Θα μπορούσε η γενική επιχείρηση παίρνοντας ανάλογα μέτρα να κλείσει το δρόμο της υπεκφυγής του εχθρού με αποτέλεσμα την αιχμαλώτιση του πλείστου των εχθρικών δυνάμεων πράγμα που επιτεύχθει από τον τομέα της Ταξιαρχίας.

VIII. <u>ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ</u>

Η επιχείρηση είχε τα παραπάνω καλά αποτελέσματα γιατί χρησιμοποιήσαμε απίθανο για τον εχθρό δρομολόγιο και γιατί εκμεταλλευτήκαμε τέλεια το στοιχείο του αιφνιδιασμού.

Σ.Δ. 192 Ταξιαρχίας 27-11-48
Ν. ΜΠΑΝΤΕΚΟΣ

Για την ακρίβεια
Ο
Επιτελάρχης

<u>Παραλήπτες</u>
1η, 2η και 3η Διλοχίες
Λόχοι Δ/σης, Μηχ/των, Μηχανικού

<u>Υποβάλλεται</u>
Ιη Μεραρχία (υ.τ.α.)

50

ΘΕΜΑ: Έκθεσις Επιτηρήσεως Βουλγαρελίου από 14-17 Ν/βρίου 1948
ΠΡΟΣ : VIII Μεραρχίαν
ΚΟΙΝ : Δ/τήν 84ης Σ.Π. Α1 Περιοχής

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
84 ΠΕΡΙΟΧΗ Α.Π. 2231/Α1
ΣΤΓ 906 τη 3-12-48

I. Η εξασφάλισις της περιοχής ΒΟΥΡΓΑΡΕΛΙΟΥ είχεν ανατεθεί εις το 8 Ε.Τ.Π. μείον λόχος το οποίον κατείχεν διά ενός (1) Λόχου το ύψ. ΣΕΛΙΟ ς. 270145 και δι' ετέρου Λόχου το ύψ. ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ (ς.284153). Προς πρόληψιν αιφνιδιασμού και έλεγχον της Περιοχής το Τάγμα εξέπεμπεν επιθετικάς αναγνωρίσεις προς περιοχήν ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ και κοιλάδος ΑΧΕΛΩΟΥ. Επιθετική αναγνώρισις του 8 Ε.Τ.Π. δυνάμεως Λόχου προς ΘΕΧΩΡΙΑΝΑ ς. 3021 την πρωίαν της 13ης Ν/βρίου εσημείωσε ομάδα Σ. εις την Β.Α. παρυφήν του χωρίου ήτις άμα τη εμφανίσει των τμημάτων ετράπη αμέσως προς Α. (Δ.Σ.Κ. & ΔΠ ΑΠ 2075/ 131840) υποτεθέντος ότι επρόκειτο περί μικράς ομάδος Σ. εκ των της περιοχής ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ ήτις προωθήθη διά συλλογήν πληροφοριών περί των ημετέρων και συλλογήν τροφίμων και στρατολογίαν.

II. Την ιδίαν ημέραν πληροφορίαι κατοίκων της δυτικώς του ΑΧΕΛΩΟΥ περιοχής ανέφερον ασυνήθη συγκέντρωσι Σ. εις περιοχάς ΒΑΛΚΑΝΙ (ς.4617) - ΚΟΘΩΝΙ (ς.4416) ΜΟΣΧΟΦΥΤΟΝ (ς.4520) (Δ.Α. αριθ. ΔΜ/131800 8 Ε.Τ.Π.)

Αι ανωτέρω πληροφορίαι διεσταυρώθησαν με πληροφορίας του Αρχηγείου Χωρ/κής ληφθείσαι εις την περιοχήν μέσω VIII Μεραρχίας την 2αν πρωϊνήν ώραν της 14ης Ν/βρίου δι' ης μεταξύ άλλων πληροφοριών περί σοβαρών προθέσεων Σ. να δράσωσιν εις περιοχήν ΦΙΛΙΠΠΙΑΔΟΣ - ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΟΥ ανεφέρετο ότι ισχυρώς εξοπλισμέναι συμμοριακαί δυνάμεις εις περιοχήν Νομού ΑΡΤΗΣ ενισχυόμεναι και διά των ευρισκομένων Σ. εις περιοχήν ΑΛΙΝΤΡΑ Χ. 3286 προτίθενται δράσωσι σοβαρώς εις περιοχήν ΑΡΤΗΣ.

Βάσει των ανωτέρω πληροφοριών το 8 Ε.Τ.Π. την νύκτα της 13ης προς 14ης Ν/βρίου έλαβε συμπληρωματικά μέτρα ασφαλείας δι' εγκαταστάσεως εις επίκαιρα σημεία ισχυρωτέρων ενεδρών του συνήθους τηρών το ήμισυ της δυνάμεως εκάστου Λόχου εν εγρηγόρσει.

III. 14-11-48 Την 0300 ώραν το 8 Ε.Τ.Π. ανέφερεν ότι από της 0250 ώρας ο επί ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ Λόχος αντιμετώπιζε ισχυρωτάτην επίθεσιν Σ., την δε 0340 ανέφερεν εις την Περιοχήν ότι η μάχη εσυνεχίζετο του εχθρού διαθέτοντος αφθονίαν βαρέων πολυβόλων και όλμων και επιτιθεμένου κατ΄ αυτού εκ 3 σημείων (ΑΠ 391/140250 - ΑΠ 392/14.0340 αναφοραί 8 Ε.Τ.Π.) τα σήματα ταύτα ελήφθησαν συγχρόνως την 0500 ώραν.

Η Περιοχή μη διαθέτουσα ουδεμίαν εφεδρικήν δύναμιν εις ΠΡΕΒΕΖΑΝ ητήσατο αμέσως τηλ/κώς παρά της VIII Μεραρχίας την διάθεσιν αυτή των εις ΓΛΥΚΥ Ρ. 7814, και εις διάθεσιν 76 Ταξ/χίας, ευρισκομένων τμημάτων της ήτοι: Δ/σις 87 Ε.Τ.Π. - 2/8 Λόχος - 3/87 Λόχος. Η Μεραρχία ενέκρινεν μόνον την διάθεσιν του 2/8 Λόχου δι' ο και απεστάλησαν την 0700 ώραν εκ ΠΡΕΒΕΖΗΣ ανάλογα αυτοκίνητα διά την μεταφοράν τούτου εκ ΓΛΥΚΥ με εντολήν όπως κινηθή αμέσως δι' ΑΡΤΗΣ εις ΤΥΡΟΛΟΓΟΝ (ς.2007) και εκείθεν προς ΒΟΥΡΓΑΡΕΛΙΟΝ δι' ενίσχυσιν της μαχομένης φρουράς (Α.Π. 2080/14.0700).

Νεώτερον σήμα του 8 Ε.Τ.Π. ανέφερεν ότι ο επί ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ (ς.284153) Λόχος κατόπιν 3ώρου σκληρού αγώνος μετά υπερτέρων δυνάμεων Σ. συνεπτύχθη προς δυσμάς, εζήτει δε επειγόντως την αποστολήν ενισχύσεων (Α.Π. 394/140700 - Δ.Σ.Κ. 8 Ε.Τ.Π.).

Προ της σοβαρότητος της εκ της συμπτύξεως του Λόχου τούτου δημιουργηθείσης καταστάσεως, η Περιοχή υπολογίζουσα ότι η εκ ΓΛΥΚΥ αναμενομένη ενίσχυσις θα εβράδυνε πολύ λόγω της μεγάλης αποστάσεως (΄Ανω των 150 χιλ. δημ. οδού ουχί εν καλή καταστάσει) απεφάσισε την ταχείων οργάνωσιν Λόχου εκ δύο διμοιριών εκ του εν ΠΡΕΒΕΖΗ 2/87 Λόχου φρουρών και συνοδείας φαλάγγων διά να αποστείλη τούτον ως πρώτην ενίσχυσιν της αγωνιζομένης Φρουράς ΒΟΥΡΓΑΡΕΛΙΟΥ.

Την 0730 ώραν διά νέου σήματος το 8 Ε.Τ.Π. ανέφερεν ότι η μάχη εσυνεχίζετο μετά σφοδρότητος των Σ. επιτιθεμένων ήδη και κατά του ύψ. ΣΕΛΙΟ ετέρου Λόχου, εζήτει δε και πάλιν την αποστολήν ενισχύσεων. (Α.Π. 395/140730 Δ.Σ.Κ. 8 Ε.Τ.Π.).

Την 0800 ώραν η δ/σις και δύο διμοιρίαι 2/87 Λόχου μετά μόνον των επί των ανδρών πυρ/κών και άνευ κτηνών εκινήθη δι' αυτοκινήτων με εντολήν όπως ταχθή ταχέως εις το τέρμα οδικής συγκοινωνίας ΤΥΡΟΛΟΓΟΥ και εκείθεν κινηθή προς ΒΟΥΡΓΑΡΕΛΙΟΝ τιθέμενος εις την διάθεσιν του δ/τού 8 Ε.Τ.Π. μεθ΄ ου να συνδεθή πάσει θυσία (Α.Π. 2081/14.0800 Δ/γή 84 Σ.Π.).

Εζητήθη επίσης η εκτέλεσις τακτικής αεροπορικής αναγνωρίσεως υπεράνω του πεδίου της μάχης, την δε 09000 ώραν ο Δ/τής της Περιοχής μετά 2 αξ/κών επιτελών ανεχώρησεν δι' ΑΡΤΑΝ.

-Την 10.40 ώραν το 8 Ε.Τ.Π. ανέφερεν ότι η διλοχία κατόπιν 7ώρου σκληρής μάχης ηναγκάσθη να συμπτυχθή εις υψώματα ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗ (S.245090) και ΠΑΝΑΓΙΑ (S.261095) καθορίζον ότι αι συμμοριακαί δυνάμεις ανήκον εις την Ταξ/χίαν ΜΠΑΤΕΚΟΥ. Αι απώλειαι των ημετέρων ανεφέροντο ως σοβαραί (Α.Π. 397/14.1040 Δ.Σ.Κ. 8 Ε.Τ.Π.).

-Την 1100 ώραν η Μεραρχία εγνώρισεν εις την Περιοχήν ότι έθεσεν εις την διάθεσίν της το 581 Τ.Π. και ουλαμόν πεδ. Πυρ/κού κινούμενον εκ περιοχής ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ εις δύο κλιμάκια 1ον κλιμ. Δ/σις και διλοχία 581 Τ.Π. μετ' ουλαμού πεδ. Πυρ/κού 2ον κλ. ετέρα διλοχία (Α.Π. 42165/14.1130 Σήμα VIII Μερ.).

-Την 11.30 ώραν η αεροπορία έπληξε διά βομβών και ρουκετών συμμορίτας εις ς. 189095 - (Σ.270145).

Ο εκ ΠΡΕΒΕΖΗΣ κινηθείς 2/87 Λόχος έφθασε την 1200 ώραν εις τας επί ΨΙΛΗΣ ΤΣΟΥΜΑΣ (Σ.2410) θέσεις της διλοχίας επέτυχε δε ούτω διά της εγκαίρου αφίξεώς του να αναπτερώση το ηθικόν της διλοχίας 8 Ε.Τ.Π. και να καθηλώση διά των ευστόχων πυρών του τους αμέσως Β. ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ συγκεντρωμένους Σ. διά νέαν προσβολήν των θέσεων του 8 Ε.Τ.Π.

-Την ιδίαν ώραν η Περιοχή απέστειλλεν εξ ΑΡΤΗΣ τον Επιτελή Αξ/κόν Α2 Γραφ. προς 8 Ε.Τ.Π. ίνα ενημερωθή επί της δημιουργηθείσης καταστάσεως, διά δε των δυνάμεων της Χωρ/κής ΑΡΤΗΣ ανελήφθη η φρούρησις της γεφύρ. ΠΛΑΤΑΝΟΡΕΜΜΑ ενώ το εις ΑΝΩ ΚΑΛΕΝΤΙΝΗΝ (Σ.2602) απόσπασμα Χω/κής διετάχθη να κινηθή προς Α. ίνα σημειώση εγκαίρως τυχόν εκ της κατευθύνσεως ταύτης κίνησιν Σ. Απεστάλησαν δε αυτοκίνητα προς παραλαβήν των εις ΤΥΡΟΛΟΓΟΝ εργαζομένων 300 συμμοριτών παραδοθέντων αίτινες και οδηγήθησαν εις τους στρατώνας ΑΡΤΗΣ.

Ο Αξ/κός Επιτελής της Περιοχής εις ΤΥΡΟΛΟΓΟΝ ωργάνωσε τμήμα ενόπλων ΜΑΥ, το οποίον εξαπέστειλλεν εις τα υψώματα ΑΝΕΜΟΡΡΑΧΗΣ ς. 185090 με εντολήν να συλλέξη πληροφορίας περί της ταυτότητας των Σ. και να σημειώση τυχόν κίνησιν Σ. προς ΑΝΕΜΟΡΡΑΧΗΝ δι' ης κινήσεως θα ηπηλείτο αμέσως ν' αποκοπούν τα εις ύψ. ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗ τμήματα του 8 Ε.Τ.Π.

Την 12.45 ώραν η VIII Μερ. διέθεσεν τη Περιοχή εξ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ και ουλαμόν τεθωρακισμένων, την δε 17.30 ώραν επληροφόρει την Περιοχήν ότι από πρωίας 15 τρ. έθετεν εις διάθεσιν της το 529 Τ.Π. μετά ορ. Πυρ/χίας εκ περιοχής ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ.

Την 1900 ώραν ο εκ ΓΛΥΚΥ 2/8 Λόχος έφθασεν εις τας θέσεις του 8 Ε.Τ.Π. ενώ την ιδίαν ώραν το 581 Τ.Π. μείον διλοχία μετά ουλ. Πεδ. Πυρ/κού έφθανεν εις ΑΡΤΑΝ και εκείθεν προς Κ. ΚΑΛΕΝΤΙΝΗΝ ς. 1603 όπου εγκατεστάθη εν αναμονή δ/γών την 22αν ώραν (Α.Π. 148/14.1500 Σήμα Τ.Σ. 84 Π.).

Την 20.30. ώραν το εις ΑΝΕΜΟΡΡΑΧΗΝ τμήμα ΜΑΥ αντεληφθέν Σ. κινουμένους προς το χωρίον έβαλεν κατ' αυτών μετά βραχείαν δε συμπλοκήν ηναγκάσθη να συμπτυχθή προς Κ. ΚΑΛΕΝΤΙΝΗΝ. Διά της ενεργείας του ταύτης το τμήμα τούτο έδωσε την εντύπωσιν

της υπάρξεως εκεί πλησίον στρατ. τμημάτων με αποτέλεσμα να αποτρέψη τυχόν σχεδιαζομένην κίνησιν των Σ. νοτιώτερον της ΑΝΕΜΟΡΡΑΧΗΣ.

Αντιθέτως εις την περιοχήν του 8 Ε.Τ.Π. κατόπιν της επεμβάσεως του αφιχθέντος 2/87 Λόχου επεκράτησεν απόλυτος ηρεμία των Σ. αποσυρθέντων βορειότερον του ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ.

15-11-48 Η ετέρα διλοχία του 581 Τ.Π. έφθασεν εις ΑΡΤΑΝ την 0100 εκείθεν δε διετάχθη να κινηθή και διανυκτερεύση εις ΠΕΤΑ (Χ.1393), όπου λαμβάνουσα μέτρα ασφαλείας εκ της ανατολικής ιδία κατευθύνσεως να τηρείται ανά πάσαν στιγμήν ετοιμοκίνητος μετά των αυτοκινήτων της (Α.Π. 153/15.0100 Σήμα Τ.Σ. 84 Π.)

Διά την πρωίαν 15 τρ. η Περιοχή διέταξε τας ακολούθους ενεργείας.

Από έω 15 τρεχ. το 581 Τ.Π. συγκεντρούμενον ολόκληρον εις Κ. ΚΑΛΕΝΤΙΝΗΝ ς. 150035 να κινηθή επιθετικώς προς ΑΝΕΜΟΡΡΑΧΗΝ - ΛΟΥΤΣΑΚΑΣΤΡΙ (S.2011) - ΧΩΣΕΨΙ (S.2014) - ΣΚΙΑΔΑΔΕΣ (S.2515) προς ανακατάληψιν του ύψ. ΣΕΛΙΟ (S.270145) του ΒΟΥΡΓΑΡΕΛΙΟΥ τη υποστηρίξει του ουλ. πεδ. Πυρ/κού προωθουμένου την ιδίαν ώραν εις ΤΥΡΟΛΟΓΟΝ με στήριγμα την διλοχίαν 8 Ε.Τ.Π. και του ουλ. τεθωρακ/νων, ενώ συγχρόνως η διλοχία ενισχύσεως (2/8 - 2/87) ετοιμοκίνητος, να κινηθή τη Δ/γή του Τ.Σ. 84 Π. προς γεφ. ΚΟΝΤΟΔΗΜΑ εν συνδιασμώ με την κίνησν του 581 Τ.Π. (ΑΠ 154/15.0400 Σήμα Τ.Σ. 84 Π.).

Την 0800 ώραν το 8 Ε.Τ.Π. ανέφερεν ότι αιφνιδιαστικώς προσεβλήθη διά σφοδρών πυρών αυτομάτων και όλμων εκ της αμέσως βορείως ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ αντερεισμάτων ως και εκ των ύψ. ΠΑΝΑΓΙΑ (S.2709). Η προσβολή αύτη διήρκησεν επί 20 λεπτά καθ΄ α το 8 Ε.Τ.Π. δι' ευστόχων πυρών καθήλωσε τους Σ. ους ηνάγκασε να διακόψουν την επαφήν και να συμπτυχθώσι. Βάσει της νέας αυτής εκδηλώσεως των Σ. εκ περιοχής ιδία νοτιοανατολικώς ύψ. ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗ η οποία ενεφάνιζε νέαν απειλήν των Σ. προς Ν. η Περιοχή ακύρωσε την Α.Π. 154 Δ/γήν της διέταξε δε όπως η Δ/σις 581 μετά τριών Λόχων προωθηθή αμέσως δι' ΑΝΕΜΟΡΡΑΧΗΣ προς ΛΟΥΤΣΑ ΚΑΣΤΡΙ (S.2011) όπου εγκατεστάθη επιδιώκουσα πληροφορίας περί της κινήσεως των Σ., διαθέτουσα ένα Λόχον του Τάγματος εις Κ. ΚΑΛΕΝΤΙΝΗΝ ως στήριγμα του ουλ. πεδ. πυρ/κού διά την υποστήριξιν της κινήσεως του Τάγματος. (ΑΠ 155/151020 Σήμα Τ.Σ. 84 Π.).

Το 581 Τ.Π. εκινήθη βραδύτατα ήτοι την 1200 ώραν προς τον καθορισθέντα αντικειμενικόν σκοπόν διετάχθη δε βραδύτερον όπως άμα τη αφίξει του εις ΛΟΥΤΣΑ ΚΑΣΤΡΙ (S.2011) αποστείλη ισχυράν επιθετικήν αναγνώρισιν προς ΧΩΣΕΨΙ (S.2014) ως και τμήμα ΜΑΥ προς ΝΙΣΙΣΤΑ (S.1615) διά συλλογήν πληροφοριών επί κινήσεων και ταυτότητος των Σ. (Α.Π. 157/15-1400 Σήμα Τ.Σ. 84 Π.).

Η περιορισμένη αύτη αποστολή διά την 15 τρ. εδόθη εις 581 Τ.Π. διά τους εξής λόγους:

1) ενώ αρχικώς διετίθετο τη Περιοχή το 529 Τ.Π. από 0800 ώρας τούτο μέχρι 1200 ώρας δεν είχεν εκκινήσει εξ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ.

2) Η εμφάνισις την πρωίαν 15 τρ. Σ. νοτίως των θέσεων του 8 Ε.Τ.Π.

3) Η αδυναμία του 8 Ε.Τ.Π. λόγω των βαρειών απωλειών του να εξακολουθή παρεμένον εις τας θέσεις του και μάλιστα να αναλάβη άμεσον δράσιν.

-Κατόπιν μάλιστα του τελευταίου τούτου γεγονότος διετάχθη την 1300 ώραν ο 1/8 Λόχος να κινηθή εις ΑΡΤΑΝ δι' ανασυγκρότησιν.

-Το 529 Τ.Π. μετά ορ. πυρ/χίας έφθασε την 1630 ώραν εις ΑΡΤΑΝ όπου διετάχθη η μεν Δ/σις και διλοχία μετ' ορ. πυρ/χίας να συνεχίση αμέσως την κίνησίν του προς ΤΥΡΟΛΟΓΟΝ και εκείθεν να εγκατασταθή διά του ύψ. ΚΑΘΑΡΟΒΟΥΝΙ (S.2710), η δε ετέρα διλοχία να εγκατασταθή εις Κ. ΚΑΛΕΝΤΙΝΗΝ (S.1602) εις διάθεσιν του Τ.Σ. ασφαλίζουσα και τον ουλ. πεδ. πυρ/κού απελευθερουμένου ούτω του Λόχου 581 Τ.Π. τιθεμένου αμέσως εις διάθεσιν του Τάγματός του (Α.Π. 158/151515 Δ/γή Τ.Σ. 84 Π.) & (ΑΠ 159/151515 Δ/γή Τ.Σ. 84 Π.).

Το 581 Τ.Π. την 1830 ανέφερεν ότι λόγω της επελεύσεως του σκότους και των αλιευθεισών 2 ναρκών επί της δημ. οδού Κ. ΚΑΛΕΝΤΙΝΗ - ΑΝΕΜΟΡΡΑΧΗ, αδυνατεί να φθάση μέχρι του καθορισθέντος αντικειμενικού σκοπού ήτοι ΛΟΥΤΣΑ ΚΑΣΤΡΙ και ότι θα διανυκτέρευεν επί των υψ. ΑΝΕΜΟΡΡΑΧΗΣ (S.1910). Ανέφερεν επίσης ότι οι Σ. είχον ανατινάξει εις τινά σημεία την δημ. οδόν, εισελθόντες δε την 14.1900 εις ΑΝΕΜΟΡΡΑΧΗΝ επεδόθησαν εις λεηλασίας ενεπρήσαντες και οικίαν εθνικόφρονος πολίτου, αποχωρήσαντες τελικώς την 15.0300 ώραν προς περιοχήν ΒΟΥΡΓΑΡΕΛΙΟΥ (Α.Π. 289/15.1900 δ.σ.κ. & Δ.Π. 581 Τ.Π.).

16-11-48 Το 529 Τ.Π. μείον διλοχία μετά της ορ. πυρ/χίας έφθασε εις ΚΑΘΑΡΟΒΟΥΝΙ την 0200 ώραν την σςε 0400 ώραν ο εις Κ. ΚΑΛΕΝΤΙΝΗ Λόχος 581 Τ.Π. εκινήθη προς τας θέσεις του Τάγματος. Τέλος έτερος Λόχος της διλοχίας ΒΟΥΡΓΑΡΕΛΙΟΥ διετάχθη να μετασταθμεύση εις ΑΡΤΑΝ δι' ανασυγκρότησιν.

Την πρωίαν της 16 τρεχ. τα τμήματα εκινήθησαν επιθετικώς εκ των κατεχομένων θέσεων διά την ανακατάληψιν του ΒΟΥΡΓΑΡΕΛΙΟΥ βάσει των ακολούθων οδηγιών.

Το πεδ. πυρ/κόν και η ορ. πυρ/χία διετάχθησαν να συγκεντρωθώσι εις ΤΥΡΟΛΟΓΟΝ όπου με στήριγμα το 8 Ε.Τ.Π. (Δ/σις 8 Ε.Τ.Π. και διλοχία 2/8-2/87) θα ετάσσοντο ίνα υποστηρίξουν την κίνησιν των Ταγμάτων.

Τα 581 & 529 Τ.Π. μείον διλοχία εκινήθησαν επιθετικώς αντιστοίχως προς ΛΟΥΤΣΑ ΚΑΣΤΡΙ ς. 2011 - ΑΛΑΤΑΡΙΕΣ ς. 235150 - ΣΚΙΑΔΑΔΕΣ (S.2415) με αντικειμενικόν σκοπόν την εντός της ημέρας κατάληψιν και ισχυράν κατοχήν του υψ. ΣΕΛΙΟ (S.2714) και προς ύψ. ΤΣΟΥΚΑ (S.2812) - ΑΓ. ΗΛΙΑΣ (S.3015) - ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ ΒΟΥΡΓΑΡΕΛΙΟΥ (S.285152) με αντικειμενικόν σκοπόν την εντός της ημέρας κατάληψιν και κατοχήν ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ ΒΟΥΡΓΑΡΕΛΙΟΥ. Διετάχθησαν επίσης τα Τάγματα όπως εις περίπτωσιν καταλήψεως των ταχθέντων σημείων άνευ αντιστάσεως, είναι έτοιμα διά την εκτέλεσιν επιθετικών αναγνωρίσεων, κατόπιν νεωτέρας Δ/γής του Τ.Σ. 84 Π. το μεν 581 προς ΘΕΟΔΩΡΙΑΝΑ (S.3022), το δε 529 προς ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙ (S.3216) - ΤΕΡΠΝΑ (S.3515). Η εις Κ. ΚΑΛΕΝΤΙΝΗΝ ως εφεδρεία του Τ.Σ. τηρουμένη διλοχία 529 Τ.Π. διετάσσετο να ευρίσκεται μετά των αυτοκινήτων της ετοιμοκίνητος εις πρώτην Δ/γήν του Τ.Σ. τέλος το Τ.Σ. 84 Π. από πρωίας 16 τρεχ. εγκαθίστατο εις ύψ. ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗ όπου και Σ.Δ. 8 Ε.Τ.Π. (ΑΠ 160/15.1810 Δ/γή Τ.Σ. 84 Π.).

Άμα τη έω 16 τρχ. το 581 Τ.Π. ολόκληρον ήρχισε κινούμενον προς τον ταχθέντα αντικειμενικόν σκοπόν. Την 0800 ώραν το 529 Τ.Π. ανέφερεν ότι προωθεί αναγνώρισιν προς ύψ. ΤΣΟΥΚΑ και ότι παρετήρησε μικράν φάλαγγα Σ. μετά μεταγωγικών κινουμένην εκ ΒΟΥΡΓΑΡΕΛΙΟΥ προς ανατολάς ην έπληξε διά βολών τινών της ορ. πυρ/χίας. ΄Αμα τη αφίξει την 0930 εις ΤΥΡΟΛΟΓΟΝ του Τ.Σ. 84 Π. διεπιστώθη ότι παρά την διαταγήν το 529 Τ.Π. είχε κρατήσει επί του υψ. ΚΑΘΑΡΟΒΟΥΝΙΟΥ όπου και το Τάγμα την ορ. πυρ/χίαν γεγονός όπερ θα είχε συνέπειαν την δι' ενός μόνον Λόχου επίθεσιν του Τάγματος προς ΒΟΥΡΓΑΡΕΛΙ του ετέρου Λόχου στηρίζοντος υποχρεωτικώς την ορ. πυρ/χίαν. Τούτο διεπιστώθη διά σήματος του 529 Τ.Π. την 1000 ώραν δι' ου ανέφερε την κίνησιν ενός μόνον Λόχου ενώ η Δ/σις 529 Τ.Π. μετά του ετέρου Λόχου και της πυρ/χίας παρέμενον εις ύψ. ΚΑΘΑΡΟΒΟΥΝΙ. Διά της ιδίας αναφοράς το Τάγμα ητήσατο την προώθησιν των όλμων 81 χιλ. της διλοχίας δι' ων προτίθετο να εγκαταστήση βάσιν πυρός. Τοιουτοτρόπως διεπιστώθη ότι το 529 Τ.Π. ουχί μόνον δεν εξετέλεσεν αδικαιολογήτως την διαταχθείσαν αποστολήν αλλά δεν εμερίμνησεν ουδέ διά την έγκαιρον από της προηγουμένης προώθησιν των όλμων του γνωρίζον μάλιστα ότι θα εκινείτο την πρωίαν επιθετικώς. (Αρ. Δ.Υ./16.0930 και Α.Π. 8398/16.1000 Δ.Σ.Κ. 529 Τ.Π.).

Το Τ.Σ. 84 Π διέταξε αμέσως το 529 να εκτελέση απροφασίστως την δοθείσαν Δ/γήν κατόπιν της οποίας το 529 ανέφερεν ότι ήρχισεν κινούμενον προς τον αντικειμενικόν του σκοπόν (Αρ. 8399/16.1120 Δ.Σ.Κ. 529 Τ.Π.).

Η κίνησις των Ταγμάτων εσυνεχίσθη άνευ αντιστάσεως και την 1650 ώραν αι εμπροσθοφυλακαί τούτων εισήλθον εις ΒΟΥΡΓΑΡΕΛΙΟΝ λαβόντα τελικώς την ακόλουθον διάταξιν : 581 επί υψ. ΣΕΛΙΟ, 529 μείον διλοχία συν. ορ. πυρ/χία ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ ΒΟΥΡΓΑΡΕΛΙΟΥ (Α.Π. 160/16.1830 αναφορά Τ.Σ. 84 Π. προς VIII Μερ.).

Αι πρώται πληροφορίαι των Ταγμάτων ανέφερον ότι αι επιτεθείσαι συμμορ. δυνάμεις κατά 8 Ε.Τ.Π. ήσαν σοβαραί αποτελούμεναι εκ της Ταξ/χίας ΜΠΑΤΕΚΟΥ προερχομένης εκ ΧΑΣΙΩΝ και του Τάγματος ΜΠΑΚΟΥ ως δε κατεύθυνσις αποχωρήσεώς των ήτο προς κοιλάδα ΑΧΕΛΩΟΥ διά της γεφύρας ΜΥΡΟΦΥΛΛΟΥ ς, 4012 και προς ΘΕΟΔΩΡΙΑΝΑ ς. Την νύκτα της 15ης προς 16ην τρέχοντος.-

17-11-48 Αι ενέργειαι διά την 17ην τρεχ. αποσκοπούσαι εις την εξακρίβωσιν της πραγματικής κατευθύνσεως του όγκου των Συμμοριτών ως και της λεπτομερούς οργανώσεως και ταυτότητος εκάστου συμμ. τμήματος καθωρίσθησαν ως ακολούθως - Από πρωίας 17ης τρεχ. το 561 Τ.Π. εξέπεμψε ισχυράν επιθετικήν αναγνώρισιν δυνάμεως διλοχίας προς κατεύθυνσιν ΘΕΟΔΩΡΙΑΝΩΝ, το δε 529 προς ΜΥΡΟΦΥΛΛΟΝ. Η διλοχία 529 Τ.Π. από Κ. ΚΑΛΕΝΤΙΝΗΣ διετάχθη να αχθή εις ΒΟΥΡΓΑΡΕΛΙΟΝ εις διάθεσιν Τάγματός της. (Α.Π. 170/16.1930 Δ/γή Τ.Σ. 84 Π.).

Το 8 Ε.Τ.Π. (Δ/σις 8ου συν 2/87 συν 2/87 συν ουλ. πεδ. πυρ/κού) διετάχθη να επιστρέψη την πρωίαν 17 Τρ. εις ΑΡΤΑΝ (α.π. 172/16.2200 Σήμα Τ.Σ. 84 Π.).

Εκ Π.Σ. την 17 τρ. ανεφέρθησαν αι κάτωθι πληροφορίαι περί της δυνάμεως και ταυτότητος των κατά ΒΟΥΡΓΑΡΕΛΙΟΥ επιτεθέντων Σ.

Διαπιστωθείσαι δυνάμεις Σ.

Ιη Συμμοριακή Μεραρχία ΓΙΩΤΗ εκ των Ταξ/χιών ΜΠΑΤΕΚΟΥ και ΦΕΡΡΑΙΟΥ συνολικής δυνάμεως 900 περίπου Σ.

Τάγμα ΜΠΑΚΟΥ δυνάμεως 180 περίπου Σ.

Μετά της Ιης Μεραρχίας ευρίσκετο και κλιμάκιον του Γενικού Αρχηγείου νοτίου Ελλάδος (Κ.Γ.Α.Ν.Ε.) υπό τον ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΗΝ (σημαίνον στέλεχος του ΚΚΕ και τέως αρχισυντάκτης του ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗ).

Συνολική δύναμις Σ. 1200 περίπου διεθέτοντες μεγάλην ισχύν πυρός (πολυάριθμα μυδράλλια και όλμους των 3΄΄ και 60 χιλ/στών και αντιαρματικές γροθιές - ΜΠΑΖΟΥΚΑΣ - και αφθονίαν πυρ/κών).

Κατά του 1ου Λόχου (ύψ. ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ) ενήργησεν η Ταξ/χία ΜΠΑΤΕΚΟΥ από 0300 ώρας. Η Ταξ/χία ΦΕΡΡΑΙΟΥ ομού μετά τμημάτων ΜΠΑΤΕΚΟΥ με βάσιν πυρός το ΞΗΡΟΛΙΒΑΔΟΝ ενήργησε από 0730 κατά 3ον Λόχον με ταυτόχρονον κίνησιν τμημάτων της προς γέφυρ. ΚΟΝΤΟΔΗΜΑ διά την πλήρη κύκλωσιν και απαγόρευσιν τυχόν συμπτύξεως της διλοχίας προς Ν. ως και την αιχμαλωσίαν των εργατών των εργαζομένων διά την κατασκευήν δημ. οδού ΑΡΤΗΣ - ΒΟΥΡΓΑΡΕΛΙΟΥ οίτινες ήσαν όλοι τέως Σ. παραδοθέντες.

Συμπεράσματα

α) Η αμυντική οργάνωσις (οχύρωσις) της τοποθεσίας ΒΟΥΡΓΑΡΕΛΙΟΥ δεν ήτο ισχυρά καθ' όσον τα αναγκαιούντα υλικά οχυρώσεως (συρματ/τα - ναρκοπέδια) διετέθησαν κατά σειράν επείγοντος εις άλλους ζωτικούς τομείς της Μεραρχίας (περιοχαί ΚΟΝΙΤΣΗΣ - ΜΠΑΛΕΦΟΥΜΑΣ - ΜΕΤΣΟΒΟΥ κ.λ.π.).

β) Το 8 Ε.Τ.Π. προέβη εις την κανονικήν οργάνωσιν του υψώματος ΣΕΛΙΟ διά της κατασκευής θέσεων βολής μετά σκεπάστρων και ενίων ορυγμάτων συγκοινωνίας ενώ αντιθέτως την οργάνωσιν του ύψ. ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ εξετέλεσε προχείρως.

γ) Το 8 Ε.Τ.Π. δεν προέβη εις αποψίλωσιν της δασώδους περιοχής ΒΟΥΡΓΑΡΕΛΙΟΥ και ιδία εις την αποψίλωσιν των εγγύς και προ των θέσεων μάχης αντερεισμάτων το4ιουτοτρόπως οι Σ. ηδυνήθησαν να διεισδύσωσι μέχρι σχεδόν των θέσεων μάχης και να εξουδετερώσωσι τας προχείρους θέσεις των ανδρών του Λόχου ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ.

δ) Η δ/σις του 8 Ε.Τ.Π. διατάξασα την μέχρις εσχάτων άμυναν του υψ. ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ ώφειλε διά παν ενδεχόμενον να μελετήση ομού μετά του Διοικητού του Λόχου την περίπτωσιν της εγκαταλείψεως του ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ και την επί του φύσει οχυρού και ισχυρού υψώματος ΣΕΛΙΟ σύμπτυξιν του Λόχου γεγονός όπερ θα επέτρεπε αφ' ενός παράτασιν της αντιστάσεως της διλοχίας επί τινας ώρας ενώ αφ' ετέρου θα απεφεύγετο όπερ και σοβαρώτερον η αναπόφευκτος διάλυσις του Λόχου μετά την ακουσίαν εγκατάλειψιν του

υψώματος ήτις είχεν ως αποτέλεσμα την αιχμαλωσίαν σημαντικού αριθμού οπλιτών οίτινες μη γνωρίζοντες την πραγματικήν κατάστασιν ούτε που δέον να κατευθυνθώσιν ετρέποντο διά των χαραδρών προς τους συνοικισμούς του χωρίου όπου ενέπιπτον εις ενέδρας των Σ. και ηχμαλωτίζοντο.

ε) Ανεξαρτήτως του ότι μία προσχεδιασθείσα εκκένωσις ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ και συγκέντρωσις ολοκλήρου της διλοχίας επί ΣΕΛΙΟ θα είχε συνέπειαν την επί ολίγας ώρας παράτασιν της αντιστάσεως επιφέρουσαν μεγαλυτέρας απωλείας εις τους επιτιθεμένους, η δ/σις του 8 Ε.Τ.Π. εξετίμησε καλώς την κατά την 0900 πρωϊνήν δημιουργηθείσαν κατάστασιν αντιληφθείσα εγκαίρως την νοτίως ΣΕΛΙΟ διαγραφομένην κυκλωτικήν κίνησιν των Σ. διά της καταλήψεως της γεφύρ. ΚΟΝΤΟΔΗΜΑ και του δεσπόζοντος απολύτως της περιοχής ταύτης οχυρού ύψ. ΤΣΟΥΚΑ και αφού διά καταλλήλου τοποθετήσεως επί ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ βαρέως πολυβόλου καθήλωσε προς στιγμήν τους προς τα νώτα του κινουμένους Σ. διέταξε και εξετέλεσε επιτυχή σύμπτυξιν των τμημάτων εν επαφή μετά του εχθρού κατωρθώσασα να διαφύγη την κύκλωσιν και ασφαλή αιχμαλωσίαν ολοκλήρου της δυνάμεώς τους και να καταλάβη νέας θέσεις επί του υψ. ΨΙΛΗ ΤΣΟΥΜΑ.

Αι αποσταλείσαι ενισχύσεις ως λεπτομερώς εξετέθη δεν ηδυνήθησαν να φθάσουν προ της εσπέρας της ιδίας γεγονός όπερ ενισχύει την άποψιν της ορθότητος της διαταχθείσης συμπτύξεως.

στ) Ιδιαιτέραν σημασίαν έχει το γεγονός ότι εκ της συνολικής δυνάμεως των δύο στόχων της διλοχίας (200 άνδρες) οι 70 μόλις προ 24ώρου είχον ενταχθή εις τους Λόχους αφιχθέντες προ τριημέρου εκ των Κέντρων Βασικής εκπαιδεύσεως (νεοσυλλέκτων) εξ ου συνάγεται ότι μόνον οι 130 παλαιοί άνδρες της διλοχίας πεπειραμένοι εις τον ανταρτοπόλεμον αντιμετώπισαν τον όγκον των 1200 Σ.

ζ) Εκ της λεπτομερούς εξετάσεως των γεγονότων ως και εκ πληροφοριών πολιτών προέκυψεν ότι η φρουρά ΒΟΥΡΓΑΡΕΛΙΟΥ αποτελουμένη κυρίως εξ ανδρών της ΜΑΚΡΟΝΗΣΟΥ επολέμησε γενναίως καμφθείσα τελικώς προ του όγκου των επιτεθέντων Σ.

Ουδεμία περίπτωσει κάμψεως του ηθικού ή δειλίας ή τάσις παραδόσεως παρουσιάσθη και τούτο προς τιμήν των ανανηψάντων στρατιωτών της ΜΑΚΡΟΝΗΣΟΥ.

<u>ΑΠΩΛΕΙΑΙ Σ.:</u> Δεν εξηκριβώθησαν, ανευρέθησαν όμως πολλοί ομαδικοί τάφοι και κατά πληροφορίας χωρικών παρέλαβον μεθ' εαυτών 45 τραυματίας. Παραδοθείς Σ. ανέφερεν ότι αι απώλειαί των ανέρχονται εις 100 Ν. και Τ.Σ.

<u>ΑΠΩΛΕΙΑΙ Η.:</u>				
	Α.Ν.	2	Ο.Ν.	18
	Α.Τ.	1	Ο.Α.	62
			Ο.Τ.	22

Τ.Υ.
ΣΥΡΜΑΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ
ΣΥΝ/ΡΧΗΣ ΣΔΙ ΑΕΙ ΒΑΣΕΩΝ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Παρελήφθη/Ι.Σ./Κ.Α.